

Олег Авраменко

ЗАБОРОНЕНІ ЧАРИ

Фантастичний роман

Powered by
LuaT_EX

Заборонені чари

Фантастичний роман

Природа не стоїть на місці, і людина, яка вона є, ще не вінець її творіння. Якось еволюція здійснила черговий стрибок і породила людей, спроможних керувати фундаментальними силами світобудови. Цих людей у народі називали чаклунами, їх не любили й боялись, а церква та владоможці вбачали в них загрозу своєму пануванню.

Проте мали чаклуни й грізніших ворогів, які називали себе Послідовниками. Вони вважали, що ніхто не повинен володіти такою величезною могутністю, тому поставили собі за мету викорінити чари серед людей. Послідовники були майже всесильні, і зрештою їм вдалося здійснити свій задум. На керування силами було накладено Заборону, нащадки чаклунів народжувалися звичайними людьми, позбавленими хисту своїх пращурів, поступово в магію перестали вірити, і з життя вона перебралася на сторінки художніх книжок. Послідовники святкували перемогу...

Від автора

Пропонований текст не є просто українським перекладом роману „Конноры и Хранители“, а має від нього істотні відмінності.

Так склалося, що ще від часу свого написання цей роман існував у двох різних варіантах. Практично останньої миті, коли чорновик книги майже був готовий, у мене виникли побоювання, що жоден видавець фантастичної літератури не візьметься публікувати її в такому вигляді. Тому, наступивши на горло власній пісні, я вніс певні корективи в стосунки героїв, переписав цілу низку фрагментів і навіть вилучив із тексту кілька епізодів. Саме цей варіант потрапив у мережеві бібліотеки, а згодом його було видано на папері.

У подальшому я неодноразово повертався до найпершого варіанту роману, який вважав набагато ціліснішим за змістом та емоційно насиченішим, і щиро шкодував, що він так і залишився в чорновику. А коли врешті я вирішив зробити українську версію, то без найменших вагань узяв за основу початковий сюжет — бо в ньому мої герої саме такі, якими я їх завжди уявляв.

Працюючи над українським текстом, я не обмежився лише відновленням сюжетних ліній у їх первісному вигляді, а також ґрунтовно переробив увесь роман — відшліфував діалоги, усунув деякі змістові суперечності, додав певні деталі, здебільшого пов'язані з магічним побутом (але не тільки з ним), виразніше окреслив характери героїв і майже заново переписав деякі сцени, щоб узгодити пізніші чистові доробки з початковим сюжетом. Тому, з огляду на все вищенаведене, настійливо рекомендую до прочитання саме українську версію.

Пролог

Куратори

— Вітаю вас, Старший Кураторе. Перепрошую за несподіваний візит о цій пізній порі, але справа нагальна.

— Добрий вечір, Гордоне. Проходьте, сідайте. З вашого вигляду можу припустити, що це стосується МакКоїв. Ніщо інше не здатне викликати у вас такого занепокоєння. Виникли якісь проблеми з вашою підопічною?

— І так, і ні, Старший. З моєю підопічною все гаразд. Якщо, звісно, не зважати на сам факт її існування... Втім, ви знаєте мою думку з цього приводу.

— Атож, знаю. І загалом згоден з вами. Проте ми обоє чудово розуміємо, що ваша позиція неприйнятна. Навіть у минулі часи, коли МакКої становили серйозну загрозу, тодішні Послідовники не наважилися на їх цілковите винищення.

— А даремно. Якби вони не побоялися забруднити руки, нам не довелося б зараз платити за наслідки такої поблажливості.

— Мені здається, ви надто драматизуєте ситуацію, Гордоне. Кілька рецидивів за останні двісті років...

— Я не про це, Старший... даруйте, що уриваю вас. Ви щось чули про Конора МакКоя?

— Про котрого з них? У наших хроніках згадується кілька людей з таким ім'ям.

— Ідеться про єдиного сина Брюса Дункана МакКоя, барона Норвіка.

— Щось таке пригадую. Але дуже непевно. Це якось пов'язано із Забороною?

— Так, Старший. Згідно з нашими записами, Конор МакКой помер 12 листопада 1436 року, у тридцятидворічному віці. Вірніше, загинув при спробі подолати Заборону, прикликавши Вищі Сили. Його спотворене тіло знайшли біля родинного порталу в Норвіку. Так, принаймні, мовиться в хроніках.

— А ви гадаєте, що все було інакше?

— Боюся, це не просто здогад, а радше підкріплена фактами версія.

— І в чому ж вона полягає?

— Старий Брюс МакКой здійснив підміну, видавши чийсь інший труп, найпевніше, якогось волоцюги, за синове тіло.

— А що сталося з Конором?

— Конор МакКой залишився живим. Він зміг подолати Заборону, відкрив портал і втік. Сховався від нас.

— Гмм... І куди ж він міг утекти? Де міг сховатися від нас?

— В іншому світі. Там, де не діяла Заборона і де Конор міг продовжити свій рід на загибель нам і всьому людству.

На якийсь час у кімнаті запала мовчанка. Врешті Старший Куратор сказав:

— Це дуже серйозне твердження, Гордоне. Щиро сподіваюся, що у вас просто розбурхалася уява.

— На жаль, це не так, Старший. На мій превеликий жаль...

Розділ 1

Князь із роду Конорів

На чотирнадцятому році безперервної агонії старий імператор нарешті помер.

Михайло II правив Західним Краєм мало не двадцять років і більшу частину свого врядування був прикутий до ліжка. Попервах, коли імператор тільки захворів, ніхто не сумнівався що невдовзі він віддасть чортові душу, і його ймовірні наступники вже подумки приміряли на себе корону, завзято інтригуючи один проти одного. Однак старий уперто чіплявся за життя і ніяк не хотів помирати. Достойники Імперії, що прибули до столиці для обрання нового імператора, після двох місяців марного чекання й безплідної підкилимної боротьби мусили роз'їхатися, спіймавши облизня. Потім вони ще тричі з'їжджалися до Златовара при кожній новій звістці про різке погіршення імператорового здоров'я — і щоразу старий Михайло пошивав їх у дурні. Навіть цього, найостаннішого разу, він примудрився підкласти могутнім князям велику свиню,

оскільки помер, так би мовити, без попередження — просто увечері заснув, а на ранок не прокинувся.

Спеціальні кур'єри лише покидали Златовар, щоб донести в усі кінці велетенської держави цю довгоочікувану скорботну новину, а Стеніслав, чи простіше Стен, чотирнадцятий князь Мишковицький, земельний воєвода Галосагу, хоч і перебував майже за тисячу миль на південний захід від столиці, вже знав про смерть імператора. Також він знав, що цей факт приховували аж до полудня, а коли чутки стали просочуватися з палацу до міста, по всьому імператорському домену почалося безпрецедентне за своїм розмахом полювання на голубів. Головною ціллю, звісно, були поштові голуби, проте розосереджені довкола столиці та найближчих поселень лучники й арбалетники для зайвої певності відстрілювали всіх птахів без розбору, навіть ні в чому не винних ворон. Старший Михайлів син, Чеслав, князь Вишиградський і регент Імперії, будь-що прагнув виграти час, аби встигнути привести в дію вже добряче заіржавілий механізм давно підготовленої змови з захоплення верховної влади. Як і всі інші, за винятком небагатьох обраних, князь Чеслав не підозрював, що існують набагато швидші способи передачі звісток, ніж голубами. А обрані — ті, хто знав цей спосіб, — воліли тримати його в таємниці.

Утім, голуб, відправлений до Стена, уникнув гіркої долі багатьох своїх товаришів. Його випустили за межами володінь Корони, і він мав прилетіти не раніше післязавтрашнього вечора. Лише тоді можна буде привселюдно оголосити про смерть імператора, а доти треба вдавати, ніби нічого не сталося. Добре, що до поїздки у далекий Златовар довго готуватись не доведеться. Наступного тижня Стен збирався вирушити до Лютиці, де невдовзі мали розпочатися щорічні збори Земельного Сейму Галосагу. Тож він просто оголосить про вимушену зміну маршруту... Або не оголосить — усе залежить від того, чи пристане він на пропозицію Флавіана. Якщо так, то імператор помер дуже вчасно — немає потреби спеціально скликати Сейм...

„Сконав таки, сучий син!“ — без тіні співчуття і з чималою часткою зловтіхи думав Стен, енергійно крокуючи по бруківці

набережної. — „Бодай ти довіку горів у пеклі, Михайле!“

Стен мав вагомі підстави не почувати до небіжчика імператора ані крихти жалю і не журитися з приводу його запізнілого відходу до іншого світу. Тринадцять років тому, коли всі чекали, що Михайло II от-от помре, князь Всеvlад, Стенів батько, мав непогані шанси стати його наступником. І не просто непогані, а чудові. Що ж до самого Стена, то хоч він формально вважався одним з претендентів на престол, його шанси були мізерні. Ще менше сподівань здобути законним шляхом корону мав хіба що теперішній регент Імперії, князь Чеслав Вишиградський...

На молу, як завжди, було велелюдно та гамірно. Велике червоне сонце вже почало поринати у води Ібрійського моря, але жодних ознак зниження активності в порту не спостерігалось, швидше навпаки — з настанням вечірньої прохолоди метушня лише посилилася. Життя тут не завмирало навіть уночі. Мишкович був найбільшим портом на західному узбережжі Галосагу і четвертим за величиною серед усіх портів Західного Краю. Моряки любовно називали його Щуровичем — на честь відповідних гризунів, якими аж кишить будь-який порт на світі. Стен не вважав цей каламбур вдалим чи бодай дотепним, позаяк Мишкович було також його родове ім'я, і походило воно зовсім не від мишей, а від видатного воєводи Мишка, який чотириста з гаком років тому заклав у гирлі річки Гари замок Мишковар і заснував порт Мишкович, що згодом став найбільшою цінністю його нащадків, князів Мишковицьких, і головним джерелом їхнього багатства.

Зараз на рейді в гавані стояло понад півсотні кораблів, і з-поміж них особливо вирізнялися два велетенські судна — нові тримачтові красені, що лише на початку цього року зійшли зі стапелів на мишковицькій верфі. Кораблі називалися „Князь Всеvlад“ і „Свята Ілона“; завтра на світанку вони вирушать у плавання до невідомих берегів, на пошуки західного морського шляху в Гіндураш. Спорядити таку експедицію було заповітною мрією князя Всеvlada — але здійснилась вона лише за дев'ять років по його смерті, завдяки зусиллям Стена, який завершив розпочату батьком справу.

З гордістю дивлячись на чудові кораблі, рівних яким не було в усьому світі, Стен згадав, як він ще підлітком гаяв довгі зимові вечори за вивченням складних креслень і морських карт, що рясніли білими плямами; як слухав захопливі розповіді батька про великих мореплавців минулого; як вони разом мріяли про той день, коли могутні судна здіймуть свої білосніжні вітрила і попрямують на захід, щоб здійснити неможливе — перетнути Великий Океан і кинути якір біля берегів далекого східного Гіндурашу...

І Стена з новою силою охопив гнів.

„Паскудний покруч!“ — подумки звернувся він до небіжчика імператора. — „Якби тебе вчасно грець побив, мій батько був би ще живий. І мама також... Ну, а ти, Чеславе, ще в мене пострибаєш. А я буду першим, хто стрибатиме на твоїй могилі...“

Провину за смерть своїх батьків Стен цілком покладав на імператора Михайла та його сина Чеслава, котрі дев'ять років тому розв'язали війну зі Сверегом і вели її мало сказати бездарно. Під час цієї війни загинули Стенові батько та матір, залишивши його, шістнадцятирічного юнака, з важким тягарем князівської влади на плечах та малою сестричкою на руках. І хтозна, яка з цих двох нош завдала йому більше клопоту...

На головному причалі саме вантажили на шлюпки останню партію продовольства й питної води, призначених для „Князя Всевида“ та „Святої Ілони“. Зворотним рейсом ці шлюпки мали доправити на берег усіх моряків — офіцери обох кораблів були запрошені на святкову вечерю за князівським столом, а на рядових матросів чекало щедре частування на подвір'ї замку.

За роботою своїх підлеглих спостерігав високий рудобородий чоловік років сорока п'яти, з широким вилицюватим обличчям, закрученим від сонячних променів та солоного морського повітря. Він був одягнений добре, зі смаком, але практично і без претензій. Будь-якої миті він міг просто скинути камзол та капелюха й допомогти матросам, не ризикуючи зіпсувати своє вбрання. Звали його Млодко Іштван, він був капітаном „Святої Ілони“ й керівником експедиції. Мабуть, на

всьому західному узбережжі не знайшлося б шкіпера, який краще годився для цієї місії. Іштван мав величезний досвід керування людьми та кораблями, досконало знався на мистецтві навігації, а що вкрай важливо, здавна був захоплений ідеєю віднайти західний шлях до країни шовку та прянощів.

Завидівши свого князя, матроси на хвилю припинили вантажити припаси, шанобливо привіталися, стали бажати йому доброго здоров'я. Стен кивнув їм у відповідь і сказав:

— Дякую, друзі. Але прошу, продовжуйте. Що швидше ви впораєтесь, то раніше почнеться бенкет.

Матроси з подвоєним завзяттям повернулися до роботи. А Іштван усміхнувся в руду бороду.

— Ну й завдали ви мені клопоту, газдо Стеніславе. Боюся, деякі хлопці так налигаються, що завтра лазитимуть рачки.

— Це й буде для них першим випробуванням, — незворушно зауважив Стен. — Ось чому я наказав вам з Вовчеком набрати більше людей, ніж ви вважали за потрібне. Завтра зможете відсіяти зайвих з-поміж тих, хто не вміє пити. А для інших це буде наука.

Іштван згідно кивнув:

— Я так і збирався вчинити. І Вовчек також.

— До речі, — запитав Стен, — а де він?

Іштван миттю спохмурнів.

— На „Всеволоді“. Обіцяв повернутися з останньою шлюпою, мовляв, хоче ще раз перевірити готовність корабля, та мені здається, що сьогодні він просто не в гуморі. І взагалі... — Капітан прокашлявся. — А втім, до чого тепер ці розмови.

Стен похитав головою:

— Якраз навпаки. Тепер ми можемо відверто поговорити.

— Про Вовчека?

— Про нього.

— Коли вже пізно його замінити, — не запитав, а констатував Іштван.

— Саме так, — кивнув Стен. — Бачу, ваші люди вже закінчують. Вирушаєте з ними?

— Це залежить від вашої світлості.

— У такому разі я волів би, щоб ви залишилися.

— Добре.

Нарешті було завантажено останню діжку з прісною водою, шлюпки відчалили від берега й попливли до кораблів. Тим часом, зачувши про Стенову появу, кілька офіцерів зі „Святої Ілони“ та „Князя Всевлда“, що тинялися в порту, прибули до головного причалу. Стен делікатно порадив їм не гаяти часу й вирушати до замку. Збагнувши, що князь хоче поспілкуватися з Іштваном віч-на-віч, офіцери та решта присутніх квапливо розійшлися. Двоє дружинників та зброєносець, що супроводжували Стена, перегородили вхід на причал, аби ніхто не потурбував їхнього князя.

Прихилившись плечем до дерев'яної palі, Стен спрямував замислений погляд повз кораблі до обрію, за яким щойно сховалося сонце.

— Я б так хотів вирушити з вами, капітане,— промовив він з сумовитими нотками в голосі.— Якби мій батько був живий, я б так і вчинив.

Іштван важко зітхнув — князь Всевлад був його другом і покровителем.

— На жаль, вашого батька, світла йому пам'ять, більше немає з нами, і ваше місце, государю, тут.

— Атож,— погодився Стен.— Це мій обов'язок, і я не маю права нехтувати ним. Саме тому з вами буде Словодан Вовчек.

Іштван здивовано підвів брову, проте змовчав.

— Як я розумію,— продовжив Стен після короткої паузи,— всі ваші заперечення проти Словодана зводяться до того, що він надто молодий і ще недосвідчений.

— Загалом так. Я визнаю, що Вовчек природжений моряк. Років за п'ять або десять, можливо, він стане одним із кращих у нашої справі — а може, навіть найкращим. Та поки... Я був би радий мати його за старшого помічника — але до капітана він ще не доріс.

— Словодан уже три роки керує кораблем,— зауважив Стен.— І не якимсь коритом, а двомачтовим бригом. Ви вважаєте, що він погано справляється?

Іштван повернув голову і слідом за Стеном подивився за „Самотню зорю“ — корабель, чиїм власником був дев'ятнад-

цятирічний Словодан Вовчек. Три роки тому, коли помер його батько, юний Словодан, який майже все життя провів у морі, не став наймати досвідченого шкіпера, а сам зайняв батькове місце на містку. Він погодився передати командування своїм кораблем у інші руки, лише коли Стен запропонував йому посаду капітана „Князя Всевида“.

— Ні, газдо Стеніславе,— нарешті відповів Іштван.— Я не кажу, що Вовчек поганий капітан. Він дуже вправний та ще й до біса фартовий. Але для такого тривалого плавання, як наше, замало лише майстерності та фарту. Потрібен також досвід, який приходить з роками.

— Отже, все впирається в його молодість,— підсумував Стен.— Між іншим, у наших з ним долях багато спільного. Нас обох змалку навчали керувати: мене — князівством, його — кораблем. Я став князем у шістнадцять років; він у такому ж віці — капітаном. Невже в свої дев'ятнадцять я був кепським правителем?

— Що ви, газдо Стеніславе! — запротестував Іштван, шокований таким, на його погляд, геть недоречним порівнянням.— З вами все інакше.

— І в чому ж полягає ця інакшість? В тому, що я син Святої Ілони? Чи що я чаклун?

Капітан ніяково відвів очі. Ні для кого не було таємницею, що Стен та його сестра Маріка мали чаклунський хист, успадкований ними від матері, але прямо говорити про це вважалося ознакою поганого тону. Офіційна Церква Імперії суворо засуджувала будь-яке чаклунство та відьомство, а самих чаклунів і відьом оголошувала в кращому разі шахраями, а в гіршому — слугами нечистої сили. Винятки робилися вкрай рідко і, здебільшого, з політичних міркувань. Та навіть у колі цих обраних покійна княгиня Ілона була винятком — вісім років тому Священний Синод зарахував її до сонму святих, а два роки по тому Масильський Собор підтвердив канонізацію, проголосивши Святу Ілону покровителькою Галосагу — цебто всіх земель у західній частині Імперії. Втім, церковники уникали обговорювати питання про можливу приналежність княгині Ілони до чаклунського роду-племені. Вони стверджували, що

сила, яка дозволила врятувати країну від нашестя друїдів, була зіслана на княгиню Отцем Небесним, а тому Стен та Маріка перебували мов би під захистом святості своєї матері, і прилюдно називати їх чаклунами було щонайменше необачно. Це могли розцінити як спробу спаплюжити ім'я найшанованішої в Галосазі святої, тим більше що і Стен, і Маріка поводитися вкрай обережно і ніколи не виказували при сторонніх своїх надзвичайних здібностей, якими (в чому майже ніхто не сумнівався) вони таки володіли...

Після тривалих роздумів Іштван обережно промовив:

— Государю, ви заганяєте мене в глухий кут. Якщо навіть ви... е-е... чаклун, то не такий, як решта. І ваша свята матінка... їй не рівня різні ворожити, що дурять людей на ярмарках. Всі вони, разом узяті, не змогли б здійснити того, що зробила пані княгиня з благословення Отця Небесного.

— Я теж не зміг би,— незворушно сказав Стен.

— Але... Поза сумнівом, благодать, що зійшла на вашу матір, торкнулась і вас з пані Марікою; інакше просто бути не могло. Ваш дар ніякий не чаклунський, а...

— То який же він?

Іштван розвів руками.

— Ну, навіть не знаю, як його назвати. Хай би які були ваші здібності, ясно, що вони не від диявола.

— А як щодо решти чаклунів?

Іштван насупився. Йому було прикро чути, як син Святої Ілони вперто називає себе чаклуном. З усією можливою твердістю він мовив:

— Газдо Стеніславе, ви дуже розчаруєте мене, якщо станете запевняти, буцім ви такий самий, як ті ярмаркові дурисвіти або, боронь Отче, друїди.

— Я не такий, як згадані вами ворожити, і вже тим більше не такий, як друїди,— відповів Стен майже лагідно.— І моя сестра не така. І наша мати, звичайно ж, була не такою.

— Добре хоч це ви визнаєте,— полегшено зітхнув Іштван.— Прошу, государю, поведіться обережніше з такими словами. Адже багато хто бачить вас нашим майбутнім імператором.

„У тім-то й біда, що багато,“ — похмуро подумав Стен. — „Та тільки не ті, від кого це залежить.“

Стен чудово розумів, які примарні його шанси на імператорську корону. По-перше, він був надто молодий, а отже, в разі обрання надовго посів би трон, що ставило під загрозу одну з головних підвалин найвищої державної влади в Імперії — принцип виборності монарха. По-друге, як не крути, а він був чаклуном. А по-третє, незважаючи на вищесказане і завдяки авторитетові матері, він був дуже популярний — не лише в Галосазі, а також у центральних, південних і навіть у східних землях Імперії. На Стенів погляд, у цій популярності було щось ірраціональне, непідвладне логічному поясненню: його шанували не як людину і правителя, а радше як живу легенду, як ходяче диво, як напівбожество — сина канонізованої святої. А чотири роки тому Земельний Сейм обрав Стена воеводою Галосагу, імператорові довелося підтвердити це призначення, і вперше за останні три сторіччя формальні повноваження земельного воеводи, як верховного імперського намісника, набули реальної ваги не лише у військових, а й у цивільних справах.

Гальські князі та жупани мусили рахуватися зі Стеном, оскільки він тішився прихильністю духовенства, мав підтримку з боку помісної шляхти та заможних міщан — тобто, спирався на три головні верстви суспільства. Більшості князів така Стенова популярність була не до вподоби, вони почасті заздрили йому, почасті боялися його впливу, тому видавалося малоймовірним (ба навіть неймовірним!), що на виборах імператора вони віддадуть свої голоси за його кандидатуру. Достойники Імперії нізащо не повторять помилки двадцятирічної давнини, коли вони всадовили на престол старого, немічного, але дуже впливового князя Вишиградського — а тепер його син намертво вхопився за батьківську корону і, схоже, не має наміру віддавати її без бою. Ніколи ще Імперія Західного Краю не була така близька до свого краху...

Стен труснув головою, відганяючи тривожні думки, і повернувся до розмови з Іштваном:

— Отже, ви визнаєте, що бувають різні чаклуни? — І, попе-

реджуючи можливі протести, поквапився додати: — Тільки не треба чіплятися до слів. Погодьмося, що є різні чаклуни — просто шахраї, про яких не варто говорити; далі, всілякі штукарі з тих, кого зазвичай називають чаклунами; ще гойдельські друїди, що заради здобуття сили поганяють власне єство; і, на решті, такі як я, Маріка та наша матір. Гаразд?

Іштван переступив з ноги на ногу, почував потилицю і вступив погляд у носки своїх чобіт. З усього було видно, що він почувався вкрай незатишно і радо ухилився б від продовження цієї дразливої розмови.

— А все ж не до смаку мені слово „чаклун“, г'здо Стеніславе. Від нього за версту тхне нечистю.

— Можна казати „чарівник“ ... хоча звучить це несерйозно, надто по-дитячому. Тоді вже краще „маг“.

— Маги ті ж самі чаклуни, тільки ібрійською мовою, — зауважив Іштван. — Один чорт — що собака, що хорт.

— То запропонуйте щось інше. Буду вам вдячний.

— Гм... Може, чудотворець?

Стен розсміявся:

— Згляньтесь на мою скромність, капітане! Який з мене чудотворець? Інша річ, що так можна назвати мою матінку, хоча це слово не має жіночого роду. А що ж до мене, Маріки, інших схожих на нас... — Стен говорив недбало, ніби йшлося про найбуденніші речі. Проте всередині він весь зібрався й ретельно зважував кожне слово. — Певна річ, ми маємо деякі здібності, але чудотворцями нас назвати не можна. Аж ніяк.

Між ними запала напружена мовчанка. Після того, як дев'ять років тому княгиня Ілона продемонструвала свою магічну силу на очах у тисяч людей, підозри у володінні чаклунським хистом звернулися не лише на її дітей, а й на всіх кровних родичів. Однак розмов на цю тему намагалися уникати. Сама думка про те, що на світі є ще багато таких могутніх чаклунів, лякала простих людей, і більшість з них, не маючи іншого виходу, визнали за краще для власного ж спокою повірити твердженням Церкви, що княгиня одержала свою силу вже після народження, а не успадкувала її від предків...

— Як ви гадаєте, капітане,— витримавши паузу, продовжив свій наступ Стен,— якби я міг вирушити з вами, була б від мене користь у плаванні? Маються на увазі не мої скромні знання морської справи, а мої... *інші* здібності.

Іштван знову почухав потилицю.

— Ваші здібності, кажете? Ваші *надзвичайні* здібності,— він особливо наголосив на передостанньому слові.— Якби я знав, у чому вони полягають, то дав би вам конкретну відповідь. Проте я не знаю і не певен, що хочу знати.

— Чому так? — вкрадливо спитався Стен.— Хіба вам не цікаво?

— Навпаки, государю. Від природи я дуже допитливий, бо інакше не пускався б за тридев'ять морів на пошуки шляху в Гіндураш. Проте я вмію вгамовувати свою цікавість, коли вважаю її недоречною. Був би я вашим державним радником, то неодмінно запитав би, чи можна застосувати ваші особливі вміння в урядових справах. Але я не ваш радник — отож це мене не стосується. От якби ви справді вирушали зі мною в плавання, то можете не сумніватися, що я виказав би більше зацікавленості щодо ваших здібностей і можливої користі від них.

Стенові сподобалось така відповідь, і він зайвий раз переконався в тому, що вчинив правильно, завівши цю розмову. Тепер залишалося завдати останнього удару і сподіватися, що Іштван гідно його витримає.

— Запевняю, капітане, я таки став би вам у пригоді. Та оскільки це неможливо, замість мене з вами вирушає Вовчек. Його участь в експедиції — додаткова гарантія її успіху. Безперечно, від Словодана буде більше користі, ніж було б від мене, бо він ще й гарно знається на морській справі.

Якби Іштван був років на десять молодшим, Стен напевно б розсміявся, дивлячись на його видовжене від безмежного подиву обличчя і відвислу мало не до грудей щелепу. Проте він стримав свій сміх і з усією серйозністю, на яку був спроможний, продовжував:

— Вовчек такий, як і я, капітане. Він має ті ж здібності, що й у мене. А щоб позбавити вас сумнівів з приводу природи його

чаклунського дару, відкрию вам таємницю, що Словодан мій далекий родич по лінії матері.

Остання звістка, мов добрячий стусан, вивела Іштвана зі ступору.

— Ваш родич? — хрипко перепитав він і коротко закашлявся.

— Далекий, — повторив Стен. — Дуже далекий. Наші здібності ми успадкували від спільного предка.

Іштван відійшов від краю причалу й важко опутився на залишену кимось паку з пресованою соломою. Стен присів поруч і терпляче чекав, коли він буде готовий до продовження розмови.

А Іштван усе дивився на красеня „Князя Всевлда“, до лівого борту якого було підтягнуто прибулі з берега шлюпки. Щонайбільше за півгодини вони повернуться з матросами та офіцерами, серед яких має бути і Словодан Вовчек.

Врешті Іштван перевів замислений погляд на Стена і запитав:

— Чому ви мені все це розповіли?

— Чому *зараз*, — уточнив Стен. — Чи чому *взагалі*?

— Взагалі. Чому лише зараз, я й так розумію. За півдобы до відплиття вже запізно міняти капітана корабля. Навіть якби тепер я був категорично проти участі в експедиції Вовчека, то не став би цього вимагати.

— Але ж ви не проти Словодана?

Іштван зняв капелюха і пригладив свої руде з сивими пасмами волосся.

— Мушу визнати, государю, що після ваших слів у мене поменшало заперечень проти Вовчека.

— Навіть попри те, що він... такий, як я?

— Саме тому й поменшало. Хоча не буду критися, мене приголомшила ця новина. І я б таки дуже нервував, якби не ваше запевнення, що ви з Вовчеком родичі, а ваші особливі здібності мають однакове походження. Та коли вже сама Свята Церква, хай і мовчазно, проте визнає, що в цих здібностях немає нічого нечистого... — Тут Іштван замовк і в його очах спа-

лахнули вогники розуміння.— То що ж це виходить? Невже знаменита Словоданова фартовість...

— Саме так,— підтвердив Стен.— Йому не просто щастить у морі. Це наслідок особливої майстерності, що походить від його чаклунського хисту. Поки кораблем керує Вовчек, він ніколи не зіб'ється з курсу, не сяде на міліну, не напорється на рифи, не пропаде під час бурі. З двома кораблями йому буде важче, але Словодан запевняє, що впорається — у тому разі, певна річ, якщо в ви дослухатиметеся до його порад. Гадаю, немає ніякої необхідності надавати Вовчеку спеціальні повноваження. Ви будете повновладним начальником експедиції, а він — капітаном „Князя Всевида“ і вашим заступником. Зрештою, ви обоє люди розважливі і зможете домовитися між собою. Адже так?

— Безперечно, государю,— відповів Іштван, задоволений тим, що його права керівника жодним чином не будуть обмежені.— Ми з Вовчеком і так порозуміємося. Тепер, знаючи правду, я зможу покладатися на його передчуття, бо розумітиму, що це не просто сліпа удача.

— От і добре,— задоволено мовив Стен.— Саме тому я й вирішив довірити вам Словоданову таємницю. Упевнений, ви збережете її. Бо якщо люди дізнаються про справжню природу його фартовості, йому буде непереливки. Адже він не має ні мого високого становища, ні святої матінки, чий авторитет захистив би його від недобррозичливців.

Іштван з розумінням кивнув:

— Ваша правда, газдо Стеніславе. Люди заздрісні й сповнені забобонів.

— А ви?

— А що я? — Він стенив плечима.— Я хочу знайти західний шлях до Гіндурашу, і якщо Вовчек посприє цьому, буду лише вдячний йому. А слави вистачить на всіх нас.

На цьому Стен вирішив закінчити розмову, щоб дати Іштванові можливість гарненько обдумати все почуте. А тут, як на замовлення, випала слухна нагода.

— Бачу, нам не хочуть дати спокою,— з удаваним невдоволенням промовив Стен, підводячись.

І справді, якийсь пишно вдягнений, невисокий на зріст чоловік саме завів сварку з дружинниками, вимагаючи, щоб його пустили до князя. Щойно глянувши на цю людину, Іштван гидливо сплюнув:

— Клятий работоргівець!

Тим часом Стен підійшов до галасливого чоловіка, який при його наближенні миттю вгамував свій запал. Дружинники відступили на крок, але пильності не втрачали, готові за першим же знаком князя звільнити його від настирливого прохача.

— Що тут коїться? — владно запитав Стен.

Работоргівець низько вклонився йому, а відтак квапливо заторохкотів:

— Ваша світлосте, я благаю справедливості! Мене хочуть пограбувати. У мене...

— Передовсім, хто ви?

Той знімає і, виправляючи свою помилку, ще раз уклонився.

— Перепрошую, государю, за мою непоштивість. Я дуже схвилюваний і вкрай засмучений. Мене звати Пал Антич, я капітан корабля „Морський лев“, що дві години тому кинув якір у вашому порту.

Віддалік почувлися в'їдливі коментарі:

— Який там лев! Швидше шакал.

— Або гієна.

— Та ні, вурдалак!

І вибух глузливого реготу.

Пал Антич густо почервонів і скося кинув на насмішників злостивий погляд.

А Стен пильніше придивився до нього. Пал Антич, хоч і називав себе капітаном, навряд чи був ним насправді. Вочевидь, він належав до того штибу марнославнокупців, які, мало розуміючись на морській справі, для зайвої пихи нагороджували себе цим званням, а всі клопоти, пов'язані з керуванням кораблем, перекладали на плечі старшого помічника.

— Чим ви займаєтеся, *капітане*? — це слово Стен вимовив з неприхованою іронією.

— Я чесний торгівець, ваша світлосте. Привожу з півдня тропічні фрукти, кавові зерна, лікувальні трави, цінні породи деревини, леопардові шкури, слонову кістку...

— І рабів,— зневажливо додав Іштван, що стояв за Стеновою спиною.— Купує їх за безцінь у тамтешніх дикунів, розплачується дешевими брязкальцями, а тут бере по двадцять златих за душу.

— По п'ятнадцять,— заперечив Антич.— А то й по десять. Я веду чесну торгівлю, а мене хочуть розорити, пограбувати, роздягти до нитки...

— І хто?— суворо запитав Стен.— Чи ви часом не натякаєте, що в моєму порту серед білого дня хазяйнують розбійники?

— О ні, государю, ні, це не розбійники.

— То хто ж тоді?

— Митники вашої світлості... уклінно перепрошую... вони вимагають сто златих за кожного чорнопикого. Це просто нечувано! Це справжнє здирицтво! А вони ще мають нахабство стверджувати, що діють за вашим приписом.

— Це правда,— незворушно підтвердив Стен.— Мої митники не перевищили своїх повноважень. Я справді віддав розпорядження стягати по сто златих мита за кожного ввезеного раба.

Пал Антич широко роззявив рота і втупився у Стена очманилим поглядом.

— Але ж це...це...

— Обережніше, капітане!— застеріг його Стен.— Ви ж не збираєтеся зопалу назвати мене грабіжником?

— Ні, я... я...— Работоргівець судомно глитнув.— Я хочу сказати, що вашу світлість, очевидно, ввели в оману радники. Вже два роки як його величність імператор своїм указом дозволив ввозити на терени Імперії рабів з Цорніки. Я маю спеціальну грамоту, видану Імперською Торгівельною Палатою в Златоварі. Мені дозволено займатися торгівлею, зокрема й рабами, в усіх сорока восьми князівствах Західного Краю.

— Я в жодному разі не зазіхаю на ваші законні привілеї, пане Антич. Ви можете продавати своїх рабів де завгодно й

кому завгодно, та спершу сплатить ввізне мито.

— Але указ імператора...

— До чого тут указ імператора? В ньому нічого не мовиться про мито. Та позаяк наш наймудріший імператор оголосив чорнолюрів товаром, то за їхнє ввезення належить платити мито, розмір якого я маю право встановлювати на свій розсуд.

— Сто златих?!

— Саме так. Сто златих за кожного раба, незалежно від віку та статі.

Пал Антич сплеснув руками.

— Що ви робите, ваша світлосте?! Хто ж купуватиме цих чорних свиней, якщо вони коштуватимуть понад сто златих за голову?

— Це вже ваш клопіт. Але спершу ви сплатите до моєї скарбниці... Скільки маєте чорнолюрів?

— С-сорок с-сім,— затинаючись промимрив работоргівець.

— Отже, ви мусите сплатити мито в розмірі чотирьох тисяч семисот златих.

— Отче Небесний! — видихнув Пал Антич. — Де ж я візьму такі гроші?!

— Знов-таки, це ваш клопіт,— недбало знизав плечима Стен. — Або сплачайте мито, або забирайтеся геть з Мишковича. До вашого відома, нещодавно я, як земельний воєвода, своїм указом встановив обов'язковий для всіх портів Галосагу мінімальний розмір мита на рабів у сімдесят златих. Тож раджу вам спробувати щастя в Ібрії, якщо не хочете плисти зі своїм *товаром* аж у Північне Помор'я. Або ж повертайте назад і прямуйте через Тегинську протоку до Серединного моря. Як мені відомо, у Влохії великий попит на чорнолюрів.

— В Ібрії вдосталь рабів-маурі,— забідкався купець. — Я не окуплю там своїх витрат. У північних водах ці тварюки подохнуть від холоду, а в Тегинській протоці спасу немає від маурійських піратів — і ви це чудово знаєте! Ви знищуєте мою торгівлю, государю...

Стен різко урвав його:

— Я знищую не торгівлю, а работоргівлю, пане Антич. Це не одне й те ж саме. До речі, ви слован?

Пал Антич розгублено заморгав, збитий з пантелику раптовою зміною теми розмови.

— Я... По батькові я слован, ваша світлосте. Моя мати була з галів, але це не забороняє мені...

— Отож-то й воно! Шість сторіч тому наші предки-словани прийшли зі сходу й завоювали весь Західний Край за винятком Ібрії. Вони підкорили багато народів, зокрема народ вашої матері. Але вони не перетворили переможених на рабів, а стали жити з ними, як з рівними. Там, де рабство існувало, його негайно скасували. Наші предки були волелюбними людьми, понад усе вони цінували свободу — як свою, так і чужу, — і люто ненавиділи неволю. — Стен на секунду замовк і спрямував на Пала Антича нищівний погляд. — А ви що робите, жалюгідний нащадок великих пращурів? Відроджуєте рабство, проти якого боролися ваші предки — і словани, і гали! Невже ви забули, про що написано в Золотій Хартії: „Кожна людина в Імперії є вільна і може належати винятково самій собі“?

— Але імператор... — вже задля проформи намагався протестувати Пал Антич.

— Ідіть ви до біса... — Стен лише останньої миті стримався, щоб не додати „зі своїм імператором“. — Отже, так. Не пізніше ніж за годину ви маєте підняти вітрила і залишити порт, бо інакше ваше судно буде заарештовано, а весь товар конфісковано за несплату мита. Забирайтеся куди завгодно — хоч в Ібрію, хоч на північне узбережжя, хоч у Серединне море, а хоч і до пекла, — мені байдуже. Нашу розмову закінчено, пане Антич. Ви вільні.

Стен повернувся до нього спиною. Работоргівець поривався був продовжити суперечку, але дружинники не стали церемонитися з ним й швиденько відтіснили його від причалу. Скорившись урешті долі, Пал Антич почував до своєї шлюпки.

— Добряче ви приструнили мерзотника! — схвально озвався Іштван. — Мені сподобалось, як ви говорили про

наших предків.

Примруживши очі, Стен подивився на рейд. Шлюпки зі „Святої Ілони“ та „Князя Всевида“ вже готувалися до повернення на берег.

— Це лише слова, — сказав він. — Насправді наші предки не були такими зворушливо великодушними до переможених... Проте наразі мене хвилює не минуле, а майбутнє. Правду кажучи, мені начхати на чорнолюрів. Якщо за дешеві брязкальця вони продають одне одного в рабство, то так їм і треба, вони не заслуговують на свободу. Але я рішуче проти їх завезення до Західного Краю. Раби — найбільша загроза для держави; це гірше, ніж будь-які зовнішні вороги. Саме раби занапали на Давню Імперію — вони ж принесуть згубу й нам, якщо ми вчасно не зупинимо работоргівлю. Поки що чорнолюди в нас дивина, вони дорого коштують, і купують їх лише розжирілі князі та жупани — задля розваги і щоб було чим вихвалитися перед сусідами. Та коли чорнолюрів почнуть завозити тисячами і продавати по кілька динарів за душу; коли поміщики стануть зганяти зі своїх земель вільних селян і садовити на їхнє місце рабів, а самі селяни, лишившись без засобів до існування, цілими громадами подадуться в розбійники; коли в цехах і мануфактурах працюватимуть раби, а натовпи злиденних городян блукатимуть без роботи вулицями міст і вимагатимуть від владоможців хліба та видовищ... От тоді почнеться велика смута! — Стен зітхнув. — Ну, гаразд. Поки ще не посутеніло, я хочу відвідати каплицю моєї матері. А ви, Іштване, дочекайтеся своїх людей і рушайте з ними до замку. Я незабаром повернусь, а ви тим часом поспілкуйтеся з Вовчеком. Вам є що обговорити перед далекою дорогою.

— Авжеж, ваша світлосте, справді є, — кивнув Іштван. — І чимало. Боюсь, на нас чекає безсонна ніч.

„На мене також,“ — подумав Стен, покликав свого зброєносця й наказав подати коня.

Розділ 2

Брат і сестра

Каплиця Святої Ілони стояла на височині біля самого моря, звідки, як на долоні, було видно вхід до бухти. Дев'ять років тому тут розігралася драма, відгомін якої прокотився по всьому Західному Краю і вкрив ім'я Стенової матері невмирущою славою.

Сам Стен не був свідком тих подій. Тоді він перебував на півночі Галосагу, оскільки виникла реальна загроза масового вторгнення з Гойдельських островів (уже там до Стена надійшла звістка, що його батько, князь Всевлад, загинув у Ютлані). Чаклуни-друїди, що правили островами, скористалися військовим конфліктом Імперії зі Сверегом і відновили морські набіги на північне узбережжя Галосагу. Як виявилось згодом, це був лише оманливий маневр, і тодішній земельний воевода надто пізно розгадав підступний задум друїдів. У той час, коли всі незадіяні в сверегській кампанії війська було зосереджено на півночі, південний захід Галосагу лишився практично незахищеним — і саме туди друїди спрямували свій головний удар, маючи на меті передовсім захопити порт Мишкович. Їхня величезна армада, зробивши чималий гак, уникла зустрічі з імперськими патрулями і непоміченою ввійшла у води Ібрійського моря.

Вранці 11 червця мешканці Мишковича помітили на обрії безліч великих та малих вітрил. Будь-які сумніви стосовно мети прибуття непроханих гостей розвіялися після того, як ті без зайвих церемоній потопили два сторожові кораблі та рибальську шхуну, яка ще вдосвіта вийшла на промисел і не змогла ухилитися від зустрічі з ворогом. А коли спостерігачі за характерними ознаками встановили приналежність прибулих кораблів до гойдельського військового флоту, у місті почалася паніка. Люди багато чули про жорстокість друїдів і знали, що на їхню великодушність годі сподіватися. Чоловіки садили жінок і дітей на човни та баржі й відправляли їх уго-

ру за течією ріки, а самі готувалися до нерівного бою; для цієї мети командир міської залоги реквізував усі торговельні й риболовецькі судна, що перебували в порту. Захисники міста розуміли, що їхня поразка неминуха і мало хто з них доживе до вечора — надто вже великі були ворожі сили. Але відступати вони не збиралися — їм треба було виграти час, бодай ненадовго затримати загарбників, щоб звістка про напад досягла найближчих замків і міст, щоб їхні малі діти, матері, дружини та сестри опинились у відносній безпеці якнайдалі від берега. Чоловіки Мишковича збиралися дорого віддати свої життя...

І тут утрутилася княгиня Ілона, яка раніше відмовилася залишити місто разом з рештою жінок. Своєю владою вона суворо заборонила всім кораблям покидати гавань, а сама, наказавши нікому її не супроводжувати, піднялася на височину над морем, звідки було видно весь грізний флот друїдів, що невблаганно наближався до берега.

Якийсь час княгиня стояла непорушно і пильно вдивлялася в море — аж раптом, за одностайним твердженням очевидців, вона засяяла! Її струнку постать огорнув блакитний ореол, а ті, хто був до неї найближче, навіть запрягалися, що бачили над її головою золотий німб. У той час, як більшість свідків цього дива закликали, не в змозі поворушитися, а дехто впав навколішки й почав молитися, кілька найвідчайдушніших сміливців кинулися до своєї княгині. Проте кроків за десять від неї вони ніби наштотхнулися на невидиму пружну стіну, яка не пропускала їх далі.

Не звертаючи на них уваги, княгиня простягла руки в напрямку кораблів друїдів, з обох її долонь вихопилися сліпучі жовті промені й ударили в корпус флагмана загарбників. Судно тут-таки спалахнуло, мов смолоскип, і, охоплене бурхливим полум'ям від носа до корми, стало поринати в море.

Захисники міста не встигли як слід здивуватися, коли ще два кораблі друїдів розділили долю свого флагмана. Потім ще і ще... Ворожа армада танула просто на очах. У морі вирувала велетенська пожежа. Лише кільком десяткам загарбників вдалося врятуватися з палаючих кораблів і вплав дістатися берега. Вони намагалися здатися в полон, але всіх їх безжально

вбивали на місці.

Щойно останній корабель друїдів було знищено, княгиня Ілона повернулася до своїх підданих і підвела руку в прощальному жесті. Блакитний ореол відокремився від неї і, зберігаючи обриси її постаті, полинув у небо, а вона, як підкошена, впала на землю. Тієї ж миті невидима стіна довкола княгині зчезла, люди підбігли до неї, щоб надати їй допомогу, та вже запізно — вона була мертва. А на її вустах навіки застигла сумна усмішка...

Завдяки тому, що свідками цієї надзвичайної події були здебільшого дорослі чоловіки, не схильні до істеричного фантазування, розповіді різних очевидців у головному збігалися і навіть у деталях не дуже суперечили, а радше доповнювали одна одну. Вже згодом, при переказах, з'явилися вигадані подробиці, на зразок появи лику Спасителя та співу янгольського хору, але загальної картини вони не спотворювали, хіба трохи прикрашали її.

Ніхто в Мишковичі не сумнівався, що сила, яка дозволила княгині зупинити вторгнення друїдів, походила з Небес. Правда, попервах декого насторожувала її смерть, проте митрополит Мишковицький швидко знайшов пояснення: мовляв, Отець Небесний, надавши їй таку небачену могутність, не міг залишити її на грішній землі, а тому прикликав до себе. Згодом це стало офіційною позицією всієї Церкви.

В усьому світі лише кілька тисяч людей знали, що сталося насправді. Всі ці люди називали себе Конорами, бо успадкували свій чаклунський дар від спільного предка — чоловіка на ім'я Конор. Та навіть Конори були безмежно вражені вчинком княгині, коли з'ясувалося, що вона вдалась до допомоги Вищих Сил — тих самих, які миттєво вбивали будь-кого, хто наважувався прикликати їх. Якщо кожен із захисників міста, готуючись до бою, ще тішив себе слабкою надією, що саме йому пощастить уціліти, то у Стенової матері такої надії не було. Вона точно знала, що помре, і свідомо пішла на смерть. Фактично, Вищі Сили вбили її першої ж миті, як вона торкнулася до них, а весь той час, що знадобився для знищення ворожого флоту, життя в ній трималося лише завдяки відчайдушним

зусиллям одинадцяти родичів-Конорів, які на відстані допомагали їй на кілька хвилин приборкати дику, первісну, смертоносну стихію...

Горюючи за матір'ю, Стен водночас дуже пишався нею. Адже вона вчинила саме так, як і належало справжньому правителеві — віддала своє життя задля порятунку своїх підданих, задля захисту своєї землі. Часом Стен замислювався над тим, як би він повівся на материному місці, і щоразу, намагаючись бути чесним перед собою, доходив невтішного висновку, що йому забракло б мужності на таку самопожертву. Певна річ, він би не втік від ворога, а разом з іншими бився б до останнього і, можливо, загинув би — хоча, найімовірніше, зміг би врятуватися. Тож Стен був щирим з Іштваном, коли казав, що не зміг би повторити подвиг матері. Для цього він вважав себе занадто егоїстичним...

Залишивши перед каплицею свій почет — зброєносця та двох дружинників, Стен увійшов до середини. У невеличкій передній кімнаті він отримав з рук мовчазного ченця-служника свічку, вніс, як годилося, пожертву і ще на кілька секунд затримався, очікуючи благословення. Збагнувши, чого від нього хочуть, чернець незграбно осінив Стена знаменням Істинної Віри і ледве чутно промимрив: „Хай буде з тобою Отець Небесний і син його Спаситель. Амінь.“ Як і решта священнослужителів нижчого рангу, він почувався ніяково, благословляючи сина святої. Стен подякував йому і пройшов до молельні.

Зачинивши за собою двері, він трохи постояв, звикаючи до тьмяного освітлення, а разом переконався, що в каплиці перебувають лише двоє відвідувачів. Стен збирався прийти сюди ще вдень, але вирішив зачекати до вечора, щоб застати тут менше людей. Він хотів побути з матір'ю наодинці і сподівався, що присутні зрозуміють його бажання. А ті, хто прийде після нього, будуть попереджені поштою і зачекають зовні.

Стен занурив пальці в чашу зі святою водою, торкнувся ними лоба й рушив вузьким проходом між двома рядами дерев'яних лавок до вітаря. Відвідувачі — чоловік та жінка, во-

чевидь, подружжя, — впізнавши його, шанобливо схиляли голови, коли він проходив повз них. А коли Стен, опутившись навколішки перед вівтарем, встановлював запалену свічку перед материним образом, за його спиною почулося скрипіння дверей. Навіть не озираючись, він знав, що це вийшли попередні відвідувачі, а не ввійшли нові. У каплиці він залишився сам.

Стен підвівся з колін, відступив від вівтаря й сів на лаву в першому ряду, не зводячи погляду з ікони, на якій було зображено молоду русяву жінку з лагідною усмішкою на вродливо-мυ обличчі. Саме такою Стен запам'ятав свою матір, коли бачив її востаннє, перед своїм від'їздом на північ Галосагу. І саме такою, за його наполяганням, художник зобразив її на іконі, дарма що церковні діячі воліли бачити Святу Ілону суворою та величною.

„Матінко,“ — думав Стен. — „Сьогодні я маю прийняти рішення. Дуже важливе рішення, що вплине не лише на мою та сестрину долі, а й на майбутнє тисяч, мільйонів людей і цілих народів. Ти знаєш: я ніколи не уникав відповідальності, але такий величезний тягар лякає мене. Це неправильно, ненормально, коли так багато залежить від однієї-єдиної людини. А проте так склалися обставини, і я мушу зробити вибір. Я не маю права на помилку, але не знаю, де правда, і не знаю, як її шукати. Я стою на роздоріжжі — хто вкаже мені правильний шлях? Моє серце? Воно мовчить і лише болісно щемить. Мій розум? Він у сум'ятті. Родичі-Конори? Їхні думки розділилися, кожен упевнений у власній правоті й не поділяє моїх сумнівів, адже над ними не тяжіє відповідальність за мій вибір. Тож вирішувати мені — і мені ж платити за свій вибір. Як би ти вчинила на моєму місці, мамо? Як учинив би батько? Як учинити мені?..“

Красива русява жінка ласкаво всміхалася йому й ніби говорила: „Вирішувати тобі, синку. Я свою земну місію виконала, тепер твоя черга.“

Позаду двічі заскрипіли двері — відчиняючись і зачиняючись. Занурений у свої думки, Стен не одразу відреагував на це непрошене вторгнення, а потім уже не встиг обуритися. Він

почув тихий шурхіт шовкових спідниць, звук легких кроків, ніздрі йому приємно залоскотав знайомий ледь відчутний запах, який не можна було сплутати ні з чим іншим — ні в кого, крім Маріки, не було таких парфумів.

„І де вона їх тільки бере?“ — вже вкотре подумав Стен. Подумав суто машинально, за звичкою. Він неодноразово намагався довідатись у сестри, звідки в неї ці парфуми, всілякі креми, помади, мильні приналежності, деяка одіж, а надто взуття. Впродовж останніх двох років Маріка подарувала Стенові кілька пар черевиків — надзвичайно зручних, гарних та міцних. На всі розпитування сестра відповідала, що її постачальник не бажає розкривати джерела своїх надходжень, а сама вона не збирається називати ім'я постачальника, бо тоді втратить свою частку прибутку. Всі знатні та заможні жінки Мишковича знали, що через Маріку можна замовити такі чудові й дивовижні речі, яких більше ніде не знайдеш, і ладні були платити за них шалені гроші. Стен, що був не лише князем, феодалним правителем, а ще й торгівельним магнатом, шанував комерційну таємницю, але побоювався, що той невідомий постачальник міг ошукувати Маріку, граючи на її недосвідченості. Крім того, сестра нехтувала додатковою вигодою, купуючи дещо лише для власного вжитку. Скажімо, найкращими зі своїх парфумів, тими, які називала „шенел“, Маріка навідсіч відмовлялася будь з ким ділитися. Пояснювала, що їх дуже мало, вистачає тільки для неї, однак Стен підозрював, що річ тут в іншому — вона просто хотіла підкреслити свою особливість, адже так приємно володіти чимось таким, чого немає ні в кого зі знайомих...

За кілька секунд повз Стена пройшла юна дівчина в ошатній темно-синій сукні. Її розкішне золотаве волосся було дбайливо зібране в невигадливу, але гарну зачіску. Схиливши коліна біля вівтаря, вона поставила свічку перед іконою матері, потім підвелася й сіла на лаву поруч із братом. Її тонкі пальці легенько доторкнулися до його руки.

— У порту мені сказали, що ти тут, — мовила вона не голосно, але й не пошепки.

Стен ніжно стиснув м'яку теплу долоню сестри. Якщо їхня

мати, княгиня Ілона, за словами священників, стала янголом на небі, то Маріка, поза сумнівом, була янголом земним — хоча й мала аж ніяк не янгольську вдачу. Струнка тендітна білявка з досконало правильними і водночас лагідними рисами обличчя та невинними очима кольору весняного неба, Маріка різко відрізнялася від Стена — смаглявого кароого шатена, високого, міцної статури, далеко не красеня, хай і по чоловічому привабливого. Дивлячись на них, стороння людина нізащо не здогадалася б, що вони рідні брат і сестра.

За попередніх часів злі язики пліткували, що Маріка не донька князя Всевида, але жодних доказів не наводили, ґрунтуючись лише на туманних підозрах про подружню невірність княгині. Зараз про це воліли не говорити, а коли й згадували, то вкрай обережно, побоюючись звинувачень у блюзнірстві. Сам Стен намагався не думати про таку можливість, але в будь-якому разі він твердо знав одне: що б там не було, його ставлення до Маріки від цього нітрохи не зміниться, він завжди любитиме її понад усе...

— Сьогодні зустрічаєшся з Флавіаном? — запитала Маріка.

— Так, — здивовано відповів Стен. — А як ти дізналася?

— Просто здогадалася. Адже це очевидно — раз імператор помер, то Флавіан не забариться знову на тебе натиснути.

— Авжеж, не забариться, — підтвердив Стен, спохмурнівши.

Ні брат, ні сестра не почували ні найменшої незручності, розмовляючи тут про справи. Зрештою, це була каплиця їхньої матері, можна сказати, їхня родинна територія. Тут їм було спокійно й затишно, а святість цього місця спонукала до глибшого аналізу своїх думок, намірів та поривань, мимоволі змушувала зважувати кожне слово.

— Стене, — після короткої паузи озвалася Маріка. — Здається, я ще не готова до заміжжя.

— Тобі вже шістнадцять, — зауважив він.

— Хіба це багато?

— Саме на порі. Більшість твоїх ровесниць уже мають чоловіків.

— А я ще не готова,— не поступалася сестра.— Краще зачекати.

Стен стиха зітхнув. Останнім часом Маріка дедалі відвертіше демонструвала своє небажання виходити заміж, і це дуже непокоїло його. Ні, він зовсім не прагнув чимшвидше спекатися сестри, якраз навпаки — йому й самому не надто кортіло відпускати її. Але Стен боявся, що Маріка могла закохатися в когось із місцевих; і не просто закохатися, а й зайти значно далі, ніж це дозволено порядній дівчині. Проте він навіть у гадці не мав вистежувати сестру, бо розумів, що цим лише погіршить ситуацію, підштовхнувши її до рішучіших дій...

— Рік тому,— стримано мовив Стен,— ти нітрохи не заперечувала проти шлюбу з Флавіаном.

— Не через велику любов до нього. Раніше я думала, а ти всіляко підтримував цю думку, що тобі конче потрібен шлюбний союз із Ібрією для здобуття корони Галосагу. Проте згодом я побачила, що Флавіан і так зацікавлений зробити тебе королем. Він хоче цього навіть більше, ніж ти сам.

Стен не міг не погодитися з сестрою:

— Все це правда, але ти маєш зрозуміти...

— А тепер,— провадила Маріка, не зважаючи на його слова,— зі смертю імператора тобі взагалі не знадобиться стороння підтримка. Поки Чеслав каламутитиме воду, ти зможеш утвердити свою владу над Галосагом, і ніхто не стане тобі на заваді.

— Я ще не вирішив, як мені вчинити,— сказав Стен.

Маріка знизала плечима.

— А що тут вирішувати? Тут я цілком згодна з Флавіаном — твоє місце на троні Галосагу. Чи ти хочеш позмагатися за імператорський престол?

— Подивимося,— відповів Стен невизначено.— І якщо я так вирішу, до Златовара ти поїдеш зі мною.

Маріка вмить спохмурніла.

— Не думаю, що це гарна ідея. Передовсім, на мій погляд, тобі нічого робити в Златоварі. А якщо й надумаєш їхати, то буде необачно так довго залишати князівство на дядечка Войчо.

— З князівством нічого не станеться. А наш дядько робитиме те, що йому казатиме Щепан Чірич.

— Все одно,— наполягала Маріка.— Буде надійніше, якщо тебе заступатиму я. Та й мені кортить спробувати себе в ролі правительки. Хай навіть номінальної.

Стен пильно подивився їй в очі.

— Це єдина причина, чому ти хочеш лишитися? Чи є щось іще?

— Ні, більше нічого.

Попри впевнений тон і щирий, невинний погляд сестри, Стен зрозумів, що вона збрехала.

„Таки в неї хтось є,“ — з гіркотою подумав він, відчуваючи неприємну порожнечу в грудях.— „Хто ж цей негідник, хто?.. Даруй, матінко, не встежив я за Марікою...“

„Даруй, матінко,“ — і собі думала Маріка.— „Даруй, що збрехала в цьому святому місці. Даруй, що взагалі брешу Стенові...“

А княгиня Ілона дивилася з ікони на своїх дітей і лише лагідно всміхалася.

Розділ 3

Марічина таємниця

Маріка пішла з бенкету задовго до його завершення під приводом того, що хоче взяти участь у ранковій церемонії відплиття кораблів, а тому, щоб виспатися, їй треба лягти раніше. Стена начебто задовольнило таке пояснення, він звик, що сестра любить поспати. А проте, при прощанні вона прочитала в його занепокоєному погляді невисловлене запитання: „Чи не тому ти так багато спиш останнім часом, що спиш не сама?..“ Маріка поквапилася піти, щоб очі не виказали її збентеження так само відверто, як брат виказував своє занепокоєння. Мабуть тепер, думала вона, прямуючи коридорами замку в супроводі веселеньких від випитого вина придворних панночок, будь-хто з присутніх на бенкеті, кому надто рано захочеться спати, опиниться у Стена під підозрою. Не виклю-

чено, що після вечері він вирішить навідатись до них під якимось вигаданим приводом. Але до неї, звичайно, не зайде. Бідолашний братик так боїться знайти підтвердження своїх підозр, що воліє залишити все як є...

Маріка сумно всміхнулася.

„Вибач, Стене,“ — подумала вона. — „Якби ж то я могла розповісти всю правду!..“

Біля своїх покоїв Маріка відпустила придворних панночок, сказавши, що сьогодні не буде традиційних вечірніх посиденьок, а сама, проминувши вітальню, ввійшла до простої спальні, де на неї вже чекала молоденька покоївка. З її допомогою Маріка зняла з себе вбрання та прикраси, надягла нічну сорочку і вляглася в ліжку. Тим часом покоївка віднесла до гардеробної її розкішну сукню з золотої парчі та шовкові нижні спідниці, а повернувшись, загасила всі свічки в спальні за винятком однієї, на низенькій шафці поруч ліжка, й шанобливо спиталася:

— Вам більше нічого не треба, пані?

— Ні, золотце, можеш іти.

— Добраніч, пані.

— І тобі також.

Уклонившись, покоївка зробила була кілька кроків у напрямку дверей, а потім нерішуче зупинилася.

— Пані... — почала вона і замовкла, вагаючись.

— Ага, розумію, — сказала Маріка, зручніше влаштувавшись на подушках. — Знову призначила побачення своєму приятелеві?

— Ну... так, пані. Але обіцяю повернутися ще до світанку.

— Гаразд, іди, — кивнула Маріка. — Бажаю гарно розважитися.

— Дякую, пані! — зраділа покоївка.

Коли вона залишила спальню, Маріка про всяк випадок пролежала ще зо чверть години, тоді вибралася з ліжка і пройшла до гардеробної. Там вона привела в дію простеньке закляття — і кімнату залило м'яке жовтувате світло, яке випромінювала скляна куля, наполовину вмурована в стелю. Такі магічні світильники були в усіх особистих кімнатах Маріки

та Стена, але вони користувалися ними лише тоді, коли залишались наодинці або в присутності родичів-Конорів, а при сторонніх задовольнялися звичайними свічками. Хоча люди й здогадувалися, що князь та його сестра регулярно вдаються до чарів, було зовсім небажано демонструвати це відкрито. З тих самих міркувань, узимку, наприкінці осені й на початку весни Стенові з Марікою доводилося про людське око палити в себе каміни, хоча насправді їхні помешкання зігрівали спеціальні чари, накладені на підлогу та стіни.

У гардеробній Маріка скинула нічну сорочку, надягла білизну та панчохи, взула туфлі, а потім відчинила одну з шаф і відсунула вбік задню стінку, за якою знаходився потаємний відділ, де зберігалася одіж, яку *тут* ніхто не носив. З-поміж різних речей вона вибрала коротку чорну спідницю, білу шовкову блузку та темно-червону жакетку і вдягла їх. Потім скрипила золотою шпилькою волосся, прискіпливо оглянула себе в дзеркалі й кокетливо підморгнула своєму відображенню, всміхнувшись на думку про те, як відреагував би Стен, побачивши її в такому вбранні. Загалом, Маріка не була в захваті від *тамтешньої* моди, вона полюбляла вдягатися розкішно й вишукано, прикрашати себе коштовностями — щоб одразу було видно, що вона князівна, а не якась простолюдинка. Разом з тим, їй подобалося носити коротку спідницю — у неї були гарні ноги, довгі та стрункі, і їй приємно лоскотало нерви, коли зустрічні чоловіки, відверто або нишком, милувалися ними. Проте найбільше Маріка цінувала взуття та білизну. Звичайно, як *тут*, так і *там* зустрічались погані й гарні речі; але гарне взуття *звідти* було справді гарним — легким, зручним, красивим, ніде не тисло, не промокало, не псувалося від вологи. А про гарну білизну *звідти* й говорити не варто — Маріка так звикла до неї, що ніяку іншу носити вже не могла. Надто ж це стосувалося трусиків, яких *тут* ще ніхто не вигадав. Раніше вона спокійнісінько обходилася без них, власне, й зараз не завжди надягала їх до *тутешнього* вбрання з довгими пишними спідницями, але в особливі жіночі дні вони ставали просто незамінними. А от у *тамтешньому* одязі ходити без трусиків було взагалі ризиковано.

Закінчивши причепурюватися, Маріка видобула з тієї ж таки схованки сумочку з крокодилової шкіри й лялькову голову натурального розміру з довгим золотавим волоссям, після чого знову замаскувала потаємний відділ і зачинила шафу. Почепивши пасок сумочки на плече, вона загасила в гардеробній світло й повернулася до спальні. Там накидала під ковдру кілька малих подушок, вміло надавши їм форму свого тіла, і примостила до цього опудала лялькову голову, затуливши її обличчя золотавими кучерями. Тепер, якщо хтось зазирне до спальні, то в темному світлі однієї свічки не помітить нічого підозрілого. Втім, завжди існував ризик, що виникне нагальна потреба розбудити її посеред ночі — от тоді буде справжній скандал! Проте за три роки цього ще жодного разу не траплялося.

Переконавшись, що зробила все як треба, Маріка ввійшла до суміжного зі спальнею кабінету, який, разом з рештою цих покоїв, раніше займала княгиня Ілона. Упродовж двох років по її смерті вони лишались незамешканими в очікуванні своєї нової господині — юної Анішки, князівни Сеанської. Проте за місяць до весілля зі Стеном вона несподівано захворіла і невдовзі померла. Стен украй важко переніс цю втрату і відтоді навіть чути не хотів про нову наречену. Його шлюб з Анішкою планувався віддавна, ще коли обоє були дітьми, і він так звик до цієї думки, що просто не міг уявити на її місці іншу жінку. Саме тому Стен запропонував сестрі переселитися в помешкання їхньої матері. Дев'ятирічна Маріка, не здогадуючись про справжню причину братового рішення, дуже раділа, що її нарешті визнали дорослою...

В кабінеті Маріка також запалила магічний світильник (тут він був схований у люстрі для свічок) і поглянула на годинник, що висів на стіні між двома заштореними вікнами. Як і більшість предметів оздоблення кімнати, цей годинник належав її матері, і був він мало що просто дивним. Його циферблат поділявся не на дванадцять, як звичайно, рівних частин, а на двадцять чотири — таким чином, за добу мала стрілка робила не два обороти, а один. Вірніше, так поводитися одна з малих стрілок — а їх було дві, так само як і великих: пара

червоних і пара чорних. Чорні стрілки йшли точно, зате червоні поспішали майже вдвічі. Якщо вірити їм, то доба минала за дванадцять годин і п'ятдесят чотири хвилини нормального часу. Цей годинник було виготовлено років вісімнадцять, а той двадцять тому на спеціальне замовлення княгині. Стен вважав їх просто одним з материних дивацтв; так само думала й Маріка, аж поки не з'ясувала, що за цим криється.

Червоні, „неправильні“ стрілки показували за двадцять хвилин першу по півдні. Маріка підійшла до протилежної стіни, вздовж якої стояли шафи з книжками. Вільну ділянку стіни між двома шафами прикривав старий вицвілий ґобелен, на якому було зображено чи то невідомого святого, що творив чергове диво, чи то алхіміка в розпал якогось досліду. Щодо цього Маріка зі Стеном не могли дійти однозначного висновку, але з огляду на те, чим займалася їхня матір за життя, схилилися до другого варіанту.

Утім, Маріку цікавив не сам ґобелен, а те, що було за ним. Вона потягла за шовковий шнурок, що висів збоку, і ґобелен, згортаючись у рулон, піднявся догори, оголивши прямокутник стіни, вкритий вигадливим візерунком з різнокольорових каменів, які не мали жодної цінності для ювелірів, але були надзвичайно цінними для людей, що знали на чарах. Тисячі дрібних камінців було вкраплено в стіну, здавалося б, навмання, цілком безладно. Виняток становив лише зовнішній контур у формі арки заввишки близько двох метрів і півтора завширшки; а от усередині, на погляд невтаємниченого, панував повний хаос. Проте Маріка належала до втаємничених, і в цьому позірному хаосі вона бачила строгий порядок, бездоганну точність і гармонію магічних зв'язків. Уся конструкція була неймовірно міцною, майже монолітною. Звичайна людина без чаклунського хисту не змогла б виколупати зі стіни навіть найменшого камінця; та й сама стіна була твердіша за граніт.

Ця хитромудра споруда зі з'єднаних докупи чаклунських каменів називалася порталом. Його побудувала для себе княгиня Ілона, коли двадцять сім років тому вийшла за князя Все-влада й перебралася з Любляна до Мишковича. Після її тра-

гічної загибелі портал, як казали в таких випадках, став *мертвим*, оскільки княгиня не подбала про те, щоб налаштувати його на своїх дітей. Тоді Маріка була ще мала, а Стен уже мав у батьковому кабінеті свій власний портал — його також спорудила княгиня й подарувала синові на дванадцятиліття.

Вважалося, що *мертвий* портал втрачено назавжди, бо отримати над ним контроль можна лише від його *господарів* — людей, на котрих він налаштований; а коли таких немає, то до нього вже ніяк не підступитися. У тому, що Маріка спростувала цю, здавалося б, незаперечну істину, була чимала заслуга Стена, який категорично заборонив сестрі споруджувати в Мишковарі новий портал, а налаштувати на неї свій відмовлявся, бо хотів контролювати всі її *віддалені* контакти. Він запевняв Маріку (і сам щиро в це вірив), що не має наміру обмежувати її свободу, а просто намагається вберегти від спокус, перед якими дівчина в підлітковому віці може не встояти.

Проте Маріка, якій на той час щойно виповнилося тринадцять, не оцінила належним чином добрих намірів брата. Не наважившись на пряме порушення заборони, вона, будучи ще наївною й недосвідченою, надумала *оживити* материн портал. Якби Маріка знала, скільки її старших родичів-Конорів зазнали невдачі за схожих обставин, лише змарнувавши часта сили, вона б, певна річ, відмовилася від свого наміру. Але Маріка знала лише те, що портал не діє, оскільки не налаштований на жодного з нині живих людей. Тож вона вирішила виправити ситуацію, самостійно налаштувавши його на себе.

І як не дивно, їй це вдалося! Після двох тижнів напруженої роботи портал знову *ожив*. Таким чином, Маріка заощадила щонайменше два місяці — адже спорудження й налагодження нового порталу, залежно від обставин, потребувало від двох до трьох місяців щоденної праці.

Попервах Маріка збиралася викликати брата і вже наперед насолоджувалася його безмежним подивом та розгубленістю — бо тепер він нічого не зможе вдіяти, йому доведеться змиритися з тим, що сестра має власний портал і користуватиметься ним на свій розсуд. Щоправда, Стенові могла спасти на думку дурна ідея (задля сестриноного блага, зрозуміло)

замурувати кабінет, а то й переселити її в інші покої — і така перспектива змусила Маріку переглянути свої плани. Вона вирішила до пори до часу нічого не розповідати братові, а натомість звернутися за порадою до своєї тітки Зарени, меншої матеріної сестри, яка мешкала в Любляні, столиці Істрії.

Маріка неодноразово відвідувала тітку Зарену (або разом зі Стеном, або сама, коли брат тимчасово на давав їй доступ до свого порталу), тому серед тисяч „ниток“, які поєднували материн портал з іншими, вона легко знайшла ту, що вела в Люблян, у дім, де до заміжжя проживала княгиня Ілона... І тут на Маріку чекала величезна несподіванка: „нитка“ надавала їй інформацію про напрямок та відстань — а це було можливо лише в тому випадку, коли портал на іншому кінці налаштовано на неї. Маріка перевірила й переконалася, що це справді так: шлях був відкритий, вона не потребувала тітчиного дозволу, щоб пройти по ньому. Це було надзвичайно дивно і просто неймовірно! Налаштувавши на себе мишковарський портал матері, Маріка якимсь незбагненим чином отримала вільний доступ до її люблянського порталу... і не лише до нього!

Ще один відкритий шлях вів далеко на схід. Будівля, де знаходився портал, стояла на захмарній вершині гори і на момент Марічиних відвідин була порожня, та аж ніяк не занедбана. За всіма ознаками, там часто бували люди, і Маріка, провівши обережне розслідування, з'ясувала, хто вони. А серед них... Маріка була заінтригована!

Всупереч її очікуванням, портал у Стеновім кабінеті, як і раніше, був недоступний для неї. Згодом Маріка, обравши слухну мить, ніби між іншим розпитала брата, і він їй розповів, що княгиня, спорудивши для сина портал, не стала проводити його остаточне налагодження — завершальну частину роботи виконав сам Стен.

Утім, це було згодом. А тоді Маріка й думати забула про братів портал, коли знайшла третю „нитку“, шлях уздовж якої також був вільний для неї. З порталом по той бік коїлося щось незбагненне. Він був то на півночі, то на сході, то десь унизу, а то високо в небі. Якоїсь миті він знаходився за тисячу миль від

Мишковича, за секунду опинявся зовсім поруч, а потім переносився в таку неймовірну далечінь, що звичні міри довжини втрачали будь-який сенс. Таких відстаней у природі просто не існувало!

Тут, мабуть, варто було й справді звернутися за порадою — якщо не до Стена, то до тітки Зарени, — але Марікою оволоділа жага дослідника. Вона розуміла, що за тим порталом криється щось надзвичайне та дивовижне, вона хотіла сама розкрити цю таємницю, а не ділитися нею зі старшими, які майже напевне перехоплять у неї ініціативу.

В той незабутній день, 14 лютого, Маріка наважилася зробити крок у невідомість. Цей крок змінив усе її життя...

Притримуючи лівою рукою шнурок, щоб не падав ґобелен, Маріка вказівним пальцем правої руки доторкнулася до семи найбільших каменів у візерунку. При цьому вона проказала сім слів — мовою, якої *тут* ніколи не існувало:

— Richard Of York Gave Battle In Vain.*

Власне, самі слова не мали в магії великого значення; важливо було те, що в них вкладалося. А справжні майстри взагалі воліли обходитися без слів, навіть мовлених подумки. Як на свій вік, Маріка дуже вправно творила безсловесні закляття, тому не страждала від комплексів і час від часу дозволяла собі супроводжувати чари словами, проте намагалася уникати банального несмаку, на зразок „червоний-оранжевий-жовтий-зелений-блакитний-синій-фіолетовий“.

Після сьомого доторку всі семеро каменів замерехтіли сімома барвами веселки. Маріка легенько махнула рукою — і зовнішній арочний контур засяяв, мов золото в яскравих сонячних променях.

Потім вона знову, вже в зворотній послідовності, доторкнулася до тих самих сімох каменів, цього разу нічого не промовляючи. Ділянка стіни з вигадливим візерунком зчезла, і весь простір під сяючою аркою мовби застелило густим білим

---

* Англійська мнемонічна фраза для запам'ятовування послідовності кольорів спектру. Одним з її українських відповідників є: „Чи Обжене Жжавенького Зайчиська Байдикуватий Ситий Фокстер'єр“.

туманом.

Маріка загасила магічний світильник у кабінеті й сміливо ступила в туман. Останньої миті вона відпустила шнурок, гобелен повернувся на попереднє місце, приховавши за собою портал. Навіть якщо її відсутність викриють, то напевно вирішать, що вона непомітно вислизнула зі своїх покоїв і тепер десь вештається по замку. В гіршому разі — спить у чиємусь ліжку...

А Маріка перебувала в крихітній комірчині без вікон, на невідомій відстані від Мишковича і в невідомому кінці світу. А вірніше — в невизначеному. Звичні уявлення про відстань та напрямок наразі втратили будь-який сенс. Навіть час переставав бути абсолют — тож марно годинник у кабінеті мав дві пари стрілок, що йшли з різною швидкістю.

За Марічиною спиною сяяла золотом арка. Переконавшись, що в комірчині більше нікого немає, вона видобула з сумочки маленьку світлову кулю, запалила її, після чого деактивувала обидва портали. Сяйво зникло, туман під аркою миттю розсіявся. На стіні з'явився візерунок з безлічі різнобарвних каменів — але не такий, як у кабінеті.

Останні маніпуляції викликали збурення магічних сил, від чого світильник у Марічиній руці заблимав, а потім і зовсім згас. Проте ненадовго — за секунду Маріка повернула світло.

„І все ж,“ — подумала вона, — „тут краще користуватися електричним ліхтарем.“

Ця думка виникала в неї щоразу, коли магічний світильник підводив її при проходженні порталу. Але оскільки викликана цим незручність була короткочасною, вона швидко забувала про своє рішення запастися ліхтарем.

Маріка підійшла до старезних дубових дверей у протилежній стіні комірчини і пильно *прислухалася*. Вона не відчула присутності людей нагорі, тому спокійно прочинила двері. Почулося тихе скрипіння завіс. „Треба знову змастити,“ — вирішила Маріка. Три роки тому, при її першій появі, вкриті багаторічною іржею завіси скрипіли так пронизливо, що їй аж позакладало вуха.

За дверима починалися круті кам'яні сходи. Маріка піднялася нагору і, задля зайвої остороги, оглянула крізь тоноване скло, яке з іншого боку було дзеркалом, просторе приміщення, залите розсіяним денним світлом, що проникало крізь напівзатулені шторами середньовічні стрілчасті вікна. Всі вони виходили на північ, і пряме сонячне проміння ніколи не потрапляло до цієї кімнати, де зберігалися безцінні старовинні книжки та картини з родинної колекції сера Генрі.

Остаточно переконавшись, що у фамільній бібліотеці нікого немає, Маріка відчинила замасковані під дзеркало дверцята і швиденько прослизнула досередини. Повернувши дзеркало на місце, вона подивилася на своє відображення, поправила зачіску, змахнула зі спідниці та жакетки кілька порошинок, після чого загасила свій світильник і впевнено попрямувала до дверей у коридор, на ходу виймаючи з сумочки ключа. Бібліотека була завжди замкнена, щоб сюди без дозволу не потикали носа сторонні відвідувачі. Сер Генрі не мав досить коштів на утримання свого родового замку і сім років тому був змушений відкрити його для туристів. Екскурсії приносили такий-сякий прибуток, а крім того, статус історичної пам'ятки давав певну податкову знижку.

Вийшовши з бібліотеки, Маріка мало не зіштовхнулася в коридорі з огрядним чоловіком середнього віку, вбраним у ліврею дворецького й картату шотландську спідницю (тобто, звичайно, кілт), з-під якої стирчали занадто худі для його комплекції й дуже волохаті ноги.

Побачивши Маріку, він приязно всміхнувся:

— Моє шанування, міс Мері.

— Добридень, Браєне,— кивнула Маріка.— Рада нашій зустрічі.

— Взаємно, міс. Ви давно приїхали?

— Ні, оце щойно. По дорозі зайшла до бібліотеки, щоб повернути книжку, яку брала з собою. А дядечко в себе?

— Так, міс, у себе,— відповів Браєн.— Сер Генрі дуже зрадіє вашим відвідинам. Він аж молодішає, коли ви приходите. Шкода, що ви буваєте в нас не щодня.

— Мені також шкода,— цілком щиро сказала Маріка.

Перекинувшись іще кількома ввічливими фразами, вони попрощалися, і Маріка рушила коридором до житлового крила замку. Дворецький дивився їй услід і думав про те, яка дивна дівчина ця міс Мері Мишкович. Запросто називає сера Генрі дядечком, хоча вона його родичка не ближче сьомого коліна і прибула звідкись здаля — чи то з Сербії, чи з Боснії, чи з Хорватії... коротше, з якоїсь Югославії. Вперше з'явилася тут понад п'ять років тому, ще зовсім дівчиськом, і відразу полонила серце старого барона. Втім, якраз в останньому нічого дивного немає, адже на той час сер Генрі взагалі був самотній, це вже згодом у нього оселилася двоюрідна онука, леді Аліса. Подив у Браєна викликали несподівані візити міс Мері — жодного разу він не бачив, як вона приїздить і як залишає замок; іноді в нього складалося враження, що вона користується якимсь потаємним підземним ходом, скажімо, в тій комірчині за дзеркалом у бібліотеці. А ще дивним було те, що за межами Норвіка, родового маєтку МакАлістерів, майже ніхто не чув про міс Мері. Вірніше, чули лише про те, що сера Генрі час від часу навідує небога-чужоземка, але нікому не було відомо, де вона мешкає, хто її батьки, навіть саму її бачили лічені рази, та й то разом з леді Алісою, коли дівчата вдвох вибиралися до сусіднього містечка, щоб пройтися по магазинах. У старі часи міс Мері неодмінно запідозрили б у відьомстві — проте зараз люди вже не вірять у чаклунів та відьом, шукають усього раціональне пояснення...

Відчуваючи на собі доброзичливий і водночас трохи розгублений погляд дворецького, Маріка нишком усміхалася. Дякувати Спасителю, він не бачив її, коли вона вперше з'явилася тут у своєму звичайному вбранні. На щастя першим, з ким вона тоді зустрілася, був сам сер Генрі. І перше, що він сказав при їхній першій зустрічі... О, Маріка ніколи не забуде тих слів!..

Господар замку, сер Генрі МакАлістер, барон Норвіка, сидів за столом у своєму кабінеті й переглядав якісь папери. Це був старий сивий чоловік зі змарнілим лицем, яке, втім, ще зберігало сліди колишньої суворої краси. Коли двері відчинились і на порозі з'явилася Маріка, його сині очі миттю засяяли

від радості, а зморшки на обличчі розгладилися.

— Вітаю, люба,— промовив він навдивовижу чистим голо-
сом, позбавленим навіть натяку на старечу хрипоту.— Я так
сподівався, що сьогодні ти прийдеш.

Зачинивши за собою двері, Маріка обійшла стіл і поцілува-
ла сера Генрі в лоба.

— Добридень, тату. Я дуже скучала за тобою.

— Я теж скучав, доню,— відповів він, ніжно взявши її за ру-
ку.— Вдвоє довше, ніж ти...

...Перші слова, які Маріка почула від нього, коли вони впер-
ше зустрілися, були:

„Oh my God!.. Маріко, донечко, ти в мене така красуня!“

Слованською він говорив дуже незграбно, з жахливим
акцентом, але Маріка зрозуміла його.

І тоді вона зрозуміла все...

Розділ 4

Один з Дванадцяти

Бенкет давно закінчився, а Стен ще не лягав спати. Опівно-
чі він мав зустрітися з Флавіаном і, чекаючи на призначений
час, намагався зібратися з думками перед майбутньою розмо-
вою. А розмова обіцяла бути нелегкою.

Тепер Флавіан поставить питання руба — так або ні. Чи зго-
ден Стен скористатися кризою центральної влади, щоб пере-
творити Галосаг на незалежне королівство й очолити його, чи
він і надалі залишиться прибічником єдиної та неподільної
держави західних слованів? Як патріот свого народу, Стен був
проти розпаду Імперії. Але також він був і патріотом свого ро-
ду — роду Конорів. Сперечаючись із Флавіаном, Стен, одначе, в
глибині душі не міг не визнати, що існування могутнього цен-
тралізованого королівства Галосаг із королем-Конором на чо-
лі посприяє звеличенню всього їхнього роду, надасть можли-
вість кожному з Конорів у повній мірі проявити себе і зайня-
ти місце, що належало йому за правом. Тож і справді: чи варто
чіплятися за цю величезну, але розрізнену Імперію, тішачись

примарною надією, що колись її трон посяде чоловік з їхнього роду?..

Перспектива оволодіти всім Західним Краєм була, звісно, дуже заманливою — проте нездійсненною. Зараз в усьому світі налічувалося лише близько трьох тисяч чоловіків та жінок, що були нащадками Конора-пращура. Чи до снаги їм захопити й утримати владу в такій великій державі? Чи спроможуться вони перебудувати Імперію на свій лад? І коли це станеться?

Інша річ, Галосаг, у якому Стен був фактично некоронованим королем. Його вплив зростав із року в рік, і тепер він міг без особливих зусиль змінити свою булаву земельного воєводи на королівський вінець. Більшість мешканців Галосагу радо вітатимуть цей крок. Князів і наймогутніших жупанів доведеться приборкувати силою, проте немає лиха без добра — заколот серед вищої знаті за відсутності належної підтримки у нетитулованої шляхти, що складає кістяк війська, не перетвориться на серйозну міжусобицю, а його придушення в кінцевому підсумку призведе до посилення королівської влади.

За наявних обставин Златовар, хоч би хто став новим імператором, не зможе нічого протиставити незалежницьким прагненням Галосагу — надто ж якщо Стен виступить у спілці з Ібрією. Мало того, князям Західного Немету доведеться боротися з сепаратистськими настроями значної частини своїх підданих, які захочуть приєднатися до Галосагу. А влошські правителі, які, будучи слованами, разом з тим уявляли себе спадкоємцями традицій Давньої Імперії і згорда позирали на інших, вважаючи їх варварами, чого доброго під цю колотнечу створять власне королівство — державу „культурних“, „цивілізованих“ слованів. Потім і південно-східні провінції, не такі непокірливі, але найзаможніші в Західному Краї, забажають більшої самостійності. Тоді вже й брати-словани зі Сходу не сидітимуть склавши руки. Тимчасово відклавши свої чвари, східні князі не прогавлять нагоди поборючіше вжалити могутнього сусіда й поживитися за рахунок своїх західних одноплемінників. Та й північні варвари не залишаться осторонь і захочуть повернути собі втрачений дев'ять років тому

Ютлан...

Цілком очевидно, що це означатиме загибель Імперії. Втім, Стен цілком усвідомлював, що Імперія може розпасти-ся і без його втручання — а просто внаслідок спроби князя-реґента Чеслава узурпувати престол. Бувши самодуром, Чеслав, проте, не був дурнем і чудово розумів, що йому навряд чи вдасться захопити владу в усьому Західному Краї. Найпевніше, він розраховував отримати ласий шматок з центральних та північних князівств, пожертвувавши на догоду своїм амбіціям заходом, півднем і сходом. Якщо Стен зробить вибір на користь незалежного королівства Галосаг, то князь Чеслав стане його природним союзником, і вони, мабуть, зможуть домовитися про розподіл сфер впливу. Але... Сама думка про це викликала у Стена огиду. Політика — брудна штука, та навіть у політиці є межа, яку не можна переступати, бо інакше втратиш найголовніше — повагу до себе. Стен нізачо не стане домовлятися з убивцею свого батька! Адже тоді, в Ютлані, Чеслав надіслав загін князя Всевлда прямісінько в пастку, про існування якої, як згодом з'ясувалося, він знав наперед. Майже ніхто не сумнівався, що Чеслав учинив так навмисно — щоб позбутися найнебезпечнішого конкурента в майбутній боротьбі за імператорську корону...

Стен стрепенувся, відчувши виклик, що йшов через його портал. Він миттю зосередився й подумки спитав:

„Флавіане¿“

„Авжеж я,“ — надійшла відповідь — „Готовий¿“

„Зачекай. Зараз.“

Стен підійшов до книжкової шафи й натиснув потаємну кнопку. Шафа беззвучно відсунулась убік, відкривши нішу в стіні, де було споруджено портал. Швидко активувавши його, Стен відступив на два кроки і запросив:

„Проходь.“

З туману під осяйною аркою вийшов юнак років двадцяти, середнього зросту, худорлявий, з продовгуватим блідим обличчям, кучерявим вогнисто-рудим волоссям і смарагдовими очима. Він був одягнений у світло-синій костюм із золотим шитвом, довгу багрянчу мантию і коричневі черевики з

м'якої шкіри, а його голову вінчав усипаний діамантами золотий обруч.

Король Ібрії Флавіан IV був першим королем із роду Конорів. Він не був сином чоловіка своєї матері, короля Юліана VII, і знав про це змалку. Також він знав свого справжнього батька, але ставився до нього вельми прохолодно, хоч і без ворожості. Як підозрював Стен, Флавіана пригнічувала думка, що він з'явився на світ навіть не внаслідок швидкоплинного роману, був зачатий не в пориві шаленої пристрасті, а за тверезим розрахунком — аби звести на ібрійський престол короля-Конора.

Ця подія стала найвизначнішим успіхом радикального крила Братства Конорів, члени якого мали на меті якнайшвидше досягнення світового панування свого роду. Але згодом виявилося, що попри такий блискучий початок, обрана ними стратегія себе не виправдала. Хоча за триста років Конори розселилися по різних країнах, у переважній більшості вони мешкали в Імперії і вважали себе слованами. Ібри були для них чужі, порядки в Ібрії видавались їм варварськими, влада — занадто деспотичною, і вони рішуче виступали проти ібрійської експансії на схід. Сподівання радикалів на масовий вплив Конорів у країну, де править їхній родич, також не справдилися. Дарма що Ібрія вже понад сто років жила в мирі з Імперією, ібри ставилися до слованів не надто доброзичливо, тож прийшли Конори мали невеликі шанси зайняти гідне місце в тамтешньому суспільстві, навіть якщо їм протегуватиме сам король. Виняток становили хіба що юні дівчата зі шляхетських та купецьких родин, які за сприяння Флавіана знаходили собі пари серед знатних ібрійських вельмож. Така матримоніальна політика, що її цілеспрямовано проводив молодий король, була покликана поступово зробити Ібрію державою, де провідну роль відіграватимуть чоловіки та жінки з роду Конорів. Проте для цього знадобиться кілька поколінь, а не два чи три десятиліття, як мріяли радикали.

Самого Флавіана цілком влаштовував такий стан речей. Він був Конором, але водночас був ібром і дбав не лише про свій рід, а також і про свою країну. Ще принцом він зрозумів, що навіть у разі перемоги над Імперією Ібрія однаково про-

грає — у тому сенсі, що ібри-переможці просто розчиняться серед слованів і з плином часу стануть такою ж другорядною меншістю, як гали, влохи, помори, немети, еліни й решта підкорених Імперією народів. А Флавіан був королем ібрів і хотів, щоб його піддані й надалі залишалися ібрами.

Три роки тому, коли Флавіан посів ібрійський престол і, природним чином, став лідером радикального крила Братства, він запропонував інший шлях звеличення роду Конорів: якщо неможливо захопити владу в усій Імперії відразу, то слід розчленувати її на кілька держав і оволодіти нею частинами, починаючи з Галосагу. Нова програма була реалістичніша за попередню, а тому, з погляду поміркованих, набагато небезпечніша. Чимало Конорів, що досі були рішучими противниками „ібрійського варіанту“, миттю стали палкими прибічниками Флавіанової ідеї. Добра половина молоді віком до тридцяти років буквально за ніч перетворилася на радикалів.

Флавіан увесь цей час чинив потужний тиск на Стена, схиляючи його до рішучих дій. От і зараз він прийшов за тим самим. І тепер, з огляду на нові обставини, натисне ще дужче, його вже не задовольнить невизначена обіцянка вчергове подумати над цим питанням. А Стен просто не знав, що відповісти. Крім побоювання за незворотні політичні наслідки такого кроку, він мав ще й суто особисті причини не квапитися зі здобуттям королівської корони. Можна було не сумніватися, що князь Габор Сеанський, який контролював Лютицю, столицю Галосагу, в обмін на свою підтримку запропонує Стенові одружитися з його меншою донькою, тринадцятирічною Деяною. Від такої пропозиції, надто ж коли йдеться про ціле королівство, не відмовляються, а Стен ще не почував себе готовим до шлюбу. Тим більше — з рідною сестрою Анішки, кожна згадка про яку досі сповнювала його глибоким смутком... Ні, Стен аж ніяк не уникав жінок, навпаки, мав їх забагато — і швидше не жінок, а дівчат, бо з заміжними він ніколи не зв'язувався. Проте жодна з цих дівчат не могла зрівнятися з Анішкою, не була гідна зайняти її місце. Що ж до Деяни, ще зовсім юної дівчини, то вона дуже подобалася Стенові, дуже нагадувала йому Анішку, і саме тому він не хотів одружуватися з нею. Боявся,

що Анішкина тінь завжди стоятиме між ними і зрештою перетворить їхнє подружнє життя на пекло...

— Привіт,— сказав Стен у відповідь на таке ж недбале вітання Флавіана, що ніяк не в'язалося з його урочистим вбранням.— Проходь, сідай. А чого це ти так вирядився?

Флавіан привільно вмовстився в кріслі, скинув корону й поклав її на письмовий стіл.

— Будь певен, не задля тебе. Це на випадок, якщо хтось вирішив розіграти нас. Хочу показати йому, з ким він має справу. Отак.

— Вибач,— сказав Стен, сівши в крісло навпроти.— Щось я не вхопився за твою думку. Можливо, ти роздратований і не надто ясно висловлюєшся.

У зелених Флавіанових очах промайнув подив.

— Хіба ти не отримав повідомлення?

— Отримав. Як бачиш, чекав на тебе.

— Та ні,— відмахнувся він.— Я про інше повідомлення.

— Про яке?— нетерпляче запитав Стен.— Друже, я справді нічого не розумію.

На обличчі Флавіана з'явився вираз крайньої розгубленості.

— То ти дійсно... Ну, гаразд. Ось поглянь.

Він торкнувся пальцем до чаклунського каменя в своєму персні, а за секунду в повітрі перед Стеном засяяли золоті літери, які склалися в слова:

Цим повідомляється, що о другій по півночі за златоварським часом ви, разом з князем Стеніславом Мишковичем, запрошені на засідання Вищої Ради Братства Конорів для обговорення ваших пропозицій про майбутнє Імперії. Чекайте виклику в призначений час.

Далі йшла дата і магічний знак Ради Дванадцяти.

Вища Рада (або Рада Дванадцяти) понад двісті років керувала Братством Конорів, виступала об'єднувальною силою й арбітром в усіх суперечках. Членів Ради завжди було дванадцяттеро — за кількістю синів та дочок засновника їхнього роду. Проте в середині минулого сторіччя, коли чисельність Коно-

рів перевищила тисячу осіб і Братство розкололося на кілька угруповань, Рада без будь-яких попереджень припинила свою діяльність, а всі дванадцять її членів безслідно зникли. Якийсь час по тому була поширена думка, що Рада потай продовжує діяти, але жодних ознак її втручання в життя Конорів не спостерігалося. За минулі відтоді сімдесят років Рада Дванадцяти перетворилася на легенду, хоча дехто й досі щиро вірив, що вона все ще існує...

Стен обережно провів низку магічних маніпуляцій. Флавіан, відчувши це, запитав:

— Що робиш?

— Перевіряю справжність знаку Ради,— сказав Стен правду, але не всю правду.

— І як?

— Це не підробка.

Флавіан повільно провів пальцями по гладкій шкірі свого підборіддя. Як і переважна більшість Конорів-чоловіків, він голився не лезом, а видаляв волосся на обличчі за допомогою чарів, що давало кращий і стійкіший ефект.

— Я дійшов такого ж висновку. Схоже, це не дурний жарт. Рада таки існує і продовжує діяти... Гмм. Але чому вони надіслали запрошення лише мені, хоча в ньому йдеться й про тебе?

Стен похмуро глянув на нього. Він був роздратований — і мав на те вагомі підстави.

— А навіщо запрошувати двічі?— знизав він плечима.— Тебе повідомили, цього досить. Хоча ти молодший за мене, проте займаєш вище становище. От і отримав запрошення за нас обох.

Флавіан поглянув на настінний годинник, а потім на стіл, де стояли два порожні келихи й повна пляшка вина. Не питаючи Стенової згоди (зрештою, вино призначалося саме для їхньої зустрічі), він розкоркував пляшку, наповнив обидва келихи, один узяв собі, а інший посунув до Стена. Той кивком подякував і зробив невеликий ковток.

— Друга година за златоварським часом, це за чверть перша за мишковицьким,— зауважив Флавіан.— Отже, хвилин за

сорок ми зустрінемося або з дуже майстерним жартівником, або з дванадцятьма новоявленими апостолами.

— Я певен, що це не жарт, — сказав Стен.

— Мені теж так здається, — погодився Флавіан. — Тому з розмовою про твої плани краще зачекати, нехай спершу з'ясується ситуація з Радою. Проте є інше питання, яке я хотів би вирішити просто зараз. Ібрії потрібна королева. Я вже можу надсилати офіційну пропозицію.

Стен скрушно зітхнув.

— Ні, поки не можеш.

Келих завмер біля Флавіанових уст.

— Чому? Що сталося?

Будь-кому іншому Стен відверто сказав би: „Маріка роздумала йти за тебе. Ти їй дуже подобаєшся, але вона тебе не любить. А я не збираюся її примушувати.“

Проте він розумів, що така жорстока відповідь може розбити молодому королю серце. Флавіанове бажання одружитися з Марікою було продиктоване не тільки і навіть не стільки політичними міркуваннями, як ніжними почуттями, що він мав до неї вже багато років. Ще тринадцятирічним підлітком Флавіан закохався в чарівну восьмирічну дівчинку і твердо вирішив, що в майбутньому вона стане його жінкою. Якби не егоїзм Стена, котрий дуже не хотів відпускати сестру, вони б одружилися після першого ж місячного в Маріки (це була звичайна річ в Ібрії, та й на півдні Галосагу ранні шлюби не вважалися дивиною) і, найпевніше, жили б зараз у любові та злагоді. А так...

— Розумієш, Флавіане, — обережно заговорив Стен, — віднедавна в Маріки з'явився пунктик з приводу шлюбів між Конорами. Вона твердить, що ми самі ж собі шкодимо, нехтуючи заповіддю предків не одружуватися з представниками нашого роду. І знаєш, у певному сенсі вона має рацію. Сам подумай: через сто років після смерті Конора-пращура на світі було півтори сотні його нащадків, ще через сто років нас стало близько тисячі, а за останні сімдесят наша чисельність зросла лише втричі. Тепер чоловіки-Конори надають перевагу жінкам з Конорів, і, як наслідок...

Флавіан з такою силою поставив келиха, що мало не відбив у нього денце. Вино розплескалося по столу, а на рукаві світло-синього королівського камзолу розпливлося кілька червоних плям.

— Коротше, Стеніславе,— жорстко промовив він.— Одержавши звістку про Михайлову смерть, ти вирішив притримати Маріку. Так, про всяк випадок. Ану ж тобі вдасться зібрати потрібні голоси, пообіцявши одним князям сестрину руку, а інших спокусивши тим, що їхні дочки можуть стати імператрицями.

Стен пирхнув.

— Не верзи дурниць! Ти сам чудово розумієш, що це маячня. Я не менше, ніж ти, роздратований Марічиною впертістю. Але певен, що це несерйозно. Зачекай трохи, і все владнається.

— Зачекай, кажеш?— похмуро перепитав Флавіан.— Скільки ще чекати? Я й так довго чекав. Мені вже двадцять, а я...— Він рвучко підвівся.— Ні, годі чекати! Пора покласти цьому край.— З цими словами він кинувся до дверей.

Стенові знадобилося кілька секунд, щоб збагнути Флавіанів намір. За цей час молодий король встиг відчинити двері й вибіг з кабінету. Стен швидко подався за ним.

Покої господаря й господині замку, в яких мешкали Стен та Маріка, призначалися для подружжя, тому сполучалися між собою дверима через вітальні. Флавіан знав про це і тепер прямував до Маріки, щоб посеред ночі зажадати від неї пояснень.

Стен наздогнав його запізно — вже на порозі сестриної спальні. Там горіла свічка, і Стен з полегшенням переконався, що Маріка в ліжку сама. Поклавши руку Флавіанові на плече, він пошепки сказав:

— Зачекай до ранку, добре? Якщо зараз ти розбудиш її, вона буде зла, як сто чортів.

— Тим краще,— також пошепки, але твердо заперечив Флавіан.— Принаймні вона буде щирою.— І рушив до ліжка.

Стен лише приречено зітхнув, змирившись із неминучим, і замкнув двері спальні на засув, щоб перекрити шлях покоївці на той випадок, коли сестра, прокинувшись, влаштує скандал.

Тим часом Флавіан схилювався над Марікою й легенько торкнувся її вкритого плеча. Потім натиснув дужче, нерозбірливо вилаявся й різко зірвав з неї ковдру.

Думка про те, що Флавіан з'їхав з глузду, не встигла сформуватись у Стеновій голові. Наступної миті він у відчай застогнав, побачивши замість Маріки в ліжку опудало з подушок та лялькової голови.

„Ну ось,“ — сумовито подумав він. — „Цього я й боявся.“

А Флавіан схопив голову за розкішне золотаве волосся і, метеляючи нею, істерично захихотів.

— Кажеш, заповідь предків?.. Гарна заповідь!.. Стеніславе, друже, твоя цнотлива сестричка має тебе за дурня... І мене також... Нас обох!..

Він люто пожбурих лялькову голову в куток, тут-таки вгамувався, сів на край ліжка й затулив обличчя руками.

Стен на хвилю вийшов зі спальні й зазирнув до кімнати покоївки. Дівчини там не було, а її ліжко залишалося застеленим.

„Шльондра!“ — подумки вилаявся він. — „Сама гуляє, ще й Маріку, либонь, покриває. Ох і задам же я їй!..“

Коли Стен повернувся, Флавіан продовжував сидіти на ліжку. Його плечі здригалися — було видно, що він ледве стримує сльози.

— Ну все, ходімо, — суворо мовив Стен, розуміючи, що найменший прояв співчуття може спровокувати новий вибух.

Флавіан покірно почвалав за ним до його кабінету. Було лише пів на першу, але Стен не збирався чекати призначеного часу. Його зовсім не надихала перспектива провести ці двадцять хвилин, обговорюючи з Флавіаном їхнє прикре відкриття, або — ще гірше — розмовляти про щось інше, щосили прикидаючись, ніби нічого не сталося.

Стен активував портал і звернувся Флавіана, що з неприкаяним виглядом стояв посеред кімнати:

— Гаразд, пішли. Тільки не забудь корону.

Той розгублено поглянув на нього й вимовив лише одне слово з ледь відчутною запитливою інтонацією:

— Куди?

— На зустріч з Радою, куди ж іще.

Флавіан навіть не поцікавився, звідки Стен знає про місце цієї зустрічі. Він узяв зі стола корону, абияк нап'яв її на голову і підійшов до Стена.

— Що далі?

— Зараз побачиш.

Від порталу тяглося понад п'ять тисяч „ниток“. По пам'яті Стен міг відшукати лише кілька десятків, якими часто користувався, ще близько тисячі „адрес“ було записано на його чаклунський камінь у персні, а решта залишались для нього просто шляхами, що вели до інших порталів. Підлітком Стен часто розважався, *смикаючи* за першу-ліпшу невідому „нитку“. Як правило, йому відповідали, тоді він перепрошував за марний виклик, представлявся сам і питав, хто є господарем цього порталу, а одержану інформацію записував на свій камінь. Проте були й такі „нитки“, які вперто не подавали ознак життя. Можливо, вони вели до *мертвих* порталів, або до таких, чие існування їхні господарі воліли не розголошувати.

Стен не надсилав запиту на відкриття порталу, через який збирався пройти. Він був доступний йому вже майже чотири роки — і це було частиною великої таємниці, про яку, крім самого Стена, знало ще одинадцять людей... Вірніше, дванадцять — але про існування дванадцятого він навіть не підозрював.

— Проходьмо,— сказав Стен, задіявши охоронне закляття, і вони разом ступили під арку.

А вже за мить обоє опинилися в неглибокому алькові стіни просторого приміщення округлої форми з високою склепінчастою стелею та широкими вікнами, через які відкривалася велична панорама засніжених гірських вершин, бездонних ущелин і білих клубчастих хмар унизу, що суцільною ковдрою застилили землю. В чистому блакитному небі яскраво світило сонце, і в його промінні сліпуче сяяв сніг на вершинах гір. Видовище було таким вражаючим, що аж захоплювало подих.

Утім, Флавіанові було не до милування краєвидом. Щоправда, подих йому таки перехопило — але зовсім з іншої при-

чини. Він поривчасто притиснув долоні до вух, застогнав і став жадібно хapati ротом розріджене повітря.

— Ч... чорт... — прохрипів Флавіан. — Що... ти... зро... бив?..

— Ти ще маєш подякувати мені, — незворушно відповів Стен. — Якби не моє закляття, тобі було б набагато гірше.

Та навряд чи Флавіан розчув його. Він відчайдушно ковтав слину і длубався пальцями в закладених від різкого перепаду тиску вухах. Його корона зсунулася вбік і будь-якої миті могла впасти. Проте Флавіан не помічав цього, а очманілим поглядом роззирався навсібіч.

Приміщення заливало яскраве денне світло з вікон та вітражів на стелі. Судячи з паморозі на склі, зовні панувала холоднеча, але всередині було доволі тепло. Найпомітнішим предметом обстановки в кімнаті був великий круглий стіл з полірованого червоного дерева, довкола якого стояло дванадцять м'яких вигідних крісел.

Нарешті Флавіана пройняло, і він благоговійно прошепотів:

— Зала Дванадцяти!..

У Залі перебувало одинадцятьох осіб — сім чоловіків і чотири жінки, — віком від сорока до вісімдесяти років. При появі Стена з Флавіаном вони стояли біля вікон, розділившись на три групи й перед тим щось жваво обговорювали. Та коли портал запрацював, усі розмови припинились, і погляди одинадцяти пар очей з цікавістю звернулися на новоприбулих.

Флавіан поступово оговтувався. І тут він виявив, що чотирьох присутніх добре знає, а ще з двома йому кілька разів випадало зустрітися.

Чоловік років шістдесяти п'яти, безусий і безбородий, але з пишною сивою чуприною, що надавала йому величного вигляду, відокремився від однієї з груп, підійшов до Стена та Флавіана і, звертаючись до останнього, заговорив серйозно й урочисто:

— Флавіане, королю Ібрії! Вища Рада Братства Конорів вітає тебе в своєму колі. Як Голова Ради, я офіційно запрошую тебе взяти участь у наших зборах. — Він зробив паузу й доброзичливо всміхнувся. — Нам так не терпілося зустрітися з то-

бою, що всі дванадцяттеро прибули навіть раніше призначеного часу.

Через потрясіння Флавіан не додумався відповісти на привітання, зате продемонстрував, що ще не розучився рахувати. Після короткої заминки він не дуже впевнено мовив:

— Я бачу лише одинадцятьох. Де ж дванадцятий?

Стен здивовано глянув на нього.

— А ти ще не здогадався? Дванадцятий — це я.

Розділ 5

Інший світ, інша родина

— Я не поїду до Златовара, — впевнено сказала Маріка. — Якщо братові закортить упіймати облизня на виборах імператора, то нехай сам мандрує через пів Імперії. А я не збираюся його супроводжувати.

У кімнаті їх було троє: сама Маріка, сер Генрі МакАлістер та леді Аліса Монтгомері — симпатична чорноволоса дівчина двадцяти трьох років. Вона була єдиною спадкоємицею сера Генрі, єдиною донькою єдиного сина його покійної сестри Елеонори. Таким чином, Аліса доводилася серові Генрі двоюрідною онукою, проте ніколи не називала його дідом — лише дядьком. Вона перебралася до Шотландії два з половиною роки тому, коли її батьки загинули в автомобільній аварії, і невдовзі стала другою, після самого сера Генрі, людиною в цьому світі, посвяченою в Марічину таємницю.

На початку цього року Аліса продовжила свою освіту, перервану смертю батьків, тепер навчалася в Університеті Единбурга, але й далі мешкала в дядьковому замку і щодня, крім суботи та неділі, накручувала на своєму новенькому „ровєрі“ по шістдесят миль, коли їхала зранку на лекції, а по обіді поверталася до Норвіка. Певна річ, такі поїздки не кращим чином позначалися на її навчанні, однак Аліса цим не дуже переймалася. Вона ще не знала, чого хоче від життя, а університетську освіту розглядала як один з атрибутів сучасної жінки і вдале доповнення до її титулу леді та солідного капіталу,

успадкованого від матері.

В Алісі було дві вагомі підстави залишатися в Норвіку, а не винаймати житло в Единбурзі. З таких самих міркувань і Маріка не бажала вирушати в тривалу подорож до далекого Златовара. Одна з цих причин, найголовніша, полягала в тому, що вже кілька років сер Генрі страждав на смертельну хворобу — рак легенів, неоперабельний через численні метастази. Лише завдяки Марічиній допомозі він досі залишався живий і навіть, на загальний подив лікарів, перебував у більш-менш нормальній формі...

Маріка мала свіжий і відпочилий вигляд. Після зустрічі з батьком і вже звичних (але, з погляду традиційної медицини, знахарських) лікувальних процедур вона проспала шість годин перед вечерею, чого для неї виявилось цілком достатньо. А після вечері вони усамітнилися втрьох у затишній вітальні сера Генрі, і Маріка знову, тепер уже для Аліси, повторила з додатковими подробицями розповідь про смерть імператора Михайла та про суперечливі плани свого брата, який і сам гаразд не знав, що йому робити.

Сер Генрі прокашлявся і сказав:

— Я, доню, в цьому питанні особа зацікавлена і, звичайно ж, не хочу надовго розлучатися з тобою. Але з іншого боку, тобі слід гарненько подумати, чи варто через якихось три або чотири тижні псувати стосунки зі Стеніславом.

— Наші стосунки не зіпсуються,— заперечила Маріка.— Ми часто сперечаємося, іноді навіть сваримося, але потім завжди миримось, і зазвичай він поступається мені. Стен не може довго сердитись на мене.

— Воно й зрозуміло,— з усмішкою озвалася Аліса. У неї було приємне мелодійне контральто, що викликало захват і заздрість у Маріки, якій не дуже подобався власний, аж надто дзвінкий, навіть трохи писклявий голос, дарма що його називали янгольським.— На тебе просто неможливо сердитися.

— Щонайгірше,— продовжувала Маріка,— Стен остаточно упевниться, що я маю коханця...— Вона легенько зашарілася під грайливим і насмішуватим поглядом жвавих Алісиних очей.— А ще, тату, ти не враховуєш однієї обставини. Це для

мене подорож триватиме три або чотири тижні, а *тут* мене вдвічі більше часу. Та й у самому Златоварі я навряд чи отримую вільний доступ до якогось порталу. Це тобі не Лютиця, де кожен Конор радо допоможе дочці Святої Ілони і не ставитиме зайвих питань. — Маріка похитала головою. — Ні, я не поїду. Не залишу тебе.

На якийсь час у вітальні запала мовчанка. Тишу порушувало лише приглушене бурмотіння спортивного коментатора: улюбленці сера Генрі, „рейнджери“ з Глазго, вщент громили аутсайдера ліги, долю матчу було вирішено ще в першому таймі. Скоса позираючи на екран телевізора, сер Генрі видобув з портсигара очищену від смол та нікотину сигарету і став м'яти її між пальцями, відтягуючи ту мить, коли врешті-решт таки закурить. Маріка знала, що ця шкідлива звичка — одна з причин батькової хвороби, але примусити його до відмови від паління їй ніяк не вдавалося. А ще вона думала про те, що, можливо, в її рідній країні невдовзі також з'явиться це згубне зілля — коли, замість західного морського шляху до Гіндурашу, Іштван та Вовчек відкриють новий континент, а їхні підлеглі привезуть звідти тютюн і одну дуже небезпечну хворобу, поки невідому в цивілізованій частині їхнього світу... А втім, хтозна.

Маріка поглянула на великий глобус в кутку кімнати, повернений до неї Східною півкулею. Географічно обидва світи схожі лише в загальних рисах — так, скажімо, Західний Край за формою помітно відрізняється від *тутешньої* Західної та Центральної Європи. Як вважає сер Генрі, здебільшого це викликано дещо вищим рівнем Світового Океану в Марічиному світі. А отже, в ньому відповідник Берингової протоки, через яку *тут* мігрували азійські племена, має бути набагато ширшим. Тому, можливо, новий континент, який виявить Іштванова експедиція, досі лишається незаселеним...

Сер Генрі нарешті закупив і неквапно промовив:

— До речі, останнім часом Аліса також непогано допомагає мені.

— Я лише вмію знімати біль, — скромно заперечила Аліса, не перебільшуючи своїх досягнень. — Але перешкоджати роз-

виткові хвороби ще не навчилася.

— Навчишся,— сказав сер Генрі.— І цього, й усього іншого.— Не стримавшись, він зітхнув.— Аби ти знала, як я тобі заздрю! Ти народилася під щасливою зіркою...

У цей час правий крайній „ренджерів“ гарматним пострілом з кута штрафного майданчика забив шостий „сухий“ м'яч у ворота суперника. Сер Генрі ненадовго замовк, щоб переглянути повтор, відтак схвально гмикнув і знову заговорив:

— А проте я тривожуся за тебе, Алісо. Хай що там казала Маріка, не можна виключати, що в нашому світі є невідомі сили, які нівелюють чаклунський дар — можливо, не в його носія, а в нащадків. Не дарма ж Конор МакКой утік звідси і навіть власним дітям не розповів про свій рідний світ. Думаю, він мав на це вагомі підстави. Марічина мати вважала так само.

— Але,— озвалася Маріка,— вона не виявила жодних ознак присутності цих ворожих сил. Можливо, вони колись були, та потім зникли безслідно.

Сер Генрі похитав головою:

— Аж ніяк не безслідно, доню. Один з таких слідів у мені — мій мертвий дар. І я не хочу, щоб така доля спіткала Алісу чи її дітей.

Цієї теми він торкався не вперше, але якщо раніше такі розмови носили суто умоглядний характер — що ж таки сталося з чаклунським даром клану МакКоїв, однієї з гілок якого був рід МакАлістерів? — то після появи Аліси, чий дар був *живий, повноцінний*, питання набуло практичного змісту. Протягом останніх двох років сер Генрі під різними приводами запрошував до себе погостювати всіх своїх кровних родичів по батьковій лінії, яких тільки міг відшукати, але в жодного з них Маріка не виявила *живого* дару. Аліса була єдиним винятком, вона справді народилася під щасливою зіркою.

— То що ти пропонуєш? — запитала Маріка, хоча й так здогадувалася, що в батька на думці. Часом вони з Алісою говорили про це, але якось мимохідь, між іншим, ніби йшлося про дуже віддалену перспективу.

— Я вважаю,— сказав сер Генрі, марно намагаючись при-

ховати сумовиті нотки в голосі,— що місце Аліси не тут, а в твоєму світі, у світі Конорів — серед таких людей, як ви.

Темно-карі Алісині очі зблиснули щирим обуренням.

— І ти серйозно гадаєш,— мовила вона,— що я покину тебе, а сама...

— Ну-ну,— м'яко урвав її сер Генрі.— Навіщо так категорично? Ти можеш жити в обох світах, відвідувати мене, коли забажаєш. Та зрештою, я не вічний, а ти, розвиваючи свої здібності, дедалі більше тягтимешся до собі подібних, і рано чи пізно настане той день, коли ти не зможеш уявити себе поза їхнім товариством. Тому не гай даремно часу: починай звикати до світу Конорів, активно вживайся в нове середовище, нехай Маріка навчить тебе самостійно користуватися порталами...

— Вже навчила,— сказала Аліса. І зразу зробила уточнення: — Майже навчила. Ще трохи — і я буду обходитися без її допомоги.

— А ще,— додала Маріка,— ми вирішили спорудити портал в Алісиній спальні.

Сер Генрі схвально кивнув:

— Гарна думка. Непомітно зникнути в житлових кімнатах набагато легше. Та й зручніше, ніж щоразу бігати до фамільної бібліотеки. На відміну від часів Конора МакКоя, зараз немає потреби ховати портал від людського ока. Загадковий візерунок на стіні тепер ні в кого не викличе асоціацій з чорнокнижництвом. Його вважатимуть просто примхою ексцентричного мешканця — а надто ж коли йдеться про таку ексцентричну особу, як наша любя Аліса.

Дівчата розсміялися. Дивлячись на їхні молоді вродливі обличчя, що аж промінилися веселощами, сер Генрі добродушно всміхався. На телевізійному екрані „рейнджери“ з задоволенням виглядали поплескували один одного по плечах, залишаючи поле після фінального свистка арбітра.

Наступну годину Маріка, Аліса та сер Генрі провели майже без розмов, у тій невимушеній, суто родинній обстановці, коли кожен займається своєю справою і не відчуває ані найменшої незручності від мовчання інших присутніх. Таке можливо

лише між дуже близькими людьми, яких нітрохи не обтяжує товариство одне одного, а навпаки — створює затишок і комфорт.

Сер Генрі дрімав у своєму кріслі, але час від часу розплющував очі, крадькома позирав то на Маріку, то на Алісу, і щасливо всміхався. Донедавна він був дуже самотнім, його дружина померла сорок років тому, через рік після їхнього весілля, а вдруге він так і не одружився, бо на свою радість і на свою біду зустрів жінку з іншого світу, в яку закохався до нестями і впродовж сімнадцяти років жив рідкими й короткими зустрічами з нею. А потім, коли вона зненацька щезла, лишивши на підлозі біля порталу поспіхом надряпану записку: „Прощавай назавжди. Кохаю. Цілую,“ — він жив спогадами про своє гірке щастя і мучився невідомістю.

День за днем, з року в рік, сер Генрі годинами просиджував у старовинній фамільній бібліотеці, без надії сподіваючись на чудо — і воно таки сталося. Одного разу ввечері, майже шість років тому, почулося довгоочікуване скрипіння іржавих завіс, він прожогом кинувся до замаскованих під дзеркало дверей, відчинив... проте побачив не Ілону, а її доньку. Їхню доньку! Він одразу впізнав Маріку, хоча бачив її лише кілька разів, та й то дитиною. Відтоді його життя, що раніше здавалося йому порожнім і безцільним, набуло нового сенсу.

А згодом з'явилась Аліса — його онука, хай і не рідна, двоюрідна. Сер Генрі ніколи не ладнав зі своєю сестрою Елеонорою, а остаточно вони розсварилися при поділі батьківського спадку. Елеонора вважала (до речі, цілком безпідставно), що брат надурив її, і прищепила своєму синові Вільяму глибоку неприязнь до дядька. На щастя, сам Вільям не був таким переконливим, і з розмов з ним про родичів Аліса засвоїла лише те, що десь на півдні Шотландії мешкає „гидкий, скупий дідуган, якого покарав Бог“, і рано чи пізно його маєток стане власністю родини Монтгомері. Проте при першій же зустрічі з сером Генрі двадцятирічна Аліса переконалася, що він зовсім не гидкий і не скупий, а дуже милий та душевний, і майже зразу прив'язалася до нього. Попри спротив рідні з материного боку, вона вирішила оселитися в Норвіку — почасти через

дядька, почасти через Маріку, з якою швидко здружилася, — і ось так, несподівано для себе, самотній та нещасний в особистому житті сер Генрі став щасливим батьком родини...

Маріка сиділа за столом і переглядала свіжі випуски медичних журналів. Передовсім її увагу привертали статті з онкології. Що більше вона дізнавалася про природу раку, то успішнішою була її боротьба з батьковою хворобою. Дарма що Марічині методи були далекі від традиційних, розуміння перебігу патологічних процесів в організмі дозволяли їй ефективніше застосовувати свої чаклунські здібності, спрямовувати їх у потрібне русло. Маріка боролася з хворобою довго й наполегливо, не раз заходила в безвихідь і впадала у відчай, проте здаватися не збиралася. Нарешті їй вдалося істотно вповільнити розвиток хвороби, потім — зупинити зростання пухлини й поширення метастазів, а зовсім нещодавно, три тижні тому, в цій невидимій війні настав злам, і Маріка, образно кажучи, від оборони перейшла в наступ — повільний, але невпинний. Вона ще не сповістила про свої останні успіхи батька й Алісу, вирішивши дочекатися відчутніших результатів, ніж незначне зменшення пухлини. Проте Маріка була певна, що тепер знаходиться на правильному шляху і батькове зцілення — лише справа часу. Того самого часу, з яким могли виникнути проблеми...

Могли — але не виникнуть.

„Ну ні, Стене,“ — подумала вона. — „Дзуськи тобі! Хочеш їхати в той дурний Златовар — то й їдь собі. А я лишуся вдома. Думай про це що завгодно, мені начхати...“

Аліса, лежачи на канапі, читала рукописний фоліант за назвою „Хроніки царювання Ладомира Великого“, який узяла в Марічиному кабінеті під час своїх останніх відвідин Мишковара. Таким чином вона вбивала одразу двох зайців — вивчала історію світу Конорів, а разом поглиблювала свої знання слованської мови. Аліса мала гарну пам'ять, абсолютний музичний слух і гострий, проникливий розум, що частково компенсувало її вроджені лінощі та нездоланну схильність до байдикування. За короткий час і без надмірних зусиль, спілкуючись з однією лише Марікою, вона опанувала розмовну

слованську в обсязі, достатньому для повсякденного вжитку, а її південногальська вимова була просто бездоганна, ніби вона народилася й зросла в Мишковичі. Маріка по-доброму заздрила успіхам кузини, згадуючи, як сама в поті чола вивчала англійську, навіть мусила була вдатися до небажаного засобу, як самогіпноз. Певна річ, англійська мова набагато складніша від слованської, а проте...

Аліса ніби підслухала її думки. Вона відклала „Хроніки“ вбік, прибрала з обличчя довге пасмо свого лискучого чорного волосся, по-котячому позіхнула, зблиснувши двома рівними рядами білих, як перлини, зубів і сказала:

— Але ж і складна у вас мова! Всі ці відмінки, роди, чергування голосних, сам чорт спіткнеться. А словотворення — це справжній жах!

Маріка всміхнулася й подумала, що насправді немає простих і складних мов, а є рідні та чужоземні.

— Я ж попереджала, що цю книжку важко читати, — зауважила вона. — Аж надто кучеряво написана.

— Зате цікава. Цей Ладомир був не в тім'я битий.

Маріка стенула плечима.

— Ще б пак! Він був найвидатнішим з імператорів. Час його правління називають золотою добою Імперії.

Аліса сіла, підтягнувши до себе ноги в щільних сірих штанах, і обхопила коліна руками.

— А як гадаєш, — запитала вона, — якщо твій брат стане імператором, нащадки назвуть його Стеніславом Великим?

— Ні, не назвуть, — впевнено відповіла Маріка.

— Чому?

— Бо він не стане імператором. От королем Галосагу — інша річ. Цілком можливо, що потім його назвуть великим королем. Але імператором Стена не оберуть. Він молодий, до того ж надто впливовий, могутній і популярний.

Аліса голосно видихнула й закотила очі.

— Оцей твій залізний аргумент мене просто вбиває. Гаразд, щодо молодості я ще погоджуся. Але впливовість, могутність, популярність... Цього я ніяк не второпаю!

Маріка промовчала. Вона не могла добрати потрібних слів, щоб пояснити такі очевидні речі. Тут на допомогу їй прийшов сер Генрі:

— Це елементарно, Алісо. Причина такої дивної для тебе ситуації криється в політичному устрої Імперії та в наявному в ній балансі сил. Імператор має бути доволі авторитетним, щоб забезпечити єдність держави, але не занадто впливовим — бо інакше рівновага між окремими князівствами та центральною владою порушиться на користь останньої. Більшість князів не зацікавлені в обмеженні своєї самостійності, тому не оберуть на престол людину, яка завдяки своїй впливовості становитиме загрозу їх повновладдю на місцях.

В Алісі був такий вигляд, ніби їй щойно відкрили Америку.

— То он воно що! Тепер ясно.

— Якраз це я й мала на увазі,— сказала Маріка.

— Проте не змогла дохідливо сформулювати свою думку,— зауважив сер Генрі, підводячись з крісла.— Для тебе це самозрозуміле, ти живеш у тому світі й сприймаєш його реалії, як належне. А Аліса кепсько знає історію, щоб провести паралелі з Німеччиною XIII — XIV сторіч.

Маріка поспіхом встала з-за столу.

— Ти вже йдеш, тату?— запитала вона.

— Так,— втомлено кивнув він.— Мене вже добренько хилить на сон.

Маріка підійшла до нього й поцілувала в щоку.

— Тоді добраніч.

— До зустрічі, донечко. Я...— Сер Генрі секунду помовчав, вагаючись.— Я от що хочу тобі сказати... про всяк випадок. Коли раптом щось станеться...

— Нічого не станеться,— запевнила його Маріка.— Все буде, як і раніше. Не турбуйся.

— Однак я хочу, щоб ти вислухала мене,— наполягав сер Генрі.— Я знаю, що в глибині душі ти засуджуєш свою матір...

— Я не...

— Не заперечуй, Маріко. Я бачу це, я відчуваю. Спершу ти засуджувала її за те, що вона зраджувала свого чоловіка, якого

ти вважала своїм рідним батьком. Згодом ти стала засуджувати її й за те, що вона буцімто завдавала мені страждань. Це не так. Не вважай мене нещасним, не жалій мене. Я не заслуговую на жалість, так само як твоя мати — на осуд. Мені випало велике щастя кохати найкращу жінку в світі... в обох світах. Мені випало щастя мати чарівну дочку, про яку будь-який інший батько може лише мріяти. Я двічі щаслива людина, і хай що станеться зі мною в майбутньому, я знаю, що прожив своє життя не марно.

Він поривчасто обійняв Маріку і квапливо залишив кімнату, на ходу побажавши Алісі на добраніч. Та Маріка все ж помітила сльози в його очах...

Вона підійшла до канапи, де сиділа кузина, і примостилася поруч. Обидві дівчини довго мовчали. Нарешті Аліса запитала:

— Коли ти маєш повертатися?

— Щонайбільше за годину, — відповіла Маріка. — Сьогодні мене рано прийдуть будити.

— Тоді в нас дуже мало часу, — сказала Аліса зіскочивши з канапи. — Ходімо до мене.

Загасивши світло й вимкнувши телевізор, дівчата вийшли з вітальні сера Генрі й попрямували тьмяно освітленим коридором в інший кінець крила, де розташовувались Алісині кімнати. Вони йшли мовчки, тримаючись за руки, і лише біля своїх дверей Аліса промовила:

— А знаєш, було б так чудово, якби на час братової поїздки ти оселилась у нас.

Маріка тихо зітхнула.

— Я з радістю, Алісо. Батько був би щасливий. Але Стен...

— А що він зробить? З'їсть дядька, чи що? Далєбі, ти як мал дитина!

Вони проминули невеличкий передпокій і ввійшли до спальні. Увімкнувши світло, Аліса зачинила за собою двері й підвела Маріку до ліжка.

— Я ж не лише про дядька дбаю, — знов заговорила вона. — Передовсім я думаю про себе. Хочу, щоб ти частіше була зі мною.

Замість відповіді Маріка обняла кузину й наблизилася своїм губам до її губ. Вони поцілувалися.

— Я так люблю тебе, сонечко, — промовила Аліса. — Ще нікого я так не любила. Навіть Джейн... — Вона миттю спохмурніла й сумно зітхнула. Джейн була її давньою подругою ще з часів, коли вона мешкала з батьками в Плімуті.

— Думаю, ти маєш сказати їй про нас, — озвалася Маріка, вже не вперше порушуючи це питання. — Інакше буде скандал. Джейн надто різка й нестримана.

— Та вже ж знаю, — відповіла Аліса.

Ще кілька хвилин вони стояли, притулившись одна до одної, й пристрасно цілувалися. Любовний зв'язок між ними почався давно, майже два роки тому за *тутешнім* часом. Ініціатива їхнього зближення належала Маріці, яка одного разу прийшла вельми невчасно й застала Алісу та Джейн разом у ліжку, де вони аж ніяк не спали. Для Маріки такі стосунки між дівчатами не були новою, кілька її мишковицьких подруг теж цим бавилися і час від часу ділилися з нею своїми враженнями. Сама Маріка доти не мала ні найменшого бажання повторити їхній досвід, однак, побачивши кузину в обіймах Джейн, вона несподівано для себе відчувала сильні ревності і зрозуміла, що дуже хоче опинитися на Джейниному місці. А оскільки Маріка не звикла ні в чому собі відмовляти, то незабаром досягла свого — Аліса просто не змогла перед нею встати.

Попервах Маріка збиралася лише спробувати, що це таке, а потім припинити. Але минуло зовсім небагато часу, і вона збагнула, що їй нітрохи не хочеться повертатися до колишніх суто дружніх стосунків з Алісою. Маріка раптом виявила, що з дедалі більшим нетерпінням очікує на їхнє чергове побачення, і чимраз частіше їй спадало на думку, що з жодним чоловіком вона не пізнає навіть краплини тієї насолоди, яку відчуває з кузиною. Що ж до Аліси, то весь цей час вона розривалася між Марікою та Джейн, не в змозі зробити вибір на користь однієї з них...

Врешті Маріка трохи відсторонилася і розстебнула Алісину кофтину, під якою була лише коротенька майка. Вдома Алі-

са не носила ліфчика, в неї були маленькі груди, проте це, як і завузькі стегна, нітрохи не псувало її зовнішності, а навпаки — гармонійно вписувалося в її образ незрілого дівчиська. Дивлячись на Алісу, важко було повірити, що півтора місяці тому їй виповнилося двадцять три роки. Щонайбільше їй давали двадцять, а зазвичай — не більше вісімнадцяти.

— Ти така гарна, Алісо,— захоплено мовила Маріка.— Ні-як не можу намилюватися тобою...— Тут вона посміхнулася.— Бідолашний Стен підозрює, що в мене з'явився хлопець. Йому навіть невтямки, що я могла закохатися в дівчину.

— А якщо він дізнається?

Маріка недбало знизала плечима.

— Не думаю, що дуже розсердиться. Буде трохи незадоволений, але в душі навіть зрадіє, що його найгірші побоювання не справдилися. Кохання між дівчатами він має за пустощі.

Аліса розсміялася, знімаючи з Маріки блузку.

— А я обожнюю такі пустощі!

Розділ 6

План Дункана

Флавіан мало що знав про легендарне місце, яке називалося Залою Дванадцяти. Йому було відомо лише, що ця будівля розташована в горах, далеко на південному сході й була споруджена ще Дунканом, третім сином Конора-пращура під час його подорожі до Ханського Царства. Відтоді впродовж двохсот років там регулярно збиралися члени Вищої Ради, щоб спільно вирішувати поточні питання життя Братства. Як виявилось, вони продовжували збиратися й після формального припинення Радою своєї діяльності.

І от зараз приголомшений Флавіан стояв біля вікна в цій самій Залі і, досі не ймучи віри своїм очам, дивився, як дванадцяттеро членів Ради, займають місця за круглим столом. Четверо жінок і вісім чоловіків — саме стільки дочок та синів мав засновник їхнього роду. Протягом першої сотні років діяльності Ради кожен представляв одне з дванадцяти колін нащадків Конора, але в міру того, як частішали перехресні шлю-

би, грані між різними колінами дедалі більше розмивалися, і згодом цим правилом стали нехтувати.

Голова Ради, добре відомий Флавіанові як Анте Стоїчков, впливовий жупан з Далмації, тесть тамтешнього князя, простягнув уперед праву руку, повернену долонею до великого кристалу, що знаходився в центрі столу.

— Я, Дональд з роду Конорів, засвідчую свою присутність на цих зборах. Думки мої чисті, розум ясний, і я готовий нести відповідальність за всі ухвалені тут рішення. Хай допоможе мені Отець Небесний!

Слідом за ним озвалася худорлява сорокарічна жінка, якої Флавіан не знав:

— Я, Альса з роду Конорів, засвідчую...

Далі:

— Я, Кенет з роду Конорів...

— Я, Дункан...

Під склепінням Зали Дванадцяти лунали давні, незвичні імена дітей Конора-пращура. Вони були схожі на ґойдельські, що підтверджувало найпоширенішу версію походження роду Конорів, згідно з якою її засновник (Конор — також ґойдельське ім'я) був друїдом-відступником, що втік з Ґойделів на материк. Щоправда, в цієї гіпотези було чимало опонентів, які цілком слушно вказували на те, що примітивні чаклунські прийоми друїдів не мають нічого спільного з витонченою магією Конорів. Друїди не володіли від природи якимсь особливим даром, вони народжувалися звичайними дітьми, а чаклунами ставали в дев'ятирічному віці після таємничого і зловісного обряду, під час якого понад половина хлопчиків помирало, а вцілілі, здобувши чаклунські здібності, геть-чисто втрачали пігментацію шкіри, волосся та очей і ніколи не досягали статевої зрілості. А Конор-пращур не був альбіносом і вже точно не був скопцем, раз спромігся залишити по собі дванадцятро дітей.

Сам Конор майже нічого не говорив про своє походження. Родові хроніки донесли до нащадків лише одне його висловлювання, вкрай загадкове й незрозуміле: „Я прийшов з іншого світу, де чари були заборонені“. Флавіанові, як і решті Конорів,

ці слова видавалися цілковитим безглуздом. Як можна заборонити чари? Хто міг їх заборонити? І що це за інший світ? Небо? Пекло?.. Дурниці! Навряд Конор був грішним янголом, а тим паче — повсталим демоном...

Коли надійшла Стенова черга, він не простяг руку до кристалу, а підняв її, запитливо дивлячись на Голову Ради. Здавалося, Стоїчков чекав цього і з готовністю кивнув, пропонуючи йому висловитися.

— Брати та сестри, — заговорив Стен; таке звернення було традиційним у Раді, як данина тим давнім часам, коли в цій Залі збиралися сини й дочки Конора. — Я наважився порушити встановлений порядок, бо не хочу, щоб мої слова було внесено до протоколу зборів. Я сподіваюсь, що сталося звичайне непорозуміння, яке не варто виносити на суд наших нащадків.

У поведінці решти членів Ради не було помітно ні найменших ознак невдоволення, роздратування чи бодай легкого нетерпіння. Вони поставилися до Стенової заяви спокійно і навіть прихильно.

— Кілька годин тому, — після короткої паузи продовжив Стен, — відбулися позачергові збори Ради, на які я не був запрошений і про які не був поставлений до відома. А між тим, ви ухвалили дуже важливе рішення. І хоча я цілком згоден з ним...

— Стеніславе, хлопчику мій, — м'яко зупинив його Стоїчков. Він мовив ці слова так щиро й проникливо, що звернення „хлопчику мій“ нітрохи не образило Стена. — Звісно, я визнаю, що ми вчинили не зовсім правильно, не запросивши тебе на ці збори. Але й твій протест не має під собою вагомих підстав. Вочевидь, ти забув, що за чинним Статутом право голосу при ухваленні такого рішення мають лише члени Ради, що перебувають на цій посаді понад п'ять років. Ти міг лише висловити з цього приводу свою думку, та оскільки ми знали, що ти не матимеш жодних заперечень, нам видалося зайвим запрошувати тебе на збори, в яких ти не був би повноправним учасником. Таке пояснення тебе влаштовує?

Трохи зніяковілий Стен ствердно кивнув, простягнув до

кристалу руку і квапливо проказав традиційну формулу відкриття зборів, назвавшись ім'ям Рей. Після нього свою присутність засвідчило ще двоє людей, а відтак усі погляди звернулися до найстаршого з членів Ради, вісімдесятирічного чоловіка з довгою та густою бородою, який пропустив свою чергу в переключці. Це був митрополит Білоградський, найвищепоставленіший зі священників-Коннорів і третій за рангом церковний ієрарх у всьому Західному Краї.

— Брати та сестри, — промовив він, на мить замовк, а потім додав: — Діти мої. Ці збори для мене останні, і я перебуваю тут уже не як член Вищої Ради. З вашої згоди я склав з себе повноваження, щоб цілком зосередитися на церковних справах. Насуваються скрутні часи, і мій найперший обов'язок як пастиря — дбати про благо всіх дітей Отця Небесного, незалежно від їхнього походження. Я йду з твердою впевненістю, що мій наступник у Раді наполегливо й самовіддано працюватиме для звеличення та процвітання роду Конорів.

З цими словами митрополит встав і підійшов до Флавіана.

— Флавіане, королю Ібрії! Займи моє місце за цим столом, відсьогодні воно за правом належить тобі. Прийми моє ім'я в Раді — Брюс, тепер воно твоє. Ти ще юний, але вже показав себе розумним та зваженим правителем, і я покидаю Раду зі спокійною душею — справа, якій я віддав сорок років свого життя, в надійних руках.

Митрополит підвів розгубленого Флавіана до свого крісла й жестом запропонував йому сісти. Флавіан підкорився.

— А зараз, брати та сестри, дозвольте залишити вас, — мовив він із сумовитими нотками в голосі. — Прощайте, і нехай завжди буде з вами Отець наш Небесний та син його Спаситель.

Всі присутні встали, віддаючи шану своєму соратникові. Ніхто не зронив ні слова, хіба що Стен поривався щось сказати, але потім передумав. Митрополит був одним з тих одинадцяти, хто дев'ять років тому допоміг княгині Ілоні ненадовго підкорити Вищі Сили і врятувати Галосаг від нашествия друїдів. Ще шестеро людей з цієї когорти сиділи зараз за цим столом, а четверо вже відійшли до кращого світу — троє загинули неві-

домими героями, прийнявши на себе частину удару, що призначався княгині, а ще один згодом помер власною смертю. Якраз його місце в Раді й зайняв Стен, син Ілони, князь Мишковицький...

Коли митрополит пройшов через портал, члени Ради посідали, і Флавіан відчув себе в центрі уваги.

— Я... цього...— Він зам'явся.— Я маю скласти присягу?

Стоїчков похитав головою:

— Ні. Просто повтори від свого імені те, що говорили інші. Слова пам'ятаєш?

Флавіан ствердно кивнув і, остаточно опанувавши себе, простяг праву руку до кристалу.

— Я, Брюс із роду Конорів, засвідчую свою присутність на цих зборах. Думки мої чисті, розум ясний, і я готовий нести відповідальність за всі ухвалені тут рішення. Хай допоможе мені Отець Небесний!

Анте Стоїчков схвально мугикнув, сперся ліктями на край столу і сплів перед собою пальці рук.

— Отже, сьогодні двадцять п'яте число місяця красавика, 1412 року від народження Спасителя, п'ять хвилин на третю ранку за златоварським часом. Позачергові збори Вищої Ради Братства Конорів оголошую відкритими. Як вам усім відомо, минулої ночі помер Михайло Другий, імператор Західного Краю. Ця подія знаменує собою початок наступного етапу здійснення плану Дункана від 1381 року.

Стен та Флавіан одночасно поглянули на Арпада Савича, що мав у Раді ім'я Дункан, і тут-таки похитали головами. Савичу було лише трохи за сорок, тож він ніяк не міг тридцять років тому запропонувати Раді свій план.

— Якщо не помиляюся,— промовив Стен,— на той час місце Дункана в Раді посідав мій дід Лодислав.

— Саме так,— підтвердив Стоїчков.

— Але я нічого не чув про його план.

— І не міг чути,— озвалася п'ятдесятирічна Міла Танич із Влохії.— Перед твоїм обранням до Ради план Дункана було засекречено і тимчасово вилучено з архіву.

Стенове обличчя взялося рум'янцем обурення.

— Дуже мило,— промимрив він.— Що ж це виходить...

Стоїчков розчепив пальці й поплескав долонею по гладкій поверхні стола.

— Не гарячкуй, Стеніславе. Ми вчинили так задля твого ж добра. Якби ти ознайомився з планом Дункана відразу після твого обрання, то міг би дійти хибного висновку, що ми залучили тебе до свого кола лише заради втілення цього плану. Визнай, що попервах ти почувався незатишно в товаристві людей значно старших від тебе і тільки згодом набув упевненості в собі. Ти потрібен Раді безвідносно до будь-якого плану; потрібен так само, як і Флавіан. Ви — представники нового покоління Конорів, ви займаєте високе становище в суспільстві й маєте великий вплив як серед наших родичів, так і серед інших людей. Попри свою молодість, ви обоє — визнані лідери, і ваша активна участь у діяльності Ради життєво необхідна для всього нашого роду.

— Все це чудово,— сказав Флавіан. На відміну від Стена, який далеко не зразу освоївся в Раді, він з першого ж дня рвався в бій.— Та повернімося до плану Дункана. В чому він полягає?

— У встановленні влади Конорів над усім Західним Краєм,— відповів Стоїчков.— Власне, ідея не нова, до цього наш рід прагне вже давно, але Лодислав Шубич першим усвідомив усю глибину небезпеки, яку тягне за собою неконтрольоване сходження Конорів на владні вершини в Імперії. Так звані помірковані наївно пропонують не форсувати процес, інакше кажучи, пустити все самопливом: мовляв, врешті-решт настане день, коли більшість князів Імперії будуть Конорами, і тоді вже можна переходити до рішучих дій. З іншого боку, радикалам,— Стоїчков пильно подивився на Флавіана,— не терпиться чимшвидше розвалити Імперію, щоб на її руїнах створити державу Конорів.

— Імперія рано чи пізно розпадеться,— з запалом заперечив Флавіан, усівшись на свого улюбленого коника.— Ви самі себе обманюєте, вважаючи слованів єдиним народом. Я вже не кажу про те, що Західний Край населяють не одні лише словани.

— Твоя правда,— погодився Стоїчков,— розпад Імперії неминучий. Проте і для Конорів, і для простих людей буде краще, якщо вона не загине у вогні міжусобиць, а буде мирно розділена. Ви, радикали, занадто прямолінійні й нетерплячі... А втім, сліпота так званих поміркованих ще небезпечніша. Вони відмовляються зрозуміти, що їхні нащадки не стануть чекати, поки більшість князівств очолять Конори. Щойно відчувши свою силу, вони спробують захопити владу в Імперії, що неминуче призведе до війни. В жодному разі не можна допустити відкритого протистояння між Конорами та простими людьми, бо це обернеться великим лихом і для тих, і для інших.

— І що ж ви пропонуєте? — запитав Флавіан.

— План Дункана полягає в тому, щоб забезпечити появу в кожному регіоні впливового князя з нашого роду і створити передумови для майбутнього поділу Імперії на кілька королівств на чолі з королями-Конорами. Ми вже маємо князя Мишковицького і спадкоємців двох князівств — Істрії та Далмації. Крім того, у княгині Істрійської є три дочки, а в княгині Далмаційської — дві. Наразі ми шукаємо для них гідні пари серед старших княжих синів.

Жінка на ім'я Альса ствердно кивнула:

— Я вже маю на оці кілька кандидатур. Найперспективніша з них — онук князя Лакійського. Незабаром мають розпочатися офіційні переговори про заручини. — Вона звернула погляд на Флавіана. — Нам з тобою ще не випадало зустрічатись, але напевно ти чув про мене. Я Зарена Шубич, княгиня Істрійська. В Раді я посіла місце сестри.

— Радий нашому знайомству, пані Зарено,— чемно мовив Флавіан.

— Тільки не треба „пані“, — сказала княгиня. — Тут, у Раді, ми звертаємось один до одного просто на ім'я, часом додаємо „брат“ чи „сестра“, незважаючи на різницю в віці. Взагалі, за традицією слід використовувати імена дітей Конора-пращура, але ми рідко дотримуємося цього звичаю і, як правило, лише нашого Голову називаємо Дональдом.

— Зрозуміло,— відповів Флавіан, з цікавістю розглядаючи

тітку Маріку та Стена.

Зарена Шубич нічим не нагадувала свою старшу сестру, блискучу красуню Ілону. Зовнішність у неї була найзвичайнісінька, і це геть спростовувало всі балачки про те, буцім старий хитрий лис Лодислав Шубич, чиє шляхетське походження було вельми сумнівним, зумів поріднитися одразу з двома могутніми князями лише завдяки неймовірній красі обох своїх доньок. Принаймні князь Далмаційський точно керувався іншими міркуваннями, коли вирішив стати зятем найзаможнішого купця півдня Імперії, старшини тамтешньої торгівельної гільдії. Та хоч там як, а треба визнати, що Лодислав Шубич непогано попрацював задля втілення свого власного плану...

Тут Флавіанові спало на думку, що подальша реалізація цього плану неодмінно зачепить і Маріку, якій Рада шукатиме нареченого з-поміж князів Імперії або їхніх спадкоємців. Слідом за тим він згадав про своє нещодавнє відкриття і враз засумував.

Стен здогадався, що коїться на душі у Флавіана, і поспіхом заговорив:

— А тепер ми можемо ознайомитися з усіма матеріалами стосовно плану Дункана?

— Безперечно,— кивнув Стоїчков.— Після сьогоднішніх зборів я поверну їх до загального архіву. А поки продовжимо. План Дункана передбачав зведення на імператорський престол князя Всевида Мишковицького, який за час свого правління підготував би мирний розділ Імперії на дев'ять, за кількістю земель, королівств.

Стен скептично промовив:

— Цікаво, як поставився б до цього плану мій батько?

— Він визнавав його слушність. Хоча й не був у захваті від перспективи стати гробарем Імперії.

— Ого! — не стримався Стен.— То він знав про все?

— Так, знав. І навіть брав участь у розробці плану Дункана. Твій батько, Стеніславе, був мудрою людиною і розумів, що це єдиний спосіб відвернути кровопролитну війну між Конорами та простими людьми. А що ж до розпаду Імперії, то зре-

штою він мусив визнати, що хисткий мир між дев'ятьма королівствами таки кращий за постійний розбрат у єдиній державі.

— І річ навіть не в тому,— знову втрутився Флавіан.— Я вже казав і повторюю ще раз, що Імперія приречена. В різних її землях поступово формуються окремі слованські народи, і цей процес розпочався аж ніяк не вчора. Попри єдність мови — та й вона, будьмо відверті, єдина лише в книжковому варіанті, на якому ми зараз спілкуємося,— ті ж гальські словани дуже відрізняються від слованів, скажімо, поморських, влошських або полянських. Поки всі західні словани мали спільну мету — завоювання, а потім утвердження своєї влади на підкорених територіях,— їм було не до серйозних внутрішніх конфліктів. Проте останнім часом князівські чвари стають дедалі запеклішими, а суперництво різних земель чимраз більше нагадує протистояння не надто дружніх держав. Що буде далі, передбачити неважко. Якщо протягом найближчих десятиліть не вжити рішучих заходів, Імперія західних слованів зруйнується сама по собі — і з набагато гіршими наслідками.

— Цілком згоден з тобою, Флавіане,— промовив чоловік, що на відкритті зборів назвався Манеманом.— До речі, будьмо знайомі: мене звати Любомир Жих. До твоєї появи я був єдиним членом Ради з-поза меж Імперії. У нас на Сході словани з різних князівств не визнають один одного за своїх і постійно воюють між собою. Відколи два сторіччя тому розпалося Славинське Царство, наші князі ведуть нескінченну боротьбу за сфери впливу, і вже багато поколінь моїх співвітчизників не знають, що таке мирне життя. Не можна допустити, щоб це повторилося і в західних землях.

Стен знизав плечима.

— Ну, припустімо, ви з Флавіаном справді маєте рацію. Але тепер уже ніяк не вийде розчленувати Імперію згори, руками нового імператора. Мій батько загинув, а будь-хто інший з реальних претендентів на корону цього робити не стане.

— А нас не цікавлять ті, кого ти назвав реальними претендентами,— сказала Зарена Шубич.— Бо наступним імператором Західного Краю станеш ти, Стеніславе. І саме тобі нале-

жить відіграти провідну роль у здійсненні плану Дункана.

Стен розгублено втупився в свою тітку, кілька разів моргнув, а потім голосно розсміявся.

— Я?! Але ж це... це просто безглуздо!

Анте Стоїчков похитав головою:

— Зовсім не безглуздо, Стеніславе. Аж ніяк не безглуздо. І нітрохи не смішно.

Спокійний тон Голови Ради протверезив Стена. Він миттю урвав свій сміх і ніяково потупив очі.

— Вибачте, брати та сестри. Я просто хотів сказати, що мене не оберуть імператором. Нізащо. Ніколи.

— Це занадто категоричне твердження, — долучився до розмови Дражен Івашко, відомий златоварський лікар, на чію майстерність хворі покладалися більше, ніж на милість Спасителя, і чіїми послугами до останнього свого подиху користувався небіжчик імператор. — Після загибелі твоїх батьків ми, певна річ, переглянули план Дункана і змінили його.

— Під мене?

— Атож, під тебе. — Івашко трохи помовчав, явно вагаючись, говорити йому далі чи ні. — І ще одне, Стеніславе. Я часто помічав у твоєму погляді невисловлене прохання: чому б мені не спровадити Михайла до пекла, де чорти його вже зачekali. Зізнаюсь, що часом мене долала така спокуса. І не стану виправдовуватися обов'язком лікаря перед пацієнтом, бо я збирався умертвити Михайла після закінчення тієї бездарної війни зі Сверегом — Рада вважала цей момент найвдалішим для обрання твого батька імператором. Та коли князь Всеволод загинув, ми ухвалили прямо протилежне рішення: Михайло мусить жити так довго, як це взагалі можливо, і останні три роки я раз по раз буквально витягав його з могили. Але до нескінченності так тривати не могло. Зрештою його організм не витримав, і він помер тихо, без мук, так і не прокинувшись після чергового нападу. Звичайно, було б бажано затягти його агонію ще на кілька років. Утім, так чи інакше, свого ми досягли.

— Тобто, — збагнув Стен, — ви чекали, щоб я подорослішав?

— І не тільки цього,— сказав Стоїчков.— Тепер Чеслав добрав смаку верховної влади і ладен на все, аби втримати її. Якраз до цього ми прагнули.

— За нашою інформацією,— підхопив Дражен Івашко,— Чеслав має намір відразу після батькового поховання проголосити себе імператором, спираючись на підтримку прихильних до нього князів та значної частини населення Східного Немету й Північного Помор'я. За останні чотирнадцять років тамтешні мешканці звикли, що Чеслав править ними, і його самовільне коронування сприймуть за цілком природну річ. Він же, в свою чергу, не дуже сподівається захопити владу в усьому Західному Краї й цілком задовольниться централь-но-східними та північними теренами Імперії.

— Фактично,— продовжила Зарена Шубич,— Чеслав планує те ж саме, що й ми — поділ Імперії на кілька королівств. Він ладен укласти мирову угоду з найвпливовішими князями заходу, півдня та південного сходу і, в обмін на їхню підтримку, надати їм усю повноту влади в регіонах. Проте нас, Конорів, це не влаштовує. Розділ Імперії слід ретельно підготувати і провести з таким розрахунком, щоб на чолі новоутворених королівств стали чоловіки з нашого роду. Тому ти, Стеніславе, виступиш проти Чеславових зазіхань і очолиш боротьбу за єдність держави. А коли скинеш узурпатора і врятуєш від розпаду Імперію, князі будуть змушені проголосити тебе новим імператором. Вони просто не матимуть іншого вибору.

Стен так і завмер з роззявленим ротом.

Вражений Флавіан пробурмотів:

— Оце так-так! — Він похитав головою. — А я ще вважав себе спритним інтриганом. Куди мені до вас!..

Розділ 7

Викриття

Маріка поверталася додому в чудовому настрої. Вже давно минули часи, коли після Алісиних обіймів вона почувалася ніяково, тепер ніщо не затьмарювало її спогадів про ці чарівні

й захопливі хвилини. Єдино Маріка шкодувала, що вони так рідко бувають удвох... Та це нічого. Скоро все зміниться.

Маріка твердо вирішила нікуди не їхати з Мишковича. Навіть якщо Стен викине з голови дурну думку про Златовар і збереться до Лютиці виборювати королівський титул, вона однаково залишиться вдома і, за братової відсутності, зможе частіше відвідувати батька та Алісу. А думка про майбутнє з'ясування стосунків зі Стеном нітрохи не лякала її, лише розпалювала азарт. Маріка вже звикла, що брат зазвичай поступається їй у суперечках і вже наперед смакувала свою чергову перемогу — тим більше приємну, що наразі йшлося не про якісь там дитячі витребеньки, а про дуже серйозні й важливі речі.

Вийшовши з порталу, Маріка негайно деактивувала його й запалила в кабінеті магічний світильник, бо було ще досить темно. Потім повернулася до стіни й поправила гобелен, щоб він висів так, як завжди. Тепер їй залишалося сходити до гардеробної, зняти і сховати *тамтешній* одяг разом з ляльковою головою, що заміняла її в ліжку, натомість лягти самій і, може, трохи подрімати, поки покоївка прийде її будити.

Маріка рушила була до дверей, аж раптом вони самі розчинилися, і на порозі з'явився Стен. Круглими від подиву очима він витріщився на сестру, а вона, впустивши з переляку сумочку, розкрила рота в беззвучному скрику.

— Ти?..— через силу витиснув з себе брат.— Заради Отця! Що в тебе за вбрання?

Маріка приречено зітхнула.

„От і все,“— сумовито подумала вона.— „Погралися й годі...“

Тим часом Стен підійшов до неї ближче і з ніг до голови зміряв її прискіпливим поглядом.

— Паскудство!— виніс він остаточний вердикт.

— Тобі справді не подобається?— запитала Маріка, відчайдушно намагаючись зберегти гарну міну при поганій грі.

— Це ж непристой...— Тут Стен осікся.— Але стривай! Як ти тут опинилася? Я вже цілу годину чекаю в твоїй спальні, і

ти не могла... — Він знову замовк і втупився поглядом у ґобелен. — Хай йому чорт! Невже?..

Стен відсунув сестру вбік, підступив до ґобелена, відхилив його й торкнувся долонею до зовнішнього контуру. Маріка похнюпилася. Останній шанс ще якось викрутитися, не розкриваючи таємниці portalу, було втрачено. Вона сама його згаяла, розгубившись.

„А бодай мене покорчило!“ — подумки вилаялася Маріка. — „Треба було влаштувати істерику, відволікти його увагу. А тепер... Усе, гаплик!“

Брат, хоч і чекав на неї в спальні, не відчув, як портал працював, бо спеціально не прислуховувався. Також він жодним магічним чином не міг визначити, коли востаннє ним користувалися, оскільки не мав до нього доступу. А Маріка вміла переконливо брехати і, напевно, змогла б придушити в самому зародку братові підозри щодо portalу — якби не одна неприємна обставина. Під час переходу камені в арочній частині відчутно нагрівалися й охолонути ще не встигли.

— Отакої! — Стен прибрав руку з каменів, повернувся до Маріки, взяв її за підборіддя й пильно подивився їй в очі. — Хто налаштував на тебе портал?

— Ніхто. Я... я сама...

— Сама? — недовіжливо перепитав брат. — Як це?

— Не знаю. Правда не знаю. Можливо, коли я була ще малою, мама частково налаштувала на мене портал, а я лише довела справу до кінця.

Стен гмикнув.

— Отак сюрприз!.. І довго це триває?

Брехати не було сенсу, і Маріка чесно відповіла:

— Три роки. Вже понад три роки.

— Прокляття! — Стен до болю закусив губу.

Між ними запала прикра мовчанка. Маріка нервово шарпала ґудзик жакетки. Вона розуміла, що невдовзі Стен збереється на думках і влаштує їй справжнісінький допит. І коли вже так склалося, що він упіймав її на гарячому, то тепер не відступить, поки не доб'ється правди. То, може, сказати, що вона

має коханця? Це саме те, чого брат очікує і так боїться почути...

— Відкривай,— глухо промовив Стен.

— Що?

— Портал відкривай, що ж іще. Ми разом підемо туди, де ти щойно була.

Маріка рішуче похитала головою:

— Ні, Стене. Вибач.

Сестрина впертість не на жарт розізлила його.

— Ти відмовляєшся?!!

— Так.— Маріка поклала руки йому на плечі.— Ну, прошу, забудь про це. Повір, так буде краще для нас обох.

— Це мені вирішувати, як буде краще для нас обох,— сказав Стен і різко, майже грубо, відштовхнув від себе Маріку.— Востаннє тебе питаю: відкриєш портал?

— Ні.

— Ну, що ж...— Він відступив на крок і спрямував замишлений погляд на гобелен. Лише зараз Маріка помітила, який стомлений і розгублений вигляд у брата. Здавалося, за цю ніч він постаршав років на десять. Невже через неї? Та ні, напевно...

— Отже так,— після паузи заговорив Стен.— Сьогодні ж портал буде замуровано. Також я накажу забити двері кабінету, а ти негайно переселишся в інші покої.

Марічине серце впало. Як же вона буде без порталу? Що станеться з її батьком? Без її допомоги він... А втім, ні. Сер Генрі не залишиться без її допомоги. Тут, у Мишковичі, Маріка знайде доступ до порталу, і навіть не до одного. Попросить про послугу Боженку Корач, якій батьки ще з дванадцяти років дозволили користуватися порталом і яка за пару *тамтешніх* туфель погодиться покривати її. А можна звернутися до молодого Міха Чірича, трохи пококетувати з ним, і він буде ладен на все. І ще спадало на думку кілька варіантів. У будь-якому разі, Маріка зможе регулярно навідуватись у Норвік, зустрічатися з батьком у старовинній бібліотеці, проводити там лікувальні процедури...

Але це все. Їй не вдасться відлучатися надовго, її зустрічі з сером Генрі будуть короткими, а про зустрічі з Алісою взагалі

можна забути... Ні, так не годиться! Зовсім не годиться...

— Будь ласка, братику, — заблагала Маріка. — Не треба цього робити. Ну, будь ласочка...

— Я так вирішив, сестро, — суворо відповів Стен. — Я твій старший брат і маю дбати про тебе. Я не можу допустити, щоб ти проводила ночі хтозна де... і хтозна з ким. — В останніх братових словах виразно вчувалася гіркота.

— А якщо... — несміливо почала Маріка. — Якщо я скажу тобі, якщо заприсягнуся, що в мене немає ніякого коханця. І не було. Тобі не конче вірити мені на слово. Запроси лікаря, хай перевірить, чи я незаймана. Або сам перевір — я не заперечую.

Стен був такий збентежений і шокований цією пропозицією, що його обличчя аж запашіло.

— Не верзи дурницю, Маріко! Ти ж чудово розумієш, що я цього не зроблю. Я дуже люблю тебе й поважаю, щоб так принижувати.

Відчувши під ногами хай і вельми хисткий, але хоч якийсь ґрунт, вона відразу перейшла в наступ:

— Якщо ти *справді* любиш і поважаєш мене, то мусиш мені довіряти. Коли я кажу тобі, що не вчинила нічого негідного, отже, так воно і є.

Цей аргумент трохи остудив Стенів запал. Він почував потилицю й подивився собі під ноги.

— Але ж... Довіра має бути взаємною, сестричко. Якщо ти насправді... ну, розумієш, про що я... то чому не хочеш сказати, куди ходиш уночі? Погодься, це дуже підозріло. І твоє безсоромне вбрання... і все інше. Можливо, ти, сама про те не підозрюючи, сплуталася з поганими людьми. Я непокоюся за тебе.

— Не треба непокоїтись. Люди, з якими я, за твоїм висловом, *сплуталася*, достойні й шановані. А що ж до вбрання, то там, де я буваю, так одягаються всі порядні дівчата.

— Та де ж, урешті, ти буваєш? — вигукнув Стен. — У якому кінці світу порядні дівчата вдягаються як... як шльондри!

Маріка відчула: ще трохи — і брат знову вибухне. На кінчику язика в неї вертілося одне закляття, яке брат не зможе відбити і яке, не завдавши йому шкоди, хвилин на п'ять цілковито знерухомить його. Цього цілком вистачить, щоб знову

відкрити портал і втекти до Норвіка. Звичайно, вона щодня зв'язуватиметься зі Стеном, надсилатиме йому повідомлення, що з нею все гаразд, але не стане повертатися, доки брат не перебіситься і не визнає за нею право на самостійне життя. А тим часом Маріка мешкатиме в сера Генрі, остаточно вилікує його, поверне йому сили та здоров'я. Крім того, щодня і щоночі вона буде з Алісою, їм більше не доведеться дорожити кожною хвилиною, вони матимуть удосталь часу одна для одної...

Проте такий вчинок означатиме цілковитий розрив зі Стеном. Певна річ, вони й далі залишатимуться ріднею, але теперішньої близькості між ними вже ніколи не буде. А Маріка дуже цінувала свої стосунки з братом і не хотіла їх руйнувати. Зрештою, втеча — це крайній захід, і вона зможе вдатися до нього пізніше, коли обставини складуться так, що не залишиться іншого виходу. Ну а зараз... Що ж, нічого не вдієш. Доведеться обирати з двох лих менше. Хоча братові буде боляче...

— Будь ласка, Стене, не примушуй мене. Просто повір мені на слово. Так буде краще для нас обох. І передовсім — для тебе.

— Для мене буде краще, коли ти скажеш правду.

— Востаннє прошу тебе...

— А я наполягаю!

Маріка гірко зітхнула.

— Ну, раз так...— І скоромовкою випалила: — Я була в батька.

Стен кривився, мовби з'їв щось кисле.

— Дуже дотепно! — Він пирхнув. — І зовсім не смішно.

Маріка жалісливо подивилася на нього.

— Я кажу не про *твого* батька, Стене. А про *мого*.

На якусь мить їй здалося, що вона мимоволі привела в дію своє закляття. Стен завмер, як паралізований, ноги йому підкосилися, але він таки зміг устояти, дошкандибав до найближчого стільця й важко всівся на нього, втупившись бездумним поглядом у протилежну стіну.

— Даруй, Стене, — тихо сказала Маріка. — Я ж попереджала...

— Залиш мене... Зараз же!

Маріка мовчки кивнула — радше собі, ніж йому, — і вийшла з кабінету, зачинивши за собою двері.

У спальні напівсили горів вправлений у люстру магічний світильник. На ліжку були безладно розкидані подушки, зім'ята ковдра лежала на підлозі, а лялькова голова знайшлась аж у дальньому кутку кімнати.

„Братик добряче лютував,“ — подумала Маріка, скидаючи жакетку.

Також вона скинула спідницю та блузку, закуталась у просторий довгий халат, а своє *тамтешнє* вбрання віднесла в гардеробну, якнайдалі від Стенових очей. Повернувшись до спальні, Маріка вмостилася на краю ліжка і стала чекати на брата.

Стен вийшов з кабінету хвилин за десять по тому. Він був неприродно блідий і так само неприродно спокійний. Присівши поруч із сестрою, запитав:

— Де живе... цей чоловік?

Маріка вмить насторожилася:

— Навіщо він тобі?

Стен змучено посміхнувся:

— Не турбуйся, сестричко, я не збираюся зводити з ним рахунки. Правду кажучи, я давно був готовий до того, що в нас, можливо, різні батьки... — Він чи то зітхнув, чи то схлипнув. — А проте мені боляче. Як мама могла!..

— Вона не винна, братику. Серцю не накажеш.

Стен обійняв її за плечі й пригорнув до себе. Марічине волюсся було шовковистим на дотик і п'янким на запах. „Якщо в нас різні батьки,“ — несподівано для самого себе подумав Стен, — „то чому не різні матері? Яка несправедливість!“

— Я це розумію, рідна. Шлюб наших... моїх батьків було вкладено за розрахунком. Хитромудра політична гра... Але мій батько дуже кохав нашу маму.

— На жаль, без взаємності, — сказала Маріка, міцніше притулившись до брата. — І він добре це знав. Думаю, він також знав, що я не його дочка. Однак завжди гарно до мене ставився, жодного разу не кривдив.

— Він душі в тобі не чув,— підтвердив Стен.— А той... твій справжній батько любить тебе?

— Він каже, що я повернула йому сенс життя. І я в це вірю... А чому ти питаєш?

— Хочу знати, чи можна на нього покластися.

— Звичайно, можна. Задля мене він ладен на все. Ми знайомі вже три роки,— Маріка мало не додала „тутешні“,— і для нього я найважливіша людина в світі. А що?

— Та от я думаю,— промовив Стен повільно й нерішуче.— Річ у тім, що потрібно надійне місце, де ти була б у безпеці, поки не скінчиться вся ця колотнеча довкола корони. Тітка Зарена пропонує забрати тебе до себе в Люблян, але там, як і в Мишковичі, вистачає імперських шпигунів. От якби я був упевнений, що твій батько зможе захистити тебе...

Маріка підвела голову і недовірко поглянула на брата. Про таке вона й мріяти не сміла! Невже Стен справді над цим думає? Чи, може, в його словах криється якась пастка?..

— Ти серйозно, Стене?

— Дуже серйозно.— У брата був такий стурбований вираз обличчя, що всі Марічині підозри розвіялися.— Ти навіть не уявляєш, як усе серйозно. Скоро почнеться така буча, що й чортам гидко стане. Рада...— Стен запізніло прикусив язика.

— Я знаю про Раду Дванадцяти,— сказала Маріка.— І про тебе знаю. І про тітку Зарену. І що мама була в Раді, також знаю.

Стен розгублено похитав головою:

— Я вже нічому не дивуюся. Забагато сюрпризів для одного дня... Але як ти довідалася?

— Через мамин портал я можу вільно потрапити до Зали Дванадцяти,— пояснила Маріка.— Тільки не питай, як це вишло, я уявлення не маю. Можу і квит — шлях для мене відкритий.

Стен устав і пройшовся по кімнаті, потираючи долонею лоба.

— Просто неймовірно! Ти оживила мамин портал, потрапила до Зали Дванадцяти, пошивши нас у дурні... То, може, ти й Архівний Кристал читаєш?

— Так.

Стен із зітханням опустився на низенький пуф біля ліжка.

— Мабуть, я здивувався б, якби ти сказала „ні“. І не повірив би.

Якийсь час вони мовчали, обмінюючись поглядами. Нарешті Маріка запитала:

— То що ж Рада?

— Вони замислили велику гру. Виявляється, ще наш дід Лодислав...— почав був Стен, та раптом замовк.— Е ні, так не годиться. Зараз твоя черга. Розкажи про свого батька. Хто він такий? Я знаю його?

— Не знаєш і не можеш знати. Його звали Генрі МакАлістер, він шотландський барон...

— Хто? Який?— перебив її спантеличений Стен.— Що за дивне ім'я? „Мак“, якщо не помиляюся, ґойдельською означає „син“. Невже він з Ґойдельських островів?

— І так, і ні,— обережно відповіла Маріка.— Він з островів, але не з Ґойдельських, а з Британських.

— Ніколи про такі не чув.

— І не міг чути. Розумієш... як би це сказати?.. Коротше, мій батько живе не в цьому світі.

Стен здивовано скинув брови.

— Як так?

— Ну, словом... Ти ж знаєш, що казав Конор-пращур про своє походження?

— Що він прибув з іншого світу?

— Атож. І це чиста правда. Крім нашої, існує інша земна куля, довкола якої обертається своє сонце, свій місяць, свої планети та зорі.— Маріка не наважилася одним махом спростувати всі космологічні уявлення брата.— Батько вважає, що таких світів безліч.

Стен енергійно скуповив своє волосся.

— Здурити можна!— промовив він.— Мені в це важко повірити.

— Проте це правда, Стене.

— Я вірю тобі, сестричко. У тім-то й річ, що вірю. Виходить, слова Конора про інший світ слід розуміти буквально... Але

стривай! Конор казав, що там, звідки він прийшов, чари заборонені.

Маріка вже була готова до цього запитання. Вона вирішила не розповідати братові про мертвий дар сера Генрі та інших його родичів, що було не найкращою характеристикою для того світу. Рано чи пізно Стен таки дізнається про це, але спершу нехай дозволить їй перечекати неспокійні часи в батьковому світі. А потім йому буде непросто забрати своє слово назад.

— За часів Конора в тому світі прості люди переслідували чаклунів,— почала свою вигадану (а втім, не таку вже й вигадану) розповідь Маріка.— Їхня Церква, як, власне, й наша, вважала магію диявольським промислом, але там існувала особлива організація, що називалась Інквізицією. Вона безжально винищувала всіх еретиків та чаклунів з відьмами, і тому наш предок Конор МакКой...

— Це було його повне ім'я?

— Так. Конор МакКой, син Брюса МакКоя. Він, рятуючись від переслідування, втік до нашого світу. Я не знаю, яким чином йому це вдалося. Можливо, він володів знаннями, які вважав занадто небезпечним, щоб передавати своїм дітям. Чи, може, це вийшло в нього випадково.

— А наша мати? Як вона потрапила до того світу?

— Теж не знаю. Батько пригадує, що одного разу мама розповідала йому, як відкрила давній портал Конора. Але тоді вони ще погано розуміли одне одного, і батько збагнув лише те, що мама сама була вражена своїм відкриттям.

— Він з нашого роду?

Маріка ствердно кивнула:

— Його предок по чоловічій лінії був двоюрідним братом Конора МакКоя.

Стен поринув у глибоку задуму. Маріка здогадувалася, що він вирішує важку для себе дилему: йому хотілося відвідати той світ, побачити все на власні очі — але, з іншого боку, його не надихала перспектива зустрічі з материним коханцем. Можливо, згодом...

— Не до вподоби мені твоя розповідь про переслідування,— врешті озвався брат, і Маріка зрозуміла, що до пори до

часу інспекція відкладається.

— Це було давно,— заспокоїла вона Стена.— А зараз *там* мало знайдеться людей, що вірять у чари. Вони вважають це бабусиними казками. Якби я надумала довести, що є відьмою, мені б довелося дуже постаратися. Та й навіть тоді мене, найпевніше, визнали б просто вправною штукаркою. Дим та дзеркала — як *там* кажуть у таких випадках.

— Що ж, тим краще. Схоже, зі своїм батьком ти будеш у більший безпеці, ніж із тіткою Зареною. Шпигуни Чеслава там тебе точно не знайдуть.

— Невже все так погано, Стене?

Він важко зітхнув:

— Не те слово, любя. Справи такі кепські, що гірше нікуди...

Розділ 8

Небажана зустріч

„Ну, все! Це вже востаннє,“ — думала Маріка, стоячи перед дзеркалом у фамільній бібліотеці батькового замку і струшуючи зі свого одягу дрібні порошинки пилу.

Так само вона думала й чотири дні тому. Робота над порталом в Алісиній спальні наближалася до завершення, і Маріка була певна, що для наступної зустрічі зі Стеном їй уже не доведеться йти в старе крило замку, потай від сторонніх очей пробиратися в бібліотеку і спускатися крутими кам'яними сходами до підземної комірчини, де був портал Конора МакКоя. Але обставини склалися так, що Маріка мусила зустрітися з братом раніше, ніж вони домовлялися, а новий портал ще не було налагоджено.

Стен поспіхом залишав Цервениград, вільне торгівельне місто, розташоване на перетині Галосагу, Влохії та Південного Немету, де він провів півтора місяці, збираючи під свої прапори противників князя Чеслава Вишиградського, що самовільно проголосив себе імператором Західного Краю. За цей час до його власної армії долучилися вісім князів зі своїми військами, а також понад два десятки добровольчих полків з тих

князівств, чиї правителі на словах підтримували єдність Імперії, але не квапилися довести це справами.

Князі, що зібрались у Цервениграді, беззастережно визнали Стена своїм ватажком. Кожен з них, не маючи достатньо авторитету, щоб особисто претендувати на імператорську корону, розраховував отримати чималий зиск від Стенового сходження на престол. Ті ж князі, що вважалися найімовірнішими претендентами на корону, зараз сиділи по своїх столицях і нервово кусали лікті від досади, що не вони очолили боротьбу проти Чеслава. Захопившись планами створення власних королівств, вони згаяли слушну нагоду, а коли похопилися, то всією ініціативою вже заволодів Стен. Намагатися перехопити в нього лідерство інші князі-претенденти не ризикнули, а просто приєднатися до нього не захотіли. Тепер їм залишалося тільки чекати й пильно стежити за розвитком подій.

Тим часом як Стен збирав у Цервениграді сили, Чеслав у Златоварі нервував і всіма правдами та неправдами намагався схилити на свій бік тих князів, що оголосили про свій нейтралітет. Та врешті пасивне протистояння закінчилося, і об'єднана армія на чолі з князем Стеніславом Мишковицьким вирушила в похід.

Власне, відбуття готувалося вже давно, але в зв'язку з останніми подіями його довелося прискорити. Як стало відомо, Чеслав удався до вельми ризикованого кроку і спорядив половину вірного йому війська на перехоплення зведеної армії південців, яка під проводом князя Далмаційського прямувала на північний захід, щоб в околицях Данузвара приєднатися до основних сил противників узурпатора. У відповідності з цим планом, Стен та його союзники мали покинути Цервениград лише за тиждень, проте з огляду на нові обставини вони мусили вирушити негайно, щоб вчасно прийти на допомогу південцям. Саме на факторі часу ґрунтувався хитрий розрахунок князя Чеслава — але, на свою біду, він уявлення не мав, що у Стеновому розпорядженні є швидший і надійніший спосіб зв'язку, ніж гінці чи поштові голуби...

Маріка провела з братом майже півтори години, вони пра-

гнули якнайповніше насолодитися товариством одне одного, бо відтепер уже не зможуть бачитися та часто, як досі. У Цервениграді Стен мешкав у будинку місцевого купця Арпада Савича, члена Ради Дванадцяти, і портал завжди був до його послуг. А під час походу доведеться вдовольнитися рідкими та короткими зустрічами в тих випадках, коли військо зупиниться на привал у місті або селищі, де мешкає бодай один Конор — та й то не кожен, а лише той, кому можна довіряти.

І тим важливіше, твердила собі Маріка, чимшвидше завершити налагодження порталу, щоб Стен не гаяв дорогоцінні хвилини в очікуванні, поки вона дійде до бібліотеки, а потім ще спуститься в підземелля — і це не рахуючи часу, потрібного їй для того, щоб спершу навідатися в Мишковар і перевдягтися в нормальне *тамтешнє* вбрання. А коли запрацює новий портал, вони вже зможуть зустрічатися в Алісиній кімнаті. Власне, Маріка ще від самого початку пропонувала братові самому приходити в Норвік. Стен знав про дивну різницю вплині часу між двома світами і погоджувався, що так вони зможуть довше бути разом, але постійно знаходив якийсь привід, щоб не змінювати місце зустрічі. І Маріка розуміла чому — вона сама мала необережність проговоритися братові, що майже всі побачення їхньої матері з сером Генрі відбувалися в цій бібліотеці, а Стен аж ніяк не палав бажанням опинитися в кімнаті, де роками коїлася така болюча для нього подружня зрада...

На цю думку Маріка сумно всміхнулася, машинально поправила зачіску і, діставши з кишені ключа, рушила до виходу. Біля дверей вона зупинилась і, перш ніж відчинити їх, уважно *прислухалася*. Іноді Маріка забувала це робити, і в таких випадках обов'язково з кимось зустрічалася. А коли перевіряла, то зазвичай коридор був порожній.

Утім, цього разу обережність виявилася не зайвою. Зовні хтось був. І цей „хтось“ стояв попід стіною коридору, прямо навпроти дверей бібліотеки. Маріка вирішила трохи зачекати, але „хтось“ нікуди не йшов, навіть не рухався з місця.

Так минуло хвилин п'ять. Ситуація не змінювалася і це насторожувало. З якого побиту „хтось“ так уперто стирчить біля

замкнених дверей, ще й у холодному, неопалюваному коридорі? Чого він чекає? Чи, може, кого? Невже її?..

Маріка підійшла до масивного письмового столу ХІХ сторіччя і підняла зі старомодного телефонного апарату слухавку. Гудка не було — як на лихо, внутрішній зв'язок знову вийшов з ладу. Кілька разів натиснувши й відпустивши важіль, Маріка розчаровано повернула слухавку на місце. Поганивши себе за те, що не прихопила з собою мобільного телефону, вона зосередилась і спробувала подумки викликати Алісу.

Маріка, мабуть, дуже здивувалася б, якби отримала відповідь. Звідси до житлового крила було далеченько, а кухня ще кепсько володіла мистецтвом обміну думками, яке *тут* (поняття „тут“ і „там“ для Маріки щоразу мінялися місцями при переході з одного світу в інший) називали телепатією, і могла *почути* надіслану їй думку лише на відстані не більше десяти метрів.

„Що ж, нічого не вдієш,“ — вирішила Маріка. Вона повернулася до дверей, відчинила їх — і відразу зрозуміла, що гість у коридорі справді чекав на неї.

Це був високий ставний хлопець років двадцяти п'яти, світлий шатен з синіми очима. Одягнений він був просто, без претензій, але зі смаком. Щоправда, простота його вбрання була оманливою — один лише „скромний“ костюм коштував близько тисячі фунтів, а непримітний годинник на його лівому зап'ястку був золотим „Ролексом“.

Побачивши Маріку, хлопець тепло всміхнувся і сказав:

— Вітаю, Маріко. Я вже зачекався тебе.

Кейт Волш був одним з небагатьох її *тутешніх* знайомих, хто правильно вимовляв її ім'я. Маріці це подобалося. А втім, їй подобалося в ньому не лише це.

— Привіт, Кейте, — відповіла вона, зачиняючи за собою двері. — Давно приїхав?

— Десь годину тому. Шукав тебе, але ніхто, включно з Алісою, не знав, де ти. Лише Браєн припустив, що ти, можливо, знову замкнулась у бібліотеці. От я й вирішив зачекати тут.

— То це ти стукав? — навімання запитала Маріка.

— А ти чула?

— Так,— збрехала вона.— Але не знала, що це ти. Думала, хтось із обслуги чи екскурсантів, і не хотіла відволікатися.

— Я називав себе.

— Даруй, я не розібрала. Двері дуже щільні.— Маріка відчула, що останній аргумент прозвучав не дуже переконливо, і поквапилася змінити тему.— А з якої нагоди ти так вирядився?

Завдяки своєму аристократичному вихованню і вродженому тонкому смаку, вона швидко розібралася в усіх нюансах *тутешньої* моди і непомилково відрізняла вишукано-скромний одяг від просто скромного.

По всьому було видно, що Кейт чекав на це запитання. Його усмішка стала аж надто приязною, і Маріка відразу збагнула, що Кейтова відповідь їй геть не сподобається. Так воно й сталося.

— Мої батьки запрошують тебе до нас на вечерю. Сьогодні. Вони хочуть познайомитися з тобою.

Маріка тихо зітхнула. Кейт уже не вперше намагався заманити її до себе додому. Останнім часом це стало в них на зразок ритуалу: щоразу вона відмовляла йому, а натомість погоджувалася піти з ним до ресторану, в оперу чи в театр. Проте зараз усе було серйозніше — запрошення виходило не від Кейта, а від його батьків, які з цієї нагоди напевно перепланували свій день. Відмовляти їм було дуже незручно — і Кейт, без сумніву, розумів це.

— Навіщо ти вплутав своїх батьків?— докірливо мовила Маріка.— Здається, ми давно все вирішили. Між нами лише дружба — і більше нічого.

— Ми нічого не вирішували,— м'яко, але з упертими нотками в голосі заперечив він.— Це *ти* так вирішила.

— А ти погодився зі мною.

— Я просто підкорився твоєму рішення,— сказав Кейт і взяв її за руку. Від його ніжного доторку Маріка мало не затремтіла.— Та це була лише тимчасова поступка. Я не збираюсь задовольнятися нашими теперішніми стосунками.

„Не зміг узяти штурмом, виріши брати осадою,“— скрушно подумала Маріка. Віднедавна вона почала боятися, що

довго не протримається.

— І тому ти покликав на допомогу батьків?

— Аж ніяк. Це цілком їхня ініціатива.— Кейт знову всміхнувся.— І їх можна зрозуміти. Вони обоє, а особливо мама, дуже хочуть побачити дівчину, яка зводить мене з розуму.

— Ти сам зводиш себе з розуму,— гостро сказала Маріка.— Не перекладай з хворої голови на здорову.

Вона познайомилася з Кейтом близько року тому, під час його чи то третіх, чи то четвертих відвідин Норвіка. Він був старшим братом Джейн, Алісиної подруги (можливо, вже колишньої подруги, бо три місяці тому вони остаточно розсварились і відтоді більше не спілкувалися). За фахом Кейт був істориком, готувався до здобуття ступеня доктора філософії і спеціалізувався на Шотландії часів Реформації. Тому Джейн познайомила його з сером Генрі МакАлістером, у чиєму родинному архіві зберігались унікальні документи тієї доби. Проте після знайомства з Марікою, Кейтів інтерес до Норвіка перестав носити суто академічний характер. Він часто приїздив сюди, сподіваючись знову побачити її, і хоч це йому вдавалося вкрай рідко, Кейт не мав наміру відступати. Він швидко здобув прихильність сера Генрі, налагодив дружні стосунки з Алісою і став бажаним гостем у домі МакАлістерів. А чотири *тутешні* місяці тому, коли Маріка з братової згоди оселилася в Норвіку, його наполегливість зрештою було винагороджено.

Тепер Маріка ніяк не могла уникнути зустрічей з Кейтом. Та й, чесно кажучи, не хотіла їх уникати. Їй подобалось його товариство, з ним було приємно спілкуватися, вона почувала задоволення навіть від самої Кейтової присутності, і що далі, то дужче її вабило до нього. Останнім часом Маріка почала розуміти, що колишні братові підозри, попри її щиру впевненість у їхній безпідставності, так були справедливими. Вона відмовлялася виходити за Флавіана не лише через свої стосунки з Алісою; на те були й вагоміші причини. Мало не з першої їх зустрічі Кейт припав їй до душі, і поступово Маріка, сама про це не здогадуючись, закохалася в нього...

Кейт відпустив Марічину руку й підійшов до дверей бібліотеки, які вона ще не встигла замкнути.

— Коридор не найкраще місце для таких розмов, — сказав він, відчиняючи двері. — А я ще й змерз, поки чекав тебе. Поговоримо тут, згода?

Після секундних вагань Маріка ствердно кивнула. Вона миттю збагнула, що Кейт припустився тактичної помилки, вирішивши продовжити розмову віч-на-віч. І взагалі, йому варто було передати запрошення від батьків у присутності Аліси — вона підтримала б його не лише з ввічливості, а ще й тому, що почувала до нього симпатію. Тоді Маріці було б ще важче відмовитися.

Ввійшовши разом з нею до бібліотеки, Кейт підступив до письмового стола, взяв з телефону слухавку, розвернув її й поклав на важіль так, як він й мусила лежати. Він зробив це без роздумів, майже автоматично, як людина, що звикла до порядку і не любить, коли щось знаходиться не на своєму місці.

Маріка раптом відчула занепокоєння. Лише зараз їй спало на думку, що з дозволу сера Генрі Кейт часто бував у бібліотеці, вивчаючи старовинні книжки та рукописи, і цілком міг зняти зліпок з ключа, а потім виготовити дублікат. Тоді цілком можливо, що він, не докликавшись її, сам відімкнув двері й виявив, що всередині нікого немає... Хоча, в такому разі, навіщо йому було й далі чекати біля порожньої бібліотеки?..

— Я не розумію тебе, Маріко, — першим заговорив Кейт, запитливо дивлячись на неї. — Що такого неприйняттого ти знайшла в цьому запрошенні?

— А хіба не ясно? Ти ж чудово знаєш, як приймуть мене твої батьки. Вони поставляться до мене не як до твого друга, а як до твоєї дівчини. Я не хочу потрапити в таке незручне становище.

— Про це не турбуйся. Ніякої незручності не буде. Коли я розповідав батькам про тебе, про наші стосунки, то нічого не перебільшував і не видавав бажане за дійсне. Вони знають, що я кохаю тебе. Але знають і про те, що для тебе я просто друг.

Кейт сказав це прямо, відверто, без викрутасів. Він уже не вперше говорив їй про своє кохання, і щоразу Маріка відчувала якусь солодку муку, коли чула від нього це слово. Вона відвернулася й закусила губу, щоб стримати мимовільний сто-

гін.

Кейт підійшов до неї зі спини й несміливо доторкнувся до її плеча.

— Маріко, любя, скажи: чим я тебе не влаштовую? Чого мені бракує?

„Трохи рішучості,“ — мало не у відчаї подумала вона. — „Якщо зараз ти обнімеш мене, я не зможу... не захочу опиратися...“

Ще кілька секунд Маріка стояла непорушно, побоюючись (і водночас сподіваючись), що він таки спробує обійняти її. Потім скинула Кейтову руку зі свого плеча й повернулася до нього.

— Ну, годі вже! Досить цих балачок, — з усією можливою твердістю мовила вона. — На жаль, я не можу прийняти запрошення твоїх батьків. Перепроси їх за мене і... І все! Більше я не хочу про це чути.

Він зітхнув і потупив очі.

— Шкода, дуже шкода. Я так хотів, щоб ти зустрілася з ними. Особливо з батьком. Тоді б він зрозумів, що ти найгарніша, наймиліша, найчарівніша, най...

— Припини, Кейте! — майже крикнула Маріка. — Годі, я сказала!

Кейт підвів очі, пильно поглянув на неї, відтак неквапом пройшов у дальній кінець бібліотеки. Зупинившись перед дзеркалом, він зо хвилю мовчки дивився в нього, потім повернувся до Маріки і раптом запитав:

— До речі, ти знаєш, що це дзеркало насправді є потайними дверима?

Від несподіванки Марічине серце закалатало, а погляд розгублено забігав по кімнаті.

— Ну... я... Так, знаю. А що?

— З цим пов'язана одна дуже цікава й загадкова історія. — Кейт відкинув поли свого піджака, сунув руки в кишені штанів і підійшов до вікна. — Це сталося порівняно недавно, якихось тридцять вісім років тому. Тоді ні з того ні з сього, без будь-яких видимих причин обвалилася ділянка стіни в бібліотеці, і люди, що збіглися на гуркіт, виявили вхід до підземелля, про

існування якого доти ніхто не знав. Цей хід закінчувався невеликим приміщенням, де не було нічого гідного уваги, крім викладеного різнобарвними каменями чудернацького візерунку на одній зі стін. Запрошені сером Генрі фахівці так і не змогли встановити призначення цієї схованки та візерунку на стіні... Гм... Власне, вони й не мали досить часу на дослідження. Невдовзі сер Генрі відмовився від їхніх послуг і сам став вивчати родинний артефакт. Та аж так захопився, що часом тут ночував і навіть переніс сюди канапу. — З цими словами Кейт спрямував погляд на ту саму канапу, де три десятиріччя тому за *тутешнім* часом була зачата Маріку. — А втім, навіщо я тобі розповідаю? Ти ж бо й сама все знаєш.

Приголомшена Маріка дивилася на Кейта широко розплющеними очима. Вона збагнула, що не дихає лише тоді, коли їй запаморочилось у голові. Судомно видихнувши, вона жадібно вдихнула свіже повітря й закашлялася.

— Що... На що ти натякаєш?

Кейт підійшов до канапи й присів на неї. Тільки зараз Маріка помітила, що він лише прикидається спокійним та незворушним, а насправді добряче наляканий. Так само, як і вона...

— Благаю тебе, Маріко, будь обережна, — сказав Кейт, і в голосі його дійсно вчувалося благання. — Твоя легенда білими нитками шита. У Нові-Саді немає вулиці, де буцімто мешкають твої дідусь із бабусею, а в консульському відділі посольства Сербії нічого не чули ні про яку Маріку Мишкович. Місцевій поліції про це відомо, але там воліють заплющувати очі на твій нелегальний статус, бо тобі протегує сер Генрі — вельми шанований член суспільства. Тому, якщо ти не надто світитимешся, проблем з владою в тебе не виникне. Однак є й інші люди... — Кейт замовк, не скінчивши своєї думки.

— Що за люди? — схвильовано спитала Маріка, її голос зрадиво тремтів.

Кейт мовчав довго, і вона вже вирішила, що він не відповість.

Проте Кейт відповів. Він заговорив тихо, майже пошепки, ніби боявся, що їх можуть підслухати:

— Ці люди хочуть знати, звідки ти така взялася. Це дуже

допитливі люди. І дуже впливові. Вони ще не знають, де твоя батьківщина, але скоро можуть з'ясувати. Це не пуста погроза — це констатація факту.

Після деяких вагань Маріка сіла поруч із Кейтом. Вона вчинила так через те, що ноги тримали її не дуже впевнено, а в усьому тілі відчувалася слабкість. Їй було страшно. І зовсім не тому, що її історія з вигаданими родичами в сербському Нові-Саді виявилася такою вразливою. Маріка розуміла, що рано чи пізно чиновники імміграційної служби зацікавляться нею, і їх не задовольнить та нехитра казочка, яку сер Генрі згодував своїм знайомим, включно з начальником місцевої поліції. Але представників закону вона не боялася: зрештою, замість старої казочки завжди можна вигадати нову. Та й що, власне, їй можуть зробити? Аж нічого! У крайньому разі доведеться поморочитися з отримання дозволу на проживання, а тим часом сер Генрі офіційно в дочерить її. До речі, він уже захопився цією ідеєю.

А от досить прозорий натяк Кейта на події тридцятирічної давнини не на жарт перелякав Маріку. Надто вже близько він підібрався до правди — до тієї правди, яка навіть у кошмарному сні не приверзеться жодному поліцейському...

І ще згадка про якихось *інших* людей. Дуже впливових і дуже допитливих — небезпечне поєднання. „Звідки ти така взялася...“ Саме що *така*. Маріка вловила цей, здавалося б незначний, нюанс у поставленому питанні: не просто „звідки ти“, а „звідки ти *така*“...

Кейт сидів, опутивши погляд, і унікав дивитися на Маріку.

— Розкажи мені про цих людей,— трохи заспокоївшись, попросила вона.— Хто вони? Що їм від мене треба?

— Я... не можу...— глухо відповів Кейт, і далі дивлячись собі під ноги.— Не можу сказати...

— Чому? Невже не довіряєш мені?— Маріка поклала руку йому на плече і з притиском мовила: — Якщо ти *справді* кохаєш мене, то *мусиш* мені довіряти.

Кейт нарешті підвів голову, гостро поглянувши на неї й сумовито посміхнувся.

— Ну от! Тепер уже *ти* заговорила про кохання,— сказав він з гіркотою.— Кілька хвилин тому ти й чути про це не хотіла, а коли припекло... Що ж це виходить — мені дозволено кохати тебе тільки тоді, коли це тобі вигідно?

— Я зовсім не це мала на увазі, Кейте. Я лише хотіла сказати...

— Знаю, що ти хотіла сказати. Глибина і щирість почуттів визначають ступінь довіри до людини. Але в такому разі довіра має бути взаємною... як, власне, й почуття. Не будемо чіпати кохання, візьмемо нашу дружбу — сподіваюсь, принаймні вона взаємна. Отже, ти маєш довіряти мені так само, як і я тобі. Ти вимагаєш від мене цілковитої довіри, а раз так, то...— Кейт на мить замовк, збираючись на рішучості.— Покажи, наскільки ти сама довіряєш мені. Для початку, чи можеш сказати *чисту правду* про себе: *хто ти і звідки*?

Кейтова логіка була бездоганна. Маріка навіть розгубилася. І від розгубленості бовкнула перше, що спало їй на думку:

— А чому це я маю починати? Почни ти. Зрештою, ти ж чоловік.

Кейт зміряв її довгим поглядом.

— По-перше,— повільно мовив він,— я *вже* почав. Тепер твоя черга. А по-друге, ти знаєш, хто я і звідки, де живу, де народився, де навчався, хто мої батьки... Ну то що?

Маріка мовчала. Вона й далі не могла знайти найменшої вади в Кейтових аргументах. Звісно, можна було б заперечити, що він знає (або ж здогадується) про такі речі, про які звичайна людина знати ніяк не може. Але Кейт уже ясно дав їй зрозуміти, що він *не зовсім* звичайна людина.

Так і не дочекавшись відповіді, Кейт підвівся з канапи і знову підійшов до дзеркала. Пальцями правої руки він у потрібному місці доторкнувся до зовнішнього боку рами, почувлося тихе клацання потайного замка, і дзеркало відхилилося.

Затамувавши подих, Маріка стежила за Кейтовими діями. А він, навіть не озирнувшись, дістав із кишені маленький ліхтарик, увімкнув його і увійшов досередини. Незабаром почувся його обережні кроки по сходах, потім — скрипіння дверей на старих, погано змащених завісах.

Маріці дуже хотілося знати, що він замислив. Її так і поривало піти слідом за ним, проте вона стрималася. Маріка розуміла, що саме на це Кейт розраховує, і не збиралася підігравати йому. Вона твердо вирішила, що не рушить з місця і спокійно чекатиме на його повернення.

Спокійно чекати їй не вдалося, вона вся була на нервах і ледве змогла всидіти протягом тих двох чи трьох хвилин, поки Кейт знаходився в підземеллі. Та врешті він повернувся, зачинив за собою дзеркальні двері, старанно обтрусив від пилу свій дорогий костюм і лише тоді заговорив до Маріки:

— Мабуть, мені краще піти. Шкода, що наша розмова не склалася. Ти не дуже сердишся на мене?

— Ні, — трохи подумавши, відповіла Маріка. — Я не серджусь, просто... просто я ошелешена.

— Розумію, — сказав Кейт. — Тобі потрібен час на роздуми. День, два, три — скільки знадобиться. До речі, запрошення моїх батьків залишається в силі. Так само, як і моє запрошення до відвертості.

Кейт рушив до виходу. Маріка не стала його зупиняти, лише проводжала розгубленим і стривоженим поглядом.

Біля самих дверей Кейт затримався.

— І ще раз прошу тебе, Маріко, — промовив він, — будь обережна. У цьому світі не можна довіряти стороннім людям... — А після короткої паузи додав: — Мені можна. Я не сторонній.

* * *

Миль за десять від замку Кейт стишив ходу свого „ягуара“, підшукав зручне для зупинки місце, з'їхав на узбіччя і заглушив двигун. Переконавшись, що ні попереду, ні позаду на дорозі немає інших машин, він видобув з правої кишені якийсь прямокутний предмет, за розмірами трохи більший від сигаретної пачки. Цей предмет називався детектором. Він мав крихтний дисплей, який наразі висвітлював число „16“.

„16 – 12 = 4“ — машинально підрахував Кейт, зняв кришку на торці детектора й видобув зі спеціального гнізда прозорий, як сльоза, кристал з ретельно відшліфованими гранями.

Кристал був величенький, і якби це був алмаз, він би ко-

штував чималих грошей. Проте він не був алмазом, і з погляду ювеліра, його вартість визначалася винятково якістю огранки, а сам по собі матеріал не становив жодної цінності. Для Кейта ж цінність цього кристалу полягала в тій інформації, що в ньому містилася.

Кейт сунув руку у внутрішню кишеню піджака й дістав свій золотий портсигар, у якому, окрім сигарет, лежали загорнені в різнокольорову фольгу п'ять таких самих кристалів. На відміну від кристалу з детектора, записана в них інформація була навмисно зіпсована.

Кейт вибрав кристал у фользі червоного кольору (що відповідало числу „4“) і вставив його в гніздо детектора, а незіпсований поклав до портсигара. Потім відкинувся на спинку крісла й важко зітхнув.

„От боягуз!“ — вилаяв себе він. — „Якщо вже почав говорити, то довів би все до кінця. Ба ні — ганебно втік, звинувативши Маріку в нещирості. А з чого б їй довіряти мені?..“

Кейт дуже сподівався, що Маріка слідом за ним спуститься до підземної комірчини й побачить, як він, витягнувши зі стіни біля порталу камінь, дістає зі схованки детектор. Тоді вона, поза будь-яким сумнівом, виказала б куди більше наполегливості й напевно витягла б із нього все, що він так боявся розповісти і що безпосередньо стосувалося її самої та решти її родичів — нащадків Конора МакКоя. Кейт уже давно прагнув цієї розмови, але довго не наслідуювався бодай натяком дати їй зрозуміти про свою обізнаність. Сьогодні він нарешті зважився. Вірніше, це вийшло в нього мимоволі, імпульсивно. І так само під впливом імпульсу Кейт забрав детектор, замість просто поміняти в ньому кристал. Тепер він не мав вибору: найближчими днями йому доведеться повернутися в Норвік з новим детектором, а Маріка, безперечно, чекатиме його, щоб продовжити їхню розмову...

„Якщо батько дізнається,“ — думав Кейт, повертаючи ключа в замку запалювання, — „він мене прибі'є... Гмм... А якщо це стане відомо й іншим, мене просто вб'ють.“

Розділ 9

Обов'язок принцеси

Наближалась десята вечора, а портал досі не було налагоджено. Зробити залишалось майже нічого, проте Маріка ніяк не могла зосередитися, раз по раз припускалася помилок і мусила починати все спочатку. Кожна нова невдача викликала в неї черговий спалах роздратування, а що дужче вона нервувала, то частіше помилялася. До всього іншого, Маріка знай зганяла свою злість на Алісі, яка в міру своїх скромних можливостей допомагала їй у роботі.

Врешті-решт, доведена до краю незаслуженими докорами, Аліса не витримала.

— Все, годі! — рішуче оголосила вона. — Ти вже дістала мене своїми наріканнями.

Маріка миттю вгамувалась і з винним виглядом повернулася до кузини.

— Вибач, Алісо, я ж ненавмисно. Не сприймай це так. Потерпи ще півгодини — лишилося ж зовсім трохи.

Аліса пирхнула:

— Ой, любонько, не мороч мені голову! Роботи, може, й мало, але з такими темпами ти промарудишся до самого ранку. Робиш одне, а думаєш геть про інше. В результаті в тебе нічого не виходить, ти лише мучиш і себе, і мене. Хіба так можна? Кинь цей бісів портал, візьмешся до нього завтра вранці... або ввечері — коли з'явиться настрій. Один день нічого не змінить. Твій брат уже поїхав з Цервениграда, і ні сьогодні, ні завтра, ні післязавтра до найближчого порталу не дістанеться.

Маріка чудово розуміла, що Аліса має рацію. Хоча з налагодженням порталу не варто було зволікати, зайве квапитися також не було сенсу. Чотири години тому Стен, залишаючи з військом Цервениград, надіслав їй останнє вітання, і найближчими днями вони не матимуть можливості ні побачитися, ні просто перемовитися бодай кількома словами. Коно-

ри могли обмінюватися думками лише тоді, коли перебували на відстані щонайбільше двох-трьох миль один від одного або від налаштованих на них порталів. А створити робочий переносний портал поки ще нікому не вдавалося...

Маріка невпевнено відступила на кілька кроків від свого наналагодженого portalу.

— От цього я ніяк не збагну,— повільно промовила вона, відгукуючись на власні думки.— Хоч убий, не збагну.

— Про що ти? — запитала Аліса.

— Та про переносні портали,— відповіла Маріка.— Начебто всі портали рухаються: разом з Землею — довкола її осі й довкола Сонця, разом з Сонцем — довкола центру Галактики, разом з Галактикою — чортзна як і куди. Та ще й весь Всесвіт розширюється... І взагалі, рух та спокій відносні. А проте, переносні портали не працюють.

Аліса всміхнулася, зрадівши, що Маріка трохи відволікалась від своїх власних проблем.

— Стара пісенька,— сказала вона.— Втім, зараз тобі краще зайнятися теорією, ніж практикою.

Маріка недбало стенула плечима.

— Та яка вже тут теорія! Я не маю навіть поганенької гіпотези — самі лише питання без відповідей. Для решти Конорів все ясно і зрозуміло: спокій — поняття абсолютне, Земля — нерухома, і портал, щоб він міг працювати, мусить бути зафіксованим у просторі. Тобто, вони бачать закономірність, хай і без пояснення. А я не бачу жодної закономірності — і це мене бісить. Виходить, що чим більше я дізнаюся про світобудову, то менше розумію, як усе влаштовано.

— Це цілком природно,— зауважила Аліса.— Що більше знань має людина, то ширше їй відкриваються горизонти непізнаного. На лекції з філософії наш викладач навіть малював на дошці наочну схему: мале коло — мала границя, велике коло — велика границя. І цитував слова Сократа... чи Декарта... ну, одного з давніх греків: „Я знаю, що нічого не знаю“.

— Декарт не був давнім греком,— уточнила Маріка.— Він був французом і жив у сімнадцятому сторіччі. Я читала про нього.

— Невелика різниця, — відмахнулась Аліса. — Всіх греків та французів не запам'ятаєш. Тим більше, що я філолог, а не філософ.

З цими словами вона підійшла до стінної шафи, всередині якої було споруджено портал, і рішуче захрюснула дверцята. Маріка збиралась була запротестувати, але потім передумала. В її теперішньому стані й справді не варто займатися серйозними справами, що вимагали цілковитої зосередженості. Портал може зачекати й до завтра.

— Таки добре, що ми вирішили замаскувати його, — сказала вона.

— І то правда, — згідно кивнула Аліса і раптом лукаво всміхнулася. — А то уяви собі картину: ми з тобою мило розважаємося в ліжку — і тут з порталу вистрибує твій брат. Та поки він відчинить шафу, ми матимемо час бодай накритися ковдрою.

Маріка зашарілася.

— Ні, йдеться про інше.

— Знаю, що про інше. Просто я випустила з уваги, що зараз у тебе негаразд з почуттям гумору. — Аліса відійшла від шафи і влаштувалася в кріслі. — В усій цій історії мене втішає одне: я даремно пожертвувала шафою. Дядько дуже помилявся, коли казав, що в наш час з порталом можна не критися.

— Помилявся... Авжеж помилявся, — замислено промовила Маріка й зітхнула. — Швидше б він повернувся.

Позавчора ввечері сер Генрі поїхав на півтора тижні до Лондона. Останні аналізи засвідчили повне зникнення пухлини з усіма метастазами, і місцеві лікарі, приголомшені дивовижним одужанням пацієнта, якого вважали приреченим, відрядили його на ґрунтовне обстеження до одного з лондонських світил онкології. Певна річ, сер Генрі міг і не їхати — він цілком покладався на доччину майстерність і не сумнівався, що хворобу переможено. Але, порадившись із Марікою та Алісою, вирішив дослухатися до рекомендацій своїх лікарів. Будь-який інший пацієнт на його місці так би й учинив; тому не варто було привертати до себе зайву увагу, демонструючи своє легковажне ставлення до такої небезпечної хвороби. І сер Генрі поїхав — як виявилося, вельми невчасно...

— Може, варто зателефонувати йому й розповісти про Кейта? — запропонувала Аліса.

Маріка хитнула головою:

— У жодному разі. Телефон можуть прослуховувати.

— Гадаєш? — з сумнівом мовила Аліса. — Невже це так серйозно?

— Це дуже серйозно. Ти просто не бачила Кейтового обличчя, коли він говорив про тих впливових людей. Він був наляканий до смерті. Він боявся — але не мене. Радше він боявся за мене. І за себе також.

Аліса гмикнула.

— Здається, ти захищаєш його. А проте, якщо Кейт не збрехав, і тобою справді цікавляться якісь впливові люди, то сам він... — Вона на хвилюку зам'ялася. — Ну, м'яко кажучи, їхній співробітник. А по-простому — шпигун.

— Я теж так думаю, — кивнула Маріка.

— І зовсім не зла на нього?

— Ще й яка зла! Добре, що його не було поблизу, коли я подумалася до цього. Я б йому таке влаштувала! Либонь тому він і поквапився піти — поки я не оговталася... І до речі. Якщо Кейт шпигун, то може, і Джейн працює разом з ним на тих впливових людей?

— Ні, навряд, — швидко відповіла Аліса, з чого Маріка зробила висновок, що вона вже думала про це. — І не просто навряд, а взагалі виключено. Я познайомилася з Джейн ще в Корнуолі, коли уявлення не мала про твоє існування і навіть не думала переїздити до дядька Генрі.

— А тобі не здається дивним, що через три місяці після твого від'їзду з Корнуолу Волшів також потягло на землю предків?

— Волші ірландці, а не шотландці, — заперечила Аліса. — Хоча і в Кейта, і в його батька шотландські імена, насправді їхня родина не має до Шотландії ніякого стосунку.

— Тим більше дивно, — наполягала Маріка. — З чого б це їм було їхати в Шотландію?

— Ну, власне, — помітно збентежилась Аліса, — почасти через мене. Вірніше, через Джейн, яка хотіла бути зі мною. Волші

весь час переїздить з місця на місце, така вже натура в Джейниного батька. Коли йому набридло жити у Плімуті й він почав шукати щось нове, Джейн запропонувала йому Единбург. А містер Волш погодився. Так от і вийшло.

— Ти мені раніше не говорила.

— Було незручно, — зізналася Аліса. — Коли Джейн тільки приїхала, мені довелося б розповісти, що ми з нею більше ніж просто подруги, а тоді я не була певна, що ти нормально до цього поставишся. Ну, а потім ти почала сприймати її як суперницю і... словом, сама розумієш.

— Розумію, — сказала Маріка. — То ти вважаєш, що переїзд Джейн та її батьків зі мною не пов'язаний?

— Ніяк не пов'язаний. Я переконана, що вони не мають жодного стосунку до Кейтових справ. Раніше він узагалі жив окремо від них, навчався в Оксфорді, і я познайомилася з ним лише тут. От його переїзд справді видається підозрілим. Джейн майже нічого не розповідала про брата, вони змалку не ладнають одне з одним, але я пам'ятаю, як ще у Плімуті вона між іншим обмовилася, що Кейт найбільше захоплюється середньовічною Німеччиною. Аж це минулого року він раптом приїхав до рідних в Единбург, і тоді виявилось, що його вже цікавить історія Шотландії. Можливо, ті невідомі люди завербували Кейта саме через нашу з Джейн дружбу, бо він легко міг потрапити в Норвік і стати тут своїм.

— Може, й так, — погодилася Маріка. — Може, його примусили до співпраці. Може, навіть шантажували.

— Ти таки шукаєш йому виправдання, — зауважила Аліса. — Вже готова пробачити його?

— Ще ні, але... Я відчуваю, що він хоче заслужити моє пробачення. Він не бажає мені зла, він... — Маріка замовчала.

— Він кохає тебе, — закінчила за неї Аліса. — Йому доручили стежити за тобою і, цілком можливо, прикинутися закоханим, щоб втертися до тебе в довіру, а він узяв і закохався посправжньому. Та й ти сама...

— Будь ласка, Алісо, — урвала її Маріка. — Не треба про це. Хоч сьогодні не треба.

— Можна подумати, що раніше ми про це говорили.

Останнім часом ти вперто уникаєш будь-яких розмов про ва-ші з Кейтом стосунки. Невже соромишся своїх почуттів до нього? Чи, може...— Аліса трохи помовчала.— Може, боїшся, що я ревнуватиму? І тому відштовхуєш від себе Кейта?

Маріка нічого не відповіла й мовчки підійшла до крісла, де сиділа кузина. Притримавши поли свого халату, вона опустилася на вкриту м'яким килимом підлогу, притулилась до Алісиних ніг, а голову поклала їй на коліна. Аліса стала спровокувати її золотаве волосся.

Як це не дивно, але відколи Маріка зрозуміла, що закохана в Кейта, її почуття до Аліси нітрохи не змінилися. Навіть навпаки — Маріку чимраз дужче вабило до кухні, вона любилася з нею ще з більшим запалом, прагнучи забути в її обіймах, дати вихід своїй непогамованій пристрасті...

— І все ж таки,— після тривалої мовчанки озвалась Аліса,— я наполягаю на відповіді. Адже це безпосередньо стосується мене. Гарязд, я згодна, що твої почуття до Кейта — твоя особиста справа. Проте я маю знати одну річ: чи часом не через мене ти така холодна з ним, така неприступна?

— Ні, Алісо,— сказала Маріка.— Щодо цього не турбуйся. Я тримаю Кейта на відстані не через тебе. Просто не хочу давати йому марних надій. Між нами все одно нічого бути не може.

— Чому?

— Бо мені не потрібен коханець, а моїм чоловіком Кейт стати не зможе. Він мені не рівня. Нехай він походить із шанованої та заможної родини, але в моєму світі він ніхто. А я — князівна. Моєї руки прагне сам король Ібрії, а чимало достойників Імперії раді були б назвати мене своєю дружиною або невісткою. Моє призначення — бути королевою, в крайньому разі, княгинею.

— Ач яка ти пихата! — промовила Аліса з невеселою усмішкою.

— Пиха тут ні до чого. Просто я стаю реалісткою. Тепер я розумію, що поводитися, як примхлива дитина, ухилиючись від шлюбу з Флавіаном. Коли проблему з імператорською короною буде залагоджено, ми з ним одружимося.

— Ти кохаєш його?

— Ні. Він мені просто подобається. Для шлюбу цього досить. А кохання в моєму житті завжди буде, бо я люблю тебе.

Маріка перехопила Алісину руку і притислася до неї губами. Аліса стиха зітхнула.

— Мені приємно це чути, дорогенька. Але ти не така, як я, і тобі нашого дівчачого кохання замало. Тому ти й закохалася в Кейта... І навіть не думай заперечувати. Ти сама це фактично визнала, коли з жалем сказала, що він не зможе одружитися з тобою.— Аліса нахилилась і ніжно поцілувала Маріку в лоба.— Ти геть заплуталася, люба моя. Твоя гарненька голівка забита безглуздими кастовими забобонами. Ти бережеш свою незайманість для чоловіка, якого не любиш, і відштовхуєш від себе того, в кого закохана. А все через те, що з дитинства тобі торочили про твоє високе призначення. Але ти не лише принцеса — ти ще й жінка. Крім обов'язків, ти маєш і права. Одне з них — кохати й бути коханою. Твоя мати це розуміла, вона була щаслива з твоїм батьком, дарма що їхнє кохання не було освячене шлюбом. От я б на твоєму місці... Ну, маю на увазі, якби мене приваблювали чоловіки і якби я покохала Кейта, а він — мене... Коротше, я б не стала мучитися сумнівами, думати про якесь призначення, а просто насолоджувалася б своїм щастям. Життя надто коротке, щоб марнувати його.

— А ти ще не закохувалась у чоловіків? — запитала Маріка.

— Школяркою закохувалася. Тричі. І всі троє були переконаними геями.

Маріка підняла голову й недовірно подивилася на кухню:

— Справді?

— Уяви собі! І сміх і гріх. Мені ще не було чотирнадцяти, коли я по вуха втюкалася в нашого шкільного викладача англійської літератури, містера Каріґана. На уроках дивилася на нього закоханими очима, при найменшій нагоді намагалася привернути до себе його увагу, була найпершою ученицею з його предмету... а всі однокласники, хто нишком, хто відверто, глузували з мене. Та мені було байдуже — я думала лише про те, щоб здобути прихильність містера Каріґана. А він був зі мною дуже стриманий, навіть холодний; здавало-

ся, його зовсім не зворушувала моя дитяча закоханість. Потім у школі вибухнув гучний скандал: мого улюбленого викладача звинуватили в сексуальних домаганнях до кількох старшокласників. Для мене це була справжня трагедія.

— Викладача ув'язнили?

— Ні. Там мали місце лише домагання, та й учням уже виповнилося по шістнадцять-сімнадцять років. Містер Каріган не був педофілом, він був просто сорокарічним геєм, котрого через кризу середнього віку потягло на молоденьке м'ясце. Все обійшлося адміністративними заходами. Містера Карігана звільнили, а згодом позбавили права викладати в усіх школах країни. Він поїхав з нашого міста, і я більше нічого про нього не чула. Отак закінчилося моє перше кохання... Через рік я закохалася в хлопця з випускного класу. Цього разу я від самого початку знала, що він геї, намагалася *перевиховати* його, але все марно... В результаті я почала зустрічатися з однокласником, до якого не мала глибоких почуттів, який *просто* подобався мені. Ясна річ, у нас нічого не вийшло. Потім був Майк, з яким я втратила незайманість. Я думала, що кохаю його, і, мабуть, таки справді кохала. Проте секс з ним не приносив мені задоволення — і йому, як виявилось, теж. Я зовсім не здивувалася, коли з'ясувала, що Майк був геєм, а зі мною зійшовся у намаганні стати *нормальним*. За місяць ми розійшлися, для мене це було дуже боляче... А в сімнадцять років я зустріла Сьюзан. Може, пам'ятаєш, я показувала її фотки.

— Авжеж пам'ятаю,— відповіла Маріка.— Твоя перша.

— Так, перша. Сьюзан розкрила мені очі, пояснила причину всіх моїх негараздів, і відтоді моє життя ввійшло в колію. Головне було змиритися з тим, що мені призначено любити дівчат. А чоловіки не для мене.

Маріка підвелася з підлоги, вмостилася в Аліси на колінах і вкрила її обличчя палкими поцілунками.

— Алісо, любя, мені так шкода...

Вона похитала головою:

— Не треба жаліти мене, зі мною все гаразд. Зараз у мене є ти, я кохаю тебе, а на майбутнє намагаюся не загадувати. Хоча

вже твердо вирішила, що років у тридцять народжу дитину від розумного й порядного чоловіка. Не хочу залишатися сама. Мене лякає самотність.

— А ти не бійся,— сказала Маріка, зарившись обличчям у її густе чорне волосся.— Ти не будеш самотня, в жодному разі. З тобою завжди буду я.

Розділ 10

Послідовники

Ґордон Волш відсунув клавіатуру і, поклавши лікті на стіл, з похмурим виглядом втупився в екран монітора.

Кейт, що сидів за сусіднім столом, дивився на батька з неспокоем, старанно замаскованим під зацікавлення. Щоразу, приносячи додому зіпсований кристал, він зі страхом очікував викриття, але досі йому вдавалося виходити сухим із води. Ґордон Волш цілком довіряв синові, і попервах Кейт навіть відчував докори сумління, ошукуючи його. Згодом почуття сорому минуло, чому значною мірою посприяли відверті висловлювання батька, який був прибічником найрадикальніших заходів щодо всіх нащадків Конора МакКоя — а отже, й Маріки. Кейт переконався у власній правоті, перестав мучитися сумнівами і ось уже рік вів подвійну гру, зраджуючи ідеали, в які ще недавно свято вірив. Проте він розумів, що нескінченно довго його обман не триватиме, і рано чи пізно терпець Послідовників урветься...

Ґордон Волш видобув з гнізда сканера кристал, пом'яв його між пальцями й пожбурих до шухляди стола.

— Знову те ж саме,— втомлено пробурчав він.— Відкриває портал і йде — але куди? Повертається — але звідки? І ніякої можливості під'єднатися до їхньої мережі... Неподобство! — Він повернувся до сина.— А ти не думаєш, що ця дівчина просто водить нас за носа?

— Як це? — запитав Кейт, хоча чудово зрозумів, що має на увазі батько.

— А так, що вона ще на самому початку виявила детектор

і тепер грає з нами в кота-мишки.

Кейт заперечно похитав головою:

— Це виключено. Якби Маріка щось запідозрила, я б відразу помітив. Вона зовсім не вміє прикидатися.

Гордон Волш скептично посміхнувся:

— Ви, молоді серцеїди, вважаєте себе тонкими психологами. А насправді ж часто-густо виявляється, що геть не розумієтеся на жінках.

— Крім того,— вів далі Кейт,— якби Маріка виявила детектор, то просто знищила б його. Сумніваюся, що вона зуміла розібратися в усіх тонкощах його роботи. Та навіть якби розібралася, то нізащо не стала б іти на такий ризик і вибірково псувати записи. Вона б стирала всю інформацію, ніби її й не було.

— Аргумент переконливий,— погодився Гордон Волш.— Навіть *занадто* переконливий. А це викликає підозри. Сам подумай: майже рік ми змарнували на вдосконалення детекторів, сподіваючись з їх допомогою одержати потрібні нам дані, і фактично більше нічого не робили, щоб не сполохати дівчину. А чи стали б ми так довго чекати, якби від самого початку наші детектори зовсім не фіксували інформації? Тим більше, якби вони постійно виходили з ладу.

Кейт не на жарт перелякався. Батько дуже близько підійшов до правди, тільки обрав не того підозрюваного. Адже саме цими міркуваннями керувався Кейт, коли знищував не всю інформацію, а лише ту її частину, що дозволила б Послідовникам потрапити до світу Конорів. Найпершого разу він учинив так без певного плану, робив усе гарячково, похапцем, у намаганні виграти бодай трохи часу. На щастя, фахівці вирішили, що ці пошкодження в записах є наслідком специфічних відмінностей у техніці здійснення нуль-переходу, які детектор просто не зміг „зрозуміти“. Смирнов та його співробітники щомісяця, а то й частіше, конструювали чимраз досконаліші детектори, а Кейт, переконавшись, що його метод працює, продовжував пошкоджувати кристали. Тепер він підходив до справи ретельно, без поспіху, використовуючи для підміни заздалегідь оброблені ним копії попередніх записів.

Так тривало мало не рік, аж поки в батька виникли перші підозри. А від них — лише один крок до рішучих дій...

Вольовим зусиллям Кейт подолав напад паніки, а щоб його хвилювання виглядало природним, розгублено мовив:

— Невже... Але ж... Та ні, неможливо!

— Чому? — скептично запитав Гордон Волш. — Знову твоя психологія?

— Це не психологія, а здоровий глузд, — заперечив Кейт. — Якби Маріка щось запідозрила, вона б не поводитися так безтурботно. Погодсья: виявивши наш детектор і з'ясувавши його призначення, вона б зрозуміла, що нею цікавляться аж ніяк не репортери і навіть не урядові спецслужби, а люди значно могутніші. Вона б не сиділа цілий рік, склавши руки, а нацькувала б на нас своїх родичів-Конорів. Ми б уже відчули їхню присутність.

— Це так, якщо вони досить сильні та численні, щоб відкрито протистояти нам, — зауважив батько. — А якщо ні?

— Тоді немає чого їх боятися.

Гордон Волш силувано посміхнувся:

— У твоєму віці я також був самовпевненим юнаком, переконаним у безпомилковості власних суджень. Ех, молодість, молодість... А втім, тут я згоден з тобою — навряд чи дівчина щось підозрює. Проте мене доводить до сказу наша вимушена бездіяльність. А ще дратує невідомість. Десять є світ, у якому розплодилися ментальні мутанти — та не прості, а нащадки роду МакКоїв. Ми можемо лише гадати про їхню чисельність, про те, які здібності вони мають, як багато знають і яку загрозу для нас становлять. Цілісінький рік ми тупцюємо на місці, без найменшого руху вперед. Час нарешті набратися мужності й визнати, що план з детекторами завів нас у глухий кут. Треба міняти нашу тактику.

— Але Смирнов каже...

— Смирнов невивірний оптиміст. А ще він до біса самолюбний і терпіти не може поразок. Я певен, що сам він уже зрозумів даремність своїх зусиль, але вперто продовжує битися головою об стінку. Краще б зосередився на мініатюризації.

Ідея підкинути Маріці детектор, щоб вона пронесла його до свого рідного світу, виникла вже після перших невдач відстежити весь її шлях за допомогою схованого біля порталу пристрою. Однак проблема полягала в тому, що ніяк не вдавалося сконструювати достатньо мініатюрний для цих цілей детектор. Максимум, на що спромоглася група Смирнова, так це упхати його у величеньку запальничку. Через відсутність місця для газу запальничка не працювала, а тому не годилася для подарунка — навіть коли не враховувати тієї обставини, що Маріка не курила. Нещодавно Гордон Волш запропонував Смирнову вмонтувати детектор у дорогу ексклюзивну модель стільникового телефону, щоб його Кейт подарував Маріці, проте Смирнов висміяв цей задум. І справді: що-що, а мобільник вона брати до свого світу не стане, адже там він не працюватиме. Спроби ж замаскувати детектор під брошку чи медальйон поки були безуспішні.

Окрім того, задачу стеження за Марікою ускладнювала її надзвичайна чутливість. Цю проблему ніяка мініатюризація вирішити не могла. Трохи більше року тому, коли Маріка щойно привернула до себе увагу Послідовників, у кабінеті й у вітальні Генрі МакАлістера було таємно встановлено „жучки“. Протягом кількох днів Кейт, його батько та ще четверо людей прослуховували розмови сера Генрі й Аліси, але при першій же Марічиній появі мало не сталася катастрофа. Після обміну вітаннями з сером Генрі Маріка раптом сказала: „Знаєш, тату, в мене таке відчуття, ніби хтось пошепки повторює мої слова. Так буває, коли слуги підслуховують під дверима чи коли я розмовляю по телефону. Але зараз поблизу нікого немає. І телефонна слухавка на місці. Перевір свій мобільний...“

Гордон Волш наказав негайно припинити прослуховування — на щастя, „жучки“ мали дистанційне керування, і їх відразу ж вимкнули. Кейт був присутній при цьому і вперше в житті бачив свого батька, всемогутнього Куратора Північної Європи, таким наляканим.

Ясна річ, після цього інциденту ідею тотального стеження за Марікою було відкинуто. „Жучки“ в помешканні сера Генрі

так і залишилися, але їх жорстко запрограмували на автоматичне вимкнення при першому ж звукові Марічиного голосу. Відтак Послідовники мусили задовольнятися інформацією, одержаною з розмов Аліси та сера Генрі, добре хоч вони частенько говорили про Маріку. Проте й таке обмежене прослуховування було визнано ризикованим, коли Маріка оселилась у Норвіку, і за кілька днів по тому всі „жучки“ знищили.

— Минулого тижня, — після нетривалої мовчанки знов заговорив Гордон Волш, — я запропонував Старшому Кураторові взяти в роботу Алісу Монтгомері. Не сумніваюся, що вона вже оволоділа технікою нуль-переходу.

— І яка була відповідь? — з завмиранням серця запитав Кейт.

— Поки ніякої. Старший досі думає. Він вимагає прямих і неспростовних підтверджень мого припущення, а я їх не маю.

— І не можеш мати, — підхопив Кейт. — Я жодного разу не помічав нічого такого, що могло б свідчити про Алісине вміння працювати з порталом. Та й записи явно вказують на те, що всі нуль-переходи здійснювала одна людина.

Упродовж останніх місяців Кейтові довелося підмінити чотири кристали, де було зафіксовано маніпуляції з порталом, зроблені іншим „почерком“. Це могла бути Аліса, а міг хтось іще — скажімо, то й же Стен, брат Маріки. В кожному разі, Кейт вирішив перестрахуватися. Послідовники боялися чіпати Маріку, але з Алісою вони б не стали розводити церемоній.

— На мою думку, — продовжував Кейт, — Алісу краще не чіпати. Тисяча проти одного, що від неї ми нічого не доб'ємося і лише викажемо себе. А отже, втратимо наш головний козир. Поки вороги не підозрюють про наше існування, ми маємо над ними істотну перевагу.

— Твоя правда, — погодився Гордон Волш. — Але для того, щоб реалізувати нашу перевагу, треба знайти їхній світ. А якраз із цим у нас великі проблеми.

— Тимчасові проблеми, батьку. Лише тимчасові. Ще трохи — і Маріка мені довіриться. Вона сама розповість усе, що ми хочемо знати.

— Гмм... Боюся, ти видаєш бажане за дійсне. Її відмова від

нашого запрошення свідчить про те, що найближчим часом вона не збирається чіплятися тобі на шию.

— Навпаки,— заперечив Кейт.— Якби Маріка бачила в мені лише друга, то без вагань прийняла б ваше з мамою запрошення. А так вона боїться.

— І чого ж?

— Виказати свої справжні почуття до мене. Вона наївно вважає, що я їх не помічаю.

— А може, це ти наївно вважаєш, ніби вона має до тебе почуття?

— Ні, батьку, я цього певен. Ким-ким, а наївним мене назвати не можна. Я добре розбираюся в жінках.

— Що ж, будемо сподіватися,— сказав Гордон Волш.— Але буває, що й на мудрому чорт катається. Ти звик до легких перемог над поступливими студентками, а тут маєш справу з гордовитою принцесою... Та годі про це. Я підозрюю, що Старший Куратор не дозволить чіпати Алісу Монтгомері, аж поки Смирнов остаточно не розпишеться у власній неспроможності. Тож продовжуй зваблювати свою князівну, а до порталу поки не потикайся. Зачекаємо на обіцяну Смирновим нову модель.

— Добре,— відповів Кейт і підвівся.— Я більше тобі не потрібен?

— А куди зібрався?

— На Патрію. У понеділок на першій парі маю вести семінар, треба ще підготувати деякі матеріали, але не хочу займатися цим завтра. Краще знову навідаюся в Норвік.

Гордон Волш знизав плечима.

— Воля твоя, Кейте. Проте мені здається, що останнім часом ти зловживаєш такими прогулянками. А Попередники, на жаль, не залишили нам рецепту безсмертя. Тому не поспішай жити.

— А я не поспішаю,— запевнив його Кейт.

— Ну, то дивись. Зрештою, це твоє життя, а не моє.

Попрощавшись із батьком, Кейт пройшов до сусідньої з кабінетом кімнати. Увімкнувши світло, він зачинив за собою

двері й обвів звичним поглядом приміщення, захарашене різноманітним лабораторним обладнанням.

Гордон Волш мав університетський диплом з фізики та електроніки, але жодного дня не працював ні в академічних закладах, ні на виробництві. Знайомі вважали його багатим дилетантом з широким спектром захоплень, і така репутація була йому лише на руку. Він міг вільно займатися своїми справами, не привертаючи до себе пильної уваги. На всі дивацтва ексцентричного мільйонера люди поглядали крізь пальці.

До однієї зі стін лабораторії було прикріплено прямокутну раму з якогось блискучого металу, розміром приблизно три на два метри; її верхня поперечина впиралася в стелю, а нижня торкалася підлоги. Обізнані, до яких належав і Кейт, називали цю конструкцію нуль-Брамою, або просто Брамою. Нуль-Брама була подальшим розвитком технології порталів і вигідно відрізнялася від них простотою використання, а головне — мобільністю.

За три з половиною тисячоліття, що минули від часу Великої Катастрофи, попри всі зусилля Послідовників, більшість наукових надбань стародавньої цивілізації Попередників було безповоротно втрачено. Ті крихти, що залишилися, Послідовники берегли, як зіницю ока, передаючи їх з покоління в покоління, від батька до сина, а від сина до внука. Часто-густо вони навіть не розуміли, що зберігають, а застосовуючи свої знання на практиці, сліпо дотримувалися іструкцій, значення яких нерідко залишалося для них таємницею за сімома печатками. Лише в останні двісті-триста років ситуація почала змінюватися. Спираючись на науково-технічні досягнення своєї доби, Послідовники стали потроху розбиратися в спадку Попередників, вивчати його, систематизувати й розвивати. Одним з наслідків такого прориву була нуль-Брама, перший прототип якої з'явився за два роки до Кейтового народження.

Кейт видобув з кишені продовгуватий пристрій з кількома рядами кнопок і невеликим дисплеєм. Послідовники називали його Ключем. Зовні він скидався на мобільний телефон, на-

віть працював як телефон і підтримував одразу кілька мереж, причому однією з них була таємна мережа Послідовників. Але цим функції Ключа не вичерпувалися.

Кейт за звичкою перевірів заряд батарей, після чого набрав на клавіатурі спеціальний код авторизації. На дисплеї з'явилося меню, він обрав пункт „Дім (Патрія)“, скерував Ключ на Браму й натиснув кнопку додзвону.

Контакт було встановлено за лічені секунди. У площині Брами з'явився золотий арочний контур, що окреслював ділянку заввишки два и завширшки півтора метри. В середині контуру простір немов затягло молочно-білою імлою, а зовні запанувала суцільна чорнота. Ця чорна ділянка на дотик була твердою, непроникною — таким чином Брама підлаштовувалася під менший розмір вихідного порталу.

Кейт сміливо ступив під арку. Перед його очима на мить спалахнули різнобарвні вогники, він ще встиг подумати, що забув вимкнути світло в лабораторії, але було вже пізно — він опинився в зовсім іншому приміщенні, неймовірно далеко від рідного дому.

А втім, це також був його дім — але дім на Патрії. За Кейтовою спиною світився вбудований у стіну портал. Батько вже давно збирався замінити його на Браму, та все не доходили руки. Кейт деактивував портал, повернув Ключа до кишені, потім підійшов до найближчого вікна й підняв до половини раму. В обличчя йому повіяв свіжий прохолодний вітерець. Повітря було сповнене неповторним ароматом дикої природи. У чистому безхмарному небі світило обидва сонця — яскраве, жовте, і тьмяне, червоне. Зараз був сезон темних ночей.

Дім Волшів на Патрії було збудовано півтора сторіччя тому за земним часом. А тут відтоді минуло майже чотириста років. Проте дім залишався в гарному стані — як завдяки особливо стійким будівельним матеріалам, так і через рівний та м'який клімат цього світу. Останнє могло здатися дивним, зважаючи на наявність двох сонць, але це була не природна подвійна система, а штучна, створена багато тисячоліть тому Попередниками, які, задумавши перетворити один з газових

гігантів планетної системи на червоне сонце, точно все розраховували і подбали про те, щоб поява другого світила лише покращила умови життя на Патрії.

Кейту подобалася Патрія. Та й не йому одному — всі родини Послідовників мали тут свої оселі, проте розташовувалися вони дуже далеко одна від одної. Місця на цій планеті вистачало на всіх. Тут був справжній рай, навіть існувала жартівлива версія походження назви світу від латинської приказки „*Ubi bene, ibi patria*“ — „Де добре, там і батьківщина“. Мовляв, на Патрії *bene*, тому і *Patria*. Насправді ця назва виникла в лихі часи, що настали після падіння Риму. Багатьом Послідовникам доводилося переховуватись тут від розгулу варварів; на цій планеті народжувались і зростали їхні діти, для яких саме вона була батьківщиною — звідси й пішла Патрія.

Три тисячоліття тому Послідовники знали шлях до багатьох світів — більш-менш придатних для життя, хоч і незаселених. Проте згодом зв'язок з цими світами, разом з іншими знаннями, було втрачено. Залишилась тільки Патрія, яка була надто гарна, щоб про неї могли забути. Ніхто не знав, де вона розташована — в якомусь паралельному Всесвіті, чи в тому ж самому, що й Земля, лише за мільярди парсеків від неї, в сингулярній зоні простору, де прискорено плин часу. За останній рік кількість прихильників останньої гіпотези помітно зросла. Невдалі спроби простежити Марічині переходи за допомогою детекторів, які чудово зарекомендували себе на Землі та Патрії, чимало фахівців пояснювали не особливостями ментальної технології Конорів, а тим, що Земля з Патрією знаходяться в одному Всесвіті, тоді як рідний світ Маріки — у зовсім іншому. І лише Кейт знав, що причина не в цьому...

„Маріко, люба моя,“ — з ніжністю й сумом думав він, дивлячись удалину, де за вигином річки починався густий незайманий ліс. — „Ти навіть не уявляєш, як наші бояться тебе. До дрижаків бояться. А я боюся за тебе...“

Розділ 11

Тітка Зарена

Коли Аліса заснула, Маріка ще за півгодини вертілася в ліжку — сон уперто не хотів до неї йти. Вона вже не була така напружена, як увечері, але тривожні думки не давали їй спокою, все сновигали й сновигали в її голові.

Врешті Маріка зрозуміла, що не заспокоїться, поки не налагодить портал. Ствердившись на цій думці, вона обережно, щоб не потурбувати Алісу, вибралася з ліжка і передовсім пройшла до ванної. Там скористалася туалетом, потім умилася й розчесала перед дзеркалом своє волосся. Коли Маріка вперше потрапила до цього світу, вона виявила тут багато чого дивного та незвичного, але ванна кімната зацікавила її хіба що своїм устаткуванням. У Мишковарі, як і в усіх оселях Конорів, також були водогін та каналізація, що справно функціонували завдяки спеціальним чарам. А тут ніяких чарів не потребувалося, все гарно працювало й без них, завдяки досконалішим технологіям.

Маріка повернулася до спальні, надягла панчохи, накинула поверх своєї короткої нічної сорочки халат і підійшла до шафи, за якою знаходився ще не налагоджений портал. У кімнаті горів лише один слабенький нічник, і якщо біля ліжка світла вистачало, то в цьому кутку було затемно. Після недовгих вагань Маріка клацнула пальцями, подумки надсилаючи команду, і наступної миті спалахнула лампа в торшері, заливши спальню м'яким, але досить яскравим світлом. Аліса щось промимрила вві сні, перекинулась на інший бік, увіткнулась обличчям у подушку і продовжувала спати.

Намагаючись не шуміти, Маріка розчинила навстіж дверцята шафи і взялася до роботи. Тепер справа пішла на лад. Без особливих зусиль над собою Маріці вдалося цілком зосередити свою увагу на порталі, за весь цей час вона не припустилася жодної серйозної помилки, і вже через двадцять хвилин було налагоджено останній контур.

Коли портал активувався, і простір під осяйною золотою аркою застелив густий туман, Маріка мало не завищала від захвату. Лише останньої миті, згадавши про Алісу, вона втрималася від бурхливого прояву своїх емоцій.

А радість переповнювала її до краю. Це був перший портал, що його Маріка самостійно спорудила від початку й до кінця. Для неї зовсім не важило, що вона виконала цілком звичайну, хоч і дуже кропітку роботу, яка не йшла в жодне порівняння з тією справді видатною подією більш ніж трирічної давнини, як оживлення материного порталу й відкриття шляху до іншого світу. Наразі Маріка про це не думала, а просто раділа своєму новому досягненню. Маючи непересічні здібності і, що також важливо, усвідомлюючи свою непересічність, вона, разом з тим, не могла вважати себе цілком дорослою, поки не спорудить власний портал. Це була її манія, її нав'язлива ідея. Навіть той факт, що багато Конорів задовольнялись успадкованими від предків порталами і не будували собі нових, нітрохи не вгамовував її творчу сверблячку...

Маріка примусила себе заспокоїтись і знов зосередила всю увагу на порталі. Тепер залишалося останнє — протягти „нитки“ до інших порталів Конорів. У тому випадку, коли будівничий порталу не мав доступу до жодного з уже діючих, на цьому завершальному етапі доводилося вдаватися до сторонньої допомоги, щоб отримати першу „нитку“. Але Маріка не потребувала нічийого сприяння. В її руках було аж чотири „нитки“, що тяглися до Мишкоvara, до Любляна, до Зали Двадцяти і в підземелля Норвіка, до старого порталу Конора-пращура.

Природним чином Маріка обрала свій портал у Мишковарі. Єдине, що від неї вимагалось, це відкрити його і встановити безпосередній контакт між обома порталами. Увесь подальший процес відібрав не більше хвилини і проходив без Марічиного втручання. Новий портал звернувся до мишковарського з проханням *познайомити* його з іншими порталами, у відповідь мишковарський надав у його розпорядження свої „нитки“, а новий з їх допомогою сповістив про себе решту порталів і приєднався до „сім'ї“. Це аж ніяк не значило, що

він відкрив своє розташування чи повідомив особу господаря. Просто тепер інші Конори виявлять, що від їхніх порталів у невідомому напрямку протяглася ще одна „нитка“ — якщо взагалі помітять її серед тисяч інших „ниток“.

З появою „ниток“ портал став готовий до повноцінної роботи. Проте Маріка вже не раділа. Зненацька її пройняла жахом думка, що, можливо, вона сама виказала себе тим загадковим впливовим людям, коли експериментувала з дивними, за її власним визначенням, „нитками“ порталу Конора МакКоя. Таких ниток Маріка нарахувала близько двох сотень, їхня дивність полягала в тому, що інші портали Конорів не знали про їх існування. Між усіма порталами „сім’ї“ регулярно відбувався обмін інформацією про „нитки“, але давній портал Конора-пращура, справно сповіщаючи про себе, водночас уперто мовчав про наявність дивних „ниток“. Складалося враження, ніби він належить одразу до двох „сімей“ порталів, що з якихось незрозумілих причин не можуть об’єднатися в одну „сім’ю“.

Маріка дійшла цілком логічного висновку, що дивні „нитки“ належать порталам *тутешніх* родичів Конора МакКоя. Часом вона смикала їх у сподіванні одержати відповідь, але марно. *Тут* чари вмерли, і ніхто не почув її виклику... А може, хтось почув — та не той, хто треба. І тепер нею зацікавилися.

Хоча, з іншого боку, Кейт з’явився лише рік тому за *тутешнім* часом, а Маріка вже давно припинила експерименти з дивними „нитками“. Проте в будь-якому разі факт залишається фактом: до її таємниці долучилися сторонні люди. І, судячи з Кейтової поведінки, від цих людей не варто чекати нічого доброго. Отже, треба щось робити — і то негайно...

Маріка взяла з сусідньої шафи туфлі, взула їх, насамкінець загасила лампу в торшері й увійшла під золоту арку порталу. А наступної миті опинилась у своєму кабінеті в Мишковарі.

Закривши портал в Алісиній спальні, а цей залишивши відкритим, Маріка підступила до вікна, розсунула штори й жадібно припала оком до щілини між віконницями.

Зовні був ясний сонячний день, і з пагорба, на якому стояв замок, було видно всю мишковицьку бухту, що аж рясніла

вітрилами різних кораблів — від маленьких рибальських човнів до величних красенів-фрегатів. У порту й на вулицях міста панувала звична метушня. Попри кризу верховної влади в Імперії, життя йшло своїм звичним трибом. Мишковитяни були люди практичні, вони стежили за розвитком подій довкола корони, тримали носа за вітром, а вуха нашорошеними, але зовсім не збиралися через князівські чвари втрачати свій заробіток.

Маріка насилу відірвалася від вікна й щільніше причинила віконниці. За чотири *тамтешні* місяці вона так скучила за рідним містом, за теплими й лагідними водами Ібрійського моря, за солоним, трохи гіркуватим морським повітрям, за нічним небом зі звичними візерунками сузір'їв, за знайомими та незнайомими їй людьми, яких об'єднувало одне, найголовніше — всі вони були її співвітчизниками.

Зітхнувши, Маріка поправила штори й уважно *прислухала*ся. Хоча на час її з братом відсутності доступ до їхніх покоїв було заборонено для всіх, включно з особистою прислугою, зайва обережність не зашкодить.

Переконавшись, що поблизу нікого немає, Маріка сміливо запалила магічний світильник і підійшла до крісла, на сидінні якого лежали шовкові нижні спідниці, а на спинці висіла синя оксамитова сукня — хоч і ошатна, але простенька, щоб її можна було надягти без сторонньої допомоги.

Розстебнувши халат, Маріка досадливо поморщилася.

„От роззява, забула про ліфчик!“ — вилаяла вона себе. Подумала була сходити до гардеробної, та потім махнула на це рукою. — „А, пусте! Обійдуся.“

Знявши халат, Маріка стала надягати нижні спідниці. Щоразу, збираючись на зустріч з братом, вона обов'язково перевдягалася в *тутешнє* вбрання — і коли Стен по дорозі до Цервениграда зупинявся в знайомих Конорів, і згодом, коли місцем їх побачень став дім Арпада Савича. А зустрічатись у Мишковарі обоє визнали ризикованим — чи, радше, незручним. Адже тоді вони б мусили повсякчас бути насторожі, аби, чого доброго, не привернути увагу когось із надміру пильних слуг, і це псувало б їм задоволення від спілкування.

„Тепер усе буде простіше,“ — думала Маріка. — „Тепер Стен зможе приходити в Норвік. Познайомлю його з Алісою... На жаль, з батьком він ще не готовий зустрітись. Але згодом зустрінеється обов'язково. Вони мають порозумітись заради мене. Просто мусять...“

Її погляд упав на книжку, що лежала посеред письмового столу. Це були „Неймовірні пригоди домула Теодора Іліана Садовану, хороброго та шляхетного лицаря з Чевілі“ — найкращий роман відомого ібрійського письменника Джеордже Кокора. Маріка вже вдруге забувала взяти його з собою до Норвіка. Не для себе — для Аліси, яка останні три місяці займалася вивченням ібрійської мови.

„Сьогодні точно візьму,“ — вирішила Маріка. — „А навіть якщо забуду, то в будь-який час зайду знову. Тепер це не проблема.“

Закінчивши зі спідницями, вона взяла сукню, підійшла до дзеркала, неквапно вдяглася і ще раз старанно розчесала своє волосся, вирішивши залишити його розпущеним, бо вкладати навіть у простеньку зачіску було довгою справою. Потім відступила на двійко кроків і кілька хвилин розглядала своє відображення.

За ці місяці Маріка скучила не лише за рідним містом, а й за своїм звичним вбранням і перед кожною зустріччю з братом не могла втриматися від спокуси помилуватись на себе в дзеркалі. Щоправда, останнім часом вона почала цінувати й *тамтешню* моду: переглядаючи журнали, тематичні телепередачі, іноді вибираючись разом за Алісою до Единбурґа на презентації нових колекцій „haute couture“, Маріка стала краще розумітись на ній і навчилася вдягатись не просто красиво, а *елегантно*. Місяць тому Аліса подарувала їй просто запаморочливу сукню від майстрів модельного дому Версаче, і Маріка не змогла відмовитися від такого подарунка, хоча мала велику підозру, що насправді цю надзвичайно дорогу річ купив для неї Кейт, проте не наважився запропонувати її від свого імені.

А от штани, які так любила носити кузина, Маріка й далі категорично не сприймала. Вона погоджувалася, що цей

одяг пасує Алісі, але водночас була переконана, що на ній самій штани виглядали б так само недоречно, як спідниця на чоловікові. Нехай навіть шотландська спідниця.

Згадавши дивакуватого дворецького Браєна з його клановим кітлом, Маріка посміхнулась і підійшла до порталу. Їй було відкрито чотири шляхи, що ними вона могла пройти самостійно, не потребуючи сторонньої допомоги. Два з них вели до Норвіка — новий, щойно створений, і старий, яким Маріка досі користувалася регулярно. Ще одним шляхом вона час від часу відвідувала Залу Дванадцяти, ознайомлювалася з підсумками чергових зборів Вищої Ради, і ще ніхто не ловив її на гарячому. А четвертим, останнім доступним шляхом, самостійно проходила тільки раз — того дня, коли оживила материн портал. Вірніше, тоді була ніч, і її візит залишився непоміченим. Зараз же в Любляні була перша по півдні.

Марічин дід, покійний Лодислав Шубич, синів не мав, а коли вмер, увесь його величезний статок (чи, радше, цілу торговельну імперію) успадкували дві доньки — Ілона та Зарена. Зрозуміло, що вся нерухомість в Істрії дісталася меншій з сестер, а оскільки найбагатший купець півдня Імперії відмажав собі хороми ще розкішніші за князівські, то після тестевої смерті князь Істрійський не забарився перенести до них свою постійну резиденцію.

Зосередившись, Маріка потяглася до люблянського порталу і провела перші маніпуляції. Тут-таки з протилежного кінця до неї долинули думки:

„Богдане, ти?“

Двадцятидворічний Богдан, княжич Істрійський, був її двоюрідним братом, старшим сином тітки Зарени.

„Ні, тітонько,“ — відповіла вона. — „Це я.“

„Маріко?!“ — в думках княгині виразно вчувався подив. — „Але як...“

„Я все поясню, тітонько. Мені можна до тебе?“

„Ну... Так, можна. Продовжуй, раз почала. А я приберу ґобелен.“

Як і її старша сестра, княгиня Зарена приховувала свій портал за ґобеленом — тільки на ньому було зображено не ал-

хіміка чи святого, а трьох юних дівчат-танцівниць.

Відкривши люблянський портал, Маріка пройшла через нього і потрапила прямісінько в тітчині обійми. Княгиня поривчасто пригорнула її до себе й розцілувала в обидві щоки.

— Добридень, дівчинко моя. Давно не бачилися. Де ти була? Чому не заходила в гості? І чому не сказала мені, що мати налаштувала на тебе наш портал?

— Зараз, тітонько... — схвильовано заговорила Маріка, закривши обидва портали. — Зараз я все розповім. Я прийшла до тебе, бо Стен уже поїхав із Цервениграда, а сама я не знаю, що робити, і вирішила poradитися з тобою...

Тут вона замовкла, виявивши, що в кімнаті вони не самі. Біля письмового столу княгині, спершись на спинку крісла, стояв літній сивочолий чоловік і з цікавістю дивився на них. Маріка впізнала його, покvapцем звільнилася з тітчиних обіймів і ввічливо мовила:

— Вітаю вас, пане Стоїчков. Ми з вами якось бачилися. Може, пам'ятаєте?

Анте Стоїчков, відомий у вузькому колі як Дональд, Голова Вищої Ради Братства Конорів, підступив до Маріки і статечно поцілував її руку.

— Радий нашій новій зустрічі, князівно. Звичайно, я пам'ятаю тебе, хоч і не зразу впізнав. Адже тоді ти була просто гарненькою дівчинкою, а тепер стала дорослою дівчиною — до того ж писаною красунею. Нарешті я переконався, що мандрівні піснярі нітрохи не перебільшують, коли оспівують тебе як янгола земного.

Улещена Маріка не змогла стримати задоволеної усмішки.

— Ви дуже милі, пане Стоїчков, дякую... До речі, я думала, що зараз ви в поході. Мій брат Стеніслав казав, що ви вирушили разом з князем Далмаційським до Данузвара.

Анте Стоїчков похитав головою:

— Ти хибно зрозуміла свого брата, князівно. Гадаю, Стеніслав мав на увазі мого онука з таким самим ім'ям. Я вже застарий для ратних подвигів. Ми, діди, здебільшого розв'язуємо війни, а воювати змушуємо молодих. — Сказавши це, він роз-

вів руками, мовляв, нічого не вдієш, таке життя. Потім звернувся до княгині: — Ну, то гаразд, Зарено. Мабуть, мені час іти. Я й так засидівся в тебе.

— Ні, не йдіть,— втрутилася Маріка. Це рішення вона прийняла імпульсивно, але була впевнена в його правильності. Так чи інакше, їй доведеться повторити свою розповідь перед Радою; а якщо зараз при їхній розмові буде присутній Стоїчков, то княгиня Зарена не стане вдаватися до зайвих розпитувань про стосунки своєї сестри з сером Генрі МакАлістером, чого Маріка дуже хотіла уникнути.— Прошу вас, пане Стоїчков, якщо можете, залишіться. Те, що я хочу розповісти, стосується не лише нашої сім'ї, а й усього нашого роду. Ви, як Голова Ради Дванадцяти, маєте дізнатися про все негайно.

На ці слова тітка Зарена і Анте Стоїчков аж сторопіли.

— Маріко...— першим оговтався Стоїчков.— Тобто, князівно...

— Будь ласка, називайте мене на ім'я,— запропонувала Маріка.— Адже я вам годжуся в онучки. А на ваше невисловлене питання відразу скажу, що Стен ні в чому не винен. Про Раду я довідалась не від нього.

— А від кого?— озвалася княгиня.

— У певному сенсі від мами,— відповіла Маріка.— Та спершу присядьмо. Моя історія не буде короткою.

Розділ 12

Джейн

Обидва сонця вже сховалися за обрієм, і долину почали огортати сутінки. Кейт сидів у кухні біля відчиненого вікна, палив сигарету й пив каву, проганяючи рештки сну. Щойно він проспав вісім годин поспіль, але, через значну різницю в плині часу, на Землі йшла лише третя за Грінвічем.

Допивши каву, Кейт пройшов до кімнати, де знаходився портал, увімкнув свій ноутбук і вставив у гніздо сканера кристал з останніми записами показів детектора. Поки спеціальна програма аналізувала одержану інформацію, Кейт уважно

стежив за порталом, готовий за найперших ознак його активації швидко сховати кристал і стерти з пам'яті комп'ютера всі дані.

Проте цього разу непрохані гості, що мали звичку з'являтися в найневдаліший час, не завітали. Нарешті комп'ютер завершив аналіз і видав результати. Кейт ознайомився з ними, тихо мугикнув і знизав плечима. Нічого іншого він і не чекав. Маріка завжди користувалась одним-єдиним шляхом, що вів до кабінету її особистих покоїв. Цей шлях він знав і без нового кристалу.

Кейт знову сходив на кухню і приготував собі ще чашку кави. Він з дитинства неполюбляв чай і часом дивувався своїм співвітчизникам, що були просто схиблені на цьому напої.

Повернувшись із кавою до кімнати з порталом, Кейт улаштувався за ноутбуком і взявся до справи, яка за останній рік стала для нього звичною і майже буденною. Він акуратно зіпсував записи на кристалі, щоб наступного разу видати їх за нові. На щастя, доктор Смирнов, розробник детекторів, вважав зайвим фіксувати дату та час нуля-переходу. В перших детекторах ця функція була присутня, що дуже ускладнювало Кейтові роботу, але в наступних моделях від неї відмовилися.

Між тим стрілки годинника повільно наближалися до третьої ранку. Кейт ретельно знищив усі сліди своєї роботи на комп'ютері, потім видобув з кишені Ключ і підступив до порталу.

Процес його активації потребував набагато більше часу та зусиль, ніж аналогічні дії з Брамою. Додаткова складність полягала ще й у тому, що Кейт встановлював зв'язок з порталом з іншої мережі, яка функціонувала трохи інакше, ніж телепортаційна мережа Послідовників. Кейт був гуманітарієм, а не технарем, і тому свого часу згаяв аж шість з половиною місяців, щоб відповідним чином налаштувати свій Ключ і під'єднатися до мережі Конорів. Будь-який досвідчений Послідовник з технічною освітою впорався б із цією задачею протягом кількох днів; проте ніхто з Послідовників не володів інформацією, яку мав Кейт.

За десять хвилин шлях було відкрито. Кейт, поклав Ключ

до кишені, оглянув кімнату, щоб востаннє пересвідчитися, чи не залишив після себе нічого підозрілого, і вже збирався ввійти під арку, аж раптом...

За його спиною почулося тихе скрипіння дверей і одночасно пролунав спокійний голос:

— Привіт, Кейте. Не поспішай закривати портал. Я й так знаю, куди ти намилився.

На кілька довгих секунд Кейт заляк, не в змозі поворушитися. Нарешті, опанувавши себе, він рвучко обернувся й побачив на порозі кімнати струнку світловолосу дівчину в синіх джинсових штанах і в картатій сорочці на випуск. Її великі ясно-карі очі дивилися на Кейта з неприхованою ворожістю. У правій руці вона тримала предмет, схожий на невеликий кишеньковий ліхтарик. Насправді це був шокер — зброя не смертельна, але дуже болюча. Випромінювач шокера було спрямовано просто йому в груди.

— Джейн...

— Тримай руки, щоб я їх бачила, — попередила дівчина. — І навіть не думай лізти в кишеню. Стій на місці.

Вона ввійшла до кімнати й зачинила за собою двері, продовжуючи тримати брата під прицілом шокера.

А Кейт гарячково міркував, що йому робити. Спробувати пірнути в портал, що знаходився в якомусь ярді за його спиною? Ні не годиться. Стрибнути він, можливо, встигне — хоча стрибки назад ніколи не були його улюбленим видом спорту. Проте сестра негайно стрілить йому вслід, і він гепнеться на підлогу Марічиного кабінету неприємний, а перехід залишиться відкритим.

Тоді, може, знехтувати попередженням і сунути руку до кишені, де лежить Ключ? Одне натискання кнопки — і портал деактивується; комбінація з трьох кнопок — і електронне начиння Ключа перетвориться на купу перегорілих мікросхем, з яких не можна буде видобути жодного біта корисної інформації. Як і всі таємні пристрої Послідовників, Ключ мав вельми ефективну систему самознищення.

Обмізкувавши цю ідею, Кейт також відкинув її. Якби Джейн мала серйознішу зброю, ніж шокер, вона, найпевніше,

трохи забарилася б з пострілом, надавши Кейтові ті кілька дорогоцінних секунд, потрібних для деактивації порталу і знищення Ключа. Але з шокера Джейн вистрілить без найменших вагань — от у чому небезпека так званої безпечної зброї.

Кейт подумки вилаяв себе за дурість та недбалість — і за те, що не оглянув весь дім, коли прокинувся, і що поквапився покласти Ключа до кишені. Тепер йому залишалося чекати на подальший розвиток подій. Судячи з того, що Джейн не підстрілила його відразу, вона хоче з ним поговорити. А це вселяло надію.

— Три кроки вперед,— скомандувала сестра.— Ще два. Підніми руки вгору. Повернись до мене спиною.

Кейт без заперечень підкорився.

Джейн підійшла до нього ззаду, для зайвої переконливості приставила шокер до його спини і обшукала кишені. Заволодівши Ключем, вона відступила на два кроки і сказала:

— Все, вільний.

Кейт опустил руки й повернувся до сестри.

— І що далі? — запитав він.

— Тепер ми підемо туди,— Джейн вказала на портал.— Разом.

Кейт похитав головою:

— Не думаю, що це гарна ідея.

— Мене не цікавить твоя думка,— жорстко відрубала Джейн, і шокер у її руці тіпнувся.— Тут вирішую я.

— Що ж, добре...

З цими словами Кейт рушив був до порталу, аж тут його зупинив сестрин окрик:

— Назад!

Він запитливо подивився на неї.

— В чім річ? Ти ж сама...

— Перша ввійду я. Не хитруй зі мною, братику, мене не надуриш.— Продовжуючи тримати Кейта під прицілом, Джейн обійшла його півколом і наблизилася до порталу.— Зараз я ввійду, а ти любісінько підеш за мною. У тебе немає вибору.

Кейт важко зітхнув. Сестра все правильно розрахувала: разом з Ключем вона одержала доступ у світ Конорів і здобула

владу над Марічиним порталом. Тепер він цілком залежав від неї. І навіть з порядком входження Джейн мала рацію. У Кейта промайнула була думка, ввійшовши першим, улаштувати їй потойбіч неприємний сюрприз — але вона, виявляється, передбачила таку можливість.

Джейн уже впритул підступила до portalу, проте не випускала Кейта з поля зору. Вона стояла боком до нього, ске-рувавши шокер йому в груди, а її вказівний палець лежав на спусковій кнопці.

— Поки не рухайся, — сказала вона. — Коли я ввійду, ти пі-деш слідом. І без вибриків — коли що, я зразу стріляю... Тільки не думай водити мене за носа. Якщо через п'ятнадцять секунд ти не з'явишся, я деактивую портал. Здогадайся, з ким тоді я зв'яжуся?

Кейт ледве стримав стогін. Він саме думав про два шокери, що зберігалися в сейфі на третьому поверсі. Вочевидь, Джейн узяла один з них, а другий напевно залишила на місці. Враховуючи різницю в часі, Кейт зміг би після її переходу збігати нагору, відчинити сейф, взяти шокер, налаштувати його на широке розсіяння, повернутись назад і, ввійшовши в портал, вистрілити поперед себе — у якому б куті кабінету не перебувала Джейн, її обов'язково зачепить. Проте за хвилину з чет-вертю (п'ятнадцять секунд помножити на п'ять) він явно не встигне. Замало часу навіть з таким його прискоренням...

Стоп! Але ж можна зіграти не на прискоренні часу, а на його вповільненні...

Щойно Джейн зникла в тумані під аркою, Кейт стрімголов кинувся за нею. Сестра припустилася грубої помилки, не на-казавши йому відійти якомога далі від portalу. Схоже, вона ніколи не замислювалася над тим, які переваги може дати рі-зниця в плинні часу. Особливо, коли ця різниця така значна — одна секунда в світі Конорів минає за п'ять з гаком секунд на Патрії.

Джейн не встигла не те що відступити на кілька кроків углиб кімнати і зайняти зручну для зустрічі брата позицію. Проминувши портал, вона наштовхнулася на гобелен і лише почала піднімати руки, щоб прибрати цю несподівану пере-

пону, коли на неї налетів Кейт і повалив на підлогу.

Завдяки килимові, падіння вийшло м'яким і майже безшумним. Однак цього вистачило, щоб Джейн цілком розгубилася і без найменшого спротиву дозволила Кейтові забрати в неї Ключ та шокер.

— Негідник... — простогнала вона.

— Аж ніяк, — заперечив він. — Я лише захищався.

Кейт звівся на ноги, допоміг встати сестрі й сказав:

— Вибач, але я мушу обшукати тебе.

Джейн зацьковано зиркнула на нього. Найбільше Кейт боявся, що зараз вона закричить, але сестра понуро мовчала, а її вродливе обличчя спотворила гримаса безсилої люті й досади.

У Джейнiniх кишнях він виявив її власний Ключ, кілька ключів з маленької літери — від будинку та машини, а також почату пачку сигарет і простеньку запальничку. Остання була з прозорим корпусом, що виключало будь-які сюрпризи, проте Кейт конфіскував її з іншими речами.

— І що далі? — запитала Джейн.

Кейт гірко посміхнувся на згадку про те, що з таким самим запитанням він звертався до сестри лише кілька хвилин тому.

— Передовсім оце, — скерувавши свого Ключа на портал, Кейт деактивував його разом з порталом на Патрії. — А далі за обставинами.

Джейн підібгала губи, кинула на брата сповнений ворожості погляд і повільно пройшла по кабінету, з удаваною байдужістю розглядаючи огорнене присмерком оздоблення кімнати.

Кейт сумно дивився на неї й думав про те, які вони з сестрою далекі одне від одного. І як це контрастувало з їх дитячою близькістю, коли вони були найліпшими друзями і без найменших вагань обмінювалися своїми найпотаємнішими мріями та переживаннями. Прірва між ними виникла десять років тому, і з часом вона лише ширшала та глибшала. Кейт усвідомлював усю глибину своєї провини, був сповнений каяття, прагнув за всяку ціну виправити свою фатальну помил-

ку, але Джейн рішуче відкидала будь-які його спроби примиритися...

Одночасно Кейт думав про те, що сталося. Його таємницю розкрито — але як? Де він помилився? Чим виказав себе? І хто ще, крім сестри, знає про це?

Лише в одному сумнівів не було: наразі Джейн діяла самостійно, на свій страх і ризик, про що свідчила її дилетантська поведінка. Якби засідку організував хтось старший і досвідченіший, наприклад батько, він би не дозволив Джейн розігрувати цю виставу, а просто підстрілив би Кейта з шокера, щойно той відкрив шлях до світу Конорів. Це було все, чого потребували Послідовники. Подальші ігри з Кейтом не мали ніякого сенсу і могли лише зашкодити.

Що ж тоді виходить?..

— Ти стежила за мною? — запитав Кейт у сестри.

Вона повернулась і зухвало глянула на нього.

— Так, стежила! А що?

— Тихше, не кричи. Чого доброго, нас почують і схоплять як злодіїв.

— З якого це побиту? Хіба ти не Марічин гість?

— Ні, — відповів Кейт. — Вона нічого не знає.

На Джейнininим обличчі відбився безмежний подив.

— Ти хочеш сказати, що вона *взагалі* нічого не знає? Ні про тебе, ні про нас? Ти їй нічого не говорив?

Кейт хотів був відповісти, що вчора натякнув Маріці про небезпеку, але останньої миті стримався.

— Ні, нічого.

Джейн похитала головою.

— Отакої! А я думала, що ти вже їй звівися. Думала, що ходиш сюди на зустріч з її родичами й виказуєш їм наші секрети... — Вона пильно подивилась на нього. — Та раз Маріка нічого не знає, що ти тут робиш? Що ти робив тут позавчора? І в понеділок? І двічі на минулому тижні?

Кейт збентежено відвів очі.

— Я... просто...

— Розумію! — Джейн зневажливо пирхнула. — Либонь, порпаєшся в її речах. Особливо в білизні. Збоченець!

Кейт не знав, що й сказати. Він сам не міг гаразд пояснити собі, навіщо раз по раз відвідує Марічине помешкання, без крайньої необхідності наражаючи себе на ризик викриття. Проте його вабило сюди з неподоланною силою. Йому подобалося ходити цими безлюдними покоями, що були для Маріки рідним домом, торкатися до предметів, яких торкалася її рука, і (що правда, то правда) порпатися в речах, які вона носила. А ще Кейт потай сподівався, що одного разу Маріка застане його тут, і тоді він буде змушений розповісти їй усе про Послідовників...

— До речі,— знов озвалася Джейн, і Кейт з подивом виявив, що вона тримає в руках щось схоже на жіночий халат.— Можеш і його помацати. Він ще тепленький.

— Що?— перепитав Кейт, швидко підійшов до сестри і переконався, що це справді жіночий халат, причому пошитий явно не за середньовічною технологією світу Конорів.— Де ти його взяла?

— Тут,— лаконічно відповіла Джейн, вказавши на порожнє крісло перед столом. Саме в цьому кріслі під час усіх своїх попередніх відвідин Кейт знаходив місцеве вбрання Маріки — синю оксамитову сукню та білі шовкові спідниці.

Кейт доторкнувся до м'якої тканини халату. Він не був теплим у достотному розумінні цього слова, але на вивороті залишався трохи вологим і ще зберігав свіжий запах Марічиної шкіри з ледь відчутною домішкою її улюблених парфумів „Шанель“. Отже, вона нещодавно його зняла. А це означало...

— Маріка десь тут,— сказав Кейт і роззирнувся довкола, неначе Маріка могла ховатися десь у кутку. Переконавшись, що двері кабінету зачинені на засув зсередини, він уточнив: — Десь у цьому світі. Перевдяглася й пішла когось відвідати. Але будь-якої миті може повернутися.

— Тим краще,— промовила Джейн і сіла в крісло.— Зачекаємо її. Власне, саме з нею я збиралася побалакати.

— Про що?

Джейн не відповіла. Вона дивилася повз брата на портал, ніби чекаючи, що звідти от-от з'явиться Маріка.

Кейт посунув стільця й сів так, щоб затулити від сестрино-

го погляду портал. Тоді вона повернула голову і задивилася на двері.

— Джейн, давай поговоримо, — примирливим тоном сказав Кейт. — Я вже питав, чи стежила ти за мною...

— А я вже відповіла, що так.

— Це батько тобі доручив?

— Ні.

— А хто?

Джейн нарешті зволила глянути на нього.

— Ніхто. Я сама. Інші тебе не підозрюють.

— А ти чому запідозрила?

— Бо на власні очі бачила, як ти упадаєш коло Маріки. Я швидко збагнула, що ти не просто вдаєш закоханого, а справді закохався в неї. А спробувавши поставити себе на твоє місце, я дійшла висновку, що заради свого кохання ти ладен на все — навіть на зраду.

— І ти нікому не сказала про свої підозри?

Джейн заперечно труснула головою:

— Ні, нікому.

Кейтові відлягло на серці. Чомусь він одразу повірив сестрі, хоча жодних об'єктивних причин довіряти їй не було. Радше навпаки, він мав вагомі підстави сумніватися в правдивості кожного її слова. Але зараз вона не брехала — Кейт був цього певний. Попри десять років відчуження, він досі гостро відчував глибину її щирості. Часом це завдавало йому болю — коли він бачив, що Джейн ненавидить його зятя, безкомпромісно, всіма фібрами своєї душі...

— Ти давно здогадалася, що я обманюю наших?

— Вже півроку, не менше. А позаминулого тижня з'ясувала, що ти знаєш шлях до світу Конорів.

— То чому не виказала мене?

Джейн силувано посміхнулася:

— Будь певен, не з великої любові до тебе. І справа навіть не в родинній солідарності. Просто в мене також рильце в пуху. Я майже зразу розкусила Маріку, і дарма батько звинувачував мене в нетямущості. Від самого початку я звернула увагу, що Аліса мало не лантухами закуповує білизну та косме-

тику, а згодом простежила, як вона вночі потай переносить усе це до старовинної бібліотеки. Тоді я й зрозуміла, що Маріка вміє користуватися порталом. Правда, спершу думала, що вона мешкає на Землі, в якійсь бідній країні, й заробляє собі на життя продажем цих речей. Але її вихватки феодальної принцеси, незнання багатьох елементарних речей про сучасне життя зрештою навели мене на думку про інший світ. А остаточно я переконалася, коли провела в Алісинім кабінеті обшук і знайшла книжки слованською мовою. Певна річ, я ні на мить не припустила, що то старі грецькі книжки.

— І ти мовчала аж півтора року? Чому?

— Через Алісу.

— А вона тут до чого?

— Вона одна з них. Вона з тих, кого наші називають ментальними мутантами, виродками, чудовиськами. Але Аліса не чудовисько. Вона така ж людина, як ми. Маріка теж людина... хоча й неабияке стерво.

„Батько припустився помилки,“ — подумав Кейт, проігнорувавши останню фразу сестри. — „Він дуже наполегливо переконував нас, що всі МакКої — виродки, чудовиська, мутанти, які не мають права на існування. А коли замість чудовиськ ми побачили нормальних людей, всередині нас щось надірвалося. Ми засумнівалися не лише в батькові, а й в усіх наших старших, у непомильності наших ідеалів. Мабуть, і в часи Заборони серед Послідовників було чимало таких, як ми, і, саме завдяки їхній позиції, МакКоїв не винищили до ноги...“

А вголос він сказав:

— Отже, ти мовчала-мовчала, та врешті розповіла. Сумління замучило?

— Яке, до дідька, сумління! — скривилася сестра. — Ревнощі! Коли я зрозуміла, що Аліса спить з Марікою, то так розізлилася через її зраду, аж втратила голову. Замість поговорити з Алісою, з'ясувати наші стосунки, я здуру пішла до батька й розповіла йому про свої підозри щодо Маріки. Зараз мені соромно це визнавати, але тоді я дуже сподівалася, що батько негайно влаштує її викрадення, і вона назавжди зникне з Алісиного життя. — Джейн сунула руку до кишені своїх штанів,

потім звернулася до брата: — Поверни мої сигарети й запальничку. Обіцяю не влаштовувати пожежі.

Кейт машинально дістав пачку сигарет з запальничкою й віддав їх Джейн. Приголомшений сестриними словами, він навіть не подумав про те, що палити тут украй необачно.

Тим часом Джейн неквапно розкурила сигарету і зробила першу затяжку.

— Та ти аж очманів, братику! — насмішковано мовила вона. — Ти справді ні про що не здогадувався?

— Я... навіть не уявляв... — розгублено промимрив Кейт. — І подумати не міг...

— Про мене чи про Маріку?

— Ну... про вас обох. І про Алісу також.

— Тоді ти просто сліпий. Скільки років не звертав уваги, що я товаришую винятково з дівчатами. Ну, а Маріка останні чотири місяці постійно живе в Норвіку, але не зайняла окрему кімнату, оселилася з Алісою. Гадав, що вони сплять в одному ліжку задля економії місця?

Кейт щось нерозбірливо пробурчав. Лише зараз він звернув увагу, що сестра палить сигарету і, мало того, струшує попіл просто на килим. Спершу Кейт збирався був запротестувати, а потім передумав, махнув на все рукою й сам закурив, щоб трохи заспокоїти нерви.

Між ними запала прикра мовчанка. Джейн докурила свою сигарету і, не вигадавши нічого кращого, опустила недопалок у масивну чорнильницю на письмовому столі.

„Але ж ми свині!“ — промайнуло в Кейтовій голові.

— Джейн, — несміливо почав він, — я розумію, що не маю права втручатися в твоє особисте життя...

— Правильно розумієш.

— Але ти перша заговорила про це, і я... Мені просто в голові не вкладається, що ти...

— А дарма не вкладається. Адже в тому, що я стала такою, є чимало твоєї заслуги.

Кейт дуже боявся це почути. Він зіщулився, наче від удару.

— І давно ти... е-е... з дівчатами?

— З тринадцяти років.

— О Боже! Батьки знають?

— Звісно, знають. Мені було п'ятнадцять, коли їм поскаржилася на мене мати Джекі Колінз... Може, пам'ятаєш її?

Кейт кивнув, хоча пам'ятав лише ім'я. Здається, це була Джейніна шкільна подруга з Бірмінгему, де вони в той час мешкали. Чи сусідська дівчина звідти ж.

— Сам скандал ти пам'ятати не можеш,— продовжувала Джейн,— бо вже навчався в Оксфорді. Батько був злий, як чорт, дуже мене лаяв, називав малою паскудною збоченкою, та й мамі перепало на горіхи — мовляв, виховала на їхній сором дочку-лесбіянку. Проте через два з половиною роки він продемонстрував гнучкість своїх моральних принципів, і почуття сорому нітрохи не завадило йому використати моє „збочення“ для важливої справи. Саме тоді остаточно з'ясувалося, що Алісу не цікавлять хлопці, тож батько вирішив звести мене з нею. Власне, тому ми й переїхали до Плімута.

Шокований Кейт не вірив своїм вухам.

— Батько примушував тебе спати з Алісою?!

— Ну, навіщо так грубо. Наш татусь делікатна людина,— в її голосі пролунав неприхований сарказм,— він лише тонко натякнув, що чим ближче я з нею зійдуся, то буде краще. Жодного примусу не знадобилося. Аліса мені зразу сподобалась, ми швидко зійшлися... словом, усе в нас було добре, поки Маріка, ця мала сучка, не заморочила їй голову.

Як і минулого разу, Кейт проігнорував випад сестри на Марічину адресу.

— А як батько поставився до твого розриву з Алісою?

— Певна річ, негативно. Дуже сердився. Я знала, що так буде, тому довго терпіла, вдавала, що не підозрюю про Алісині шури-мури з Марікою, ніяк не наважувалася на відверту розмову... І це була моя помилка. Можливо, якби це сталося раніше, Аліса обрала б мене, а не Маріку. Однак я сподівалася, що все владнається само по собі. Великі надії покладала на тебе — що ти окрутиш Маріку, і вона думати забуде про Алісу... Та коли Маріка оселилась у Норвіку, коли вони стали щодночі спати разом, тут я вже не витримала.— Джейн замовкла й опустила очі.— Правда, Аліса не хотіла зі мною розлучатися.

Вона запропонувала... ну, щоб ми були втрюх. Маріка погодилася.

— А ти ні?

— Звісно ж, ні. Це не для мене.

— Розумію,— сказав Кейт.— Схоже, й для батька це було занадто.

Сестра пирхнула:

— Ой, не сміши мене! Я просто не сказала йому правди — ні про причини нашої сварки, ні про стосунки Аліси з Марікою. Якби він знав про їхню пропозицію, то змусив би мене пристати на неї.

— Так гадаєш?

— Я цього певна. Йому начхати на мої почуття... так само, як і тобі. Ви з ним один одного варті.

Кейт гірко зітхнув:

— Невже ти ніколи не пробачиш мене?

Джейн рішуче похитала головою.

— Таке неможливо забути,— сказала вона незлобливо, просто констатуючи факт.

— А я не прошу забути, я прошу пробачити. Минуло вже десять років...

— Лише десять років, Кейте. Лише. Я пам'ятаю все так виразно, ніби це сталося щойно вчора.

— Тоді мені було п'ятнадцять. Я був дурним хлопчиськом.

— А мені це не було дванадцяти. Я була наївним та невинним дівчам і не до кінця розуміла, що відбувається. Зате *ти* чудово все розумів.

— Будь ласка, Джейн, не відштовхуй мене знову,— благав Кейт.— Я більше не можу витримувати твоєї ворожості. Дай мені шанс спокутати мою провину. Признач будь-яке покарання, я згоден на все.

Джейн втислася в крісло, міцно заплющила очі й затулила долонями вуха.

— Замовкни, Кейте. Негайно замовкни! А то я закричу. Голосно закричу — і начхати, що буде далі.

Змирившись із черговою поразкою, Кейт підвівся зі стільця й відійшов до книжкових полиць.

— Я люблю тебе, Джейн,— понуро мовив він.

— Авжеж любиш,— глухо сказала сестра.— Так любиш, що...

Вона не закінчила, встала з крісла й підступила до вікна.

— Не роби цього,— озвався Кейт.

Не звернувши уваги на його слова, Джейн розсунула што-ри і трохи відчинила одну віконницю. В кабінеті стало світліше.

— Ого!— здивувалась вона.— Справжнісіньке скло. І досить якісне. Мабуть, і його Маріка принесла з нашого світу.

— У цьому не було потреби,— стримано відповів Кейт.— Зараз тут іде п'ятнадцяте сторіччя. А це — князівський палац.

— Зрозуміло.

Далі Джейн ніяк не коментувала побачене зовні й ні про що не питала, а Кейт, переконавшись, що вона поводить себе обережно, вже не закликав її до обачності. Він дивився на сестру, мимоволі милувався її тендітною постаттю і з соромом та болем згадував події десятирічної давнини. Перш ніж стати вродливою дівчиною, Джейн була напрочуд милою дівчинкою, Кейт змалку душі в ній не чув, він просто обоожнював її і любив так ніжно, що зрештою втратив над собою контроль... Аби ж то він міг повернути час назад і виправити скоєне! Та, на жаль, Попередники не змогли створити машину часу. Мало того — давні записи свідчили, що наука Попередників довела принципovu неможливість подорожей у часі...

Так минуло близько чверті години. Нарешті Джейн відійшла від вікна і знову сіла в крісло. Взяла зі стола грубезну книжку в шкіряній оправі й навмання розгорнула її.

— Дивно,— сказала вона.— Літери не грецькі, а латинські. Теж чудні, але точно латинські. Виходить, словани користуються двома абет... Е, ні. Це не слованська мова.

— Гадаю, ібрійська,— сказав Кейт.— Ця книжка лежала тут і минулого разу. А літери чудні з тієї ж причини, з якої тутешні елінські відрізняються від наших грецьких. Як-не-як, це інший світ. Дуже схожий на наш, та все ж інший.

Джейн згорнула книгу, поклала її на стіл і нетерпляче позирнула на портал.

— От чорт! Де ж завіялася Маріка?
— А про що ти збираєшся з нею говорити? — запитав Кейт.
— Саме про те, чого ти досі не наважився їй сказати. Далі зволікати не можна.

— Щось сталося? — стривожився Кейт.
— Так, сталося. Опівночі, вже коли ти пішов на Патрію, до батька завітав Родріґес...

— Куратор з безпеки?
— Ні. Куратор Центральної Америки. Мами не було вдома, батько думав, що й мене немає, тому вільно розмовляв з ним у вітальні. А я підслухала частину розмови. Родріґес пропонував батькові посаду Старшого Куратора.

— Та ти що?! Це серйозно?
— Ще й як. Багато членів Курії незадоволені стриманою позицією Фредріксона стосовно Конорів. Вони вважають, що зараз потрібен новий Старший Куратор, більш рішучий та безкомпромісний. І зійшлися на батьковій кандидатурі.

— А що батько?
— О, можеш не сумніватися, він сприйняв цю пропозицію з ентузіазмом. І негайно взявся викладати план своїх дій. Він таки впевнений, що Аліса вже вміє працювати з порталами, тому пропонує захопити сера Генрі заручником і, під загрозою його смерті, примусити Алісу відкрити шлях до світу Конорів. А потім її вб'ють... — Джейн судомно глтинула. — Батько говорив про це так холоднокровно, з такою байдужістю до людського життя, що мене мало не знудило. Це було жахливо, Кейте! Я не можу цього допустити. Я люблю Алісу й хочу врятувати її.

Якийсь час Кейт ошелешено мовчав, не в змозі вичавити з себе ані слова. Коли до нього повернулася мова, він запитав:

— А що... що буде з Марікою?
— Точно не знаю. Я не могла далі підслуховувати, бо інакше виказала б себе. Але те, що батько навіть не згадав її в своєму плані, говорить про багато. Схоже, щодо неї Курія давно дійшла спільної думки. Мабуть, і для батька, і для Родріґеса цілком очевидно, що Маріку треба вбити ще на самому початку операції... — Після деяких вагань Джейн нерішуче про-

стягла братові руку.— Я ненавиджу тебе, Кейте, і ніщо цього не змінить. Проте зараз ми союзники і маємо діяти спільно. Я оголошую перемир'я.

Розділ 13

Заповіт Конора МакКоя

В особі тітки Зарени та Анте Стоїчкова Маріка знайшла дуже уважних слухачів. Вони жадібно ловили кожне її слово, а перебивали лише тоді, коли вона, надміру захопившись, вживала *тамтешні* терміни чи побіжно, без пояснень, згадувала про незрозумілі їм речі.

Щойно Маріка скінчила свою розповідь, на неї посипався град запитань. Головно розпитувала княгиня, а Стоїчков здебільшого мовчав, поринувши у власні думки, хоча й не переставав пильно стежити за розмовою. А час від часу він щось уточнював — і подеколи його зауваження були такими влучними, що Маріці залишалося хіба дивуватися надзвичайній проникливості Голови Ради.

— Мабуть, я ніколи не навчусь розуміти жінок,— замислено мовив Стоїчков, скориставшись паузою, коли Маріка вже відповіла на чергове тітчине запитання, а княгиня трохи затрималася, формулюючи наступне.— Скільки років прожив на світі, а все одно — раз по раз деякі жіночі вчинки геть збивають мене з пантелику... Як тільки могла Ілона повестися так безвідповідально!

Маріка збентежено опустила очі. А княгиня Зарена кинула на Стоїчкова сердитий погляд.

— Ти б уже помовчав, Анте! Ви, чоловіки, повсякчас повчаєте нас розуму, а самі... Як мені відомо, ти маєш трьох позашлюбних дітей. Тож не тобі засуджувати Ілону.

Стоїчков похитав головою:

— Не про це йдеться, Зарено. І ти, Маріко, даруй, якщо мої слова образили тебе. Стосунки твоєї матері з твоїм батьком — це цілком їхня особиста справа, яка мене не стосується. А я мав на увазі інше: Ілона просто мусила повідомити мене, як

Голову Ради, про своє відкриття.

— Коли вона зробила це відкриття,— зауважила княгиня,— Раду очолював наш батько. Можливо, вона й розповіла йому про все.

— Не розповіла,— впевнено заперечив Стоїчков.— Інакше я б знав. Отримав би цю інформацію разом з посадою Голови Ради.

— Батько помер раптово,— і далі наполягала Зарена.— Можливо, він просто не встиг залишити повідомлення для свого наступника. А Ілона подумала, що раз батько вирішив зберегти її відкриття в секреті, то й вона має мовчати.

— Ні, це виключено. По-перше, Ілона була самотійною жінкою й завжди сама вирішувала, як їй учинити, без огляду на чийсь думку, хай навіть батькову. По-друге, я маю всі підстави стверджувати, що Лодислав Шубич нічого не знав, оскільки...— Анте Стоїчков трохи помовчав, явно щось зважуючи в думках і з сумнівом позираючи на Маріку. Нарешті вирішив:— Річ у тім, що крім загального архіву Ради існує також архів Старшого Сина. Ця назва збереглася ще з тих часів, коли Вищу Раду традиційно очолювали нащадки Конора-пращура за старшою чоловічою лінією.

— Ніколи не чула про цей архів,— здивовано мовила княгиня.

— І я не чув, поки не став Головою Ради. Я довідався про його існування і зміг ознайомитися з його вмістом лише тоді, коли обійняв свою теперішню посаду. Якщо можна так висловитися, архів Старшого Сина замкнено на дванадцять замків, ключі від яких розподілено між дванадцятьма братами та сестрами. Ось чому Статут вимагає, щоб вибори Голови неодмінно відбувалися в присутності всіх членів Ради. Самі про те не здогадуючись, вони своїм голосуванням надають новобраному Голові доступ до архіву Старшого Сина.

— І що ж там зберігається?— запитала тітка Зарена.

— За три сторіччя накопичилося чимало всього. Але найголовніше — для чого, власне, й було створено окремий архів,— це розповідь Конора-пращура про світ, звідки він родом, про причини, що спонукали його залишити батьківщи-

ну, і про те, як це йому вдалося.

Анте Стоїчков замовк і, відкинувшись на спинку крісла, став спостерігати за реакцією своїх співрозмовниць.

Княгиня була просто приголомшена черговою несподіванкою і тепер гарячково збиралася з думками. Маріка прореагувала на це значно спокійніше за тітку. Вона частенько замислювалася над тим, чому Конор МакКой мовчав про своє походження, і неодноразово обговорювала це питання з батьком та Алісою. Найвірогіднішим їй видавалося припущення, що він таки залишив послання для нащадків, але з тієї чи іншої причини воно загубилося. Та, виявляється, ні — не загубилося...

— Отже,— промовила Маріка,— Конор усе ж не забрав свою таємницю з собою в могилу.

— Як бачиш, ні. Він написав доволі докладного листа, якому дав назву „Заповіт і сповідь Конора Мак Іга“. Саме так — „Мак Іга“, а не „МакКоя“.

— Це просто різна транскрипція,— пояснила Маріка.— Рід Конора походив з півночі Шотландії, але його предки переселились на південь, де розмовляли вже іншою мовою. Історично їхнє прізвище писалося так,— вона вдалася до чарів, щоб зобразити в повітрі „Mac Aodha“, надавши латинським літерам звичного для свої співрозмовників вигляду ібрійських,— а вимовлялося взагалі казна як. Зараз пишуть,— знов літери в повітрі: „McKay“,— а вимовляють приблизно як „МакКой“.

— Зрозуміло. Тоді, щоб не було плутанини, називатиму його рід по-сучасному. Як я вже казав, Конор записав свою історію, але вона не призначалася для розголошення протягом найближчих поколінь. Тому він довірив Заповіт своєму старшому синові Брюсу і наказав зберігати його в цілковитій таємниці, передавати з покоління в покоління, аж поки настане слушний час.

— І коли має настати цей час? — поцікавилася княгиня.

— Боюся, що вже настав,— зітхнув Стоїчков.— Конор вважав за доцільне оприлюднити Заповіт лише після того, як наша чисельність перевищить п'ять тисяч осіб, а наш рід пануватиме в усьому Західному Краї. Зараз нас майже вдвічі менше,

і навіть після того, як Стеніслав стане імператором, до панування в усій Імперії нам буде ще дуже далеко. Проте, як кажуть варвари-маурі, джина вже випущено з пляшки. Зв'язок між двома світами відновлено, вороги знають чи, принаймні, здогадуються про наше існування, тепер ми мусимо бути готовими дати їм відсіч. Інших варіантів немає. — Голова Ради посунувся вперед, поклав лікті на стіл і пильно поглянув на Маріку. Його погляд був сумний і втомлений. — Тільки не думай, що я засуджую твою поведінку, Маріко. Особисто до тебе я не маю жодних претензій.

— Але ж я так довго мовчала...

— Поки не стала дорослою. А тоді розповіла братові.

— Бо він упіймав мене на гарячому.

— Ти так і так розповіла б йому. До цього все йшло. А Стеніслав, звикнувшись із тим, що в тебе інший батько, розповів би про все мені. Він давно б так учинив, якби не боротьба за престол. Кілька разів він уже поривався поговорити зі мною — тепер я знаю, про що, — але останньої миті стримувався. Тож ні тобі, ні Стеніславу немає в чому дорікнути.

Проте Маріка розуміла, що її поведінка заслуговує на осуд, і Стоїчков не картає її лише тому, що жодні докори не покращать ситуації. І вона, і її матір, піддавшись почуттям, поведилися нерозумно, навіть нерозсудливо. А Конор-пращур таки зовсім не випадково зронив слова, що він прийшов із світу, де чари заборонені. Це було грізне попередження нащадкам на той випадок, коли хтось із них відшукає зворотний шлях у його рідний світ. Але Маріка, а до неї — княгиня Ілона, знехтували застереженням предка. Вони втішали своє нечисте сумління тим, що не виявили ні найменших ознак присутності ворожих сил, які свого часу знищили чаклунський дар клану МакКоїв...

— Хто наші вороги? — озвалася тітка Зарена.

— Могутні чаклуни, що називають себе *Сукцессоріс*, — відповів Стоїчков. — Конор перекладає це слово як „Послідовники“, що збігається з давньовлошським і сучасним ібрійським його значенням. Звідки виникла така назва, в Заповіті не сказано. Також майже нічого не говориться про природу магії По-

слідovníків. Відомо лише, що вона дуже відрізняється від нашої і ґрунтується на широкому застосуванні різних амулетів.

— То вони як друїди?

— Ні. Конор стверджує, що в Послідовників ще менше спільного з друїдами, ніж у нас. Щоправда, сам він за все своє життя зустрічався лише з одним Послідовником і розповідає про це плем'я здебільшого зі слів інших своїх родичів.

— А як вони стали нашими ворогами? — запитала Маріка.

— За словами Конора, Послідовники просто вбачали в чаклунах-МакКоях небезпечних суперників, тому й поставили собі за мету позбутися їх. Звичайно, свої дії вони пояснювали інакше, звинувачуючи МакКоїв у тому, що їхній дар походить від диявола і несе всьому людству загибель. Для війни конче необхідна якась висока та шляхетна мета, бо пояснення на зразок „ми не хочемо втрачати владу“ звучать не надто переконливо. Щоб здолати свого супротивника, Послідовники вдалися до дуже потужних чарів, якими оплутали всю землю. Ці чари називалися Забороною, вони майже цілковито придушили магію МакКоїв, позбавивши їх, серед іншого, можливості користуватися порталами, але нітрохи не послабили могутності самих Послідовників. Крім того, під дією Заборони діти МакКоїв народжувалися з мертвим даром — якраз те, про що ти, Маріко, казала, — і ставали простими людьми. Отож Послідовникам навіть не довелося бруднити руки, вбиваючи своїх ворогів. Для них вони вже не становили загрози.

— Проте, — зауважила княгиня, — з погляду Послідовників було б надійніше вбити всіх МакКоїв. Адже мертвий дар таки відродився, хоч і через багато поколінь. Маю на увазі цю дівчину, Алісу.

— Тут ти маєш рацію, — погодився Стоїчков. — До речі, Конор не сумнівався, що всіх його родичів було винищено, і заповідав нам помститися. Та, вочевидь, Послідовники були непохитно впевнені в дієвості своїх чарів, а МакКої, позбавлені чаклунських здібностей, уже не становили для них загрози. Це як на війні: кожен солдат без вагань уб'є озброєного ворога, але далеко не в усіх підведеться рука вбити беззбройного, тим більше — пораненого й безпорадного. До того ж серед По-

слідовників були різні люди. Власне, завдяки одному з них ми зараз розмовляємо. Без нього нас не було б на світі.

— Як це? — разом вигукнули Маріка та її тітка.

Перш ніж відповісти, Стоїчков відпив зі свого келиха вина, щоб промочити горло.

— Конорові допоміг Послідовник, який не поділяв поглядів своїх одноплемінників. Саме він відкрив для нашого пращура його родинний портал... Між іншим, цікавий факт. Насправді портали були давнім винаходом Послідовників, і лише за кілька десятиліть до народження Конора один з МакКоїв, чоловік на ім'я Фарґас, натрапив на покинутий Послідовниками портал і зміг з'ясувати, як він працює. Правда, відкрити його не відкрив, але разом з іншими родичами спорудив перші два з'єднані портали МакКоїв... А втім, повернімося до Послідовника, котрий допоміг нашому пращурові. Його звали Бартола... ні, Бартоло... і якось далі, зараз не пригадаю...

— Може, Бартолом'ю? — підказала Маріка. — Чи Бартоломео?

— От-от! Бартоломео. Бартоломео Колонна. Він був не простим Послідовником, а одним з їхніх зверхників — Куратором. Куратор Бартоломео розповів Конорові, що крім його світу, існує безліч інших світів, а деякі з них можуть бути придатними до життя і навіть населеними. Потім він запропонував... — Тут Стоїчков зам'явся. — Оцієї частини Конорової розповіді я зрозуміти не можу. І маю таке враження, що й він сам до ладу не розумів, що хоче сказати. Куратор Бартоломео відправив його через портал у нікуди, велівши думати про інший світ, заселений людьми. Він стверджував, що чаклунський дар Конора, навіть пригнічений Забороною, має допомогти йому знайти такий світ. Водночас, Бартоломео чесно визнавав, що це лише його припущення, не обґрунтоване нічим, крім суто умоглядних висновків. За його словами, Послідовники на таке неспроможні. Це може зробити лише людина з нашим чаклунським даром.

— І Конор повірив йому? — скептично запитала княгиня.

— Та, мабуть, не повірив, хоча прямо в Заповіті про це не написано. Проте погодився ризикнути. Понад десять років він

прожив під дією Заборони, позбавлений майже всіх своїх здібностей, його дедалі дужче обтяжувало таке життя, тож він вирішив, що хай які примарні його шанси на успіх, спробувати варто. Він ризикнув — і виграв.

— Отже, Конор увійшов у портал у своєму світі, а в нашому з'явився просто з повітря?

— Так воно й було. До речі, в наших родинних переказах про те, що Конор походить з Гойдельських островів є чимала частка правди. Магія Куратора Бартоломео закинула його в протоку між островами Алгап та Лойгер, де він мало не потонув і лише з останніх сил зумів доплисти до лойгерського берега, щоб там стати бранцем друїдів. Кілька місяців Конор працював рабом на ґалерах, аж поки відновилась його чаклунська сила. Тільки тоді він зміг звільнитись і ще якийсь час переховувався на острові Хімпріґ у товаристві чотирьох інших утікачів. Разом їм вдалося викрасти човен, на якому вони перетнули Брейзинське море й висадилися на північному узбережжі Галосагу. Відтоді починається добре відома всім нам історія Конора-пращура.

— А він не намагався повернутися до свого світу, щоб забрати рідних? — запитала Маріка.

— Намагався, проте нічого не вийшло. Куратор Бартоломео попереджав, що чари Заборони, окрім іншого, порушили зв'язки між порталами МакКоїв. Він дав Конорові спеціальний амулет, який мав допомогти йому встановити зв'язок з порталом у Норвіку. На жаль, амулет забрали друїди, коли взяли його в полон. Спорудивши свій перший портал, Конор довго думав, як йому вчинити, і зрештою вирішив не ризикувати, повертаючись на Гойдели за амулетом, який давно могли знищити або зіпсувати. На той час він уже був одружений і чекав на народження свого первістка, тому зважив, що розумніше й вірніше буде не ганятися за примарами у слабкій надії врятувати своїх рідних, а зайнятися заснуванням свого власного роду. Нашого роду — роду Конорів. Лише на старість, коли всі його діти зросли, і він навчив їх усього, що сам знав, Конор вирушив на Гойдельські острови. Відтоді про його долю нам нічого не відомо. Згодом дехто з моїх попередників на

посаді Голови Ради займався пошуками амулета — але безрезультатно.

— Якби про амулет знали всі Конори, — сказала княгиня, — можливо, його б давно знайшли.

— Можливо, — не став сперечатися Стоїчков. — Але Конор був проти цього. Він вважав, що наш рід не повинен знати про МакКоїв і Послідовників, поки не стане реальною силою, здатною протистояти Послідовникам. Тому він і наказав своєму синові Брюсу та його наступникам тримати Заповіт у таємниці. Подумай сама, Зарено, скільки гарячих голів кинулося б на пошуки амулета, щоб відкрити шлях до світу предків. І цим зайнялися б аж ніяк не найгірші з нас, а навпаки — кращі з найкращих, що відволікло б значні сили від нашої головної задачі — звеличення роду Конорів. Я вже не кажу про те, що сталося б, якби шлях було відкрито надто рано.

— Твоя правда, Анте, — після недовгих роздумів погодилася княгиня.

— Правда не моя, а Конорова, — сказав Стоїчков і повернувся до Маріки. — А тепер прошу тебе гарненько подумати. Чи не натрапляла ти серед материних речей на якийсь незвичайний магічний предмет?

Маріка заперечно хитнула головою:

— Я саме думала про це, пане Стоїчков. Та начебто нічого такого не було. А який він на вигляд?

— Ага. Отже, ти здогадалася. Розумниця! Конор описував його як перстень з квадратним каменем вугільно-чорного кольору. Причому перстень був не золотий, а з якогось блискучого металу, схожого на срібло, але надзвичайно твердого.

— Ні. Нічого схожого я не бачила.

— Тоді треба розпитати Стеніслава...

— Про що ви? — трохи спантеличено озвалася тітка Зарена.

— Ми з Марікою вважаємо, — пояснив Стоїчков, — що до Ілони якимсь чином потрапив амулет Куратора Бартоломео, і саме з його допомогою вона змогла відкрити портал Конора. Взагалі, цей амулет було налаштовано ще на чотири портали МакКоїв — камінь виймався з персня, і п'ять його граней від-

повідало за п'ять різних порталів, а шоста була вільна, вона призначалася для налаштування на той портал, що його мав спорудити сам Конор у нашому світі. Проте я гадаю, що за три сторіччя камінь міцно застряг у персні, тому Ілона, яка не знала, що решта граней також мають своє призначення, змогла відкрити лише один портал — у рідному замку нашого прашура.

— Мабуть, так і було, — погодилася з ним Маріка й запитливо подивилася на княгиню. — Тітонько, ти не бачила в мамі такого персня?

— Не можу пригадати. А судячи з усього, перстень мав бути дуже примітним. Блискучий метал, вугільно-чорний камінь... Може, коли прочитаю, як його описував сам Конор, то щось згадаю... Анте, ти ж ознайомиш мене з Заповітом?

— Звичайно. Тепер я відкрию архів Старшого Сина для всіх братів та сестер по Раді... гм, включно з Марікою, яка вже три з половиною роки є таємним, тринадцятим учасником наших зборів. От тоді всі разом і вирішимо, що робити далі, яких заходів уживати. Між іншим, такий прецедент уже мав місце понад сімдесят років тому.

— Це коли Рада пішла в підпілля? — припустила Маріка.

— Саме так, — кивнув Стоїчков. — Рада дедалі більше відчувала тиск з боку різних угруповань Конорів, які хотіли перетворити її на арену політичної боротьби й вимагали переглянути Статут, щоб провести до її складу своїх лідерів. Тодішній Голова Ради наважився на крайній крок і ознайомив своїх братів та сестер із Заповітом Конора. Всі вони визнали, що головне завдання Ради — дбати про спільні інтереси нашого роду і сприяти його подальшому звеличенню, а тому одностайно вирішили зникнути й продовжити свою діяльність таємно.

— А архів Старшого Сина знову було засекречено?

— Так вирішили Дванадцятро Відлюдників: не втаємничувати своїх наступників у Заповіт Конора МакКоя. Як і за попередніх часів, архів Старшого Сина став надбанням лише Голови Ради. Тепер я вважаю, що тут вони припустилися помилки. Якби Ілона знала про Заповіт, то не стала б мовчати. Тоді б ми мали більше часу на підготовку до зустрічі з Послідовника-

ми. — Стоїчков підвівся з крісла. — Зарено, відкривай портал. Ми втрюх ідемо до Зали Дванадцяти.

— На жаль, не можу, — відповіла княгиня, позирнувши на настінного годинника. — До нас прибули посли з Еперу, і о четвертій я мушу бути на прийомі в їхню честь. А знайомство з архівом кількома хвилинами чи навіть годиною не обмежиться.

— Що ж, тоді я піду з Марікою. А для решти призначу на сьогоднішній вечір позачергові збори Ради. Тоді ми без поспіху все обговоримо. Шкода, що Стеніслава з нами не буде — біля найближчого порталу він опиниться лише через три чи чотири дні. Я простежу, щоб йому негайно надіслали звістку, а поки в Раді його замінить Маріка. Це безпрецедентно... Проте й ситуація в нас безпрецедентна.

Княгиня згідно кивнула і з усмішкою глянула на небогу.

Маріка відчула легке запаморочення, уявивши себе в Залі Дванадцяти, за одним столом з Анте Стоїчковим, тіткою Зареною, Арпадом Савичем, Ендре Міятовичем, Драженом Івашком... Тут вона згадала, що віднедавна Флавіан також є членом Ради. Ця думка миттю протверезила її.

— Маріко, — тим часом мовила тітка, — як закінчиш знайомитися з архівом, повертайся сюди й сміливо прохось до спальні — відпочинеш перед зборами Ради. Я подбаю, щоб там нікого не було.

— Дякую за турботу, тітонько, та краще я повернуся до Норвіка.

Княгиня сплеснула руками.

— Що за дурниці! Нікуди я тебе не відпущу. Тепер ти залишишся в мене. У тім світі небезпечно.

Маріка передбачала таку тітчину реакцію. Вона вперто похитала головою:

— Я мушу повернутися. Там залишились Аліса і мій батько. Я не можу кинути їх.

— Але ж Послідовники, Заборона...

— Все буде гаразд, обіцяю. Зрештою, за шість *тамтешніх* років зі мною нічого не сталося. Крім того, якщо Послідовники стежать за замком, я маю поводитись як звичайно, щоб не

насторожити їх. А моє раптове зникнення може призвести до дуже небажаних наслідків.

Княгиня збиралась була заперечити, але тут утрутився Стоїчков:

— Я згоден з Марікою, Зарено. Поки Рада не розгляне ситуацію й не ухвалить певних рішень, усе має залишатися як раніше. Гм... Тільки от що, Маріко. Ти точно впевнена, що про твій новий портал ніхто зі сторонніх не знає?

— Ніхто,— без вагань відповіла вона.— Аліса сама прибирає в своїх кімнатах, вона не тримає покоївки. Інша прислуга до її спальні та кабінету не заходить.

— А друзі, подруги?

— Хлопців Аліса до себе не водить, а подруги...— Маріка на мить замовкла, згадавши про Джейн.— Відколи я почала будувати портал, до неї не заходили подруги. До того ж ми постійно тримали шафу зачиненою.

— Це добре. Як я розумію, для подорожей між нашими світами ти завжди користувалася своїм мишковарським порталом. Так?

— Так. Лише маминим, і ніяким іншим. А в чому річ?

— Якщо той хлопець, Кейт, служить Послідовникам, то вони, безумовно, знають про давній портал Конора. А шлях між ним та твоїм мишковарським порталом, образно кажучи, вже давно второвано. Із Конорового Заповіту випливає, що Послідовники здатні відкривати чужі портали. І хоч я не уявляю, як можна, навіть відкривши портал Конора, дотягтися до мишковарського, зайва обережність не зашкодить.

— Ви просите вимкнути портал у Мишковарі?— запитала Маріка. Ця ідея їй геть не сподобалася.

— Я не просто прошу, а наполягаю. Не стану навіть переконувати тебе. Ти й сама розумієш, що так буде правильно.

Маріка скрушно зітхнула. Вимкнути портал, означало розірвати його зв'язок з рештою порталів. Такий портал не називали мертвим, бо в будь-який час господар міг його знов увімкнути й під'єднати до „сім'ї“. Проте Маріку, яка ставилася до порталів, мов до живих істот, це мало втішало — адже, вимкнувши свій портал, вона прирече його на тривалу само-

тність, ізолюваність від усього світу, фактично на ув'язнення в чотирьох стінах її кабінету...

— Так, пане Стоїчков,— пересиливши себе, погодилася Маріка.— Портал справді треба вимкнути.

Вона подумала, що варто сходити наостанок у Мишковар, щоб забрати звідти свій халат та книжку для Аліси, але потім відмовилася від цього наміру. Якщо вона знову побачить материн портал, уже приречений на вимкнення, їй стане ще гірше. Знаменитий роман про лицаря Садовану напевно знайдеться і в тітчиній бібліотеці, а халатів у Норвіку не бракує — одним менше, одним більше, без різниці.

Розділ 14

У пастиці

— Ну, нарешті! — полегшено мовив Кейт, коли з-під ґобелена полилося слабке золоте сяйво.

Джейн миттю скинулась і перевела погляд на портал.

— Давно пора,— сказала вона.— А то я вже хочу в... Кейте, ти не прибереш цю штору?

— Не варто,— відповів він.— Гадаю, Маріка звикла зустрічати на своєму шляху ґобелен. А коли його не буде, ще може спіткнутися з несподіванки.

Джейн тихенько захихотіла:

— От було б видовище, якби ця манірна принцесонька гепнулася на підлогу!

Сяйво повільно яскравішало і зрештою стабілізувалося. Так минуло п'ять хвилин. Потім ще десять. Маріка не з'являлася.

— А твоя відьмочка не така вже й вправна,— з відчутною зловтіхою констатувала Джейн.— Он як довго марудиться з порталом.

Кейт пропустив повз вуха сестрині слова. Він був дуже стурбований, його охопило тривожне передчуття. Із записів детектора він знав, що Маріка швидко відкриває портал і ні-

коли не зволікає з переходом. А зараз коїлося щось незрозуміле...

Втомившись від чекання, Кейт підійшов до portalу й відхилив убік ґобелен. Як звичайно, простір під золотою аркою було затягнуто густим білим туманом.

— Виходь же, Маріко! — прошепотів він з притиском, хоча й розумів, що по той бік його не почують. — Ну, виходь!..

Проте Маріка не виходила. У Кейта з'явилася спокуса самому ввійти в портал, але він стримався.

Зненацька арка замиготіла, а туман під нею згустився і набув сизуватого відтінку. Так тривало секунд п'ятнадцять-двадцять, потім портал згас. Миттєво.

— Що сталося? — запитала здивована Джейн.

— Не знаю, — розгублено відповів Кейт. — Мабуть, Маріка передумала. Або її щось затримало. Чи, може, там, де вона зараз, виникли якісь проблеми з порталом.

— То що нам робити?

— Те, що я вже пропонував. Повернімося до себе. За Грінвічем уже близько п'ятої, якщо не більше. Сядемо в машину, поїдемо до Норвіка і там поговоримо з Марікою та Алісою.

— Тоді давай прямо до них, — запропонувала Джейн. — Не хочу більше чекати. Ти ж можеш відкрити портал Конора МакКоя?

— Так, можу.

— То відкривай. Як не застанемо Маріку, розбудимо Алісу.

Кейт погодився з сестрою. Йому також не всміхалося далі чекати, та й їхати тридцять миль морозним ранком не надто кортіло. Він згорнув ґобелен в акуратний рулон, закріпив його над порталом, після чого видобув з кишені свій Ключ і ввів першу команду.

Проте, замість запиту наступної інструкції, на дисплеї з'явилася повідомлення.

Збій при ініціюванні зв'язку.

Під'єднаний до системи пристрій не функціонує.

— От чорт! — тихо вилаявся Кейт і повторив команду.

Результат був такий самий.

— От чорт! — знову сказав Кейт, уже голосніше і з переляком.

Джейн підійшла до нього й поглянула на дисплей Ключа.

— Що сталося, Кейте?

— Точно не знаю, — відповів він, ледве стримавшись, щоб не grimнути на сестру. — Або щось із Ключем, або...

Не договоривши, він дістав сестриноного Ключа й віддав команду на встановлення контакту з порталом. Оскільки цей Ключ не був налаштований на Марічин портал, він мав повідомити про помилку доступу. Проте й на його дисплеї з'явився звіт про збій при ініціюванні зв'язку.

— Кейте, я вимагаю пояснити...

— Мовчи, Джейн! — відрубав він. — Чекай мене тут.

Кейт вийшов з кабінету, перетнув спальню, вже зовсім навшпиньки прокрався до вітальні, а звідти перейшов до суміжних покоїв і, проминувши кілька кімнат, опинився перед масивними дубовими дверима. Лише тоді він помітив, що Джейн невідступно йшла за ним. Але лаяти її не став.

— Де ми? — запитала вона.

— Як я розумію, це особисті апартаменти Стена, брата Маріки, — пошепки відповів Кейт. — А це, — він кивнув на двері, — мабуть, його кабінет. Принаймні, там є портал.

— Ми ввійдемо туди?

— Ага, вже. Двері зачинено на замок, а ведмежатник з мене кепський.

— То навіщо ми прийшли?

— Навіщо ти прийшла, не знаю. А я — ось для цього.

Він скерував на двері свій Ключ і віддав команду ініціювання. Відповідь була негайна та категорична:

У доступі відмовлено.

Так само повівся і Джейнин Ключ.

— Ходімо назад, — понуро мовив Кейт.

Не зронивши по дорозі ні слова, вони повернулися до Марічиного кабінету. Вже без жодної надії Кейт знову спробував ініціювати портал, відтак недбало кинув обидва Ключі на стіл,

важко гепнувся в крісло і втупив бездумний погляд у проти-лежну стіну.

— Кейте, — озвалася Джейн. — Поясни, нарешті, що коїться.

— Портал не працює. Вочевидь, не надходить енергія.

— Боже мій! — видихнула Джейн і опустила на стілець. — Як це сталося?

Кейт затулив обличчя руками.

— Боюся, з моєї вини. Це я напартачив.

— Щось не так зробив з порталом?

— Не з порталом, а... Річ у тім, що я збрехав тобі. Насправді Маріка дещо знає про нас. Вчора я сказав їй... — І він коротко переповів зміст своєї розмови з Марікою. — Схоже, я її дуже налякав, і вона звернулася за порадою до брата. А той наказав їй негайно вимкнути портал, яким вона користалася, щоб потрапити до нашого світу. Логічно й розумно.

— Ну, то ввімкни його.

— Як? — Кейт невесело посміхнувся. — Це тобі не штепселя в розетку вставити. Я не фахівець і уявлення не маю, як це робиться. У таких питаннях я цілковитий невіглас. А ти — тим більше.

„І в цьому наша біда,“ — додав він уже про себе. — „Ми стаємо Послідовниками не за здібностями, не за інтересами, а за народженням. Тому ми втратили так багато стародавніх знань...“

І Кейт і Джейн мали високий показник розумового розвитку, але їхній інтелект найяскравіше проявлявся не в точних чи природничих науках, а гуманітарній царині. Спершу Кейт прикро вразив батька, коли обрав своїм фахом історію. Наступним розчаруванням Гордона Волша стала Джейн, котра змалку захоплювалася грою на фортепіано, і хоча батько не дозволив їй вступити до консерваторії, вона все одно мріяла лише про музичну кар'єру, а на біологічному факультеті університету навчалась абияк, просто тягла ярмо, і Кейт часом дивувався, як їй вдається складати іспити.

— Але ж Брам у постійно вмикають і вимикають... — невпевнено заговорила Джейн.

— З Брамою, якщо вона справна, впорається й дурень,— роздратовано урвав її Кейт.— А це портал. До того ж не наш, а Конорів. Я навіть не уявляю, як підступитися до нього.

— А той, інший портал? Він же в робочому стані? Якщо ми зможемо відімкнути двері...

— І що далі? Наші Ключі не налаштовані на нього.

— Але ж ти зміг налаштуватися на Марічин портал.

— Так, зміг,— підтвердив Кейт.— І згаяв цілих півроку. Це при тому, що мав у розпорядженні комп'ютер і детальну інформацію про індивідуальні характеристики порталу. А зараз у мене лише два Ключі — твій та мій. Якби на моєму місці був батько, я вже не кажу про Смирнова, він, може, й розібрався б зі Стеновим порталом... десь за тиждень чи півтора. Але я не батько. І тим більше не Смирнов. Та й стільки часу ми тут не протримаємося. День, два, три, максимум чотири — а потім нас упіймають. Або ми самі здамося від голоду.

— І що ж нам робити?

— Не знаю.— Він устав з крісла й розгублено пройшовся по кімнаті.— Я думаю... і нічого не можу придумати.

— Бо в тебе лайно в голові!— раптом розлютилася Джейн.— Це все через тебе! Це ти винен!..— Підкоряючись застережному жестові брата, вона стишила голос, але продовжувала таким самим гнівним тоном.— Ти мусив або розповісти Маріці про все, або взагалі нічого не говорити. А твої дурні натяки... Ти просто йолоп! Якби вона знала всю правду, то не стала б гарячкувати, не квапилася б вимикати портал. У крайньому разі, вона спершу перевірила б, чи не зазірнув ти знову попорпатися в її білизні. Клятий збоченець! Через тебе ми застрягли тут — і невідомо, як виберемося звідси.

Кейт підступив до сестри майже впритул.

— Отже, через мене?— перепитав він.— Дуже мило! Радий це чути. Тільки я не пригадаю, що кликав тебе з собою. Якщо пам'ять не зраджує мене, це ти наполягла, щоб ми пішли разом. І саме ти вирішила зачекати тут на Маріку. Якби не ти, я б давно був удома. Порпання в білизні, як ти вишукано висловилась, не забирає в мене багато часу.

Джейн стояла спиною до вікна, а в кімнаті панували сутінки, проте Кейт помітив, як її ясні очі потьмяніли.

— То це я винна? Знову я! Ти завжди перекладаєш на мене всю вину. Навіть *тоді* ти звинувачував мене — мовляв, чому я погодилася, чому не сказала „ні“... Який же ти негідник, Кейте!

Не витримавши її пронизливого, сповненого люті погляду, Кейт опустил очі. Все його роздратування миттю витіснив сором. Він відійшов від сестри й зупинився біля вікна.

— Вибач, Джейн. Твоя правда: в усьому винен я. Лише я. Ти тут ні до чого.

Вони довго мовчали. Кейт блукав поглядом по кабінету, який перетворився для них на в'язничну камеру, і дедалі дужче його охоплював відчай.

Джейн стояла біля portalу і знай переступала з ноги на ногу. Нарешті не витримала й повернулася до Кейта.

— Я хочу в туалет,— пожалілась вона.— Вже не можу терпіти.

— Це не проблема,— відповів Кейт.— Тут є щось на зразок ванної кімнати. Ходімо покажу.

Вони вийшли з кабінету до спальні, обійшли ліжко і Кейт вказав на невеликі двері в кутку.

— Це там. Але зачекай.— Він узяв з шафки біля ліжка свічку в канделябрі й запалив її від своєї запальнички.— Далі сама розберешся. Тільки поведься тихіше. Приміщення низу, найпевніше, порожні, я жодного разу не чув звідти ніякого шуму, проте обережність не зашкодить.

— Гаразд, гаразд,— нетерпляче сказала Джейн, забрала в нього свічку і пройшла досередини, щільно зачинивши за собою двері.

Кейт присів на краєчок ліжка й задивився на одне з трьох зашторених вікон спальні.

„Боже!“— думав він приречено.— „Як усе по-дурному склалося! Що тепер робити? Що ж робити? Ми пропали... Ні, так не годиться! Не смій панікувати!“

Кейт зібрав свою волю в кулак, змусив себе заспокоїтися і, по змозі, думати розважливо.

Джейн мала рацію: він припустився грубої помилки в розмові з Марікою. Йому не слід було гратися з нею натяками та недомовками, адже ніщо так не лякає людей, як невідомий ворог. З підслуханих розмов між Алісою та сером Генрі було зрозуміло, що Конори нічого не знають про Послідовників, а про Заборону до них дійшла лише одна-єдина фраза засновника їхнього роду. Це було дивно, але факт: Конор МакКой нічого не розповів нащадкам про свій рідний світ. А якщо й розповідав, то за три сторіччя все забулось або стало звичайною легендою. Вочевидь, Маріка не знала цієї легенди, а от її брат (чи хтось інший, до кого вона звернулася за порадою), можливо, щось чув. І, дізнавшись від Маріки про Кейтові натяки, відразу збагнув, що то не просто легенда, а чиста правда...

Минуло вже хвилин зо п'ять, а Джейн досі не повертала-ся. Кейт встав і нерішуче наблизився до дверей. З іншого боку йому почулися схлипування. Він обережно прочинив двері й побачив сестру, що сиділа на ослінчику перед умивальником і тихо, але гірко плакала.

Він підійшов до неї й торкнувся рукою до її плеча.

— Припини, Джейн, — пошепки мовив він. — Не треба плакати. Сльози нам не зарадять.

Джейн поглянула на нього в дзеркало.

— А що зарадить? — спиталася вона, шмигнувши носом. — Що тепер з нами буде?.. І що буде з Алісою?

— За Алісу не турбуйся, з нею нічого не станеться. Я попередив Маріку... погано попередив, не заперечую, та все ж попередив — і вона почала діяти. Чи хтось старший примусив її діяти. Отже, до мого попередження поставилися серйозно. Зараз зв'язок між нашими світами або перервано зовсім, або він здійснюється через інший портал, який перебуває під посиленою охороною від непроханих гостей. На щастя, я забрав детектор; а поки наші встановлять новий, буде вже запізно. Я майже не сумніваюся, що й Аліса, й Маріка вже в безпечному місці — десь тут, у цьому світі. Можливо, вони навіть встигли викликати з Лондона сера Генрі, щоб забрати його з собою.

— Ти так думаєш?

— Я цього певен. Маріка нізащо не залишить свого батька

й Алісу, а брат не дозволить їй далі ризикувати.— Кажучи це, Кейт переконував не лише сестру, а й самого себе.— У крайньому разі, вони дочекаються сера Генрі, після чого вже точно залишать наш світ. А найближчими днями твоєї Алісі нічого не загрожує. Тому заспокойся — і з нею, і з Марікою все буде гаразд.

— А з нами? — жалісливо запитала Джейн.— Що буде з нами?

— Ми щось придумаємо,— пообіцяв Кейт.— Обов'язково придумаємо. А зараз умийся.

Він трохи повернув вентиль на мідному крані, і звідти тонкою цівкою полилася вода. Джейн помила руки, змила з обличчя сльози, потім склала долоню „човником“, набрала в неї води і вже збиралась випити, але Кейт зупинив її.

— Стривай, Джейн, це погана ідея,— сказав він, перекривши вентиль.— Я не впевнений, що чари, які змушують цей водогін працювати, також і дезінфікують у ньому воду. А нам ще бракувало підхопити якусь заразу. Наше становище поки не настільки відчайдушне, щоб так ризикувати.

— Моє становище *вже* відчайдушне,— заперечила сестра, витираючи обличчя рушником, що висів над умивальником поруч із дзеркалом.— Я дуже хочу пити. А ще їсти.

— Не біда,— запевнив її Кейт.— Я це влаштую.

— Як?

— Зараз побачиш. Ходімо.

Прихопивши з собою свічку, вони повернулися до кабінету. Там Кейт відкрив скриню, де зберігався різний мотлох, який Маріка, вочевидь, шкодувала викинути. З самого низу він видобув пластикову пляшку з питною водою та дві бляшанки м'ясних консервів.

Джейн дивилася на нього з таким зачудуванням, ніби він на її очах повторив біблійне диво з п'ятьма хлібинами.

— Де ти їх узяв?

— У скрині.

— Я бачила. А як вони туди потрапили?

— Аварійний запас,— пояснив Кейт.— Звісно, я не чекав на таку катастрофу, але передбачив можливість пошкоджен-

ня Ключа. Це дозволило б мені протриматися кілька днів до чергового візиту Маріки.

Джейн вихопила з його рук пляшку, відкрила її і зробила кілька жадібних ковтків. Кейт поклав консерви на стіл, знову схилився над скринєю й дістав з неї прозорий поліетиленовий пакет з розкладним ножом, виделкою, двома пачками сигарет та запальничкою.

— А ти справді передбачливий,— сказав Джейн і повернула йому пляшку.— Хочеш?

Кейт випив трохи води, загвинтив кришку на пляшці, потім розкрив ножом бляшанку з шинкою.

— Ось, поїж.

Запрошувати сестру двічі не довелося. Підсунувши стільця, вона влаштувалася за столом і взялася до їжі. Кейт сів у крісло, закупив сигарету і став чекати.

Вгамувавши свій голод, Джейн нарешті сказала:

— Дякую, Кейте. Ти мене просто врятував. Я повечеряла десять годин тому.

— Тоді вся бляшанка твоя.

— А як же ти?

— Я не голодний,— відповів він.— А ввечері розділимо другу. У гардеробній, серед старих речей, сховано ще один такий комплект, тож двійко днів ми точно протягнемо.

— А потім?— запитала Джейн, продовживши їсти.

Кейт посунувся вперед і струсив попіл у чорнильницю. Він уже переконався, що цим нічого не псує, бо чорнильниця слугувала лише окрасою — для письма Маріка користувалася кульковими ручками з їхнього світу.

— Отже,— заговорив Кейт,— міркуймо логічно. Насамперед, чи варто ховатися тут і чекати на появу Маріки? Гадаю, що ні. Звичайно, існує ймовірність, що найближчими днями вона завітає сюди через братів портал за деякими речами. Але на це покладатися не можна. Вже чотири місяці Маріка мешкає в Норвіку, тому все, що може їй знадобитися, тримає при собі.

— Якщо вона повернулася в цей світ,— зауважила Джейн,— їй буде потрібне тутешнє вбрання. І не тільки їй, а й Алісі.

— Потреба в одязі може виникнути не зразу. Зваж, що Маріка не якась провінційна шляхтянка, а сестра князя, земельного воєводи, і цей замок — не єдине її житло. Якщо вона повернулася до рідного світу, то оселилася в одному з родинних маєтків. А там, без сумніву, вона має свій гардероб.

— І справді, — погодилася Джейн.

— Далі, — продовжував Кейт, — Марічин брат Стен зараз відсутній у своїх володіннях. З останніх підслуханих нами розмов Аліси та сера Генрі ми знаємо, що два місяці тому за місцевим часом він вирушив завойовувати імператорську корону. Гадаю, боротьба ще триває. Та навіть якщо він став імператором, то тепер сидить у столиці, Златоварі, а сюди навідується лише вряди-годи. Розраховувати на його появу найближчим часом було б занадто оптимістично.

— Отже, виходу в нас не залишається, — похмуро підсумувала Джейн. — Ми мусимо відкритися мешканцям замку і сподіватись на те, що незабаром Маріка або Стен одержать про нас звістку. В найближчому оточенні князя-Конора неодмінно мають бути інші Конори. І бодай одного з них він напевно залишив тут, щоб той тримав його в курсі всіх справ.

— Безумовно. Але це крайній і дуже небажаний вихід. До з'ясування всіх обставин нас точно кинуть за ґрати, а тебе ще й... з тобою може статись і щось гірше.

Джейн здригнулася і, миттю втративши апетит, відсунула вбік бляшанку з недоїденою шинкою.

— Ти пропонуєш вибратися з замку?

Кейт кивнув:

— Гадаю, варто спробувати. І що швидше, то краще. Якщо нас схоплять, тоді автоматично вступить у дію варіант з ув'язненням. Принаймні ми зчинимо багато галасу, і тим раніше Маріка та Стен почують про незвичайних крадіїв-чужоземців, що пробралися до їхніх покоїв. Особливо, коли ми вперто наполягатимемо, що добре знайомі з Марікою.

Джейн ненадовго задумалася, відтак кивнула:

— Добре, годиться. Припустімо, ми вибралися з замку. Що буде з нами далі? Ми не маємо місцевих грошей, наш одяг викличе підозри, з першого ж слова нас викриють, як чужинців.

Не мине кількох годин — і нас заарештують.

— Не конче,— заперечив Кейт.— Це велике портове місто, а в кожному порту чужинці не дивина. В Середньовіччі ще не винайшли віз та паспортів, тож нас матимуть за тих, ким ми назвемося, поки не спіймають на брехні. Що ж до місцевого вбрання, то тут його вдосталь — і чоловічого, й жіночого. Ви з Марікою майже однакового зросту, у вас схожі фігури, тому будь-яка її одіж підійде й тобі. А для себе я підшукаю щось із речей її брата. Якось я приміряв один з його камзолів — він вищий за мене й ширший у плечах, але не настільки, щоб його одяг висів на мені мішком. Головне для нас — потрапити до міста і, видавши себе за багатих чужоземців, улаштуватися в гарному готелі. А потім ми купимо собі все необхідне.

— За які гроші?

Кейт пильно подивився на Джейн.

— Ти що, сьогодні зовсім не спала?

— Ні,— відповіла вона.— Боялася прогавити тебе... А чого питаєш?

— Подивись довкруги. Де ми зараз? У покоях князевої сестри. А поруч — помешкання її брата.

Джейн зітхнула й закотила очі.

— Авжеж! Від переляку я геть отупіла.

— Швидше, тобі завадило виховання. Ти припустила можливість позичити вбрання, але підсвідомо придушила саму думку про відверту крадіжку. Мені також неприємно про це думати, але доводиться. У Марічиній гардеробній зберігається багато коштовних прикрас — візьмемо найскромніші з них, найнепримітніші, без виражених ознак унікальності, їх ми зможемо видати за свої власні. А коли виплутаємося з цієї історії, то вибачимось перед Марікою й компенсуємо всі завдані їй збитки.

— Все одно ми дуже ризикуємо,— зауважила Джейн.— З'явитися в місті й почати продавати коштовності, щоб заплатити за перший же сніданок та кімнату в готелі... Боюся, це відразу приверне до нас увагу. Навіть у чужоземця має бути бодай трохи грошей — якщо не в місцевій валюті, то в своїй.

Нічого не відповівши, Кейт підвівся з крісла і вийшов з кабінету. За хвилю він повернувся з туго набитим шкіряним гаманцем.

— Це було в шафці біля ліжка,— пояснив він і, розкривши гаманця, висипав на стіл кілька срібних монет.— Вочевидь, Маріка тримала його біля себе, щоб винагороджувати прислугу. Сподіваюся, для початку цих грошей вистачить, а якщо до-ти нам не вдасться зв'язатися з Марікою, станемо продавати прикраси. Це вже не викличе підозр — у Середньовіччі нашого світу коштовності були найпоширенішою формою довготермінового вкладення капіталу. Не думаю, що в цьому світі ситуація інша.

— Що ж, тобі видніше,— сказала Джейн, розглядаючи в світлі від свічки одну з монет.— А ти вже маєш план, як зв'язатися з Марікою?

— Щонайперше спробуємо вирахувати тутешніх Конорів. Я певен, що в місті їх чимало, бо князівством править їхній родич. Далі, ми знаємо, що Маріка успадкувала свій дар від матері. Отже, її рідні з цього боку також Конори. Якщо вони мешкають десь неподалік, то наші пошуки можна вважати завершеними. Є ще Флавіан... гм... який хоче одружитися з Марікою. Мабуть, він впливовий мишковицький вельможа, а може, сусідній князь чи син князя. З розмов Аліси та сера Генрі незрозуміло, Конор він чи ні, тому його шукатимемо в останню чергу. Далі...

— Кейте,— урвала його сестра.— Ти говориш так упевнено, ніби ми вже на свободі. А реально — які маємо шанси вийти з замку?

Він відвів погляд і, прикривши рукою рота, глухо прокашлявся.

— Не дуже високі, Джейн. Навіть дуже малі. Один до десяти. Може, й менше. Але ризикнути варто.

Після деяких вагань вона згідно кивнула:

— Гаразд. Це виправданий ризик. А яка буде наша легенда? Звідки ми родом?

— Оце зараз і вирішимо.

Кейт підійшов до книжкових полиць, дістав згори величеський сувій і розгорнув його на столі. Зацікавлена Джейн підвелася зі свого стільця.

— Це мапа світу Конорів?

— Не всього. Лише Західного Краю та сусідніх країн. Умовно кажучи, це мапа тутешньої Європи.

Джейн схилилася над мапою, уважно розглядаючи її.

— Шрифт ще незвичніший, ніж у тих книжках, — сказала вона. — Але розібрати можна. „Галосаг“, „Ібриско“, „Велки Заходни Океан“, „Цорніка“, „Заходни Край“, „Гойдельське Острове“, „Влошко“, „Полдени Немет“, „Помежігорско“, „Далмацко“, „Сродково Море“, „Полянско“, „Полночно Поморско“, „Всходне Слованске Земле“... — Звуки чужої мови злітали з її вуст вільно й невимушено, чого не можна було сказати про Кейта, який спотикався мало не на кожному слові.

Через два місяці після того, як з'ясувалося, хто така Маріка, Старший Куратор ухвалив розпорядження про підготовку групи розвідників для їх подальшого проникнення в світ Конорів. До складу цієї групи ввійшли і Кейт з Джейн — здебільшого тому, що вони займалися безпосереднім стеженням за Марікою та Алісою, а Кейт, крім того, мав історичну освіту і спеціалізувався якраз на Середньовіччі. Решта членів групи були слов'янами за походженням.

Проблему мовного бар'єру було вирішено досить швидко. У той час Джейн нерідко залишалася ночувати в Норвіку (а він, Кейт, дурник, аж до сьогодні не здогадувався про справжню причину), тому їй не склало труднощів виконати батькове доручення і потай відсканувати кілька книжок зі світу Конорів, які Аліса ховала в своєму кабінеті. Письмо цих книжок було дуже схожим на грецьке, але мова не мала нічого спільного з грецькою (окрім певної кількості запозичених слів) і за всіма ознаками належала до слов'янської групи. Як виявилось, вона називалася слованською.

Фонетичний матеріал було отримано з записів підслуховування, де Аліса в дядьковій присутності практикувалась у слованській мові. Часом вони вдвох навіть вели бесіди, хоча й тоді здебільшого говорила Аліса, а сер Генрі лише зрідка

вставляв короткі репліки — він так і не зміг нормально опанувати слованську.

На основі цієї лінгвістичної інформації, фахівці-філологи склали словник та посібник з граматики слованської мови і розробили курс її інтенсивного вивчення. Цей курс упродовж останніх восьми місяців проходили всі члени сформованої Старшим Куратором групи майбутніх розвідників. Зрозуміло, що Кейт і Джейн, для яких слованська була геть чужою, постійно пасли задніх. Проте й між ними двома спостерігався значний відрив, бо завдяки своєму абсолютному музичному слухові й більшій кількості вільного часу, Джейн значно випередила брата. Та загалом, вони обоє вже були готові до того, щоб більш-менш вільно спілкуватися з мешканцями Західного Краю на найпростіші побутові теми.

„Поки лише в теорії,“ — уточнив про себе Кейт, разом з сестрою розглядаючи мапу. — „А як буде на практиці, побачимо...“

— Ось, поглянь, — озвався Кейт, тицьнувши пальцем у правий верхній кут мапи. — Невеличка країна Саамі, розташована на північно-східній околиці Сканського півострова, за полярним колом. Щось віддаленіше й неприступніше годі шукати.

— Авжеж, — погодилася Джейн. — Географічно вдалий вибір. Дуже сумнівно, щоб ми зустрілися тут з нашими „співвітчизниками“, або з людьми, що там бували. А ти бодай щось знаєш про Саамі?

— Нічогосінько, — відповів Кейт. — Пошукаю в Марічиних книжках, може, щось знайду про цю країну. Або виберу для нас іншу „батьківщину“, таку саму віддалену й неприступну. Але в будь-якому разі назвемося нашими справжніми іменами, для вуха слованів вони звучатимуть досить по-чужоземному — а це все, що нам потрібно. Ми брат і сестра, прибули до Галосагу... Ну, над метою нашої подорожі треба ще подумати.

Джейн знову сіла, склала руки на столі й увіткнулася підборіддям у кулак.

— Один день у цьому світі дорівнює двом нашим. Скоро батько з мамою почнуть нас шукати.

— Краще не думай про них, — порадив Кейт. — Не мордуй

себе. Цим ти нічого не зміниш, тільки ще дужче засмутишся.

Вона гірко зітхнула:

— Легко сказати „не думай“. Я не можу не думати про маму. На батька мені начхати, але мама... Вона дуже хвилюватиметься за нас. Чого доброго, вона подумає, що ми... що ми загинули!

„А ми справді можемо загинути,“— зненацька подумав Кейт.— „Хтозна, як поведеться замкова варта, коли помітить нас...“

— Годі, Джейн! — твердо промовив він. — Заспокойся. І, мабуть, тобі варто поспати.

Сестра заперечно похитала головою:

— Я не зможу заснути.

— Зможеш! Мусиш! Тобі необхідно виспатися. Я ще не вирішив, коли ми спробуємо вибратись із замку, але точно знаю, що це стане можливим лише після того, як ти гарненько відпочинеш. Інакше ми точно попадемося. — Кейт узяв її за лікоть і змусив підвестися. — Ходімо. Зараз ляжеш у ліжко й заснеш. Зрозумій, так треба.

Дослухавшись до його вмовлянь, Джейн покірливо пішла за ним. У спальні Кейт підійшов до ліжка й відкинув убік хустряне покривало.

— Постіль чиста, хоч і не свіжа, — сказав він. — Її не міняли щонайменше два місяці, відколи Маріка оселилась у Норвіку. Але ми не в тому становищі, щоб вередувати. Раджу роздягтися, так ти краще виспишся. А я буду в кабінеті.

Проте Джейн схопила його за руку.

— Стривай, не йди. Мені страшно самій. Побудь зі мною, поки я засну.

— Гаразд, — сказав він і відвернувся, щоб вона роздяглася.

Коли Джейн скинула верхній одяг, лягла і вкрилася до плечей ковдрою. Кейт присів на край ліжка.

— Тобі зручно? — запитав він.

— Так, — відповіла вона. — Постіль м'яка... Але цей запах! За два місяці так і не вивітрився.

— Який запах?

— „Шанель номер п'ять“. Терпіти її не можу.

— Через Маріку?

— Через неї,— підтвердила Джейн.— Нам за Алісою було так добре, а ця мала відьма все зіпсувала. Ненавиджу її!

Кейт не зміг стримати зітхання.

— Колись ти неодмінно покохаєш хлопця...

— Затули пельку,— промимрила Джейн і перекинулася на бік, спиною до брата.— Не потрібні мені твої хлопці, щоб їх покорчило. І взагалі, не смій повчати мене. Це моє життя, лише моє. Ти втратив право втручатися в нього ще десять років тому... До речі,— додала вона після короткої паузи.— Якщо нам пощастить, і ми виберемося з замку, то назвемося не братом з сестрою, а подружжям.

— Навіщо?— здивувався Кейт.

— До заміжньої жінки не так чіпляються інші чоловіки. А я ненавиджу чоловіків та їхні чіпляння...

Більше вони не розмовляли. Джейн потроху засинала, а Кейт сидів поруч і замислено дивився на сестру. Думки його були далекі від радісних.

„Джейн, любя. Як допомогти тобі? Чим спокутати свою провину? Як виправити скоєне?..“

Відповіді він не знаходив.

Розділ 15

Нові обставини

Як завжди на вихідні, Аліса не вмикала будильник, тому сьогодні любісінько проспала майже до десятої ранку. А коли прокинулася, то негайно, навіть не встигнувши розплющити очей, посунулася вліво, щоб обійняти Маріку.

Проте там її не було, а холодна ковдра й відсутність сліду від голови на подушці свідчили про те, що вона встала давно. Спроби викликати Маріку подумки результату не дали, а отже, її не було ні у ванній, ні в сусідньому зі спальнею кабінеті. Мабуть, пішла на кухню і невдовзі повернеться з їжею — у вихідні вони полюбляли снідати вдвох у ліжку.

Тут Алісину увагу привернула розчинена шафа, де було споруджено портал. Увечері вони її зачинили, це точно. Аліса вибралася з ліжка, підійшла до порталу й уважно вивчила його химерний візерунок. Вона ще кепсько розумілася на чарах, проте в неї склалося чітке враження, що портал цілком налагоджений.

„Таки не стерпіла,“ — подумала Аліса про Маріку. — „Прокинулася рано-вранці і довела портал до пуття. А потім гайнула до котрогось зі своїх родичів-Конорів, щоб розповісти про Кейта...“

Аліса стягла з себе нічну сорочку, кинула її на ліжко й пішла до ванної приймати традиційний ранковий душ. Коли вона вже стояла під струменями гарячої води, до неї долинули Марічині думки:

„Агов, Алісо, чуєш мене?“

„Чую,“ — зосередившись, надіслала вона відповідь. — „Я зараз миюся.“

За кілька секунд до ванної ввійшла Маріка, одягнена в сукню зі свого світу. Вигляд мала дуже втомлений.

— Вітаннячко, — сказала вона. — Як спалося?

— Чудово. А ти коли прокинулась?

— Я взагалі не засинала. Спершу налагодила портал, тоді зустрілася з тіткою Зареною та паном Стоїчковим, розповіла їм про Кейта, а потім вивчала секретні архіви Ради, які багато в чому прояснили Кейтові слова.

— А саме? — спитала заінтригована Аліса.

— Річ у тім, що Конор МакКой залишив своєму старшому синові... Ні, стривай! Це довга історія, а тут невідале місце для такої розмови.

— Твоя правда, — погодилась Аліса. Вона перекрила воду і взяла шампунь. — Розкажеш пізніше. А поки роздягайся — і мерщій до мене.

— Не хочу, — відповіла Маріка. — Зараз я втомлена.

— Душ збадьорить тебе.

— Отож-бо. Після душу я ще довго не зможу заснути. А мені треба хоч трохи поспати. Через сім *тутешніх* годин розпо-

чнуться збори Ради, і мене запросили взяти в них участь. Оце збігаю на кухню, попоїм — і в ліжко. Ти вже снідала?

— Ще ні. Принеси мені кави та булочку.

— Гаразд, я скоро.— Маріка вийшла з ванної.

Поки її не було, Аліса закінчила митися, витерлася великим ворсяним рушником, надягла халат і повернулася до спальні. Там зачинила шафу з порталом і лише після цього розсунула щільні штори на вікнах, впустивши до кімнати денне світло. Згасивши вже непотрібний нічний світильник, вона влаштувалася на м'якому пуфику перед туалетним столиком з дзеркалом і стала сушити волосся феном. Якраз тоді з'явилася Маріка із замовленим Алісою скромним сніданком. Поставивши маленьку тацю на шафку біля ліжка, вона взялася допомагати кузині й одночасно розповідала їй про Конорів Заповіт. Аліса уважно слухала, іноді щось уточнювала, але нечасто, бо Маріка, як це віддавна повелося між ними, сама вгадувала більшість її запитань і відразу ж давала на них відповіді.

Після того, як Алісине волосся було висушене й розчесане, дівчата пересіли на ліжко. Маріка продовжувала говорити, а Аліса неквапно пила каву і їла булочку. Коли розповідь було закінчено, вона розгублено похитала головою:

— Ні, це неймовірно! Заборона... чаклуни-Послідовники... Кейт у них на службі... Цікаво, він служить їм добровільно чи під примусом? А якщо так, то під яким саме?

Маріка невизначено знизала плечима й зітхнула.

— Краще поговоримо про це згодом. Зараз у мене в голові цілковитий безлад. Мені просто необхідно відпочити.

Підвівшись, вона стала роздягатися. Свою сукню акуратно розклала на великому кріслі, зате спідниці та панчохи недбало кинула на стілець і швиденько шаснула під ковдру. Аліса, ласо облизнувши губи, розстібнула халат, проте Маріка зупинила її:

— Навіть не думай. Я хочу спати.

— А як щодо снодійного? — запитала Аліса, провівши долонею вниз по животу до гладко виголеного лобка.

— Апетитне снодійне,— погодилася Маріка.— Але боюся передозування... Будь-ласка, зсунь штори.

Аліса виконала її прохання, потім усе ж зняла халат, надягла сорочку і вляглася поруч з Марікою.

— Просто полежу з тобою. Може, так ти швидше заснеш.

Маріка дуже сумнівалася, що Алісіна присутність допоможе їй швидше заснути. Однак зрозуміла, що вона від неї не відчепиться, тому більше не стала протестувати.

— Я от про що подумала,— повільно заговорила Аліса.— Гадаю, нам дуже пощастило, що Кейт закохався в тебе. І не тільки тому, що вчора він попередив про небезпеку. Можливо, він і раніше допомагав тобі — приховано, пасивно. Наприклад, не повідомляв своїм господарям-Послідовникам усього, що дізнавався про тебе. А він міг дізнатися багато про що.

Маріка зручніше вмостилася на боку й підклала під голову руку.

— Пан Стоїчков теж так думає. А ще він вважає, що до цього причетна і Джейн. Він упевнений, що вона шпигувала за тобою для Послідовників.

— Дурниці! Ми вже обговорювали це.

— Так, обговорювали. Але після того з'ясувалися нові обставини. Мною цікавиться не просто група впливових людей, яким мої появи та зникнення видалися підозрілими. Тут діють Послідовники — давні вороги роду МакКоїв. А ти — єдина його представниця з відродженим чаклунським даром. Якщо вони це виявили, то логічно припустити, що взяли тебе під нагляд... До речі, як ти познайомилася з Джейн?

— Цілком випадково,— відповіла Аліса.— Я певна, що нічого не було підлаштовано. Ініціатива виходила від мене.

— І все-таки?

— Це сталося за півтора року до загибелі моїх батьків, на одній великосвітній вечірці. Щось пов'язане з добродійністю, вже точно не пам'ятаю. Тато з мамою вкладали гроші в багато різних фондів. Джейніні батьки — також. Взагалі, на тій вечірці була купа людей, і я помітила Джейн тільки тоді, коли хтось попросив її зіграти на роялі. І вона стала грати Бетховена, Чотирнадцяту сонату. „Місячну“, коротше. А ти знаєш, що я від неї аж чманію. І ти чула, як чудово грає Джейн. Словом, коли вона закінчила грати, я вже втюкалася в неї. Пасла її закохани-

ми очима, та ще й так відверто, що мама навіть зробила мені зауваження. А Джейн жодного разу не глянула в мій бік. Лише наприкінці вечірки я наважилася підійти до неї й познайомитися. Ми поговорили, знайшли спільні інтереси, обмінялися телефонами. Через день я подзвонила їй, запропонувала зустрітися. Вона погодилася, ми сходили в театр, гарно провели час. Потім ще кілька разів зустрічалися, аж нарешті я набралася сміливості поцілувати її. — Аліса всміхнулася. — До тієї миті я вважала, що Джейн подобаються винятково хлопці, і дуже боялася, що на цьому поцілунку наша дружба закінчиться. А Джейн згодом зізналась мені, що так само думала про мене, тому старанно приховувала свої почуття. Як бачиш, у нашому знайомстві не було нічого підозрілого.

— Схоже, що так, — погодилася Маріка. Ще трохи подумавши, вона додала: — Хоча все можливо. Якщо Послідовники вже тоді цікавилися тобою, то напевно знали, що ти чманієш від Бетховена. І вже точно знали, що тобі подобаються дівчата. Тому могли припустити, що вродлива дівчина, яка грає на роялі твою улюблену „Місячну сонату“, до того ж грає чудово, неодмінно приверне твою увагу.

— Ой, облиш! Надто складно все виходить.

— Навпаки, дуже просто. І, головне, природно. До речі, ти не знаєш, Волші давно жили в Плімуті до твого знайомства з Джейн?

— Ні, нещодавно переїхали. За місяць до того, може, за два.

— От і ще один аргумент. Між іншим, це наводить підозру не лише на Джейн, а й на її батьків. Принаймні, на містера Волша.

— Ну, ти вже...

— А що я? — запитала Маріка. — Я просто аналізую обставини й роблю висновки. Джейн прибігла за тобою хвостиком у Шотландію, та ще й не сама, а з батьками. Тепер виявляється, що незадовго до вашого випадкового знайомства Волші переїхали в Корнуол.

— Атож! — саркастично промовила Аліса. — Послідовники спеціально викликали їх аж із Бірмінгему, щоб звести мене з Джейн.

— Саме так,— підтвердила Маріка.— І я не розумію твого сарказму. Адже це прямо вказує на те, що містер Волш служить Послідовникам. Мабуть, вони вирішили не вербувати для такого завдання когось стороннього, а залучити вже перевірених слуг. Навряд чи серед них знайшлося багато таких, хто мав доньку відповідного віку, з відповідними уподобаннями, та ще й музично обдаровану привабливу білявку, на яку ти обов'язково б клюнула. Тому містерові Волшу довелося знятися з насидженого місця в Бірмінгемі й поїхати до Плімута... Гм. У тебе ж тоді не було подруги?

— Якраз не було. Я саме розійшлася з Тіною. Вірніше, вона мене кинула. Сказала, що це був лише експеримент, а тепер вона хоче стати нормальною дівчиною, знайти собі хлопця і жити, як усі. Щоб позбутися мене, Тіна навіть змінила квартиру... Тільки не кажи, що її примусили.

— Можливо, примусили. Можливо, чимось погрожували. А може, просто добре заплатили.

Тут Аліса пригадала, що через два чи три місяці мигцем бачила Тіну за кермом новенького спортивного авта. Але Маріці про це не сказала, бо розуміла, що вона витлумачить цей факт однозначно на користь своєї версії.

— Я впевнена, що ти помиляєшся. Джейн не поводитись, як шпигунка.

— Кейт також не поводився, як шпигун. Поки він сам не дав це зрозуміти, я навіть запідозрити не могла, що він наглядає за мною.

Аліса похитала головою:

— Я кажу зовсім про інше. Якби Джейн працювала на Послідовників, то не ставила б мені ультиматуму, не змушувала б мене обирати між нею й тобою. Якраз навпаки — пристала б на нашу пропозицію...

— На твою пропозицію,— уточнила Маріка.— Я погодилась тільки заради тебе. І, якщо чесно, рада, що Джейн відмовилася.

— У тім-то й річ, що відмовилася,— стояла на своєму Аліса.— А це ж був шанс зблизитись і з тобою. Дуже гарний шанс. Визнай.

— Та мабуть,— неохоче визнала Маріка.— Тут щось не так...— Вона перекинулася на спину й позіхнула.— Алісо, стервочко, ти геть прогнала мій сон.

Саме цього Аліса й прагнула, завівши з Марікою розмову. Присунувшись до неї, вона грайливо мовила:

— Не переймайся. Я допоможу тобі заснути.

— Ага,— промимрила Маріка, обнявши її.— Ти завжди отримуєш, що хочеш...

Утім, цього разу Аліса отримала зовсім небагато. Вона вкрила Марічине обличчя поцілунками, закотила сорочку й стала цілувати її груди та живіт. Маріка стогнала від задоволення, але все тихіше й тихіше — і зрештою, геть розімлівши від пестощів, міцно заснула.

Совість не дозволила Алісі будити її. Вона розправила на Маріці сорочку, вкрила її ковдрою, а сама вибралася з ліжка, підійшла до комода і вдягла білизну. Потім відчинила шафу з верхнім одягом і замислилася, що вибрати. На думку їй спало з'їздити до Джейн і ще раз спробувати помиритися. Та після недовгих вагань вона відмовилася від свого наміру — не хотіла знову ятрити рану. Їхній розрив був логічним та неминучим, тут нічого не можна було вдіяти. Аліса довго лавіювала між двома дівчатами, але зрештою їй довелося зробити вибір. Вона обрала Маріку і вважала, що вчинила правильно. А проте, її почуття до Джейн ніде не поділися, вона була б щаслива просто дружити з нею. На жаль, дружба після кохання — рідкісне явище.

Аліса дістала з шафи легкі штани та просту домашню кофтину. Вона вирішила нікуди не їхати.

„Як ти там, Джейн?“— подумалось їй.— „І хто ж ти насправді?..“

Розділ 16

У поході

Стен прокинувся рвучко, зненацька.

У шатрі було ще темно, лише крізь щілини слабко проби-
валися відблиски розпалених зовні багать. За ширмою рівно
сопів носом його зброєносець, а біля входу чулася тиха й не-
квапна розмова двох вартових.

Утім, Стена розбудили не вони. Цієї ночі він узагалі спав
дуже погано, неспокійно, часто прокидався, а потім знову за-
бувався в тривожному сні. Але цього разу ясність думок у його
голові свідчила про те, що він прокинувся остаточно.

Поруч безтурботно спала юна п'ятнадцятирічна дівчина —
донька одного з маркитантів, що супроводжували в поході
їхнє військо. Її батько нітрохи не заперечував, коли Стен на-
кинув на неї оком, а навпаки, лише тішився з цього. Усім було
відомо, що молодий князь непостійний у своїх захопленнях,
але добре дбає про колишніх коханок, забезпечує їх чималим
посагом і завжди знаходить їм гідну пару. Стен ніколи не чи-
пав заміжніх жінок, бо вважав недостойним для себе прини-
жувати їхніх чоловіків — адже вони, будиши нижчими від нього
за станом, не могли поквитатися за спаплюжену честь.

Стен знову приліг біля дівчини, заплющив очі і ще кілька
хвилин лежав нерухомо, поки не переконався, що справді не
засне. Тоді встав, одягнувся і вийшов з шатра. Вартові миттю
припинили розмову й виструнчилися, вітаючи його. Він від-
повів їм кивком.

Небо вже було не чорним, а попелясто-сірим, особливо на
сході, де пощезали майже всі зірки, крім кількох найяскраві-
ших. Наближався світанок.

„Схоже, я прокинувся не так і рано,“ — подумав Стен, при-
гладжуючи своє скуйовджене волосся. — „За годину можна
сміливо оголошувати підйом. Що раніше я буду в Буковича,
то краще.“

Жупан Єньо Букович був з роду Конорів, і його маєток роз-
ташовувався на відстані одного денного переходу. Стен нав-
мисно проклав маршрут для свого війська з таким розрахун-
ком, щоб не залишатися надовго без зв'язку з зовнішнім сві-
том і мати можливість вчасно реагувати на будь-які кроки су-
противника. У цій, поки що безкровній війні перевага в поін-
формованості була на Стеновому боці — і він не збирався її

втрачати.

Коли вчора надвечір з голови колони йому доповіли, що назустріч армії рухається невеликий загін вершників, Стен уже знав про це, бо ще раніше одержав повідомлення від Ендре Міятовича, який очолював той загін. Нічого конкретного в повідомленні не містилося — обмін думками на відстані потребував значних зусиль і цілковитої концентрації уваги, — Міятович лише сказав, що є важливі новини. А Стен відразу збагнув: сталося щось надзвичайне, раз член Вищої Ради, що проживав аж у Північному Помор'ї, ризикнув відкрито з'явитися в Південному Неметі і згаяв майже день на дорогу, щоб особисто поговорити з ним. Та навіть у страшному сні Стенові не могло привидітись те, про що йому розповів Ендре Міятович...

„Як це невчасно!“ — подумав він. — „Отче Небесний, як невчасно! Мені з одним Чеславом мороки вистачає, а тут іще ці Послідовники... Ну, чому в мене така невгамовна сестра? Чому їй неодмінно треба вклепатися в якусь пригоду?.. Навіщо взагалі вона відкрила мамин портал?..“

Стен збирався розбудити свого зброєносця, Міха Чірича, та потім передумав і вирішив не турбувати його — нехай спить до загального підйому і вві сні переживає своє горе. Лише тиждень тому хлопець втратив батька, Щепана Чірича, що був головним урядником у Стена й керував князівством за його відсутності. До всього іншого, Міх, хоч був Конором, не міг навіть потай, уночі, навідатися до свого мишковицького дому й попрощатися з батьком, дарма що тоді військо ще перебувало в Цервениграді. Його мати та зведений брат Славомір були простими людьми й нічого не знали про подвійне життя Міха та Щепана. Така потаємність не була рідкістю в змішаних сім'ях: навчені гірким досвідом перших поколінь, багато Конорів приховували правду про себе навіть від найближчих людей, якщо вони не належали до їхнього роду. Лише врядигоди зустрічалися чоловіки та жінки, на яких можна було цілком покластися. Такі, скажімо, як князь Всевад чи князівна Анішка...

Стен знову зітхнув і з сумом подумав про тяжкі втрати, що спіткали його впродовж останніх дев'яти років. Мати, батько,

наречена... а тепер от і Щепан Чірич, його друг і наставник, котрому він довіряв, як самому собі. З несподіваною смертю Чірича-старшого Стенові додалося клопотів. Якщо раніше він не турбувався про справи князівства, бо знав, що воно в надійних руках, то зараз був занепокоєний, охоплений сумнівами і ніяк не міг визначитися з кандидатурою наступного головного урядника.

Найбільша проблема полягала в тому, що жоден з мишковицьких Конорів не годився на цю відповідальну посаду. Комусь бракувало вміння, комусь — досвіду, дехто мав і те й інше, але не був досить впливовим, щоб примусити до послуху найзнатніших вельмож князівства, передовсім — Стенового дядька Войча, меншого брата його батька. Мабуть, таки доведеться призначити головним урядником Щепанового пасербка, Славомира Ковача, дуже гідного й компетентного чоловіка, у чийй вірності Стен не сумнівався. Єдиний його недолік полягав у тому, що він не був Конором...

Стен розшукав коменданта табору і, поговоривши з ним, переконався, що підйом і збори буде проведено вчасно. Потім повернувся до свого шатра, наказав одному з вартових принести сніданок, а іншому доручив сходити до гостей і дізнатися, чи не прокинувся Ендре Міятович. Власне, Стен міг перевірити це й сам, подумки надіславши слабенький, ледь чутний виклик, на який людина вві сні зазвичай не реагує. Та тільки зазвичай — навіть за найслабшого виклику існував ризик розбудити Міятовича, а цього Стен зовсім не хотів.

Як з'ясувалося, Міятович нещодавно прокинувся і радо прийняв його запрошення разом поснідати. За десять хвилин вони вже сиділи біля Стенового шатра і їли смажену яловичину, щедро нашпиговану прянощами. Про Заповіт Конора, Послідовників і все пов'язане з ними вирішили за сніданком не говорити, а натомість завели розмову про Іштванову з Вовчеком експедицію і про те, чи вже досягли вони своєї мети. Тепер, коли Міятович уже знав Марічину таємницю, Стен міг сміливо поділитися з ним припущенням сестри, що насправді ця експедиція знайде не західний шлях до східних країн, а новий континент. Як жартувала сама Маріка (хоча Стен не ро-

зумів цього жарту), „шукають Гіндураш, а потраплять у Гондурас“.

Міатович був на шістнадцять років старший за Стена, але, попри значну різницю у віці, їх пов'язувала давня дружба, що виникла зі спільного захоплення морськими подорожами та географічними відкриттями. На відміну від Стена, який лише мріяв про далекі плавання й читав про них у книжках, Ендре Міатович ще юнаком відвідав Землю Гарячих Джерел, розташовану набагато північніше Гойдельських островів, а згодом брав участь в експедиції, метою якої було обігнути Цорніку з півдня й відкрити південний морський шлях до того ж таки Гіндурашу. Саме після цієї експедиції, хоч і невдалої, але знаменитої, князь Всевлад через свою дружину запросив Міатовича до Мишкоvara, і тоді з ним познайомився дванадцятирічний Стен. Згодом вони потоваришували, Міатович став бажаним гостем у князівському замку, а сам Стен час від часу бував у нього в Затоцьку, на узбережжі холодного Сканського моря. А чотири роки тому, коли Стена прийняла до свого кола Рада Дванадцяти, він з подивом виявив серед її членів свого старшого друга...

Доївши свою порцію яловичини, Міатович пильніше придивився до Стена.

— Це мені тільки здається, чи ти справді погано спав?

— Тобі не здається, — чесно визнав Стен. — Твоя розповідь мене так схвилювала, що я не зміг заспокоїтися. Не допомогла навіть... — Він запізнило прикусив язика.

Міатович ледь помітно посміхнувся.

— Знайшов собі нове дівча? Цікаво буде поглянути... А що ти не виспався, це кепсько. — Він замовк і озирнувся довкола. А переконавшись, що вартові, не можуть їх чути, запитав: — Чому не вдався до сонних чарів? Вважаєш їх шкідливими?

— Ні. Просто подумав про них запізно. Тоді б зранку мене довго будили.

— Краще так, ніж узагалі не виспатися, — зауважив Міатович. — Сьогодні на нас чекає тривалий перехід до маєтку Буковича, а потім ще... Ну, гаразд. Раз так, вийшло, я запропоную Стоїчкову перенести збори на ранок.

— Ні, не треба,— запротестував Стен.— Я почуваюся нормально.

— Це зараз, а ввечері... Навіть не заперечуй. Я теж охоче відпочину з дороги. А решті наших однаково — що десята вечора, що четверта ранку. Раніше ляжуть, раніше встануть. А ми мусимо бути на зборах з ясною головою. Дуже багато залежатиме від рішення, яке ми ухвалимо.

Стен проковтнув останній шмат м'яса, витер масні пальці об штани і взяв до рук чашку з кавовим відваром. Зробивши ковток збадьорливого напою і з невдоволенням відзначивши, що кухар пошкодував меду, він сказав:

— Вчора ти обмовився, що лише троє виступили за негайне припинення контактів зі світом Послідовників, а я забув запитати хто. Одна з них — тітка Зарена, так?

— Атож, вона. Проте всі її міркування зводилися до того, що не можна й далі наражати Маріку на небезпеку. Якщо твою сестру забрати звідти, позиція Зарени вже не буде такою категоричною. Далі, Любомир Жих. От він твердо стоїть на своєму: мовляв, ми навіть з нашим світом не можемо впоратися, а тому не слід потикатися в інший. Його можна зрозуміти, адже він зі Сходу. А третя — Міла Танич. Вона вважає, що нам зарано оприлюднювати Заповіт. На підтвердження своєї позиції наводить слова самого Конора, що спершу ми мусимо оволодіти всім Західним Краєм, а наша чисельність має перевищити п'ять тисяч людей. Почасти з нею згоден і Дражен Івашко — та тільки почасти. Він пропонує зачекати, поки буде вирішено питання з імператорською короною.

— А ти?

— Я поділяю думку більшості. Лише дитина може вважати, що з заплющеними очима або зі схованою під ковдрою головою їй нічого не загрожує. А ми вже не діти, і нам не годиться ні заплющувати очі, ні ховатися під ковдру. Ми маємо боротися з небезпекою, а не втікати від неї. Послідовники знають про наше існування — це факт, від якого ніде не подінешся. Як багато вони знають про нас — інше питання. Але в кожному разі вони знають про нас більше, ніж ми про них. Ми не маємо ні найменшого уявлення, як далеко вони просу-

нулися в пошуках нашого світу. Мене й більшість Ради такий стан справ нітрохи не влаштовує. А тебе?

Стен повільно похитав головою:

— Звичайно, не влаштовує. Жити в постійному страхові, що от-от з'являться Послідовники з якоюсь могутньою зброєю на кшталт Заборони... ні, це не для мене. Я теж волю боротися, а не втікати. Але Маріка...

Міятович поморщився:

— І ти про це! Ви з Зареню досі бачите в ній маленьку дівчинку і вперто відмовляєтеся визнати, що вона вже доросла дівчина і здатна сама за себе постояти. А між тим, твоя сестра де в чому перевершила всіх нас. Навіть коли припустити, що ваша мати налаштувала на неї свій портал, це зовсім не пояснює, як їй вдалося відкрити інші три портали, отримати доступ до Архівного Кристалу, ще й на додачу вилікувати смертельну хворобу свого батька...— Помітивши Стенів подив, Ендре Міятович запитав: — А ти не знав?

— Ну... Маріка говорила, що її батько важко хворий. Але що хвороба смертельна — ні.

— Рак, без сумніву, смертельна хвороба,— зауважив Міятович.— Коли Івашко почув про це, то просто став дибки і стрибав по Залі, мов скажена коняка. Спершу Маріка прикидалася простачкою, пояснювала свій успіх тим, що медицина в світі Послідовників випереджає нашу на п'ять-шість сторіч, а вона лише скористалася тамтешніми досягненнями. Та врешті під тиском Дражена їй довелося визнати, що лікарі того світу давно поставили на її батькові хрест, визнали його невиліковним і прирекли на повільну смерть. Тож не варто недооцінювати Маріку... хоч вона і вчинила нерозумно, що так довго мовчала про своє відкриття. Але це, за великим рахунком, твоя провина.

— Хіба?— неуважно мовив Стен. Він саме думав про те, що якби Маріка була старшою й раніше відкрила материн портал, то, мабуть, змогла б вилікувати Анішку, коли та захворіла на запалення легенів.— А я тут до чого?

— Ти деспот і егоїст, Стеніславе. Не стверджуватиму, що ти тримав сестру в шорах, це не так. Але що надміру опікав-

ся нею й ревнував її до всіх поспіль — щира правда. Ти хотів, щоб уся її любов була звернена лише на тебе одного. Маріка не назвала справжньої причини своєї тривалої мовчанки, проте тим з нас, хто добре знає вас обох, було ясно: вона дуже боялася, що ти перешкоджатимеш її зустрічам з батьком, а то й зовсім заборониш їй бачитися з ним.

— Це ж дурниці! — обурився Стен.

— Сама Маріка так не вважала. І, схоже, мала вагомі підстави для своїх побоювань. Адже ти й зараз пориваєшся вирішувати за неї, не зваживши на її власну думку. Ти б тільки радів, якби вона кинула батька й повернулася під твоє крильце.

— Аж ніяк! — запротестував Стен. — Я цього не казав. Я зовсім не проти того, щоб її батько і двоюрідна сестра... тобто двоюрідна племінниця, хоча вона старша за Маріку... ну, ти розумієш, я кажу про Алісу... Коротше, я готовий прийняти їх обох як родичів. Але я рішуче проти її участі в боротьбі з Послідовниками. Нехай цим займаються люди старші й досвідченіші. Так позицію я відстоюватиму в Раді.

Ендре Міятович скептично гмикнув.

— Виходить, ти знаєш свою сестру ще гірше, ніж я думав. Маріка не з тих, хто скоряється чужій волі. Забороняти їй щось робити — все одно що махати червоною ганчіркою перед носом у розлюченого бугая. Історія з порталами наочно показує, як вона реагує на спроби обмежити її свободу. На моє переконання, єдина можливість тримати її під контролем — дозволити діяти відкрито. Наше щастя, що Маріка дівчина обачна, розважлива і схильна дослуховуватися до думки старших. — Міятович трохи помовчав, а потім спитав: — Флавіан досі хоче одружитися з нею?

— Коли ми востаннє бачилися, хотів, — відповів Стен. — Правда, якийсь час він намагався переконати себе, що розлюбив її після... словом, був один неприємний епізод, не хочу згадувати... але довго так не протримався. У Цервениграді знай діставав мене, все допитувався, де Маріка.

— А на минулих зборах майже не зводив з неї очей, — додав Міятович. — Маріка ж поводитися так, ніби його немає.

Особисто я не радив би Флавіанові одружуватися з нею.

— Чому?

— Бо він — саме той король, який потрібен зараз Ібрії. А твоя сестра, тільки не ображайся, все зіпсує. На жаль, за вдачею Флавіан типовий підкаблучник, і через те йому потрібна жінка без владних амбіцій, бажано взагалі без амбіцій, тиха, сумирна, покірлива. Та аж ніяк не Маріка, котра за рік-другий цілком позбавить його влади і стане одноосібно правити Ібрією. Я певен, що з неї вийде гарна королева, її правління буде вигідним для Конорів. А от для Ібрії — ні.

Розділ 17

Чужинці в світі Конорів

Кейт вийшов з будинку і по сходах спустився з ґанку на широке подвір'я. Славомир Ковач, що супроводжував його, гукнув конюха й розпорядився привести гостевого коня. Потім сказав Кейтові:

— Ви правильно вчинили, що звернулися до мене, пане Волш. Дядько нашого князя не належить до тих людей, з якими приємно мати справу.

— Так, повідомлений був я, — незграбно відповів Кейт. — Багато в місті мовлять про це.

— Газда Войчо зовсім не лихий чоловік, — продовжував Ковач. — Просто він заздрісний і ладен на різні дрібні капості, щоб допекти небожеві. Тому вважатимемо, що ви заїхали висловити співчуття вдові свого далекого родича.

— Який правдиво не є дійсний родич.

— Ну, це вже не має значення. Чірич — поширене прізвище, тож неважко помилитися. А щодо листа не турбуйтеся, тепер він у надійних руках. Ви дотримали своєї обіцянки, привезли його за призначенням, а решта — мій клопіт. Завтра, щонайпізніше післязавтра, я споряджу до газди Стеніслава найшвидшого з моїх гінців. Можете не сумніватися.

Кейт не сумнівався... Майже — бо цілком упевненим можна бути лише в самому собі. З розмови з Ковачем Кейт ви-

ніс тверде переконання, що ця людина цілком віддана своєму князеві. Проте він точно не був Конором, а отже, не міг оперативно зв'язатися з ним. А гінцю знадобиться кілька днів, щоб дістатися Цервениграда, де наразі мав перебувати Стен. Це означало, що Кейтові з Джейн доведеться затриматись у цьому світі — у кращому разі, на тиждень, а той довше. Така перспектива не надихала Кейта, і він уявляв, як засмутиться на цю звістку сестра...

Але що він міг удіяти? Кейт і так дуже ризикував, прийшовши до Славомира Ковача, пасербка нещодавно померлого головного урядника Щепана Чірича, з украй неправдоподібною історією про пакет з листом для князя Мишковицького, якого буцімто передав йому в північногальському порту Речко один смертельно поранений незнайомець на ім'я Конор. На такий відчайдушний крок Кейт наважився лише наприкінці четвертого дня, коли переконався, що нічого кращого вигадати не може. Місцеві Конори вперто не бажали виказувати себе, а всі Марічині рідні за материнською лінією мешкали далеко на сході.

Усупереч Кейтовим сподіванням, Славомир Ковач не лише не належав до роду Конорів, а й уявлення не мав про їхнє існування. З іншого боку, Кейт вважав, що йому пощастило: Ковач не став прискіпуватися до його розповіді, хоча навряд повірив йому. Вочевидь, пасербок покійного головного урядника і, як гадалося багатьом, майбутній головний урядник князівства розважив, що заможний чужинець, який приніс йому листа, мав вагомі підстави приховати правду. Певна річ, Ковач був заінтригований і хотів би дізнатися більше, але тишнути на Кейта не став і задовольнився тим, що доконечно важливо якнайшвидше доставити князеві цей пакет...

Слуга вже вивів Кейтового коня зі стайні і тепер, тримаючи його за вуздечку, очікував, коли накажуть підійти ближче.

— Це більше не є моя справа, пане Коваче,— обережно промовив Кейт.— Але на ваше місце я мав би розпитати інших урядники про людину з ім'я Конор. Може, хтось був знати щось.

— Можливо, я так і вчиню,— кивнув Ковач.— Але згодом,

коли надійде княжий наказ про призначення нового головного урядника. Зараз усю владу взяв до своїх рук ґазда Войчо, а з ним каші не звариш... Та в одному ви маєте рацію, пане Волш. Це більше не ваша справа. Тепер це мій клопіт.

Давши зрозуміти, що тему вичерпано, він помахом руки прикликав конюха, а Кейтові сказав:

— Радий був з вами познайомитися, пане Волш. Якщо ви з дружиною вирішите затриматися в Мишковичі, заходьте до нас на одинадцять днів. Ви зробите нам честь своєю присутністю на тризні.

Чи то через погане знання мови, чи то через цілковите незнання місцевих звичаїв, Кейт не збагнув, про що йдеться, але про вся випадок прийняв запрошення, зазначивши, однак, що ще не вирішив, чи залишиться в Мишковичі.

Попрощавшись зі Славомиром Ковачем і подякувавши йому за гостинність, Кейт сів у сідло й виїхав з двору на вузьку бруковану вуличку. Твердою рукою скеровуючи коня, він знову в думках подякував долі за те, що в шістнадцять років познайомився з дівчиною, яка займалася кінним спортом. Ім'я тієї дівчини Кейт пригадати не міг — роман з нею виявився нетривалим, і через місяць вони розійшлися, — та навіть за цей короткий час він встиг захопитися верховою їздою. Згодом уміння поводитися з кіньми стало додатковим аргументом для його приєднання до групи з підготовки розвідників. За чотири дні перебування в Мишковичі Кейт встиг переконатися, що його кепське знання слованської мови нікого не насторожує — чужинець є чужинець. А от якби він невпевнено тримався в сідлі, було б набагато гірше. Про повне невміння й говорити не варто. Слован чи варвар, чоловік чи жінка — у цьому світі всі змалку їздили верхи. На щастя, Джейн протягом останніх місяців також навчалася цьому мистецтву разом з іншими членами групи. Щоправда, їздила вона поганенько, але від жінок особливої майстерності не вимагалось. Тим більше, від шляхетних жінок — а Кейт і Джейн зображали шляхтичів з далекої північної країни Саамі.

„І ще хтозна скільки часу триватиме ця гра,“ — похмуро думав Кейт, простуючи до середмістя, де знаходився готель,

вірніше, як тут говорили, *гостинка*, в якій вони з Джейн зупинилися. — „Як же невчасно помер Щепан Чірич! Міг би зачекати бодай тиждень... Оце вже як не щастить, то не щастить.“

А втім, попервах їм пощастило. І пощастило просто нечувано. На таке везіння він навіть сподіватися не міг.

...Поки Джейн спала, Кейт ретельно обшукав Марічині покої і в гардеробній виявив схованку, якої раніше не помічав. З наявності порожніх вішалок він припустив, що раніше Маріка тримала там деяке вбрання, котре геть не пасувало до місцевої моди — короткі сукні та спідниці, жакетки тощо. У кожному разі, вона забрала всю цю одіж з собою до Норвіка, але залишила те, що наразі було для Кейта найцінніше — величенький гаманець, повний золотих монет. Очевидячки, це були гроші, одержані від продажу останньої партії білизни, взуття, косметики та інших речей з їхнього світу. На щастя, вона не встигла придбати на них діаманти, які Аліса потім продавала в Единбурзі, конвертуючи таким чином імперські златі в фунти.

Здобувши вдосталь тутешніх грошей, Кейт перейшов до Стенових покоїв і підшукав там собі зручний костюм, скромний, але гарний, а також особисту зброю, що була неодмінним атрибутом середньовічної шляхти. Та найголовніше — йому вдалося потрапити до кабінету.

Відімкнути важкі дубові двері виявилось не так складно, як спершу думав Кейт. Мабуть, Марічин брат більше покладався на свій авторитет, аніж на міцність замків. Уже згодом, потрапивши в місто, Кейт довідався, що хоча місцеві мешканці не здогадувалися про існування могутньої організації чаклунів-Конорів, вони, проте, підозрювали за Стеном і Марікою певні магічні здібності. Разом з глибокою повагою і навіть благоговінням, більшість мишковитян почували до свого князя та його сестри щось схоже на забобонний страх. А отже, якби хтось набрався сміливості без дозволу пробратися до помешкання грізного чаклуна, то вже ніякі замки його б не зупинили.

Портал у Стеновім кабінеті знаходився за шафою, проте Кейт навіть не намагався дістатися до нього. Він досить на-

мучився з Марічиним порталом і розумів, що лише змарнує час. Обстеживши кабінет, Кейт знайшов чимало корисних речей, а крім того, з'ясував, що Стен був великим романтиком морських подорожей. За час свого правління він зробив значний внесок у дослідження океанських просторів та узбережжя Цорніки, а нещодавно спорядив експедицію на пошуки морського шляху до Гіндурашу.

Саме у Стеновій бібліотеці, серед багатьох книжок з географії, Кейт відшукав одну, де поміж іншого розповідалося про маленьку країну Саамі, про її мешканців і про тамтешні звичаї. Певна річ, Кейт узяв її собі, щоб чимбільше дізнатися про свою з Джейн „батьківщину“.

Та найважливішою знахідкою, поза будь-яким сумнівом, став детальний план Мишковара. Ознайомившись із ним, Кейт попервах занепав духом: його наївний задум під прикриттям ночі непомітно вислизнути з замку луснув як мильна бульбашка. Мишковар був не якимось там Норвіком, а справжньою неприступною фортецею, і вийти з нього, оминувши варту, було так само неможливо, як і ввійти. Їхні з Джейн шанси здобути свободу дорівнювали не одному з десяти, навіть не одному з сотні, а в кращому разі, одному з тисячі.

Майже годину Кейт просидів над планом у похмурій задумі і вже почав був схилитися до думки про добровільну здачу місцевій владі, аж раптом його увагу привернула одна, здавалося б, незначна дрібничка: при всьому тому, що план було зроблено надзвичайно старанно, три каміни позначалися на ньому трохи інакше, ніж решта, і це „інакше“ в усіх трьох камінів було однаковим.

Один з таких камінів знаходився в покоях господаря замку. Кейт дослідив його зовні і зсередини дуюм за дуюмом, увесь забруднився сажею, та зрештою його зусилля було винагороджено. Він виявив, що коли сильно натиснути на правий край задньої стінки, вона потроху відсувається. Добрячий копняк ногою значно прискорив би справу, але Кейт продовжував працювати дуже обережно, не створюючи шуму, і лише за півгодини спромігся розширити щілину настільки, щоб протиснутися в неї.

Це виявилось саме те, на що він так сподівався — таємний хід, вірніше, аварійний вихід, побудований спеціально на той випадок, якщо вороги (або бунтівні піддані) візьмуть замок штурмом, облогою чи зрадою. Вузька крута драбина вела до глибокого підземелля й закінчувалася видовбаним у скелі тунелем, який тягся так далеко, що першого разу Кейт не пройшов його до кінця. Коли він вирішив, що й сам замок, і фортечні мури, залишилися вже позаду, то повернувся назад, щоб не залишати надовго сестру. Кейт учинив цілком правильно, бо на той час Джейн уже прокинулась і, ніде не знайшовши його, перебувала на межі істерики.

Куди б не вів той тунель, Кейт і Джейн вирішили скористатися саме ним. Хоч там як, а підземний шлях давав більше шансів на успіх, аніж спроба вибратися з замку на поверхні. Але спершу Джейн наполягла, щоб Кейт відпочив, і він погодився з нею, оскільки почувався втомленим.

Вони залишили Мишковар уже після півночі і, з огляду на нові обставини, прихватили з собою стільки багажу, скільки змогло влізти у дві найбільші валізи, які знайшли в Марічиних покоях. Кейт розважив, що зайві речі їм не завадять, а позбутися їх вони завжди встигнуть. І хоча грошей, на його думку, мало вистачити надовго, Джейн таки наполягла на коштовностях, аргументуючи своє рішення тим, що шляхетна пані, навіть у подорожі, має носити прикраси. Кейт не став сперечатися з сестрою, лише порадив їй бути скромною у виборі коштовностей. Та все ж вона, захопившись одягом та прикрасами, мало не утнула дурницю, залишивши без уваги аптечку, де Маріка зберігала найнеобхідніші медикаменти з їхнього світу. На щастя, Кейт виправив її помилку, що виявилось дуже доречним — від холоду та вогкості в підземеллі Джейн застудилася, і якби він одразу не згодував їй антибіотики та вітаміни, все могло б закінчитися гострим бронхітом.

І взагалі, відтоді як Кейтові вдалося потрапити до Стенового кабінету, їм неабияк щастило. Тунель був надзвичайно довгим (дорогою Кейт гадав, скільки ж років знадобилося, щоб прокласти його, і який параноїк з предків теперішнього князя додумався до такого), але на їхньому шляху не зустрілося

жодного завалу, а коли нарешті виникла перепона, то це виявилася давня кам'яна кладка.

Кейт передбачав щось на кшталт цього, тому захопив із собою простенький кинджал, який не шкода було зламати. Втім, хворий на паранюю Стенів предок теж виявився завбачливим і подбав про інструмент — біля стіни лежало важке кайло, проте за минулі десятиріччя (а може, й сторіччя) його дерев'яне держалко цілковито струхлявіло від вологи. Кейт витратив понад дві години, розбираючи стіну, хоча міг зруйнувати її й швидше. Однак він не хотів зчиняти шуму, а крім того, мав намір відновити кладку, щоб ніхто не виявив пролому — найменні найближчими днями.

Як виявилось, тунель привів їх до підвалу занедбаного припортового складу, який, вочевидь, належав княжій родині. Кейт вирішив, що це розумно — звідси відкривалися два шляхи до втечі, сушею та морем. Та й для них з Джейн кращого місця годі знайти — бо саме в порту найлегше з'явитися непомітно.

Після порпання в каміні та тривалої підземної подорожі власна Кейтова одіж геть зіпсувалася. Випатравши кишені, він позбувся її і перевдягся в Стенів костюм. За братовим прикладом, Джейн вбралася в найпростішу і найпрактичнішу з Марічиних суконь. Також обоє змінили взуття на тутешнє — іншого вони не взяли, хоча в Марічиній гардеробній більшість туфель було з їхнього світу. Кейт слушно зауважив, що ці туфлі аж надто впадають в око, а в їхньому становищі це зовсім небажано. Джейн неохоче погодилася з ним.

Вони зачекали на складі до настання ранку, а коли в порту почалася звичайна щоденна метушня, без проблем змішалися з натовпом. Як і сподівався Кейт, присутність чужоземців тут нікого не здивувала, нікому вони не видалися підозрілими, ніхто не збирався арештовувати їх. За кумедним збігом обставин, першою людиною, до кого вони звернулися за порадою, також виявився чужинець — купець з Ібрії. Він добре розмовляв слованською, непогано знав місто й порекомендував їм гостинку „Вуйкова хата“ — мовляв, і годують там гарно, і на житло гріх нарікати, і до чужинців ставляться неупередже-

но, оскільки господар і сам по матері ібр. Кейт перевірів рекомендацію ібрійського купця, розпитавши ще трьох людей, уже місцевих, а одержавши підтвердження, найняв бричку і звелів візникові їхати до „Вуйкової хати“.

Господар гостинки Ховрань Вуйко, якого і працівники, й пожилці через його прізвище шанобливо називали вуйком Ховранем, виявився чоловіком вельми допитливим і охочим до розмов, але при тому добродушним, приязним та щирим. Кейт винайняв у нього найкращу кімнату, заплативши за тиждень наперед. У відповідь на наполегливі розпитування господаря (це б пак, така дивовижа — гості з крайньої півночі!), він розповів експромтом вигадану історію про те, як між родинами Волшів та Мердоків спалахнула кривава ворожнеча, а оскільки Кейт був наймолодшим з синів, то батько мало не силоміць посадив його з дружиною на корабель і наказав не повертатися доти, доки решта їхніх родичів не вколошкають усіх Мердоків. Та якщо, проти сподівань, Мердоки переможуть, то рід Волшів не повинен згаснути — ось чому батько відрядив Кейта та його жінку подорожувати світом якомога далі від Сами.

Вуйко Ховрань слухав плутану розповідь свого нового пожилця, співчутливо хитав головою, а сам, мабуть, думав, що у варварських краях і звичаї варварські. Потім він увічливо поцікавився, як ідуть справи з кровною ворожнечею. Кейт сказав, що за останніми повідомленнями з батьківщини, Волші невблаганно винищують Мердоків, але до остаточної перемоги ще далеко — надто вже багато розвелось мердокських покручів.

Тут Джейн не витримала й істерично розсміялася. Як пояснила згодом, не від тупої Кейтової історії, а від того, як безжально він знущався зі слованської граматики і на всі лади нівечив слова. Її сміх більше скидався на гіркі ридання й рясно супроводжувався сльозами, тож вуйко Ховрань вирішив, що це його розпитування так засмутили молоду пані, і став всіляко перепрошувати за свою нетактовність. Певна річ, Кейт і Джейн прийняли його вибачення.

У „Вуйковій хаті“ вони мешкали вже четвертий день...

Сутінки насувалися швидко, і коли Кейт доїхав до гостинки, вже помітно стемніло. Люб'язний та запопадливий вуйко Ховрань особисто зустрів заможного пожильця і поцікавився, як пройшли його відвідини Чіричевої вдови. Кейт відповів, що його прийняли дуже гарно, проте виявилось, що Щепан Чірич не мав жодного стосунку до поморських Чіричів. Ще вранці він ніби мимохідь обмовився, що одна з його прабабусь була слованкою з Північного Помор'я на прізвище Чірич, а господар тут-таки зауважив, що минулого тижня помер головний урядник князівства, Щепан Чірич, і це дало Кейтові пристойний привід, щоб відвідати Славомира Ковача.

Згадавши про незрозуміле запрошення Чіричевого пасербка, Кейт запитав у вуйка Ховраня, що означає „одинадцять днів“. Той почав загинати пальці:

— Один день, два дні, три дні...

— Ні-ні,— урвав його Кейт.— Знав я, скільки є число одинадцять. Але пан Ковач був запросити мене та моя жінка заходить до них на одинадцять днів.

— Тоді зрозуміло,— кивнув господар.— Пан Ковач запросив вас відвідати поминальну тризну на одинадцятий день після смерті вітчима.

— Ясно тепер,— сказав Кейт.— А коли має місце бути це?

— За чотири дні. Ви підете?

Кейт відповів, що навряд, бо збирається з дружиною найближчим часом продовжити свою подорож, і запитав, чи часто ходять кораблі до Ібрії.

— Кожнісінького дня, пане Влош,— вуйко Ховрань від самого початку неправильно вимовляв їхнє прізвище, а Кейт і Джейн із ввічливості не виправляли його,— і то по кілька кораблів за раз. Адже Ібрія зовсім поруч, лише три дні плавання до Канабри, найбільшого порту на її північному узбережжі.— Він з невдаваним сумом зітхнув.— Шкода, що ви так скоро покидаєте нас. Ви з пані Влош гарні пожильці.

У відповідь Кейт зауважив, що ще не прийняв остаточного рішення. Але в будь-якому разі, на зворотному шляху вони неодмінно відвідають Мишкович і, звісно ж, знову зупиняться у „Вуйковій хаті“.

— Якщо ви вирішите їхати,— сказав господар,— можу порадити вам „Самотню зорю“, яка вирушає післязавтра вранці. Це чудовий корабель, на ньому служить мій небіж Мілош. Взагалі, „Самотня зоря“ пливе на Пташині острови, але з заходом до Канабри.

— Добре. Спасибі велике. Я буду тримати на увагу ваша порада.

— Коли надумаєте, дайте знати. Я скажу Мілошеві, щоб він переговорив з капітаном.— Вуйко Ховрань обвів поглядом переповнену обідню залу й запитав: — Я так розумію, що ви вечерятимете в своїй кімнаті?

Кейт заперечно хитнув головою:

— Найбільша подяка, але я мав добру вечерю в пана Ковач. А для мою дружини, бути вам таким ласкавим, накажіть нести вечерю на нашу кімнату.

— Пані не дочекалася вашого повернення й повечеряла сама,— повідомив господар.— А нещодавно їй віднесли гарячу воду. Досі я навіть подумати не міг, що північні...— з усією очевидністю, він мало не бовкнув „варвари“, проте вчасно стримався,— ...що північні люди так часто миються.

— Мій народ вельми любити гаряче купання,— сказав Кейт.— У нас довго зима, сніг, холод. Ми часто ходити на баню, аби не були хворіти на простуда.

— Дуже розумно з вашого боку,— схвально мовив вуйко Ховрань.

Закінчивши розмову з господарем, Кейт піднявся по сходах на другий поверх, де знаходились кімнати для пожильців, і підійшов до своїх дверей. На відміну від інших, вона була двоствулкова, трохи вища і майже в півтора рази ширша.

„Ласкаво просимо до королівського люксу,“— з похмурою іронією подумав він, відчиняючи двері.

Кейт проминув невеликий передпокій з комірчиною для особистої прислуги (якої ні в нього, ні в Джейн не було) і ввійшов до панської кімнати. Назвавши її королівським люксом, він іронізував лише почасти. За мірками цього світу і цього часу, кімната, як на готельний номер, справді була розкішна — простора, затишна, охайна, з дорогими меблями й широким

ліжком під балдахіном. Всі стіни в кімнаті були завішані гобеленами, підлога встелена килимами, а на вікнах висіли прозорі фіранки й оксамитові штори. Кейт платив за неї по златому на день — дуже великі гроші, але не шкодував про це. Вони з сестрою були з заможної родини і змалку звикли жити в комфорті.

Частину кімнати було відокремлено розсувною перегородкою, і звідти долинало хлюпання води та дівчаче хихотіння. Кейт не стримався й на секунду зазирнув у щілину між двома секціями. Він побачив сестру, що сиділа у великих ножках, наповнених водою, а роздягнена догола покоївка, молоденька дівчина на ім'я Елішка, мила їй голову. Джейн гладила рукою пружні сідниці дівчини, а та нітрохи не протестувала і тільки посміювалася.

Зніяковілий Кейт зрозумів, що його поява залишилася непоміченою. Він тихесенько повернувся назад і гучно хряснув дверима. Хихотіння миттю урвалося.

— Джейн, це я, — сказав Кейт. — Ти миєшся?

— Так, — озвалася сестра. — Зачекай, скоро закінчу.

— А я нікуди не поспішаю.

Він пройшов у інший кінець кімнати, стягнув з себе камзол і присів у крісло поруч зі столиком, на якому стояла тарілка з рештками вечері. Джейн майже не скушувала смаженого м'яса, тушкованих грибів та вина, зате з'їла овочевий салат і всі фрукти — у вазі залишилася одна ягода полуниці. Кейт узяв її й кинув собі до рота.

Хвилин за десять хлюпання припинилося, а незабаром з перегородки вийшла Джейн, від ший до п'ят закутана в простирadlo. Слідом за нею з'явилась покоївка, на ходу осмикуючи поспіхом одягнену сукню. Вона привітала Кейта шанобливим поклоном, він кивнув їй у відповідь.

— Довго ж тебе не було, — зауважила Джейн. — Я вже почала сподіватися, що ти повернешся з гарними новинами. Але з виразу твого обличчя бачу, що це не так.

— На жаль, не склалося, — підтвердив Кейт. — Добре хоч те, що мене не заарештували. Ти не думала про таку можливість?

— Думала. І, між іншим, переживала. А потім збагнула, що якби тебе кинули за ґрати, то вже давно прийшли б і за мною.

Ясна річ, вони говорили англійською і могли не боятися, що покоївка зрозуміє їх. Тільки треба було уникати власних імен та назв.

— Якщо хочеш помитися, — сказала Джейн, умостившись на стільці, — то вода ще гаряча. Чи ти гребуєш?

— Ні, просто не хочу. Дуже втомився.

— Що ж, воля твоя, — низала сестра плечима і вже слованською додала: — Чого ти чекаєш, Елішко?

— Перепрошую, пані, — похопилась покоївка, взяла гребінець і стала розчісувати вологе Джейнине волосся.

Кейт задумливо дивився на обох дівчат, які час від часу, ніби ненароком, лагідно торкалися одна до одної й обмінювалися відповідного змісту поглядами. Покоївка знай скося позирала на Кейта й лукаво посміхалася. Йому було дуже ніяково, але він терпляче продовжував ґрати роль стомленого і знудьгованого чоловіка.

Закінчивши розчісувати Джейнине волосся, покоївка запалила в кімнаті свічки, бо вже стало темно, і запитала, чи кликати слуг, щоб винесли воду.

— Ні, Елішко, не треба, — сказала Джейн. — Завтра. А тацю заberi. Залиш тільки м'ясо, хліб та вино. — І вже до Кейта англійською: — Дай чайові.

Кейт дістав з гаманця кілька дрібних монет і, коли Елішка підійшла до столу, щоб забрати тацю, поклав їх у її долоню. Дівчина вдячно всміхнулася:

— Дякую, пане, ви дуже щедрий. Вам нічого не треба?

„Двійко Конорів,“ — подумав Кейт. — „А можна й одного...“

— Ще полуниць, — промовив уголос. — І передай господареві, що завтра я хочу зустрітися з його небожем Мілошем.

— Буде зроблено, пане.

Коли покоївка пішла, Джейн сказала Кейтові:

— Бачу, в тебе прогрес. Щойно ти абсолютно правильно, без жодної помилки, побудував ціле речення.

Кейт гмикнув.

— А я й не помітив.

— У тім-то весь фокус. Це називається інтенсивним входженням у мовне середовище. Ми з тобою отримали непогану підготовку, маємо чималий словниковий запас і гарне знання ґраматики, але досі не було практики спілкування живою розмовною мовою — яка, до того ж, помітно відрізняється від книжкової. А тепер цього спілкування вдосталь, ми швидко засвоюємо практичні навички, вчимося формулювати свої думки „на льоту“ — відразу слованською, не перекладаючи з англійської. Правда, вимова в тебе паскудна. Але тут нічого не вдієш, ти геть позбавлений музичного слуху. Мабуть, у дитинстві, тобі *медвед става на ухо*... — Джейн підвелася зі стільця і рушила до ліжка. — Відвернися, Кейте. Я хочу вдягнути сорочку й лягти.

Кейт встав з крісла, перетнув кімнату і зайшов за перегородку. Він почув шурхіт простирадла, а слідом за тим пролунав сестрин голос:

- Таки вирішив помитися?
- Лише руки й обличчя.
- Там у тазика є чиста вода...
- Бачу.

Помивши руки і вмившись, Кейт з дозволу сестри вийшов з-за перегородки. Джейн сиділа в ліжку, вкривши ноги тонкою ковдрою. На ній була шовкова нічна сорочка, прикрашена мереживом і вигадливою вишивкою. Ще першого ж дня, переконавшись, що їй, як шляхетній пані, доведеться мати справу з покоївкою, Джейн вирішила не ризикувати, надягаючи білизну з Марічиного гардеробу, що геть уся була з їхнього світу, а придбала собі тутешню. Для цього навіть не довелося нікуди йти — зачувши про бажання своїх нових пожилців закупити обновки, вуйко Ховрань сповістив про це власників кількох найближчих крамниць, а ті негайно прибігли до гостинки зі своїм крамом, приваблені брязкотом золота в гаманцях заможного чужинського подружжя.

З міркувань безпеки, Кейт і Джейн узагалі сховали на саме дно валіз майже всі речі, що походили з їхнього світу. Сестра лишила при собі тільки пилочку для нігтів, маленькі ножиці, пінцет для вискубування брів та ще шампунь — бо мити во-

лосья місцевим милом навідсіч відмовлялась; а Кейт тримав у своїх кишенях сигарети з запальничкою, годинник, кулькову ручку, шокер і Ключ. Останній призначався для спроб відшукати в Мишковичі портали — а отже, й Конорів.

— То що вийшло з Ковачем? — запитала Джейн, коли брат знову влаштувався в кріслі.

— Ну, зустрілися, поговорили, я передав йому листа.— Кейт з прикрістю зітхнув.— Але він, на жаль, не Конор. І точно нічого не знає про Конорів.

— Звідки така впевненість?

— Ми спілкувалися понад три години. Здається, я йому сподобався; та й він припав мені до душі. Достойний чоловік — розумний, чесний, порядний. Хитрий — але не лукавий. Ми розмовляли на різні теми, часом я навмисно припускався таких обмовок, у яких кожен Конор миттю розпізнав би відверті натяки. Проте Ковач списував це на моє погане знання слованської й щиро намагався допомогти мені правильно сформулювати думку.

— Він міг хитрувати. Ти ж сам казав, що він хитрий.

— Безперечно, міг. Але не так, як він це робив. Крім того, був іще один момент. Я сказав, що однією з причин наших відвідин Мишковича є паломництво до могили Святої Ілони. Ковач охоче розповів мені про саму княгиню — виявляється, він добре знав її за життя, — і палко переконував мене, щоб я не вірив усім тим нісенітницям про буцімто її чаклунські здібності. Мовляв, вона була обраниця Отця, відзначена небесною благодаттю, і все таке інше. Якби він був Конором, то не став би верзти цю нісенітницю. Йому було б соромно слухати самого себе.

— Гадаєш, він визнав би, що Марічина мати була відьмою? — з сумнівом запитала Джейн.

— Аж ніяк. Думаю, він просто не говорив би про неї так багато. Я ж зовсім не наполягав на цій темі. А якби він, не будши Конором, таки знав про них, то й поготів обмежився б загальними словами, щоб не бовкнути зайвого. Проте він захищав княгиню. Навіть виправдовував її. В його розумінні, будь-які чари пов'язані з чимось нечистим... Ні, Ковач точно не Конор.

Та й, власне, прикидатися йому не було сенсу — адже під час нашої розмови я неодноразово вмикав у кишені Ключа й намагався активувати портал у будинку. А Ковач і оком не змигнув.

Джейн миттю пожвавилася.

— То ти все ж знайшов портал?

— Так, — кивнув Кейт. — Але нам фатально не пощастило. Щепан Чірич напевно був Конором — та він помер. Зрозуміло, що його рідний син також Конор, проте зараз він перебуває у Цервениграді, разом зі Стеном. А дві дочки вже заміжні, одна з них мешкає в Брейзинському князівстві на півночі Галосагу, інша — у Влохії.

— А їхні родичі?

Кейт знову зітхнув.

— Це ще одна неприємна звістка. Щепан Чірич не мав тут кровної рідні. Його батьки переїхали до Галосагу аж із Македонії, а Щепан був їхньою єдиною дитиною.

— То, може, його перша жінка...

— Не було ніякої першої жінки. Ми з тобою помилилися — вирішили, що раз він узяв шлюб із вдовою, то й сам був удівцем. А насправді Бранка Ковач овдовіла в сімнадцять років, невдовзі після народження Славомира. За рік по тому вона вийшла за Щепана Чірича, що був одного з нею віку. Отож тут ловити нічого.

— Схоже, що так, — погодилася Джейн. — Ще одна нитка обірвалася. Що тепер робити? Сидіти склавши руки й чекати, поки Стен одержить твого листа?

— Один тиждень можна було б і зачекати, — сказав Кейт. — Та біда в тім, що Стен не на курорті, а на війні. У будь-який час він може залишити Цервениград і рушити з військом на Златовар. Поки гонець розшукає його, поки Стен віднайде можливість зв'язатися з Марікою... Словом, не можна покладатися лише на нього.

— Пропонуєш їхати до Любляна?

— Ні, це аж надто далеко. Але й залишатися тут ще на тиждень немає сенсу. На той випадок, якщо лист надійде вчасно і Стен або Маріка надішлють когось за нами, ми повідо-

мимо вуйкові Ховраню, де нас шукати. Та спершу заждемо ще день — ану ж Ковач таки знає про Конорів. Заразом спробуємо ще один варіант і відвідаємо завтра найвідоміших мишко-вицьких лікарів. Судячи з усього, медицина серед Конорів у пошані. Та ж Маріка, наприклад...

Цієї миті почулося рипіння зовнішніх дверей, а відтак хтось постукав у внутрішні. Кейт машинально сунув руку до кишені, де лежав шокер, і дозволив увійти.

Це була покоївка, що принесла замовлені ним полуниці. За Кейтовою вказівкою вона поставила вазу на тумбу з його боку ліжка, а тоді промовила:

— Вуйко сказав, що завтра зранку Мілош має бути тут. Вас це влаштовує?

— Цілком, — відповів Кейт і дав дівчині ще двійко монет.

Покоївка подякувала і запитала, чи більше нічого не треба. Отримавши заперечну відповідь, вона вклонилася:

— Добраніч, пане, пані. Не забудьте замкнути за мною двері.

Вона подалася до виходу, Кейт пішов за нею. У передпокої дівчина затрималася, поманила його до себе і пошепки сказала:

— Здається, ви нехтуєте своєю дружиною. Це погано, мій пане. Дуже погано. — І вибігла в коридор.

Розгублений Кейт кілька секунд простояв нерухомо, потім замкнув на засув зовнішні двері й повернувся до кімнати.

— Що там вона шепотіла? — поцікавилася Джейн.

— Шепотіла? — прикинувся здивованим Кейт. — Нічого не шепотіла. Тобі почулося.

— Ні, не почулося. Я музикантка, Кейте, не забувай, і маю гострий слух. То що вона сказала?

„Чому всі жінки такі допитливі?“ — роздратовано подумав Кейт, замикаючи на засув і внутрішні двері. — „Недоречно допитливі. Чому б їй не запитати про щось справді важливе. Хоча б про те, навіщо мені знадобився Ховранів небіж...“

Він мовчки обійшов кімнату, загасив усі свічки, крім двох — на своїй і сестриній тумбах. Потім присів на край ліжка, взяв з вази одну полуницю і з'їв її. Запитав у Джейн:

— Хочеш?

Вона пирхнула:

— Цього ще бракувало! Полуниця, в ліжку, з твоїх рук — ні, красно дякую... До речі, ти так і не відповів на моє запитання. Я чула, що Елішка тобі щось нашіптувала.

Кейт з'їв ще дві ягоди і сказав:

— Гаразд. Якщо тобі так хочеться знати, Елішка зробила мені зауваження. Вона дорікнула, що я приділяю тобі мало уваги.

Джейн довго мовчала. Кейт уже вирішив, що тема вичерпана, аж тут вона тихо мовила:

— Як це розуміти?

— Саме так, як ти зрозуміла. Дівчина вважає тебе сексуально заклопотаною. Ти ж її лапала, хіба ні?

— Ну, лапала. Сам же бачив, нащо питаєш... І, до твого відома, — додала Джейн сердито, — сьогодні зранку, коли ти пішов тинятися містом, ми з нею гарно розважилися в ліжку.

„Радий це чути,“ — понуро подумав Кейт. Після тієї розмови в Марічинім кабінеті сестра не втрачала жодної нагоди, щоб зайвий раз нагадати йому про свою орієнтацію. Свідомо чи ні, вона робила це з цілком певною метою — примусити його відчувати докори сумління. І він їх відчував...

— А до чого тут ти? — після короткої паузи запитала Джейн. — Ти ж чоловік.

— У тім-то й річ, — неохоче відповів Кейт. — Вочевидь, Елішка витлумачила ваші дівочі розваги по-своєму. Вона вирішила, що з тієї чи іншої причини я... гм... погано виконую свої подружні обов'язки. Тому ти й шукаєш утіхи з нею.

— Отже, вона так і не зрозуміла, що мені подобаються дівчата?

Кейт трохи помовчав, добираючи потрібні слова. Йому хотілося якнайшвидше закінчити цю дразливу розмову.

— Виходить, що не зрозуміла, — промовив він. — Або не сприйняла це серйозно. Я звернув увагу, що дівчина нітрохи не бентежилась, коли ти лапала її в моїй присутності. Мабуть, вона вбачала в цьому гру, спробу з твого боку привернути мою увагу, подразнити мене.

— Але вранці це була не гра,— наполягала Джейн.— Ми з Елішкою таке виробляли, що...

— Благаю, звільни мене від подробиць,— рішуче урвав її Кейт.— Може, вона закохалася в тебе, хтозна. Але мені байдужісінько, я взагалі не хочу про це говорити. Давай уже лягати. Сьогодні був важкий день, та й завтра буде нелегкий. Маємо обійти всіх відомих у місті лікарів, може, хтось із них виявиться Конором.

Джейн торкнулась рукою свого волосся і переконалася, що воно вже висохло. Тоді згасила свічку на своїй тумбі, лягла на подушку й натягла до грудей ковдру.

— Твоя правда,— погодилась вона й повернулася спиною до брата.— Пора спати.

Кейт швидко роздягнувся й ліг. Попри те, що ліжко було широке і їх розділяла пристойна відстань, він почувався скуто й незатишно. А як почувалася Джейн, йому навіть важко було уявити. Ця ситуація не могла не нагадувати їй про ту подію десятирічної давнини, про його тодішній ганебний вчинок...

Ще в Мишковарі Кейт збагнув, що раз вони видаватимуть себе за чоловіка з жінкою, то й спати їм доведеться разом. Він хотів був повернутися до варіанту з братом і сестрою, але передумав — ця легенда створювала куди більше проблем, ніж необхідність ділити одне ліжко. І Кейт був радий, що Джейн перша заговорила про варіант з подружжям. Він і сам дійшов би такого рішення, проте в нього не повернувся б язик запропонувати це...

Кейт поки не став гасити останню свічку, а спершу вирішив доїсти полуниці. За хвилину Джейн перекинулася на спину і сказала:

— Ну, гаразд, завтра відвідаємо мишковицьких лікарів. А якщо не знайдемо серед них Конорів?

— Тоді післязавтра поїдемо звідси. Вірніше, попливемо.

— Куди?

— В Ібрію. Тамтешній король — Конор.

— Звідки ти знаєш? — запитала здивована Джейн.

Кейт повернувся до сестри. Вона дивилася на нього широко розплющеними очима, в яких миготіли відблиски полум'я

свічки.

— Король Ібрії і є той самий Флавіан.

— Марічин наречений?

— Так. Я з'ясував це в Ковача. Коли мова зайшла про Маріку, я навмання закинув вудочку, сказав, що випадково почув розмову про те, нібито вона заручена з Флавіаном. Добре, що не назвав його якимсь Флавіаном, а просто Флавіаном. Ковач відповів, що офіційно про заручини не повідомляли, але й мишковитяни, й ібри вважають цей шлюб справою вирішеною. Мало того, найпоширеніша версія Марічиної відсутності полягає в тому, що Стен таємно відправив сестру до Ібрії, під опіку нареченого, і тепер король Флавіан переховує її в одному зі своїх замків, щоб до неї, бува, не дісталися шпигуни Чеслава Вишиградського.

— То он воно що! — спроквола мовила Джейн. — Маріка збирається стати королевою. Губа в неї не з лопуцька... А з чого ти взяв, що Флавіан неодмінно Конор? Ти ж сам казав, що з розмов Аліси та сера Генрі це не очевидно.

— Тепер уже очевидно. На жаль, зараз я не маю записів цих розмов, але згадувався він там щонайменше разів п'ять. І завжди мова йшла про людину, з якою Маріка та Стен добре знайомі, часто спілкуються. Звичайно, Ібрія знаходиться не далеко — але й не так близько, щоб Флавіан міг регулярно з'являтися в Мишковарі, якби не був Конором. — З'ївши останню полуницю, Кейт підвівся й сів у ліжку. — Джейн, ти не заперечуєш, якщо я закурю?

— Кури на здоров'я, — відповіла сестра. — А я хоч подихаю димом.

Ще на самому початку Джейн відмовилася від сигарет і радила так само вчинити Кейтові, бо в світі, де ще ніхто не чув про тютюн, палити було необачно. Та їй було легко про це говорити — насправді вона не курила, а просто зрідка бавилася. Зате Кейтові доводилося непереливки, він не міг обійтися бодай без кількох сигарет на день, але палив лише тоді, коли його гарантовано ніхто не міг побачити.

Від першої ж затяжки йому запаморочилося в голові. Він відкинувся на подушку і примружив очі, насолоджуючись

цим відчуттям. Ніби звідкись здаля до нього долинув сестрин голос:

— А знаєш, мені це зовсім не подобається.

— Що? — не зрозумів Кейт.

— Ти вирішив їхати до Ібрії, не порадившись зі мною.

— На Бога, Джейн! А що я зараз, по-твоєму, роблю? Якраз раджуся. Будеш проти — ми нікуди не поїдемо.

— Але ж дивна в тебе манера радитися, — зауважила сестра. — Ти говориш про цю подорож, як про доконаний факт. Крім того, ти ще до початку нашої розмови попросив господаря влаштувати тобі зустріч з його небожем Мілошем. Думав, я не знаю, що він моряк? До речі, Елішка його менша сестра.

Кейт збентежився й ніяково промимрив:

— Ну, я гадав... я був певен, що ти погодишся. Бо якщо задум з лікарями нічого не дасть, у нас не залишиться інших варіантів. Я й сам не в захваті від перспективи три дні провести в морі, а потім ще кілька днів згаяти на поїздку з Канабри до Паланти.

— І врешті зустрітися з суперником, — промовила Джейн з чималою часткою зловтіхи; видно було, що ця думка її розвеселила. — До того ж на його території. Цікаво, що ти скажеш йому про свої стосунки з Марікою? Чи взагалі не говорити меш, а відразу кинешся в бійку?

— Припини, — сказав Кейт. — Це зовсім не смішно.

Прицілившись, він викинув недопалок у відчинене вікно і лише тоді зрозумів, що утнув дурницю.

— Дуже культурно, — прокоментувала Джейн.

— Вибач, — винувато мовив Кейт. — Це я від злості.

— Через мої дурні слова? Та я ж просто пожартувала.

— У твоїх словах навіть більше правди, ніж тобі здається, — сказав він, зручніше вмоцнюючись у ліжку. — Я б з величезним задоволенням надавав Флавіанові по пиці...

— І дарма. Ви з ним радше товариші в нещасті, аніж суперники. Маріка обох вас водить за носа, а сама спить з Алісою. Твоя злість спрямована не за адресою. Якщо в тебе так сверблять руки...

— Будь ласка, Джейн, не треба,— простогнав Кейт.— Не вплутуй сюди Алісу. В Маріки з нею несерйозно.

— Ти так вважаєш?

— Атож. Саме так я вважаю. Маріку приваблюють хлопці, і... Коротше, я знаю, що вона закохана в мене. Може, вона сама ще не розібралася в своїх почуттях, зате я розібрався. Все-таки я маю певний досвід. І якби я захотів, Маріка давно була б моєю... Вірніше,— виправився він,— я, звісно, хотів цього. Але завжди стримувався, не йшов до кінця.

— Навіть так? — Джейн пильно подивилася на нього.— Дуже цікаво. З чого б така стриманість? Що тебе зупиняло?

— Страх втратити її,— просто відповів Кейт.— Я знав, що рано чи пізно наш зв'язок закінчиться, тому боявся й починати.

— Ідіотська логіка! — пирхнула сестра.

— Ідіотська,— погодився Кейт.— Але логіка. Маріка — не звичайна шляхетська панночка. Вона принцеса, донька князя й сестра князя. Її брат — майбутній імператор чи, принаймні, король. Маріка не владна над своїм особистим життям, і вибір її майбутнього чоловіка — питання політичної доцільності, а не ніжних почуттів. Навіть за всього бажання вона не зможе стати моєю дружиною.

— Гм... А відколи ти почав думати про одруження?

— Від першої зустрічі з Марікою. Я одразу зрозумів, що вона... особлива. Зовсім не така, як ті дівчата, що були в мене досі. Я хочу від неї набагато більшого, ніж просто переспати. Цього замало, я цим не задовольнюся. Мені потрібна вона вся — цілком і на все життя. А думка про короткий роман з нею видається мені блюзнірською... тільки прошу, не смійся.

— Я не сміюся,— м'яко мовила Джейн.— Це нітрохи не смішно. Це... це так зворушливо... І дуже сумно.

Кейт відвернувся, щоб не бачити співчутливого погляду сестри й задув свічку на тумбі. Спальня поринула в півтьму, лише холодні зорі байдуже миготіли у вікні.

— Добраніч, Джейн,— сказав він.

— Добраніч, Кейте,— відповіла вона.

Розділ 18

Норвік

До маєтку Буковича вони прибули надвечір. Ендре Міятович відразу повернувся додому, а Стен мусив затриматися — він не міг знехтувати своїми обов'язками верховного командувача і мав особисто переконатися, що військо як слід розмістилося на ніч. Відтак Стен ще цілу годину провів разом з іншими князями та воєводами за святковим столом — правила гостинності зобов'язували Еньо Буковича прийняти таких знатних вельмож на гідному рівні.

Лише коли бенкет закінчився і високі гості розійшлися по відведених їм кімнатах, а в розташованому біля стін замку таборі було оголошено відбій, Стен отримав довгоочікувану свободу. Еньо Букович провів його до своїх покоїв (що їх, як було оголошено завчасно, він надав у розпорядження князя Мишковицького), без зайвих розпитувань відкрив портал і лише поцікавився, за якою „ниткою“ викликати його в разі нагальної потреби. Стен не ризикнув показувати йому „нитку“, що вела до Зали Дванадцяти (хоча без відкритого доступу до тамтешнього порталу визначити його розташування неможливо), тому сказав, що всі повідомлення слід надсилати на портал Анте Стоїчкова. Більше запитань не було, і Букович залишив Стена самого, попередивши насамкінець, що спить він дуже чуйно, а тому *голосно* кликати його не треба.

Коли за господарем зачинилися двері, Стен повернувся до відкритого порталу і зо хвилю простояв у задумі. Півтори години тому Стоїчков переказав через Буковича: „Збираємось о пів на третю. Поки відпочинь у сестри. Вона чекає на тебе.“ З огляду на різницю в часі між двома світами, це була розумна пропозиція. Завітавши до Маріки, він встигне добре виспатися перед зборами Ради і на ранок, коли військо знову має вирушити в дорогу, буде свіжим та відпочилим.

А проте, Стен вагався. Раніше він узагалі відмовлявся приходити в Норвік, бо вони з сестрою могли зустрічатися ли-

ше в тій самій кімнаті, де колись його мати зраджувала його батька. Тепер, з появою нового portalу, ситуація покращилася — але не набагато. Стен і далі не палав бажанням опинитися під одним дахом з колишнім коханцем своєї матері, а тим більше — зустрітися з ним...

„А хай йому чорт!“ — раптом розізлився він. — „Що я мов мала дитина?! Чого я боюся — зустрічі з німечним дідуганом? Може, йому вистачить кебети не показуватися мені на очі...“

Зважившись, він надіслав виклик через портал.

„Стене! Нарешті!“ — за мить озвалася Маріка, її думки-слова летіли стрімко, накладаючись одне на одне. Сестрина відповідь ішла іншою „ниткою“, Стен негайно вхопився за неї й відпустив попередню „нитку“, що вела до старого portalу Корнора МакКоя. — „А я вже тебе зачекалася... Зажди трохи. Зараз відкрию.“

„Стривай! Там поруч нема твого... батька!“

„Ні, не турбуйся. Він досі в Лондоні. Повернеться лише завтра ввечері.“

Стен згадав, що на останній їхній зустрічі Маріка щось говорила про поїздку її батька до якогось Лондона.

„Неймовірно!“ — вразився він. — „Тут таке відбувається, а вона навіть не викликала його додому. Але чому? Щоб не насторожити Послідовників?.. Оце так самовладання! Виходить, Мітович мав рацію: я погано знаю власну сестру...“

Невдовзі Маріка знов озвалася. Тепер її думки йшли з нормальною швидкістю:

„Готово, прохोдь. Тільки обережніше — не спіткнись.“

Останнє попередження було зайвим. Як завжди при переході в інше місце, Стен зробив один крок і зупинився.

Він опинився чи то в шафі, чи то в неглибокій ніші в стіні. Перед ним стояла Маріка й лагідно всміхалася. Вона була одягнена у квітчастий халат, до непристойності короткий — його поли навіть не прикривали коліна; а на ногах у неї були чорні панчохи. Стен вийшов з шафи (це таки була шафа, але водночас убудована в стіну) і пригорнув до себе сестру.

— Вітаю, братику, — промовила вона. — Мені так тебе бракувало.

— А я хвилювався за тебе,— сказав Стен.

Не випускаючи Маріку з обіймів, він роззирнувся довкола. Кімната була дуже затишна, оздоблена досить незвично, але з гарним смаком, і всюди відчувалася присутність жіночої руки. Всі меблі були тонкої, майстерної роботи, старанно відшліфовані навіть у важкоприступних місцях. Посеред кімнати стояло широке ліжко, вкрите пухнастим темно-червоним покривалом. На стіні висіло велике овальне дзеркало, а під ним стояв низенький столик з купою різних пляшечок, коробочок та щіточок — таких самих, як і в Марічиній гардеробній у Мишковарі.

Обидва вікна було затулено шторами — вочевидь, із обережності. Кімнату заливало яскраве світло від білої кулі, що висіла під стелею. Стен не відчував там присутності магії — цей світильник явно працював інакше, ніж звичні йому змалку світлові кулі. Здається, два чи три тижні тому сестра щось розповідала про електрику і навіть демонструвала роботу свого ліхтарика...

Маріка відступила на крок від Стена і зміряла його поглядом з ніг до голови.

— Який ти брудний, братику! Просто жах.

— Справді,— погодився він.— П'ять днів провів у дорозі.

— Тобі треба помитися й перевдягтися,— рішуче сказала Маріка.— Не можна в такому вигляді йти на збори.

— Я б радо, але...

— Жодних „але“,— урвала його сестра.— Маємо вдосталь часу. Ходімо,— вона потягла Стена за собою,— зараз приймеш душ... ні, краще ванну. Гаряча ванна — саме те, що зараз тобі потрібно.

Маріка провела брата до сусідньої кімнати, такої ж завдовжки, як спальня, але втричі вужчої по ширині. Її стіни та підлога були облицьовані квадратними мармуровими плитками, щільно підігнаними одна до одної. Дальню частину приміщення відокремлювала від решти скляна перегородка, а посередині, біля одної з поздовжніх стін стояли великі білі ночви.

— Це мильня, — пояснила Маріка, про що Стен і сам здогадався. — Тут її називають ванною кімнатою. А це, — вона вказала на ночви, — ванна.

Поки Стен з цікавістю роззирався, сестра схилилася над ванною, одночасно повернула дві ручки — з червоним та синім ковпаками — і з крана полилася вода, від якої здіймалася пара. Ванна стала швидко наповнюватися. Маріка підставила пальці під струмінь, ще трохи повернула ручку з синім ковпачком, потім випросталась і сказала братові:

— Як бачиш, тут не треба нагрівати воду чарами. До крана надходить і гаряча, й холодна вода, їх можна змішувати на свій розсуд.

— Непогано, — промимрив Стен, уважно роздивляючись чудернацький на вигляд предмет, що стояв під стіною, поруч із ванною. Він викликав у нього якісь невиразні асоціації... Нарешті Стен збагнув. — Ага! Це тутешній відхожий стілець, так?

— Правильно, — підтвердила сестра. — Називається унітазом і влаштований хитріше... Гаразд, шампуні ти не визнаєш, ось твоє улюблене мило, — з цими словами Маріка поклала на кутній край ванни новенький шматок білого мила того ґатунку, яким Стен постійно користувався впродовж останніх трьох років, донедавна навіть не підозрюючи, що воно походить з іншого світу. — Рушники бери які завгодно, вони всі чисті. Коли помиєшся, закутаєшся в них. І не думай надягати свій бруднящий одяг, бо тоді знову зажену в ванну... Ти голодний?

— Ні. В Буковича наївся по саме нікуди.

— І солодкого не хочеш?

— Дякую, не влізе.

— Шкода, могла б пригостити морозивом. У нас воно завжди є, навіть узимку. Аліса його дуже любить.

— До речі, вона тут?

— На жаль, ні. Поїхала до університету. Ви з нею розминулися на якісь півгодини. Хотіла вас сьогодні познайомити, але доведеться чекати наступного разу. Аліса чудова дівчина, вона неодмінно сподобається тобі... Тільки цур — не загравай з нею.

Стен посміхнувся:

— Ти ж знаєш, сестричко, твоїх подруг я не чіпаю.

— Авжеж не чіпаєш,— скептично мовила Маріка.— Може, назвати на ім'я всіх, кого ти *не чіпав*?

Він збентежився й відвів очі.

— Алісу я не чіпатиму. Обіцяю.

Оскільки на той час ванна наповнилася більш ніж наполовину, Маріка перекрила воду й сказала:

— Ну, добре, далі ти й сам упораєшся. Мийся, не поспішай. А я не заважатиму.

Вона вийшла, щільно зачинивши за собою двері, а Стен роздягнувся й заліз у ванну. Він добряче відмокнув у гарячій воді, ретельно вимився, а потім ще довго лежав у зручній ванній, розслабившись і мліючи від задоволення.

Коли розчервонілий від купання Стен повернувся до спальні, там його чекала приємна несподіванка: у кріслі й на двох стільцях було розкладено повний комплект його вбрання — спідня білизна, батистова сорочка, камзол зі штанами, шита золотом князівська мантия з червоного шовку та шкіряні черевики.

Маріка саме розстеляла ліжку. Перехопивши братів погляд, вона лукаво всміхнулася:

— Ось мій тобі сюрприз.— І відвернулася, щоб він міг скинути з себе рушники.— А тепер надягай білизну і мерщій у ліжечко.

— То ти знов увімкнула свій портал? — запитав Стен, продовжуючи зачудовано дивитися на свій одяг (а що це його одяг, не було жодних сумнівів).— Чи зуміла відкрити мій?

— Ні те, ні інше,— відповіла Маріка.— Просто я згадала, як минулого разу ти сказав, що через поспіх залишаєш частину своїх речей в Арпада Савича. От і попросила його... Стене!— раптом перервалася вона.— Я не маю очей на потилиці, проте мені здається, що ти стоїш стовбнем і нічого не робиш. Навіщо тоді я відвернулася?

— Гаразд. Я зараз.

Стен звільнився від рушників, надягнув білизну й забрався під ковдру. Ліжко приємно поєднувало в собі м'якість та

пружність, а постіль була свіжа й приємно пахла. Щойно Стенова голова торкнулася подушки, його миттю поїняла сонно-та.

Маріка повернулася до брата й запитала:

— Тебе залишити? Спи спокійно, не бійся проспати. Я вчасно тебе розбуджу.

— Не йди,— попросив Стен.— Побудь зі мною, поки я засну.

— Гаразд,— охоче погодилась Маріка.

Вона присунула до ліжка стілець, з якого Стен забрав свою білизну, і влаштувалась на ньому. Поли її коротенького халатика трохи розійшлися, і Стен поспіхом відвів очі, остаточно ствердившись на думці, що така одіж — справжнісіньке неподобство.

А вголос він промовив:

— А в тебе мила кімната, дуже охайна. Маєш гарну покоївку.

— Тут я не маю особистої прислуги,— похитала головою Маріка.— І, власне, її не потребую. Не хочу, щоб хтось сторонній потикав носа в мої справи. Ми з Алісою самі прибираємо і в спальні, і в кабінеті, і у ванній...— Тут сестра ніяково всміхнулася.— Та якщо чесно, прибиранням займається сама Аліса, я їй лише допомагаю... вірніше, плутаюсь у неї під ногами. Не навчена змалку до такої роботи.

— Ви з Алісою мешкаєте разом?— здивувався Стен.— Невже замок такий малий?

— Норвік справді невеликий замок,— визнала Маріка.— Проте місця в ньому вистачає. Тут поруч, у цьому ж крилі, є ще три гостьові кімнати. Я могла б зайняти одну з них, але не бачу сенсу. Мені зручніше жити з Алісою — ми гарно ладнаємо, одна одній не заважаємо, а ліжко, як сам бачиш, досить велике, нам удвох не тісно.

— То, може, відведеш мене в якусь із гостьових кімнат,— запропонував Стен.— Ну, щоб не заважати Алісі, коли вона повернеться.

— Не турбуйся, ти їй не заважатимеш,— відповіла Маріка.— Передовсім, вона навряд чи повернеться, поки ти тут. А

якщо й повернеться, зачекає, не проблема. Крім того, тобі краще залишатися біля порталу. Мало що може статися.

— Твоя подруга точно не заперечуватиме? — для заспокоєння сумління перепитав Стен.

— Точно, — кивнула Маріка і чомусь посміхнулася. — Алісу це навіть розважить: нарешті в її ліжку спить чоловік!

Останні слова не сподобалися Стенові, надто вже двозначно вони прозвучали, а сестра при цьому ще й якось дивно посміхалася. Хоча, можливо, вона просто мала на увазі, що Алісі давно пора заміж.

З іншого боку, продовжував міркувати Стен, дедалі глибше поринаючи в дрімоту, Маріка виразно дала йому зрозуміти, що Аліса не з тих дівчат, які водять до себе чоловіків. Тобто, вона порядна. А коли врахувати, що спальня в Маріки з Алісою спільна, то складається враження, що тим самим сестра намагається випередити його розпитування про того хлопця, слугу Послідовників... як там його звати — Кей, чи що? Мовляв, я ночую з Алісою, вона порядна, я — також, чоловіків ми до себе не підпускаємо...

Стен усе ще вирішував, з чого почати цю непросту розмову, коли сон остаточно здолав його.

Розділ 19

Підслухана розмова

Аліса повернулася в Норвік близько півдня. Ще зранку Маріка попередила її про Стенів візит, тому вона зайшла лише до кабінету, де поклала на стіл підручники та конспекти, у передпокої зняла куртку і змінила черевики на домашні туфлі, після чого подалася до сусідньої з її покоями гостьової кімнати.

Там була Маріка. Одягнена в халат, вона сиділа в широкому кріслі, підібгавши під себе ноги, і переглядала товстий медичний журнал. Її волосся було трохи вологим і від того здавалося радше руським, ніж золотавим.

При кузининій появі, Маріка згорнула журнал і здивовано мовила:

— Щось ти рано сьогодні.

— Вирішила засачкувати, — пояснила Аліса. — Однаково не було нічого цікавого. А як твій брат?

— Спить мов убитий. Дуже втомився, бідолашний. — Маріка ніжно всміхнулася. — Прийшов страшенно брудний, натрусив пилу на килим. Але нічого, згодом я приберу.

Аліса скептично гмикнула.

— Грізна обіцянка! От зловлю тебе на слові... А втім, ні, приберу сама. Не годиться принцесі-білоручці обтяжувати себе плебейською роботою.

— Ну, не кажи! — образилась Маріка. — У своєму мишковарському кабінеті я сама прибираю.

— Авжеж, бачила, який там розгардіяш. Це ще одна причина й близько не підпускати тебе до прибирання, — сказала Аліса і скинула вовняну кофту, під якою була біла блузка без рукавів. — Жарко, між іншим. Здорово ти тут накочегарила.

У кімнаті справді було жарко. Взимку, з метою економії, всі зайві приміщення в замку не опалювалися, але теплолюбна Маріка ввімкнула тут на повну потужність обігрівача.

— Я щойно приймала ванну, — пояснила вона. — Не йти ж у Раду немитою.

— Так я ж не маю нічого проти, — знизала плечима Аліса. — Лише констатую факт.

Вона відчинила дверцята шафи, щоб тимчасово покласти кофту, і побачила там розкішну аквамаринову сукню. Під нею стояли вишукані тувельки на височеньких підборах, а поруч на одній з полиць лежала тонка мереживна білизна та білі панчохи.

— Вирішила вдягти на збори Версаче?

Маріка зіскочила з крісла й підійшла до кузини.

— Ага. Хочу показати братикові, що *тут* носять не лише безсоромну, як він висловлюється, одіж.

— Зрозуміло.

Аліса повісила кофту поруч із сукнею від Версаче й зачинила шафу.

— До речі,— зауважила вона, поглянувши на свої обтислі чорні штани,— могла б і для мене прихопити якусь довгу сукню. Сумніваюся, що твій брат звик бачити дівчат у такому вбранні.

— Я думала, ти не встигнеш повернутися,— сказала Маріка.— Адже збори Ради починаються о пів на п'яту. Та в будь-якому разі, Стена не має обходити, як ти вдягаєшся. Це не його справа.

— Так, звичайно. Але я хочу справити на нього гарне враження.

— Неодмінно справиш. Уже з моїх розповідей він знає, що ти дуже мила дівчина.

Аліса ніяково посміхнулася:

— Аж надто мила. Особливо з тобою. Коли йому стане відомо про наші стосунки...

— Ой, не переймайся! Я ж говорила тобі, що Стен вважає це пустощами. До того ж сьогодні я йому прозоро натякнула щодо нас.

— Як саме?

— Сказала, що ми спимо разом. А ще між іншим зауважила, що ти ніколи не водиш до себе чоловіків.

— Стен зрозумів, що це означає?

— Не зовсім,— відповіла Маріка.— Він був занадто втомлений. Але згодом обов'язково додумає ситуацію до кінця і дійде правильних висновків.

Аліса зітхнула:

— Мені так незручно зустрічатися з ним...

— Облиш! — заспокоїла її Маріка.— Все буде гаразд. Пам'ятаєш, як ти переживала, що батько дізнається про нас? А він і слова нам не сказав. Досі вдає, що ні про що не здогадується.

— То це ж дядечко Генрі! — заперечила Аліса.— Він не сміє ні в чому тобі суперечити, навіть думки не припускає, щоб критикувати твою поведінку. А задати мені прочухана не наважується — боїться, що ти довідаєшся і влаштуєш скандал. Я, звісно, не сумніваюся, що твій брат теж любить тебе. Та на-вряд чи його любов така сліпа й беззаперечна.

— Це правда, ми з ним часто сваримосся,— підтвердила Маріка.— Але з твого приводу ніяких сварок не буде. Повір.

— Що ж, хочو вірити...

Аліса відійшла від шафи, лягла на ліжко і втомлено випростала ноги.

— А таки важко їздити щодня в Единбург і назад,— промовила вона.— Це просто набридає.

Маріка присіла поруч і взяла її за руку.

— Ти дуже напружена, Алісо,— сказала вона.— І не лише від втоми. Ти чимось схвильована. Що сталося?

Аліса нітрохи не здивувалася її проникливості. Вона й сама частенько відчувала найменші відтінки Марічиного настрою, не потребуючи ніякої телепатії.

— Так, дещо сталося. Пам'ятаєш, ми якось говорили про Ерін О'Ши з мого курсу?

Маріка ствердно кивнула. Аліса була товариською дівчиною, мала багато приятельок в університеті, але жодну з них не запрошувала до себе в гості, щоб не створювати зайвих клопотів для Маріки. Сама ж Маріка почувалася незручно від того, що обмежує кухню в спілкуванні, тому неодноразово пропонувала їй відмовитися від такого жорсткого правила — якщо не виникає проблем з Джейн, котра часто гостює в Норвіку, то рідкі відвідини Алісиних університетських знайомих нічого не змінять. Аліса мало не поступилася, навіть збиралася для проби запросити Ерін О'Ши, з якою за час навчання зійшлася найближче, та в останній момент передумала.

— То що ж Ерін? — запитала Маріка.

— Раніше я не хотіла тобі казати, але вона вже три місяці грає зі мною. М'яко, ненав'язливо — і, водночас, наполегливо, хоча раніше я за нею не помічала ніякої схильності до дівчат. Певна річ, я щоразу давала їй зрозуміти, що між нами може бути тільки дружба, та вона на це не зважала. А сьогодні... сьогодні перед першою парою я випадково почула, як вона розмовляла з кимось про мене.

— З ким?

— Не знаю. Розмова була по мобільному. Ерін сперечалася з якимсь чоловіком, котрого називала просто „сер“. Точних

слів я не пригадаю, але вона була незадоволена, що він так тисне на неї, вимагає негайного результату. Говорила, що розуміє, як йому зараз важко, але нічим зарадити не може. Мовляв, це не її вина, що Аліса — ну, тобто я, — така непоступлива. Потім послухала його і погодилася, що справді, це порушення правил — називати ім'я по телефону. Проте він також чинить не за правилами, коли щодня телефонує їй під час занять, і вона обов'язково відзначить це у своєму звіті до Курії.

— Ого! — аж скинулася Маріка. — До Курії?

— Атож. Не думаю, що йшлося про Римську Курію. Мабуть, це якось пов'язано з Кураторами, керівниками Послідовників.

— Так, звісно, — кивнула Маріка. — А про що вони далі говорили?

— Більше ні про що. Ерін вимкнула телефон, а я поквапилася піти, поки вона не помітила мене. Сама розумієш, я була приголомшена і ледве всідила на лекції. Другою парою мав бути семінар з романтизму, де ми з Ейрін сидимо поруч, і я боялася зрадити себе, тому сказала, що погано почуваюсь, і поїхала додому.

Кілька хвилин Маріка мовчала в задумі. Нарешті промовила:

— Отже, я мала рацію. Послідовники стежили й за тобою. І вже давно... Ти казала, що Ерін почала підбивати до тебе клинці три місяці тому?

— Десь так. І розумію, до чого ти ведеш. Поведінка Ерін змінилася вже після мого з Джейн розриву. Вочевидь, Послідовники переконалися, що швидкого примирення годі чекати, і вирішили задіяти запасний варіант.

— То тепер ти визнаєш, що Джейн шпигувала за тобою?

Аліса знову зітхнула:

— Дуже не хочу в це вірити. Але факти, кляті факти — свідчать про інше. Мені боляче думати, що вона працювала на Послідовників.

— Ти досі любиш її? — запитала Маріка.

— Так, — чесно зізналась Аліса. — Я люблю і тебе, і її, вас обох.

— А кого з нас дужче?

— Тебе, ясна річ. Безумовно, тебе. Я вже зробила вибір і не шкодую про це. Навіть якщо ти розлюбиш мене...

Маріка негайно притисла палець до її вуст.

— Не кажи так. І думати про це не смій. Я ніколи не розлюблю тебе, ніколи не покину. Ми завжди будемо разом — навіть коли я вийду заміж... — Вона трохи помовчала. — Боюсь, це станеться дуже скоро.

— Це станеться лише тоді, — сказала Аліса, поцілувавши її долоню, — коли ти сама захочеш. Я впевнена, що твій брат не поведе тебе силоміць до вівтаря.

— Ні, не поведе. Я сама піду. У мене, як принцеси, є свій обов'язок, і я виконаю його. Зрештою, в цьому немає нічого страшного. Я домовлюся з Флавіаном щодо тебе, він не втручатиметься в наші стосунки.

— Ти так думаєш? — з сумнівом запитала Аліса.

— Я цього певна. Флавіан не буде мені суперечити. Хоча, мабуть, спробує — але я враз поставлю його на місце. Дуже швидко покажу йому, хто з нас головний. — Марічині очі зблиснули. — Він ще не розуміє, з ким хоче одружитися.

Розділ 20

Стен і Аліса

На відміну від попередньої ночі, Стен спав міцно і спокійно, без тривожних снів. Прокинувшись, він відчув себе бадьорим та відпочилим. Щоправда, тіло трохи боліло, мов побите, але це було неминучим наслідком п'яти днів, проведених у сидлі.

Підвівшись, Стен роззирнувся. Біла куля під стелею не горіла, штори були, як і раніше, щільно запнуті, а кімнату освітлював слабенький настінний світильник над ліжком. Маріки ніде не було.

На якусь мить Стен злякався, що проспав усе на світі, але потім заспокоївся, згадавши, що тут час іде майже вдвоє швидше — а так довго він спати не міг. Та й сестра не дозволила б йому прогавити збори Ради, бо сама була на них запро-

шена.

Стен вирішив поки не кликати Маріку, встав з ліжка і пройшов до ванної кімнати. Там горіло яскраве світло — мабуть, сестра спеціально залишила його ввімкненим. Стен перевіряв, як працює унітаз, і залишився задоволений результатами його роботи. Потім умився над умивальником, повернувся до спальні і став неквапно вдягатися. Оскільки в кімнаті було тепло, камзол та мантию він поки залишив на місці.

Вдягнувшись, Стен поглянув на себе в дзеркало, взяв зі столика одну з щіток і розчесав своє непокірливе волосся. Тоді підійшов до вікна, трохи відхилив штору й визирнув назовні. Він сам не знав, що розраховував там побачити — певно, щось надзвичайне. А проте його поглядові відкрився звичайнісінький краєвид: вкрита снігом земля, затягнене сірими хмарами небо, маленький ставок, з трьох боків оточений голими, безлистими деревами, а далі, по дорозі, що проходила повз замок, швидко рухався чудернацький на вигляд візок без коней. Утім, останньому він не здивувався — Маріка розповідала йому про автомобілі. Найбільше Стена вразило, що тут панувала зима, тоді як у його рідному світі в самому розпалі було літо.

Почувши позаду якийсь шурхіт, Стен відпустив штору і рвучко обернувся. У тьмяному світлі настінного світильника він побачив на порозі спальні чиюсь струнку постать, але точно не Марічину. Наступної секунди яскраво спалахнула біла куля під стелею, і невиразна постать набула рис симпатичної чорноволосої дівчини. Вона зачинила за собою двері й приязно всміхнулася.

— Добрий вечір, газдо Стеніславе,— привіталася дівчина майже без акценту, з чудовою південногальською вимовою.— Коли я почула в спальні шум, то зрозуміла, що ви вже прокинулися.

— Добрий вечір, панно,— відповів Стен.— Якщо не помиляюся, ви — Аліса.

— Не помиляєтесь.— Дівчина знову всміхнулася.— Аліса Монтгомері до ваших послуг.

Стен пильніше придивився до сестриної двоюрідної племінниці, яку Маріка воліла називати просто кузиною. В Алі-

си було гарненьке личко, але занадто щуплява фігура — що сам Стен не вважав великим недоліком, оскільки його приваблювали здебільшого юні, ще незрілі дівчата. А от її смілива одіж — чорні штани, що щільно облягали вузькі стегна, і сорочка без рукавів, — викликала в нього суперечливі почуття. Він знав, що тутешні уявлення про пристойність значно відрізняються від звичних йому, а своє вбрання Аліса носила з такою невимушеністю, що зразу було ясно: з її точки зору, вона одягнена цілком пристойно. Разом з тим, Стена жахала сама думка про те, що такі штани могла носити й Маріка...

— Ваша сестра якраз збиралася вас будити, — сказала Аліса, вмостившись у кріслі і звичним рухом відкинувши за плечі своє довге чорняве волосся.

— Де вона? — запитав Стен.

— Щойно пішла на кухню за сніданком. Хотіла подати його вам у ліжко, але вже спізнилася.

Стен відійшов від вікна і присів на найближчий стілець. Аліса зацікавлено стежила за кожним його рухом, у її великих темно-карих очах знай спалахували пустотливі вогники.

— Ви, часом, не знаєте, — обережно мовив Стен, — я не запізнююсь?

— В Раду? Ні, не турбуйтеся. Збори почнуться о пів на п'яту за нашим часом, а зараз лише початок четвертої.

— Ага... То ви знаєте про Раду?

— Звичайно, знаю. Маріка не має від мене секретів. Мені відомо, що ви незабаром ви станете імператором, і... — Аліса завагалася. — Я уявляла вас зовсім інакшим.

— І яким?

— Ну... Таким величним і гордовитим... Словом, як і належить вельможному князеві.

Стен тепло всміхнувся їй.

— Коли потрібно, я стаю величним і гордовитим. Становище зобов'язує. Але ж не завжди і не з усіма я мушу бути таким. От зараз я ваш гість, ви найкраща Марічина подруга, її кузина, а отже, ми зведені родичі... Та й не лише зведені — адже дід Конора МакКоя, також Конор МакКой, був нашим предком. А ще ви леді — по-нашому, князівна.

Аліса розсміялася:

— Це вам Маріка сказала? Вона перебільшує. Мій титул леді означає, що я дочка сера Вільяма Монтгомері. Мій батько не був лордом, тобто князем, а був лише баронетом — це на зразок вашого жупана. Та й то в наш час шляхетські титули просто пережиток минулого. Вони не дають ніякої влади.

Стен кивнув:

— Маріка розповідала, що у вас демократія. Елінською мовою це означає „народне правління“.

— Десь так і є,— підтвердила Аліса.— Державними справами в нас займається уряд, призначений парламентом. Це щось на зразок вашого сейму, тільки депутатів до нього обирають усі дорослі громадяни, незалежно від свого суспільного становища. Так само формується і влада на місцях.

— Мені важко це уявити,— чесно визнав Стен.

Ще зо чверть години вони розмовляли на різні теми, а потім прийшла Маріка з частуванням для брата. Побачивши, що Стен уже прокинувся, вона лагідно дорікнула йому:

— Чому відразу не покликав мене? Я б поквапилася.

— Ми думали, що ти от-от повернешся,— сказала Аліса.— Ти ж лише ходила на кухню.

— Затрималася, щоб побалакати з Браеном,— пояснила Маріка.— Він цікавився батьковим самопочуттям.— Сестра підкотила візок зі стравами до стільця, на якому сидів Стен.— Шкода, братику, я хотіла подати сніданок тобі в ліжко. Тут є такий милий звичай.

Він пильно подивився на Маріку:

— А тобі хто подає сніданок у ліжко?

— Аліса,— незворушно відповіла сестра.— Зазвичай вона встає раніше за мене. Проте зрідка буває навпаки, і тоді вже я приношу їй сніданок.

На відміну від Маріки, Аліса зніяковіла і навіть трохи зашарілася. Це не оминувало Стенову увагу, і він подумав: невже сестра таки бреше йому — а від Аліси вимагає, щоб вона тримала язика за зубами і покривала її походеньки?..

Як виявилось, Маріка помітила і збентеження кухні, і сумнів, що виразно відбився на братовім обличчі. Вона слабо

посміхнулась і сказала Алісі:

— Боюся, Стен хибно витлумачив рум'янець на твоїх щічках. Я ж бо знаю, в який бік вертяться коліщата в його голові... Та гаразд. Допоможи йому розібратися зі стравами, а мені треба перевдягтися. Я скоро повернусь.

Маріка послала їм рукою поцілунок і випурхнула з кімнати.

Провівши сестру замисленим поглядом, Стен узявся до сніданку. Аліса пересіла до нього ближче й підказувала, що, як і в якому порядку слід їсти. Більшість страв були незнайомі Стенові, але дуже смачні. Втім, тривожні думки не дозволяли йому повною мірою насолодитися чудовим сніданком. І наразі його непокоїли не так загадкові чаклуни-Послідовники, як один їхній слуга...

— Алісо,— врешті наважився Стен.— Ви не могли б розповісти мені про Кея?

— Маєте на увазі Кейта?

— Так, його.

— І що вас більше цікавить — він сам чи його стосунки з Марікою?

Стен відвів очі. Схоже, Аліса бачила його наскрізь.

— Гм... Гадаю одне тісно пов'язане з іншим.

На Алісиних устах з'явилася поблажлива усмішка.

— Ну, щодо *іншого* можу вас заспокоїти. Кейт до нестями закоханий у Маріку, це правда. Проте вона ставиться до нього лише як до друга. Між ними нічого серйозного не було... тобто, взагалі нічого не було. Вони навіть не цілувалися.

„Дякую, втішила!“ — похмуро подумав Стен і допитливо зазирнув Алісі в очі. — А ви цього певні? Маріка нічого від вас не приховує?

Аліса стійко витримала його гострий погляд.

— Звісно, ні. Як я вже казала, між нами немає таємниць. І в будь-якому разі, Маріка нічого не змогла б від мене приховати. Я б це зразу відчула.

Вона говорила так щиро й переконано, що Стен був схильний повірити їй.

„А цікаво,“ — раптом промайнуло в його голові, — „Маріка просто спить з нею, чи вони ще й бавляться одна з одною. Якщо так, то це на краще — тоді Кейт має менше шансів...“

Пригадавши деякі сестрині натяки, а також нещодавню сцену, коли Аліса зненацька зникла на згадку про сніданки, Стен дійшов висновку, що, найпевніше, у ліжку вони не лише сплять та їдять. Порівняно з його підозрами щодо Кейта, ця думка видалася йому вельми втішною.

„Краще з Алісою, ніж з ним,“ — філософськи вирішив Стен, а вголос запитав:

— Після тієї розмови Кейт більше не з'являвся?

— Ні, — похитала головою Аліса, а на її обличчя набігла тінь. — Відтоді Кейт не дає про себе знати, і мене це дуже непокоїть. Досі він приїздив до нас по два чи три рази на тиждень, а за останні дев'ять днів від нього не було жодних звісток. Боюся, з ним щось трапилось. Я вже кілька разів пропонувала Маріці зателефонувати йому — це такий спосіб зв'язку на відстані...

— Знаю, — нетерпляче урвав її Стен. — Маріка розповідала мені про телефон. То що далі?

— Вона не телефонувала. Вважає, що Кейт навмисно затягує паузу, щоб набити собі ціну, подратувати її, примусити хвилюватися.

— А ви так не вважаєте?

— Ні. Мені здається, сталося щось погане.

— Чому тоді ви не зателефонуєте йому? Або його сестрі — якщо я нічого не наплутав, вона ваша подруга.

— Колишня подруга, — виправила його Аліса, і в її голосі виразно вчувся сум. — Ми з Джейн посварилися і вже довго не спілкуємося.

— Навіть не можете поговорити з нею по телефону?

— На жаль, не можу. Сварка була дуже серйозна.

Аліса знову зашарілася, і Стенів здогад переріс в упевненість: Аліса точно належить до тих дівчат, які полюбляють бавитися з подружками. Вочевидь, цим і пояснювалося те, що вона досі незаміжня.

Аж раптом йому закортіло, щоб і сестра була такою. Тоді б вона ще довго відмовлялася йти заміж і весь цей час залишалася з ним...

„Але Маріка не з таких,“ — подумав Стен, мало не шкодуючи про це. — „Якщо я не віддам її за Флавіана, вона неодмінно злигається з кимось іншим. З тим самим Кейтом, наприклад...“

Двері відчинились, і до кімнати ввійшла Маріка, одягнена в надзвичайно гарну сукню кольору морської хвилі. Нижче талії вона була пишна й довга, а вище щільно облягала стан і залишала відкритими плечі та верхню частину грудей. Утім, останнє цілком відповідало сучасній ібрійській та влошській моді, тож до цього Стен не міг мати жодних претензій. І до всього іншого також. Ця сукня, безперечно тутешня, напрочуд вдало підкреслювала всю Марічину красу, всю її привабливість, усю чарівність...

— Ну як? — запитала вона. — Непогано?

— Не те слово, сестричко, — захоплено відповів Стен, встав зі стільця й підійшов до неї. — Від тебе просто очей не можна відвести. Хоч зараз під вінець... — Він замовк і поглянув їй в очі. — От що, Маріко. Я думаю, що сьогодні Флавіан знову попросить твоєї руки. І наполягатиме на однозначній відповіді — так або ні. Я не збираюсь примушувати тебе, але... Що я маю відповісти? Вирішуй сама. Як скажеш, так і буде.

Маріка притулилася до нього й гірко зітхнула.

— Я вже вирішила, брате. Я згодна стати королевою Ібрії. Це мій обов'язок — і перед нашим князівством, і перед родом Конорів.

Стен ніжно обняв її за плечі.

„Тепер зрозуміло,“ — подумав він. — „Ти таки закохана в цього Кейта. Тому й згодна вийти за Флавіана — не з бажання, навіть не з обов'язку, а зі страху. Ти боїшся, що інакше не стримаєш себе, скорися своїм почуттям і накоїш дурниць... Бідолашна моя сестричко!..“

Розділ 21

Нічний інцидент

Кейт так і не зрозумів, що́ розбудило його серед ночі — чи то сторонній звук, чи інстинктивне передчуття небезпеки. Хоч там як, а прокинувся він дуже вчасно.

Щойно розплющивши очі, Кейт помітив у вікні рух. Якась тінь затулила яскраві зорі в чистому літньому небі, а за мить він збагнув, що це чоловіча постать.

„Грабіжник?..“ — не злякався, а радше здивувався він і запитав у голос:

— Хто ви? Що вам треба?

Незваний гість не зрозумів слів, мовлених англійською, проте його реакція на них не залишала жодних сумнівів, щодо мети цих нічних відвідин. Він спритно зіскочив з підвіконня і кинувся просто до ліжка. От тепер Кейта охопив страх — бо грабіжник попрямував до Джейн, переплутавши в темряві, з якого боку долинав голос.

Згодом Кейт не раз дякував долі, що тоді не гаяв часу на роздуми, а діяв на чистих рефлексів. Посунувшись уперед, він міцно вхопив сестру за талію і потяг її разом з ковдрою на себе. Ривок вийшов таким сильним і різким, що обидва звалилися на підлогу — на щастя, ліжко було невисоким, а ковдра і килим на підлозі пом'якшили їхнє падіння. Джейн, яка прокинулася ще від братових слів, нарешті второпала, що їм загрожує небезпека, і пронизливо закричала, вказуючи пальцем на вікно, куди ліз іще один грабіжник.

Тем часом Кейт простягнув руку і схопив свій шокер, яко-го щовечора перед сном клав на свою тумбу. Згодом, коли все скінчилося, він подумав, що слід було зробити це відразу, а ще трохи поміркувавши, дійшов висновку, що вчинив цілком слушно, коли кинувся передовсім рятувати сестру. Грабіжник був озброєний довгим гострим ножом і становив загрозу навіть непристосованому, бо міг за інерцією впасти на Джейн і поранити її, а то й убити.

Коли шокер опинився у Кейтовій руці, перший грабіжник заскочив на ліжко і готувався знову накинутись на них, а другий майже забрався на підвіконня. Джейн продовжувала верещати; у відповідь на це зовні загавкали собаки.

Кейт без роздумів двічі вистрілив. Шокер було налаштовано на вузький кут розсіювання, проте обидва постріли влучили в ціль. Перший грабіжник розтягся поперек ліжка долиць, а другий на мить завмер на підвіконні, потім похитнувся й випав з вікна на вулицю. Джейн нарешті замовкла, але від її вереску Кейтові трохи заклало вуха, тому він не розчув звуку падіння.

Собаки гавкали аж заливалися. Кейт виплутався з ковдри, для зайвої певності вгатив у грабіжника на ліжкові ще один розряд з шокера і, не зводячи настороженого погляду від вікна, допоміг підвестися сестрі.

— Ти не забилася? — спитав він.

— Н-ні, в-все г-гараз-зд, — відповіла вона з заїканням.

Кейт підійшов до вікна і, тримаючи наготові шокер, обережно визирнув назовні. З даху звисала товста мотузка з вузлами. Він схопив її і рвучко смикнув. Мотузка була вільна від додаткового тягаря.

Кейт уже сміливіше висунувся з вікна. Другий грабіжник нерухомо лежав унизу на бруківці, розкинувши руки й підвернувши під себе одну ногу. Він був або непритомний, або мертвий. І найпевніше, останнє.

„Отак убивають із нестерпної зброї,“ — байдуже подумав Кейт. Він не почував ні жалю, ні радості. Він був цілковито спустошений, неспроможний на вияв жодних емоцій, окрім єдиної — величезного полегшення від того, що вони з Джейн залишилися живі. Тільки це було важливим, а решта, включно з долею грабіжників, його нітрохи не займало.

Одне з вікон навпроти відчинилося, і звідти визирнули чоловік та жінка. Побачивши нерухоме тіло на бруківці, вони одночасно спрямували свої погляди на Кейта. Недбалим помахом руки він привітав їх, наче старих знайомих, і відійшов від вікна.

Джейн і далі стояла біля ліжка, важко дихала й дивила-

ся на непритомного грабіжника. Вона тремтіла всім тілом і тихесенько схлипувала. Після деяких вагань Кейт обійняв сестру і погладив її по голові.

— Заспокойся, люба. Все вже минулося. Тепер усе гаразд. Ми перемогли.

— Т-так, з-вич-чайн-но,— відповіла Джейн, зарившись обличчям на його грудях. В дитинстві її довго лікували від заїкання і врешті вилікували, проте від сильного хвилювання вона знову починала заїкатися — лікарі запевняли, що це не страшно.

Кейтові защеміло серце від ніжності. Він міцніше пригорнув до себе сестру і знову прошептав:

— Заспокойся, дівчинко. Заспокойся...

Його погляд упав на грабіжника. Лише тепер Кейт помітив, який він здоровило — щонайменше два метри на зріст, дебелий, кулачиська, мов гірі... Один удар такого кулака міг стати для Кейта смертельним. Хто при здоровому розумі повірить, що він міг здолати без зброї такого велетня?..

Кейт відсторонив від себе сестру і сказав:

— Джейн, іди за перегородку. Мерщій. Зараз тут будуть люди.

— Н-нав-віщо?— розгублено запитала вона.— Щ-що т-ти н-надум-мав?

— Так треба, Джейн. Я мушу це зробити.

— Щ-що?

У коридорі почулося тупотіння ніг і нескладний хор збуджених голосів.

— Пізно,— промовив Кейт.— Відвернися, Джейн.

Він м'яко підштовхнув сестру, вона без заперечень підкорилася. Кейт рвучко перекинув грабіжника на спину, потім схопив найближчого стільця, замахнувся і щосили торохнув ним по голові здорованя. Почувся тріск зламаного дерева, Джейн зойкнула. Удар вийшов сильним, але негучним, і навряд чи його почули в коридорі.

Кейт заледве встиг обійти ліжко і покласти ковдру та зламаний стілець на підлогу з іншого боку, як у зовнішні двері загупали.

— Пане Влош!— Гримкий голос вуйка Ховраня легко пробився крізь обоє дверей.— Що там у вас? Відчиніть.

— Зараз!— гукнув Кейт, натягуючи штани.— Єдину хвилину.— І звернувся до сестри: — Накинь щось на себе. І мовчи. Говоритиму я.

Джейн ніяк не відреагувала, але Кейт не мав часу повторювати. Сунувши шокера до кишені штанів і для більшої переконливості озброївшись шпагою, він відчинив внутрішні двері і підбіг до зовнішніх, у які, попри його заспокійливу відповідь, продовжували гупати.

Кейт гукнув:

— Спокійність! Відчиняю вже.

Гупання нарешті припинилося. Вуйко Ховрань прогуркотів:

— З вами все гаразд, пане Влош?

— Так,— сказав він, прибираючи засув.— Гаразд повний.

Кейт розчахнув обидві стулки дверей і побачив у коридорі господаря гостинки з масляним ліхтарем і сокирою в руках, а також кількох міцних слуг, озброєних різницькими ножами та довбнями.

— Що у вас сталося, пане Влош?— запитав вуйко Ховрань.

— Проходити вам сюди,— свою неоковирну фразу Кейт супроводив помахом руки.— Дивіться ви самі.

Вони юрбою пройшли до кімнати.

— Ото там,— мовив Кейт, показавши на ліжку.— Зловмисник. Стільцем був ударити його. Штовханням у вікно скинув іншого вниз.

Джейн стояла на тому ж місці, де залишив її брат. Вона так нічого й не надягла на себе. Втім, її нічна сорочка була довга, до середини литок, і надійно прикривала плечі та груди.

Господар на ходу пробурчав: „Моє шануваннячко, пані,— і підступив до ліжка. Піднявши ліхтаря, а сокиру тримаючи наготові, він уважно подивився на непритомного. Щойно зараз Кейт побачив, що грабіжник мав вогнисто-руде волосся і такого ж кольору бороду. Його закривавлене хиже обличчя справляло моторошне враження. Джейн, що повернулась була до ліжка, глухо скрикнула і знову поспіхом відвернулася.

Кейт узяв з крісла плед, загорнув у нього сестру й обійняв її за плечі.

— К-кейт-те, — прошепотіла вона. — Й-я б-боюсь.

— Не бійся, — сказав він. — Уже все позаду.

Тим часом вуйко Ховрань наказав одному зі слуг запалити в кімнаті свічки, а іншому перевірити, чи живий грабіжник. Слуга схилився над здорованем і невдовзі повідомив, що той живий, але зомлів від удару. Господар віддав розпорядження прибрати грабіжника з ліжка і міцно зв'язати, а сам підійшов до вікна і висунувся з нього мало не до пояса.

— Агов! — гукнув він, і Кейт зрозумів, що, незважаючи на пізню пору, внизу почали збиратися люди. — Що з тим хлопачком?

Йому щось відповіли, але Кейт не розчув, що саме.

— Ага. Ну, тоді хай хтось викличе... Вже? Тим краще.

Вуйко Ховрань щосили смикнув за мотузку, прокоментував: „Диви як міцно прив'язали!“ — потім відійшов від вікна і сказав:

— Другий злодій мертвий. Розтрощив собі голову. — Він зробив паузу й пильно поглянув на Кейта. — Тепер, пане Влош, прошу розповісти, як усе було.

Кейт плутано виклав свою версію подій. Загалом вона відповідала істині, лише не було згадано про шокер. Він сказав, що грабіжник підкрався до ліжка з його боку, вочевидь, з наміром перерізати йому горло вві сні, але він відкотився вліво й потяг за собою Джейн. Поки грабіжник перелазив через ліжко, Кейт устиг схопити стільця і вдарити його по голові, а потім підбіг до вікна і виштовхнув на вулицю другого грабіжника, який затримався через Джейнин крик. Наприкінці Кейт так захопився розповіддю, що майже перестав припускатися помилки у мові.

Вислухавши його, вуйко Ховрань скрушно похитав головою:

— Вам надзвичайно пощастило, пане Влош. Ви виказали подиву гідну реакцію та спритність, але водночас — кричущу необачність. Ці злодії напевно знали, що в мене зупинилися дуже заможні чужоземці, про це відомо всій окрузі. А коли

вони побачили, що ви не зачинили на ніч вікна, то просто не змогли встояти перед такою спокусою. Непростима дурість з вашого боку... ви вже даруйте за різкість. Якщо вам так душно спати, лишили б відчиненим вікно, що веде у двір. Там я маю дюжину собак, вони б умить зчинили галас, завидівши на даху нічних гостей.

— А я інакше думав,— збентежено відповів Кейт, який насправді зовсім не подумав про те, що відчинені на ніч вікна можуть становити загрозу.— Я думав, що злодії з вулиці лаязяться лякатимуться.

— Як бачите, не злякалися,— вуйко Ховрань зітхнув.— Ви мене вражаєте своєю наївністю, пане Влош. Ще й надумали їхати до Ібрії — а там, повірте мені, злодії нахабніші за наших і можуть напасти на вас посеред дня на людній вулиці. Ви багата людина, подорожуєте з красунею-дружиною, але без охорони, розкидаєтеся грошима наліво й направо... Заради Спасителя! Хіба не зрозуміло, яка ви ласа здобич для розбійників? Подбайте хоча б про пані Влош!

— Я... Ми мали охорону,— промимрив Кейт.— Мій слуга був наш охоронець. Вельми сильний, вельми швидкий, вельми грізний.

Ще першого дня Кейт пояснив господареві, що свою прислугу вони залишили в Речко. Мовляв, під час подорожі його слуга зробив живота Джейніній покоївці, і коли вагітна дівчина не могла далі супроводжувати їх, вони мусили відпустити її. І слугу разом з нею — не можна ж розлучати закоханих.

— То найміть нового,— порадив вуйко Ховрань.— Мишкович не якесь Речко, тут маєте широкий вибір. Без охоронця до Ібрії краще не потикатися.

— Сказати легко, зробити важко,— зауважив Кейт.— Потрібен чесний і вірний людина, щоб не задумав зрадити нас за наші гроші.

Господар гмикнув.

— Атож, маєте рацію. Важко знайти надійних людей у незнайомому місті. Якщо ви мені довіряєте, можу запропонувати вам за слугу Яруслава — мого двоюрідного небожа з жіночого боку. Ярусь хлопець порядний, правда, ще молодий, зате

дужий та меткий. А паніною покоївкою може стати Елішка. Вона гарна й працьовита дівчина, мені шкода її відпускати. Проте вчора Елішка мені всі вуха протуркала, так хоче побачити світ, та й заробити трохи грошей на посаг вона не проти. А ще їй дуже сподобалася пані.

— Ел-лішк-ка ч-чарів-вне д-дитя, — озвалася Джейн.

— За неї і за Яруся можу цілком поручитися, — вагомо додав вуйко Ховрань.

— Велика подяка, господарю, — сказав Кейт. — Ми будемо роздумувати про вашу... над вашою пропозицією.

З вулиці почувся цокіт копит об бруківку та кінське іржання. Вуйко Ховрань визирнув у вікно і промовив:

— А от і варта прибула. На чолі з самим сотником Котятком. — Якусь мить він вагався, чи не піти особисто зустрічати їх, та потім вирішив залишитися. — Бушко, піди запроси до нас пана сотника.

Один зі слуг хутко вийшов.

А Кейт підвів сестру до стола, всадовив її в крісло й налив їй повного келиха вина.

— Випий, Джейн. Тобі одразу покращає.

— Т-так... Т-твой-я п-прав-вда, — погодилась вона, взяла до рук келиха й одним духом вихилила його. — М-можна ще?

Кейт налив їй ще півкелиха, а решту вина, що залишалось в пляшці, випив сам. Помітивши це, вуйко Ховрань визирнув до передпокою й гукнув у коридор, де зібралися інші його підлеглі та розбуджені галасом пожильці:

— Золтане, принеси ще вина. Найліпшого. А ти, Невено, ходи сюди. Треба поміняти панові та пані постіль.

До кімнати ввійшла огрядна жінка середнього віку і, гидливо зиркнувши на зв'язаного грабіжника, стягла з ліжка брудне, заляпане кров'ю простирадло. Вона явно збиралася цим і обмежитись, але вуйко Ховрань виразно глянув на неї, і Невена взялася знімати пірнички з подушок. Потім вона, знову ж скоряючись поглядові господаря, додала до загальної купи й простирадло з-під ковдри.

Нарешті прибули вартові. Їх виявилось троє, і першим ішов високий ставний чоловік років тридцяти п'яти з хва-

цькими гусарськими вусами. Вуйко Ховрань уклонився йому — шанобливо, але без тіні улесливості. Господар гостинки „Вуйкова хата“ був поважним громадянином міста і знав собі ціну.

— Вітаю вас, пане сотнику. Даруйте, що потурбували серед ночі...

— Все гаразд, пане Вуйко, — кивнув йому сотник. — Це моя робота. Кажуть, до вас забралися злодії?

— Так, двоє. Один з них мертвий на вулиці.

— Я вже бачив, — сказав сотник і пройшов углиб кімнати, де лежав зв'язаний грабіжник. — А це, значить, другий... — Тут він замовк і аж присвиснув від подиву. — Отакої! Кого я бачу?! Це ж Рудий Кнур!.. Хлопці, — покликав він своїх підлеглих. — Ану гляньте.

— Саме так, — підтвердив один з дружинників. — Це Рудий Кнур.

З коридору долинули недовірливі вигуки:

— Рудий Кнур?..

— Той самий?..

— Невже?..

Вуйко Ховрань спрямував на Кейта захоплений погляд, від якого йому стало незатишно. А сотник схилився над *тим* самим Рудим Кнуром і відзначив:

— Ще живий... та це ненадовго. — Він випростався й запитав: — Хто ж його так віддухопелив? Хочу потиснути сміливцеві руку.

Кейт прошепотів сестрі: „Сиди тут,“ — а сам підійшов до сотника.

— На ваші... до ваших послуг, — промовив він. — Я є Кейт Волш з роду Волшів, син Ґордона Волша.

— Гість із далекої країни Саамі, — для цілковитої ясності додав вуйко Ховрань.

— Авжеж, чув, — сказав сотник і по-військовому відсалютував Кейтові. — Влад Котятко, сотник міської варти його князівської світлості.

— Маю приємність познайомитися, пане Котятко, — відповів Кейт, потиснувши його міцну руку.

— То це ви зробили? — запитав сотник з нотками недовіри в голосі, які марно намагався приховати. Не надто могутня Кейтова статура викликала в нього сумніви. — Як вам вдалося?

— Випадково це відбулося... — почав був Кейт, але тут вуйко Ховрань перехопив ініціативу і став розповідати сотнику про недавні події. Кейтові залишалося тільки кивати на підтвердження його слів. Один-єдиний раз він виправив господаря, коли той неправильно (тобто цілком правильно — але всупереч його версії) показав, з якого боку ліжка підкрадався Рудий Кнур.

Розповідь вуйка Ховраня повністю задовольнила сотника Котятка. Можливо, якби він прибув на місце раніше, в нього й виникли б якісь підозри. Проте зараз Рудий Кнур лежав зв'язаний на підлозі, брудну постільну білизну було прибрано, а сотник не мав жодних підстав підозрювати Кейта в брехні. Виявляється, Рудий Кнур був відомим злочинцем, на якого давно полювали місцеві правоохоронці, і мета його появи тут була очевидна — спроба пограбувати заможного і знатного чужинця, що мав необережність залишити вночі своє вікно відчиненим.

Сотник Котятко погодився з думкою господаря, що Кейтові дуже пощастило, наказав підлеглим віднести Рудого Кнура, а сам ще затримався в кімнаті, щоб розпити пляшку вина з Кейтом та вуйком Ховранем і засвідчити свою повагу „чарівній пані Волш“.

На той час Джейн уже трохи заспокоїлася, перестала заїкатися і змогла гідно відповісти на барвисті компліменти Влада Котятка, чим викликала ще один комплімент — з приводу її чудового знання мови. Насамкінець сотник повідомив, що завтра опівдні відбудеться страта Рудого Кнура на шибениці, і запросив Кейта та Джейн, якщо в них виникне таке бажання, завітати на цю церемонію. Кейт від імені їх обох подякував за запрошення, але ввічливо відмовився, пояснивши, що вони з Джейн не полюбують такого штибу видовища.

— Я також, — відверто визнав сотник. — Я людина військова і звик убивати в бою. А вбивство безпорадного й беззахи-

сного — не для мене. Хоча, звісно, Рудий Кнур заслуговує на смерть, чорти в пеклі його вже давно чекають.

— Ви стратите його без суду? — запитала Джейн.

— Чому ж без суду? — здивувався сотник. — Ми не варвари, у нас кожен має право на справедливий суд. Навіть такий затятий злочинець, як Рудий Кнур. Його вже давно засудили, але того разу він утік напередодні страти. Відтоді він скоїв чимало нових злочинів, але судити його знову немає сенсу — все одно вирок буде той самий. Четвертувати, колесувати чи садовити на палю, як роблять ібри, у нас не заведено. А голови відтинають лише шляхтичам.

Кейт подумав, що це й на краще. Рудий Кнур не матиме можливості розповісти, що сталося з ним насправді. Після двох пострілів з шокера він опритомніє не раніше, ніж за чотири години, а потім ще годин вісім-десять буде як відморожений і заледве зможе ворочати язиком. На той час його вже стратять.

— До речі, пане Волш, — озвався сотник. — Прошу вас пообіди зайти до міської управи. За Рудого Кнура призначено винагороду в тридцять златих. Тепер вони ваші.

Кейт і Джейн презирнулися і зрозуміли одне одне одного без слів. Запозичених у Маріки грошей їм мало вистачити ще надовго (про коштовності взагалі не йшлося), а зв'язуватися з місцевою владою було вкрай небажано. Існувала небезпека, що якийсь надміру прискіпливий чиновник стане розпитувати про Саамі, про те, як вони добралися до Мишковича, де бували раніше, зрештою заплутає їх і викриє обман. Ці жалюгідні три десятки златих були не варті такого ризику.

— Гадається мені так, — заговорив Кейт. — Недбалість наша спричинила злодіїв вторгнення, і завдані були вуйкові Ховраню клопоти завеликі. Справедливим буде йому взяти винагороду цю.

Господар аж отетерів від несподіванки.

— Ну що ви, пане Влош! — запротестував він. — Які клопоти! Адже це моя робота — приймати пожильців, обслуговувати їх, терпіти всі їхні вибрики, зокрема й недбалість, на зразок вашої. Цим я заробляю собі на життя. А ті тридцять златих я

не заробив. Це великі гроші, я не можу їх прийняти.

— То віддайте Елішці,— запропонувала Джейн.

— Але...

— Ми не бажаємо чути жодних заперечень, вуйко Ховрань,— твердо мовила Джейн. Відтак звернулася до сотника: — Пане Котятко, ви знайшли Рудого Кнура вже зв'язаним у домі пана Вуйка. Якщо мій чоловік відмовиться від прав на грабіжника, кому тоді належатиме винагорода?

У Котяткових очах промайнула розуміння.

— Певна річ, шановному панові Вуйку,— відповів він.

Джейн виразно поглянула на Кейта. Той усміхнувся і ствердно кивнув:

— Це є все, господарю. Законно винагорода ваша. Можете вирішувати своєю волею, як обійтися з нею.

— Коли хочете,— додала Джейн,— вважайте це відступною за те, що я забираю від вас Елішку. Ці гроші разом з тими, які вона заробить у мене на службі, дозволять їй зібрати гарний посаг.

Вуйко Ховрань у цілковитій розгубленості похитав головою. Він просто не міг добрати слів.

А сотник Котятко сказав:

— Пане Волш, пані... Дозвольте висловити моє щире захоплення вами. У наш час рідко зустрінеш таких добрих і безкорисливих людей.

Перш ніж піти, вуйко Ховрань особисто перевірів, що всі віконниці міцно зачинені, подивився, чи справді чисту білизну постелила служниця, а потім стояв у коридорі, поки не переконався, що Кейт як слід замкнув на засув зовнішні двері. І лише тоді, ще раз побажавши на добраніч, пішов до себе.

Повернувшись до кімнати, Кейт побачив, що сестра гарячково порпається в його речах.

— Не можу знайти сигарети,— поскаржилася вона.— Де ти їх сховав?

— Та он вони. Просто в тебе під рукою.

— Ага, справді.

Джейн відкрила пачку і взяла одну сигарету.

— Ти теж будеш? — запитала вона.

Кейт мало не кивнув, проте наступної миті подумав, що, крім цієї, в нього лишилося тільки дві пачки, сховані на дні валізи, а до ібрійської столиці вони прибудуть не раніше ніж за десять днів, та й там невідь скільки чекатимуть на зустріч із Флавіаном...

— Ні, не хочу.

— Хочеш, але заощаджуєш, — заперечила Джейн, відчувши його вагання. — Цілої сигарети мені буде забагато. Залишу тобі половину. Не погребуєш?

— Про що мова!

Кейт сховався до столу й повернувся з невисоким келихом, звідки пив вино сотник Котятко. Поставив його на тумбу і пояснив:

— Це замість попільнички.

Джейн розкурила сигарету, зробила лише три затяжки й передала її братові.

— З мене досить. Уже паморочиться в голові.

Кейт узяв сигарету, присів поруч із сестрою на край ліжка і мовчки став курити. Джейн клацнула запальничкою й кілька секунд зосереджено дивилася гострий язичок на полум'я. Потім загасила її й повільно мовила:

— А в тебе залізні нерви, Кейте.

— Аж ніяк, — похитав він головою. — Просто я був надто наляканий, щоб нервувати.

Джейн кволо всміхнулася:

— А я так злякалася, що геть втратила розум. Коли прокинулась і побачила того типа, мене наче паралізувало.

— Воно й на краще, — зауважив Кейт. — Якби ми обоє стали діяти, то тільки б завадили одне одному.

— Може, й так... Дай ще раз, — вона взяла сигарету, затяглася й одразу повернула її. — Це жорстокий світ.

— Це середньовічний світ, — уточнив Кейт. — Він жорстокий за визначенням.

— Але він простіший, ніж наш. І люди тут простіші. Щиріші, відвертіші — і чесніші. Адже сотник знав, що післязавтра... тобто вже завтра ми відпливаємо до Ібрії. Він міг промовчати

про винагороду, а після нашого від'їзду спокійнісінько забрати її собі. Я розумію, що Котятко чоловік не бідний, ще й військовий командир — сотник, капітан. Та навряд чи за місяць служби він заробляє тридцять златих.

— Думаю, що й за два місяці не заробляє,— припустив Кейт.

— А вуйко Ховрань,— продовжувала Джейн.— Він прихильний до нас не лише тому, що ми вигідні клієнти і гарно платимо. Просто ми йому сподобались — от і все. Елішка та кож мила з нами не через щедрі чайові.

„Особливо вона мила з тобою,“ — подумалося Кейтові.

— Котятко належить до шляхти,— сказав він.— А вуйко Ховрань — типовий представник третього стану — по-нашому, середнього класу. Це люди респектабельні, забезпечені, мають вагу в суспільстві, для них честь і гідність — не порожній звук. Ти ще не стикалася зі справжньою голотою... втім, ні, таки стикалася. Я певен, що Рудий Кнур — виходець з низів, він нітрохи не схожий на шляхетного розбійника.

Джейн здригнулася.

— Гадаєш, уся біднота тут така?

— Я цього не казав. Проте можеш не сумніватися, що в бідних кварталах ми спіткали б чимало рудих кнурів, ладних порішити нас хоча б через наше дороге вбрання. І далеко не всі вони злочинці — а просто злидарі, що ледь перебиваються з хліба на воду, озлоблені на весь світ, а надто ж на людей, що живуть краще за них.

— А хіба слуги не з бідняків?

— Зважаючи які слуги. Домашня й особиста прислуга — це окрема каста. У феодальному суспільстві до таких слуг ставляться радше як до молодших членів родини, оскільки від них залежить не лише добробут, а часом і життя хазяїв. Буває, що слуги і є родичами — як от Елішка...— Кейт докурив сигарету до самісінького фільтру й роздавив недопалок об стінку келиха.— Ну то що, лягаймо?

— Та мабуть,— погодилася сестра.— Тільки не гаси свічки. Хай буде задуже, але не так страшно.

Кейт сховався за перегородку, витрусив попіл та недопалок у відерце для сміття і вимив келиха. Коли він повернувся, Джейн уже була в ліжку — проте не лежала, а сиділа, мерзлякуватобхопивши плечі руками. Вона здавалася такою слабкою, беззахисною, вразливою...

— Кейте,— жалісливо мовила Джейн.— Мені страшно. Щойно тут лежав Рудий Кабан...

— Кнур,— машинально виправив Кейт.

— Кнур і є кабан. Просто великий.

— Не має значення. Великий чи малий, зараз він у надійних руках. Його вже не відпустять. А постіль поміняли.

— Я це розумію. Та все одно мені страшно... Кейт, будь ласка, ляж поруч зі мною.

Кейт аж сторопів.

— Ну... А ти не боїшся мене?

— Ні, не боюсь. Ми вже не діти, як тоді, а дорослі й відповідальні люди... Хоча зараз я почувуюся маленькою дівчинкою, і мені дуже лячно.

— Гаразд,— сказав Кейт і підійшов до ліжка з сестриноного боку.

Вона посунулася, звільнивши для нього місце. Він скинув черевики та штани й ліг. Джейн поклала голову йому на плече.

— Тепер тобі краще? — запитав Кейт.

— Набагато краще. Не так страшно, але... Обніми мене.

Він обійняв її.

— Тепер мені добре,— прошептала Джейн.— Тепер я нічого не боюся. Зі мною ти, і я в безпеці... Знаєш, Кейте, ти найкращий. Найкращий у світі. Я завжди любила тебе.

— Я теж люблю тебе, рідна,— сказав він.— Дуже люблю.

Кейт пригортав до себе сестру і відчував, як мимоволі його охоплює збудження. Джейн також це відчувала, але не віджахнулася від нього, навпаки — притислася ще дужче. Її гарячий подих обпалював його шию та підборіддя, а рука гладила груди. Нарешті вона підняла обличчя, і її теплі м'які губи наблизилися до його губ.

Їхні перші поцілунки були ніжними та лагідними, потім вони цілувалися жадібно, несамовито, часом задихаючись від браку повітря. Кейт відчув у роті солоний присмак крові — своєї чи Джейнної. Розум наказував йому негайно зупинитися, припинити це неподобство, але пристрасть не бажала дослухуватися до голосу здорового глузду. Вони вже проминули точку повернення, логіка відступила під тиском емоцій, і їх нестримно несло вперед, дедалі глибше затягувало у вир безумства.

Кейт підім'яв під себе сестру й закотив її сорочку вище талії. Їхня близькість була бурхливою, стрімкою, шаленою, як згвалтування, з тією лише різницею, що Джейн не опиралася, не протестувала, не відштовхувала Кейта, а намагалася злитися з ним, стати його продовженням, невід'ємною часткою його істоти. Вона скрикувала, стогнала, схлипувала, промовляла його ім'я, називала його любим, дорогим, коханим, благала не зупинятися і цілувала, цілувала його. А в мить кульмінації їх єднання Джейн щосили вчепилася зубами в Кейтове плече. Він відчув гострий біль і безмежну насолоду...

Потім вони лежали, міцно притулившись одне до одного. Джейн зарилась обличчям на його грудях, а Кейт вдихав терпкий аромат сестриноного волосся і гладив її стегно. Проте він швидко оговтався, і початкова ейфорія поступилася місцем сорому, жаху перед скоєним, каяттям за свій учинок.

— Що ми наробили, Джейн?! — у відчаї мовив Кейт. — Що ж ми наробили?..

— Ми кохалися, — відповіла вона. — Як колись.

Він відсунув її від себе й винувато сказав:

— Пробач мені, рідна. Будь ласка, пробач. Я...

— Мовчи, — урвала його Джейн. — Не звинувачуй себе ні в чому. Це була моя ініціатива. Я сама так захотіла. Я давно цього хотіла. Завжди.

— Ні, Джейн! Ти не тямиш, що кажеш. Ти дуже перехвилювалася, ти багато випила...

— Я не п'яна, Кейте. Зовсім не п'яна... хоч і багато випила. Просто вино і добрячий струс надали мені рішучості зробити те, чого я давно хотіла — повернутися до тебе, знову стати

твоею.

Вона підвелася, стягла через голову нічну сорочку і стала перед Кейтом голяка.

— Тепер це все твоє, любий,— сказала Джейн.— І це,— вона торкнулася пальцями до губ.— І це,— погладила груди та живіт.— І це,— провела руками вздовж стегон.— І, звичайно, це,— її долоня сковзнула по вкритому коротким темним волоссям лобку до вологого лона.— Я вся твоя, до останньої частки.

Сестра лягла і знову притулилася до нього. Приголомшений почутим не менше, ніж тим, що допіру сталося, Кейт цілковито онімів і навіть не міг поворухнутися.

— Мені так добре з тобою,— продовжувала вона.— Мені ні з ким не було так добре, з жодною дівчиною.

Врешті до Кейта повернулася мова, і він бовкнув перше, що спало йому на думку:

— Дівчата не для тебе, Джейн, Тобі потрібен хлопець.

— Так, мені потрібен хлопець,— погодилась вона.— Мені потрібен ти.

— Але, Джейн...

— Мовчи, Кейте, і слухай мене уважно,— її голос став жорстким.— Всі ці роки я ненавиділа тебе не за те, що ти тоді переспав зі мною. Ти ж так страждав, так щиро каювся, і я ладна була пробачити тобі все... майже все. Одного я пробачити не могла: тоді ти зробив мене не просто жінкою — ти зробив мене своєю жінкою. Розумієш, Кейте? Своєю! Саме за це я ненавиділа і досі ненавиджу тебе. Бо кохаю тебе понад усе на світі!

— О, Джейн!..— простогнав Кейт.

— Ночами я довго не могла заснути, я згадувала ті хвилини, я мріяла про тебе, я марила тобою... хай тобі грець! І водночас розуміла, що нам не бути разом, що так неправильно, що це гріх. А інші хлопці мене не приваблювали, ніскілечки! Мені навіть думати було гидко про поцілунки з ними... не кажучи вже про інше. Мабуть, я справді лесбіянка, бо мені добре з дівчатами, але на світі є один хлопець, один-єдиний серед усіх, з яким геть забуваю про своє лесбійство. Це ти, Кейте. Лише ти. І ніхто інший.

— Боже мій! — прошепотів Кейт. Уперше за багато-багато років йому відчайдушно захотілося плакати. — Боже мій! Що робити?..

— Пам'ятаєш, що ти казав чотири дні тому? Ти питав, чим можеш спокутати свою провину. Ти казав, що згоден на все.

— Тільки не...

— Тільки це, Кейте. Тільки це. Лише так ти зможеш виправити скоєне, лише з тобою я можу бути звичайною гетеросексуальною жінкою. А кровозмішання... Та дідько з ним! — Джейн наблизилася своє лице до його лица і ніжно поцілувала його. — Кейт, любий мій, рідний. Я більше не можу ненавидіти тебе, це понад мої сили — розриватися між коханням та ненавистю. За десять років я вичерпала всі запаси ненависті, тепер я хочу просто любити тебе. І я любитиму попри все. — Вона знову поцілувала Кейта, цього разу пристрасно. — Я так довго чекала на цей день, я так хочу, щоб ти знову й знову кохав мене... Проте я не стану ні до чого примушувати тебе. Сам вирішуй, що для мене краще — спати з рідним братом чи з дівчатами. Обирай, котре лихо менше.

Кейт важко зітхнув, обняв її й міцно притиснув до себе.

— Джейн, любя! Ти розбиваєш моє серце...

— А ти моє вже розбив, — сказала вона. — Десять років тому.

Розділ 22

Суперечки та рішення

Пролунали традиційні слова відкриття зборів Ради, всі дванадцятьоро її членів засвідчили свою присутність, і на кілька секунд у Залі запанувала зосереджена мовчанка, що зазвичай передувала початкові важливої розмови.

Маріка нетерпляче переступила з ноги на ногу. Як і належало спеціально запрошеному (такий статус було передбачено й регламентовано), вона стояла попід стіною біля порталу. Стоїчков приніс для неї крісло, і якби Маріка зараз сіла, ніхто б не розцінив цей вчинок як неввічливий. Проте вона вирішила

дотриматися всіх формальностей, пов'язаних з її присутністю в Раді.

— Отже, перше, — заговорив Анте Стоїчков. — Тут присутня Маріка Мишкович, дочка Ілони Шубич. Пропоную затвердити її в тих самих правах, що й на попередніх зборах.

Заперечень не пролунало. Стоїчков кивком запросив її сісти. Маріка опустила у крісло й розправила на колінах сукню. Брат, що сидів до неї спиною, не секунду озирнувся й послав їй підбадьорливу усмішку.

Зате Флавіан, який займав місце по інший бік столу, майже не зводив очей зі своєї нареченої. Перед початком зборів вони коротко переговорили, Маріка сама повідомила про свою згоду вийти за нього заміж, а потім Стен дав своє добро на цей шлюб. Тепер Флавіан був безмежно щасливий і дивився на неї замріяним поглядом — либонь, уже уявляв, як вони житимуть разом. А Маріка розуміла, що сувора дійсність швидко зруйнує райдужні фантазії молодого короля. Насправді їхнє подружнє життя буде не таким ідеальним, як він його собі уявляє.

„Вибач, Флавіане,“ — сумно подумала вона. — „Я не зможу дати тобі всього, про що ти мрієш. Наш шлюб нічим не відрізнятиметься від інших шлюбів, укладених з розрахунку... І ти, Кейте, вибач. Нам не судилося належати одне одному. А бути просто твоєю коханкою я не хочу, це не для мене. Прощай, любий мій...“

На її очі навернулися сльози, і Маріка поспіхом нахилила голову.

— Далі, — тим часом продовжував Стоїчков. — На минулих зборах ми ґрунтовно обговорили ситуацію, але утрималися від ухвалення будь-яких рішень через відсутність одного з членів Ради, нашого брата Стеніслава. Наразі він з нами, і ми можемо провести голосування щодо внесеної братом Любомиром пропозиції негайно припинити всі контакти зі світом Послідовників і знищити обидва портали в ньому, через які здійснювався зв'язок з нашим світом. Стеніславе, — звернувся Голова Ради до Марічиного брата, — ти був відсутній минулого разу і не міг висловити своєї думки. Можеш зробити це

зараз.

— Мені нема чого сказати,— промовив Стен.— Крім одного: я вважаю цю пропозицію неприйнятною. Мало того — згубно. Тому закликаю голосувати проти неї.

Хоча Маріка знала наперед, що Стен не підтримує ізолянтських поглядів Любомира Жиха, її неабияк потішила братова рішучість.

— Я відкликаю свою пропозицію,— озвався Жих.— Але не тільки тому, що вона не має підтримки серед більшості братів та сестер. Просто я добре все обдумав і зрозумів, що в такому вигляді вона неконструктивна. Я приєднуюся до думки сестри Міли про передчасність будь-яких наших дій у цьому напрямку. Ми ще не виконали умов Конорового Заповіту, а отже, поки не готові протистояти Послідовникам. Ми маємо вимкнути обидва портали до настання кращих часів — певна річ, забезпечивши можливість для наших нащадків знову ввімкнути їх.

Міла Танич згідно кивнула:

— Саме так.

„Ці двоє точно злигалися,“ — з легким роздратуванням подумала Маріка.

— Хто хоче висловитися з цього приводу? — запитав Стоїчков.

Флавіан подав знак і, отримавши згоду від Голови Ради, заговорив:

— Я маю два зауваження. Перше стосується термінів. Яюсь так склалося, що ми стали називати світ, звідки з'явився засновник нашого роду, світом Послідовників. Я вважаю це несправедливим і навіть образливим — передовсім щодо тих наших родичів, що досі мешкають у тому світі. Тому пропоную називати його світом МакКоїв — бо це світ наших предків, наша прабатьківщина.

Присутні схвально закивали. Флавіан зробив паузу, поглянув на Маріку й був нагороджений її усмішкою.

— Гадаю, голосувати немає потреби,— вів далі він.— Друге моє зауваження — про фактор часу. Коли Конор писав свій Заповіт, він не знав, що час у нас тече майже вдвічі повільніше,

ніж у світі МакКоїв. Найпевніше, він навіть уявити не міг, що в різних світах час іде по-різному. Ми самі ще не звикли до цього, але з фактами не посперечаєшся — від моменту Конорової появи в нашому світі на його батьківщині минуло не триста років, як у нас, а майже шість сторіч. Це означає, що час працює проти нас. Безумовно, від десятиріччя до десятиріччя ми ставатимемо сильнішими й численнішими, та водночас зростатиме і могутність Послідовників — адже в їхньому розпорядженні вдвічі більше часу, ніж у нас.

— Тоді виходить, що від самого початку час працював проти нас,— сказала Танич.

— Аж ніяк. На самому початку був лише один Конор — наш прашур. Сам-один він не міг виступити проти Послідовників. Але згодом у нього з'явилися діти, потім — онуки, а відтак — правнуки та праправнуки. Тому спершу час працював на нас, і гадаю, що найзручніша нагода для початку боротьби з Послідовниками настала років сто тому — а вже далі час почав працювати проти нас.

— Я згоден з Флавіаном,— озвався Дражен Івашко.— І справа не лише в різниці плину часу. Я не дарма на минулих зборах питав у Маріки, коли в тому світі почався бурхливий розвиток науки та ремесел... ні, не ремесел, а якось інакше...

— Техніки,— підказала Маріка.

— Атож, техніки. Схоже, тоді Флавіан ухопив мою думку. Послідовники напевно використовували тамтешні досягнення науки та техніки для вдосконалення своєї магії. І, мабуть, продовжують її вдосконалювати. Тож із кожним місяцем, з кожним роком ми чимраз дужче відставатимемо від них.

— Твої висновки суперечать внесеній тобою ж пропозиції,— зауважив Стоїчков.— Це непослідовно.

— Про мою пропозицію, Дональде, поговоримо згодом,— сказав Івашко.— Зараз ми обговорюємо пропозицію сестри Міли, підтриману братом Любомиром. Продовжуй, Флавіане.

— І ще одне,— знову заговорив Флавіан.— У світі МакКоїв живуть наші родичі. Їхні чаклунські здібності було придушено чарами Послідовників, але не знищено назавжди. За приклад наведу панну Алісу, з якою я поки не мав честі познайо-

митись особисто, але мені відомо, що дехто з присутніх уже зустрічався з нею і мав нагоду переконатися, що її дар цілком здоровий. Я підозрюю, що вона не одна така. Крім того, я певен, що, звільнивши світ МакКоїв від Послідовників, ми допоможемо нашим тамтешнім родичам відродити свій дар у наступних поколіннях. А якщо ми зараз відступимо, то, можливо, позбавимо їх останнього шансу. Я вже не кажу, що тим самим ми можемо позбавити й себе останнього шансу. Ми не знаємо про справжню силу Послідовників, але брат Дражен має рацію: що далі, то дужчими вони ставатимуть. Тому я категорично проти пропозиції сестри Міли. Це все, Дональде.

Стоїчков запропонував висловитися іншим. Ендре Міатович, Арпад Савич і Стен цілком погодилися з Флавіаном. Міла Танич відстоювала свою позицію. Її підтримала княгиня Зарена — що дуже засмутило Маріку. Проте під час голосування тітка утрималася, і за відтермінування „до кращих часів“ було віддано лише два голоси — Жиха і Танич.

Потім слово взяв Дражен Івашко:

— На минулих зборах я говорив останнім. Мабуть, ми всі трохи поспішали, і я не зовсім доладно сформулював свою думку, а ви неправильно зрозуміли мене. Коли я пропонував зачекати до остаточного вирішення питання з короною й утвердження влади імператора-Конора в усьому Західному Краї, то мав лише на увазі, що нам не слід квапитися з оприлюдненням інформації про Послідовників. Ця звістка викличе серед Конорів не просто бурю, а справжній ураган емоцій. При всій моїй повазі до Вищої Ради, я вважаю, що ми не зможемо втримати ситуацію під контролем. Це буде до снаги лише людині, чиє лідерство, чий авторитет, чия влада виявляться беззаперечними, хто стане визнаним вождем усіх Конорів Західного Краю і за ким підуть наші родичі з-поза меж Імперії. Ви, звичайно, вже зрозуміли, що йдеться про майбутнього імператора Стеніслава.

Івашко зробив виразну паузу. Стен трохи підвів руку, ніби збирався заперечити, але потім передумав. Анте Стоїчков схвально мугикнув.

— Далі,— продовжив Дражен Івашко.— Я стверджую, що

наразі підіймати всіх Конорів на боротьбу з Послідовниками недоцільно ще й з тієї причини, що ми поки не знаємо, з ким саме боротися і як вести цю боротьбу. Передовсім ми мусимо провести ретельну розвідку, вкорінитися у світі Пос... МакКоїв і підготувати плацдарм для масованого наступу. Зараз я не беруся гадати, скільки часу відбере така підготовка — кілька місяців, а може, й кілька років. Проте одне очевидно: на цьому етапі має діяти невелика група людей, до того ж діяти обережно, без поспіху, залучаючи в разі потреби додаткові сили. За таких обставин оприлюднювати Заповіт навіть шкідливо, бо серед наших родичів знайдеться чимало запальних і нетерплячих, які не захочуть довго чекати й вимагатимуть негайних та рішучих дій.

— У цьому я згоден з тобою, брате Дражене, — сказав Ендре Міятович. — Але мушу зазначити, що залишати всіх Конорів у цілковитому невіданні теж небезпечно. Якщо, попри всі сподівання, Послідовники таки знайшли шлях до нашого світу, ми маємо бути готові дати їм гідну відсіч.

— До відсічі ми готові завжди, — заперечив Івашко. — Ми готові до вторгнення друїдів чи будь-яких інших чужоземних чаклунів, чие існування лише припускаємо, але нічого не знаємо напевно. А поки для нас Послідовники — ті ж самі чужоземні чаклуни, тільки не з якоїсь заморської країни, а з іншого світу. Зверніть увагу, брати та сестри, що в Коноровім Заповіті по суті нічого не говориться ні про Послідовників, як таких, ні про характер їхніх чарів. Ми знаємо лише, що вони широко застосовують усілякі чаклунські талісмани та амулети, що містять більшу частину їхньої сили, тим часом як наша сила здебільшого міститься в нас самих...

— Іншими словами, — втрутилася Маріка, — їхня магія переважно екзогенна, а не ендогенна, як наша.

Стен озирнувся й докірливо поглянув на сестру. Маріка зніяковіла й опустила очі. За своїм статусом, вона мала повне право брати участь в обговоренні, проте зараз порушила елементарні правила ввічливості — перебила старшого.

— Я не зовсім зрозумів, про що ти кажеш, князівно, — невзврушно мовив Івашко, — але можу припустити, що ти вико-

ристалала слова з більш розвиненої мови того світу, щоб у стилішій формі сформулювати те, про що я сказав раніше.

Маріка мовчки кивнула, не підводячи погляду.

— Що ж до детальнішої інформації про Послідовників,— знову заговорив Івашко,— то задача першого етапу якраз і полягає в тому, щоб більше довідатися про наших ворогів... До речі, князівно. Ваш знайомий, Кейт, ще не давав про себе знати?

— Ні,— відповіла Маріка.— Я чекаю, коли він приїде або за телефоном. Вважаю, буде краще, якщо він сам звернеться до мене.

— А я так не думаю,— сказав Стен, не обертаючись.— Якщо відволіктися від певних особистих моментів, то зараз він потрібний нам більше, ніж ми йому.

— Що правда, то правда,— погодився Стоїчков.— Постарайся чимшвидше зв'язатися з ним, Маріко. І вважай це не просто моєю порадою, а офіційним дорученням Голови Вищої Ради.

— Добре,— з зітханням відповіла Маріка.

— А от після розмови з цим хлопцем,— додав Івашко,— ми, сподіваюся, будемо точно знати, чи реальна загроза вторгнення Послідовників. Тоді й вирішимо, яку інформацію варто довести до відома всіх Конорів на цьому підготовчому етапі. Все, Дональде, я закінчив.

Анте Стоїчков сказав:

— Я схильний підтримати пропозицію Дражена. Але з одним доповненням: ми маємо попередити всіх Конорів про можливе вторгнення чужинських чаклунів і попросити їх пильно придивлятися до кожного незнайомця, звертати увагу на будь-які незвичні події.

Подальша тривала дискусія видалася Маріці марною трактою часу. З облич присутніх вона бачила, що Івашкову пропозицію буде схвалено. І справді — її прийняли одностайно. „За“ голосували навіть Любомир Жих, Міла Танич і тітка Зарена.

Відтак члени Ради перейшли до обговорення першочергових заходів. Було ясно, що замок Норвік для їхньої мети не годиться — через Маріку він перебував під наглядом Послідов-

ників. Стоїчков запропонував передовсім спорудити портал у якомусь іншому місці й звернувся за консультацією з цього питання до Маріки.

— Найзручнішим місцем,— відповіла вона,— буде густонаселений промисловий район. Якщо судити...— Маріка хотіла була сказати „з фільмів“, проте вчасно збагнула, що половина членів Ради її не зрозуміють (інші шестеро вже гостювали в Норвіку й бачили, як працює телевізор).— Якщо судити з *тамтешніх* книжок, то люди в таких районах не цікавляться життям своїх сусідів, а часто навіть не знають, як їх звати.

— Чудово,— промовив Стоїчков.— А можна непомітно вивести з замку двох чи трьох людей, доправити їх в один з таких районів і знайти їм житло?

— Загалом, це не проблема. Але проблема в іншому: без належної підготовки наші люди не протримаються в світі МакКоїв і кількох днів. Річ не лише в мові — правила поведінки в тому світі набагато складніші, ніж у нашому. І не просто складніші — вони чужі для нас. Знадобиться щонайменше кілька місяців інтенсивної підготовки, щоб хтось із наших зміг з'явитися *там* на людях, не викликавши негайних підозр. Протягом цілого *тамтешнього* року я відвідувала Норвік потай від усіх, спілкувалася винятково з батьком і лише потім почала зустрічатися з іншими людьми. У цьому полягає ще одна перевага Послідовників перед нами: наш світ чимось схожий на минуле їхнього світу, і якщо вони потраплять *сюди*, то без надмірних зусиль зможуть видати себе за чужоземців або прикинутися глухонімими волоцюгами. А невідготовлених наших *там* миттю визнають за божевільних.

— Гмм,— протягнув Стоїчков.— І що ж ти пропонуєш?

— Те, про що вже казав пан Івашко: запастися терпінням і ретельно готуватися. Підготовкою людей займемося ми з батьком та Алісою, більше нема кому. За Норвіком напевно встановлено спостереження, тому діяти треба вкрай обережно, без поспіху, щоб у Послідовників не виникло жодних підозр. Максимум, що можна зробити в Норвіку, не порушуючи секретності, це підготувати до подальшого проникнення в світ МакКоїв двох чи трьох людей — ну, щонайбільше, чотирьох. Я

гадаю, це мають бути молоді люди до двадцяти років... — Маріка зам'ялася. — Розумієте, хоча старші є досвідченішими, молоді краще засвоюють усе нове. Їх буде простіше навчити мові, вони набагато швидше звикнуть до *тамтешніх* правил поведінки... ну, і взагалі...

— Не бентежся, князівно, — заспокоїв її Дражен Івашко. — Не бійся образити нас. Ми, старі, все розуміємо. Що старша людина, то важче їй пристосуватися до нових умов. Прошу, продовжуй.

— Так от, — сказала Маріка, — до чого я веду. Пан Івашко мав рацію, коли припускав, що перший етап може розтягтися на кілька років. Найімовірніше, тако воно й буде.

— Надто довго, — невдоволено зауважив Флавіан. — Ми втратимо купу часу.

— Краще втратити час, ніж голову, — відрізала Маріка і сама здивувалася різкості свого тону. Вона помітила, що Ендре Міятович криво посміхнувся і значуще поглянув на Стена, а той у відповідь кивнув. — Певна річ, можна було б прискорити справу, якби ми мали портал у якомусь надійному місці. Проте порталу ми не маємо — а його спорудженням можуть зайнятися лише люди, пристосовані до *тамтешнього* життя... Втім, одна така людина вже є. Це я.

— Ні! — хором вигукнули Стен, Флавіан і княгиня Зарена. А Стен ще й додав: — Про це й мови бути не може.

— Авжеж, не може, — погодилася Маріка. — Та не тому, що хтось хоче тримати мене на припоні. Просто я на видноті, і моє зникнення негайно насторожить Послідовників. Те ж саме стосується Аліси. А проте, якщо обставини складуться вкрай несприятливо і нам доведеться залишити Норвік, ми з Алісою готові взятися до спорудження порталу в надійнішому місці.

— Ні... — знову запротестував Стен, але тут Стоїчков постукав кісточками пальців по столу, закликаючи його до стриманості.

— Заспокойся, Стеніславе, вгамуй свій запал. Не дозволяй емоціям узяти гору над обов'язком та здоровим глуздом. Маріка говорить правильні речі. Наразі ми маємо лише два пор-

тали, що зв'язують наш світ зі світом наших прашчурів; і обидва знаходяться в Норвіку. Втративши замок, ми втратимо їх, а отже, втратимо доступ до світу МакКоїв. Цього не можна допустити. Якщо найближчим часом виникне така ситуація, а інші наші люди ще не будуть підготовлені, то я не бачу ніякого розумного виходу, крім того, що запропонувала твоя сестра.

— Але ризикувати нею...

— А ризикувати іншими ти готовий? — цього разу Стена урвала вже Маріка. — Без належної підготовки вони неодмінно зазнають невдачі, тоді як наші з Алісою шанси дуже високі. Головне для нас — непомітно втекти з Норвіка. Я певна, що ми це зможемо.

— А як до цього поставиться сама Аліса? — запитав Стойчков. — І твій батько? Невже ти залишиш його?

Маріка похитала головою:

— В жодному разі. Я переправлю його сюди, і *тут* він зачекає на наше з Алісою повернення. В його згоді я не сумніваюся. Також не сумніваюсь і в тому, що *мій брат* прийме *мого батька* з усією гостинністю, як належить приймати родичів. Адже так?

— Так, звісно... — після короткої паузи промимрив Стен. Маріка не бачила його обличчя, але була певна, що він почервонів.

— Що ж до Аліси, то ми з нею вже обговорювали можливість утечі. Вона від цього не в захваті, проте розуміє, що в очах Послідовників вона одна з нас і що вибору в неї немає. На цьому тижні Аліса вже почала готуватися: частину своїх коштів вона потай переводить на офшорні рахунки, а іншу частину збирається обернути на готівку та цінні папери на пред'явника. Правда, що робити з нерухомістю, вона ще не вирішила. Я ж порадила їй не квапитися.

Про Алісині операції з фінансами Маріка говорила мішаним англо-слованським суржилом, бо в її рідній мові не було відповідних слів. Проте Арпад Савич своїм купецьким нюхом учув, про що йдеться, і попросив розповісти детальніше. Маріка, як могла, пояснила, а відразу після цього між членами ради спалахнула запекла суперечка. Після тривалого й непро-

стого обговорення було вирішено доручити Ендре Міятовичу підібрати кандидатури двох талановитих та надійних юнаків-Конорів, а Зарені Шубич — двох таких самих здібних дівчат, щоб звести їх у дві подружні пари і якнайшвидше розпочати підготовку до життя у світі МакКоїв.

За другою частиною Марічиної пропозиції ніякого рішення ухвалено не було. Стен, Флавіна та тітка Зарена категорично заперечували, а часу вже майже не лишалося — наближалася п'ята година ранку за Златоваром. Стоїчков розсудливо запропонував не розглядати це питання, поки не виникнуть ті самі надзвичайні обставини, за яких Маріка з Алісою та батьком більше не зможуть залишатися в Норвіку. Він чудово розумів, що тоді і Стен, і Флавіан, і княгиня заспівають іншої пісеньки, а якщо й проголосують проти, то однаково скоряться волі більшості.

Потім Рада перейшла до обговорення ситуації в Златоварі, але невдовзі Стена викликав Міх Чірич. Нічого надважливого, втім, не сталося — просто до маєтку Буковича прибуло кілька загонів, зібраних місцевими жупанами, що вирішили підтримати противників узурпатора, проте присутність Стена, як очільника війська, була необхідна. Разом зі Стеном пішов і Дражен Івашко, щоб закінчити свою розповідь про останні столичні новини. Маріка лише встигла поцілувати брата на прощання і коротко домовитися з ним про наступну зустріч через три *тутешні* дні, коли армія проходитиме повз невеличке містечко, де мешкає родина Конорів.

Після цього Анте Стоїчков оголосив збори закритими, і члени Ради почали розходитися. Флавіан попросив Маріку затриматись, і вона погодилася. Княгиня Зарена також зволікала, явно збираючись поговорити з небогою, але Стоїчков підхопив її під руку й повів до portalу, сказавши на ходу Маріці:

— Коли покинешся, будь ласка, дай знати.

— Неодмінно, — відповіла вона. (Голова Ради щодня заходив до Маріки в гості й по дві-три години проводив у її та Алісиному товаристві, прагнучи якомога більше дізнатися про новий світ. Друге місце з частоти відвідин Норвіка поділяли Міятович та княгиня Зарена.) — Завжди рада вас бачити, пане

Стоїчков. І на тебе чекаю, тітонько.

Нарешті Маріка та Флавіан залишились у Залі вдвох.

— Маріко,— невпевнено почав він,— я хочу дещо з'ясувати. Ти погодилася вийти за мене, але не сказала, коли це станеться.

— Боюся, не скоро, Флавіане. Ти ж сам розумієш, що зараз не час. Поки моє місце *там*, а твоє — *тут*. Ситуація може скластися так, що мені доведеться зникнути на кілька місяців, щоб самій спорудити портал. А як твоя дружина, королева Ібрії, я не зможу так учинити.

— Ми ще не вирішили...

— Обставини вирішують за нас, зрозумій. Ти ж знаєш, що таке необхідність, ти — король. І мене дуже засмутило, коли ти підтримав Стена та тітку Зарену, замість підтримати мене — свою майбутню жінку. Виходить, ти не лише не зважаєш на здоровий глузд, ти також не зважаєш на мою думку.

Флавіан зніяковів.

— Я ж хотів якнайкраще...

— Для себе,— відрізала Маріка.— Але не для всіх нас, не для всього нашого роду. Спершу ти говорив такі гарні, такі правильні слова, а потім виявилось, що ладен поставити під загрозу всю нашу справу задля того, щоб на півроку раніше затягти мене до свого ліжка.

— Що ти кажеш, Маріко?!— Флавіан був шокований.— Як ти можеш?

— А хіба не так? Хіба не тому ти заперечував? Ти відразу збагнув, що це означає відтермінування нашого весілля, і тому виступив проти. Ти ще не став моїм чоловіком, а вже пориваєшся вирішувати за мене. Крім того, ти не довіряєш мені. Скільки разів і я, і Стен запевняли тебе, що тієї ночі я не вчинила нічого вартого осуду, що й іншими ночами, залишаючи Мишковар, я не займалася розпустою. Проте ти не вірив, вимагав доказів, тобі мало було мого слова. А мені це геть не подобається.

— Я дуже шкодую, Маріко,— сказав Флавіан.— І я вже просив у тебе пробачення. Це правда — я мусив повірити тобі на слово, мусив покладатися на твою порядність. Але й ти

зрозумій мене. Що я мав думати про твою потаємність, про твоє вперте небажання відкритися мені? Ти вимагаєш від мене беззастережної довіри — а сама? Невже наше кохання...

— Стривай, Флавіане! — швидко зупинила його Маріка. — Не треба приплітати сюди *наше* кохання, бо його не існує. Насправді є лише *твоє* кохання до мене — і ти добре це знаєш. Я ніколи не давала тобі підстав вважати, що кохаю тебе, ти давно з цим примирився і готовий був задовольнитися моєю дружбою та симпатією. Сьогодні я погодилася стати твоєю жінкою, я йду за тебе незайманою і даю слово, що ти будеш моїм єдиним чоловіком, аж поки смерть роз'єднає нас. Проте мої почуття до тебе зовсім не змінилися. Кохання в них як не було, так і немає.

— А може, ще з'явиться? — несміливо припустив Флавіан.

— Я цього не виключаю, — відповіла Маріка з сумнівом. — Але й нічого не обіцяю, не хочу давати тобі марних сподівань. Я знаю тебе змалку, ти віддавна добивався моєї руки, і якби я могла покохати тебе, то вже покохала б. А так — надій дуже мало. Якщо тобі потрібна любляча дружина, то, мабуть, варто забути про мене й пошукати собі іншу наречену.

Флавіан похитав головою:

— Ні, Маріко, мені потрібна ти. Лише ти одна. І я вірю, що зможу заслужити твоє кохання.

Маріка нічого не відповіла, бо не було чого відповідати. Флавіанове бажання одружитися з нею було незламним, і навіть її жорстокі слова нітрохи не похитнули його рішучості. То, може, просто зараз сказати йому про Алісу — щоб остаточно розставити всі крапки над „і“ в їхньому майбутньому подружньому житті? Але ні, ще зарано. Спершу Флавіан має познайомитися з Алісою, бажано, потоваришувати з нею — і тоді йому важче буде почувати до неї неприязнь...

— Ну, гаразд, — сказала Маріка. — Мені вже час іти.

— А коли ти запросиш мене в гості? — запитав Флавіан. — Здається, я чи не єдиний з Ради, хто ще не був у тебе.

— Ти перебільшуєш. З дванадцяти *там* було лише шестеро.

— Але ж я для тебе не найостанніший з дванадцяти?

- Звісно, не останній.
  - То коли? Можна зараз?
  - Ні, зараз у нас ніч.— Маріка трохи покривила душею: там був лише вечір, просто сьогодні їй не хотілося приймати ніяких гостей, а тим більше Флавіана.— Ти зможеш звільнитися після обіду?
  - Якусь годинку знайду.
  - Тоді ласкаво прошу. Аліса буде рада познайомитися з тобою.
  - Я теж буду радий,— сказав Флавіан.
  - От і домовилися,— сказала Маріка.— Ну то що, прощаймося?
- Він зітхнув і промовив:
- Добраніч, Маріко.
  - До побачення, Флавіане.

Розділ 23

Тривожна звістка

Коли Флавіан залишив Залу, Маріка обрала „нитку“, що вела до її нового порталу, і почала встановлювати з'єднання. А водночас надіслала вздовж „нитки“ виклик.

„Чую, дорогенька, чую,“— долинула дуже слабка, та все ж розбірлива відповідь від Аліси.— „Я зараз на кухні, захотіла перехопити чогось перед сном. Ти вже повернулася?“

„Якраз повертаюся,“— відповіла Маріка.— „До речі, вітаю. Ти вперше почула мене з кухні.“

„Ага, класно!“— сказала Аліса, яка лише щойно це збагнула.— „Прогресую... Тобі принести щось поїсти?“

„Ні, дякую.“— З'єднання порталів було вже встановлено.— „Я не голодна.“

„Ну, як хочеш.“

Завершивши розмову з кузиною, Маріка ступила під осяяну золоту арку. Тієї ж миті в неї промайнула якась думка, що дивним чином пов'язувала портали з останніми Алісиними словами. Ця думка була надзвичайно цікава і, схоже, обіцяла нове відкриття, але була така швидкоплинна, що Маріка не

встигла за неї вхопитися. Опинившись у зачиненій шафі, вона кілька секунд простояла нерухомо, в намаганні згадати, що її так заінтригувало. Проте марно — мить осяяння не поверталася. Лише одне Маріка знала напевно: той здогад не викликав у неї ні найменшого почуття небезпеки, він не мав жодного відношення до Послідовників, а стосувався особливостей функціонування порталів...

Врешті Маріка махнула на все рукою, закрила обидва портали і вийшла з шафи до спальні.

Постіль була вже розібрана, на правій подушці чітко проступала свіжа вм'ятина від голови, а на шафці праворуч ліжка лежала розгорнена книжка. Годинник показував чверть на десяту. Вочевидь, Аліса нудьгувала сама, а дивитися телевизор вона не любила, тому рано лягла в ліжку і вирішила почитати перед сном. А потім раптом зголодніла й побігла на кухню щось з'їсти.

Знявши свою розкішну сукню, Маріка повернула її на місце в шафу і задумалася, що робити далі. Зазвичай вони з Алісою лягали не раніше десятої, тож можна було піти до кабінету і ще годинку попрацювати з медичними журналами. Проте кухня, як повернеться з кухні, неодмінно стане розпитувати її, про що йшлося в Раді, і кількома словами тут не обійдешся.

„Ну й нехай,“ — вирішила Маріка, присівши на край ліжка і стягуючи панчохи. — „Досить на сьогодні справ. Буде більше часу для кохання.“

На цю думку внизу її живота приємно залоскотало, по тілу розлилася легка млість, і вона геть забула про Флавіана.

Скинувши всю білизну, Маріка надягла коротеньку нічну сорочку і саме збиралася лягати, коли до спальні ввійшла Аліса зі склянкою апельсинового соку.

— Але ж довго ви там радилися! Від нудьги я мало не заснула. Соку вип'єш?

— Не відмовлюся.

Маріка взяла склянку, зробила кілька невеличких ковтків, а решту повернула кухніні.

— Дякую.

— Це все для тебе.

— Ні, я більше не хочу.

— Воля твоя.

Аліса поставила склянку поруч із книжкою і зняла халат, під яким була така ж коротка, як і в Маріки, нічна сорочка. Вони разом вклались у ліжку, і кузина спитала:

— То що там вирішила Рада?

Маріка присунулася до Аліси і почала переповідати хід дискусії на зборах. Вона намагалась не пропустити нічого важливого, але й уникала вдаватися в зайві подробиці, які жодним чином не вплинули на ухвалені рішення.

— Ну що ж, — задумливо мовила Аліса, коли Маріка скінчила. — Все склалося так, як ти й передбачала.

— Інакше й бути не могло. Обставини диктують свої умови, і ми змушені їх приймати.

— Однак Стен, Флавіан і твоя тітка рішуче заперечують проти „кризового варіанту“, — зауважила Аліса.

— Заперечують, поки не виникла криза. А коли їх прикрутить, вони миттю змінять свою позицію. І тоді ми поїдемо з Норвіка. Я розумію, це тобі не подобається...

— Подобається чи ні, не має значення. Доведеться поїхати — поїдемо. Колись це точно станеться. Не думаю, що Послідовники дадуть нам спокій. Зрештою, я ніде не пропаду — ні в іншому місті, ні в іншому світі. А от дядечкові Генрі буде важко пристосуватися до нового життя.

— Я знаю, — кивнула Маріка. — Але батько не захоче розлучатися зі мною. Та й я нізащо не кину його.

— Між іншим, — сказала Аліса, — десь місяць тому дядько зізнався мені, що зі страхом очікує того дня, коли закінчиться боротьба за корону і ти знову станеш жити з братом. Він уже звик до того, що ти весь час поруч, і тепер його не задовольнять ваші рідкі зустрічі. Гадаю, морально він уже готовий переселитися до світу Конорів.

— А я, — підхопила Маріка, — зроблю все від мене залежне, щоб він не пошкодував про своє рішення. На щастя, я маю можливість забезпечити йому гідні умови. Оточу його такими розкошами, такою турботою, які *тут* йому й не снилися. Там він матиме все, чого лишень забажає.

— Хіба що крім футболу.

— Чому? І футбол також. При потребі я зможу організувати і спонсорувати цілу футбольну лігу. А батько, як і кожен запеклий вболівальник, у душі мріє бути тренером. У нашому світі його мрія здійсниться.

Аліса коротко розсміялася, а відтак, не стримавшись, широко позіхнула.

— Хочеш спати? — здивувалася Маріка.

— Та ні, рано ще. А це просто наслідок вечора, проведеного на самоті. Я теж дуже звикла до твоєї присутності, звикла, що ввечері ми разом, і без тебе починаю нудьгувати.

— А я нудьгую, коли ти в університеті.

— Це вже не проблема. Я вирішила кинути його. А щоб не насторожувати Послідовників, спершу кажу, що захворіла.

Маріка несхвально похитала головою.

— Це ти даремно. Якщо не хочеш спілкуватися з Ерін О'Ши, просто спровокуй з нею сварку.

— Річ не лише в Ерін. Мені набридло навчання, я не бачу в ньому сенсу.

— А от я завжди заздрила тобі, — сумно мовила Маріка. — Якби могла, радо б навчалася в університеті.

— Тільки не за моїм фахом. Сама я обрала філологію лише тому, що змалку маю схильність до мов і люблю читати. Але вивчати мови та читати книжки можна й без філологічної освіти. Якщо в майбутньому в мене з'явиться можливість знову піти навчатися, то оберу щось серйозніше — біологію, наприклад, чи хімію. А поки я маю важливіші справи. Університет заважав мені зосередитись на вивченні магії, я досі майже нічого не вмію і почуваюся цілковитою нездарою. Крім того, незабаром до нас надішлють чотирьох молодих Конорів. Коли я ними займатимусь?

— І справді, — визнала Маріка. — Я про це не подумала.

— За будь-якого розвитку подій, — провадила Аліса, — найближчим часом я можу забути про університетську освіту. Залишимося ми в Норвіку чи будемо змушені переховуватися — не має значення. Може, потім, пізніше... а може, й ні. Коли все це скінчиться, ти вийдеш за Флавіана й повернешся до світу

Конорів. А я хочу бути з тобою... якщо, звичайно, твій чоловік це дозволить.

На згадку про Флавіана Маріка спохмурніла.

— Я вже обіцяла тобі, Алісо, що він нам не заважатиме. До речі, сьогодні я дала йому чітко зрозуміти, щоб він не розраховував на моє кохання. А згодом, коли ви познайомитесь, я розповім йому про нас з тобою.

Аліса зітхнула:

— Уявляю, як він відреагує.

— А мені начхати, — сказала Маріка, обнявши її. — І взагалі, я не хочу говорити про Флавіана. І думати про нього не хочу. Зараз я хочу тебе.

— А я хочу тебе, — відповіла Аліса й ніжно поцілувала Марічині губи. — Завжди хочу і завжди хотітиму.

Далі дівчата не розмовляли, цілком зосереджені на іншому спілкуванні — безслівному, але більш емоційному та чуттєвому. Маріка вкривала поцілунками всеньке тіло кузини і пестила її в найінтимніших місцях. Аліса не залишалася в боргу і навзаєм обдаровувала Маріку своїми ласками. Це були чарівні хвилини, сповнені любові, ніжності та пристрасті. Маріка насолоджувалася близькістю з Алісою і була безмежно вдячна долі, яка подарувала їй таку чудову подругу. Тепер вона знала, що в житті їй судилося пізнати лише жіноче кохання, а з Флавіаном вона просто відбуватиме подружню повинність. Ймовірно, це даватиме їй певну втіху (Маріка не виключала такої можливості), але кохання там точно не буде. Принаймні, з її боку...

Згодом, погамувавши свою пристрасть, вони мовчки лежали поруч, зрідка кволо цілувались і набиралися сил, щоб поновити любові. Нарешті Аліса запитала:

— Коли ти збираєшся телефонувати Кейтові? Я так зрозуміла, що Стоїчков доручив це зробити якнайшвидше.

Маріка поглянула на годинник.

— Завтра зранку подзвоню. Сьогодні вже пізно.

— Нічого не пізно! — заперечила Аліса. — Зараз ще дитячий час. Тим більше для Волшів.

— Гарзд, — неохоче погодилася Маріка. — Зараз так зараз.

Перехилившись через кухню, вона взяла з шафки свій телефон, вибрала в меню Кейтів номер і натиснула кнопку виклику. Замість гудків, у відповідь пролунав записаний голос зі станції, який повідомляв, що абонент перебуває поза межами досяжності.

— Ну от,— сказала Маріка.— Він вимкнув телефон і ліг спати.

— Швидше вимкнув, щоб йому не заважали працювати,— уточнила Аліса.— Ну, то що ж, подзвониш завтра. А зараз...— Вона не договорила і стала гладити Марічин живіт.

— Е, ні!— тепер уже вперлася Маріка.— Раз вирішили зробити це сьогодні, то зробимо. Ти пам'ятаєш домашній номер Волшів?

— Певна річ.

Під диктовку кухні Маріка набрала номер. Після четвертого гудка почулося клацання, а слідом за ним — втомлений жіночий голос:

— Дім родини Волшів.

Аліса, що притискала вухо до телефону з іншого боку, пошепки мовила:

— Це Кейтова мати.

— Добрий вечір, місіс Волш,— сказала Маріка.— Ви не могли б попросити Кейта?

— А хто його питає?

— Його знайома. Маріка Мишкович.

Потойбіч лінії запала мовчанка. Не дочекавшись відповіді, Маріка сказала:

— Місіс Волш, ви чуєте мене?

— Так, міс Мишкович,— промовила Кейтова мати таким тоном, наче говорила: „Атож, розумію! Це ви правильно придумали...” — На жаль, Кейта зараз немає.

— А коли він повернеться?

— Цього я не знаю.

— Ну... Ви не могли б переказати, що я йому дзвонила? Його мобільний не відповідає, завтра я знову спробую, а краще хай він сам мені зателефонує.

— Добре, перекажу.

— Дякую, місіс Волш. Добраніч.

— Добраніч... Раптом голос Кейтової матері зірвався на схлип.— Ні! Стривайте, міс... леді Маріко.

— Я слухаю,— відразу насторожилася вона. Назвавши її „леді“, місіс Волш тим самим давала зрозуміти, що їй дещо відомо.

— Будь ласка, передайте Кейтові та Джейн, щоб вони зв'язалися зі мною. Скажіть їм, що я все знаю. Мені треба з ними поговорити. Обов'язково.

— Перепрошую, місіс Волш,— розгублено мовила Маріка.— Я вас не розумію.

— Ця лінія не прослуховується, леді Маріко. А я вдома сама. Ми можемо говорити відверто.

— Але я нічого не розумію!— майже вигукнула Маріка.— Про що ви кажете?

— Ви... То ви справді не знаєте, де Кейт і Джейн?— тепер уже в голосі місіс Волш вчувалася розгубленість.— Це не ви допомогли їм утекти?

Аліса тихо охнула. А Маріка відчула, як їй у грудях похололо.

— Ви хочете сказати, що Кейт і Джейн зникли? Ви зверталися до поліції?

— Це не справа поліції, міс,— Кейтова мати повернулася від „леді“ до „міс“.— Це... Я просто не можу повірити, що ви нічого не знаєте. Невже я помилилася?

— Послухайте мене, місіс Волш,— схвильовано заговорила Маріка.— Вам неодмінно треба звернутися до поліції. Я підозрюю, що Кейт і Джейн зв'язалися з небезпечними людьми...

— Дурниці, міс. Я чудово знаю, з ким були зв'язані Кейт і Джейн. Це тут ні до чого. Мені відомо, з якої причини вони втекли. Якщо ви не допомагали їм...

— Я ж кажу, що ні.

— ...тоді вас це не стосується. Та якщо ви все-таки знаєте, де вони, перекажіть їм мої слова.

— Але я...

— Прощайте, міс. І прошу — більше не дзвонить сюди. Це для вашого ж добра.

З цими словами вона поклала слухавку. Маріка машинально вимкнула телефон, повернула його на шафку й розгублено подивилася на Алісу:

— Ти щось розумієш?

Кузина похитала головою:

— Те ж саме я хотіла запитати в тебе.

Розділ 24

Ібрія

— Бачите он ту темну цятку на обрії? — запитав Мілош Вуйко, вказавши вперед, трохи лівіше від курсу корабля.

Джейн, що мала гостріший зір, одразу кивнула. А Кейт, пильніше придивившись, промовив:

— Так, напевду. Схоже на цятку бачу.

— Це північний край мису Бок'я, — пояснив Мілош. — Ми наближаємося до ібрійського узбережжя.

Вони втрьох стояли на пів'юті біля лівого борту, тримаючись за високі поручні. Палуба під їхніми ногами ритмічно погойдувалася, за кормою вирувала вода. Розрізаючи спокійну гладінь моря, двомачтовий бриг „Самотня зоря“ жваво йшов на всіх вітрилах у напрямку південь-південь-захід. Попереду на них чекала Ібрія — єдина романська країна в цьому світі, чудернацький гібрид Іспанії та Румунії...

— Отже, ми скоро будемо в Канабрі? — озвалася Джейн.

— Ще до заходу сонця, пані. Якщо, звичайно, вітер не зміниться.

— А він може змінитися?

— Та наче не повинен, — знизав плечима молодий моряк. — Та хтозна. Зараз погода на морі нестійка. Шкода, що з нами нема Словодана. У нього надзвичайне чуття на погоду.

Кейт зрозумів, що Мілош має на увазі Словодана Вовчека, власника „Самотньої зорі“ і донедавна її капітана. На початку цього року Вовчек отримав під своє командування фре-

ґат „Князь Всевлад“, який майже три місяці тому, разом з іншим кораблем, „Святою Ілоною“, вирушив на пошуки західного морського шляху до Гіндурашу. Члени команди охоче говорили про свого господаря й колишнього капітана. Попри його молодість, вони ставилися до нього з великою повагою, і за три дні плавання Кейт чимало дізнався як про самого Вовчека, так і про всю експедицію в Гіндураш. Слухаючи розповіді моряків, він дивувався, чому Стен, у чиєму розпорядженні було вдосталь досвідчених шкіперів, призначив капітаном „Князя Всевлда“ дев'ятнадцятирічного юнака — хай навіть дуже талановитого. Проте слово „чуття“ розставило все на свої місця. Кейт подумки вилаяв себе за нездогадливість.

— То пан Вовчек провіщати погоду міг? — запитав він.

Мілош Вуйко з обуренням відкинув це припущення:

— Що ви, пане Волш! Провіщають ворожки на базарі. А Словодан не ворожбит. Якби ми поклалися на...

— Хибно, боюсь, ви зрозуміли мене, — урвав його Кейт. — Я погано ще знаю вашу мову і використав, мабуть, слово неправильне. Мав на увазі я не ворожіння, а...

— Вміння *передбачати* погоду, — прийшла йому на допомогу Джейн.

— Ну, це зовсім інша річ, — сказав Мілош. — Словодан не ворожить, не гадає, він просто *знає*, яка буде погода. Знає — і квит. Це дар Отця Небесного.

— І з ним ви завжди уникали шторму? — запитала Джейн.

— Часто, але не завжди. Іноді не встигали, якщо були дуже далеко від берега, а шторм наближався швидко. Проте зі Словоданом нам ніякі бурі не були страшні. Він так майстерно керує кораблем... — Мілош цокнув язиком і похитав головою. — Та що й казати! Якось біля берегів Цорніки нас наздогнала жаклива буря, хвилі жбурляли корабель, мов тріску, не було видно нічогісінько, а все узбережжя було всіяне рифами. Ми вже приготувалися до смерті, але Словодану таки вдалося провести корабель між рифів у спокійну бухту. Наступного ранку, коли буря вщухла, ми побачили, що прохід у ту бухту достобіса вузький, заледве два корпуси завширшки. Отакий наш Словодан! Заздрісники кажуть, що він просто фартовий

і колись його фарт закінчиться. Але на те вони й заздрісники. Словоданова майстерність їм спокою не дає.

— Це, либонь, є родинне в нього, — припустив Кейт.

— Атож, — підтвердив Мілош. — Словоданів батько теж був гарним моряком.

— А брати?

— Братів він не має. Зате є дві сестри і чи то четверо, чи то п'ятеро племінників. Двоє старших уже плавають юнгами.

— Тут? На цьому кораблі?

— Ні, на іншому. Почали вони з нами, але поводитися дуже зарозуміло, вважали, що раз капітан їхній дядько, то й ставлення до них має бути особливим. Тож Словодан недовго з ними панькався й віддав обох на інший корабель, до капітана, відомого своєю суворістю. А загалом, вони славні хлопчачки, розумні та меткі. Тільки от зависокої думки про себе.

„Воно й зрозуміло,“ — подумав Кейт.

Вони ще трохи поговорили, потім Мілош Вуйко пішов за своїми справами. Кейт і Джейн залишилися на пів'юті вдвох.

— Ти думаєш про те, що й я? — запитала Джейн.

Кейт кивнув:

— Схоже, ми знайшли мишковицьких Конорів... От чорт! — спересердя вилаявся він. — Я мусив одразу здогадатися, що Стен не міг не відрядити в таку важливу експедицію свою людину. Варто було побалакати з моряками в порту — і ми б запідозрили Вовчека.

— То що нам робити? — запитала сестра. — Повернемося назад?

— Навіть не знаю... А ти що думаєш?

— Теж не знаю. З одного боку, на зворотний шлях ми витратимо три дні, тоді як поїздка з Канабри до Паланти займе вдвічі більше часу. З іншого ж, повертатися — погана прикмета. Крім того, ми лише підозрюємо, що Вовчек є Конором, а про Флавіана знаємо напевно.

— Та й що для нас зайві три дні? — замислено мовив Кейт. — По-моєму, це вже не має значення.

— А суша надійніша за море, — підхопила Джейн. — Хоча не скажу, що нам було погано на кораблі. Чи нудно.

Зустрівшись поглядами, вони всміхнулись одне одному. Всупереч Кейтовим побоюванням, ні він, ні сестра не страждали на морську хворобу, а умови життя на кораблі виявились доволі пристойними. Одразу відчувалося, що це купецький корабель, на якому плавав сам господар. Оскільки Кейт щедро заплатив за проїзд, капітан надав у їхнє розпорядження найкращу каюту, всі члени команди ставилися до них ввічливо, а корабельний кухар навіть окремо готував для них їжу — як, власне, і ще для однієї пари знатних пасажирів. Щоправда, каюта була не дуже просторою, зате чистою та охайною і, головне, з м'яким ліжком. Та й їхні слуги, Ярус з Елішкою, влаштувалися непогано.

— Знаєш,— промовила Джейн, торкнувшись долонею до братової щоки,— я назавжди запам'ятаю цю подорож. Адже зараз у нас медовий місяць.

Кейт тихо застогнав.

— Боже! — прошепотів він з мукою в голосі.— Що ми робимо?..

— Ми кохаємо одне одного,— сказала Джейн.— А кохання не визнає негативних характеристик. Якщо воно справжнє, то за визначенням чисте й прекрасне. Відкинь свої комплекси. Будь таким самим щасливим, як я. Коли люблять, про гріх не думають.

— Ох, Джейн!.. Ти занадто прямолінійна. Зрозумій, що можна любити по-різному. Любити сестру не гріх. Але гріх любити її як жінку.

— А ти любиш мене?— уже вкотре за ці дні запитала вона.— Любиш як жінку?

Кейт важко зітхнув:

— Так, Джейн. Я люблю тебе як жінку.

— І ти щасливий зі мною?

— Так, щасливий. Мені гірко, мені боляче, мені соромно...

Але я щасливий з тобою.

„Господи,“— подумав він.— „Господи, якщо ти є, прости мене грішного...“

Кейт розумів, що втрапив у пастку, і не бачив з неї виходу. Він намагався розібратися в своїх почуттях, але чимраз дуж-

че заплутувався в них. Він і далі любив Маріку, любив палко і безнадійно... а разом з тим любив Джейн — і як сестру, і як жінку...

— Кейте, — нерішуче озвалася Джейн. — Якщо ми виберемося звідси...

— Коли ми виберемося, — виправив він.

— Гаразд, коли виберемося. Що тоді буде з нами? Ми залишимося разом?

Кейт давно чекав цього запитання. Чекав відтоді, як три з половиною дні тому, прокинувшись уранці і виявивши в своїх обіймах Джейн, з соромом і жахом усвідомив, що нічні події йому не наснилися.

— Ми будемо разом, рідна, — промовив він водночас лагідно й гірко. — Я вже не уявляю свого життя без тебе.

— І ми житимемо як чоловік та жінка?

Кейт знову зітхнув:

— Боюсь, цього не уникнути.

— А що ми скажемо мамі, батькові... і всім іншим? Як пояснимо наші стосунки? Як пояснимо нашу відсутність?

— Ніяк, — відповів Кейт. — Навіть повернувшись до нашого світу, ми не зможемо повернутися додому.

— Я боялася, що ти це скажеш, — сумно мовила сестра.

— Навіть якщо обставини складуться найкращим чином, — продовжував він, — і нас ні в чому не запідозрять, то все одно допитають під наркотиками, для зайвої певності. Мене точно допитають: адже я виконував відповідальне доручення — і раптом ні з того ні з сього зник. Тоді я розповім усе, і про свої вчинки, і про свої наміри, сам підпишу собі смертний вирок... До речі, тобі це не загрожує. За тобою немає серйозних злочинів. Тебе можуть звинуватити хіба в тому, що ти півтора року мовчала про свої підозри стосовно Маріки, а потім пасивно покривала мене.

— Також я збиралася розповісти Алісі з Марікою про батькові плани, — додала Джейн. — І неодмінно розповім при зустрічі. Тож ми обоє зрадники. Нам обом не можна повертатися додому, потрапляти на очі рідним та знайомим... Як ми далі житимемо, Кейте?

— Якось проживемо. Звичайно, доведеться весь час переховуватись, але тут нічого не вдієш. Добре хоч гроші маємо, від голоду не помремо.

— Які гроші? Дідів спадок?

— Саме він,— підтвердив Кейт.

Їхній дід з матиного боку, Патрік О'Лірі, з якоїсь причини дуже не любив Гордона Волша і не схвалював доччин шлюб з ним, тому в своєму заповіті відписав Дейні Волш лише нерухомість, а всі його гроші перейшли безпосередньо до онуків. На Джейнине ім'я було утворено траст зі статутним фондом вісімсот тисяч фунтів, а Кейт успадкував майже півтора мільйони, якими міг поряdkувати на свій розсуд.

— Ти думаєш, ми зможемо взяти гроші, не виказавши себе?— скептично запитала Джейн.— А я впевнена, що батько вже встановив нагляд за нашими рахунками. Він дуже методичний.

Кейт зловтішно посміхнувся:

— Тоді його чекав неприємний сюрприз. Ще п'ять місяців тому я кружним шляхом перевів більшість моїх грошей у готівку і поклав їх на зберігання в індивідуальні сейфи десяти різних банків у найбільших містах Землі. Тож жити нам буде на що, не турбуйся.

Джейн здивовано зиркнула на нього:

— То ти давно був готовий до цього?

— Що так по-дурному клепаємося, ні. Проте розумів, що рано чи пізно мене викриють, і готував шляхи для втечі.

— Гм... А чому сховав гроші лише півроку тому? Чому не відразу як почав дурити наших? Ще вагався, здавати їм Маріку чи ні?

Кейт міцно стиснув губи й відвернувся.

— Я ні секунди не вагався,— глухо мовив він.— Від самого початку я твердо вирішив, що не віддам Марічин світ на поталу Послідовникам. Але... Як би це сказати?... Словом, якийсь час я мав певні надії...

— Що одружишся з нею?

— Так. І я... я був згоден жити з нею в її світі. Навіть заради кохання вона не відмовилася б від своєї батьківщини, від

рідних, від свого високого становища.

— А ти ладен був відмовитись від усього,— не запитала, а констатувала сестра.

— Я ладен був на все. Збирався безпосередньо перед утечею обернути всі свої гроші на золото та коштовності... А втім, тепер це не має значення. Коли я зрозумів, що Маріка не для мене і ми не зможемо бути разом, то викинув ці дурощі з голови.

Кілька хвилин Джейн мовчала. Спершись на поручні, вона неуважно дивилася за борт і про щось думала. Потім знову повернулася до Кейта і сказала:

— А це непогана ідея.

— Що?

— Оселитись у цьому світі. Обмінявши твої гроші на золото та коштовності, ми станемо тут дуже багатими людьми і зможемо жити в своє задоволення.— Джейн присунулася до брата і пристрасно поглянула йому в очі.— Жити й кохати одне одного. Упевнені в майбутньому, без страху перед тим, що наші... *гм, колишні наші* знайдуть нас. А мамі ми надішлемо листа, пояснимо все і попросимо не переживати за нас.

Кейт похитав головою:

— Ти кажеш так, не подумавши. Ти не зможеш нормально жити в цьому світі, не зможеш пристосуватися до тутешніх умов і задовольнятися місцевим побутом. Ми тут лише вісім днів, а скільки я вже чув від тебе нарікань. І це при тому, що я бачу, як ти намагаєшся терпіти всі незручності, не вередувати, не скаржитися на все поспіль. Ти теплична квіточка, люба, ти надто звикла до комфорту нашого світу, звикла до тих приємних дрібничок, що їх тут не купиш ні за які гроші. Тобі багато чого бракуватиме...

— Я знаю, Кейте. Знаю, що мені буде важко. Знаю, що нарікатиму, скаржитимусь, вередуватиму. Проте я не згодна, що не зможу нормально тут жити. Інші люди можуть — і я зможу. Я докладу всіх зусиль, щоб пристосуватися до тутешніх умов, звикнути до тутешнього побуту, змиритися з тутешніми порядками. Звичайно, ти маєш рацію: я теплична квіточка, і мені багато чого бракуватиме. Та все одно тут буде краще, ніж

у нашому світі, де нам доведеться весь час переховуватись... а врешті-решт нас таки знайдуть. Ми з тобою кепські конспіратори, погодься.

— Це правда, — неохоче визнав Кейт. — Але я певен, що...

Він замовк, не закінчивши своєї думки, бо побачив, як по трапу на пів'ют підіймається чепурно вдягнений юнак сімнадцяти чи вісімнадцяти років — високий, темноволосий, з пронизливими синіми очима, які дивовижно контрастували з його оливковою шкірою. Це був їхній супутник у морській подорожі, ібрійський шляхтич домул Октавіан Марку Траяну. (Перфікс „домул“ приблизно відповідав слованському „гада“ або англійському „сер“, а наявність двох власних імен указувала на приналежність до середнього прошарку аристократії. Як уже знав Кейт, в Ібрії не було спеціальних шляхетських титулів, на зразок баронів, графів та герцогів, зате існувала ієрархія за кількістю власних імен — одного, двох або трьох. Право носити два чи три імені було спадковим і надавалося королем.) Октавіан мешкав у столиці Ібрії й обіймав при королівському дворі якусь посаду — мабуть, незначну, оскільки подорожував з невеликим почтом, що складався лише з трьох слуг. До Мишковича він їздив за нареченою і тепер віз додому молоду дружину Боженку.

Знайомство Кейта та Джейн з Траяну не можна було назвати приємним. Октавіан був щиро переконаний, що найкраща каюта на кораблі мала належати йому з Боженкою, і навіть слухати не хотів пояснення капітана, що ця каюта вже зайнята. Кейт заплатив за подорож на „Самотній зорі“ ще напередодні, а подружжя Траяну з'явилося чи не в останню мить — вони банально проспали відплиття свого корабля і мусили шукати місце на іншому. Надане їм приміщення майже не відрізнялося за розмірами й оздобленням, хіба що каюта Кейта і Джейн знаходилася поруч із капітанською, тому отримати її було для Октавіана питанням не так зручності, як престижу. Кейт не бажав сваритися з супутником, тому запропонував помінятися каютами, але тут капітан пішов на принцип і оголосив, що ніякого обміну не буде, а все залишиться, як він сказав.

Октавіанові довелося змиритися зі своєю поразкою, і весь перший день він вовком позирав на Кейта, ніби той завдав йому смертельної образи. Проте надвечір з'ясувалося, що Джейн не гаяла марно часу і встигла потоваришувати з Боженкою. Невідомо, що відбулося між молодим подружжям уночі, але наступного ранку Октавіан Траяну сам підійшов до Кейта і Джейн, вибачився перед ними за свою нестриманість і попросив забути про вчорашній інцидент. Вони відповіли, що вже забули, а відтак між обома парами запанували мир та злагода. Дізнавшись, що його нові знайомі також збираються до Паланти, Октавіан запропонував їхати разом — як виявилось, в Канабрі на подружжя Траяну чекав невеличкий озброєний загін, що мав супроводжувати їх у дорозі. Кейт і Джейн радо пристали на цю пропозицію, яка була для них справжнім подарунком долі. Тепер вони могли більш-менш спокійно дивитися в найближче майбутнє і не думати про те, як їм безпечно дістатися до ібрійської столиці.

Піднявшись на пів'ют, Октавіан Траяну ґалантно вклонився Джейн, дарма що вони бачилися лише годину тому. А Джейн, за тутешнім звичаєм, відповіла йому повільним кивком голови, після чого приязно всміхнулася й запитала:

— Де ж це ви загубили свою чарівну дружину, домуле Октавіане?

— Боженка скоро приєднається до нас, — сказав він. — Саме зараз вона вдягає вечірню сукню.

— Ох! — вигукнула Джейн. — Дякую, що нагадали. Вже й справді час перевдягтися.

Перепросивши Траяну й лукаво підморгнувши Кейтові, вона залишила їх і пішла до каюти. Заприязнившись із Боженкою, справжньою місцевою шляхтянкою, Джейн, за її прикладом, стала по двічі на день міняти одіж — опівдні і близько п'ятої вечора. Як підрахував Кейт, сестра вже встигла продемонструвати команді корабля сім різних суконь, а зараз настала черга восьмої.

— Ці жінки! — промовив Октавіан, поклавши руки на перила. — Не можуть задовольнитись однією сукнею на день.

— Зрозуміти важко мені це, — погодився з ним Кейт. — Та

звик я одначе. Моя дружина охоча є вельми до гарного вбрання.

— Мабуть, це обходиться недешево?

— Гроші є не проблемою.

— Атож, це добре, коли гроші не проблема. На жаль, навіть за них не все можна купити. Боженка дуже хотіла, щоб на весілля я подарував їй туфлі, не прості, особливі, які можна придбати лише через князівну Маріку. Я обіцяв — і не дотримав свого слова. Не через гроші, а просто з тієї причини, що князь Стеніслав десь переховує свою сестру, поки сам бореться за корону Імперії... ну, ви, певно, знаєте про це. А більше ніде таких туфель я знайти не зміг.

„Ще б пак,“ — подумав Кейт. — „Ти ж не знаєш дороги в будинки Единбурга...“

— Розповідала Джейн мені, що ваша дружина була показала їй гарні дуже речі. Хоче собі теж такі. Обіцяв я їй.

— От ви і вскочили в халепу, — резюмував Траяну. — У нас в Ібрії ви їх точно не знайдете. Хоча... Якщо чутки не брешуть, і князівна невдовзі стане нашою королевою, я спробую допомогти вам.

— Велику вдячність матиму до вас, — чемно відповів Кейт, доклавши всіх зусиль, щоб його голос не затремтів. Здавалося б, він остаточно змірився з тим, що ніколи не буде з Марікою, але ні — сама думка про те, що вона належатиме іншому, краjala його серце...

Кейт спрямував погляд у безхмарне небо і подумав про те, що навряд чи їх з сестрою чекає таке ж безхмарне майбутнє. І не має значення — залишаться вони тут, у відносній безпеці, чи ризикнуть повернутися до рідного світу, де їх напевно розшукують усі Послідовники. В цьому світі вони чужі, у своєму — злочинці. А ще їхні з Джейн стосунки... Кейт любив її, почувався щасливим з нею, але його щастя мало гіркий присмак сорому. Не тільки за те, що він грішив з сестрою, а ще й за те, що зраджував Маріку. Далеку й недосяжну для нього Маріку, яку він продовжував кохати всім серцем, про яку й далі мріяв. Незважаючи ні на що...

Кейт дуже здивувався б, якби міг зазирнути в думки Окта-

віана, що стояв поруч з виразом цілковитої безтурботності на обличчі. У цей самий час Траяну думав про попередження, що його він отримав від короля Флавіана ввечері напередодні відплиття. Йшлося про якусь неясно загрозу з боку чужинських чаклунів. Король наказав своїм підданим-Конорам пильно придивлятися до всіх чужоземців і негайно повідомляти про тих із них, хто викликав бодай найменшу підозру.

Подружжя Волшів таки викликало певні підозри. Втім, Октавіан здавав собі справу з того, що в поведінці кожного чужинця можна за бажання знайти чимало підозрілого. Проте поведінка його нових знайомих була підозріла навіть як на чужинців. Передовсім це стосувалося пана Волша, який весь час нервував, був чимось пригнічений, на людях уникав навіть торкатися до своєї дружини, а від кожного її доторку мало не сіпався. Іноді Траяну здавалося, що вони взагалі не чоловік та жінка, а просто вдають з себе подружню пару. І в пані Волш це виходить набагато краще, ніж у пана Волша...

Також Октавіана насторожувала їхня дивна цілеспрямованість. Вони будь-що прагнули потрапити до Паланти, але ще не вирішили, що робитимуть далі, і, схоже, не надто переймалися цим. Складалося враження, що столиця Ібрії була кінцевим пунктом їхньої подорожі Західним Краєм, що саме там вони збирались оселитися. А вчора ввечері пані Волш, розмовляючи з Боженкою про різні дрібниці, ніби між іншим, намагалася випитати в неї, наскільки Октавіан наближений до короля. Хоча, звісно, всі ці розпитування могли бути викликані звичайною цікавістю і нічим іншим.

Та в будь-якому разі Октавіан вирішив доповісти королю про своїх супутників. Проте зробити це він міг не раніше, ніж за чотири дні, оскільки найближчий до них портал знаходився в королівській резиденції Флорешті. Ні в Канабрі, ні на всьому північному узбережжі порталів не було. Надто мало Конорів мешкало в Ібрії. В усій країні налічувалося лише вісімдесят дві людини...

„Ні, вже вісімдесят три,“ — виправив себе Октавіан, з ніжністю подумавши про свою дружину Боженку.

* * *

Вже кілька днів серед Конорів ширилися чутки про можливе нашествя чужинських чаклунів. Сотник міської варти Влад Котятко ставився до них вельми скептично, поки не довідався, що ця інформація виходить від таких серйозних і відповідальних людей, як князь Стеніслав, король Флавіан, Анте Стоїчков, Дражен Івашко, Ендре Міятович та Зарена Шубич.

Лише тоді Котятко задумався. А задумавшись, згадав про чужоземців, з якими мав нагоду познайомитися п'ять днів тому, після нічного вторгнення Рудого Кнура до гостинки „Вуйкова хата“.

Це молоде подружжя припало йому до душі, а особливо сподобалася сотникові пані Волш. Він не хотів погано думати про цих людей, тим більше — підозрювати їх у лихих намірах, проте обов'язок змушував його бути об'єктивним, неупередженим і не піддаватися емоціям. До того ж, із тими нічними подіями була пов'язана одна дивна обставина: Рудий Кнур довго залишався непритомним, а коли повернувся до тями, то поведився, як п'яний, ледве міг говорити і бурмотів щось про нечисту силу. Його слухати не стали й опівдні стратили.

„А варто було спершу допитати,“ — запізно подумав Котятко.

Він провів невелике розслідування, запитав у Ховраня Вуйка, коли точно і на якому кораблі прибули Волші, потім звірився з книгами в портовій управі і встановив, що корабель з такою або схожою назвою ні того дня, ні протягом останнього місяця в Мишковичі не з'являвся. Отже, якщо Ховрань Вуйко нічого не наплутав, чужоземні пожильці збрехали йому. Також Влад Котятко дізнався, що Кейт Волш зустрічався зі Славомиром Ковачем — майбутнім головним урядником князівства. Про те, що відповідний указ уже підписано і за два дні буде оприлюднено, знали всі мишковичські Конори. Сам же Ковач Конором не був, тому сотник вирішив не звертатися до нього з приводу Волшів.

Оскільки зв'язатися з князем Стеніславом на разі не було можливості, а підозріле подружжя відпливло на „Самотній зорі“ в Ібрію, Котятко визнав за доцільне сповістити про них

свого ібрійського родича та колегу, центуріона королівської гвардії Тита Радечану.

На сотників подив, його повідомлення викликало швидку й бурхливу реакцію. Не минуло й півгодини, як до нього завітав Флавіан власною персоною. Король Ібрії був злий, як сто чортів...

Розділ 25

Лист від Кейта

Армія противників Чеслава ввійшла до Інсгвара о другій по півдні. Це найбільше місто Південного Немету знаходилося осторонь попередньо прокладеного Стеном маршруту, проте вранці восьмого дня після відбуття з Цервениграда надійшла звістка, що вірні узурпаторові сили змінили напрямок свого руху і йшли вже не назустріч військові князя Далмаційського, а напереріз основній армії під проводом Стена. Воєводи самозваного імператора зрозуміли, що їхній хитрий маневр розгадано, і постали перед нелегким вибором: або повернутися назад до Златовара (що було ганебно), або продовжити похід і стати до бою з об'єднаними силами супротивника (що було нерозумно), або нав'язати битву Стенові ще до того, як він зустрінеться з південцями (що за сприятливих обставин давало непогані шанси на успіх). Очільник війська, старший син Чеслава і, за іронією долі, тезко Стенового батька, двадцятисемирічний княжич Всеволод Вишиградський обрав останнє і відрядив кур'єрів за підмогою.

З огляду на нові обставини, Стен також змінив свої плани. Після короткої наради з союзниками-князями та їхніми воєводами він наказав армії повернути на північний схід, до Інсгвара, щоб зайняти цей стратегічно важливий пункт і здобути додаткову перевагу над ворогом. А Дражен Івашко обіцяв подбати про те, щоб жоден з кур'єрів не дістався до місць розташування резервних військ.

Князь Антал Інсгварський не був прибічником Чеслава, але водночас він не підтримував і князів, що виступили проти самозваного імператора. Як найвпливовіший князь Півден-

ного Немету, Антал мав намір скористатися цим протистоянням, щоб зміцнити свій вплив у регіоні, а можливо, навіть створити власне королівство. Присутність на його землях численної армії прибічників єдності Імперії відчутно перешкоджало здійсненню цих честолюбних планів. А коли з'ясувалося, що з північного сходу на Інсгвар ідуть вірні Чеславу війська і майбутній бій під стінами міста з небажаної перспективи перетворюється на неминучу реальність, князь Антал зрозумів, що його комфортний нейтралітет закінчився і тепер він мусять обирати між двома учасниками протистояння. Впустивши до Інсгвара Стена та його союзників, він підтримує їх; а закривши перед ними ворота, тим самим стане на бік Чеслава. Городяни ж, здебільшого байдужі до князівських чвар і не дуже обізнані в тонкощах політики, твердо знали, що осада їм не потрібна, і вважали, що їхній князь цілком може дозволити війську ввійти до Інсгвара, зберігши при тім свій нейтралітет. В іншому разі вони ладні були зчинити бунт.

У цій ситуації князь Антал виказав ганебну легководухість і, разом з дочкою, зятем, онуками та кількома наближеними, просто втік уночі з міста, переклавши тягар відповідальності за подальші події на плечі свого небожа та спадкоємця, тридцятирічного Предрага.

Прокинувшись на ранок повновладним господарем Інсгвара, Предраг недовго вагався. Безумовно, дядько підставив його, та разом з тим надав йому шанс зміцнити свої позиції, які останнім часом помітно ослабли. Предраг був зацікавлений у єдності Імперії з суто егоїстичних міркувань: імперські закони передбачали успадкування князівського престолу за чоловічою лінією, а старий удівець Антал, котрий мав лише двадцятирічну дочку (всі його старші діти, серед яких було двоє синів, померли ще в дитинстві), вперто наполягав на тому, що за правом першорідності наступним князем має стати його малий онук. Послаблення центральної влади давало Анталові можливість обійти закон і затвердити через Земельний Сейм новий порядок успадкування.

Тому Предраг, тимчасово ставши на чолі князівства, вирішив покінчити з нейтралітетом Інсгвара і підтримати ті сили,

що виступали за збереження єдиної держави західних слов'ян. Він зустрів Стена та його союзників, як своїх найкращих друзів, пообіцяв їм максимальне сприяння в підготовці до битви і запропонував високим гостям замешкати в князівському замку. Цю ввічливу пропозицію Стен так само ввічливо відхилив під тим приводом, що замок усе ж є особистою власністю князя Антала, який не забажав мати з ним справу. Решта князів визнали слухність його позиції, тому вирішили скористатися гостинністю найповажніших громадян міста.

Для своєї резиденції Стен обрав дім інсгварського купця Лодислава Савича, найвпливовішого і найзаможнішого з міщевих Конорів. І хоча він міг знайти собі кращу оселю, цей вибір нікого не здивував — адже в Цервениграді Стен мешкав у Арпада Савича, що доводився ріднею тутешнім Савичам і, напевно ж, порекомендував своїх родичів, як вірних та надійних людей. А зараз Стен дуже потребував вільного доступу до порталу. Крім боротьби за імператорську корону, він також мав інші справи, що стосувалися майбуття всього роду Конорів.

Шість днів тому стало відомо про зникнення Кейта — хлопця, якого (в чому ніхто з обізнаних не сумнівався) найняли Послідовники, щоб він шпигував за Марікою. Причому зник Кейт разом зі своєю сестрою Джейн, колишньою Алісиною подругою, яка, найімовірніше, також працювала на Послідовників.

Вже саме по собі одночасне зникнення двох людей, пов'язаних із Послідовниками, не могло не насторожувати. А тут ще виявилось, що Кейтова й Джейнина мати була переконана, буцім вони втекли, вдавшись до Марічиної допомоги. І ця впевненість була така сильна, що навіть після всіх заперечень з боку Маріки під час їх телефонної розмови, пані Волш не змінила своєї думки. Через чотири дні (*тамтешні* дні, як висловилася б Маріка) Аліса одержала листа нібито з університету, де вона навчалася. Насправді ж лист не мав жодного стосунку до університету, всередині конверта лежав ще один запечатаний конверт, адресований Кейтові та Джейн, а ще призначена для Маріки записка наступного змісту:

Леді Маріко!

Будь ласка, якщо ви знаєте, де перебувають Кейт і Джейн, передайте їм цього листа. Якщо ж ви сказали мені правду і не маєте відношення до їхньої втечі, то прошу вас: спаліть конверт, не розкриваючи його. Запевняю, що лист суто особистий і не містить нічого, що могло б зацікавити вас та ваших родичів. Покладаюся на вашу порядність.

І ще одне. Попросіть сера Генрі й Алісу утриматися від будь-яких розмов про Кейта і Джейн за вашої відсутності. Поки це не актуально, але питання про поновлення активно обговорюється. Якщо Кейт вам усе розповів, ви знаєте, про що мова. А якщо ні — все одно дослухайтеся моєї поради.

Сподіваюся, ви знищите цю записку після прочитання.

З повагою,

Дейна Волш.

Стен дізнався про це позавчора, коли знову бачився з сестрою. Хоча Маріка уявлення не мала, де перебувають Кейт і Джейн, призначеного їм листа вона не спалила, але й не читала його. Хоч як Стен не наполягав на тому, щоб відкрити конверт, Маріка з Алісою вперто не погоджувалися. Чарівні слова „покладаюся на вашу порядність“ справили на обох дівчат неабияке враження. Стен розумів, що рано чи пізно вони таки наважаться „вчинити непорядно“, проте не став квапити події.

Розгадати натяк у другій частині записки виявилось простіше простого. Ще до Стенової появи Анте Стоїчков, ознайомившись з її перекладом, припустив, що йдеться про підслуховування їхніх розмов сторонніми людьми. Треновані Конори мають гостре чуття і здатні відразу виявити, що хтось їх підслуховує. А оскільки Аліса ще була початківцем, то її розмови, на відміну від Марічиних, могли підслухати шпигуни Послідовників.

Однак на це Аліса заперечила, що в її світі давно минули ті часи, коли хтось підкупував слуг, щоб ті стовбичили під дверима й слухали панські розмови, для цього існують так звані „електронні жучки“. Вони чимось схожі на магічні кристали пам'яті, куди Конори записують свої слова, думки й побачені зображення, але, на відміну від таких криста-

лів, „жучки“ можуть працювати самостійно, не потребуючи присутності чаклуна, який би записував на них усе почуте. А крім того, вони ще й здатні самостійно передавати підслухані розмови на досить велику відстань. У відповідь Маріка зауважила, що ніякі „жучки“ не ошукали б її, і за приклад навела телефонний зв'язок — виявляється, коли вона розмовляє по телефону, то ніби чує в голові слабкий відгомін своїх слів. Стен перевірів сестрине твердження і переконався, що вона має рацію: коли він говорив при ввімкненому телефоні, складалося враження, наче хтось пошепки повторює його слова — саме так буває, коли підслуховують під дверима. Маріка намагалася розтлумачити, чому це відбувається, говорила про якісь електромагнітні хвилі, про якийсь резонанс. З її пояснень Стен зрозумів лише одне: і телефон, і „жучки“ перетворюють людську мову на якусь форму природної сили, що не сприймається звичайним слухом, але треновані Конори таки здатні відчувати її, якщо вона звучить до ладу з їхніми словами. Щось подібне, за сестриним твердженням, відбувається і при звичайному підслуховуванні: коли людина *просто слухає* розмову — це одне, а коли *підслуховує* — зовсім інше. У другому випадку вона напружена й зосереджена, кожне слово надто *голосно* віддається в її голові.

Маріка з Алісою ретельно обшукали свої кімнати, а також кімнати сера Генрі, але не виявили присутності „жучків“. Утім, Стена це нітрохи не заспокоїло, він збирався був заговорити про те, що подальше перебування Маріки в батьковому замку стає вкрай небезпечним, але вчасно прикусив язика. Якщо Норвік буде визнано небезпечним місцем, то дівчатам доведеться знайти щось безпечніше. Заперечуючи проти сестриної пропозиції, Стен, однак, від самого початку розумів, що не стане опиратися цьому планові, коли не залишиться іншого виходу. А виходу, схоже, не залишилося...

Коли армія наближалася до Інсгвара, Стен несподівано почув, як його подумки викликає Анте Стоїчков. Голова Ради поспішав йому назустріч, щоб терміново поговорити. Вони зустрілися миль за п'ять від міста і решту шляху подолали разом. Стоїчков розповів Стенові про останні події, які ще дужче

заплутали й без того непросту ситуацію.

Виявилося, що вчора ввечері, з майже п'ятиденним запізненням, сотник Влад Котятко нарешті зволив відгукнутися на попередження членів Ради і повідомив про двох підозрілих чужинців, які невідь звідки з'явилися в Мишковичі. Їх звали Кейт і Джейн Волш, вони представлялися подружжям, але точнісінько підходили під опис зниклих брата й сестри з такими ж іменами. Аліса мала багато картинок, зроблених *фотокамерою*, з зображенням Джейн і кілька — з Кейтом. Вона передала з десятка таких *фотографій* Флавіанові, й Котятко підтвердив, що на них справді зображено подружжя Волшів. Ні найменших сумнівів у нього не виникло.

На жаль (і це найбільше розлютило Стена), Котятко дозволив Волшам залишити Мишкович. Вони сіли на „Самотню зорю“ й відпливли до Ібрії. За всіма розрахунками, ще позавчора ввечері вони мали прибути в Канабру. Проте в Канабрі не було жодного порталу; та й на всьому північному узбережжі Ібрії мешкало лише три родини Конорів. Флавіан уже відрядив на пошуки Волшів кілька загонів на чолі з Конорами. Втішали хіба дві обставини: по-перше, за словами господаря гостинки, де зупинялися Кейт і Джейн, вони збиралися їхати прямісінько до Паланти; а по-друге, на тому ж кораблі відплив Октавіан Траяну зі своєю дружиною Боженкою. Залишалося сподіватись, що Траяну виявиться не таким роззявою, як Котятко. Та й Боженка Корач дуже тямуща дівчина...

Вислухавши розповідь Стоїчкова, Стен не знав, що й думати. І він не був самотній у своїй розгубленості — цього не знав ні Стоїчков, ні решта членів Ради. Маріка з Алісою також гугбилися в здогадах. Але так чи інакше, хай що тут робили Кейт і Джейн, одне було очевидно: зв'язок між світами став доступний стороннім, і ситуація вийшла з-під контролю. Минулої ночі відбулися збори Ради в неповному складі, і всі одинадцять братів та сестер, включно з Жихом, Танич та княгинею Зареною, погодилися на тому, що слід негайно оприлюднити Заповіт й оголосити загальну мобілізацію Конорів, а Маріка з Алісою мають якнайшвидше залишити Норвік, потай оселитися в іншому місці й узятися до спорудження порталу. Ухва-

лення остаточного рішення відклали до прибуття Стена — хоча й так було ясно, що він не заперечуватиме. Сувора дійсність диктувала свої умови, з якими доводилося миритися. Наступні збори було призначено на сьогоднішню ніч, і перед голосуванням Стен збирався запропонувати, щоб Маріку та Алісу супроводжував досвідчений Конор, що видаватиме з себе німого й трохи недоумкуватого родича — старшого брата або дядька. До дивацтв каліки ніхто не стане прискіпуватися, до того ж дівчата опікуватимуть його, допоможуть зорієнтуватися в чужому світі, а він, у свою чергу, в разі необхідності захистить їх. Та й спорудження порталу піде набагато швидше.

Стен не сумнівався, що Рада прийме його доповнення до плану, а Маріка пристане на це. Анте Стоїчков визнав думку слушною, вирішив підтримати його в цьому питанні і навіть запропонував свою кандидатуру на роль недоумкуватого дядька — чи, радше, дідуся. Стен і сам хотів би супроводжувати Маріку з Алісою, проте розумів, що це неможливо. Він мусив змиритися з тим, що найближчі кілька тижнів йому доведеться провести в тривожному чеканні, мучитися від невідомості й молити Спасителя про щасливе повернення сестри...

Надвечір військо вже розмістилося в Інсгварі та його околицях, а всі непрості організаційні питання, пов'язані з розташуванням такої великої армії в одному місті й постачанням його провіантом, було вирішено. Задля уникнення можливих непорозумінь та конфліктів, Стен подбав про організацію патрулювання вулиць і охорони фортечних мурів спільно з князівськими дружинниками та міською вартою, а довкола Інсгвара було виставлено цілодобові дозорні пости. Оскільки на появу ворожих сил очікували не раніше ніж за чотири доби, Стен оголосив, що решту цього дня і весь наступний день вільні від чергувань та нарядів солдати можуть відпочивати. Прості воїни, втомлені півторатижневим походом, натхненно сприйняли заяву свого очільника і за один вечір винищили щонайменше місячний запас вина з інсгварських льохів. А для князів та воевод знатні городяни влаштували бучний бенкет, який ще до настання темряви вилився в грандіозну пиятику.

Стен аж ніяк не був у захваті від такої гульни, проте розумів, що людям треба дати можливість розслабитися. Сам він майже не пив і нетерпляче чекав, коли на землю опуститься ніч, щоб, пославшись на втому, піти з бенкету і взятися до важливіших справ.

Стен звільнився лише на початку десятої. В домі Лодислава Савича він змінив своє багате вбрання, яке вдягнув для бенкету, на простий та зручний костюм і, скориставшись порталом, передовсім навідався до свого мишковарського кабінету, аби перевірити сестрине припущення про те, що Кейт і Джейн могли скористатися її порталом ще до того, як вона його вимкнула. Сама Маріка не могла потрапити до Мишкоvara, а просити когось із місцевих Конорів оглянути її покої не хотіла.

Опинившись у замкненій ніші, де було сховано його портал, Стен відсунув убік шафу і тут-таки зрозумів, що в його кабінеті побували непрохані гості. Замок на дверях було зламано, в шухлядах письмового столу хтось порпався, книжки на полицях було переставлено, а на стільці посеред кімнати лежала записка. Стілець було навмисно поставлено так, щоб він відразу привернув до себе увагу.

Стен узяв до рук записку. Починалася вона слованською, з численними помилками, всі літери було виведено старанно, проте вигляд вони мали чудернацький.

Ποψτηιωνι χαζδο Στενηισλαω!

Σωοηυ σεοτρε ποζνα μοωε, ο θεμυ ολεδεθηι редкоωε. Неха γο θιτα. Το ηε ωαξνο α ωελμε χηιτνο. Μαρηικα σοβηι να στοлу ма писмо подроβнеηшо.*

Подальший текст було написано швидким розгонистим почерком. Літери нагадували ібрійські — а Стен знав, що в світі МакКоїв схожа абетка використовується в багатьох мовах, зокрема і в англійській. Він не сумнівався, що це саме англійська, бо інших *тамтешніх* мов Маріка не знала.

---

* Приблизна транскрипція: „Поштівни хаздо Стеніслав! Свою сестре позна мове, о чому следечі редкове. Неха го чита. То є важно а велме хітно. Маріка собі на столу ма писмо подробнейшо.“

Перейшовши до сестриних покоїв, Стен виявив, що ліжко в спальні заправлене абияк. Очевидно, на ньому хтось спав чи, принаймні, лежав.

У Марічинім кабінеті панував більший безлад, ніж звичайно. На письмовому столі було розстелено мапу Західного Краю, а поверх неї лежало кілька списаних аркушів паперу. Від початку до кінця текст був незрозумілою мовою. В першому рядку на першій сторінці було акуратно виведено: „Dear Marika! Стенові не склало труднощів розібрати, що друге слово — ім'я сестри. Ібрійською воно писалося майже так само: „Marica“.

„А перше, мабуть, „люба“,“ — подумав він роздратовано. — „Чи навіть „кохана“...“

Лист завершувався словами „Your Keith“. Залишалося сподіватися, що оце „your“ не означає „цілую“.

Стен склав аркуші навпіл і сунув їх за відворот камзолу. Він був певен, що подальший огляд покоїв дозволить виявити ще чимало слідів перебування Кейта з Джейн, але це вже не мало значення. І так було ясно, що сестрин здогад цілком підтвердився. А щодо того, яким шляхом незвані гості непомітно залишили замок, Стен мав своє припущення, яке виникло ще тоді, коли побачив у себе в кабінеті на столі сувої з планом Мишкова.

Він пройшов до своєї спальні й обережно, щоб не забруднитися сажею, зазирнув у камін. Задня стінка була трохи відсунута, і з вузької щілини тягло холодом та вогкістю. Стен знав про існування цього підземного ходу, прокладеного за наказом його предка й тезка, п'ятого князя Мишковицького, який правив у неспокійні часи і (ніде правди діти) був несповна розуму. Ще років тринадцять тому, вивчаючи плани замку, Стен звернув увагу на дивне зображення трьох камінів і запитав у батька, що це означає. Той розповів синові про їхнього предка і про підземний хід, а згодом Стен, з властивої всім підліткам допитливості, обстежив цей хід (щоправда, скористався іншим каміном), пройшов довгим тунелем до самого кінця і цим задовольнився. Кладку руйнувати не став.

„А цей Кейт метикуватий хлопець,“ — подумав він з мимо-

вільним схваленням.

З'ясувавши все, що його цікавило, Стен повернувся до свого кабінету, ввійшов до ніші й увімкнув портал, після чого засунув за собою шафу. Минулого разу Маріка налаштувала на брата свій новий норвікський портал, але перш ніж відкрити його, він про всяк випадок надіслав запит. Сестра негайно озвалась і запросила його проходити.

У кімнаті, окрім Маріки з Алісою, перебувало ще двоє людей — Анте Стоїчков та Флавіан. Стен поцілував сестру в щоку, приязно всміхнувся Алісі, а обом чоловікам потиснув руки. При цьому він відзначив, що Аліса, з поваги до гостей, надягла довгу сукню, а от Маріка, нестерпне дівчисько, як і під час попередніх його відвідин, була в безсоромно короткій спідниці до середини стегон. Після заручин з Флавіаном сестра не втрачала жодної нагоди підкреслити свою незалежність, і зокрема це стосувалося вбрання. Тут, до речі, була чимала частка провини Стоїčkова, який мав необережність сказати їй, що така одіж тишить його старече серце.

„А втім, це вже не мій клопіт,“ — вирішив Стен. — „Тепер це Флавіанова морока. Нехай він сам розбирається і з її манерою вдягатися, і з її почуттями до Кейта, і з надто вже ніжною її дружбою з Алісою. Неборака...“

— Ти був у Мишковарі, — промовила Маріка, не питаючи, а стверджуючи; вона визначила це за „ниткою“, якою скористався брат. — Щось там знайшов?

Стен улаштувався на вільному стільці й почав розповідати про свої знахідки. Але сестра не дала йому закінчити.

— Де листи? — нетерпляче запитала вона, щойно він згадав про них.

Стен видобув складені аркуші, коротку записку поки лишив у себе, а „письмо подробнейшо“ передав Маріці.

— Читай і відразу перекладай, — сказав він. — Уголос.

— А я допоможу, — швиденько зголосилась Аліса і присіла на край ліжка поруч з Марікою.

Проте її поміч майже не знадобилася. Маріка впоралася з перекладом сама, хіба що в кількох місцях кузина трохи підправила її. Лист починався не з „любої“ і не з „коханої“, а ли-

ше з „дорогої“. При цьому сестра нітрохи не зніяковіла, і Стен дійшов висновку, що слово „*dear*“ вона переклала правильно.

Дорога Маріко!

Ми з Джейн ускочили в халепу, і сталося це винятково з моєї вини. Під час нашої вчорашньої розмови я утнув величезну дурницю, мені слід було розповісти тобі про все, а не лякати туманними натяками. Коли ми зустрінемось, я так і вчиню, та про вся випадок (не хочу думати про цей „всяк випадок“, але життя є життя) дослухайся моєї поради: негайно, якщо ти досі не зробила цього, заberi Алісу та сера Генрі до свого світу, а норвікський портал зруйнууй. Забудь про наш світ, не потикайся туди, не став під загрозу себе, всіх своїх родичів, та й весь ваш світ загалом.

Ти правильно вчинила, вимкнувши свій портал у Мишковарі. На жаль, саме в цей час тут були ми з Джейн і тепер не можемо повернутися назад. Чому ми тут опинилися — це довга історія про мою дурість і необачність, при зустрічі я розповім її. Якщо ж ми не зустрінемося, задовольнись тим, що наразі тільки я один знаю шлях до твого світу. Віднайти його було моїм завданням, яке я виконав лише частково — сам про все довідався, але нікому нічого не сказав. Тож інші поки не в курсі, але я не наважусь передбачити події навіть на найближчий час. Ті люди, що про них я тобі казав (хто вони — також довго розповідати), справді дуже могутні й мають у своєму розпорядженні необмежені ресурси. Вони ладні вдатися до найжорсткіших заходів не лише стосовно тебе, твого батька й Аліси, а й щодо всіх твоїх родичів-Конорів. Тому повторюю, вимагаю, благаю, заклинаю: якщо ти ще не залишила наш світ, негайно це зроби! Якщо ти пішла сама, то повернись і заberi Алісу з сером Генрі, бо їм також загрожує смертельна небезпека. Утім, я сподіваюся, що ви з батьком та Алісою вже перебуваєте в безпечному місці, і пишу лише для заспокоєння власного сумління. І ще для того, щоб переконати тебе в жодному разі не повертатися до нашого світу. А подробиці — при зустрічі.

Що ж до нас із Джейн, то ми не можемо залишатися в твоїх покаях. У нас мало їжі та питної води, а судячи з того, що ти вимкнула свій портал, нам годі розраховувати на твою появу найближчими днями. Цього листа й записку в кабінеті твого брата ми залишаємо про всяк випадок, а самі спробуємо вибратися з замку і потрапити до міста. Шукатимемо Коно-

рів, щоб вони допомогли нам зв'язатися з тобою або зі Стеніславом. Гадаю, Конори мають бути серед вищих сановників князівства. Якщо твої родичі з материного боку мешкають неподалік, звернемося до них. А якщо ні, то спробуємо розшукати твого нареченого Флавіана — я маю припущення, що він також Конор. Ми трохи розмовляємо вашою мовою, тому вдаватимемо чужоземців, що подорожують Західним Краєм. Назвемося нашими справжніми іменами, щоб нас було легше знайти. Нам доведеться позичити в тебе і в твого брата одяг, деякі інші речі, трохи твоїх коштовностей та гроші зі схованки в гардеробній. Обіцяємо компенсувати всі ваші збитки.

І ще одне. Ми вирішили йти підземним ходом, що починається за каміном у спальні Стеніслава. Повідомляю про це на той випадок, якщо ми не зможемо з нього вибратися.

Твій Кейт.

Маріка відклала останній аркуш і запитала в Стена:

— Що маєш іще?

— Записку для мене, — відповів він і передав її сестрі.

Маріка пробігла поглядом текст і сказала:

— Тут те ж саме, тільки стисліше. Нічого нового.

Аліса ствердно кивнула.

Відтак у кімнаті запала мовчанка. Стенові було що сказати, але він за звичкою чекав, поки першим заговорить Анте Стоїчков. Флавіан теж мовчав, на його обличчі застиг розгублений вираз. Обидві дівчини вичікувально дивилися на чоловіків.

— Отже, — нарешті промовив Стоїчков, — тепер нам принаймні відомо, що знадобилося Кейтові й Джейн в Ібрії. Вони їдуть до Флавіана.

— Але звідки вони знали про мене? — озвався Флавіан. — Знали ще до того, як вибралися з замку.

— По-моєму, це очевидно, — знизала плечима Маріка. — Здається, ми всі погодилися, що в своєму листі пані Волш натякала на прослуховування розмов Аліси з моїм батьком. Мабуть, вони згадували твоє ім'я...

— Атож, — сказала Аліса. — Я достеменно пам'ятаю, що одного разу ми з дядьком говорили про вас, Флавіане. Гадали, як вплине ваш шлюб з Марікою на її відвідини нашого світу.

— В такому разі,— зауважив Флавіан,— вони мали точно знати, що я Конор.

— Не конче. Ми з дядьком могли й не згадувати про це. Як і про те, що ви король. У своєму листі Кейт написав про вас, лише як про Марічиного нареченого. Схоже, тоді він більше нічого не знав.

— Так чи інакше,— підсумувала Маріка,— зараз Кейт і Джейн їдуть до Паланти. Якщо в дорозі з ними нічого не трапиться, то через три або чотири дні за *тамтешнім* часом вони будуть на місці.

— А може й раніше,— вставив Флавіан.— Маю надію, що Траяну вистачило розуму запропонувати їм їхати разом. Тоді загін Радечану перехопить їх уже завтра вранці чи навіть цієї ночі. А післязавтра надвечір вони вже будуть у Флорешті.

— Будемо сподіватися,— сказав Стоїчков.— А ти що думаєш, Стеніславе?

Стен неквапно обвів поглядом присутніх.

— З цього листа можна зробити два висновки,— промовив він.— Але перший з них цілком ґрунтується на тому, що Кейт не бреше.

— Я певна, що не бреше,— сказала Аліса.— Листа написано щиро. В перекладі це відчувається слабко, але оригінал дуже красномовний. Та й елементарна логіка підказує те ж саме: адже це Кейт попередив Маріку, що за нею стежать. І зробив це не під тиском, а добровільно. Він уже довів, що хоче нам допомогти.

— Добре. Припустімо, що так і є. Тоді з листа випливає, що справи не такі кепські, як ми боялися. Якщо вірити Кейтові, то ніхто, крім нього, не знає, як до нас потрапити. Його з сестрою поява в нашому світі — це ще не початок вторгнення Послідовників. З листа не зовсім зрозуміло, чому вони опинились у Мишковарі. Проте Кейт звинувачує себе в дурості й необачності, тож можна припустити, що він, навчившись відкривати портал, вирішив подивитися, що там по інший бік. Разом з ним пішла сестра — і, за збігом обставин, вони потрапили в пастку, з якої їм довелося вибиратися... Гмм. Треба сказати, що вони вправно викрутилися. І, між іншим, дивно, що вони

знають нашу мову. Дуже дивно.

— Не так уже й дивно,— заперечила Маріка.— Ми з Алісою та паном Стоїчковим обговорювали це питання. Здається, я казала тобі, що *тут* також живуть словани. Понад десяток різних народів...

— Так, казала,— підтвердив Стен.— І ще казала, що їхні мови хоч і схожі на нашу, та все ж відрізняються. А записка написана слованською — каліченою, але слованською. Та й за свідченням Котятка, вони обоє розмовляли по-нашому, причому в дівчини виходило дуже непогано.

— Стене, ти не дав мені договорити,— дорікнула йому сестра.— Я мала на увазі, що в цьому світі наша мова не є геть чужою й незрозумілою. Мій батько з Алісою частенько розмовляли між собою слованською, а Послідовники їх підслуховували й записували. Крім того, Джейн могла знайти в Алісі одну з моїх книжок і сфотографувати її сторінки. Цього мало вистачити, щоб розібратися в нашій мові.

— Цілком,— підтвердила Аліса.

— А якщо Послідовники готували вторгнення до нашого світу,— вела далі Маріка,— то, звичайно ж, навчали своїх людей слованської. Вочевидь, серед них були і Кейт та Джейн.

— Гаразд,— сказав Стен.— Пояснення щодо мови приймається. Також будемо вважати, що Кейт написав правду. А це означає, що ситуація не така критична, щоб негайно оприлюднювати Заповіт і піднімати всіх Конорів на боротьбу з Послідовниками. Думаю, нам слід зачекати до зустрічі з Кейтом та його сестрою, а вже потім ухвалювати остаточне рішення. Втім, я не заперечую, що Норвік став небезпечним місцем для Маріки та Аліси... гм... а також для сера Генрі. Мушу погодитися з тим, що найближчим часом вони мають залишити замок і підшукати надійний сховок.

— Ми вже готуємося,— сказала Маріка.— Вчора ввечері я говорила про це з батьком, і він усе зрозумів. Він дуже не хоче розлучатися зі мною, та я переконала його, що так треба. Сподіваюсь, коли він дізнається, що нас супроводжуватиме дорослий досвідчений Конор, то взагалі перестане хвилюватися.

Стен запитливо глянув на Стоїчкова:

— То ти вже сказав їм?

— Так,— відповів той і зітхнув.— Але боюся, що Рада мою кандидатуру не схвалить. Я говорив про це з Міятовичем, і він прямо заявив, що я вже надто старий, щоб бути надійним захисником для двох чарівних дівчат. Крім того, Ендре вважає, що в такий непростий час Рада не може залишатися без свого Голови. Як гадаєш, кого він запропонував замість мене?

— Себе?

— Певна річ. І Рада, мабуть, підтримає його. Принаймні Флавіан цілком на боці Міятовича. Він би й сам хотів супроводжувати Маріку, проте чудово розуміє, що це неможливо. Король схожий на сторожового пса, ланцюг обов'язку міцно утримує його біля трону.

Флавіан лише мовчки розвів руками.

— А що ж до Коногового Заповіту,— продовжував Стоїчков,— то тут я згоден з тобою. З його оприлюдненням слід зачекати. От поговоримо з Кейтом, послухаємо, що він нам скаже, тоді й вирішимо... Але стривай. Ти говорив про два висновки. Який другий?

— Він очевидний. Сам ти, певно, і не вважаєш це висновком — а просто фактом, який виразно читається між рядками листа. Ми недооцінювали Кейта, коли думали, що він лише шпигун Послідовників. Якщо він спромігся відкрити портал, якщо йому було доручено відшукати шлях до нашого світу, то він сам є Послідовником. А отже, і його сестра... За умови, звичайно, що чаклунський дар Послідовників спадковий, як у нас, а не набутий, як у друїдів.

Стоїчков згідно кивнув. Слідом за ним кивнули й Маріка з Флавіаном. І тільки для Аліси це стало несподіванкою.

— Як же так? — розгублено мовила вона й подивилася на Маріку.— Хіба це можливо? Ти ж давно мала помітити їхній дар.

Маріка збиралася відповісти, але її випередив Флавіан:

— Це так само, як з друїдами. Поки вони не вдаються до чарів, ми можемо розпізнати їх лише за характерною зовнішністю альбіносів. А друїди, в свою чергу, не здатні відрізнити Конорів від простих людей. За звичайних обставин, помі-

тити можна лише споріднений дар. А в Заповіті ясно сказано, що магія Послідовників відрізняється від нашої навіть дужче, ніж наша — від друїдської.

— Можна не сумніватися, — додав Стоїчков, — що в Марічиній присутності Кейт і Джейн поводитися вкрай обережно, щоб не виказати свого справжнього ества.

— А проте, — зауважив Стен, звертаючись до Маріки, — Кейт мав якось стежити за тобою, коли ти проходила через портал. Тільки так він міг знайти шлях до нашого світу. Ти не помічала нічого бодай трохи підозрілого?

— Ні, — впевнено відповіла Маріка. — Я думала про це відтоді, коли стало відомо, що Кейт і Джейн потрапили до нашого світу. Намагалася пригадати, чи відбувалося щось незвичайне при моєму проходженні порталу. Нічого такого не було, це точно. А вчора ввечері, за порадою пана Стоїчкова, я ще раз оглянула старий портал Конора МакКоя. З ним усе гаразд, жодних ознак стороннього втручання не виявила. І в усій комірчині не знайшла ніяких магічних предметів.

— А Кейтові подарунки? — запитав Флавіан, не приховуючи ревливих ноток у голосі. — Він же робив тобі подарунки?

— Робив, — без найменшого збентеження, навіть зухвало, підтвердила Маріка. — Багато чоловіків роблять мені подарунки. Тобі доведеться звикнути до цього — і не лише до цього... — Перехопивши застережливий братів погляд, вона трохи вгамувалася. — Ну, гаразд. Я оглянула всі Кейтові подарунки. Я оглянула *взагалі все*, що ношу на собі і з собою. Також оглянула все, що носить Аліса — адже останнім часом вона також користувалася порталами.

— І що?

— Нічого. Геть нічого. Якщо Кейт і підкинув мені якийсь амулет, щоб стежити за мною, то вже забрав його й підмінив на звичайну прикрасу.

— Або це зробила Джейн, — додала Аліса. — До нашої сварки ми з нею часто мінялися сережками, намистом, брошками і всім таким іншим.

— Можливо, так і було, — сказав Стоїчков. — Сподіваюся, за два дні ми й це з'ясуємо. А зараз... — Він зробив паузу, посунув-

ся трохи вперед і пильно подивився на Маріку. — Зараз мене турбує інше. Якщо Кейт і Джейн справді Послідовники, то їх зникнення мало сильно збурити всю їхню братію. А між тим, ніякої явної реакції, крім листа від пані Волш, не спостерігається. Це дуже дивно. За тутешнім часом минуло майже три тижні, і якщо раніше ми могли заспокоювати себе тим, що Послідовники не надто переймаються через утечу своїх слуг, то тепер... Коротше, Маріко, я вважаю, що пора розкрити конверт.

— Але...

— Зажди, дівчинко моя. Прошу, не перебивай. Я розумію, що це особистий лист. Та зваж: це особистий лист *Послідовників*. Різниця є — і велика. Хоч би що було в тому листі, воно зачіпає й наші інтереси, бо стосується справ Послідовників, хай навіть їхніх особистих справ. Пані Волш припускає, що ти допомогла Кейтові з сестрою втекти. Це було не так — а проте виявилось, що в певному сенсі вона має рацію. Обоє потрапили до нашого світу без твоєї допомоги, але залишилися там за твого мимовільного сприяння. Тепер ми мусимо знати, чому їхня мати так упевнена, що вони перебувають у нашому світі, чому вона не сумнівається, що ти допомогла їм, чому, зрештою, вона вважає, що її діти не загинули, не були викрадені, а саме *втекли*. І від кого втекли. Я переконаний, що крім особистого, *справді* особистого, там говориться і про те, як Послідовники сприйняли їхнє зникнення. А це вже не особисте! Розумієш?

— Так, розумію...

— І, крім того, пані Волш просила не читати листа лише в тому разі, якщо ти не знаєш, де Кейт і Джейн. Хіба ні?

— Ну, якщо розуміти буквально...

— Тепер ти знаєш, де вони. І зможеш перепросити їх за те, що прочитала призначеного їм листа. Адже ж пані Волш не забороняла відкривати конверт, якщо вам відомо, де знаходяться її діти. Правильно?

Аліса криво посміхнулася і мовчки похитала головою. А Маріка несміливо мовила:

— Лишилося тільки два дні. Можна й зачекати.

— Не можна чекати, Маріко, зрозумій це. Не можна чекати

жодного дня. Я зовсім не наполягаю, щоб ти прочитала нам усього листа цілком. Прочитай його сама — а потім розкажеш нам те, що визнаєш за потрібне. Чи нехай це зробить Аліса.

Відчувши, що Марічина рішучість похитнулася, Стен приєднався до вмовлянь Стоїчкова. Флавіан же нічого до ладу не говорив, але схвально кивав і час від часу притакував.

Першою поступилась Аліса. Залишившись на самоті, Маріка недовго опиралася і, врешті, з важким серцем погодилася прочитати листа. Проте поставила неодмінну умову: вона розповість тільки те, що, на її власну думку, важливо для Конорів, і ніхто не стане тиснути на неї, намагаючись з'ясувати додаткові подробиці. Умову було одностайно прийнято.

Маріка вийшла зі спальні й подалася до кабінету, де зберігався конверт. Флавіан нетерпляче втупився в двері, за якими вона зникла. Анте Стоїчков, зручніше влаштувавшись у кріслі, примружив очі і, здавалося, задрімав, проте легке смикання повік свідчило, що він нервує. Аліса встала з ліжка й повільно пройшлася по кімнаті. Стен нишком супроводжував дівчину поглядом, аж поки спіймав себе на тому, що намагається уявити її голою в ліжку. Засоромившись, він поспіхом відвів очі. Між ним та сестрою існувала домовленість, що він не чіпатиме її подруг, і Стен намагався додержуватися своєї обіцянки. Щоправда, іноді він не міг себе стримати — та тільки не цього разу. Аліса була для Маріки більше ніж просто подругою. Набагато більше, хай їй грець...

Хвилини за п'ять Маріка повернулася. Стен відразу помітив, що сестра має дивний вигляд: вона була не те що схвильована, а радше збита з пантелику. Маріка мовчки підійшла до ліжка й сіла на своє попереднє місце. Аліса знову вместилися поруч неї.

— Ну? — запитав Стоїчков, розплющивши очі.

— Лист справді дуже особистий, — відповіла Маріка. — Але ви мали рацію: наприкінці є дещо важливе для нас.

— А саме?

Якийсь час вона в задумі роздивлялася свої гарно доглянуті нігті. Потім поклала руки на коліна й нерішуче мовила:

— Навіть не знаю, з чого почати. Якщо зовсім не торкатись

особистого, то... Словом, новини для нас заспокоїливі. Послідовники не пов'язують з нами зникнення Кейта і Джейн.

— То вони обоє справді Послідовники? — озвався Флавіан.

— Безперечно. Хоча в своєму листі пані Волш жодного разу не вжила цього слова. Вона всюди пише „наші“.

— І що ж думають про це „їхні“? — запитав Стен.

— Ну, попервах вони таки підозрювали мене. Пані Волш побіжно згадує, що на початку це була основна версія Куратора з безпеки Родрігеса, який особисто очолив слідство. Проте за два дні він відкинув її, бо з'ясувалося, що Кейт уже давно готувався до втечі. Ще півроку тому він забрав з банку майже всі свої гроші. Не знаю, про яку суму йдеться, але думаю, що про значну.

— Сума дуже значна, — підтвердила Аліса. — Батько пані Волш був заможною людиною і відписав увесь свій статок онукам, Кейтові та Джейн.

— Отож, — вела далі Маріка, — майже всі Кейтові гроші зникли, ніби розчинилися в повітрі, і відстежити їх не вдалося. Коли слідчі дізналися про це, то взяли за минуле Кейта і встановили, що протягом останнього року він виказував гостру зацікавленість до всіх справ Послідовників, чого в попередні роки за ним не помічалося. Його б запідозрили й раніше, але досі його підвищену активність вважали природною, оскільки він брав участь у проекті. Що за проект, у листі не сказано, але я гадаю, що це пошук шляху до нашого світу. Зрештою Послідовники дійшли висновку, що Кейт передавав секретну інформацію урядові однієї з *тутешніх* країн. Як я зрозуміла, таке вже траплялося. Щодо Джейн єдиної думки немає: одні вважають її Кейтовою співницею, інші переконані в її невинності і вважають, що вона випадково довідалася про його зраду і заплатила за це життям. Наразі пошуками Кейта і Джейн займаються не лише Послідовники, а й спецслужби всіх найбільших держав, а їхні уряди підозрюють один одного в сепаратному співробітництві з Кейтом і намагаються з'ясувати, яка з країн порушила домовленість.

Маріка замовкла — вона сказала все, що вважала за потрібне. Тоді Стен запитав:

— А хіба Послідовники не припускають можливості того, що Кейт працював на нас?

— Дехто припускає. Але, за словами пані Волш, до таких припущень не ставляться серйозно. Чому — не знаю.

— А я здогадуюсь,— промовив Стоїчков.— Якби весь цей час Кейт працював на нас і ми знали про Послідовників та про їхнє стеження, то за рік підшукали б собі надійніше місце, ніж Норвік. І навіть не одне таке місце. А Маріка давно зникла б разом з батьком та Алісою, залишивши Послідовників з розбитим коритом.

— Проте пані Волш, схоже, впевнена, що Кейт співпрацює з нами,— зауважив Стен.

Стоїчков гмикнув.

— Авжеж, це слабина в моїх міркуваннях.— Він глянув на Маріку.— Чим пані Волш пояснює свою впевненість?

— Ніяк. Просто пише, що знає, де вони зараз знаходяться. І, мовляв, розуміє, чому вони так учинили...— Маріка зам'ялася.— А от тут починається те саме особисте, яке, на мою думку, нас зовсім не стосується. Ми ж домовилися, що я сама вирішуватиму, що важливо для нас, а що ні, і де мені слід зупинитися.

— Ми поважаємо твоє рішення,— м'яко сказав Стоїчков.— І довіряємо твоїм судженням. Не маю жодного сумніву, що ти уважно прочитала лист пані Волш і не пропустила нічого важливого для нас. Я доведу до відома Ради ці факти... До речі, Маріко. На відміну від цього листа, Кейтів лист не є особистим, і я хочу, щоб решта членів Ради ознайомила з ним безпосередньо, а не з моїх слів. Якщо тобі не важко, зроби його письмовий переклад.

— Зараз?— з готовністю запитала вона.

— Ні, не поспішай. Переклад мені знадобиться лише вранці.— Стоїчков повернувся до Стена та Флавіана.— Я скасую сьогоднішні збори. Ситуація не така критична, як нам здавалося, тож квапитися з рішенням справді не варто.

— Згоден,— кивнув Стен.— Кілька тутешніх днів нічого не змінять. Нехай Маріка з Алісою будуть готові до від'їзду будь-

якої миті, але нам спершу треба знайти Кейта й поговорити з ним. Він може стати для нас цінним союзником.

— Питання лише в платні за його співпрацю,— похмуро мовив Флавіан, зиркнувши з-під лоба на Маріку.— Дуже сумніваюся, що він допомагатиме нам задурно. Б'юся об заклад, він зажадає *винагороди*. І всі ми знаємо, якої.

Маріка зашарілась і збентежено сховала очі. А Стоїчков сказав:

— Між іншим, Флавіане, ти мусиш дякувати долі, що в цій справі Кейт має особисту зацікавленість. Якби не це, нам було б непереливки. Я так розумію, що лише в сподіванні на згадану тобою *винагороду* Кейт приховав від інших Послідовників шлях до нашого світу і попередив Маріку про небезпеку.

— То що ж виходить? — з цими словами Флавіан запитливо поглянув на Стена.— Ми поступимось йому?

Стен промовчав. Він не знав, що відповісти.

Тоді Флавіан підвівся з крісла. В нього було таке по-дитячому ображене обличчя, що, здавалося, він от-от заплаче.

— Ну що ж, я йду. Далі я вам не потрібен. Хто відкриє портал?

Це зробила Аліса. Ні з ким не попрощавшись, Флавіан ступив під золоту арку і зник. За кілька секунд портал погас. Аліса залишилася стояти біля шафи.

— Ти припустився помилки, Стеніславе,— заговорив Стоїчков, порушивши прикру мовчанку.— За таких непевних обставин ти не повинен був давати Флавіанові жодних обіцянок.

— Це я погодилася,— сказала Маріка, продовжуючи дивитись у підлогу.— Стен не тиснув на мене, а просто попросив визначитися.

— Отже, твій брат вибрав невдалий час для такого визначення. А взагалі, ви обоє вчинили необачно, не розглянули всі можливості, не зважили всіх наслідків.

— Я все зважив,— заперечив Стен, але не надто рішуче.— Цей шлюб політично вигідний.

— Можливо, й так. Проте погодься, що шлюб Маріки зі спадкоємцем одного з великих князівств приніс би нашому родові більше користі. Однак ми, я маю на увазі Раду, не на-

полягали на цьому. Ми знали, що Флавіан мало не схиблений на твоїй сестрі, тому побоювалися, що без неї він ще довго парубкуватиме, замість подбати про народження спадкоємців і закріпити на ібрійському троні династію Конорів. Прецедент такої небажаної для нашого роду й безвідповідальної поведінки ми вже маємо — це ти, Стеніславе... Втім, я не збираюся знову заводити цю розмову, вона не на часі. Зараз ідеться про Маріку і про те, як вона може найкраще прислужитися всім Конорам. Найбільша для нас загроза виходить від Послідовників, і все, що сприятиме нам у боротьбі з ними, є політичною вигодою найвищого пріоритету. Ти розумієш, до чого я веду?

Стен кивнув. Підозра, що він поквапився з обіцянкою, яку дав Флавіанові, виникла в нього одночасно з підозрою, що Кейт не просто слуга Послідовників, а сам є Послідовником. А після знайомства з Кейтовим листом, ці підозри переросли в упевненість, і Стен пошкодував, що похапцем умовив сестру погодитися на шлюб з Флавіаном. У свою чергу і Флавіан зрозумів, яку ціну доведеться заплатити, щоб здобути підтримку такого цінного союзника. А ще він зрозумів, що буде змушений скоритися обставинам і поступитися мрією всього свого життя. Тому так розлютився — від усвідомлення власного безсилля...

— Я не питатиму Маріку, як вона ставиться до Кейта, — говорив далі Анте Стоїчков. — Я вже досить прожив на світі, щоб навчитися розбиратись у почуттях молодих людей, надто ж коли вони не дуже вміло приховують їх. Я певен, що нам не доведеться примушувати, переконувати чи вмовляти її в необхідності...

— Пане Стоїчков, — урвала його Маріка, нарешті підвівши погляд; її щоки палали густим рум'янцем. — Краще повернемося до цього питання, коли знайдемо Кейта і Джейн. Я... я чесно скажу, що мене не доведеться ні примушувати, ні вмовляти, але... Може так статися, що розмови про наш шлюб будуть... ну, скажімо, недоречними.

— Чого це? — поцікавилась Аліса. Вона відійшла від шафи й сіла у крісло, яке раніше займав Флавіан. — Якщо ти сумні-

ваєшся в Кейтових почуттях, можу тебе заспокоїти. Він по самісінькі вуха...

— Припини, Алісо!— майже простогнала Маріка.— Ані слова більше.

Така реакція дуже стурбувала Стена. В сестринім голосі лунала мука, і він майже фізично відчув її біль. Іноді між ними, спонтанно й неконтрольовано, виникав тісний зв'язок на емоційному рівні, і в такі миттєвості Стенові вдавалося вловити відгомін її почуттів. Наразі Маріку мучили болісні сумніви, вона боялася втратити Кейта саме тоді, коли з'ясувалося, що вони можуть бути разом...

Зв'язок обірвався. Тиша. Спокій. Спустошеність...

— Це якось пов'язано з листом?— запитав Стен, дивлячись на сестру ніжно і співчутливо.

— Так,— відповіла Маріка.— Але я не можу... Хоча, якщо це правда, то за два дні ви самі про все дізнаєтеся, а якщо ні... тоді це не матиме значення.— Вона гірко зітхнула.— Пані Волш вважає, що Кейт і Джейн закохані одне в одного і втекли, щоб жити разом. Як чоловік та жінка.

Аліса голосно пирхнула:

— Що за дурниці?! Хіба вона не знає, що Джейн...— Аліса ніяково замовкла, а після паузи додала: — Це повна маячня! Кейт і Джейн не підтримують навіть дружніх стосунків. Я знаю Джейн не один рік, брат для неї чужий. Яке вже там кохання!

— А проте, пані Волш певна цього,— сухо мовила Маріка і встала.— Я, мабуть, піду й візьмуся до перекладу Кейтового листа. Добраніч, пане Стоїчков.

— Щастя тобі, Маріко,— сказав Анте Стоїчков. Він не став бажати їй у відповідь на добраніч, оскільки *тут* лише наближався південь.— А листа передаси через Стеніслава. Коли в нас настане ранок, у вас буде глибока ніч. Я не хочу турбувати тебе чи Алісу.

— Добре,— відповіла Маріка й вийшла.

Після цього Стоїчков затримався недовго. Він розповів Стенові найсвіжіші новини зі столиці й передав від Дражена Івашка повідомлення, що останнього з надісланих за підмо-

гою гінців уже перехоплено. У Златоварі ніхто, крім Конорів, не мав уявлення, що відряджене напередими південцям війсьсько готується до бою з основними силами противників Чеслава. Всі події й надалі розгорталися за визначеним планом. Відтак Стоїчков домовився зі Стеном про зустріч о шостій ранку, попрощався з ним та Алісою й пішов до себе.

Коли портал за Головою Ради закрився, Аліса попросила Стена, щоб він кілька хвилин зачекав у ванній.

— Хочу перевдягтися, — пояснила вона. — Я не маю нічого проти довгих суконь, але вдома звикла носити інше вбрання.

— Розумію, — сказав Стен, прямуючи до ванної.

Як він і думав, Аліса змінила свою сукню на кофтину та обтислі штани. Потім вона швиденько приготувала йому постіль і запитала, чи хоче він їсти. Він подякував і відповів заперечно. Аліса, що явно розраховувала на таку відповідь, запропонувала йому почуватися, як удома, побажала гарно виспатися й поспіхом залишила кімнату. Стен здогадався, що вона пішла до Маріки, щоб продовжити з нею розмову про те припущення пані Волш. Він і сам хотів чимось розрадити сестру, але розумів, що Аліса впорається краще. Зрештою, це й справді були дурниці. Вочевидь, Джейн була така ж сама, як і Аліса, тобто взагалі не цікавилася хлопцями; а її мати витлумачила це так, ніби вона закохана в брата. Що ж до Кейта, то Стен просто не уявляв, щоб хлопець, який кохає Маріку і якого кохає вона, міг накинути оком на іншу дівчину. Це було неможливо в принципі...

Влаштувавшись у м'якому ліжку, Стен почав був думати відразу про кілька речей — про поточні справи, що чекали на нього завтра в Інсгварі, про майбутню битву з військом узурпатора, про Послідовників, що шукали шлях до світу Конорів, про одного конкретного Послідовника, Кейта, який через кохання до Маріки приховав від своїх уже знайдений шлях, про саму Маріку, яка зараз мучилася від того, що може втратити коханого... Думок було так багато, що втомлений Стен не ви-

тримав їх навали і швидко заснув.

Розділ 26

Сумніви

Коли Аліса увійшла до свого кабінету, Маріка сиділа в кріслі за письмовим столом і займалася перекладом Кейтового листа. На цей час вона вже встигла списати більше половини аркуша своїм дрібним, акуратним почерком.

— Швидко працюєш,— зауважила Аліса, всівшись на край столу.— Хоча краще б скористалася комп'ютером.

— Я думала про це,— відповіла Маріка, мигцем поглянувши на ноутбук, що лежав праворуч від неї.— Але ж ти сама знаєш, що всі *тутешні* елінські шрифти мають незвичний для нас вигляд. Членам Ради буде легше розібрати написане від руки, ніж роздруківку.

— Твоя правда,— погодилась Аліса, теліпаючи в повітрі ногою.— Це, до речі, ще одне свідчення недолугості моєї освіти. Здавалося б, як філолог, я маю добре кумекати в усьому, що стосується мов. Аж ні — зробити нормальний шрифт для слованської не можу. Навіть не уявляю, з якого боку до цього підступитися.

— Навряд чи це найбільша з наших проблем,— сказала Маріка, продовжуючи працювати над перекладом.— Якщо в майбутньому Рада вирішить узяти на озброєння комп'ютери, то й зі шрифтами щось придумає.

Наступні чверть години дівчата провели мовчки. Маріка перекладала листа, а Аліса просто стежила за її роботою і не втручалася, хоча кілька разів їй на думку спадали вдаліші формулювання, аніж ті, які використала подруга.

Врешті Маріка дописала останній рядок — $\nu\alpha$ $\pi\rho\iota\alpha\delta\kappa\upsilon$ $\eta\alpha\kappa\omicron$ $\nu\epsilon$ $\zeta\mu\omicron\xi\epsilon\mu\omicron$ $\omega\eta\alpha\zeta\theta\eta\iota$ ζ $\nu\eta\omicron^*$ (перекладати Кейтів підпис вона не стала), поклала ручку на стіл і голосно видихнула.

— Ну все, готово.— Потім повернулася до Аліси і зміряла її поглядом.— Бачу, ти перевдяглася. При Стенові?

— Я попросила його вийти до ванної.

* Приблизна транскрипція: „на випадку яко не зможемо вияжчі з ньо“.

— Правильно. Хоч, як на мене, взагалі не слід було дражнити його. Він страшенний бабій, я ж розповідала. Не пропускає жодної спідниці.

Аліса осміхнулася:

— Тоді це не про мене. Зазвичай я ходжу в штанях.

Маріка відповіла їй кволою усмішкою.

— Атож, це трохи спантеличує його. Але навряд чи зупинить, якщо він надумає звабити тебе. Єдина моя надія — на твою стійкість.

— Не бійся, я встою, — пообіцяла Аліса. — Стен дуже подобається мені як людина, але в сексуальному плані зовсім не приваблює. Та якщо знадобиться, я зможу переспати з ним.

Маріка втупилась у неї приголомшеним поглядом.

— Знадобиться? — перепитала вона. — З якого це дива тобі може знадобитися з ним переспати?

Аліса відчула, як її щоки запалали.

— Ну... пам'ятаєш, я говорила, що коли-небудь заведу дитину. Звичайно, не найближчим часом, а згодом, років у тридцять. Проте вже зараз я мимоволі приміряю всіх знайомих чоловіків на роль майбутнього батька. А твій брат відповідає всім моїм вимогам. Тебе це шокує?

Маріка якось непевно знизала плечима.

— Не скажу, що шокує. Просто ти заскочила мене зненацька. Відколи ви познайомились, я все боюся, що він почне залицятися до тебе. Але я й подумати не могла, що ти сама плануєш зтягти його в ліжку.

Аліса коротко розсміялася.

— Ну, про те, що планую, це велике перебільшення. Я лише занесла його до списку потенційних кандидатів на батьківство.

Маріка трохи помовчала, вагаючись. Нарешті запитала:

— А Кейт у цьому списку є?

— Раніше був, — чесно відповіла Аліса. — Але я викреслила його, коли переконалася, що ви закохані одне в одного.

Гірко зітхнувши, Маріка поклала лікті на стіл і вткнулася обличчям у долоні. Аліса погладила її по голові.

— Прошу тебе, любовонько, не впадай у меланхолію. От побачиш, усі ці домисли місіс Волш — чистісіньке безглуздя.

— Вона писала про це так упевнено...

— Вона помилилася,— наполягала Аліса.— Повір мені, Джейн „рожева“ до самих кінчиків волосся. Порівняно з нею, мене можна назвати натуралкою. Скільки її знаю, вона ніколи не цікавилася хлопцями, а з дівчатами спить ще з тринадцяти років.

— У тім-то й річ...— почала була Маріка, та враз осіклася.— Вона пішла з Кейтом до нашого світу. За словами Котятка, вони назвалися чоловіком та жінкою, а в готелі мешкали в одній кімнаті.

— І ти сама сказала, що це правильно,— зауважила Аліса.— Згадай, як ти говорила, що вони вчинили розумно, назвавшись подружжям, а не братом і сестрою. Крім того, Кейт у своєму листі прямо написав, що їм не вдалося повернутися назад через вимкнений портал. А це цілком спростовує версію місіс Волш, що вони з власної волі втекли до світу Конорів.

— Ні, не спростовує,— заперечила Маріка, прибравши руки від обличчя.— Могло бути й так, що Кейт і Джейн чекали на мене в Мишковарі, щоб попросити притулку. І щоб потім оселитися в нашому світі... й жити разом.

— Дурня!— пирхнула Аліса.— Кейт кохає тебе, це очевидно. А ти просто накручуєш себе, забиваєш собі голову нісенітницями. Тепер, коли виявилось, що ви з Кейтом можете одружитися, ти боїшся в це повірити, боїшся розчарування, боїшся...

— Не треба, Алісо!— попросила Маріка з мукою в голосі й підвелася з крісла.— Будь ласка, не треба про це.

Аліса зіскочила зі столу й обняла її. Маріка поклала голову кузині на плече.

— Не треба, так не треба,— сказала Аліса.— Час нас розсудить.

Продовжуючи обіймати Маріку, вона думала про Кейта і Джейн, які зараз їхали через ліси північної Ібрії, прямуючи до столиці країни, Паланти. Із суто егоїстичних міркувань їй слід було б молитися про те, щоб дикий здогад місіс Волш підтвер-

дився — адже Кейт, на відміну від Флавіана, становив для Аліси серйозну загрозу. Познайомившись особисто з ібрійським королем, вона переконалася, що Флавіан ладен задовольнитись і тим малим, що Маріка зможе йому дати, а все її кохання, як і раніше, належатиме Алісі. Зате Кейта Маріка кохала по-справжньому, пристрасно, всім своїм єством, і якщо вони зійдуться, Аліса стане третьою зайвою, просто другом сім'ї.

А проте, Аліса цілком була на Кейтовому боці. Вона любила Маріку і щиро бажала їй щастя. Хай навіть ціною свого власного...

Маріка підвела голову, поцілувала кузину в губи й вивільнилася з її обіймів.

— Піду, мабуть, до батька. Ти зі мною?

— Не зараз, — відповіла Аліса. — Приєднаюся до вас за обідом, а поки попрацюю.

— Гаразд, — сказала Маріка і знов поцілувала її. — А після обіду трохи полюбимося. Хочеш?

— Ще б пак! — усміхнулась вона. — Завжди цього хочу.

— Ну, тоді я ввімкну в гостьовій обігрів.

З цими словами вона вийшла з кабінету, а Аліса влаштувалася за столом і підсунула до себе ноутбук, на клавішах якого були наліпки з літерами грецького алфавіту. Ще при першій їхній зустрічі Анте Стоїчков попросив її укласти словансько-англійський розмовник. Аліса охоче взялася до цієї справи й віддавала їй майже весь свій вільний час — якого вона мала вдосталь, оскільки, всупереч умовлянням Маріки та сера Генрі, таки полишила університет.

Та наразі робота в Алісі не йшла на лад, вона знай відволікалася, поринала в задуму. Всьому виною був лист від місис Волш, який викликав у Маріки таку гостру реакцію. Аліса, звичайно, не вірила в ту маячню, що буцімто Кейт і Джейн втекли до світу Конорів, щоб жити разом, проте її доймала цікавість: як ж підстави були в їхньої матері, щоб так подумати?..

Зрештою Аліса програла боротьбу з собою й висунула шухляду стола, в якій лежав цей лист. Тобто, лежав раніше — тепер його там не було.

Це нітрохи не здивувало і не збентежило Алісу, а ще дужче розпалило в ній бажання прочитати його. Хвилину чи дві вона сиділа на місці й зосереджено міркувала над тим, де Маріка могла поспіхом сховати листа. Потім встала і впевнено підійшла до книжкової шафи, на одній з полиць якої стояли медичні підручники та часописи. Розкритий конверт знайшовся між сторінками найсвіжішого журналу.

„Даруйте, місіс Волш,“ — подумки вибачилась Аліса, виймаючи з конверта складені втрое аркуші паперу.

Розділ 27

Лють Гордона Волша

Гордон Волш зім'яв свою краватку й люто жбурнув її в куток кімнати.

— Ідіоти! Кретини! Боягузи!

Дейна Волш ніяк не відреагувала на цей бурхливий сплеск емоцій з чоловікового боку. За двадцять п'ять років подружнього життя вона вже звикла до його частих нападів люті і навчилася зносити їх спокійно, без нервів. До того ж, щойно Гордон повернувся зі зборів Курії, де за минулі два тижні, з цілком зрозумілих причин, він стрімко втратив свої колишні позиції. Серед Послідовників навіть почалися розмови про те, що для Північної Європи потрібен новий Куратор. А сьогодні переважною більшістю голосів Курія ухвалила рішення, від якого Гордон Волш мало не сказився.

— Це неприпустимо! — твердив він, крокуючи по вітальні й відчайдушно жестикулюючи. — Ми не повинні поступатися. Маємо досить важелів впливу, щоб наполягти на своєму. Ці недоумкуваті політики не дивляться далі чергової виборчої кампанії, але ми... Ми мусимо думати про майбутнє — про наших дітей, онуків і правнуків, про все людство. А що ми робимо зараз? Закладаємо бомбу вповільненої дії, от що! Перекладаємо проблему на плечі наших нащадків, а самі вмиваємо руки. Я вже не кажу про те, що ми віддаємо цілий світ на поталу цим мутантам, цим...

Далі Дейна його не слухала. Він говорив, кричав, лаявся, щось доводив відсутнім опонентам, а вона дивилася на нього і все питала себе, чому продовжує жити з ним. Чому не пішла раніше, чому не йде зараз. Їхнє кохання померло невдовзі після одруження, згодом зникла повага, а потім — і рештки прихильності. Залишилася тільки звичка. І ще був син, якого вона не хотіла втрачати... А коли Кейт виріс, було надто пізно починати нове життя.

„Я одна в усьому винна,“ — з сумом думала Дейна Волш. — „Лише я. Якби тоді я наважилась, якби знайшла в собі сили...“

Вона встала з канапи і, урвавши чоловіка на півслові, сказала:

— Я маю справи, Гордоне. Якщо буду потрібна, шукай мене по мобільному.

Гордон Волш утупився в неї безтямним поглядом. Захопившись розмовою з самим собою, він геть забув про її присутність.

Не дочекавшись від нього відповіді, Дейна Волш піднялася по сходах на другий поверх і увійшла до лабораторії. Вона поспішала. При всій зовнішній незворушності, вона була дуже схвильована рішенням Курії. Хоча видавалося малоімовірним, що саме в той час у Норвіку перебуватимуть Кейт і Джейн, така можливість, проте, існувала. Крім того, Дейна не бажала зла ні Алісі, яку знала вже кілька років і яка була кращою подругою її доньки, ні Маріці, з якою вона жодного разу не зустрічалась, але до якої, з незрозумілих їй самій причин, почувала щирю симпатію, ні старому Генрі МакАлістеру, чия вина полягала лише в тому, що він кохав Марічину матір. В одному вона погоджувалася з чоловіком: підтриманий Курією план дій був великою помилкою. Жахливою помилкою...

Активувавши Браму, Дейна Волш надіслала запит на проходження, хоч і не потребувала цього — але завжди так робила. Одержавши ствердну відповідь, вона увійшла в оточений золотим контуром імлистий прямокутник і за мить опинилася в захищеному книжками кабінеті. Приміщення освітлювала лише одна лампа зі старомодним абажуром, що стояла на письмовому столі. А за столом сидів чоловік, років на

п'ятнадцять чи двадцять старший від Дейни. При її появі він підвівся.

— Добрий вечір, Алексе, — сказала вона.

— Добрий вечір, Дейно, — відповів їй Алекс Смирнов, Куратор наукових проєктів. — Я чекав на тебе. Я знав, що ти прийдеш.

Розділ 28

Питання життя та смерті

Коли в кімнаті спалахнуло світло, це лише потурбувало міцний Стенів сон. А прокинувся він від того, що хтось став шарпати його за плече.

Стен ліниво розплющив очі й побачив схилені над ним обличчя Маріки та Аліси. Обидві дівчини були дуже схвилювані.

— Що сталося? — запитав він.

Маріка присіла на край ліжка і сплела пальці рук. Її обличчя було бліде, як від переляку, а погляд нервово бігав по кімнаті.

— Щойно телефонувала пані Волш.

— І що?

— Вона попередила, щоб після півночі в замку нікого не було. Зовсім нікого. Мовляв, це питання життя та смерті.

— Що ще?

— Більше нічого... майже нічого. Двічі повторила це — спершу батькові, потім мені, коли я взяла слухавку. Я намагалася з'ясувати, в чім річ, але вона лише сказала, що було вирішено повернутися до початкового плану. Оце і все. Мабуть, думала, що нам пояснить Кейт.

— І що це значить? — запитав Стен, прогнавши рештки сонливості.

— Гадаю, Послідовники збираються напасти на Норвік, щоб захопити мене. Може, й Алісу разом. Я вже думала про це, коли дізналася, що Кейтовим завданням було знайти шлях до нашого світу. Вочевидь, після його з Джейн зникнення По-

слідovníки не знайшли нових можливостей підібратися до нас, тому наважилися на крайній захід.

Аліса згідно кивнула:

— Напевно так і є. Боюсь, тут зіграло свою роль і моє рішення кинути навчання. Якби я залишалася в університеті, вони б, може, ще зачекали. Там була одна дівчина, ми з Марікою розповідали про неї панові Стоїчкову... коротше кажучи, Послідовники могли ще тішитись якимось сподіваннями приставити до мене нового шпигуна. А так...

— Це вже не має значення, — урвала її Маріка. — Що сталося, те сталося. І тепер ми мусимо якось виплутуватися.

Стен зробив був рух, щоб підвестися, але зупинився. Аліса зрозуміла його натяк і хутенько відвернулася від ліжка. Маріка ж відвертатися не стала, оскільки брат спав у білизні. Стен відкинув убік ковдру, сів поруч з сестрою і поспіхом почав одягатися. Годинник на шафці біля ліжка показував двадцять на сьому — певна річ, вечора.

— Часу до півночі вистачає, — сказав Стен, натягуючи штани. — Проте зволікати не варто.

— Атож, — погодилася Маріка. — Йдемо звідси негайно. Мого батька, мабуть, оселимо в тітки Зарени, вона відрекомендує його, як далекого родича, і подбає про нього, поки нас з Алісою не буде...

— Як це не буде? — здивувався Стен. — Ти ж сама сказала, що ми йдемо з Норвіка.

— Так, ідемо. Вірніше, розходимося. Ми з Алісою лишаємось тут, у світі МакКоїв. Здається, це вже вирішено... в принципі. А зібрати Раду, щоб провести формальне голосування, ми явно не встигнемо. Зараз викличемо пана Стоїчкова — і нехай він швиденько вирішує, чи надішле з нами Міятовича, чи супроводжуватиме нас сам. Особисто я згодна на обидва варіанти.

— Ти сама не уявляєш, які дурниці верзеш, — сказав Стен. — Це вже неможливо.

— І справді, — підтвердила Аліса, продовжуючи стояти обличчям до зашторених вікон. — Хіба не зрозуміло, що ми запізнилися? Якщо Послідовники готують уночі напад, то вже

зараз тримають Норвік під пильним наглядом. Ми не зможемо непомітно прослизнути повз них.

— Зможемо! Я добре вмію відводити очі.

— Простим людям, так,— зауважив Стен.— А Послідовники — не прості люди. Якби ми бодай знали про їхні можливості... але ми не знаємо. Відомо лише те, що Кейтові вдалося вистежити тебе, не викликавши жодних підозр. А отже, Послідовники здатні багато на що.

— Все одно варто ризикнути.

— Це буде нерозсудливий ризик. І невиправданий.

— Ні, виправданий! — наполягала Маріка.— Ми не маємо іншого вибору. Якщо Послідовники захоплять Норвік, але не знайдуть нас, то влаштують тут засідку. А якщо їм доведеться піти звідси, вони неодмінно зруйнують обидва портали. Так чи інак, ми назавжди втратимо зв'язок з цим світом.

— Помиляєшся,— заперчила Аліса. Оскільки Стен уже вдягнувся, вона змогла повернутися до них.— Ти забула про Кейта. Він знає шлях між нашими світами і має доступ принаймні до одного з порталів Послідовників. А може, й до кількох.

— Саме так,— підхопив Стен.— Один такий портал точно не перебуває під наглядом, адже Кейт і Джейн змогли потай від інших Послідовників потрапити до Мишкоvara. Через цей портал ми й повернемося до світу МакКоїв.

— А якщо Кейт відмовиться нам допомагати? — не вгавала сестра.— Це правда, він зрадив своїх. Він не повідомив їм, що зумів вистежити мене. Проте вберегти наш світ від вторгнення Послідовників — це одне; а зовсім інше — цілком стати на наш бік, на бік ворога, виступити проти одноплемінників, проти власних батьків.

— Ну, щодо батьків ти перебільшуєш,— сказала Аліса.— Не знаю, яку позицію займає Кейтів батько, а от пані Волш на нашому боці. Вона ж щойно попередила нас про небезпеку.

— Отож-то й воно, що лише щойно. Чому не раніше — ти про це подумала? А я подумала! — Маріка схопилася на ноги й нервово заходила по кімнаті.— Ти дуже помиляєшся, коли вважаєш пані Волш нашим союзником. Вона просто не хоче,

щоб я загинула або потрапила в полон — бо, на її думку, я надала притулок Кейтові та Джейн. Очевидно, вона міркувала так: якщо я постраждаю з вини Послідовників, то її діти потраплять у дуже скрутну ситуацію. Ось чому вона попередила нас про небезпеку! А попередила лише зараз — скажемо прямо, надто пізно, — саме тому, що не хотіла давати нам забагато часу на роздуми і приготування; не хотіла залишати нам інших шляхів для відступу, крім повернення до нашого світу. І я впевнена, що Кейт тільки зрадіє цьому. В своєму листі він переконував мене негайно знищити портал Конора, просив забути про цей світ. Він не допустив проникнення Послідовників до нашого світу; але він і не допоможе нам боротися проти них у світі МакКоїв.

— Навіть у тому разі, якщо стане твоїм чоловіком? — запитала Аліса.

— Навіть у цьому разі, — підтвердила Маріка, зупинившись. — Я не зможу кохати людину, яка зрадить свій рід. Думаю, Кейт не дурний і розуміє це.

— Тоді виходить, що він не має жодних шансів одружитися з тобою, — сказав Стен.

Вона відвернулася і глухо мовила:

— Ні, має. Коли Кейт опиниться в такому становищі, що його допомога дозволить уникнути значних жертв як з одного, так і з іншого боку, то це вже не буде зрадою. Якщо Кейт побачить, що з ним чи без нього ми однаково переможемо Послідовників, позбавимо їх влади, то... Але для цього треба зберегти нашу присутність у світі МакКоїв.

„То он чому ти так рвешся до бою, сестричко,“ — співчутливо подумав Стен. — „Ради цього ти ладна поставити під загрозу своє та Алісине життя... Вибач, рідна, та я не маю іншого вибору.“

І він щосили вдарив її сонними чарами.

Маріка зреагувала дуже швидко — але не досить швидко. Вона не встигла вчасно сконцентруватися на захисті, бо сама готувалася до нападу і, зосереджена на цьому, втратила кілька дорогоцінних миттєвостей. А проте, вона майже змогла нейтралізувати братові чари, і лише пропущений перший

удар не дозволив їй перейти в наступ.

Маріка боролася зі сном майже півхвилини, а Стен весь цей час не послаблював тиску і вражався сестриній силі та стійкості. Йому б нізачо не вдалося здолати її, якби вона не була такою знервованою...

Врешті Маріка прошептала:

— Негідник!..— і втратила притомність.

Останнім зусиллям Стен трохи загальмував її падіння, щоб встигнути підбігти до неї й підхопити на руки.

— Що сталося?— запитала стурбована Аліса.

Стен поклав Маріку на ліжко й ніжно поцілував її в лоба.

— Вона спить,— відповів він, випроставшись.— Я приспав її.

— Навіщо?

— Щоб не утнула дурниці. Я мало не запізнився. Вона збиралася зробити зі мною те ж саме.

— Наслати чари?

— Так. Маріка зрозуміла, що я не поступлюся, і вирішила усунути цю перешкоду.

Аліса похитала головою:

— Маленька дурепа... Хоча по-своєму вона мала рацію. Якщо ми втратимо норвікські портали, а Кейт відмовиться нам допомогти...

— Не відмовиться,— запевнив її Стен.— Ми просто не скажемо йому про втрату Норвіка і поставимо його перед вибором: або ви з Марікою спробуєте самі сховатися від Послідовників, або він допоможе вам, відкривши шлях через свій безпечний портал. Якщо Кейт справді кохає Маріку, то обере останнє. З його боку це не буде зрадою.

— Зате з нашого буде обман.

— Не заперечую. Хоча волію називати це військовою хитрістю. А взагалі, є багато способів схилити Кейта до співпраці, не лише хитрістю чи примусом.— Стен гмикнув.— А що ж до примусу, то я сподіваюся, що після цієї ночі в нас з'являться полонені, з якими можна буде не панькатися.

Він підійшов до шафи, розчинив дверцята й активував портал. Легесенько смикнув за „нитку“, що вела до порталу

в королівський покоях палацу ДOME-ді-Редже у столиці Ібрії. Відповіді не надійшло, і тоді Стен покликав гучніше, щоб напевне розбудити Флавіана. Але марно — він не озивався. Схоже, його не було ні в палаці, ні в усій Паланті.

Стен відпустив цю „нитку“ і знайшов іншу, що належала порталові в північній королівській резиденції Флорешті. Два роки тому там було завершено капітальний ремонт, споруджено портал, і відтоді Флавіан частенько туди навідувався. Комендантом замку був Авреліан Струдза, справжній батько ібрійського короля, проте Флавіанові візити були пов'язані не з ним — їхні стосунки й далі залишалися суто формальними. Флорешті знаходився в лісовій глушині, і там Флавіан відпочивав від напруженого столичного життя, від натовпу придворних, спілкуючись лише зі своїми зведеними братами та сестрою — Авреліановими дітьми. Раніше Флавіан ставився до них так само прохолодно, як і до батька, але останнім часом ситуація змінилася, він поступово заприязнився з ними, а особливо близько зійшовся з сестрою Мірчією.

Стен знав про це лише з розповідей знайомих. Сам він не зустрічався ні з Авреліаном Струдзою, ні з його дітьми й ніколи не бував у Флорешті. Флавіан жодного разу його туди не запрошував, а Стен не нав'язувався, хоча й почував від цього прикрість. Він швидко збагнув, що причина тут у Мірчії — Флавіан просто не хотів ризикувати, знайомлячи їх, бо чудово знав про Стенову слабину до юних дівчат. Усвідомлення того факту, що навіть близькі друзі воліють ховати від нього своїх сестер, було для Стена вельми неприємним...

Цього разу відповідь на виклик надійшла негайно:

„Стеніславе, ти?“

„Так, я.“

„Якщо надумав вибачатися, то не варто. Я не мала дитина... Ні, стривай! Я відчуваю твоє хвилювання. Що сталося?“

Флавіанові думки йшли повільно через різницю в часі, але були чіткі та ясні, без найменших ознак сонної сплутаності. А між тим, за Стеновими розрахунками, зараз в Ібрії було близько півночі.

„Так, дещо сталося,“ — відповів він. — „Ти можеш зайти?“

„Гаразд. Зажди трохи, я вдягнуся.“

„Добре, чекаю,“ — сказав Стен.

Він перервав зв'язок і відступив від порталу. Аліса запитливо глянула на нього:

— Ти викликав пана Стоїчкова?

— Поки тільки Флавіана. Передовсім треба перенести нашу сплячу красуню в безпечніше місце.

Аліса підійшла до Маріки, розправила її коротеньку спідничку, потім схилилася на нею з явним наміром поцілувати, але вчасно похопилася і просто погладила її розкішне золотаве волосся.

— Зараз вона мов янголятко. Така юна, чарівна й невинна... З нею точно все гаразд?

— Не турбуйся. Годин за вісім або дев'ять вона прокинеться й почуватиметься чудово. Часом я сам насилаю на себе такі чари, коли треба гарно виспатися.— Лише зараз Стен звернув увагу, що в цій напруженій ситуації вони цілком природно й невимушено перейшли на дружнє „ти“.— От що, Алісо. Приведи-но сюди сера Генрі. Боюсь, мені вже не вдасться відтягти знайомство з ним.

— Я саме збиралася це запропонувати,— сказала вона.— Мабуть, дядько вже хвилюється.

— Підготуй його до того, що він мусить покинути Норвік. І, мабуть, назавжди. Розумію, це буде важко.

— Ще б пак...

Щойно Аліса залишила кімнату, як Стен відчув, що до порталу намагається під'єднатися інший портал. Він дав на це дозвіл, а за кілька секунд з шафи вийшов Флавіан. Ібрійський король був одягнений похапцем, руде волосся стирчало на всі боки, але на його обличчі Стен не помітив жодних слідів сну.

— Що трапилося, Стеніславе? — запитав він.— Сподіваюся, ти не марно... Отче Небесний! Що це з Марікою?

— Все нормально. Вона просто спить.

— В одязі?

Стен стисло, але вичерпно розповів, що сталося. Флавіан вислухав його уважно, не перебиваючи, потім поставив кілька запитань, дещо уточнив і врешті виніс свій вердикт:

— Ти правильно вчинив. Маріка — справжнє чортеня. Її треба забрати звідси.

— Тому я найперше викликав тебе. Пам'ятаю, ти пропонував оселити Маріку, її батька й Алісу в своєму Флорешті. Гадаю, так буде надійніше, ніж у тітки Зарени... Гм. Якщо ти, звичайно, не передумав.

— Ні, не передумав,— відповів Флавіан.— Хоч ви зі Стоїчковим обійшлися зі мною по-свинськи, своїх слів я назад не беру.

— Флавіане, зрозумій...

— Я розумію, Стеніславе. У мене був час про це подумати, і я думав — спершу сам, потім радився з сестрою, потім знову думав сам... так і не зміг заснути.— Він зітхнув.— Мушу визнати, що на твоєму місці вчинив би так само. Хоча це мене мало втішає. Я стільки років мріяв про Маріку, лише про неї, не звертав уваги на інших дівчат... Але годі сентиментів. Я готовий прийняти Маріку та її рідних. У Флорешті про них подбають. А що далі?

— Влаштуємо Послідовникам пастку. Спробуємо захопити бодай одного живцем.

— Гарна думка,— схвалив Флавіан.— Тільки тоді нам знадобиться підмога.

— Певно, що знадобиться. Викличемо всіх членів Ради, а в разі потреби залучимо до справи ще з десяток надійних, гідних довіри людей...

Стен зробив паузу. Якраз цієї миті він уловив слабку думку від Аліси. Вона повідомляла, що вони з сером Генрі вже готові йти до нього. Він попросив зачекати ще хвилину, а потім приходити.

— Отже, так,— квапливо продовжив Стен.— Зараз тут буде Марічин батько. Я б дуже хотів, щоб при нашій зустрічі було якомога менше людей.

— Розумію тебе,— сказав Флавіан і підійшов до ліжка, де лежала Маріка.

Він легко підняв її і, як на Стенів погляд, надто вже міцно пригорнув до себе. Маріка щось промимрила вві сні, зручніше влаштувалася на Флавіанових руках і затихла.

— Не впустиш? — занепокоєно спитав Стен.

— Та тут нічого впускати, — з удаваною недбалістю відповів Флавіан.

— От і добре. Віднеси її до Флорешті й зачекай там, я тебе покличу. А тим часом розбуди Стоїчкова й решту наших. Нехай вони будуть готові.

— Так і зроблю.

З Марікою на руках Флавіан ввійшов у шафу, ступив під золоту арку й розчинився в білій імлі. А секунд за десять почувся стукіт у вхідні двері.

— Можна? — пролунав приглушений голос Аліси.

— Так, — сказав Стен.

Двері відчинились, і до кімнати ввійшла Аліса, а слідом за нею — сивий чоловік старший шістдесяти років, середнього зросту, стрункий, з гордовитою аристократичною поставою, молодявий на вигляд, сповнений сил та здоров'я. В усій його зовнішності не було навіть натяку на те, що зовсім недавно він страждав на смертельну хворобу.

Якийсь час чоловік мовчки розглядав Стена. А Стен дивився на нього й дедалі більше переконувався, що Маріка швидше вдалась у свого батька, ніж у їхню матір. Якщо її схожість з княгинею Ілоною була якоюсь невловною і виявлялася здебільшого в манері ходити, говорити, в жестах, у погляді, в міміці, то від батька Маріка успадкувала свої ясно-сині очі, високе чоло, форму носа та рота, витончені риси обличчя і, мабуть, своє дивовижне золотаве волосся — у сивині сера Генрі не було помітно жодного темного пасма, це була сивина блондина...

— Добрий вечір, газдо Стеніславе, — нарешті промовив сер Генрі. Слованською він говорив з дуже сильним акцентом, але цілком розбірливо. — Я багато разів намагався уявити нашу першу зустріч. Проте не думав, що це відбудеться за таких обставин.

— Моє шанування, сер Генрі, — відповів Стен. І поквапився додати: — За Маріку не турбуйтеся. Вона в безпечному місці, і я пропоную вам приєднатися до неї. Аліса вже пояснила, що доведеться залишити Норвік? Надовго, а може, й назавжди.

— Так, пояснила,— сказав сер Генрі з тихим зітханням.— Власне, я й так був до цього готовий. Мені, за великим рахунком, однаково, де доживати решту життя, лише б Маріка була зі мною.

„Та вже ж!“— подумав Стен без тіні злості чи роздратування.

— Отже, починаємо збирати речі?— запитала Аліса.

— Можна починати,— кивнув Стен.— Швидко, але без метушні, щоб не насторожити Послідовників. Вони нічого не повинні запідозрити... І щоб ніхто не зміг повідомити їх про наші приготування.— Він знову звернувся до сера Генрі: — Скільки в замку слуг?

— Наразі жодного.

— Як це?!

Сер Генрі слабо посміхнувся:

— У нас інші часи, інші звичаї, ґаздо Стеніславе. Нині слуги — дуже дороге задоволення. Вдень у Норвіку є нахожа прислуга, а постійно тут мешкають лише троє: дворецький Браєн, його жінка Матильда — економка та кухарка, а також мій камердинер Джордж. У Браєна та Матильди сьогодні вихідний, і вони вирішили навідати дочку. А півтори години тому Джорджеві зателефонувала дружина його меншого брата Шона. Вона повідомила, що Шон потрапив у аварію й попросила приїхати до лікарні. Звичайно, я відпустив його. От так і вийшло, що ми лишилися самі.

Стен замислився. А тим часом Аліса розвинула бурхливу діяльність, стала вигрібати з шаф та комода свої речі й складати їх на ліжку. Серед іншого, там була купа білизни, і Стен піймав себе на тому, що з якоюсь нездоровою допитливістю розглядає її. Він поспіхом відвів очі й запитав у сера Генрі:

— А вам не здається це підозрілим?

— Особисто мені здається,— озвалася Аліса, не припиняючи складати речі.— Проте я не думаю, що старий Джордж є шпигуном Послідовників. Мабуть, вони навмисно обрали цей день, коли Браєн з Матильдою вільні, щоб було менше свідків. А потім виманили Джорджа — і взагалі позбулися свідків.

— Я теж так вважаю,— сказав сер Генрі.

Стен недбало знизав плечима.

— У такому разі, Послідовники зробили нам послугу. Нам не треба дбати про безпеку слуг, ми можемо спокійно готувати засідку.

— І спокійно збиратися,— додала Аліса.— Стеніславе, чи є обмеження на речі, які ми можемо взяти з собою?

— Обмежень лише два,— відповів він.— На розмір — щоб вони вільно пройшли через портал. Тому ти даремно випатрала свій комок, він спокійнісінько влізе. А також є обмеження на час — до півночі. Це крайній термін.

— Тоді я покваплюся.

Аліса прожогом вибігла з кімнати. Стен провів її поглядом і підійшов до порталу, щоб покликати Флавіана, а потім відкрити шлях для решти членів Ради. Наступні кілька годин обіцяли бути дуже напруженими.

Розділ 29

Таємниця Дейни Волш

Дейна Волш вимкнула свій Ключ, яким щойно скористалась як звичайним мобільним телефоном, і запитливо поглянула на Смирнова.

— Сподіваюсь, ми правильно вчинили.

— Безумовно,— сказав він.

— Це ж не лише особисте, так? Це ще й знак нашої доброї волі. Конори мають знати, що не всі Послідовники є їхніми ворогами.

Смирнов гмикнув.

— І тому ти ні словом не обмовилася про Кейта з Джейн?

— Ну, мабуть... Не знаю. Я дуже хотіла запитати, але боялася, що Маріка знову все заперечуватиме. Минулого разу вона була такою щирою, що я мало не повірила їй... А що як ми справді помиляємося?

— Заспокойся, Дейно. Вони там, їм ніде більше бути. Ми добре це знаємо. А Маріка просто майстерно прикидається.

Смирнов говорив так уже не раз і не двічі. Він не мав жодних сумнівів, що Кейт і Джейн перебувають у світі Конорів. Він не здогадувався, не припускав, не підозрював — а знав це напевно. І Дейна Волш знала. З усіх Послідовників лише вони двоє знали правду...

Смирнов висунув нижню шухляду свого стола, взяв звідти невеличкий альбом з фотографіями і став повільно гортати його сторінки. Його погляд зробився сумним і задумливим.

В альбомі були знімки лише однієї людини в різні періоди життя — спершу немовляти, потім маленької дівчинки, далі вже старшої дівчинки, дівчини-підлітка, юної дівчини і, нарешті, дорослої дівчини. Останнє фото було зроблено два місяці тому. Смирнов довго розглядав його, а тоді підвів очі на співрозмовницю.

— Ми неправильно прожили життя, Дейно, — тоскно промовив він. — Самі страждали і дітей змусили страждати.

Вона підійшла до вікна, відсунула штору й задивилася на вогні вечірнього Стокгольма.

— Знаю, Алексе. Це я в усьому винна. Я так не хотіла втратити сина... а в результаті втратила й доньку.

— Ми втратили, — поправив її Смирнов і ніжно, мов до живої істоти, торкнувся пальцями до зображення вродливої білявої дівчини на фотографії.

Джейн променисто всміхалася йому зі свого останнього знімку.

Розділ 30

Втрачений дім

Попервах Маріка не могла збагнути, що з нею сталося.

Вона лежала на широкому ліжку під розкішним балдахіном, з країв якого, за ібрійською модою, звисали довгі аж до підлоги завіси з тонкої прозорої тканини. Крізь завіси було видно простору світлу кімнату, пишно оздоблену і вмебльовану, знов-таки, на ібрійський манер.

З усього цього Маріка зробила висновок, що знаходиться в рідному світі. Але де? І як сюди потрапила?..

У ліжку поруч із нею, на сусідній подушці спала Аліса. А це геть не в'язалося з довколишньою обстановкою, викликаючи зовсім інші асоціації...

Нарешті Маріка згадала! Брат підступно напав на неї, вразив сонними чарами, можна сказати, підло вдарив їй у спину... за кілька секунд до того, як вона сама збиралася завдати йому такого ж підступного удару. Втім, у Марічиних очах це нітрохи не виправдовувало Стена. Вона дбала про добро всіх Конорів, а він керувався суто егоїстичними мотивами, не хотів відпускати її від себе...

Маріка повільно підвелася й сіла в ліжку. Поспішати сенсу не було: зважаючи на нахил сонячних променів, що падали крізь вікна на підлогу, сонце стояло досить високо. В якому б кінці Західного Краю вона не знаходилася (а тим більше, в Ібрії), ясно було одне: *тамтешня* ніч давно закінчилася.

Маріка спробувала розбудити Алісу, щоб розпитати її про нічні події, але кузина вперто не прокидалася — вочевидь, також перебувала під дією сонних чарів. Невже Стен приспав і її? Ні, навряд. Вона ж від самого початку не підтримала Марічин план, побоялася ризикнути й погодилася на ганебний відступ. Мабуть, потім довго не могла заснути через різницю в часі й попросила когось (та хоча б того ж Стена) допомогти їй.

Відхиливши вбік завісу, Маріка вибралася з ліжка і ступила босоніж на м'який маурійський килим. На ній була довга, майже до п'ят, нічна сорочка з тонкого шовку — явно *тутешня* і явно не її власна. Під сорочкою на ній були трусики, а решта речей, що в них вона була вдягнена, коли заснула від братових чарів, зараз лежали на скрині біля ліжка разом з Алісиним вбранням.

Трохи далі, на широкому низькому столі була розкладена *тутешня* одіж — уже її власна, з Мишковара. Чотири сукні, та ще й найрозкішніші, ціла купа нижніх спідниць та білизни, а на підлозі — кілька пар туфель. Як білизна, так і туфлі були *тамтешнього* виробництва — але також звідси, з її мишковар-

ського гардеробу. Певно, все це приніс Стен.

„Який він дбайливий... хай йому чорт!“ — подумала Маріка зовсім незлостиво і навіть усміхнулася, уявивши збентежене обличчя брата, коли він порпався в її речах.

Обійшовши ліжко, вона підступила до найближчого вікна й визирнула назовні.

Вона перебувала в якомусь замку, що стояв на невисокому пагорбі, обнесений міцним фортечним муром. Трохи далі починався густий ліс, що тягнувся аж ген до обрію. Внутрішній двір замку був порожній, лише біля брами проходжувався озброєний вартовий. Здаля вона не могла роздивитися всіх деталей його одягу, проте певні особливості обмундирування непомильно вказували на Ібрію.

„Мабуть, це Флорешті,“ — припустила Маріка, відвернулася від вікна й уважніше оглянула кімнату. А побачивши під стелею люстру зі свічками, посід якої було закріплено магічну світлову кулю, позбулася останніх сумнівів.— „Точно Флорешті.“

Крім великих двостулкових дверей, спальня мала ще одні двері, менших розмірів. Маріка підійшла до них, відчинила й переконалася, що вони ведуть до мильні, облаштованої за всіма правилами житла Конорів, з водогоном та туалетом. До того ж, полиці біля умивальника було заставлено Марічиною косметикою з Мишковара, шампунями та іншими мильними приналежностями.

„Ох, братику!“ — подумала Маріка, стягуючи з себе нічну сорочку.— „Тобі просто ціни немає. От якби ти ще не був такий підступний...“

Швиденько причепурившись, вона повернулася до спальні, надягла ліфчик, панчохи, шовкові спідниці та взула туфлі. Коли ж справа дійшла до сукні, Маріка постала перед певними труднощами. Стен явно перестарався, взявши для неї та Аліси найкращі з наявних у гардеробній суконь. Ці розкішні вироби *тутешніх* кравців не були розраховані на те, щоб їх одягали самотійно. Після кількох хвилин марних зусиль Маріка зрозуміла, що без сторонньої допомоги не впорається, і, притримуючи руками сукню, яка знай сповзала з неї на підло-

гу, повільно рушила до великих дверей. Біля них зупинилась і прислухалася.

У суміжній кімнаті перебувала одна людина — і вона миттю відчула Марічине *прослуховування*. А Маріка, в свою чергу, негайно визначила, що ця людина є Конором, і, відкинувши вагання, сміливо вийшла зі спальні до передпокою. При її появі з крісла в кутку підвелася юна чорноволоса дівчина, Марічина ровесниця, може, на рік молодша (а якщо Маріка не помилилася в своєму здогаді, то точно на рік молодша). Вона зустріла її приязною усмішкою і промовила по-слованськи з виразним ібрійським акцентом:

— Доброго ранку, князівно. Я почула, що в спальні хтось ходить. Так і подумала, що це ти, бо для Аліси ще зарано. Але вирішила не заважати тобі й почекати.

Маріка зачинила за собою двері.

— Доброго ранку,— відповіла вона, зацікавлено роздивляючись дівчину.— Якщо не помиляюсь, це Флорешті. А тоді ти — Мірчія.

— Все правильно,— підтвердила Флавіанова зведена сестра.— Я дочка Авреліана Овідіу Лучіана Струдзи. Від батькового імені вітаю тебе у Флорешті.

— Рада з тобою позна...— Кажучи це, Маріка зробила крок до неї, але наступила на край сукні і мало не спіткнулася.

Мірчія тихо зойкнула.

— Ох! Яка я негостинна й неуважна. Зараз допоможу.

За Мірчіного сприяння Маріка швидко дала собі раду з сукнею, потім підійшла до дзеркала, що висіло на стіні, прискіпливо оглянула своє відображення і залишилася задоволеною.

— Дякую, Мірчіє, ти мене врятувала. Мій брат добре знається на дівчатах, але геть нічого не тямить у наших сукнях. Ніби навмисно вибрав усі такі, щоб я з ними морочилася. До речі, ми з тобою досі не зустрічалися саме через нього. Підозрюю, Флавіан не хотів нас знайомити, бо тоді б ти познайомилась і зі Стеном.

Мірчія всміхнулася і ствердно кивнула:

— Флавіан так мені сказав ще минулого року. А от сьогодні врешті познайомив зі Стеніславом. І нічого — твій брат зовсім не страшний.

— Помиляєшся, — серйозно мовила Маріка. — Для тебе він дуже небезпечний. Такі, як ти, саме на його смак.

Мірчія розсміялася. Її сміх був такий заразливий, що Маріка не стрималась і приєдналася до неї.

— Ні, я тобі правду кажу, — наполягала вона, трохи заспокоївшись. — Зі Стеном ти маєш бути обережною, бо він... Ну, гаразд, обличчя це. Я от що хотіла спитати. Зі мною й Алісою мав бути один літній чоловік... — Вона зам'ялася, не знаючи, як назвати сера Генрі.

— Пан Генрік Аласторевич?

Маріка насилу стримала новий напад сміху. Хто ж це додумався так переінакшити батькове прізвище? Невже він сам? Чи, може, Аліса? Найпевніше, Аліса...

— Так, — підтвердила вона. — І де зараз пан Генрік?

— Мабуть, спить. Але просив розбудити його, коли ти прокинешся. Можу провести тебе. Або сама піду і...

— Ні, стривай. Коли він ліг?

— Незадовго до сьомої.

— А зараз скільки?

— Скоро десята.

— Тоді не треба його будити. Нехай спить. Хто ще з Конорів є в замку?

— Мій батько, двоє менших братів і Влад Котятко, — відповіла Мірчія.

— Наш сотник Котятко?

— Атож. Стеніслав призначив його відповідальним за твою безпеку. Востаннє я бачила Котятка з моїм батьком, вони разом снідали й говорили про те, як посилити охорону Флорешті... Ой! — похопилася Мірчія. — Ти ж, мабуть, голодна? Зараз я...

— Ні, поки не треба. Я не зможу їсти, поки не поговорю з братом. Давно він тут був?

— О пів на дев'яту. Приніс твої речі, потім повернувся до Інсгвара. А перед тим приходив трохи після шостої — власне,

тоді я з ним і познайомилася. Також він був у Флорешті вночі, разом з іншими, та я тоді ще спала.

— З якими іншими? — поцікавилась Маріка.

— Не знаю. Мій батько просто обмовився, що після півночі Флавіан приймав гостей. Ніяких імен, крім твого брата, він не назвав. А вже коли я прокинулася, Флавіан та Стеніслав знову прийшли і привели з собою пана Генріка з Алісою. Їх нагодували, потім я відвела Алісу до тебе й легкими чарами допомогла їй заснути — вона була знервована й напружена... А ще дивно вдягнена — як чоловік.

— Гмм,— розгублено протягла Маріка.— То це не ти роздягала мене?

Їй стало дуже ніяково й незатишно. Хто ж тоді роздягав її? Невже Флавіан?.. Добре хоч те, що не зняв трусики.

Та Мірчія швидко розвіяла її тривогу:

— Все гаразд, це була я. Опівночі Флавіан розбудив мене, щоб я подбала про тебе і залишалася з тобою... вірніше, наглядала за тобою — він так прямо й сказав. Ну, я тебе роздягла, вклала в ліжко, сама лягла поруч і майже зразу заснула.— Вона зробила коротку паузу.— На тобі також було дивне вбрання. Не таке дивне, як у Аліси, та все одно дивне.

— Там, звідки ми прибули, воно вважається нормальним,— пояснила Маріка.

— Аліса теж так сказала,— кивнула Мірчія.— Але твій брат, коли приходив востаннє, попросив мене простежити, щоб ви з Алісою вдяглися, як заведено в нас. Здається, він не в захваті від того, іншого одягу.

— Знаю,— посміхнулася Маріка і найневиннішим тоном запитала: — А ти можеш відкрити тутешній портал?

Вона дуже боялася почути відповідь на зразок: „На жаль, не могу“, або „Вибач, мені не дозволено пускати тебе до порталу.“ Проте Мірчія відповіла:

— Звичайно, могу. Хочеш побачитися зі Стеніславом?

— Так. І чимшвидше.

— То ходімо,— запросила її Мірчія.— Портал у королівській спальні.

Дівчата вийшли з кімнати через інші двері, проминули ще одну невелику кімнату, а потім через простору вітальню потрапили в коридор і піднялися сходами поверхом вище.

— Маю тобі дещо сказати, Мірчіє,— промовила Маріка нерішуче.— Мабуть, ти ще не знаєш про це, але ми з Флавіаном більше не заручені.

— Знаю,— відповіла Мірчія.— Флавіан учора ввечері мені жалівся, був дуже пригнічений. Довелося втішати його.

Маріка тихо зітхнула.

— Що він тобі говорив?

— Нічого конкретного. Мовляв, це секрет. Просто сказав, що ти маєш вийти за іншого. Так потрібно для всього роду Конорів... і ти сама цього хочеш.

Маріка зашарілася.

— Так, справді, я цього хочу,— визнала вона.— Певно, ти вважаєш мене великим стервом. Я ж так довго морочила Флавіанові голову.

— Він сам собі морочив голову. З усього, що Флавіан розповідав про тебе, я вже давно зрозуміла, що ти не кохаєш його і не дуже хочеш за нього йти. А я не хотіла, щоб ви одружилися.

— Отже, ти не сердишся на мене?

— Ні. Сердилась раніше, коли ви заручилися. Флавіанові потрібна інша дружина — яка любитиме його. Тепер він знайде таку і буде з нею щасливий.

— Я теж бажаю йому щастя,— сказала Маріка.

Вони зупинилися біля великих двостулкових дверей, і Мірчія відчинила їх.

— Проходь... тільки обережно.

Попередження було не зайвим. Королівська спальня — в половину більша за розмірами, ніж та, де прокинулася Маріка, і ще розкішніше оздоблена, — тимчасово перетворилася на сховище для різних речей. *Тамтешніх речей!*

Маріка аж зойкнула від несподіванки. Звичайно, вона не сумнівалася, що Аліса й батько прихопили з собою деякі речі; вони втрюх навіть склали перелік найнеобхіднішого — щоб у разі екстреної евакуації не забути нічого важливого. Проте

Маріка й припустити не могла, що вони встигнуть перенести так багато!

Схоже, Аліса забрала все своє. Абсолютно все — за винятком хіба що машини та ліжка, що не змогло пролізти в портал. А решта меблів, включно з письмовим столом та двома книжковими шафами, були тут. Кузина не залишила в Норвіку навіть телевізор з програвачем та колекцією дисків — хоча й там дивилась відео нечасто, віддаючи перевагу книжкам. З електрикою проблем не передбачалося, бо Маріка ще два роки тому, скориставшись материними кресленнями, які дбайливо зберігав у себе сер Генрі, сконструювала доволі простий генератор, що перетворював магічну енергію на змінний електричний струм. Щоправда, застосування йому не знайшла, бо брати до Мишковара ніяку електроніку не наважувалася, а світлові кулі в її покоях працювали краще й надійніше за будь-які *тамтешні* лампи. До речі, цей генератор також був тут.

Та найбільше Маріка зраділа наявності всіх своїх медичних книжок та журналів, коробок з різними ліками, а ще — пакунків з білизною, взуттям, косметикою та іншими речами, що їх вони з Алісою придбали впродовж останніх чотирьох місяців. Раніше Маріка планувала після повернення до Мишковича збувати їх своїм знайомим, але тепер, з огляду на нові обставини, вирішила залишити все собі. Адже хтозна, коли в неї з'явиться можливість знову завітати до *тамтешніх* магазинів. І чи з'явиться вона взагалі...

Сер Генрі був набагато помірніший, але й він себе не обділив. Бувши чоловіком, він не надто переймався одягом та іншими „дрібницями“, зате взяв зі своїх апартаментів усі книжки, картини, родинні коштовності, дві великі картонні коробки з сигаретами, закупленими на випадок екстреної евакуації, а також рояль „Стейнвей“, що належав іще його дідові. Маріці важко було уявити, як цей громіздкий музичний інструмент зміг пройти через портал — але факт, що пройшов.

А втім, подумала Маріка, це нормально. Так чи інакше, вони покинули Норвік надовго, якщо не назавжди. А позаяк мали в своєму розпорядженні дюжину помічників (Маріка не сумнівалася, що всіх членів Ради було піднято за тривоگوю)

і, до того ж, у замку не залишилося слуг (вона згадала про це щойно зараз і вирішила, що це не випадковість), то гріх було не скористатися нагодою і не забрати все, що тільки можна. Шкода, не вдалося евакуювати безцінні реліквії зі старої фамільної бібліотеки. Мабуть, часу не вистачило. Чи, може, Стен зі Стоїчковим визнали ризикованим відкривати портал Конора МакКоя...

Маріка повернулася до Мірчії.

— Певно, тебе все це дивує?

— Так, — кивнула вона. — Дуже.

— І маєш багато питань?

— Авжеж маю.

— То чому нічого не питаєш?

— Бо ти не відповіси. Або збрешеш.

— Звідки знаєш? Уже когось питала? Флавіана? Стена?

— Ні, в цьому не було потреби. Раз Флавіан сам не пояснив, то ясно, що це таємниця.

З цими словами Мірчія підійшла до порталу (гобелен, що прикривав його, зараз лежав згорнений на підлозі) і почала над ним чаклувати. А Маріка блукала поглядом по захаращеній речами кімнаті й думала, що найближчими днями їх слід посортувати й порозкладати до скринь та шаф, щоб уберегти від вологи, пилу та сонячних променів.

Відкривши портал, Мірчія зібралась іти.

— Як повертатимешся, краще не надсилай безадресного виклику, — порадила вона. — Бо першим може прибігти мій брат Августул. Батько лише два тижні тому налаштував на нього портал, він ще погано з ним працює і буде довго морочитися. Спробуй покликати мене. Зможеш?

„Певна річ,“ — подумала Маріка. Їй вистачало одного погляду на людину з роду Конорів, щоб навчитися встановлювати з нею зв'язок.

— А я так швидко не можу, — чесно визнала Мірчія. — Мені треба довго *придивлятися* до незнайомця... Знаєш, — додала вона несміливо, — сьогодні зранку я *придивлялася* до pana Генріка. Він якийсь... не такий. Ніби Конор, а ніби й ні. Здається, в

нього щось негаразд із чаклунським даром... Чи це також таємниця?

— У певному розумінні він хворий, — стримано відповіла Маріка. — А от причини його хвороби — таємниця. Поки що.

Мірчія з розумінням кивнула і вийшла зі спальні. Маріка сама зачинила за нею двері й підступила до порталу, відчувачучи, як уся тремтить від хвилювання. Те, що брат не наклав жодних обмежень на її спілкування з зовнішнім світом, було лихим знаком. Маріка одразу відкинула можливість того, що Стен просто забігався і через поспіх забув попередити Мірчію та її батька. Про такі речі він не забуває — а отже, цілком спокійний за неї і не боїться, що вона вскочить у якусь халепу. А це могло бути лише в одному випадку...

І так воно й було! Маріка не знайшла „ниток“, що вели до обох норвікських порталів. Вони зникли без сліду. Порталів більше не існувало. Зв'язок зі світом пращурів було втрачено!

Маріка важко зітхнула. Вона боялася цього, боялась від самого початку — як тільки прокинулась і згадала, що сталося...

„Якби ж то вони послухалися мене!“ — сумовито подумала Маріка. — „Я ж їх попереджала...“

Зо хвилю вона простояла перед порталом, збираючись на думках, потім відшукала потрібну „нитку“ й викликала Лодислава Савича. Інсгварський купець наразі перебував поза своїм домом, але в межах досяжності. Як з'ясувалося, Стен був неподалік і проводив якусь нараду в міській управі. Брат переказав їй через Савича, що після наради мусить провести інспекцію війська, тож зможе звільнитися щонайраніше через три години. Вони домовилися про зустріч і попрощалися.

Але так довго Маріка чекати не могла. Після деяких роздумів вона вирішила звернутися не до тітки Зарени, а до Анте Стоїчкова, з яким за цей недовгий час у неї налагодилися чудові стосунки. Маріка розуміла, що здебільшого це була заслуга самого Стоїчкова, який умів знаходити спільну мову з найрізнішими людьми.

На щастя, Стоїчков якраз був вільний і відпочивав. Маріка стала вибачатися, що розбудила його, проте він запевнив її, що зовсім не спав, а просто знічев'я трохи задрімав і буде

лише радий поспілкуватися з нею.

Коли перехід між порталами було встановлено, Маріка ступила під арку і наступної миті опинилася в просторому кабінеті Стоїчкова. Минулого тижня вона вже тут була, тому їй відразу впали в око істотні зміни в обстановці. А за якусь секунду Маріка з'ясувала, що ці зміни викликані появою в кабінеті портретів, статуеток, старовинних книг та багатьох інших предметів із батькової фамільної бібліотеки.

Стоїчков помітив подив на її обличчі й пояснив:

— Як бачиш, Маріко, ми в міру своїх можливостей подбали про порятунок твоїх родинних реліквій з батьківського боку. Сер Генрі... гм, відтепер уже пан Генрік Аластанович не наполягав на цьому — зате наполягла Аліса. Вона побоювалася, що Послідовники влаштують у бібліотеці справжній розбій, адже вони знали про існування старого portalу Конора. На жаль, Алісині побоювання підтвердились і навіть перевершили наші найгірші очікування.

— То що сталося? — схвильовано запитала Маріка. — Сподіваюсь, ніхто не постраждав?

— Хвала Спасителю, всі цілі й неушкоджені... А ти ще нічого не знаєш?

— Ні, — відповіла вона, почувавши невимовну полегкість від того, що нічні події обійшлися без втрат для Конорів... якщо не рахувати втрату двох порталів. — Я щойно прокинулась, Аліса з батьком ще сплять, а брат заклопотаний військовими справами. От я й звернулася до вас.

— Тоді прохось, влаштовуйся зручніше. — Взявши її за руку, Стоїчков підвів Маріку до крісла, зачекав, поки вона сяде, а потім і сам опустився в крісло навпроти. — У тебе голодний вираз обличчя, Маріко, — лагідно зауважив він. — Ти що-небудь їла, коли прокинулась?

— Ні, не до того було. Я хотіла...

— Чудово розумію твоє занепокоєння. Проте відмовлятися від сніданку — погана звичка. Ви, дівчата, і так їсте, як кошенята. — Стоїчков ненадовго замовк, але Маріка не скористалася паузою, бо зрозуміла, що він до когось подумки звертається. — Ну от. Я щойно попросив мою найменшу, Данку, при-

нести тобі частування. І жодних заперечень не приймаю.

— Добре, пане Стоїчков, — слухняно кивнула Маріка. — Дякую... То що ж сталося в Норвіку?

Анте Стоїчков відкинувся на спинку крісла, сплів на животі пальці рук і зосереджено подивився на Маріку.

— Ми хотіли скористатися нападом Послідовників, щоб узяти полонених і згодом спробувати розв'язати їм язики, але... Все склалося не так, як гадалося. Зовсім не так. Спершу ми збиралися влаштувати три засідки — у вас з Алісою, в покоях твого батька і біля portalу Конора, але обережний Любомир Жих, на щастя, відмовив нас розпорошувати сили. Я сказав „на щастя“, бо інакше без жертв не обійшлося б. Жих слушно зазначив, що перший і найпотужніший удар буде спрямовано проти тебе. Він переконав нас обмежитись однією засідкою, в Алісиній спальні, причому не сидіти там усім гуртом, а чергувати по двоє, ретельно, але обережно, *прослуховуючи* околиці замку. А решта мали чекати біля відкритого portalу, готові з'явитися за найпершим викликом.

— Тобто, порталі були постійно з'єднані?

— Так. Ми вирішили, що так безпечніше. Якби Послідовники перед своїм нападом застосували чари Заборони, ті з нас, хто наразі перебував у Норвіку, миттю втратили б свою силу. Але оскільки портал був відкритий, вони встигли б утекти.

— Ви сказали „якби“, — зауважила Маріка. — Отже, Послідовники вчинили інакше?

— Геть інакше. Як виявилось, вони не мали наміру пробиратися в Норвік і захоплювати тебе. Вони мали інший план... — Стоїчков зітхнув. — Боюсь, Маріко, замку твого батька більше не існує. Судячи з усього, він зруйнований. Ущент.

На цю звістку Маріка до болю закусилла губу. Мимоволі на її очі навернулися сльози. За ці роки вона полюбила Норвік, прикипіла до нього душею, він став для неї другою домівкою. А тепер...

— Як це було? — запитала вона.

— Якраз тоді чергували ми з твоєю тіткою Зареною, — продовжив свою розповідь Анте Стоїчков. — І добре, що там були ми, а не хтось із молодих та запальних... ідеться не про Стена й

Флавіана. Для засідки ми вирішили залучити підмогу, кожен з нас викликав одного молодого Конора, якому цілковито довіряв. Я — мого онука Яроша, Стеніслав — Міха Чірича, Зарена — свого сина Богдана... ну, і так далі. Добре, що жодного з них ми не поставили в чергування. У тій ситуації належало діяти швидко, злагоджено, без вагань, за лічені секунди прийняти вірне рішення і не гаяти часу на сумніви. Я не стверджую, що молоді на це не здатні. Можливо, люди, молодші від нас, зреагували б на небезпеку швидше, проте їх могла занепасти зайва самовпевненість, небажання відступати без бою, не вчинивши ні найменшого опору. Коли ми відчували, що згори до нас стрімко наближається Смерть... Певна річ, — по його устах ковзнула слабка усмішка, — не стара з косою. Ми просто почули в небі гудіння, яке дедалі посилювалося, наближаючись до замку. Згодом, слухаючи нашу розповідь, Аліса припустила, що це був летючий корабель — літак. Ваш батько погодився з нею.

— Мабуть, так і було, — мовила Маріка і, подумки зімітувавши гудіння літака, надіслала звуковий образ Стоїчкову.

— Атож, — кивнув він. — Дуже схоже. Тільки в тому звукові була загроза, він ніс смерть та руйнування. Гадаю, ми вловили думки людей, що керували тим кораблем, а вони думали про те, що мають знищити Норвік. Розбомбити, як висловились Аліса. Відчуття небезпеки було таким сильним, що в нас з Зареною не виникло жодного сумніву щодо її реальності. Ми збагнули, що зараз замок буде зруйновано, стерто з землі, тому негайно втекли звідти. Я сказав „забираймося“, твоя тітка відповіла „так“, і ми відразу забралися. Погодись, Маріко, молоді б так не вчинили. Ти б і сама зачекала ще трохи, спробувала б з'ясувати ситуацію... Хоча ні, ти б не стала чекати, бо добре знаєш той світ, і це знання допомогло б тобі так само, як нам з Зареною — наш досвід і обачність. Залишатися не було сенсу, бо ми влаштували засідку не для оборони замку, а щоб узяти полонених. Проте Послідовники не збиралися навіть наближатись до Норвіка, вони просто хотіли знищити тебе, твого батька та Алісу і зруйнувати портали. Тебе б спонукало до негайної втечі знання про летючі кораблі та їхні бомби, а

ми відразу ж утекли, поклавшись на передчуття. І це врятувало нам життя. Щойно я слідом за твоєю тіткою вибіг з порталу, в спину мені вдарила вибухова хвиля і збила мене з ніг. Наше щастя, що вже наступної миті з'єднання порталів було перервано, і решта наших відбулися лише дзвенінням у вухах. Ну й ще потріскалися шибки у вікнах.

— Де? — Роззирнувшись, Маріка переконалася, що всі вікна в кабінеті цілі. — У Флорешті я теж нічого не помітила.

— На той час ми вже пішли і звідси, і з Флорешті, — пояснив Стоїчков. — Поки переносили речі, то мій портал було з'єднано зі старим порталом Конора МакКоя, а Флавіанів — з твоїм новим. Проте засідку ми вирішили влаштувати в Жиховому замку, його портал розташовано у великому приміщенні, де дві дюжини людей могли вільно розміститися, не заважаючи одне одному. Тепер я розумію, що це був украй невдалий вибір. Якби вибухом пошкодило й Жихів портал, нам усім довелося б понад тиждень добиратися до найближчого.

— Тоді можете втішати себе думкою, — зауважила Маріка, — що не обрали для засідки Залу Дванадцяти.

Стоїчков коротко посміхнувся й похитав головою.

— Виходить, ти не все знаєш про Залу. Поблизу є резервний портал, просто він вимкнений. Його вмикають лише для того, щоб налаштувати на нового члена Ради, потім вимикають знову. Тож там ми були б забезпечені від пастки.

Відтак розмову довелося ненадовго перервати, бо до кабінету ввійшла оданадцятирічна Данка, найменша дочка Анте Стоїčkова; вона принесла для Маріки сніданок. Стоїчков познайомив дівчат і дозволив доньці трохи побалакати з Марікою. Як це часто трапляється, Данка, пізня дитина, була батьковою улюбленицею, і йому важко було опиратися її бажанням. А зараз вона хотіла спілкуватися з новою знайомою. Проте, коли Маріка поснідала, Стоїчков таки знайшов у собі сили, попри Данчині вередування, прогнати її з кабінету.

— Нестерпне дівчисько, — поскаржився він, зачинивши за нею двері. — Простісінько на голову сідає. І не знайду на неї ніякої ради. Швидше б подорослішала, щоб я віддав її заміж. Он у княжича Предрага старший син такого ж віку.

Маріка мимохить усміхнулася, та вже наступної миті спохмурніла, знову подумавши про зруйнований Норвік, про знищені портали, про втрачений зв'язок зі світом МакКоїв... Для неї це був не лише світ пращурів, вона сама була часткою того світу й гостро відчувала цю втрату. Тепер можна було розраховувати тільки на Кейтову допомогу. Та якщо він відмовиться...

— От бачите, пане Стоїчков,— сумно мовила Маріка.— Я мала рацію. Ми з Алісою мусили поїхати з Норвіка ще тоді, коли дізналися про зникнення Кейта і Джейн.

Стоїчков зітхнув.

— Так, Маріко, ти мала рацію. А ми помилялися... Вірніше, боялися вас відпускати. Ми зволікали під будь-яким приводом, переконували себе, що ситуація не така критична... аж поки стало запізно.

— Навіть учора, коли подзвонила пані Волш, ще не все було втрачено,— зауважила Маріка.— Нам варто було ризикнути, але Стен, знову ж, не захотів відпускати мене. А ми змогли б вибратися. Напевно змогли б. Оскільки Послідовники не планували вторгнення в Норвік, то їх не було поблизу замку.

Цього разу Стоїчков заперечно похитав головою:

— Ти робиш хибний висновок, Маріко. Послідовники спостерігали за Норвіком, це безперечно. Вони мусили переконатися, що, по-перше, ніхто з вас випадково не залишив замок перед нападом летючого корабля, по-друге, ніхто не вцілів після бомбування, а по-третє, портали зруйновані й більше не діють. Ти вже даруй, але я вважаю, що в цій ситуації ти поведилася нерозумно, а Стеніслав учинив цілком правильно.

Маріка підігнала губи й потупилася. Їй раптом спало на думку, що коли навіть Стоїчков підтримує Стена, то, можливо, вона справді помилялася.

— Хіба ви не розумієте...— почала Маріка невпевнено і замовкла, бо не знала, що далі сказати.

— Я розумію, Маріко. Розумію, що ти зараз засмучена. Але зрозумій і ти, що наші справи не такі вже й кепські, як тобі здається. Поки не будемо обговорювати шляхи повернення до світу МакКоїв. Вони є, і ти це знаєш. Краще подумай над тим,

що зробили Послідовники. Гарненько подумай і скажи: про що свідчить їхній учинок?

— Вони хотіли вбити мене, батька, Алісу...

— А ще?

— Вони зруйнували Норвік.

— Навіщо? Лише для того, щоб убити вас трьох?

— Ну, ще вони прагнули знищити портали. Можливо, це була їхня головна мета — розірвати зв'язок між їхнім світом і нашим. Якщо вірити листу пані Волш, вони не знають, що Кейт знайшов сюди шлях, і навіть не здогадуються, що він з сестрою зараз перебуває в нас.

— І це, либонь, найважливіше, — наголосив Стоїчков. — Послідовники відмовилися від спроб розшукати наш світ, вони вирішили просто відгородитися від нас. Отже, вони нас бояться, дуже сильно бояться. Гм... Якщо мені правильно переповіли слова пані Волш, то вона сказала тобі, що було ухвалено рішення повернутися до первісного плану.

— Приблизно так вона й висловилася, — підтвердила Маріка.

— А звідси випливає, що багато Послідовників ще від самого початку пропонували вдатися до такого крайнього заходу, аби тільки перешкодити нашому проникненню до їхнього світу. І зваж, з якою обережністю — я б навіть сказав, з острахом, — вони стежили за тобою. Спершу була одна лише Джейн, чие головне завдання, як я розумію, полягало в нагляді за Алісою. Згодом до тебе приставили Кейта — і надали йому такої свободи дій, що він спокійнісінько водив їх за носа. Гадаю, річ тут не в тому, що Послідовники цілком довіряли йому. Довіра довірою, але ніколи не зайве перевірити, застрахуватися від можливих помилок, адже людям властиво помилятися, тим більше молодим людям. А що робили Послідовники? Чекали, чекали й чекали. І як зрештою вчинили? Вони навіть не спробували захопити тебе, щоб силою добути те, чого не вдалося отримати хитрістю. Вони просто побоялися відкрито виступити проти тебе. Як думаєш, про що це свідчить?

— Що за своєю чаклунською силою Послідовники поступають нам, — відповіла Маріка. — Але так вважав і Конор. У

Заповіті він прямо написав, що Послідовники змогли подолати наших пращурів лише завдяки своїй чисельній перевазі та чарам Заборони.

— І з часів Конора МакКоя ситуація, вочевидь, не змінилася,— додав Стоїчков.— Та й це ще не все. Останні події ясно вказали на нову, несподівану для нас обставину. Досі ми були впевнені, що Послідовники не застосували проти тебе Заборону, бо сподіваються нишком віднайти шлях до нашого світу і вразити цими чарами нас усіх. Однак вони не скористалися ними навіть наостанку — а це я вважаю абсолютно нелогічним. Якщо Послідовники вирішили не боротися з нами, а відгородитися від нас, то з їхнього боку було б не зайвим переконатися, що ми *справді* не маємо можливості відновити зв'язок між нашими світами. Адже твоя мати, світла їй пам'ять, якось зуміла потрапити до світу МакКоїв — а потім це змогла зробити й ти. Послідовники просто *мусили*, не рахуючись із можливими втратами, здійснити спробу захопити тебе живцем — бодай для того, щоб з'ясувати, яким чином ти знайшла шлях до їхнього світу. Проте вони навіть не намагалися цього зробити. Подумай і скажи — чому?

Маріка подумала.

— Можливо,— припустила вона,— Послідовники втратили секрет чарів Заборони?

— Може, й так. Але вірогіднішим мені видається інше: ці чари подібні до хвороби, на яку людина може захворіти лише раз у житті, після чого стає для неї невразлива. А дар усіх Конорів успадкований від нашого спільного пращура Конора МакКоя, що прожив понад десять років під дією Заборони. Мабуть, ми, його нащадки, вже нечутливі до Заборони — і Послідовники про це знали. Моє припущення опосередковано підтверджує й та обставина, що Аліса має здоровий, повноцінний дар. Я й раніше задавався питанням: чому Послідовники лише наглядали за нею, чому не використали проти неї чари Заборони? А тепер розумію: вони пробували, проте зазнали невдачі.

— А от я не розумію,— зізналась Маріка.— Якщо Заборона не становить для нас загрози, якщо Послідовники слабші від

нас... навіщо ж тоді вони прагнули знайти наш світ? Як вони збиралися боротися з нами?

— Передовсім,— промовив Стоїчков,— я можу помилятися в своїх висновках щодо Заборони. Хоча це малоімовірно. Гадаю, Послідовники мали намір вдатися до інших засобів. Кілька днів тому Аліса розповідала мені, що в їхньому світі існує надзвичайно потужна зброя... забув, як вона називається...

— Ядерна?

— Атож, ядерна. Її не можна застосувати вибірково, щоб позбутися окремих людей, розсіяних по всьому світові. Але, за Алісиними словами, цією зброєю можна знищити весь світ — і навіть не один раз.

— О! — видихнула Маріка з запізнілим переляком.— Так ви вважаєте...

— Це одне з моїх припущень, і я боюся, що воно близьке до істини. Адже в своєму листі Кейт попереджав, що небезпека загрожує не лише нам, Конорам, а й усьому нашому світові.

Маріка енергійно труснула головою, ніби в намаганні прогнати страшний сон.

— Мені важко в це повірити, пане Стоїчков. Невже Послідовники такі чудовиська? Зрештою, для свого нападу на Норвік вони обрали час, коли не було ні Браєна, ні Матильди, а ще, можливо, подбали про те, щоб замок залишив і батьків камердинер Джордж. А це означає, що Послідовникам, принаймні більшості з них, не байдуже людське життя. Вони не хотіли, щоб при бомбардуванні Норвіка загинули сторонні люди.

— І водночас вони без вагань підписали смертний вирок тобі, Алісі та твоєму батькові. А їхня турбота про слуг, на позір шляхетна, може вказувати на те, що Послідовники уявляють себе великими добродійниками й захисниками людства. Такі фанатики небезпечніші за будь-яких чудовиськ, вони здатні знищити мільйони й мільйони людей, якщо віритимуть, що в кінцевому підсумку решта людства заживе краще. Я б дуже хотів помилятися, але мені здається, що Послідовники ладні були приректи на загибель весь наш світ, лише б позбутися нас — тих, кого вони вважають загрозою для їхнього світу.

Стоїчков замовчав. А Маріка дивилася повз нього на старовинні книжки з Норвіка і з сумом думала про те, що, навіть повернувшись *туди*, вона не поверне тієї частки себе, яку втратила разом з батьківським замком. Тепер від Норвіка лишились хіба що руїни — та ще нечисленні родинні реліквії, які вдалося врятувати за наполяганням Аліси. Якби ж вони мали більше часу...

До речі! Про час...

— Пане Стоїчков,— запитала Маріка,— коли за *тамтешнім* часом відбувся напад на Норвік?

— Приблизно о пів на першу ночі,— відповів він, а в його очах зблиснули вогники.— Помітила якусь невідповідність?

— Так, помітила. Я знаю, що батько з Алісою з'явилися у Флорешті вже після шостої ранку за ібрійським часом. А це дуже пізно. Якби Послідовники так довго зволікали з нападом, ви б обов'язково про це сказали.

Стоїчков кивнув:

— Сьогодні вночі час ніби сказився. Відтоді як Флавіан розбудив мене і до руйнування Норвіка у нас минуло трохи менше шести годин — так само, як і в світі МакКоїв. Поки ми чекали нападу, то не звертали на це уваги, не до того було. А потім звернули — і добряче задумалися. Скажу зразу, що ми так і не знайшли розумного пояснення, чому плин часу в світі МакКоїв уповільнився... гм, або ж навпаки — час у нашому світі майже вдвічі прискорився.

— А я, здається, розумію, в чому річ,— повільно мовила Маріка.— На жаль, ми вже не можемо це перевірити.

— Що перевірити?

— Швидкість часу в двох світах, сполучених порталам. Я мала здогадатися раніше, але... Ви ж, мабуть, звертали увагу на те, що при розмові через портали, коли я була *там*, а ви — *тут*, наші думки трохи спотворювалися?

— Звичайно, звертав. Коли я викликав тебе, а ти відповідала мені, то твої слова мовби накладалися одне на одне.

— А у вас між кожним словом виникала пауза. А щойно портали з'єднувалися, всі спотворення зникали. Ви це помічали?

— Ні... А втім, так. Тепер пригадую. Зазвичай, коли з'єднання встановлювалося, ти надсилала лише одне слово — „готово“ або „можна“ — і я йшов. Але найпершого разу ти сказала: „Проходьте, тільки обережно,“ — і тоді твої слова, як мені здається, ішли з нормальною швидкістю.

— Зі мною таке траплялося рази три чи чотири, — підхопила Маріка. — Щоразу я відчувала якусь дивину, проте досі не могла збагнути, в чім річ... А сьогодні вночі ви помітили різницю?

— Правду кажучи, ні, — чесно визнав Стоїчков. — Може, хтось інший з наших помітив, але мене займали геть інші думки. — Він ненадовго замовк у задумі. — Отже, ти вважаєш, що плин часу в обох світах вирівнюється, коли вони сполучені порталами?

Маріка кивнула:

— Іншого пояснення не бачу. Гадаю, що при з'єднаних порталах світи стають мовби єдиним цілим... — Вона зітхнула. — Та як я вже казала, перевірити це ми не можемо.

— Зараз не можемо. А згодом неодмінно перевіримо. Флавіан обіцяє, що Кейт з сестрою будуть у Флорешті вже завтра ввечері. У крайньому разі — післязавтра зранку.

— А якщо він відмовиться співпрацювати з нами?

Стоїчков підбадьорливо всміхнувся їй:

— Кейт погодиться, не переймайся. Немає на світі чоловіка, який би встояв перед тобою.

Маріка зашарілась і промовчала. А Стоїчков продовжив:

— Сьогодні я мав розмову з твоїм братом, твоєю тіткою та Флавіаном. Всі троє визнали доцільність твого шлюбу з Кейтом. Тому ніяких перешкод я не бачу. А стосовно певних моральних аспектів цього союзу, які, за словами Стеніслава, дуже бентежать тебе, то я хотів би звернути твою увагу, що від Кейта вимагається лише одна-єдина вольова дія — відкрити нам шлях до світу МакКоїв. Все решта, що нам від нього потрібно, це детальні відомості про Послідовників — їхня чисельність, їхні можливості, імена їхніх очільників, де вони мешкають, які держави перебувають під їхнім контролем тощо. Тут Кейтові не доведеться робити вибір — втратити тебе чи стати

зрадником. Відкрити портал ми змусимо його хитрістю, а в усьому іншому йому доведеться поступитися під тиском обставин.

— Ви пропонуєте поставити його перед іншим вибором: зрада або смерть?

— Аж ніяк. Це було б несправедливо до людини, якій ми й так багато чим зобов'язані. Можливо, лише завдяки йому наш світ ще існує, а не знищений тією жажливою зброєю. Кажучи про поступки під тиском обставин, я мав на увазі не загрозу смерті, а перспективу допиту під чарами покори.

— Неприємна перспектива,— зауважила Маріка.— І дуже принизлива.

— Тому тобі доведеться переконати Кейта, що в нього просто немає вибору: так чи інакше, з власної волі або під примусом, він однаково розповість нам усе, що ми захочемо від нього дізнатися. Єдине, чого ми не доб'ємося під чарами покори, так це змусити його відкрити портал, оскільки застосування чаклунських здібностей вимагає присутності в людини нічим не скутої волі. Та це, як я вже казав, не проблема. Тепер вирішуй сама, Маріко: буде така співпраця зрадою з Кейтового боку чи просто вимушеним кроком? Особисто я вважаю, що останнє. Певна річ, в очах Послідовників він буде зрадником, для них він і так уже зрадник. Зате його сумління буде чистим, та й твоя гордість не постраждає. Адже так?

Маріка кивнула:

— Так, пане Стоїчков. За цих обставин я не вважатиму Кейта зрадником. А якщо виникне потреба, сама проведу допит під чарами — щоб ніхто, крім мене, не був свідком його приниження.— Вона трохи помовчала.— А знаєте, коли ви заговорили про чари покори, я навіть злякалася. Досі не думала про них, а тут збагнула, що добровільна Кейтова співпраця вам може й не знадобитися, що ви... ну, не ви особисто, а Рада, вирішить не маніжитися з ним, і тоді... тоді не потрібен буде наш шлюб...

Стоїчков допитливо поглянув на неї.

— І тебе, мабуть, цікавить, чи пропонував хтось такий варіант?

— Ну... я певна, що Стен не пропонував. Але інші...

— Інші також не пропонували. Навіть Флавіан жодним словом про це не обмовився. Річ не лише в елементарній порядності — як щодо Кейта, так і щодо тебе. Ми всі зрозуміли, що ваш шлюб принесе чимало користі нашому роду не лише зараз, а й у подальшій перспективі. Ми збираємося воювати з Послідовниками, це так. Але вони — не друїди, які після свого так званого „посвячення“ втрачають майже все людське. На прикладі Кейта і Джейн ми ясно бачимо, що Послідовники є нормальними людьми — такими ж, як і ми. А люди не воюють між собою до цілковитого винищення однієї зі сторін. Кожна війна рано чи пізно закінчується миром — і ця війна не буде винятком. Ставши переможцями, ми не повторимо помилки Послідовників, не гнобитимемо переможених, а спробуємо перетворити їх на друзів. І тут у вас з Кейтом буде особлива місія — ви покажете всім приклад мирного співіснування Конорів та Послідовників.

Маріка встала, підійшла до вікна — але не так близько, щоб її могли помітити ззовні, — і спрямувала замислений погляд у далину, на огорнені туманною імлою верхів'я Далмаційських гір.

— Пане Стоїчков, — промовила вона за хвилину, — я маю до вас велике прохання.

— Слухаю тебе, Маріко, — негайно озвався він.

— Ви, звичайно, розумієте, що з міркувань безпеки, нашої спільної безпеки, Кейтові та Джейн не можна не те що повертатися до свого світу, а й навіть з'являтися там бодай ненадовго.

— Гмм... Так, твоя правда.

— Тоді забудьмо про листа від їхньої матері. Його немає й ніколи не було. — Вона повернулася обличчям до Стоїчкова. — Ви розумієте мене?

— Не зовсім... але здогадуюсь. І сподіваюся, ти знаєш, що робиш.

— Будьте певні, знаю. Прошу, поговоріть з іншими членами Ради, нехай вони забудуть про листа. А Стена, Алісу та батька я беру на себе.

Стоїчков міцно стиснув уста, задумався на хвилю, а потім сказав:

— Гаразд, я це зроблю. Вважай, що листа ніколи не було.

Після Стоїčkова, Маріка завітала в Люблян, до княгині Зарени, поспілкувалася з нею, а потім, у товаристві трьох своїх двоюрідних сестер, приємно провела час, що залишився їй до зустрічі з братом. Коли Стен нарешті звільнився, вона приєдналася до нього в домі Лодислава Савича і пробула з ним майже годину, поки його знову не викликали на чергову нараду.

Тож до Флорешті Маріка повернулася лише незадовго до другої. Портал їй відкрив Авреліан Струдза, що було на краще — бо з Мірчією довелося б довго розмовляти, перш ніж знайти привід спекатись її. А Мірчін же батько просто привітався з Марікою, запитав, чи щось їй потрібно, а отримавши заперечну відповідь, пішов у своїх справах.

Зачинивши за ним двері, Маріка швидко відшукала серед своїх медичних журналів найостанніший випуск, між сторінками якого було сховано конверт з написом „Кейтові та Джейн Волшам“. Вона видобула з нього кілька списаних аркушів і пробігла поглядом першу сторінку:

Мій любий Кейте!

Я пишу ці рядки для вас обох, але звертаюся насамперед до тебе. Проте не тому, що перед тобою я завинила більше, ніж перед Джейн, я винна перед вами однаково; а тому, що причиною всьому була моя любов до тебе. Саме вона утримала мене біля твого батька, коли я чекала на народження Джейн. Я надто сильно любила тебе і не могла розлучитися з тобою навіть заради коханого чоловіка. Я пожертвувала своїм щастям жінки задля щастя бути твоєю матір'ю. Тим самим я зробила нещасними двох людей — себе і того чоловіка, якого кохала (сподіваюсь, ти вже здогадався, що йдеться не про твого батька). А згодом, коли ви підросли, і я зрозуміла, що ви любите одне одного не як брат і сестра, я все з тієї ж любові до тебе, з остраху втратити тебе як сина, зробила нещасними ще двох людей — тебе та Джейн. Я бачила, як ви обоє страждаете, але й далі мовчала — і це моє мовчання було чи не гіршим за відверту брехню. Ще десять років тому, коли між вами сталося те, чого не повинно було статися, я могла бодай трохи

пом'якшити вашу обопільну травму, якби розповіла вам про жінку, що народила тебе, Кейте, і про справжнього Джейниного батька. Я просто мусила це зробити, але...

Маріка зім'яла аркуш і кинула його до каміна, а слідом за ним — решту аркушів разом з конвертом. Потім наслала на них вогняні чари, і за кілька секунд весь папір обернувся на попіл.

„Пробачте, місіс Волш,“ — подумала вона, почувавши водночас і сором, і полегшення. — „Я не виправдала ваших сподівань, я вчинила непорядно... Та яка, до біса, порядність, коли йдеться про моє щастя!“

Маріка залишила королівську спальню, спустилася поверхом нижче і, розпитавши зустрічного слугу, знайшла кімнату, яку займав її батько. Сер Генрі досі спав, і вона вирішила не турбувати його, а натомість подалася до спальні, яку ділила з Алісою.

На той час кузина вже прокинулась і встигла наполовину вдягтися. Вона стояла в ліфчику, спідницях та панчохах і з розгубленим виглядом тримала в руках червону шовкову сукню, не маючи ні найменшого уявлення, що з нею робити.

Коли Маріка увійшла до кімнати, Аліса повернулася до неї, а сукню поклала назад на стіл.

— Вітаю, — сказала вона. — Лаятимеш мене, що я підтримала Стена?

— Ні, — відповіла Маріка, вмовившись на краєчку ліжка. — Я вже вгамувалася.

Аліса присіла поруч неї.

— Зігнала злість на братові?

— Не встигла. Перед ним я зустрічалася з паном Стоїчковим. Він пояснив мені, що в тій ситуації мій план дій був надто ризикований. Хоча це й не виправдовує ні Стенового свинства, ні твого відступництва.

Аліса не стала сперечатися. З Марічиного боку й так було подвигом, що вона, хоч із застереженнями, та все ж визнала свою помилку. А вимагати від неї чогось більшого було б украй необачно.

— Між іншим,— зауважила Аліса,— ти вся аж сяєш. Що сталося?

Маріка обняла кузину й поклала голову їй на плече.

— Ми з Кейтом одружимося. Тепер уже точно. Це в інтересах усіх Конорів... Я така щаслива, Алісо!

Аліса лагідно всміхнулася:

— Ну, так мені більше подобається. А то вчора ти геть розклеїлася. Втовкла собі в голову різні дурниці...

— До речі, про листа місіс Волш,— квапливо мовила Маріка.— Всі її безглузді вигадки про Кейта і Джейн... я вже не боюся, що це правда, але сам лист може завдати шкоди.

— Якої шкоди?

— Ну... різної. Там написано... багато неправильних речей.— Маріка глибоко вдихнула і вже твердіше продовжила:— Коротше, я його спалила. І дуже прошу тебе не говорити про нього ні Кейтові, ні Джейн. Ніякого листа взагалі не було.

— Он воно як...— протягла Аліса. Якийсь час вона в задумі погладжувала Марічине волосся, нарешті сказала:— Що ж, розумію. Мабуть, це правильно.

— То ми домовилися?

— Звичайно.

Маріка схопилась на ноги і пройшлася по кімнаті. Її ясносині очі промінилися непохитною рішучістю, а на щоках грав рум'янець збудження.

„Ну, ні, Кейте,“— думала вона.— „Ніде ти від мене не подінешся. Хай навіть місіс Волш правду написала, це нічого не змінює. Ти все одно будеш моїм. Лише моїм...“

Маріка повернулася до кухні:

— А ти, Алісо? Як почуваєшся в нашому світі?

Вона знизала плечима.

— Важко сказати. Я ж здебільшого спала, ще не встигла зорієнтуватися. Але за своїм світом уже сумую.— Аліса зітхнула.— Хоча тепер мій світ *тут*, і треба вчитися жити в ньому. А я не можу навіть одягтися.

— Не переймайся,— втішила її Маріка.— Для цього існують покоївки. Ти їх матимеш.

Вона допомогла кузині надягти вподобану нею червону сукню і підвела її до дзеркала.

— Ну як?

Аліса скептично подивилася на своє відображення.

— Так собі, нормально...— Тут вона не витримала і сліпуче всміхнулася. — А взагалі, просто клас! Попелюшка на королівському балу.

— Отож-то,— сказала задоволена Маріка. — Тобі дуже личить *тутешнє* вбрання. — Вона обняла її й ніжно поцілувала. — Знаєш, Алісо, ти така зваблива в цій сукні! Я хочу тебе — просто зараз, негайно.

— Справді хочеш?— запитала Аліса. — Навіть тепер, коли ти добилася свого і скоро вийдеш за Кейта?

— Ну то й що? Одне іншому не заважає,— переконано відповіла Маріка. — Ви обоє мені дорогі, я люблю вас обох. Кейт — мій коханий хлопець, мій майбутній чоловік. А ти — моя кохана дівчина, моя найкраща подруга.

— Ти теж моя кохана дівчина,— промовила Аліса, пристрасно дивлячись їй в очі. — Найкраща, найгарніша, найчарівніша подруга в усьому світі.

Розділ 31

У полоні

Без шпаги та шокера Кейт почувався геть безпорадним, а становище бранця, хай і почесного бранця, дуже гнітило і драгувало його. Втім він розумів, що з боку Конорів така пересторога є розумною й виправданою, але від цього розуміння йому легше не ставало.

Як і раніше, вони вшістьох їхали у просторому фургоні, який, разом з десятком охоронців, чекав на подружжя Траяну в канабрійському порту. Вшістьох — це Кейт з Джейн, Октавіан з Боженкою та покоївки обох дівчат. Слуги Траяну, а також Ховранів небіж Ярусь, якого Кейт узяв до себе на службу, верхи їхали слідом за фургоном, приєднавшись до озброєного почту.

На відміну від трьох попередніх днів подорожі, вельми приємних, треба сказати, днів, проведених у невимушеному, дружньому спілкуванні, сьогодні у фургоні панувала напружена атмосфера недовіри й настороженості. Досі такі балакучі супутники тепер здебільшого відмовчувалися, оскільки всі спроби завести бесіду лише погіршували ситуацію. Траяну з дружиною уважно стежили за кожним рухом Кейта і Джейн, які почувалися під таким пильним наглядом дуже незатишно і вже знудилися в очікуванні вечора, коли, як їм обіцяли, вони прибудуть до королівської резиденції Флорешті.

Сталося це сьогодні вранці, а могло статись і на день раніше. Так воно, власне й було б, якби Октавіан, у прагненні чимшвидше доповісти своєму королю про дивних чужоземців, не вирішив змінити маршрут. Замість їхати навіпростець до столиці, він спрямував свій кортеж у Флорешті — що трохи подовжувало шлях, зате дозволяло раніше зв'язатися з Флавіаном. Так і вийшло, що вони розминулися з загonom Радечану, який рухався головним трактом з Паланти до Канабри.

Кейт і Джейн знали, що їдуть не найкоротшим шляхом. Ще в порту Траяну попередив їх, що має намір зробити невеликий гак і відвідати родичів. Оскільки йшлося лише про день затримки, Кейт з сестрою не стали відмовлятися від спільної подорожі. Зрештою, цей день нічого не міняв.

Слід зазначити, що підозри подружжя Траяну нітрохи не вплинули на їхнє ставлення до Кейта і Джейн. Навряд чи вони серйозно вважали, що їхні супутники — небезпечні чужинські чаклуни, просто вирішили перестрахуватися. Октавіан і надалі počував до Кейта щиру приязнь, а Боженка була в цілковитому захваті від Джейн. Так тривало до сьогоднішнього ранку, коли їм зустрівся один з загонів, відряджених Флавіаном на пошуки двох підозрілих чужоземців, що прибули до Канабри з Мишковича...

Збираючись невдовзі рушити в дорогу, молоді люди саме снідали в невеличкому трактирі, де напередодні зупинилися заночувати. Як звичайно, вони жваво розмовляли за столом, аж раптом Кейт помітив, що поведінка подружжя Траяну змінилася. Вони підтримували розмову вже не так охоче, ніби

над силу, їхні усмішки стали вимушеними, рухи — скутими й нервовими, а погляди зробилися якимись стурбованими.

За чверть години до трактиру прибув загін з дюжини гвардійців під проводом декуріона Антоніу Кирте, який виявився троюрідним дядьком Октавіана Траяну. Можливо, все обійшлося б і без арешту, бо чужоземці й так прямували туди, куди наказав їх доправити Флавіан — до замку Флорешті, але тут утнув дурницю Кейт. Дивна поведінка Октавіана та Боженки безпосередньо перед прибуттям їхнього родича стала останньою ланкою в дедуктивному ланцюжку, який привів його до висновку, що подружжя Траяну — Конори. Цей догад уразив Кейта, мов грім серед ясного неба, і він мав необережність висловити своє припущення вголос.

На цьому жарти закінчилися. Добре що Кейт промовив заборонене слово „Конори“, коли поблизу не було сторонніх, бо інакше решту шляху вони з Джейн провели б зв'язаними і з затуленими ротами. Хоч і на превелику силу, та їм усе ж вдалося переконати Траяну й Кирте, що немає потреби вдаватися до таких жорстких заходів. Вірніше, вони переконали лише Боженку — а вже потім вона змогла переконати чоловіка, який, у свою чергу, переконав дядька. Припустившись однієї помилки, Кейт надалі був обережний і ретельно добирав кожне своє слово. Вони з Джейн непохитно стояли на тому, що їм украй важливо зустрітися з князівною Марікою, яка їх знає і зможе поручитися за них. У відповідь на зауваження Кирте, чому вони поїхали до Ібрії, замість звернутися до одного з мишковицьких Конорів, Кейт сказав чисту правду: окрім самої Маріки, єдині Конори, про яких їм відомо, це король Флавіан та князь Стеніслав.

За відсутності кращих, ці пояснення було прийнято. Антоніу Кирте обшукав Кейта й конфіскував у нього всі підозрілі предмети, включно з шокером. У Джейн, яку обшукувала Боженка, нічого вартого уваги не знайшлося. Потім оглянули всі їхні речі в валізах і, серед іншого, долучили до конфіскованих предметів обидва Ключі. На гроші та коштовності не звернули ні найменшої уваги, зате Боженка аж очманіла, коли в Джейніній валізі виявила цілий скарб — купу білизни з їхнього сві-

ту і деяку косметику. Кейт уже злякався, що зараз їх, на додачу до всього, звинуватять у крадіжці Марічиних речей, проте Джейн вчасно зорієнтувалась і представила знахідку, як неспростовний доказ свого знайомства з Марікою — мовляв, ці речі було придбано в тому ж місці, де бере їх і вона. А де саме — секрет, до того ж не їхній.

Отак і вийшло, що весь четвертий день їхньої подорожі по суходолу вони провели як почесні бранці під пильним наглядом подружжя Траяну та під охороною королівських гвардійців, що супроводжували їхній фургон. Це був дуже тяжкий для них обох день, і вони нетерпляче очікували настання вечора. Джейн бодай знайшла собі розраду в тому, що тепер, коли їх викрито, вона змогла надягти зручну та звичну для себе білизну й надушитися нормальними парфумами. У Кейта не було навіть такої слабкої втіхи.

Через ранкову затримку, кортеж прибув до Флорешті лише о десятій. У замку їх уже чекали і без будь-яких зволікань пропустили через браму, щойно Антоніу Кирте назвав себе. У внутрішньому дворі їх зустрів комендант Флорешті, домул Авреліан Овідіу Лучіан Струдза. Три його імені вказували на приналежність до найвищої їбрійської знаті, тому Кейта неабияк здивувало, що він обіймає таку скромну посаду.

Струдза поставився до Кейта з Джейн зовсім не як до бранців, хай навіть почесних, а як до дорогих гостей. Попервах Кейт вирішив був, що він не Конор і не втаємничений в останні події, але потім помітив, що й ставлення Антоніу Кирте до них відчутно пом'якшилось, а обличчя Октавіана та Боженки прояснішали і, поряд з утомою, виказували полегкість. Вони вже не позирали на своїх супутників з осторогою та підозрою, тепер у їхніх очах читалося палке зацікавлення.

Кейта і Джейн провели до різних, хоч і розташованих поруч кімнат, де вони помилися з дороги й перевдяглися в усе чисте. Кейт упорався з цим сам, а Джейн допомагала місцева покоївка. Ні її Елішку, ні Кейтового слугу Ярусю до цього крила, що називалося королівським, не пустили. Як пояснив Струдза, доступ сюди дозволено лише надійним та перевіреним людям. Кейт розумів чому — адже Флорешті напевно ча-

сто відвідував сам король Ібрії і приймав тут гостей, що приходили до нього через портал.

Завдяки присутності в королівському крилі лише надійних і перевірених слуг, Кейтові та Джейн не довелося причепурюватися при свічках. Обидві кімнати, як і прилегли до них мильні, освітлювалися скляними кулями, чиє світло було схоже на електричне. Такі кулі Кейт уже бачив у мишковарських покоях Маріки та Стена — або сховані в люстрах, або, як тут, просто вмуровані в стелю. Він і раніше здогадувався про їхнє призначення, а тепер отримав підтвердження свого здогаду.

Трохи згодом до Кейта зайшов Авреліан Струдза й запросив його на пізню вечерю. А Джейн до їдальні повела комендантова донька, юна чорноволося дівчина на ім'я Мірчія

У кімнаті, де було накрито стіл на шість персон, уже перебували Октавіан і Боженка Траяну. Антоніу Кирте на вечерю не прийшов, вочевидь, віддавши перевагу сну перед їжею, а сам комендант лише побажав молодим людям смачного і залишив їх на Мірчію.

Проте дівчина не поспішала запрошувати гостей до столу і раз-по-раз нетерпляче позирала на двері, через які вийшов її батько. Кейт здогадувався, кого вона чекає, і не помилився в своєму припущенні. Через кілька хвилин двері знову відчинилися, і до кімнати ввійшла Маріка.

Кейт неодноразово уявляв її в розкішному вбранні, яке бачив у гардеробній під час своїх таємних відвідин Мишковара. Зараз Маріка була в навдивовижу гарній сукні з золотої парчі, що дуже пасувала до кольору її волосся. І хоча Кейт у своїх думках частенько приміряв на неї саме цю сукню, яка найбільше йому подобалася, він навіть припустити не міг, що краса вбрання у поєднанні з Марічиною красою справлять на нього таке приголомшливе враження. У своїх фантазіях Кейт не враховував однієї суттєвої обставини: подумки наряджаючи її у князівські шати, він уявляв Маріку такою, яку знав по їхнім зустрічам у Норвіку, і зовсім не робив поправки на її високе становище в рідному світі. Змінивши вбрання та оточення, Маріка немов перевтілилася, вона скинула маску скром-

ної дівчини-чужоземки і стала тою, ким була насправді — родовитою принцесою.

При Марічиній появі в Кейта защеміло серце. Весь минулий тиждень він пристрасно переконував себе, що його почуття до неї не були серйозними, що він був просто захоплений нею, як доти захоплювався багатьма іншими дівчатами, хіба що цього разу його захоплення було цілком цнотливим. Але тепер, знову зустрівшись із Марікою, Кейт збагнув марність усіх своїх спроб надурити себе. Він кохав її по-справжньому. Кохав до нестями...

— Вітаю, друзі,— промовила Маріка своїм дзвінким голосом.— Рада вас бачити.

Октавіан Траяну галантно вклонився їй. Кейт наслідував його приклад. Маріка відповіла їм обом усмішкою й доброзичливим кивком, потім обняла й розцілувала Боженку та Джейн, після чого запросила всіх до столу.

За вечерею говорила здебільшого Боженка. Вона розповіла Маріці про своє весілля з Октавіаном, про їхню подорож і про знайомство з Кейтом та Джейн. Зрідка своє слівце вставляв і її чоловік. Подій останнього дня вони не торкалися і взагалі поводитися так, ніби ніяких ексцесів у дорозі не траплялося і з усієї поїздки вони винесли лише найприємніші враження.

Маріка майже нічого не їла і говорила мало, а здебільшого слухала невимушену балаканину Боженки і блукала по кімнаті замисленим поглядом. Час від часу Марічин погляд зупинявся на Кейті, і тоді на її обличчя набігала якась тінь — чи то тривоги, чи то сумніву...

Коли вечеря скінчилася і Октавіан з Боженкою, побажавши всім на добраніч, подалися до відведених їм покоїв, Маріка запросила Кейта і Джейн перейти до іншої кімнати. Разом з ними пішла й мовчазна Мірчія, яка за столом не зронила жодного слова.

Кімната на третьому поверсі, куди привела їх Маріка, виявилася просторою, гарно оздобленою вітальнею. Як і в їдальні, тут магічний світильник знаходився в люстрі, але горів не дуже яскраво, створюючи в кімнаті приємне відчуття затишку.

Маріка вмостилася на м'якому стільці біля стола, де лежала та сама скринька, до якої Антоніу Кирте вранці поклав усі конфісковані в Кейта і Джейн предмети, зокрема Ключі та шо-кер. Мірчія сіла в крісло в дальньому кутку вітальні.

— Влаштовуйтеся, друзі,— промовила Маріка англійською і вказала на два крісла попід стіною. А коли вони повсідалися, продовжила: — Можемо говорити вільно, Мірчія не знає англійської й нічого не зрозуміє з нашої розмови. Я запросила її лише задля дотримання паритету сил. Двоє Конорів і двоє Послідовників — хіба не справедливо?

— Ого! — сказав Кейт, обмінявшись швидким поглядом з сестрою. — Отже, ти знаєш про Послідовників?

— Знаю,— кивнула Маріка. — А для тебе це несподіванка?

— Ну... — невпевнено почав Кейт, — просто я думав...

— Гаразд, допоможу тобі. Ваші люди встановили „жучки“ в Норвіку, слухали наші розмови і дійшли висновку, що Коно-ри не підозрюють про ваше існування.

— То ти знаєш і про підслуховування? — здивувалася Джейн.

— Я здогадалася. Аж надто багато вам відомо про нас.

— Твої розмови ми не слухали,— зауважив Кейт. — Ти виявилася надзвичайно чутливою.

— Про це я також здогадалася. До речі, прийміть мої компліменти з приводу вашої слованської мови. Говорите дуже незле. Особливо ти, Джейн. Ви її спеціально вивчали?

— Так. Нас, разом з іншими, готували до проникнення у ваш світ.

— Навіщо? Щоб і тут встановити Заборону?

Маріка сказала „Prohibition“, а не „Interdict“, але Кейт миттю збагнув, про що йдеться.

— То ти чула і про Заборону? — запитав він, zarazом виправивши її помилку.

— Отже, все-таки „Interdict“, — промовила вона. — Тобто відлучення. Відлучення від сил. Аліса мала рацію. А я на-полягала на „Prohibition“.

Кейт розгублено похитав головою:

— Вибач, Маріко, але ти геть збила мене з пантелику. Я ж думав... усі думали, що ти нічого про це не знаєш, а виявляється... Чорт! Невже ти цілий рік водила нас за носа?

Якийсь час Маріка дивилась на нього з ваганням, потім сказала:

— Я б могла відповісти „так“ і тим самим витягти з вас ще кілька зайвих фактів, перш ніж ви розгадали б мій блеф. Проте я хочу, щоб між нами була довіра, тому відповідаю „ні“. Я нічого не знала і не водила вас за носа. А от ви з Джейн дуже спритно дурили мене. Лише після розмови з тобою, після всіх тих твоїх натяків, я звернулася до старших і розповіла їм, що знайшла шлях на батьківщину Конора МакКоя. Тоді й з'ясувалося, що вони дещо чули про Послідовників і про Заборону, але тримали цю інформацію в секреті.

— А чому їх тут немає? — поцікавився Кейт. — Я думав, що по прибутті на нас накинеться цілий натовп Конорів.

— Наші старші ще зустрінуться з вами, — пообіцяла Маріка. — Просто ми вирішили, що першу розмову проведу я. Зрештою, ми добре знаємо одне одного, нам буде легше порозумітися.

— А я б охочіше поговорила з Алісою, — озвалася Джейн. — Я знаю її набагато краще, ніж тебе. І вже точно з нею приємніше мати справу.

Кейт злякався, що ці слова, до того ж мовлені таким зухвалим тоном, можуть образити Маріку. Тому квапливо втрутився:

— А й справді, де Аліса? Якщо ти одержала мого листа, то мала знати...

— Все гаразд, — відповіла Маріка. — І Аліса, і мій батько в безпеці.

— Тут? У цьому світі?

— Так. У Норвіку ми повідомили, що вирушаємо в тривалу подорож, а маєток батько полишив на Браєна.

— Дуже розумно з вашого боку, — схвалив Кейт, відчувши неабияке полегшення.

— І все ж, — наполягала Джейн. — Чому тут немає Аліси?

— Бо я так вирішила, — твердо відповіла Маріка. — Не хочу, щоб ви почали з'ясовувати свої стосунки, замість розмовляти про справи. Не турбуйся, скоро ти зустрінешся з Алісою, а зараз поговорімо про вас. Я не відчуваю вашої магічної сили. Ви можете показати її?

Джейн коротко розсміялася. Маріка здивовано глянула на неї:

— Що я сказала смішного?

— Нічого, — поспіхом відповів Кейт. — Нічого смішного, просто виникло непорозуміння. Ми не маємо жодної магічної сили. Її не має ніхто з Послідовників.

— Як же так? — недовірливо перепитала Маріка. — Хіба ви не чаклуни?

— Не більше, ніж інші люди в нашому світі. На відміну від вас, ми не володіємо якоюсь особливою силою, що міститься в нас самих. Вся наша сила — в наших знаннях.

— В яких знаннях? Звідки вони?

У думках Кейт давно підготувався до цього запитання, тому відразу почав розповідати Маріці про високорозвинену стародавню цивілізацію, що існувала в іншому, нині втраченому світі, і три з половиною тисячі років тому загинула з невідомих тепер причин. Він розповів про те, як невелика група вцілілих після Великої Катастрофи представників тієї цивілізації, котрих потім назвали Попередниками, переселилася в їхній світ і вкорінилася серед місцевого населення; як Попередники передали своїм нащадкам знання, які ще могли передати; як згодом ці нащадки створили таємну організацію Послідовників, покликану зберегти стародавні знання для майбутнього; як Послідовники з покоління в покоління втрачали спадок прашурів, а проте зуміли зберегти деякі крихти з нього; як в останні два-три сторіччя загальний рівень науки та техніки дозволив зупинити подальшу втрату знань, а відтак почався зворотний процес — їх розвитку, систематизації, відновлення доти втраченого...

Маріка слухала його, мало не роззявивши рота від безмежного подиву. Кейт розумів її розгубленість: вона, либонь, уявляла Послідовників якимись чудовиськами, на зразок ту-

тешніх друїдів, а насправді виявилось, що Конорам протистоять звичайні люди — але люди, озброєні досвідом і знаннями високорозвиненої технологічної цивілізації.

— Отже,— повільно мовила Маріка,— ваша магія насправді наука, наука далекого майбутнього?

— Саме так,— сказав Кейт.

— І всі Послідовники — прості люди?

— Ну, не зовсім прості, серед нас зустрічаються справжні генії, на зразок Смирнова, але... З вашого погляду — так, ми прості люди.

— А хто такий Смирнов?— чомусь зацікавилася Маріка.

— Куратор наукових проектів,— відповів Кейт.— Видатний учений, фізик, хімік, математик, електронщик — коротше, універсал. Теоретик і практик. Він не спадковий Послідовник, його завербували, коли він навчався в університеті. Це стало великим надбанням для Послідовників і такою ж великою втратою для решти людства. Алекс Смирнов цілком міг стати другим Ейнштейном.— Кейт посміхнувся.— Він навіть на скрипці грає, як старий Альберт. І, на Джейнину думку, грає просто чудово.

Маріка з якимсь дивним виразом поглянула на Джейн.

— Що ж, ясно... А як ви відкриваєте портали?

— Також з допомогою стародавніх знань. Власне, й самі портали є технологією Попередників. Вірніше, примітивізацією цієї технології до рівня, який змогли досягнути Послідовники.

— І ми теж,— додала Маріка.— Мені відома історія про те, як Фарґас МакКой розгадав секрет порталів. Проте ми для керування ними застосовуємо чари.

— А в нас є спеціальні пристрої, що називаються Ключами,— пояснив Кейт.— Наші мають лежати в тій скриньці. Зовні вони схожі на мобільні телефони. Домул Антонію Кирте відібрав їх у нас, запідозривши, що це якісь чаклунські амулети... Гм. У певному сенсі він мав рацію.

Маріка відкрила скриньку й видобула звідти обидва Ключі.

— А я думала, що це просто телефони,— сказала вона, з чого Кейт зробив висновок, що перед їхньою зустріччю Маріка оглянула вміст скриньки.— А це, як я розумію,— вона взяла шокер,— не просто кишеньковий ліхтарик. Відчуваю в ньому забагато енергії. Це зброя?

— Атож,— підтвердив Кейт.— Шокер. Паралізує нервову систему людини. Головно периферійну, але й центральній дістається добренько — вистачає, щоб на кілька годин позбавити тями.

— Саме так ти розібрався з грабіжником у „Вуйковій хаті“?

— Ти й про це знаєш?

— Знаю. Читала звіт сотника Котятка.— Маріка відклала шокер убік і взяла один з Ключів; на відстані Кейт не зміг визначити, чий він — його чи Джейннин.— Отже, цим пристроєм може скористатися кожен? Треба лише знати, які натискати кнопки?

— Загалом, так. У користуванні Ключ не набагато складніший від дистанційного пульта для телевізора.

— І з його допомогою можна відкрити будь-який портал?

— Не будь-який. Лише той, на який він налаштований.

— Ага, ясно. Якщо ми, Конори, налаштовуємо на себе портали, то ви, Послідовники, налаштовуєте на портали свої Ключі?

— Десь так.

— І як ти налаштував Ключ на мій портал?

Кейт розповів їй про детектор і про те, як він цілий рік морочив голови своїм колегам та начальству. Маріка не стала питати, навіщо він це робив, так само я і не поцікавилася, чому він регулярно відвідував Мишковар. Це було зрозуміло без будь-яких пояснень.

Маріка слухала Кейта і пильно дивилася на нього. В її погляді була вдячність (ясно за що), була надія (але на що?) і була невпевненість (але в чому?)...

Потім Кейт став розповідати, як вони з Джейн потрапили в пастку. Він вирішив нічого не приховувати, лише змовчав про те, що встановлював з'єднання між порталами не з Зем-

лі, а з Патрії. Ще раніше він збрехав, що Послідовники давно втратили зв'язок з усіма світами Попередників.

Але майже зразу Маріка урвала його:

— Стривай! Ти точно певен, що спіймав Джейн на різниці в часі?

— Ну... так.

— Авжеж так,— підтвердила Джейн.— Щойно я ввійшла в портал, як ззаду на мене накинувся Кейт. Він би не зміг так швидко підбігти при нормальному плині часу.

Було видно, що Маріка розгубилася.

— Тоді я нічого не розумію. Мені здавалося, що при сполучених порталах час в обох світах вирівнюється.

— Дурниці!— пирхнула Джейн.— Нічого не вирівнюється. Час як ішов, так і йде.

— Звідки така впевненість?— миттю насторожилася Маріка.

Збагнувши, що бовкнула зайве, Джейн досадливо прикусила губу. Кейт кинув на неї докірливий погляд.

— Так, так, так,— промовила Маріка.— Що ж це виходить, Кейте? Ти збрехав мені? Послідовники не втратили зв'язку з іншими світами? Відповідай!

Кейт зітхнув:

— Є один світ, шлях до якого ми не забули. Він називається Патрія.

— Там теж живуть люди?

— Лише Послідовники. Це ненаселений світ, хоч і придатний до життя. Для більшості з нас він служить для відпочинку серед дикої природи. Крім того, там розташовані наші найсекретніші лабораторії.

Маріка встала зі свого стільця, підійшла до Кейта і подивилася на нього згори вниз.

— Отже, так,— заговорила вона з металом у голосі.— Прояснімо ситуацію. Передовсім, ви мусите зрозуміти, що брехнею нічого не доб'єтесь. Я маю засіб перевірити правдивість ваших слів і при потребі зможу витягти з вас усю інформацію, яка мені знадобиться.

— Гіпноз?— запитала Джейн.— Наркотики?

— Чари покори. Вони цілковито позбавляють людину волі, примушують її виконувати всі накази. Під дією цих чарів ви не зможете брехати, а говоритимете правду, всю правду і нічого, крім правди. Вам це продемонструвати чи повірите мені на слово?

— Повіримо на слово,— відповіла за обох Джейн.

— Тому,— вела далі Маріка,— вам немає сенсу брехати або намагатися щось приховати. Завтра зранку я на якусь хвилину накладу...— вона зробила паузу і з ваганням глянула на Кейта,— ...накладу на Джейн чари покори і просто запитаю — чи все у вашій розповіді було правдою, чи не змовчали ви про щось важливе. А коли виявиться, що ви не були зі мною щирі, я влаштую вам тривалий допит під чарами. Запевняю, це буде дуже неприємно — і для мене, і для вас. Я ясно висловлююся?

— Куди вже ясніше,— понуро промимрив Кейт.

— От і добре,— схвально мовила Маріка й повернулася на своє місце.— І прошу вас: якщо з якихось міркувань ви визнаєте за неможливе добровільно відповісти на те чи інше питання, краще взагалі відмовтеся відповідати. Тоді я запитаю про це під чарами, і ваше сумління не постраждає. А брехня, якщо вона випадково пройде непоміченою, може коштувати мені або моїм близьким життя.

— Як це?— здивувалася Джейн.— Ти ж сказала, що ви залишили наш світ.

— Ми залишили Норвік, бо там стало небезпечно. Але вирішили підшукати інше місце, надійніше.

— Навіщо?

— Щоб боротися з Послідовниками. І перемогти їх.

Кейт від самого початку боявся це почути. Він розкрив був рота, щоб заперечити Маріці, але його випередила Джейн:

— Це справжній ідіотизм! Ви, середньовічні недоумки, навіть не уявляєте, з чим маєте справу. Боротися з Послідовниками, ха! Та краще вже зразу підірвати всю Землю до бісової матері!

Маріка запитливо поглянула на неї, потім на Кейта:

— І як це розуміти?

Кейт пояснив:

— Джейн висловилася надто різко, та загалом правильно. Ти маєш... ви всі маєте усвідомити, що теперішні Послідовники є не просто групою людей, це явище світового масштабу. В минулому Послідовники були самі по собі, окремо від решти людства, і з ними ще можна було боротися, не зачіпаючи долі всього світу. Проте з кінця дев'ятнадцятого сторіччя наша організація перетворилася з *таємної* на *таємничу* — Послідовники більше не могли діяти в глухому підпіллі, приховуючи своє існування від геть усіх. Вони побачили, що світ стрімко змінюється, і мусили змінюватися разом з ним. Зараз організація Послідовників має всі ознаки держави — хіба що крім чітко окресленого географічного розташування. Уряди всіх більш-менш значних країн нашого світу знають про нас, рахуються з нами й поважають наш суверенітет. Вони цілком здають собі справу з того, до яких небезпечних наслідків призведе неконтрольоване поширення знань та технологій, що на багато сторіч випереджають сучасний рівень розвитку людської цивілізації. Кожна держава мріє підкорити нас, проте, знаючи, що жодна інша держава цього не дозволить, задовольняється паритетним співробітництвом з нами. Навіть нацистська Німеччина, навіть більшовицька Росія, навіть комуністичний Китай не наважилися виступити проти Послідовників.

— Це нагадує ситуацію з ядерними арсеналами, — зауважила Маріка. — Багато країн мають ядерну зброю, але жодна з них не ризикує першою застосувати її.

— Саме так. А деякі наші секрети ще страшніші за ядерну зброю. Ваше втручання порушить наявний баланс сил, Послідовники втратять контроль над ситуацією, і це може скінчитися катастрофою глобального масштабу. На вашій совісті будуть мільйони, якщо не сотні мільйонів, якщо не мільярди, людських життів. Хіба ви хочете цього?

— А їм начхати, — знов озвалася Джейн. — Це ж бо життя *простих* людей, а не Конорів. Розв'язали ж вони громадянську війну в Імперії задля того, щоб усадовити Стеніслава на престол.

Маріка проігнорувала цю вихватку і глибоко замислилася. Мовчала вона довго і весь цей час кладала запальничкою, що

дуже дратувало Джейн.

— Маріко, тут можна палити?— нарешті не витримав Кейт.

Вона ствердно кивнула, навіть не глянувши на нього. Кейт підійшов до столу, взяв сигарету та запальничку й закурив. Потім скося позирнув на Мірчію, щоб побачити її реакцію. Однак дівчина нерухомо сиділа в кріслі, схиливши набік голову й заплющивши очі. Спокійний і безтурботний вираз її обличчя свідчив про те, що вона спала.

„А втім,“— подумав Кейт.— „Вона ж, мабуть, уже бачила, як курить сер Генрі.“

За відсутності попільнички, він прихопив порожній свічник, який, мабуть, тримали тут на випадок появи нехтаємничених у справи Конорів гостей, і повернувся до свого крісла.

Коли Кейт сів, Маріка підвела погляд і тихо запитала:

— А що тоді нам робити? Що ти можеш запропонувати?

— Те, що вже пропонував,— відповів він.— Залишити все, як є, назавжди покинути наш світ, забути про його існування.

— І забути про Послідовників?

— І про них також.

— А вони забудуть про нас? Відмовляться від своєї ненависті? Не стануть нас шукати?.. Тільки прямо скажи, не викручуйся.

— Ні,— чесно відповів Кейт.— Вони не забудуть про вас. Вони й далі шукатимуть.

— Але чому? Чому вони так ненавидять нас? Чим ми їм заважаємо?

Кейт трохи помовчав, перш ніж відповісти.

— Розумієш, більшість Послідовників, та й не лише Послідовників, вважають вас мутантами, виродками, нелюдами. Вони впевнені, що ви становите загрозу для всього людства. Але насправді це просто страх. Страх сильного перед ще сильнішим. Страх перед незбагненим, непоясненим. І почасти — заздрість до ваших здібностей. Слабкі бояться частіше, проте їхній страх не становить серйозної загрози — бо вони слабкі.

А от коли боїться сильний, до того ж боїться панічно, та ще й заздрить — це дуже небезпечно.

Маріка гмикнула і знизала плечима.

— Тоді твоя пропозиція неприйнятна. Ми не можемо залишити все, як є, не можемо забути про людей, що хочуть відібрати нашу силу, а то й знищити нас. Адже ти сам визнав, що Послідовники прагнуть потрапити до нашого світу... До речі, ти так і не відповів на моє запитання. Що Послідовники збиралися робити в нашому світі?

— Ну, спробували б установити Заборону.

— Спробували б? — перепитала Маріка. — Чому так невпевнено?

— Бо Конори, найімовірніше, невразливі на Заборону. Є припущення, що у вас виробився спадковий імунітет до зовнішнього блокування паранормальних здібностей.

— Лише припущення?

— Експериментально це не підтверджено. Випробувати дію Заборони на тобі було визнано недоцільним. Для перевірки потрібна людина, що успадкувала свій чаклунський дар винятково від Конора МакКоя, а ти за батьківською лінією належиш іншій гілці роду МакКоїв. Наявність у тебе імунітету ні в кого не викликає сумніву. Тим більше, що ти близька родичка Аліси.

— То на ній Заборону випробовували?

Кейт нервово роздавив недопалок у свічнику.

— І на ній, і на інших. Усі вони виявилися невразливими. Марічині очі зблиснули.

— Отже, є й інші?

— Були, — уточнив Кейт. — Ще четверо народилися з відновленим даром, а в одного з них, найпершого, навіть були діти.

— Як розуміти це „були“? Послідовники вбили їх?

— Так, — відповів Кейт, уникаючи зустрічатися з нею поглядом. — Всіх шістьох, включно з дітьми. Перший нащадок МакКоїв з відновленим даром народився на початку дев'ятнадцятого сторіччя. Послідовники виявили це запізно,

вже коли в нього було двоє дітей. Вони намагалися нівелювати їхній дар, але Заборона на них не діяла. Тоді їх убили. Після цього випадку Послідовники пильно стежили за всіма нащадками МакКоїв, намагалися не пропустити жодної нової дитини, народженої в шлюбі чи поза ним. Упродовж останніх двох сторіч народилося ще четверо дітей з відновленим даром, трьох з них також убили, а останню, Алісу...— Він замовк, добираючи слова.

— Алісу залишили, щоб *вивчити*,— продовжила за нього Джейн.— Курія вирішила дочекатися самовільного пробудження в неї чаклунських здібностей, щоб потім замкнути її в лабораторії й провести різноманітні тести. А потім... Ну, ти й сама розумієш, що було б потім.

— Ще б пак,— повільно кивнула Маріка.— Але ж я пробудила Алісин дар майже три роки тому, щойно вона переїхала до Норвіка.

— Я здогадувалася про це,— сказала Джейн.— Але мовчала. А коли наші зацікавились тобою, їм стало не до Аліси.

— Коли саме вони зацікавились мною?— запитала Маріка.

Краєм ока Кейт помітив, що сестрині щоки починають червоніти, і поквапився відвернути Марічину увагу на себе.

— Трохи більше року тому,— сказав він.— Доти на тебе ніхто з Послідовників не зважав, бо ти видавала себе за родичку сера Генрі з боку його матері, яка не мала жодного стосунку до МакКоїв. Та врешті комусь спало на думку перевірити...

— Годі, Кейте!— урвала його Джейн.— Не вигороджуй мене. Все одно завтра під чарами покори я зізнаюся, що тут ми збрехали.— Вона з відчайдушною сміливістю подивилася на Маріку.— Це я винна. Я вибовкала батькові твою таємницю, бо була дуже зла на тебе... і на Алісу... Мені дуже соромно, повір.

Маріка не стала питати, чому Джейн була зла на неї з Алісою. Джейнині мотиви були для неї так само очевидні, як і Кейтові.

— Ну що ж,— промовила Маріка,— ситуація більш-менш зрозуміла. Оскільки Конор МакКой провів під Забороною лише десять років, ваші Послідовники сподівалися, що в його нащадків не виробився імунітет. А який їхній план на той випа-

док, якщо Конори таки виявляться невразливими на чари Заборони? Тільки не кажіть, що плану немає. Либонь, у цьому разі Послідовники збиралися закидати весь наш світ термоядерними бомбами? Пожертвувати сотнями мільйонів людських життів задля спокою семи мільярдів?

Кейт потупився. І справді — кілька разів Гордон Волш мимохідь згадував про таку можливість. Це так вразило Кейта, що він, поряд із давньою неприязню, почав почувати перед батьком глибокий, забобонний страх...

— А ти достобіса розумна, Маріко, — глухо мовила Джейн.

— Авжеж, я розумна. — Маріка знову встала і пройшлася кімнатою. — Та навіть при всьому моєму розумі, таке жажіття мені навіть на думку не спадало. Це припустив один з наших старшин. — Вона зупинилася перед Кейтом і Джейн. — А ви ще пропонуєте нам залишити все, як є, і жити під дамокловим мечем, щодня зі страхом очікуючи на початок ядерного апокаліпсису. Ні, це виключено!

— Все не так погано, як ти думаєш, — сказав Кейт. Він мусив відкинути голову, щоб бачити Марічине лице. Його коліно притискалося до її ноги, а знайомі пахощі „Шанелі“ лоскотали йому ніздрі й туманили голову. — Якщо ти вимкнеш, а ще краще, зруйнуєш портал у Норвіку, якщо ви не станете більше з'являтися в нашому світі, то Послідовники нізащо не знайдуть вас.

— А якщо після твого з Джейн зникнення вони уважно вивчили ті кристали? Якщо їм вдалося відновити знищену тобою інформацію?.. Тільки не кажи, що це неможливо. Я майже нічого не тямлю в електроніці, але з книжок та фільмів мені відомо, що втрачені дані можна відновити.

Кейт знав, що це неможливо, однак сперечатися не став.

— Тоді зруйнуй свій мишковарський портал, — порадив він. — А для більшої певності зруйнуй інші портали, якими користувалася для зв'язку з нашим світом. Після цього Послідовники, навіть з усією моєю інформацією, не зможуть сюди потрапити.

Маріка підійшла до столу, проте не сіла, а взяла один з Ключів і знову стала роздивлятися його.

— Те, що ти пропонуєш, нас не влаштовує,— сказала вона.— Ми не можемо допустити, щоб тінь Послідовників і далі бовваніла за нашими спинами. Ми мусимо вбезпечити себе... але не знаю, як.

— Я теж не знаю,— відповів Кейт.— Проте якийсь вихід має існувати, треба просто знайти його. Ми будемо спільно шукати його, а доти ні тобі, ні твоїм родичам не можна з'являтися в Норвіку. Наше з Джейн зникнення напевно збурило всю спільноту Послідовників, і хтозна, до яких заходів вони можуть удатися. На щастя, ти дослухалася моєї поради і вчасно пішла. Я майже не сумніваюся, що зараз під тим чи іншим приводом на замок накладено арешт і в ньому влаштовано пастку для вас.

— А якщо мені треба побувати *там*? Не конкретно в Норвіку, а взагалі у вашому світі?

— Я б радив утриматися.

— А якщо це буде *необхідно*?

— Тоді краще скористатися моїм Ключем.

— Гадаєш, за тими порталами, на які він налаштований, не стежать?— скептично запитала Маріка.— Адже тебе з Джейн також шукають.

— Мій Ключ налаштовано більш ніж на дві сотні порталів та Брам,— пояснив Кейт, з посмішкою глянувши на здивовану Джейн.— Кілька місяців тому, готуючись до можливої втечі, я потай зчитав усі коди з батькового Ключа. Тепер маю доступ до секретних порталів Курії в усіх кінцях Землі та Патрії. Там моєї появи ніхто не чекає.

— І якщо ти навчиш мене правильно натискати кнопки,— продовжила розпитувати Маріка,— то я зможу відкрити будь-який з двох сотень порталів?

Ця ідея не дуже сподобалася Кейтові. А вірніше, геть не сподобалася. Проте він не забув Марічині слова про чари покори. І не думав, що вона блефує. Послідовники також мали вельми ефективні засоби для розв'язування язика.

— Так,— сказав він,— зможеш. Але бажано, щоб у таких випадках тебе супроводжував я.

Маріка заперечно похитала головою:

— Про це й мови бути не може. Мені дуже шкода, Кейте, Джейн, але ми не пустимо вас до вашого світу. Просто не можемо так ризикувати. Ви забагато знаєте про нас і про наш світ.

— Тобто, ми твої бранці? — запитала Джейн.

Маріка лагідно подивилася на неї:

— Авжеж, золотко, саме так і є. Невже за стільки днів перебування *тут* ви так і не збагнули, що стали бранцями цього світу? Певна річ, я не запроторю вас до в'язниці, нічим не обмежу вашої свободи, не утискатиму вашої гідності, вам не доведеться в поті чола заробляти собі на хліб, ви отримаєте все, чого лишень забажаєте, до ваших послуг буде весь світ... але *цей* світ. Повірте: при феодалізмі теж можна жити, і жити дуже непогано, якщо є гроші та належне становище в суспільстві. А це я вам забезпечу.

Джейн скрушно зітхнула:

— Ми з Кейтом уже обговорювали нашу ситуацію. І змирилися з тим, що мусимо залишитися в цьому світі.

— А щодо грошей, — додав Кейт, — то ми не обтяжимо тебе. Я маю понад два мільйони доларів готівкою, що анонімно зберігаються в сейфах різних банків. Їх треба просто забрати й перевести в золото та коштовності.

— Без проблем, — сказала Маріка. — Даси свої реквізити, і ми з Алісою все владнаємо.

— У банках знадобиться мій підпис...

— Дрібниці. Я ж відьма, хіба забув? Так його підроблю, що й ти не відрізниш. Так само з відбитками пальців та малюнком сітківки ока. Повторюю, Кейте: навіть не сподівайся, що ми пустимо тебе або Джейн до вашого світу. Там вас розшукують усі Послідовники.

— А вас з Алісою, можна подумати, не розшукують?

Маріка сумно всміхнулася йому:

— Якраз нас не розшукують. Послідовники вважають, що ми загинули. На початку нашої розмови я трохи схитрувала, не сказала всієї правди, за що перепрошую. Насправді ми не зі своєї волі залишили Норвік, нас змусили піти. Обидва портали — і старий Конорів, і той, що я недавно спорудила, — зруй-

новано. Не можу сказати з цілковитою певністю, що саме сталося, але скидається на те, що замок розбомбили.

— Ага! — промовила Джейн. — Фредріксон таки зібрав більшість голосів.

Маріка запитливо глянула на неї, потім — на Кейта.

— Це від самого початку пропонував Старший Куратор Густав Фредріксон, — пояснив він. — Його підтримувала значна частина Курії, проте для ухвалення рішення щоразу бракувало кількох голосів. Я уважно стежив за обговоренням цього питання, щоб у разі чого негайно попередити тебе... Ох, чорт! — Лише з деяким запізненням Кейт усвідомив усю небезпеку, що загрожувала Маріці та її рідним. — Сподіваюсь, ніхто не постраждав?

— На щастя, ні, — відповіла Маріка. — Тоді в Норвіку не було нікого, крім мене, батька та Аліси. А нас завчасно попередила місіс Волш.

— Мама?! — вражено вигукнув Кейт, а Джейн лише розгублено охнула. — Ти що, розмовляла з нею?

— Так, розмовляла, — підтвердила Маріка. — Двічі, по телефону. Вона дуже хотіла переконатися, що з вами все гаразд.

— Вона знає, що з нами сталося? — запитав Кейт.

— Не зовсім. Місіс Волш вважає, що ти врешті добився мого кохання і втік до нашого світу, щоб одружитися зі мною. — При цих словах у Марічиних очах спалахнули лукаві вогники. — Ну, а Джейн втекла з тобою за компанію, бо помирилася з Алісою і вирішила бути з нею.

Джейн зашарілася і збентежено опустила очі. Маріка продовжувала дивитися на Кейта, її погляд ставав дедалі ніжнішим і млоснішим. Насилу проковтнувши клубок, що застряг у нього в горлі, Кейт промовив:

— А інші? Що думають інші?

— Вони вважають тебе зрадником. Виявивши зникнення твоїх грошей, Послідовники вирішили, що ти сепаратно співпрацював з одним із *тамтешніх* урядів, продавав йому ваші секрети. А Джейн чи то допомагала тобі, чи то викрила тебе — і в цьому разі ти її вбив. Отож зараз вас шукають не лише Послідовники, а й спецслужби всіх найбільших держав. Це ще

одна причина, чому вам з Джейн не можна з'являтися в вашому світі. А нам з Алісою можна. Для Послідовників ми загинули — а мертвих ніхто не шукає.

Маріка взяла зі столу скриньку, звільнила її від усіх конфіскованих предметів, крім шокера та обох Ключів. Потім закрила кришку й замкнула скриньку на замок.

Спостерігаючи за нею, Кейт гірко шкодував, що не дізнався про бомбардування раніше. Він би знищив Ключі й тим самим розірвав би останню ланку, що пов'язувала обидва світи. А вони з Джейн якось прожили б і без його грошей, і без Марічиної допомоги. Певна річ, їм було б важко, та все ж вони здобули обов'язкову для всіх Послідовників освіту і мали такі-сякі знання в технічних та природничих науках, чим могли б заробляти собі на життя. Наприклад, медичною практикою — Кейт був певен, що зможе синтезувати найпростіші антибіотики...

Маріка наче підслухала його думки.

— Навіть не думай,— сказала вона, перехопивши спрямований на скриньку жадібний Кейтів погляд.— Я розумію, що в такому цінному й дуже секретному пристрої, як Ключ, має бути механізм самознищення. Тому ти навчатимеш мене користуватися ним лише під дією чарів покори. Це неприємно, але...— Вона розвела руками.— Я могла б нічого не говорити про знищення норвікських порталів й обманом добитися співпраці. Проте мені дуже не хочеться тобі брехати, між нами має бути цілковита довіра. Розумієш?

— Розумію...

Почувся делікатний стукіт у двері. Маріка явно чекала на це і відразу мовила слованською:

— Так, заходьте.

Двері відчинилися, і до кімнати ввійшов високий чоловік років тридцяти п'яти, одягнений у військову форму. Завидівши його, Кейт ледве стримав здивований вигук і тут-таки схопився на ноги. А Джейн повільно підвелася з крісла, спрямувавши на новоприбулого приголомшений погляд.

Чоловік спершу вклонився Маріці — шанобливо, як сестрі свого князя. Потім Кейтові та Джейн — по-дружньому, як рів-

ним.

— Гадаю, немає потреби знайомити вас,— сказала Маріка з легкою усмішкою.

— Звісно ж, ні,— відповів сотник Котятко. І звернувся до Кейта з Джейн: — Радий знову вас бачити, пане Волш, пані Волш.

— Панна Волш,— виправила його Маріка, перш ніж Кейт і Джейн встигли відповісти на привітання.— Вони брат і сестра, але завбачливо подорожували під виглядом подружжя.

— Розумна завбачливість,— зауважив Котятко і вже з куди більшою зацікавленістю подивився на Джейн, яка на його очах перетворилася з заміжньої жінки на вільну дівчицю.— Ваша сестра, пане Волш, чарівна дівчина, і ви правильно вчинили, коли вирішили вберегти її від залицянь з боку нахабних попутників.

Кейт нарешті вичавив із себе привітання. А Джейн лише мовчки кусала губи.

— Отже, так, Владе,— заговорила Маріка, простягнувши йому скриньку.— Віднесіть це нагору і віддайте моєму братові Стеніславу. Тільки будьте обережні — у цій скриньці знаходяться амулети, що становлять надзвичайну цінність для всього нашого роду.

Сповнений почуття відповідальності, Котятко дбайливо взяв скриньку, як беруть на руки дитину.

„А ми ще шукали в Мишковичі Конорів...“ — тоскно подумав Кейт, дивлячись на скриньку з уже недосяжними для нього Ключами.

Коли Котятко вийшов, Маріка знову повернулася до них і пояснила:

— Стен дуже нетерплячий. Щойно я коротко повідомила йому, яким чином ви працюєте з порталами, і він негайно захотів побачити ваші Ключі. Тільки не сподівайтесь, що він їх зіпсує. Я попередила його не натискати жодних кнопок і не накладати ніяких чарів.

— А чому твій брат сам не прийшов?— поцікавилася Джейн.— Майбутня імператорська пиха не дозволяє йому спілкуватися з *простими* людьми?

— Я вже пояснювала, — холодно відповіла Маріка, — що так було вирішено: першу розмову проведу з вами я. До твого відома, Стен дуже хотів приєднатися до нас — і не лише він один. Проте я вмовила цього не робити, бо тоді вам улаштували б тривалий допит. А вже пізно, ви втомилися з дороги, та й усім нашим бажано спершу ознайомитися з уже отриманою від вас інформацією, щоб осмислити її й підготувати свої запитання. Гарантую, що цих запитань буде дуже багато, тому раджу вам гарненько виспатися перед завтрашньою зустріччю. Зараз, Джейн, тебе проведуть до твоєї кімнати, а ти, Кейте, ще трохи затримаєшся — маю до тебе одну розмову.

Джейн непомітно турнула брата ліктем у бік. Кейт усе зрозумів і нерішуче, із завмиранням серця заговорив:

— Маріко, нас поселили в різних кімнатах...

— І правильно. Вам більше не треба вдавати подружжя. А гарних кімнат у Флорешті вистачає. Ви ними задоволені?

— Так, цілком, але... ми з Джейн...

— Що — ви з Джейн? — запитала Маріка, відчутно збліднувши. Її пальці міцно вчепилися в золоту парчу сукні.

— Ну... Розумієш, насправді ми з Джейн не рідні, а... Словом, Джейн моя названа сестра. Батьки вдовчерили її, коли вона була ще...

Пронизливий погляд Марічиних ясно-синіх очей, які раптово стали сірими, мов весняне небо перед грозою, примусив Кейта замовкнути.

— Невже?.. — промовила вона з гнівом і болем у голосі. — Невже це правда? Ви... ви не просто вдаєте подружжя, ви дійсно... Ви — кровомісники?!

— Ні, ти помиляєшся, — заперечила Джейн. — Адже Кейт щойно пояснив тобі...

— Мовчи! — урвала її Маріка. — Не гріши ще й брехнею, ти вже й так загрузла в гріху. Краще подивися на себе в дзеркало, а потім — на Кейта. І дурневі зрозуміло, що ви брат і сестра. Либонь, Боженці й Октавіану ви пояснювали свою схожість тим, що ваші матері — рідні сестри... або ваші батьки — брати, або батько одного й мати іншого — брат та сестра. А як

ви поясните це мені? Вигадаєте померлу в молодості тітку, що залишила немовля сиротою? Ну, спробуйте!

Джейн схлипнула й затулила обличчя руками. А Кейта пойняв жар. Він палав від сорому і мріяв провалитися крізь підлогу — і падати, падати вниз, дедалі глибше, аж до самого пекла...

— І як ви могли подумати, — тим часом вела далі Маріка, — як ви могли сподіватися, що я покриватиму вашу розпусту! Чи, може, ви гадали, що раз ми середньовічні недоумки, то не маємо ні сорому, ні сумління, і кровомісництво в нас — звична річ? Аж ніяк! Наш світ не Содом і Гомора, як ви сподівалися. Тут є закони — і людські, і Божі. Наш Небесний Отець і його син Спаситель так само суворо засуджують кровомісників, як і ваш Єгова разом з Ісусом. А наше суспільство так само не сприймає їх, як і ваше. Я не потерплю біля себе збоченців, не розраховуйте! Тут не ваша дурна демократія „що-хочу-те-й-роблю“, тут я вирішую, що ви можете робити, а що ні, тут я встановлюю для вас закони. І перший мій закон проголошує: більше ніякого кровомісництва!

Різно розвернувшись на підборах, Маріка підійшла до Мірчії, яка так міцно спала, що не прокинулася навіть від останньої бурхливої сцени. Розторсавши дівчину, вона заговорила до неї ібрійською; Мірчія слухала, протираючи заспані очі, і ствердно кивала. Потім встала з крісла, і вони вдвох підійшли до Кейта з Джейн.

— Джейн, ти підеш з Мірчією, — промовила Маріка тоном, що не припускав заперечень. — А Кейт залишиться. Крім усього іншого, я обговорю з ним правила вашої поведінки в моєму світі.

— Але... — почала була Джейн.

— Жодних „але“! Я не питаю твоєї згоди, я повідомляю тобі своє рішення.

А Мірчія взяла її за руку.

— Ходімо, панно. Я проведу вас до вашої кімнати.

Джейн жалісливо зиркнула на брата. Кейт скрушно зітхнув і безпорадно знизав плечима. Тоді сестра, скоряючись владному поглядові Маріки, так само як змалку звикла кори-

тися будь-якій сильній волі, слухняно й приречено рушила з Мірчією до дверей.

Лише на порозі вона затрималась і крикнула Маріці:

— Ти... ти підла мала сучка! Спершу забрала в мене Алісу, тепер забираєш Кейта! Ненавиджу тебе!

У відповідь Маріка гірко посміхнулася:

— Добраніч, Джейн.

Розділ 32

Примирення

Щойно Мірчія з Джейн вийшли, Аліса поспіхом зачинила крихітне потаємне віконце, через яке слухала розмову в сусідній кімнаті. І не лише слухала, а й подумки диктувала її переклад слованською на магічний кристал пам'яті, щоб потім передати його Раді. На щастя, її визнали цілком компетентною, щоб самостійно впоратися з кристалом, тому поруч з нею не було ні Стена, ні Флавіана, ні Стоїчкова, і їй не довелося брехати, пояснюючи їм причину такої гнівної, майже істеричної поведінки Маріки. А сер Генрі, що слухав розмову разом з Алісою, був так само, як і вона, зацікавлений зберегти все в таємниці.

— Правильно, Алісо,— пошепки мовив сер Генрі.— Те, що буде далі, вже не наша справа.

— Як і те, що було сказано перед цим,— додала Аліса і похитала головою.— Ні, просто не можу повірити. Кейт і Джейн... подумати тільки...

— Краще не думай,— порадив їй сер Генрі, підвівшись зі стільця.— Я от намагаюсь не думати. І навіть спробую забути... Добраніч, Алісо.

— Добраніч, дядечку,— відповіла вона, а наступної миті до неї надійшов виклик від Маріки.

„Алісо...“

„Ми вже не слухаємо,“ — заспокоїла її вона.

„Я це відчула.“

„І зайвого я не записала.“

„Дякую...“ — Маріка замовкла, в її думках бринів розпач. — „Це так жахливо!.. Так жахливо...“

„Розумію, рідненька. Дуже співчуваю тобі.“

„Я просто не знаю, що робити...“

А от Аліса знала. Як і сер Генрі, вона відразу зрозуміла, що далі робитиме Маріка. Та й, власне, сама Маріка вже наважилася — просто поки не визнала цього перед собою.

„Як би ти не вчинила, я на твоєму боці,“ — сказала їй Аліса. — „І твій батько теж. Знай це.“

„Я знаю. І дуже ціную...“ — Ще одна пауза. — „Добре, Алісо. Передай запис Раді, а Стенові скажи, що я... що зараз у мене особиста розмова з Кейтом про наше майбутнє... І сьогодні не приходь до мене... Наглянь за Джейн, гаразд!“

Аліса не встигла відповісти — зв'язок урвався.

Поки вони розмовляли, сер Генрі вже встиг вийти. Звичайно, не до вітальні, де зараз були Маріка з Кейтом, а в коридор. Аліса ще трохи затрималася, щоб переглянути вміст кристалу і переконатися, що перестала його записувати після Марічиних слів „а ти, Кейте, ще трохи затримаєшся — маю до тебе одну розмову“. Після цього подалася до розташованих поверхом вище королівських покоїв — там на неї мали чекати Стен, Флавіан і Стоїчков.

Як виявилось, чекали тільки перші двоє. А Стоїчков, отримавши від сотника Котятка скриньку з Ключами, мабуть, поквапився до Зали Дванадцяти, щоб продемонструвати пристрої Послідовників іншим членам Ради.

Коли Аліса увійшла, Стен за звичкою зміряв ласим поглядом її струнку постать, яку напрочуд вдало підкреслювала темно-синя сукня довжиною до колін. З поваги до місцевих звичаїв Аліса вирішила відмовитися від таких любих їй штанів, але й не збиралася цілком переходити на *тутешнє* вбрання — хай навіть дуже гарне та розкішне.

— Де Маріка? — запитав Стен.

— Де кристал? — одночасно з ним озвався Флавіан.

Аліса передала кристал Флавіанові і сказала:

— Все записалося нормально. А ви боялися. — І вже до Стена: — Маріка якраз повідомляє Кейтові, що ти дав згоду на їхнє

одруження. Хочеш приєднатися до них і благословити майбутнього зятя?

Стен якось невизначено знизав плечима, а Флавіан нетерпляче смикнув його за рукав.

— Ну, ходімо вже! Рада нас зачекалася.

Стен погодився з ним, попрощався з Алісою і попросив переказати Маріці, що завтра зранку він до неї навідається.

„Але ж і буде тобі сюрприз!“ — подумала Аліса, коли обоє чоловіків вийшли через портал.

Утім, вона нітрохи не зловтішалася з цього приводу, їй самій дуже не подобалося те, з якою карколомною швидкістю розгорталися події. Згода Стена та Вищої Ради на шлюб Маріки з Кейтом ще не означала, що вони вже завтра одружаться, тож Аліса розраховувала, що весь цей час до весілля (може, ще кілька місяців) вона спатиме з Марікою. На жаль, обставини склалися інакше, і тепер Маріка мертвою хваткою вчепиться в Кейта, триматиме його біля себе і вдень і вночі, щоб *уберегти* від Джейн. І їй буде начхати, що скажуть про її поведінку інші, навіть брат...

Спустившись двома поверхами нижче, де розташовувалися гостьові покої, Аліса увійшла до кімнати, що була відведена для Джейн. Там горіло дві свічки в настінному канделябрі — вочевидь, Мірчія вирішила не запалювати на ніч магічний світильник, оскільки Джейн не змогла б його загасити перед сном.

Сама Джейн, одягнена в довгу нічну сорочку, сиділа на розстеленому ліжку, обхопивши коліна руками і вткнувшись у них обличчям. Попервах Аліса вирішила, що вона плаче, та коли Джейн підняла голову, сліз у її очах не було. Проте погляд був понурий і спустошений.

— А от і ти, — сухо мовила Джейн. — Я все думала: чи відвідаєш мене сьогодні, чи заждеш до ранку.

Аліса зачинила за собою двері і, зосередившись на секунду, запалила магічний світильник. Щоправда, спершу він спалахнув аж надто яскраво, але вона миттю це виправила. Відтак загасила свічки і присіла на край ліжка.

— Ми дуже непокоїлися через тебе з Кейтом,— сказала вона.— Добре, що все минулось. Тепер ти в повній безпеці.— А після деяких вагань, щоб остаточно прояснити ситуацію, сказала: — Я чула вашу розмову з Марікою.

— Тобто підслуховувала,— уточнила Джейн.— У мене виникла така підозра, коли Маріка відмовилася говорити про тебе.— Вона трохи помовчала і нерішуче запитала: — А що було далі? Ну, коли я пішла?

— Я далі не слухала,— відповіла Аліса.— Та якщо хочеш знати мою думку, то сьогоднішню ніч Кейт проведе з Марікою. І всі наступні також. Старшини роду Конорів вирішили їх одружити. Я певна, що Кейт не опиратиметься.

Джейн скорботно зітхнула і знову схилила голову до колін.

— Я цього боялася... От стерво!

— Ти про Маріку?— невинно запитала Аліса.— І в чому ж полягає її стервозність? Що вона не дозволяє тобі спати з рідним братом?

Джейн різко підвела голову і з викликом глянула на Алісу.

— Хай навіть так! Яке їй до цього діло?

— А хоча б таке, що вона любить Кейта.

— Я теж його люблю!

Аліса з удаваною недбалістю стенула плечима.

— Ну й люби — як сестра брата. Більшого тобі не дозволено. Більше — це гріх. І не в якомусь релігійному сенсі, а просто це проти людської природи.

Джейн схлипнула — раз, другий, а потім нестримно заридала. Аліса скинула туфлі, забралася з ногами на ліжко, присунулась до подруги й обняла її за плечі.

— Поплач, і тобі стане легше. Але ти мусиш змиритися з цим. Так уже склалося, що Кейт твій брат, і тут ти нічого не зміниш.

— Все одно Маріка стерво,— твердила Джейн крізь сльози.— Всі мої біди від неї. Через неї я втратила тебе... а тепер втрачаю Кейта.

— Ну, скажімо, мене ти втратила не через неї,— зауважила Аліса.— А через свою впертість. Я ж пропонувала тобі бути зі

мною й Марікою, але ти погордувала, не захотіла ділити мене з іншою дівчиною.

— Бо так неправильно. Ти була потрібна мені вся.

— А якщо так не виходило? Ти завжди говорила, що кохаєш мене, проте не змогла зрозуміти мої почуття. Якби ти насправді кохала мене, то бодай спробувала б порозумітися з Марікою, краще пізнати її. Тоді б ти побачила, чим вона мене привабила, тоді б ти також полюбила її. Вона така... така чудова, що її не можна не любити.

Останні слова Аліса промовила з мимовільним сумом. Джейн подивилася на неї спершу запитливо, а потім — з розумінням. У її вологих від сліз ясно-карих очах спалахнули зловтішні вогники.

— Ага! То ти теж постраждала! Вона ж кинула тебе заради Кейта!

Аліса зніяковіла. Попри всі Марічині запевнення в їхньому вічному й непорушному коханні, вона розуміла, що колишньої близькості між ними вже не буде. А може статися й так, що Маріка, пізнавши любов чоловіка, втратить будь-який інтерес до своєї дівочої пристрасі, вони перестануть бути коханками і перетворяться просто на добрих подруг. Звісно, Аліса була рада й дружбі з Марікою, а проте, проте...

— Отже, ми з тобою сестри в нещасті,— констатувала Джейн.— Тому ти прийшла сюди — не лише мене втішити, а й самій утішитись. І Маріка, мабуть, сподівається, що ми кинемось одна одній в обійми.

Аліса промовчала. Вони з Марікою про це прямо не говорили, але якось само собою розумілося, що Аліса знову зійдеться з Джейн. Власне, вона була не проти, але уявляла це зовсім інакше, як поступовий процес, як доповнення до її стосунків з Марікою.

Джейн поклала голову їй на плече.

— Знаєш, я все рівно люблю тебе, хоч ти й зрадниця... Атож, зрадниця, навіть не заперечуй.

— Хто б ще говорив про зраду! — обурено пирхнула Аліса.— Ти зраджувала мене від самого початку, з першого дня

нашого знайомства. Ти й познайомилася зі мною за наказом свого керівництва.

— Так, за наказом, — визнала Джейн. — І задля цього мусила кинути іншу дівчину. Через це ми поїхали з Бірмінгему, де мене брали до консерваторії. Тоді я була така зла на тебе, майже ненавиділа — хоча ще в очі тебе не бачила. А потім, коли ми познайомились... я одразу закохалася в тебе.

— Але й далі шпигувала за мною, приховувала правду, не відкрилася мені. Знала, що мене готують для дослідів, знала — і мовчала!

— А що я могла сказати? Тоді б стало ще гірше. Ти б запанікувала, спробувала втекти — і тебе схопили б раніше... Алісо, зайчику, повір, у мене просто серце краялося. Я все думала, як тобі допомогти, намагалася знайти вихід — але нічого не знаходила. Від Послідовників нема де сховатися, ні на Землі, ні на Патрії, тікати від них було марно... А вже в Шотландії, коли я здогадалася, хто така Маріка, що вона справжня, повноцінна відьма, та ще й з іншого, невідомого Послідовникам світу... я так зраділа! Я дуже зраділа.

— Чому?

— А хіба не зрозуміло? Це ж був твій порятунок. Маріка могла захистити тебе, забрати до свого світу. Я все набиралася рішучості поговорити з вами, розповісти все. Я вже наважилася... аж тут виявила, що ти зраджуєш мене, спиш з Марікою...

— І відразу побігла доносити на неї.

Джейн знову схлипнула.

— Мені так прикро, Алісо. Я сама не тямала, що робила. Я вчинила підло... підступно... Пробач мені, зайчику, пробач...

І вона почала вкривати Алісине обличчя палкими поцілунками. Аліса трималася недовго й у відповідь стала цілувати мокре від сліз Джейнине лице, а коли їхні губи зустрічались, то вже довго не могли розімкнутися.

Згодом Аліса стягла з Джейн сорочку й обцілувала її груди. Аж раптом дещо згадала, швиденько зіскочила з ліжка, підбігла до вхідних дверей і замкнула їх на засув. Потім скинула з себе сукню і повернулася на ліжко до подруги. Джейн усім тілом пригорнулася до неї.

— Ах, Алісо! Мені так бракувало тебе всі ці місяці! Я так сумувала за тобою!

— Я теж сумувала,— відповіла Аліса.— Але ти сама винна, дурненька моя.

— Так, я дурненька,— погодилася Джейн.— Я сама в усьому винна... Люби мене, зайчику. Я так хочу тебе...

На цьому розмови припинилися. Аліса за звичкою почала пестити подругу неквапно, ніжно та лагідно, як це любила Маріка, та скоро похопилась і стала діяти активніше й агресивніше, відповідно до Джейниних смаків. Не можна сказати, що їй так менше подобалося, бурхливі любові мали свої переваги, і незабаром Алісу охопив той нестримний шал, якого їй бракувало в стосунках з Марікою. Марічине кохання нагадувало спокійну рівнинну ріку, що впевнено несла свої води по раз і назавжди прокладеному руслу, а коли й виходила з берегів, то робила це прогнозовано, за певними усталеними правилами.

А Джейн була більше схожа на бистру, примхливу й непростійну гірську річку, що поводитася так, як їй заманеться. Алісі надзвичайно подобалася ця непередбачуваність, подобалася її темпераментність; власне, подобалося все — бо кохала її саме такою, яка вона була, і не хотіла в ній нічого міняти...

Згодом, коли вони зробили паузу для відпочинку і просто лежали поруч, Джейн раптом запитала:

— От скажи, тільки чесно: невже Маріка краща за мене?

Аліса повернула голову й подивилася їй в очі.

— Саме зараз, коли ти зі мною, мені здається, що ти краща,— відповіла цілком відверто.— А коли я з Марікою — здається, що краща вона.

— І ти ніяк не можеш порівняти нас?

— Вас неможливо порівняти, сонечко,— сказала Аліса, погладжуючи рукою її живіт.— Ви дуже різні, але я люблю вас обох. Зрозумій це і навчись сприймати мене такою, яка я є. До того ж, тепер у Маріки є Кейт, а я... і ти... коротше, тепер ми разом. Можеш вважати, що ти перемогла.

Джейн зітхнула:

— То ось він який, смак перемоги! Щось багато в ньому гіркоти... Не дуже приємно почуватися запасним варіантом.

— Не бери дурного в голову. Ти не запасний варіант.

— Гаразд, тоді я просто друга. Цього ти не можеш заперечувати. Хоч там як, а коли я поставила тебе перед вибором — я чи Маріка, ти обрала Маріку. Все-таки ти любиш її дужче. — Джейн помовчала. — Ці чотири місяці були найгірші в моєму житті. Я ніби здуріла, загуляла так, аж чортам соромно стало. Спала з усіма дівчатами, які лишень погоджувались на це, зваблювала тих, що вагалися... А потім ще й Кейт... Боже, що я накоїла!..

— Ти каєшся? — запитала Аліса.

— Просто зараз, цієї миті, каюсь. Він бо ж мій брат, ми з ним не можемо жити, як чоловік та жінка, це й справді проти природи... Але я думаю так лише тому, що ти зі мною. Мені добре з тобою, я щаслива і хочу тільки одного — щоб ця ніч не закінчувалася, щоб ми завжди були разом.

Аліса ніжно поцілувала подругу.

— Ми будемо разом, Джейн, — пообіцяла вона. — Тепер будемо. Ніде я від тебе не подінуся...

Розділ 33

Випробування

Коли двері за Мірчією та Джейн зачинилися, в кімнаті запала напружена тиша. Маріка стояла непорушно й дивилася повз Кейта кудись у порожнечу. Її неприродно бліде обличчя здавалося вирізьбленим з мармуру.

Кейт не знав, скільки часу так минуло — може три хвилини, може, п'ять, а може, й усі десять. Він не наважувався першим заговорити. Він просто не знав, що сказати.

Нарешті Маріка зміряла Кейта гострим поглядом, підступила до нього впритул і щосили дала йому ляпаса. Потім іще одного. Кейт навіть не спробував відступити, ухилитися. Він розумів, що заслужив на це.

Та коли він побачив у Марічиних очах сльози, то збагнув, що її гнів — ще не найгірше його покарання.

— Як ти міг, Кейте? — заговорила вона майже пошепки, але з такою невимовною мукою в голосі, що він ладен був тут-таки вмерти, лише б не завдавати їй подальших страждань. — Як же ти міг?.. Ти ж казав, що кохаєш мене. А я... Невже ти не бачив, що я теж кохаю тебе? Невже ти був такий сліпий?.. Що ти накоїв, Кейте?! Що ти накоїв?.. — І вона гірко заплакала.

Цього Кейт витримати не міг. Він упав навколішки, обхопив її ноги й зарився обличчям у пишні складки її сукні.

— Пробач, Маріко. Пробач, рідна. Прошу, не плач...

Маріка потроху вгамувалася. Кейт продовжував стояти навколішки й обіймав її ноги. Він ні про що не думав. Думати було надто боляче.

— Чому? — запитала вона, схлипуючи. — Чому саме Джейн? Ти так сильно хотів допекти мені, що став грішити з рідною сестрою?

— Ні, Маріко, я й не думав допикати тобі. Просто... — Спокуса переказати більшу частину провини на Джейн (що, загалом, відповідало дійсності) була велика, проте Кейт відкинув цю думку як негідну. — Просто так вийшло. Майже відразу ми зрозуміли, що стали бранцями цього світу, що для нас немає шляху назад. Ми були такі самотні, такі беззахисні, у нас нікого, крім одне одного, не було. Ми шукали розраду нашій самотності — і знайшли її в коханні, хай і гріховному... Та я не виправдовую нас. Лише пояснюю, як це сталося.

Кейт ще міцніше обняв її ноги. Маріка не заперечувала і навіть стала гладити його волосся.

— Ти не самотній, Кейте, — сказала вона. — І Джейн не самотня. Тут ви маєте друзів, їх набагато більше, ніж ти гадаєш. А в тебе, крім того, є я — не просто друг, а й кохана.

Кейт застогнав:

— Прошу, Маріко, не муч мене. Ми обоє розуміємо, що нам не бути разом. Між нами глибока прірва. Ти — принцеса, сестра князя, майбутнього імператора. А я... я — ніхто. Краще дай нам з Джейн спокій, прикинься, що віриш у нашу історію.

Нехай ми грішимо, нехай губимо душі — зрештою, це *наші* душі. Що тобі до нас? Хіба це обходить тебе?

— Таки обходить, Кейте. Ще й як обходить. Я не можу віддати тебе Джейн — і насамперед тому, що сама кохаю тебе. Ти потрібен мені, дуже потрібен. Я не хочу для себе іншого чоловіка — тільки тебе одного.

— Ох, Маріко...

Вона поклала свої руки йому на плечі.

— Встань, Кейте.

Він слухняно підвівся з колін. Пристрасно дивлячись йому в очі, Маріка обхопила руками його шию, встала навшпиньки й наблизилася до нього своє лице. Кейт був не в змозі опиратися, він обняв її за талію і припав губами до її солодких, таких жаданих губ.

Цілувалася Маріка вміло, навіть віртуозно. Але при всьому тому в її поцілунку відчувалася якась зворушлива невинність.

— Ти кохаєш мене, Кейте? — запитала вона, коли їхні вуста врешті розімкнулися.

— Так, кохаю. Понад усе на світі кохаю. Якби ж ми могли... Та Маріка урвала його:

— Ти готовий задля мене на все?

— На все, люба. На все-всеньке. Чого б ти не забажала.

— І ти готовий піти задля мене на смерть?

Питання було вкрай провокативне, навіть нетактовне, проте Кейт без найменших роздумів відповів:

— Так, готовий.

— Що ж, добре.

Маріка трохи відсторонилася від Кейта, взяла його за руку і повела до дверей — але не до тих, що вели в коридор, а до інших, у протилежному кінці вітальні. Проминувши дві невеличкі кімнати, вони ввійшли до розкішної спальні, посеред якої стояло широченне ліжко, зусібіч оточене прозорими завісами.

Маріка зачинила двері, замкнула їх ключем, що стирчав із замка, а потім, як здогадався Кейт з зосередженого виразу її обличчя, наклала якісь чари — чи то для більшої міцності замка, чи, може, проти підслуховування. Також він помітив,

що Марічині руки дрібно тремтять, а очі гарячково поблискують.

— Що ти задумала, Маріко? — запитав Кейт.

Вона сором'язливо глянула на нього:

— А ти не здогадуєшся?

— Здогадуюсь, але... Так не можна, люба. Це неправильно.

— Знаю, що неправильно. У нас порядні дівчата роблять це лише після весілля. Та якщо ми проведемо ніч разом, у Стена не залишиться вибору — він муситиме або погодитись на наш шлюб, або вбити тебе.

— Тоді вважай, що я мрець.

— Ні, я серйозно, Кейте, — з запалом мовила Маріка. — Дуже серйозно. Ти просто не знаєш мого брата. Не знаєш, як він ревнує мене. Тому я й питала, чи готовий ти задля мене піти на смерть. А раз ти думав, що я жартувала, то питаю знову: ти готовий поставити на карту своє життя, щоб добитися моєї руки? І це не жарт, зовсім не жарт.

Кейт подивився їй в очі і зрозумів, що Маріка справді не жартує. Також він зрозумів, що сказавши „ні“, назавжди втратить її кохання. Кейт давно змирився з тим, що їм не судилося бути разом, і його втішало одне-єдине — усвідомлення того факту, що Маріка теж кохає його. Він надто дорожив цим коханням, щоб погодитися на його втрату. Нехай це було жорстоке, егоїстичне кохання принцеси, що вимагало безоглядного послуху й постійних жертвоприношень, нехай воно було схоже на щоденні тортури, нехай воно несло з собою лише біль і страждання, та все одно — це було те саме почуття, про яке він мріяв завжди. Таке кохання буває лише раз у житті — і за нього не шкода віддати життя...

А Джейн... Кейт любив її ніжно, віддано, але любив у ній передовсім сестру, і їхній зв'язок важким тягарем лежав на його сумлінні. Він знав, що грішить, усвідомлював гріховність своїх учинків, але нічого не міг з собою вдіяти. Лише Марічине кохання могло зцілити його від цієї згубної пристрасі. А задля цього варто ризикнути життям...

— Я згоден, — сказав Кейт.

— Справді? — запитала Маріка з недовірою.

— Так, справді. Я хочу провести з тобою решту життя... навіть якщо це триватиме лише одну ніч.

Маріка рвучко обняла його і палко прошепотіла:

— Кейте, я обожнюю тебе! Ти найкращий з усіх... А я така погана дівчинка... я так з тобою обійшлася...

Він поцілував її в чоло.

— Не вигадуй, любя. Це не ти погано обійшлася зі мною. Це я вчинив негідно. А ти не відштовхнула мене, дала мені шанс спокутати провину.

Кейт підвів її до ліжка й відсунув убік прозору завісу. Маріка дивилась на нього трохи ніяково, але водночас — з безмежною ніжністю і пристрасним бажанням.

— Ти роздягнеш мене? — запитала вона тремтливим від хвилювання голосом.

— Звичайно, рідна.

Він допоміг їй зняти сукню, потім звільнив її від нижніх спідниць, під якими, попри його очікування, були не лише панчохи, а також і білі шовкові трусики з мереживними оборками.

Мов заворожений, Кейт дивився на струнку, витончену постать, яка виявилася ще досконалішою, ніж він собі уявляв. Під його поглядом Маріка ще дужче зніяковіла і водночас почувала дразливу насолоду від того захвату, що читався в очах коханого. Вона розстебнула ліфчик, оголивши свої чарівні пружні груди, потім опустила руки до трусиків і зупинилась у нерішучості.

Кейт хотів був відвернутися, але потім передумав і проникливо заговорив:

— Ти прекрасна, Маріко. Вся цілком. І я кохаю тебе всю. Кохаю кожну твою часточку. Якщо... — Він на секунду замовк, у горлі йому зненацька пересохло. — Якщо ти так соромишся мене, то, можливо, помиляєшся і щодо своїх почуттів до мене. Може, тобі лише здається, що ти кохаєш мене? Тоді облиш це, поки не пізно. Не роби помилки, якої потім не виправиш.

З завмиранням серця Кейт чекав на відповідь. Він уже не думав про можливу розплату за одну-єдину ніч з Марікою. Тепер він боявся, що вона передумає.

Проте Маріка рішуче похитала головою:

— Ні, любий, ти мене не залякаєш. Я знаю, що кохаю тебе, і впевнена, що хочу цього.

Набравшись сміливості, вона трохи спустила трусики, відкривши поглядів Кейта маленький чарівний лобок, укритий світлим пушком — зовсім не рудим, а швидше платиного відтінку. Витримавши паузу, продиктовану чи то сором'язливістю, чи то кокетством, а може, і тим й іншим, Маріка присіла на край ліжка й остаточно звільнилася від цієї частини свого вбрання.

— От так! — хоробро заявила вона. — А тепер *ти* роздягайся.

Кейт став скидати з себе одяг. Маріка спостерігала за ним з боязкою допитливістю і мимоволі водила язиком по верхній губі. Коли він повністю роздягнувся, вона сором'язливо мовила:

— А знаєш, я вперше бачу цілком голого чоловіка.

— Ну і як? — з удаваною безтурботністю запитав Кейт.

— Нічого. Анітрохи не страшно.

Та тут Маріка покривила душею. Кейт виразно бачив у її очах затамований страх. І якимсь шостим чуттям збагнув причину цього страху: вона боялася, що з ним їй буде не так добре, як з Алісою. Боялася зневіритись у своєму коханні до нього...

Кейт опустився перед Марікою навколішки і передовсім роззув її. Потім стягнув з її правої ноги панчошу, вкрив поцілунками м'яку ступню і пограв губами з її пальчиками. Вона радісно всміхнулася і підняла свою ліву ніжку, пропонуючи зробити з нею те ж саме.

Цього разу він стягував панчошу повільніше, ступню цілував ретельніше, а пальчикам приділив удвічі більше уваги. Після чого, вервечкою легеньких поцілунків, рушив угору до коліна, а звідти, вздовж внутрішнього боку стегна — до звабливої щілинки між її ногами.

Маріка відхилилася назад і сперлася руками на ліжко. Кейт припав губами до її ніжного лона і з насолодою став пестити його, раз по раз відволікаючись для того, щоб поцілува-

ти стегна та животик. Маріка тихо стогнала і щось нерозбірливо бурмотіла. Невдовзі вона опустилась на лікті, а потім зовсім лягла і взялася куйовдити Кейтове волосся, міцніше притискаючи його до себе.

За кілька хвилин Кейт підвів голову і подивився на Маріку, в її оповиті млосною поволокою очі. Тепер у них не було ні страху, ні невпевненості, ні напруження, а була лише пристрасть і жага нових пестощів. Вона ще не знала чоловіків, проте була досвідчена в коханні — а він почав саме з того, до чого вона звикла. І з ним це було нітрохи не гірше, ніж з Алісою...

— Кейте, любий,— промовила Маріка, важко переводячи подих.— Ти просто чудо... Ходи до мене.

Вона забралася з ногами на ліжко й лягла на подушки, зазивно дивлячись на нього. Кейт негайно приєднався до неї, вони міцно обнялись і поцілувалися.

— Я хочу тебе, Кейте,— прошептала Маріка.— Візьми мене... по-справжньому, по-чоловічому.

— Тобі може бути боляче,— попередив він, потираючись щогою об її щоку.

— Знаю... стерплю.

— Першого разу тобі може не сподобатися.

— Так, я чула. Мені казали. Але я... я вірю, що з тобою буде добре... А якщо ні, то не біда. Мені *вже* було добре з тобою... Просто будь зі мною ніжний, будь лагідний...

Кейт був з Марікою дуже ніжним, був з нею дуже лагідним. Їй таки стало боляче, вона навіть скрикнула. Та невдовзі він змусив її забути про цей швидкоплинний біль, який безслідно розчинився в бурхливому вирі насолоди. Весь світ довкола Маріки ніби зник, поринув у небуття, і залишилися тільки вони з Кейтом — а також пристрасть, що сповнювала кожну часточку їхнього ества.

Маріка знову почала скрикувати — вже не від болю, а від безмежного захвату. І насамкінець, коли її цілком поглинула хвиля нечуваного щастя, лише відсутність сил завадила їй закричати на повен голос...

Потім вони довго лежали, обійнявшись. Маріка горнулася до його грудей, а Кейт, зарившись лицем у її розкішне золотаве волосся, думав про те, що задля таких миттєвостей варто ризикнути життям. За останні десять років він пізнав багатьох дівчат, зокрема й власну сестру, але з жодною з них йому не було так добре. І річ не в тому, що Маріка була якоюсь особливою в ліжку, адже кожна жінка по-своєму особлива та неповторна. Просто Кейт любив її, любив щиро й самовіддано, без будь-яких сумнівів і застережень, любив дужче, ніж навіть самого себе. А справжня любов перетворює близькість на священне таїнство...

Нарешті Маріка підняла до нього своє обличчя. Її очі сяяли, як дві зорі.

— Ах, Кейте! З тобою мені так... так...— вона не змогла знайти належного слова.— Це найкраща ніч у моєму житті.

— У моєму також,— відповів він, ніжно поцілувавши її.— Я щасливий, Маріко, і ні про що не шкодую. Хай навіть завтра я помру...

Зненацька Маріка відкинулася на подушку й тихенько розсміялася.

— Кейте, любий, коханий, пробач. Не турбуйся, мій брат не стане вбивати тебе.

— Тобто,— промовив він, нітрохи не образившись, а почувачи лише величезну полегкість,— ти розіграла мене?

— Аж ніяк. Це був не розіграш, а перевірка. Я хотіла знати, чи справді ти кохаєш мене.

— Ти говорила, що не жартуєш...

Вона серйозно подивилася на нього.

— І я не жартувала. Тільки тобі йшлося не про життя чи смерть, а про життя *зі мною* чи *без мене*. Якби ти відмовився, я б не пішла за тебе.— Маріка мерзлякувато пощулилася на одну цю думку.— Я б відпустила тебе до Джейн, ми б вигадали якусь переконливу історію... Але ти витримав перевірку, ти довів своє кохання до мене. Ну, і я також довела, що кохаю тебе, бо віддалася тобі до весілля.

— А ми точно одружимося? Твій брат поступиться?

— Він *уже* поступився. Старшини нашого роду вирішили, що мій шлюб з тобою принесе користь усім Конорам. А Стен погодився з ними.

Кейт відчув, як на радощах його серце буквально застрибало в грудях.

— Правда?

— Чесне слово. Це вже вирішено остаточно. Тож усе гаразд... Ну, хіба що завтра Стен відлупцює тебе, що переспав зі мною до весілля. — Маріка лукаво всміхнулася. — Але не бійся, він тебе не скалічить. Просто надає по шиї.

Він знову пригорнув її до себе.

— Ну й нехай надає. Я це заслужив... Головне — ми будемо разом. Завжди, все життя.

— Так, любий. І ніщо нас не розлучить. Ніхто не встане між нами... — Тут вона замовкла, ніби про щось згадавши. А після деяких вагань збентежено додала: — Знаєш, я з Алісою...

— Знаю, — швидко урвав її Кейт. — Джейн розповідала. Але для мене не має значення, що було в минулому.

Маріка зітхнула:

— Не все так просто, Кейте. Це не в минулому, я й зараз люблю Алісу. А вона любить мене.

— І що ж тепер буде? — розгублено запитав він.

— Нічого страшного, — відповіла Маріка з усією переконливістю, на яку була здатна. — Зовсім нічого. Це не завадить нашому коханню. Адже Аліса дівчина, моя подруга. А ти чоловік — єдиний чоловік, якого я кохатиму. Ти *мій* чоловік. Батько наших майбутніх дітей... І годі про це, Кейте, дорогенький. Досить розмов. Я хочу знову любитися з тобою.

Змирившись із неминучим, Кейт став укривати поцілунками її чарівне тіло, яке відтепер належало йому. Та, на жаль, не лише йому одному.

Що ж, у реальному житті щастя ніколи не буває повним...

Розділ 34

Перемога та її наслідки

Битва під Інсгваром відбулася на восьмий день після прибуття до міста армії противників узурпатора. Вірне Чеславу військо підійшло до Інсгвара вже через чотири дні, проте Стен, усупереч порадам більшості воевод і наполяганням князів-союзників, не повів їх негайно в бій, а вирішив зачекати ще кілька днів. Він знав, що ніякої підмоги не буде, тому міг спокійно зволікати час без остраху втратити перевагу і заробляв додаткові очки на свою користь, вдаючи з себе не просто поборника єдності Імперії, а ще й щирого миротворця. Всі ці три дні Стен пропонував командуванню імперської армії умови почесної капітуляції, але всі його пропозиції було рішуче відкинуто головним очільником війська, сином Чеслава, княжичем Вишиградським (він уперто називав себе князем, бо вважав свого батька законним імператором).

І ось, на світанку восьмого дня, Стен наказав дати сигнал до виступу. Обидві армії зійшлися на рівнині лише за дві милі на північ від фортечних мурів Інсгвара.

Битву було виграно ще до її початку — і зовсім не тому, що сили супротивників були нерівні. Перемога чи поразка визначається не лише кількістю вершників та піхотинців, їхнім вишколом і злагодженістю дій, якістю озброєння та бойовим духом війська. Також багато залежить і від командування, від його вміння правильно обрати тактику бою, здатністю контролювати ситуацію, ухвалювати швидкі та правильні рішення.

Не можна сказати, що в армії Чеслава були бездарні воеводи. Навпаки, вони дуже грамотно вели битву, і якби на Стеновім місці був хтось інший, то ще невідомо, кому б цього дня посміхнулася фортуна. Проте на чолі противників Чеслава стояв князь-чаклун, який, завдяки присутності в лавах ворожого війська шпигунів-Конорів, знав про всі його маневри і з випередженням реагував на будь-які, навіть найнесподіва-

ніші ходи. А завдяки іншим Конорам, що займали командні пости або були радниками командирів у його власній армії, Стен міг керувати битвою відразу на всіх ділянках, і його військо діяло, ніби один злагоджений механізм.

Крім того, за кілька годин до початку битви з Інсгвара виступили два великі загони, під покровом ночі й під прикриттям все тих же Конорів непомітно обійшли з заходу та сходу табір супротивника і причаїлися в очікуванні умовного знаку. У самий розпал бою Стен дав цей знак — і обидва засадні полки одночасно вдарили в тил ворога з північного заходу та північного сходу.

Битва закінчилася ще до півдня. Супротивника було розбито вщент, син Чеслава загинув, також загинув один князь з-поміж прибічників узурпатора, а ще двоє князів та п'ятеро княжих синів потрапили до полону. Ані сам Стен, ані його союзники-князі не постраждали. І взагалі, втрати серед переможців виявилися такими незначними, що дехто поквапився пояснити це втручанням Небес. Усе місто блискавично облетіла чутка, що буцім сама Свята Ілона допомагала в бою воїнам свого сина. І багато хто в це вірив, особливо серед простолюду.

А втім, якраз у цьому не було нічого дивного. Якщо для мешканців Галосагу княгиня Ілона була передовсім святою заступницею, що ціною свого життя зупинила вторгнення жорстоких друїдів, то в Південному Неметі, як і в решті земель Західного Краю, на драматичні події дев'ятирічної давнини дивилися трохи інакше, надаючи найбільше значення самому фактові знищення ворожого флоту. Тут Ілону вважали войовничою святою і сприймали її смерть не як трагедію, а просто як перехід від земного життя до небесного. Тому місцеві мешканці вважали цілком природним, що Свята Ілона посприяла своєму синові, позаяк правда була на його боці. Так само думало чимало простих воїнів — і не лише з армії переможців, а і з табору переможених. Стен на власні вуха чув, як деякі бранці на всі лади проклинали своє начальство, включно з самозваним імператором та його прибічниками-князями, за те, що вони мали дурість виступити проти сина святої.

Повертаючись на чолі переможного війська в Інсгвар, Стен мав похмурий і спустошений вигляд. Його соратники пояснювали це втому від величезного нервового напруження, що його зазнає кожен головнокомандувач, який несе всю повноту відповідальності за наслідки своїх рішень. Але причина була не лише в цьому. Ще Стена пригнічувала думка, що сьогодні словани вбивали свої співвітчизників — а все через те, що їхні князі не можуть мирно поділити між собою владу. Перед битвою і в бою він намагався не думати про це, йому не можна було сумніватися в своїй правоті, бо невпевненість командира згубна для його підлеглих. Зате зараз Стена поймали болісні сумніви. Він переконував себе, що пролита сьогодні мала кров дозволить уникнути великої крові в майбутньому, проте це слугувало йому слабкою втіхою. На відміну від тієї великої крові, яка існувала лише в похмурих прогнозах, мала кров, що пролилася сьогодні, була справдешня, вона пролилася за його наказом...

Зі здобутою перемогою Стенові клопоти на сьогодні не закінчилися. Передовсім він віддав необхідні розпорядження щодо поранених — і своїх, і ворожих; наказав сформувати похоронні команди і домовитися з інсгварськими урядниками про місце та порядок поховання загиблих; а також призначив відповідальних за утримання бранців — це доручення він дав найдовіренішим зі своїх помічників, бо не хотів допустити ніякого знущання над переможеними. Ну й, зрозуміло, слід було забезпечити дармовою випивкою вояків, що проливали за нього свою кров.

Потім довелося залагодити ще низку дрібних, але невідкладних справ, і так могло б тривати аж до самої ночі, якби о шостій вечора Предраг, що тепер почувався справжнім господарем Інсгвара, не скликав усіх воєначальників на урочистий бенкет, улаштований ним на честь перемоги. Отож, на превелике Стенове полегшення, решту справ було відкладено на завтра.

Бенкет видався на славу, хоча урочистим його можна було назвати лише протягом першої години. Присутні пиячили так завзято, що вже о сьомій усі були добряче напідпитку, а о во-

сьмій — п'яні, як дим. Стен і сам хотів гарненько напитися, але мусив стримувати себе, бо його мозок, виснажений за час битви інтенсивним обміном думками з іншими Конорами, міг відреагувати на надмірну кількість алкоголю найнепередбачуванішим чином. Тому він пив дуже помірно, розбавляючи, за ібрійським звичаєм, вино водою, а о пів на дев'яту, розваживши, що вже віддав належне Предраговій гостинності, посплався на втому й пішов з бенкету.

Стен і справді почувався дуже втомленим, але його досі не полишало напруження. Доробогою від князівської резиденції він передумав удаватися до сонних чарів, а визнав за краще відвідати сестру. Сьогодні Стен уже бачився з Марікою, коли по обіді ненадовго заїхав до Лодислава Савича, щоб прийняти привітання від членів Ради, які з цієї нагоди в повному складі зібралися в Залі Дванадцяти. А оскільки ці збори не були офіційними, то Флавіан, з дозволу Стоїчкова, привів з собою Маріку й Алісу. Щоправда, тоді Стенові вдалося перекинутись із сестрою лише кількома словами, а от тепер він вирішив виправити це і провести в її товаристві решту вечора — наразі в Ібрії була лише сьома.

Портал у Флорешті для Стена відкрила Мірчія. Коли він пройшов, вона зустріла його ледь помітною, але напрочуд милою усмішкою:

— Добрий вечір, Стеніславе. Вітаю з перемогою.

— Дякую, — відповів він.

— Хотіла привітати тебе ще вдень, — вела далі Мірчія, — та Флавіан не взяв мене. Можна подумати, що в домі пана Савича не вистачило б для мене місця... А ти, мабуть, прийшов до Маріки?

— Так, — кивнув Стен. — Вона зараз у себе?

— На жаль, ні. Ще о п'ятій вони з Кейтом пішли до пані Зарени. Десь півгодини тому я кликала їх на вечерю, а Маріка відповіла, що вони вже попоїли й обіцяла повернутися щонайпізніше о восьмій. Вчора вдень вони також гостювали в Любляні. А позавчора ваша тітка провела в нас весь ранок.

— Ясно, — сказав Стен.

Княгиня Зарена з першого ж дня пройнялася щирою сим-

патією до Кейта і беззастережно схвалювала вибір небоги. Стен нітрохи не поділяв тітчиних почуттів — і завинив у цьому сам Кейт... А втім, якщо бути до кінця чесним, то здебільшого провина лежала на Маріці. Кейтові ж можна було лише поставити на карб, що він не знайшов у собі сили протистояти Маричиній забаганці.

Стенові дуже не подобалася сестрина поведінка — а ще більше йому не подобалося те, що нічого не міг з цим удіяти. Коли п'ять днів тому він довідався, що Маріка провела ніч з Кейтом, то аж осатанів і ладен був власноруч задушити цього нахабного молодика. Проте, побачивши сестру, яка просто сяяла від щастя, миттю охолов, Кейта чіпати не став, а щодо Маріки обмежився лише лагідними докорами і попросив більше не чинити так до весілля. Сестра вислухала його, але не послухалась, хоча він їй запрягся, що в жодному разі не змінить свого рішення і її шлюб з Кейтом — справа вирішена...

Стен повернувся був до ще відкритого порталу, щоб покликати Маріку, та вже наступної миті збагнув, що це невдала ідея. Тітка неодмінно запросить його до себе і, попри пізній час в Істрії, заведе з ним довгу розмову про сьогоднішні події — а Стенові геть не хотілося говорити про це.

— Котра у вас година? — запитав він у Мірчії.

— Десь чверть на восьму. Може, трохи менше.

— Тоді зачекаю тут, — вирішив Стен. — Я, часом, не відірвав тебе від справ?

— Аж ніяк, — відповіла Мірчія, закривши портал. — Щойно я була з Алісою та Джейн, ми просто розмовляли. Ходімо до них?

— Добре, — погодився Стен і разом з Мірчією вийшов з королівської спальні. — Хоча не знаю, як відреагує на мою присутність Кейтова сестра. Я бачився з нею лише двічі, й обидва рази мені здалося, що вона дуже боїться мене.

Мірчія на ходу знизала плечима.

— Воно й зрозуміло. Адже саме Джейн виказала Маріку Послідовникам.

— Ого! — заскочено мовив Стен. — То ти знаєш про Послідовників?

— Тепер уже знаю,— кивнула вона.— І про них, і про світ Конора-пращура, і про Заборону. Позавчора Флавіан мені розповів. Правда, не думаю, що про все. Наприклад, брат обмовився, що погодив це з паном Стоїчковим, а я не розумію, навіщо питати в нього згоди. Певна річ, пан Стоїчков старший, але ж Флавіан король і має більше влади. Якщо вже йому й звертатись до когось за дозволом, то це до тебе, майбутнього імператора. А ти досі навіть не знав, що я втаємничена.

„Отже, про Раду він промовчав,“— зрозумів Стен.

А вголос сказав:

— Ішлося радше не про дозвіл, а про пораду. Ми з Флавіаном дуже цінуємо мудрість пана Стоїчкова. І ти станеш її цінувати, коли познайомишся з ним ближче. Коли мова заходить про інтереси нашого роду, ми не можемо спиратися лише на своє становище в суспільстві. Зрештою, і я, і Флавіан такі впливові тільки через наше походження. А Стоїчков здобув авторитет сам, завдяки своєму досвідові й видатному розумові. Тепер збагнула?

— Ну... мабуть, так. От зараз, після твоїх слів, я починаю розуміти. А Флавіан просто ухилився від відповіді на це питання.

— Твій брат молодший за мене на п'ять років,— пояснив Стен.— Йому важче визнати, що він, хоч і король, мусить рахуватися з думкою старших та мудріших. Маріка також не любить це визнавати, а проте завжди слухається Стоїчкова. Про такий послух з її боку я можу лише мріяти.— І він мимоволі зітхнув.

Мірчія співчутливо позирнула на нього.

— От Флавіан не має зі мною таких клопотів,— сказала вона.— Тільки не подумай, що я похваляюся своєю зразковістю. Моїм вихованням завжди займалися батько з мамою. А для Флавіана я просто сестра і друг, йому подобається спілкуватися зі мною.

Вони почали спускатися сходами на третій поверх.

— То це правда,— запитав Стен,— що Флавіан обговорює з тобою державні справи?

— Не зовсім так,— відповіла Мірчія.— „Обговорює“— не вдале слово. Інша річ, що він любить *говорити* зі мною про справи. Йому так легше думається. Тому він і розповів мені про Послідовників, бо останнім часом мусив багато приховувати від мене. Але не турбуйся — я вмію зберігати таємниці.

— Я в цьому не сумніваюся,— сказав Стен.

З четвертого поверху, звідки вони щойно зійшли, долинули ледве чутні звуки музики. Це грав музичний інструмент зі світу МакКоїв, який називався роялем. Того вечора, перед нападом на Норвік, вони добряче намучилися, поки протягли його спершу через кілька дверей, а потім і через портал. Сер Генрі не наполягав на цьому — зате дуже просила Аліса, хоча сама грати не вміла. Згодом вона пояснила Стенові, що просила про це не так задля дядька, як задля Джейн. Уже тоді було цілком зрозуміло, що Кейта з сестрою не можна відпускати назад до їхнього світу, а Джейн, за Алісиними словами, просто жити не може без музики, тому рояль стане для неї великою втіхою.

— Бачу, Джейн вирішила не зустрічатися зі мною,— зауважив Стен.— Мабуть, піднялася нагору іншими сходами.

Мірчія похитала головою:

— А от і не вгадав. За роялем зараз пан Генрік.

— Звідки знаєш?

— Бо він грає не так гарно. Від Джейниної гри мені аж дух захоплює.

Проте в певному сенсі Стен таки мав рацію. У вітальні на третьому поверсі вони застали тільки Алісу, яка сказала їм що в Джейн розболілася голова і вона пішла до себе. Стен, звичайно, в це не повірив, та й Аліса, коли говорила про подружчин головний біль, навіть не намагалася бути переконливою.

А за чверть години Мірчію покликав її батько. Вона з щирим жалем вибачилась і залишила їхнє товариство. Стен поглядом провів дівчину до дверей, а коли повернувся до Аліси, то помітив на її обличчі несхвальний вираз.

— Обережніше, Стеніславе,— попередила вона.— Я б не рада тобі так дивитися на Мірчію у Флавіановій присутності. Стен зніяковів.

— Це вийшло безконтрольно. Повір, я й не думав ні про що таке.

— Вірю,— кивнула Аліса.— Та боюся, що Флавіан не повірить. Маріка вважає, що він так довго не знайомив тебе з Мірчією саме через твою... гм, особливу манеру поводження з дівчатами.

— Це правда,— визнав Стен.— Хоча його страхи марні. Я б нізачо не став чіпати Мірчію, бо тоді б мусив одружитися з нею. Вона ж таки королівська сестра.

— Але тобі не пара,— з розумінням кивнула Аліса.— Дарма що її брат король, сама вона не принцеса. А ти маєш узяти шлюб із принцесою, княжою донькою чи онукою. Пам'ятаю, Маріка якось говорила про князівну Деяну Сеанську.

— Це було необхідно, коли я замірявся на титул короля Галосагу,— відповів Стен.— А після сьогоднішньої перемоги імператорський трон і так мій... якщо, звісно, мене не вб'ють. Коли до нашої армії приєднається військо південних князівств, то на шляху до Златовара нас уже ніщо не зупинить.

— Отже, ти й далі збираєшся парубкувати?

— Ні, таки доведеться одружитися. Треба врешті подумати про сина-спадкоємця, який колись стане королем Галосагу.

— Тоді тим більше варто поріднитися з князем Сеанським,— зауважила Аліса.— Адже він володіє столицею майбутнього королівства. Чи я щось не так розумію?

— Загалом так, але тут є певні тонкощі. Насправді князь Сеанський не володіє Лютицею, а лише *контролює* її, оскільки вона знаходиться в межах його князівства. Проте сама Лютиця, як і столиці інших земель, є імперським містом.

— Тобто,— збагнула Аліса,— вона й так належатиме тобі.

— Атож. І за цих обставин мій шлюб з Деяною буде вигідний не мені, а насамперед князеві Габору, бо дозволить йому, як тестеві імператора, посилити свій вплив на Лютицю. А це мене зовсім не влаштовує. Навпаки, я всіляко сприятиму у незалеженню Лютиці від Сеанського князівства, щоб через кілька років оголосити її західною столицею Імперії. А згодом,

як і передбачено нашим планом, я взагалі перенесу свій двір зі Златовара до Лютиці.

— Ага, тепер розумію. Твій переїзд стане тією точкою відліку, з якої розпочнеться поступовий розділ Імперії.

— Саме так,— підтвердив Стен.— Але доти ще треба провести низку підготовчих заходів, зокрема забезпечити умови, щоб у майбутньому владу в наймогутніших князівствах успадкували Конори. Ми вже маємо Мишкович, Істрію та Далмацію. Князь Лакійський готовий оженити свого онука на моїй двоюрідній сестрі Мілені й чекає лише мого сходження на престол. У тітки Зарени є ще дві доньки, так само і в княгині Далмаційської. Проте цього замало — і тому я мушу чимшвидше одружитися.

Аліса здивовано підвела брови.

— А хіба це вихід? Знадобиться щонайменше вісімнадцять... утім, ні, менше, у вас бо ж інші уявлення про зрілість дівчат, ніж у моєму світі. Ну, гаразд, за найкращого розвитку подій мине аж чотирнадцять років, поки перша твоя дочка буде готова до заміжжя. Навіть коли щороку...

— Я не про це,— зупинив її Стен.— Звичайно, мої дочки, так само як і Марічіні, як і онучки тітки Зарени та княгині Далмаційської, вийдуть за княжих синів, щоб згодом на чолі всіх князівств Західного Краю стали Конори. Але це віддалена перспектива. Зараз же йдеться про те, щоб підтягти на вищий щабель влади якомога більше дівиць з нашого роду — і саме цьому має посприяти мій майбутній шлюб. Якщо я одружусь з дочкою якогось знатного жупана, то всі інші його доньки, імператорові своячки, одразу стануть вельми бажаними нареченими для багатьох князів, надто ж коли я запропоную їм у посаг булаву земельного воєводи або владу над імперськими містами. Саме з цієї причини Мірчія мені не підходить. Вона надзвичайно приваблива дівчина, з дуже поважної родини, і хай тебе не вводить в оману, що її батько обіймає посаду коменданта Флорешті. Авреліан Овідіу Лучіан Струдза є найзнатнішим з ібрійських Конорів — якщо, звісно, не рахувати Флавіана. А що зараз він, власник кількох замків і величезних земельних угідь, мусить наглядати за королівською резиден-

цією — це така витончена Флавіанова помста за те, як він нечемно повівся з його матір'ю. Тож із знатністю в Мірчії все гаразд. Та, на жаль, вона не має сестер.

— І кого ж пропонують тобі за майбутню дружину? — запитала Аліса.

— Є кілька варіантів. Я ще не мав часу розглянути всі їхні переваги та недоліки.

— А Маріка що про них думає?

— Поки нічого. Цю частину плану Рада вирішила приховати від мене до здобуття корони, щоб не навантажувати зайвими клопотами. Лише чотири дні тому Міятович випадково обмовився, і тоді я змусив його розповісти все. А з Марікою досі не мав нагоди порадитися, зараз у неї інше в голові... — Стен скрушно зітхнув. — Ну, чому вона така вперта й неслухняна? Чому не вірить мені? Я ж дав їй слово, що не зміню свого рішення.

Аліса якось невпевнено похитала головою.

— Ти тут ні до чого, Стеніславе. Маріка цілком довіряє тобі. Гадаю, річ в іншому.

— І в чому ж?

Аліса відповіла не одразу. Зо хвилину вона мовчала, і Стен відчував, що її долають сумніви.

— Я читала листа пані Волш, — врешті зізналася вона. — Того самого, про який Маріка просила нас забути.

— Ага, — тільки й сказав Стен.

— Я прочитала його того ж дня, що й Маріка. Мене так вразила її реакція, що я просто не змогла стриматися. Поки ти спав, а вона була з батьком, я знайшла конверт і... — Аліса зупинилася. — Ох! Я ж таки не маю права розповідати.

— Вирішуй сама, я не стану на тебе тиснути, — якомога байдужіше промовив Стен, хоча насправді знемагав від цікавості. Треба сказати, що його дуже спантеличило Марічине прохання забути про існування листа пані Волш, але жодних конкретних пояснень з цього приводу він від неї не добився. Вона присягалася, що так буде краще для всіх, і Стенові не залишалося нічого іншого, як повірити їй, оскільки листа вже було знищено.

— З іншого боку,— знову заговорила Аліса,— ти повинен це знати, щоб утримати Маріку від необачного вчинку. Тільки обіцяй, що нічого не скажеш їй. І взагалі нікому.

— Обіцяю.

— Ну, що ж... Пам'ятаєш, Маріка тоді говорила про припущення пані Волш?

— Що Кейт і Джейн втекли до нашого світу, щоб жити разом? То вони...

— Ні, тут пані Волш помилилася. Проте обставини, що навели її на цей здогад... Коротше, років десять тому між Кейтом і Джейн були такі стосунки, яких не має бути між братом та сестрою. Їхня мати знає про це і вважає, що вони й досі закохані одне в одного.

Коли Стен уторопав, що мала на увазі Аліса, то аж підстрибнув у кріслі.

— Та що ти кажеш?! Мій майбутній зять спав з рідною сестрою?

— Ні. Насправді це не так. Виявляється, Кейт із Джейн не рідні брат і сестра, а лише двоюрідні. Але вони про це не знають.

— І як так сталося?

— Неприємна родинна історія. У Дейни Волш, яку Кейт вважає своєю матір'ю, була сестра Меґан — і саме з нею був заручений Ґордон Волш, Кейтів батько. Потім вони посварилися, заручини розірвали, і невдовзі Ґордон одружився з Дейною. В листі прямо про це не говорилися, але скидається на те, що Кейтів батько крутив одразу з двома сестрами, і в цьому суперництві перемогла Дейна. Трохи згодом з'ясувалося, що Меґан була вагітна від свого колишнього нареченого, вона народила сина Кейта, а невдовзі по тому загинула. Пані Волш згадала про це побіжно, пославшись на якийсь „трагічний експеримент на шельфі Шеклтона“ — очевидно, Кейт і Джейн добре знають про ті події. Після Меґанової загибелі, її сина забрав Ґордон Волш, а Дейна всиновила його. Їм обом вдалося приховати від Кейта правду.

— Але тоді виходить, що Кейт і Джейн однокровні брат і сестра,— зауважив Стен.— Вони ж від одного батька.

— У тім то й річ, що не від одного,— заперечила Аліса.— У своєму листі пані Волш пояснила, що дуже швидко зневірилась у Гордоні Волші, а залишилася з ним тільки тому, що не хотіла втрачати Кейта. Вже через два роки після одруження вона покохала іншого — чоловіка на прізвище Смирнов, і саме він є справжнім Джейніним батьком.

— То он воно що! — повільно протягнув Стен.— Тепер зрозуміло, чому Маріка знищила листа. Либонь зі страху, що Кейт досі закоханий у Джейн і може повернутися до неї, коли довідається, що вона йому не рідна, а двоюрідна сестра.

Аліса ствердно кивнула:

— Гадаю, саме тому Маріка й спить з ним до весілля, хоча це суперечить її переконанням.

Стен ненадовго задумався. Потім сказав:

— Дякую, Алісо, що відкрилася мені. До цієї розмови я ще сподівався, що Маріка таки дослухається до моїх умовлянь, але тепер бачу, що цього не буде. Вона не відпустить від себе Кейта, а отже, іншого виходу немає. Завтра, найпізніше післязавтра, я попрошу одного зі священників-Конорів таємно обвінчати їх. А згодом, коли вже стану імператором, влаштую їм бучне весілля, одружу їх удруге — вже для людей, а не для Небес. На щастя, в повторному вінчанні немає нічого протизаконного. Згідно з церковними канонами, весільний обряд для подружньої пари просто підтверджує факт їхнього шлюбу.

— Швидко ж ти все вирішив,— промовила Аліса.

— А тут не було чого вирішувати. Приховавши від Кейта і Джейн правду, Маріка вчинила негарно, навіть підло, і я визнаю це. Проте вона моя сестра, і її щастя для мене понад усе. Нехай хтось інший судить Маріку, нехай вона сама судить себе, нехай її судить Кейт, коли — і якщо — дізнається про обман. Я ж не збираюся ні судити її, ні засуджувати. Просто хочу допомогти їй і — хай так і буде — взяти на себе частку її провини.

Якийсь час вони обоє мовчали.

— А знаєш,— сказала Аліса.— Оце я поділилася з тобою, і мені стало легше. Було дуже важко тримати все в собі. Ще й постійно боятися, що Маріка утне дурницю, спробує зв'язатися з пані Волш і переконати її надалі приховувати правду про

Кейтове походження. Власне, тому я й розповіла тобі — щоб ти мав це на увазі.

— Тепер матиму, — пообіцяв Стен. — Обидва Ключі зберігаються в надійному місці, до них Маріка не добереться. Але про всяк випадок я попрошу Стоїчкова та тітку Зарену посилити заходи безпеки.

— Це буде правильно, — схвалила Аліса. — Та колись ми все ж повернемося до світу МакКоїв. Що буде тоді? Чи ти не пустиш туди Маріку?

— Пушу, — відповів Стен. — З мого боку буде великою дурістю, якщо я спробую тримати її на припоні. Міятович має рацію: це так само небезпечно, як розмахувати червоною ганчіркою перед носом у розлюченого бугая. Гадаю, тоді ми просто скажемо Маріці, що нам відомо про її клопіт, і запропонуємо свою допомогу. Ми обов'язково щось придумаємо. Часу маємо вдосталь.

Три дні тому, з огляду на отриману інформацію про Послідовників, Рада одностайно вирішила відкласти поновлення зв'язку зі світом МакКоїв щонайменше на півроку. Передовсім, слід було дати Послідовникам час заспокоїтися через зникнення Кейта і Джейн, а також упевнитися, що зі знищенням Норвіка вони позбулися присутності Конорів у їхньому світі. Крім того, і це було найголовніше, дізнавшись про справжню природу могутності Послідовників, усі без винятку члени Ради перебували в цілковитій розгубленості. Фактично, ворогом Конорів була не група людей, що називали себе Послідовниками; їм протистояв давній людський страх перед усім незбагненим — але страх до зубів озброєний, здатний не лише огризатися й відбиватися, а й боляче кусатися і стрімко нападати. Цей страх багато що знав і вмів, він був агресивний і непримиренний. Боротися з Послідовниками, як з окремими особами, було марно. Вони не були незамінні, як Конори, на їхнє місце могли прийти інші люди — з належною освітою й відповідними розумовими здібностями. А таких людей у світі МакКоїв було багато мільйонів.

Попервах дехто з Ради бачив вихід із ситуації в цілковитому викоріненні стародавніх знань — головної зброї Послі-

довників. Проте Кейт, до якого звернулися за консультацією, назвав цей задум нездійсненним. З ним погодились і Маріка з Алісою. За їхніми словами, *тамтешнє* суспільство досягло такого рівня розвитку і має такі потужні *інформаційні технології*, що знищити ті або інші знання, навіть доступні лише вузькому колу обраних, просто неможливо.

Тому Рада зайняла вичікувальну позицію. Одні сушили собі голову над цією проблемою в пошуках прийнятних шляхів її вирішення, а інші, зокрема Стен, змогли цілком зосередитися на не менш важливій задачі — здобуття Конорами верховної влади в Імперії. Одначе думка про Послідовників, що гострили на них зуби з іншого світу, нікому не давала спокою, і за ці кілька днів навіть такі запеклі прибічники самоізоляції, як Любомир Жих та Міла Танич, усвідомили марність своїх сподівань, що, відгородившись від небезпеки, вони зможуть повернутися до колишнього життя. Тому всі й раділи наявності Ключів, які дозволять їм повернутися до світу МакКоїв і, принаймні, бути в курсі того, чим займаються їхні найлютіші вороги...

Розділ 35

Нічна зустріч

Будильник задзвонив за десять хвилин до півночі.

Маріка ще не спала. Вона швиденько вимкнула дзвінок, підтяглася й сіла в ліжку. За її командою, у люстрі впівсили загорівся магічний світильник.

Кейт, що лежав поруч з нею, міцно спав і навіть не ворухнувся — ні від світла, ні у відповідь на жваве дренчання будильника. Чверть години тому Маріка навела на нього сонні чари — і зробила це дуже неохоче, бо ще не погамувала свою жагу до любощів. Їй узагалі ніколи не було забагато, і часом вона мало не доводила Кейта до виснаження. Він ласкаво називав її своєю маленькою німфочкою і напівжартома, напівсерйозно стверджував, що навіть за всього бажання не зможе зраджувати їй — йому просто забракне сил на інших жінок. Во-

на нітрохи не ображалася і сприймала це як комплімент.

Ще хвилину Маріка просиділа в ліжку, ніжно дивилася на Кейта і думала про те, що їй пощастило набагато більше, ніж її матері. Вона не лише зустріла чоловіка своєї мрії, а й стала його законною дружиною. І в неї немає причин соромитися свого кохання — адже тепер воно освячене Небесами й визнане людьми. Це підтверджувала й обручка, яку Маріка носила майже весь час, знімаючи лише тоді, коли покидала королівське крило, щоб пройтися по території Флорешті або вирушити на верхову прогулянку довколишнім лісом. Ніхто, за винятком обмеженого кола втаємничених, поки не знав, що вони з Кейтом одружені, і до пори до часу це мало залишатися в секреті. Слуги в королівському крилі замку були чудово вишколені, не потикали носа в панські справи й міцно тримали язика на зашморзі; а за межами крила, у присутності звичайної челяді та ґвардійців, Маріка та Кейт поводитись обачно й не виказували своєї близькості...

Маріка нахилилася, поцілувала сплячого Кейта в скроню, потім вибралася з ліжка і стала вдягатися. О пів на першу за ібрійським часом вона мала бути в Мишковарі, добре що для цього їй не доведеться звертатися до Стена — ще три тижні тому він зважив на її прохання й надав їй вільний доступ до свого порталу. Час від часу Маріка відвідувала Мишковар, щоб узяти ті чи інші свої речі — одяг, прикраси, книжки, — або просто подивитись у вікно на рідне місто, за яким дуже скучала.

Останнього разу вона була вдома сьогодні вдень. Прийшла сама, без Аліси, Кейта чи Мірчії, оскільки не збиралася оновлювати свій гардероб у Флорешті, а лише хотіла взяти книжки з алхімії. В молодості її батько закінчив хімічний факультет університету і тепер вирішив трохи просунути *тутешню* науку. Проте спершу йому треба було ознайомитися з уживаною в цьому світі термінологією, певніше, освіжити її в пам'яті — колись він уже ділився своїми знаннями з Марічиною матір'ю, яка, крім усього іншого, захоплювалася цією наукою.

Більшість трактатів з алхімії зберігалися в головній бібліотеці Мишковара, де Маріка, зі зрозумілих причин, з'являтися не могла, тому вирішила обмежитися тими кількома книжка-

ми, що були в її кабінеті. Вже звично пройшовши через братів портал, вона відразу попрямувала до себе — а там на неї чигала величезна несподіванка.

На своєму письмовому столі Маріка побачила наручний жіночий годинник і аркуш *тамтешнього* паперу, списаного вже знайомим їй каліграфічним почерком:

Леді Маріко!

Передовсім, прошу вас не турбуватися. Шлях до вашого світу знають лише двоє людей — я і один мій добрий друг, якому я цілком довіряю. Нам нарешті вдалося ввімкнути ваш портал...

На цьому місці Маріка перервалася, мерщій підбігла до порталу й переконалася, що він справді в робочому стані. Її аж поійняв жах на думку, що Послідовники виявилися ще могутнішими, ніж розповідав про них Кейт. А досі вона вважала, що він навіть трохи перебільшує їхні можливості, щоб відбити в Конорів бажання потикатися до світу МакКоїв...

Далі в листі йшлося:

...але ми зробили це без лихих намірів щодо вас та ваших родичів. Ми просто хочемо поговорити з вами.

Певна річ, ви можете зруйнувати свій портал, і тоді вже ні ми, ні будь-хто інший з Послідовників не зможе потрапити до вашого світу. Проте я благаю вас не поспішати і повірити в нашу добру волю. Сподіваюся, Кейт і Джейн зможуть поручитися за мене — а я, в свою чергу, ручаюся за того чоловіка, про якого згадувала вище.

Я прошу вас про зустріч і запевняю, що в цьому немає ніякого підступу з нашого боку. Приведіть з собою всіх, кого вважатимете за потрібне. Я чекатиму на вас та ваших товаришів у цьому кабінеті щоночі від дванадцятої до пів на першу за моїм годинником, якого я додаю до листа, оскільки ваш настінний (як я зрозуміла, він був покликаний показувати час в обох наших світах) зупинився.

З глибокою повагою і сподіванням на вашу згоду,

Дейна Волш.

P.S. Будь ласка, до зустрічі зі мною утримайтеся від появи в нашому світі.

Двічі перечитавши листа, Маріка заспокоїлася. Напад панічного страху минув, вона стала міркувати тверезо і дійшла висновку, що на підступ це нітрохи не схоже. Лише цілковитий дурень міг додуматися до такої наївної й непереконливої пастки — а люди, що спромоглися ввімкнути чужий портал, аж ніяк не дурні. Якби Послідовники проникли *сюди*, навіть якби вони вже облаштувалися *тут*, встановивши в потаємних місцях свої переносні портали, так звані нуль-Брами, то все одно б не стали виказувати свою присутність лише задля того, щоб захопити Маріку та ще кількох Конорів, яких би вона приведе з собою. Якщо ж їм була конче потрібна Маріка, вони могли просто влаштувати в Мишковарі засаду, замість запрошувати її на зустріч у призначений час. Останнє було верхом ідіотизму.

Розглянувши ситуацію з усіх боків, Маріка зрештою вирішила, що листу можна вірити. Вона здогадувалася, що потрібно місіс Волш, так само як і здогадувалася про особу того чоловіка, що допоміг їй увімкнути портал... а точніше сказати, *ввімкнув* для неї портал.

Попервах Маріка збиралася розповісти про все Стенові — брат якраз перебував у межах досяжності. А потім передумала і вирішила звернутися до Стоїчкова. А ще трохи подумавши, відмовилась і від цієї ідеї. Весь сьогоднішній вечір вона поривалася поговорити з Алісою, але так і не наважилася, відклавши розмову з кузиною до останньої миті, перед самою зустрічю з місіс Волш.

Маріка усвідомлювала, що чинить нерозумно й необачно, проте нічого вдіяти з собою не могла. Їй було вкрай важливо зберегти в таємниці справжнє походження Кейта, зробити так, щоб він ніколи не дізнався про її обман, а для цього вона мусила переконати місіс Волш мовчати. Маріка боялася, що в присутності Стена, Стоїчкова і тих, кого вони візьмуть з собою, їй не вдасться спокійно поговорити з Кейтовою матір'ю, пояснити, якої помилки вона припустилася, написавши того дурного листа...

Вдягнувшись і розчесавши волосся, Маріка глянула на наручний годинник, залишений місіс Волш. Він на годину з

чвертю відставав від мишковицького часу і майже на півгодини — від ібрійського. Зараз стрілки показували на одинадцять тридцять п'ять. Час для розмови з Алісою ще залишався.

Маріка взяла з шафки маленьку світлову кулю, запалила її, відтак загасила світильник у люстрі й вийшла зі спальні. Проминувши свій передпокій, вона пройшла до сусіднього і навшипиньки підкралася до дверей кімнати, яку займали Аліса та Джейн. Вірніше, це була Алісіна кімната, а для Джейн відвели скромніше помешкання поверхом нижче, проте всі ночі вона проводила тут. Ця ніч також не була винятком — за дверима спальні чулися звуки поцілунків. Обидві дівчини ще не спали і, судячи з усього, засинати поки не збиралися.

Маріка відійшла від дверей і зітхнула. Сама не знала від чого — від полегшення чи від розчарування. Тепер вона могла з чистим сумлінням сказати собі, що таки збиралася порадитись із Алісою, але не змогла, бо завадила Джейн, котра о цій пізній порі ще не заснула. З іншого ж боку, Маріка справді хотіла взяти з собою кухню, зізнатися їй в усьому, розповісти, як непорядно, жорстоко і навіть підло вона повелася з Кейтом та Джейн, заручитися її підтримкою й розумінням. Наразі лише сер Генрі знав усю правду про цей негідний Марічин учинок, але він надто вже сліпо й безумовно любив її, щоб вона могла спертися на нього. Прощення приходить лише через осуд, а батько так і не навчився засуджувати її. Для нього все, що Маріка робила, лежало за межами добра та зла.

Інша річ, Аліса та Стен. Вони також любили її — проте любов не засліплювала їх, а лише робила поблажливими, схильними до прощення. Маріка давно збиралася розповісти їм про все, але ніяк не могла зважитися. Вона дуже боялася, що Стен скористається цим, щоб розлучити її з Кейтом. Здоровий глузд підказував їй, що ці страхи безпідставні, та все ж вона не хотіла ризикувати. Розмову з братом Маріка вирішила відкласти до остаточного вирішення питання з короною — а це мало статися вже незабаром. Мешканці Златовара, що спершу підтримували Чеслава, після битви під Інсгваром почали ремствувати і, не бажаючи облоги міста, дедалі наполегливіше вимагали від нього скласти повноваження і скликати князів

для виборів нового імператора. Учора вночі, рятуючись від неминучого бунту, Чеслав залишив столицю і на чолі невеликого війська з вірних йому краян відбув на південний схід — до Вишиграда, своєї вотчини. Там він ще довгенько зможе проtrimатися, але це вже мало кого турбувало. Головне, що Златовар був готовий прийняти свого майбутнього імператора.

Піднімаючись сходами на четвертий поверх, Маріка впіймала себе на тому, що заздрісно й навіть ревниво думає про Алісу та Джейн. Це було тим більше безглуздо, що всі свої ночі вона проводила з Кейтом і була безмежно щаслива. Утім, заміжжя ніяк не вплинуло на її кохання до Аліси, а кухня, хоч і була тепер з Джейн, нітрохи не охолола до Маріки. Наразі в своїх стосунках вони взяли паузу, Маріка зглянулася на Кейтові почуття і вирішила нічим не затьмарювати йому початок подружнього життя, а як буде далі — час покаже. Та в кожному разі, вона не уявляла свого майбутнього без Аліси. Звичайно, Маріка аж шаліла від пристрасних ночей з Кейтом — але й дуже скучала за ніжними ночами з Алісою...

На щастя, королівська спальня була вільна — сьогодні Флавіан ночував у своєму палаці. Маріка самостійно відкрила портал і пройшла до братового кабінету в Мишковарі. Свого часу їй не склало ніяких труднощів умовити Флавіана налаштувати на неї флорештський портал; набагато важче було переконати Стена дати на це згоду. Попри їхній розрив, попри те, що Маріка вийшла за іншого, Флавіан не змінив свого ставлення до неї й ладен був потурати їй в усьому. Його кохання виявилось на диво безкорисливим і зовсім не егоїстичним.

Дійшовши до своїх покоїв, Маріка вже у вітальні відчула, що її портал зараз активовано. Мабуть, ще ввечері місіс Волш навідалася сюди, побачила, що лист та годинник зникли, тому не змогла дочекатися призначеного часу і прибула на зустріч раніше.

Маріка нечутно прослизнула до спальні й обережно рушила до кабінету. На півдорозі вона загасила свою світлову кулю, поклала її на підлогу попід стіною і привела в дію заздалегідь підготовлені чари. Маріка не була аж такою безвідповідальною, щоб не вжити застережних заходів. Портал у братовім

кабінеті вона залишила відкритим, а в світлову кулю, з якою встановила магічний зв'язок, вклала спеціальне повідомлення, щоб його було негайно надіслано всім членам Ради у тому разі, коли цей зв'язок перерветься.

Після цього Маріка стала почуватися спокійніше і впевненіше. Наблизившись до дверей кабінету, вона уважно прислухалася і визначила, що там перебуває лише одна людина.

Самі двері було замкнено зсередини на засув — цілком розумна пересторога. Маріка могла прибрати його за якусь секунду, але навмисно зробила це повільно. Людина в кабінеті, помітивши, що засув рухається сам по собі, сторожко відступила до portalу, проте в її рухах не відчувалося зайвої нервовості. Вочевидь, вона боялася появи когось із прислуги; а от зустріч з тими, хто силою думки здатний рухати предмети, її не лякала.

Ввійшовши до кабінету, Маріка побачила в світлі portalу струнку біляву жінку середнього віку. В її правильних і тонких рисах обличчя була помітна безсумнівна родинна схожість з Кейтом та Джейн. І з Кейтом — особливо.

„Не дивно, що він вважає її своєю справжньою матір'ю,“ — майнуло в Марічиній голові.

Вона мовчки зачинила за собою двері, замкнула їх на засув і лише тоді сказала:

— Добрий вечір, місіс Волш.

— Добрий вечір, леді Маріко, — відповіла Кейтова мати і зміряла її пильним поглядом, в якому вчувалося невдаване захоплення. — А ви дуже вродлива. Досі я бачила вас лише на фотографіях, але вони не передавали всієї вашої живої краси.

Маріка змалку звикла до того, що її зовнішність справляє на людей сильне враження, їй було приємно вислуховувати компліменти як від чоловіків, так і від жінок. А слова місіс Волш принесли їй особливе задоволення — адже це була похвала свекрухи...

— Рада, що сподобалась вам, місіс Волш. І принагідно хочу подякувати за попередження. Ви врятували життя мені, моему батькові та Алісі.

— Це було найменше, що я мусила зробити.— Вона секунду помовчала.— І скажу чесно, що зробила це не лише для вас, а й для моїх дітей. Я сподівалася, що вони прийдуть з вами. Хоча б один Кейт...

— Не зараз,— твердо мовила Маріка.— Поки вам ще рано зустрітися. Але запевняю вас, що з Кейтом та Джейн усе гаразд. Перекажіть панові Смирнову, що я добре дбаю про його доньку.

Місіс Волш нітрохи не здивувалася її обізнаності. Певно, вирішила, що Кейт і Джейн переповіли їй зміст листа. Або ж здогадалася, що вона його сама прочитала.

— Можете сказати це йому особисто,— запропонувала Кейтова мати.— Пан Смирнов дуже хоче поговорити з вами. Якщо ви погодитеся піти зі мною...— Вона замовкла, побачивши, що Маріка заперечно хитає головою.— Повірте, для вас це цілком безпечно. Наші наміри чисті.

— Я вірю вам, місіс Волш. Проте не збираюся без необхідності випробувати долю. Якщо пан Смирнов хоче поговорити зі мною, ми можемо зустрітися тут.

Місіс Волш кивнула:

— Я попереджала його, що ви не погодитеся. Тоді зачекайте хвилинку, зараз покличу пана Смирнова.— І ввійшла в портал.

За час її відсутності Маріка встигла лише перевірити, чи щільно зачинені віконниці, і запалити світильник у люстрі. Менш ніж за пів хвилини місіс Волш повернулася в супроводі худорлявого літнього чоловіка, який нітрохи не був схожий на свою дочку Джейн, зате чимось (можливо, настовбурченим сивим волоссям, високим лобом і проникливим поглядом) нагадував старого Альберта Ейнштейна з зображень, що їх Маріка зустрічала в книжках.

— Леді Маріко,— дещо церемонно промовила місіс Волш,— дозвольте відрекомендувати вам доктора Алекса Смирнова, Куратора наукових проєктів.

— Рада з вами познайомитися, докторе,— відповіла Маріка.

— Моє шанування, принцесо,— ввічливо сказав Смирнов.— Давно хотів зустрітися з вами. Знаєте, я бачив ваші фотографії...

— Знаю,— якомога м'якше урвала його Маріка; вона любила компліменти, проте не любила їх повторень.— У житті я ще гарніша. Щойно місіс Волш про це говорила.

— Гмм...— трохи збентежився Смирнов.— Ну, гаразд. Дейна повідомила, що ви відмовилися від мого запрошення.

— Так. Я вважаю, що наша перша розмова має відбутися тут.

— Тут, то тут,— погодився Смирнов, проходячи вглиб кімнати.

Він не озирався довкола з допитливістю відвідувача музею, з чого Маріка зробила висновок, що він і раніше був у її кабінеті.

— Прошу сідати,— запропонувала вона обом гостям.— Можете говорити вільно, не стишуйте голос. Якщо ми не кричатимемо, нас ніхто не почує. А портал на цей час краще закрити. Ви не заперечуєте?

Смирнов та місіс Волш обмінялися швидкими поглядами.

— Добре,— сказала Кейтова мати.— Ми згодні.

Маріка повернулася до portalу і вже хотіла закрити його, аж тут дещо помітила і стала уважно *оглядати* з'єднання.

— Дивно,— промимрила вона й озирнулася на Смирнова.— У вас якось химерно сполучені портали.

— І в чому полягає ця химерність?— поцікавився Смирнов.

— Вони не зовсім підігнані один до одного. Між ними залишилося щось на зразок невеликого просвіту. Не думаю, що це небезпечно, але... просто неакуратно, неестетично.

— А ви можете усунути цей просвіт?

— Звичайно, можу. Адже один з порталів мій.

Очі Смирнова зблиснули.

— То зробіть це. Я маю один здогад і хочу перевірити його.

Маріка не бачила, чим це може зашкодити, тому впритул підігнала свій портал до іншого. Просвіт між ними зник.

— Готово,— сказала вона.— Що далі?

— Тепер дозвольте я відлучуся на хвильку. Візьму лабораторний хронометр.

Починаючи здогадуватися, що саме він хоче перевірити, Маріка без заперечень пропустила його.

Смирнов був відсутній недовго і повернувся з електронним годинником, що показував час аж до тисячних часток секунди.

— Хвилини нам вистачить,— сказав він.— Другий точнісінько такий хронометр я синхронізував з цим і залишив у лабораторії.

— Так я й думала,— сказала Маріка.

Вони зачекали хвилини півтори. Всі троє мовчали, заворожено дивлячись, як миготять на дисплеї десятки, соті та тисячні частки секунди. Потім Смирнов знову сховався до лабораторії, приніс другий хронометр і поставив його поруч із першим. Навіть неозброєним оком було видно, що обидва відлічують однаковий час. А коли Смирнов сполучив їх тонким кабелем і синхронно зупинив, збіглися навіть тисячні від секунди.

— Тепер можете деактивувати перехід,— озвався він, поглянувши на Маріку.— Хоча я вважаю, що краще залишити портали відкритими.

— А проте, я закрию,— твердо мовила вона.— Так почуватимуся спокійніше.

— Вола ваша, принцесо,— байдуже знизав плечима Смирнов.

Маріка без зволікання роз'єднала портали, знову запросила Смирнова та місіс Волш сідати, а сама вместилася в зручному кріслі за письмовим столом. Крісло було *тамтешнім* — років п'ятнадцять, а то й усі двадцять тому його принесла сюди княгиня Ілона.

Позирнувши на хронометри, Маріка замислено мовила:

— Виходить, що при щільному сполученні порталів плин часу в обох світах таки вирівнюється. А Кейт і Джейн запевняли мене, що це неможливо.

Смирнов кивнув:

— Щодо цього вони були цілком щирі з вами. Наші технології дозволяють встановлювати лише *м'яке* сполучення пор-

талів. А ви з'єднуєте їх *жорстко*. Я б навіть сказав — *намертво*. Якщо ми просто створюємо нуль-перехід між світами, то ви, образно кажучи, зліплюєте світи до купи, робите їх одним цілим.

— Тобто,— запитала спантеличена Маріка,— ви так не можете?

— Ні, не можемо,— відверто визнав Смирнов.

— Але ж це так просто!

— Для вас, може, й просто. Та не для нас. Ні я, ні інші наші дослідники досі не запропонували жодного більш-менш прийняттого наукового пояснення цього феномену.

— То ви таки знали про вирівнювання часу?

— Авжеж знали. Ще тридцять вісім років тому вперше було відзначено, що подеколи час у нашому світі трохи *пригальмовує* порівняно з Патрією... До речі, Кейт і Джейн розповіли вам про Патрію?

Маріка ствердно кивнула:

— Їм довелося розповісти. Спершу хотіли приховати її існування, але я впіймала їх на брехні, коли зайшла мова про вирівнювання часу. Вони стали заперечувати таку можливість — а отже, мали з чим порівнювати.

— Зрозуміло,— сказав Смирнов.— Ми справді мали з чим порівнювати плин часу в нашому світі, тож його спорадичне гальмування, що проявилось майже сорок років тому, не пройшло повз нашу увагу. Тоді наші науковці дійшли висновку, що це результат природних часових флуктуацій, обумовлених аномальним розташуванням Патрії. Близько вісімнадцяти років тому все нормалізувалося — тепер ми знаємо, що в той час загинула ваша мати. А за дванадцять років розбіжності з'явилися знову — це вже ви почали відвідувати Норвік. А ми вирішили, що поновилися природні часові флуктуації, і звинувачували в усьому Патрію. Навіть після того, як ми довідалися про ваше існування, нам знадобилося ще понад два місяці, щоб пов'язати гальмування часу з вами.

— Але Кейт і Джейн цього не знали?

— Ні. Вони, звісно, чули про флуктуації, проте не здогадувалися, чим це викликано. Курія вирішила приховати прав-

ду від пересічних Послідовників, щоб не зчиняти паніку. Одна думка, що ви спроможні впливати на час...— Смирнов на договорив і розвів руками: мовляв, самі розумієте.— Власне, попервах я збирався ніби між іншим розповісти Кейтові про справжню природу флуктуацій, але в цьому не виникло потреби. Кейт і так зважав на можливість, що час ваших візитів до Норвіка тим чи іншим способом фіксується і враховував це при підробці записів детектора. А в наступних моделях я полегшив йому роботу, щоб він міг просто міняти кристали на інші, з записами попередніх проходжень.

— Тепер ясно,— сказала Маріка.— В своєму листі пані Волш побіжно згадувала, що ви сприяли Кейтові у приховуванні інформації... І до речі,— звернулася вона до самої місіс Волш.— Ви вчинили дуже необачно, надіславши цього листа.

— Я була дуже обережна,— заперечила вона.— Листа ніхто не міг перехопити.

Маріка похитала головою:

— Ідеться про інше. Сам ваш лист був необережний. Тому я не віддала його Кейтові з Джейн, а знищила.

— Знищили?— вражено перепитала місіс Волш.— Навіщо?

Маріка поклала руки на стіл і сплела пальці, ненав'язливо демонструючи свою обручку. Попри її сподівання, Кейтова мати не звернула на це уваги, зате Смирнов, здавалось, одразу все зрозумів, проте не став втручатися в їхню розмову.

— Цей лист, місіс Волш, міг завдати непоправної шкоди,— пояснила Маріка.— Я дуже перепрошую, що прочитала його, але не жалкую про це. Знищивши вашого листа, я вберегла вас від великої помилки. Чому ви взагалі вирішили, що Кейт і Джейн втекли до нашого світу, щоб жити разом?

— А хіба ні?

— Звісно, ні. Вони навіть у гадці цього не мали. Вони, власне, й не збиралися нікуди тікати. Просто через збіг обставин...— Маріка на мить замовкла.— Я так розумію, що ви якимсь чином стежили за ними?

— Правильно розумієте,— озвався Смирнов і видобув з бічної кишені невеликий пристрій, схожий на мініатюрний комп'ютер.— Коли я запідозрив, що Кейт підробляє записи де-

тектора, то поділився своїми здогадами з Дейною. Щоб бути в курсі його подальших дій, ми потай умонтували в його Ключ спеціальний трейсер, який надсилав мені дані про всі маніпуляції з ним. А згодом, про всяк випадок, ми обладнали таким самим трейсером і Джейнин Ключ. Зараз мій термінал показує, що обидва Ключі знаходяться у вашому світі, на відстані шести з половиною тисяч кілометрів звідси. А коли Кейт і Джейн зникли, останні сигнали від їхніх трейсерів було зареєстровано на Патрії. Вони припинилися майже одночасно, через кілька хвилин після того, як Кейт за допомогою свого Ключа встановив з'єднання з вашим порталом.

— Ось чому,— продовжила місіс Волш,— ми від самого початку знали, що Кейт і Джейн перебувають у вашому світі. До того ж прийшли сюди самі, з власної волі. Наступного дня Алекс намагався відкрити ваш портал, але було вже запізно — ви його вимкнули. З цього ми зробили висновок, що Кейт та Джейн нарешті звірилися вам і попросили у вас притулку.

— Насправді все було трохи інакше,— сказала Маріка.— Напередодні Кейт таки звірився мені... вірніше, спробував попередити про небезпеку, але це вийшло в нього так незграбно, що він лише налякав мене. Я тоді нічого не знала про Послідовників і звернулася за порадою до однієї людини...— Відтак вона коротко розповіла про події, які призвели до того, що Кейт і Джейн стали бранцями світу Конорів. А насамкінець додала: — Сподіваюсь, ви розумієте, що після такої тривалої відсутності вони не можуть повернутися назад.

— Розумію,— з зітханням мовила місіс Волш.— У нас їх чекає не надто тепла зустріч. Особливо Кейта, якого вважають зрадником... Утім, ви читали листа й самі все знаєте.

— Так, знаю. І я сказала про це Кейтові з Джейн — мовляв, ви розповіли мені під час нашої телефонної розмови. Фактично, я переказала їм усе, що було в листі, за винятком тієї частини, де ви писали про їхнє походження. Зрозумійте, що з необережності ви могли боляче травмувати Кейта. Я згодна, що Джейн має знати свого справжнього батька,— Маріка мигцем глянула на Смирнова,— проте Кейтові краще не знати, що ви не його справжня мати...

— Я його *справжня* мати! — палко заперечила місіс Волш.— Хоч я й не народила Кейта, але він — мій син!

— Саме це я мала на увазі. Кейт не любить свого батька, але дуже любить вас. Залишайтеся і далі його матір'ю.

Місіс Волш знову зітхнула:

— Я теж цього хочу. Проте Джейн... вона закохана в Кейта. Її ворожість до нього вдавана. Насправді вона кохає його — і страждає через це.

— Ну, я б не сказала, що Джейн зараз страждає, — зауважила Маріка. — Вона помирилася з Алісою і цілком щаслива, хіба що сумує за рідним світом і за вами. Та навіть якщо ви вірно здогадуєтесь про її почуття до Кейта, то правда лише розіб'є їй серце. Ця правда дасть Джейн марні надії, які ніколи не здійсняться. Вона не зможе бути з Кейтом.

Місіс Волш хотіла запитати чому, але її випередив Смирнов:

— Перепрошую, принцесо. У вас обручки носять на правій руці?

Маріка променисто всміхнулася йому:

— Так, ви вгадали.

Лише зараз місіс Волш помітила обручку й допитливо зазирнула їй в очі.

— То ви з Кейтом заручені?

— Ні. Ми одружені.

Ніби бажаючи перевірити почуте на дотик, Кейтова мати підвелася, простягла через стіл руку і легенько торкнулася пальцем обручки.

— Отже... ви моя невістка?

— Так, — сказала Маріка з лагідною усмішкою. — Дякую вам за Кейта. Я з ним дуже щаслива.

Місіс Волш нічого не відповіла і продовжувала ніжно дивитися на неї. А тим часом Смирнов терпляче чекав, з делікатності відвівши убік погляд.

Нарешті Кейтова мати повернулася на своє місце, хоча й далі не зводила з Маріки ласкавого погляду.

— Гаразд, Алексе, — сказала вона. — Переходь до справи. Смирнов сухо прокашлявся.

— Отже, принцесо, з вашої розповіді я зрозумів, що Конор МакКой залишив деякі відомості про Послідовників.

— Так,— підтвердила Маріка.— Просто це трималося в таємниці.

— А ви знаєте, яким чином ваш предок потрапив до цього світу?

— Тепер знаю.

— І знаєте, що йому допоміг один з Послідовників?

Цього разу Маріка промовчала. Вона боялася, що її відповідь може зашкодити нащадкам Куратора Бартоломео... хоча, з іншого боку, навряд чи її співрозмовники стануть доносити на давно померлого Послідовника, коли й самі вони не без гріха.

Смирнов здогадався про причину Марічиних вагань.

— Річ у тім, принцесо,— з усмішкою заговорив він,— що вже три десятиріччя я маю честь належати до таємного угруповання серед Послідовників, у лавах якого колись перебував Бартоломео Колонна. В різні часи ми називалися по-різному. Зараз ми називаємо себе еволюціоністами.

— І ви на нашому боці?— недовіриливо запитала Маріка. Вона ще могла припустити, що з особистих мотивів окремі Послідовники, на зразок Кейта, Джейн, їхньої матері або того ж Смирнова, не почувають ворожості до Конорів і навіть допомагають їм. Але підтримка згуртованої групи Послідовників здавалася їй неймовірною. Це дуже скидалося на хитру пастку...

— Ми на боці природи, людства і здорового глузду,— відповів Смирнов.— Ми вважаємо помилковим постулат, що зі створенням штучного середовища, яким є цивілізація, природна еволюція людства, як біологічного виду, припинилася. Ми переконані, що, разом з розвитком суспільства, має вдосконалюватися й природа самої людини.

— За допомогою генної інженерії?

— Ні в якому разі, принцесо. Я кажу про *природну* еволюцію. Ми, еволюціоністи, є принциповими противниками штучного втручання в таку делікатну сферу, як спадковість... ну, хіба що для виправлення деяких вроджених фізичних вад —

та й то вкрай обережно. Ми вважаємо, що природа здатна сама подбати про це — в належний час і належним чином. Поява МакКоїв з їхніми унікальними здібностями стала переконливим підтвердженням правоти нашого вчення, це був довгоочікуваний крок у біологічній еволюції людини. Проте переважна більшість Послідовників вбачали в МакКоях лише загрозу для решти людства... гм, а певніше — загрозу своєму винятковому становищу в світі. І взялися до виправлення того, що вважали помилкою природи.

— Кейт розповідав про ті події, — кивнула Маріка. — Проте мені важко віритися в милосердя Послідовників. Чому вони не повбивали всіх МакКоїв? Цьому завадили тодішні еволюціоністи?

— Почасти так. Вони не могли нічого вдіяти з Забороною, але зуміли запобігти негайному винищенню всього роду МакКоїв. А потім, коли виявилось, що їхні діти народжуються без дару...

— З мертвим даром, — уточнила Маріка.

— Атож, дар залишався, але був недієздатний. У той час Послідовники ще не могли виявляти дар у такому стані, тому вважали, що діти МакКоїв народжуються звичайними людьми, і вже не вбачали в них загрози. А еволюціоністам (хоча тоді вони називались інакше) вдалося зіграти не те що на милосерді Послідовників, а радше на властивому всім людям, за винятком хіба що психопатів, небажанні бути катами. МакКої з нівельованим даром зрештою помирали, а їхні нащадки, навіть після зняття Заборони, не виказували жодних паранормальних здібностей. Послідовники заспокоїлися, а ті з них, що були еволюціоністами, терпляче чекали. Вони вірили, що природа не стерпить такої наруги над її волею, і їхні сподівання справдилися. Та, на жаль, відновлення дару почалося зарано. Тривале перебування під дією Заборони дуже послабило спадковість МакКоїв — добре що це не торкнулося вас, Конорів. До середини сімнадцятого сторіччя їхня чисельність зменшилася майже вдесятеро і протягом наступних трьох сторіч не перевищувала п'ятдесяти душ. Лише в другій половині двадцятого сторіччя розпочався повільний приріст,

і наразі в нашому світі мешкає дев'яносто три нащадки МакКоїв. Таку невелику кількість людей легко тримати під наглядом. Коли двісті років тому вперше відновився дар, чимало Послідовників стали вимагати негайного знищення всіх МакКоїв. Раніше такі пропозиції не знаходили підтримки в Курії, але за останній рік, з виявленням Конорів, настрої в середовищі Послідовників поступово радикалізувалися. Донедавна в центрі загальної уваги були ви, а після бомбардування Норвіка, що, як вважається, усунуло загрозу з вашого боку, дедалі гучніше почали лунати голоси, що настав час остаточно вирішити проблему МакКоїв.

— Тобто вбити їх? — запитала Маріка з тремтінням у голосі.

— Так. Існує велика ймовірність, що на найближчих зборах Курії буде ухвалено рішення про їхню ліквідацію.

Маріка встала з крісла й нервово пройшлася по кімнаті. Ця звістка приголомшила її й викликала в ній гостре почуття власної провини — адже це через неї, через її необережність під загрозою опинилося життя сотні людей. До того ж — однієї крові з нею...

— Цього не можна дозволити! В жодному разі!

— Звичайно, не можна, — погодився Смирнов. — І ми не дозволимо.

— Отже, тому ви прийшли до нас? Хочете, щоб ми допомогли нашим родичам, забрали їх до себе?

— Не зовсім. Врятувати МакКоїв і переправити їх у безпечне місце до снаги й нам самим. Ми вже підготували їхню евакуацію. А ви нам потрібні для іншого.

Слова Смирнова трохи заспокоїли Маріку. З полегшеним зітханням вона знову сіла в крісло.

— Слухаю вас, докторе.

— Коли ми, еволюціоністи, дізналися про існування Конорів, то були раді й стурбовані одночасно. Ми раділи з того, що в іншому світі успішно формуються умови для переходу людства на вищий щабель еволюційного розвитку. А наша стурбованість пояснювалася тим, що за наявної соціально-політичної та демографічної ситуації проникнення Конорів до

нашого світу могло призвести до катастрофічних наслідків.

— Кейт говорив про це. Він наполегливо переконує нас, щоб ми забули про ваш світ і задовольнялися своїм.

— Але ви не погоджуєтеся з ним?

— Ні. Ми не можемо жити в постійному страхові перед пришествиям Послідовників. До того ж час грає проти нас — у нашому світі він іде надто повільно.

Смирнов неквапно кивнув:

— Я так і думав, що ви надаєте забагато значення факторові часу. Втім, не переконуватиму вас, що, швидко чи повільно, час однаково грає вам на руку. Тепер це вже неактуально. Щодо Конорів ми мали два плани, проте ніяк не могли вирішити, за яким з них діяти. Найпростіше було перекрити вам шлях до нашого світу. Попервах більшість із нас були прихильниками саме такого варіанту. Проте це було б незворотною дією, тому ми зволікали до останнього. Кейт дозволив нам вигадати час, та навіть за рік ми не змогли дійти спільної думки. Зрештою, все вирішилося без нас — і, треба сказати, не найкращим для нас чином. Ви пішли з нашого світу — але забрали з собою Алісу, щодо якої ми мали інші плани. Ви пішли — але залишили шляхи для повернення. Обставини зробили вибір за нас — ми збагнули це вже наступного дня після бомбардування Норвіка і дуже боялися, що ви скористаєтеся Кейтовим Ключем, щоб повернутися до нашого світу і потай спорудити портал. Перше ж його відкриття призвело б до гальмування часу, і Послідовники зрозуміли б, що ви знову в нас.

— Але тоді,— занепокоїлася Маріка,— вони вже виявили гальмування. Я ж щільно сполучила портали, і час вирівнявся.

— Не турбуйтеся,— сказав Смирнов.— Ніхто нічого не виявив. Я про це подбав.

— Як подбали? — здивувалася вона.— І взагалі, ви говорите суцільними загадками. Чому фактор часу тепер неактуальний? Які інші плани ви мали щодо Аліси? Поясніть, будь ласка.

Смирнов зосереджено подивився на неї.

— Звичайно, я можу пояснити. Але буде набагато краще, коли ви побачите все на власні очі. Тому ще раз запрошую вас піти з нами.

— Так справді буде краще,— підтримала його місіс Волш.— Довіртеся нам. Довіртеся *мені*. Я не завдам шкоди дружині мого сина. Я не ворог Кейтові. Покличте своїх родичів, нехай супроводжують вас. Або затримайте мене тут як заручницю.

Вже після цих слів Маріка здалася. Проте ще трохи покомизилася, примусила вмовляти себе й переконувати, та врешті погодилася. Поки Смирнов відкривав портал, вона пройшла до спальні, підбрала з підлоги світлову кулю і зняла з неї чари — тепер у них не було потреби.

Коли Маріка повернулася, в кабінеті була лише Кейтова мати — Смирнов уже пройшов через відкритий портал. Місіс Волш узяла її за руку й щасливо всміхнулася.

— Я знала, що Кейт не прикидається,— промовила вона.— Знала, що він кохає вас... але не думала, що ви зможете бути разом.

— Через моє походження?

— Так, через нього. Навіть у нас — хоч у нас демократія — принци та принцеси не можуть вільно обирати собі пару.

Маріка кивнула:

— Я також думала, що нам не бути разом. Проте мій брат дав дозвіл на наш шлюб. Він сказав, що моє щастя для нього понад усе.

— У вас чудовий брат, Маріко,— сказала місіс Волш і обняла її.— А в мого сина чудова дружина.

Розділ 36

Альпія

Оскільки ще на початку розмови Смирнов згадав про лабораторію, Маріка очікувала, що потрапить до просторого, охайно прибраного і яскраво освітленого приміщення з високою стелею, білими стінами, численними шафами та рядами довгих столів. Натомість вона опинилася в порівняно невеликій, вщерть заповненій різноманітними приладами кімнаті, радше схожій на тимчасовий склад для лабораторного обладнан-

ня, ніж на саму лабораторію.

Портал, що з нього вийшла Маріка, нітрохи не був схожий на звичний для неї портал, а являв собою прикріплену до стіни прямокутну раму з блискучого металу.

— То це і є нуль-Брама? — запитала вона у Смирнова, котрий зустрів їх з місіс Волш у лабораторії.

— Так, — відповів він. — Дуже зручний пристрій, на відміну від класичних порталів. І відкривати легше, і можна переносити з місця на місце — все одно працюватиме.

Маріка не стала питати, чому не працюють переносні портали Конорів. Кейт уже перерахував їй геодезичні фактори, що впливають на роботу порталів класичної конструкції, і це було все, що він знав. А з'ясування деталей у компетентного фахівця, яким був Смирнов, Маріка відклала на потім. Вона чомусь не сумнівалася, що вони матимуть ще вдосталь часу для таких розмов.

— Задля вашого спокою я залишу перехід відкритим, — після паузи промовив Смирнов. — Тільки не варто жорстко сполучати Бразу з порталом. М'яке з'єднання дозволить вам заощадити час.

— Добре, — погодилася Маріка.

Смирнов кивнув і рушив до дверей. Маріка та місіс Волш подалися за ним. Вони проминули передпокій і вийшли на ґанок.

Зовні був ясний сонячний день. Невеликий одноповерховий будинок, разом з іще двома такими будинками, стояв на пагорку посеред широкої безлісної рівнини. Лише віддалік виднівся невеликий лісок, біля якого паслося стадо довгоногих тварин, найпевніше, кіз. На півдорозі між будинками та ліском гралося четверо дітей. Хоча на такій відстані визначити їхній вік та стать було важко, Маріка все ж наважилася припустити, що всі вони хлопчики і їм не більше десяти років. Один з хлопчиків був у коротких штанцях та безрукавці, решта трое мали на собі лише труси — або ж настегенні пов'язки.

По інший бік пагорка, на розрівняному майданчику стояла здоровенна потворна будівля метрів сімдесяти завдовж-

ки і десь п'ятнадцяти завширшки. Стіни будівлі складалися з великих бетонних блоків, дуже щільно підігнаних один до одного — лише напруживши зір, можна було розгледіти шви між ними. Будівля мала велику залізну браму для транспорту, а також кілька менших дверей, через які могли проходити люди. Неподалік зачиненої брами стояв зелений армійський джип. Людей ніде видно не було — мабуть, вони знаходилися всередині.

— Ви знаєте, як можна відрізнити північну півкулю планети від південної? — запитав Смирнов.

Оскільки при цьому він глянув у небо, а зараз був день, то Маріка відповіла:

— У північній півкулі сонце рухається за годинниковою стрілкою, а в південній — проти неї.

— Правильно. І якщо трохи зачекаєте, то зможете переконатися, що сонце тут рухається за годинниковою стрілкою. Проте, коли воно сховається за обрієм і настане ніч, ви не побачите в небі знайомих сузір'їв північної півкулі — ні своїх, ні наших.

— То ми не в світі МакКоїв, а на Патрії?

Смирнов посміхнувся:

— Я так і думав, що ви назвете його світом МакКоїв, а не Послідовників. — Він видобув з кишені сигарету, закурив і став так, щоб легкий вітерець відносив тютюновий дим у інший від Маріки бік. — Ні, принцесо, ми не на Патрії. Це зовсім інший світ. Ми називаємо його Альпією — але не на честь гір Альп, а на честь Альпіна Гігса, який відкрив цей світ.

— Отже, Кейт і Джейн таки зуміли надурити мене, — незадоволено мовила Маріка. — Про Патрію мусили розповісти, а про Альпію промовчали.

— Вони нічого не знають про неї, — озвалася місіс Волш. — Ніхто не знає, крім еволюціоністів.

— Це наша велика таємниця, — підтвердив Смирнов. — Ми відкрили її... Вірніше, першим це відкриття зробив один з ваших родичів, а через шість сторіч ми змогли відновити зв'язок з Альпією.

— Як це...— почала була Маріка, але потім сама здогадалася.— То Конор МакКой був не єдиним, кого Куратор Бартоломео відрядив на пошуки інших світів?

— Він був одним з п'яти.

— Он воно що! Виходить, не випадково перстень Бартоломео було налаштовано на п'ять різних порталів.

— Атож, не випадково. Бартоломео Колонна передав такі персні всім п'ятьом МакКоям, що погодилися на його божевільний план... А втім, як виявилось, його план був не таким уже й божевільним. Принаймні двоє людей з п'яти знайшли населені світи — а це не просто успіх, це справжній тріумф його ідеї.

— У цьому світі також мешкають нащадки МакКоїв?— запитала Маріка і знову роззирнулася довкола, немов сподівалася, що просто зараз із трави вигулькнуть її далекі родичі.

— На жаль, ні,— розчарував її Смирнов. І, не чекаючи на Марічине прохання, почав свою розповідь:— Цей світ відкрив Альпін Гіґс, чия мати була дочкою троюрідної сестри прадіда Конора МакКоя по чоловічій лінії. Спершу Альпіну пощастило, він потрапив сюди без будь-яких пригод, зберігши при собі й перстень, і потрібні для спорудження portalу камені... Гмм. Я гадаю, що у вашого предка справи пішли не так гладко, раз він не повернувся в Норвік?

— справи пішли кепсько,— підтвердила Маріка.— І перстень, і камені він втратив.

— Можливо, в цьому було його щастя. Бартоломео Колонна не врахував психології МакКоїв, що звикли покладатися на свої вроджені здібності, а не на всілякі амулети. Альпін Гіґс спорудив портал і налаштував на нього вільну грань кристалу — проте налаштував трохи не так, як слід, а так, як йому самому було зручно. В результаті, повернувшись додому і знов опинившись під дією Заборони, він не зміг відновити зв'язок зі своїм новим порталом.

— А навіщо він узагалі роз'єднував портали? Я б цього не робила.

— Він хотів розповісти про свою знахідку іншим родичам,— пояснив Смирнов.— Перстень давав йому доступ ще до

чотирьох порталів МакКоїв, зокрема й до норвікського. А потім Альпін виявив, що не може відкрити свій новий портал. Він вирушив на пошуки Бартоломео Колонни і зник безвісти разом з перснем. Ми досі не знаємо, що з ним сталося; можливо, його хтось убив і пограбував, а може, він просто захворів і помер у дорозі. Ми знайшли перстень лише одинадцять років тому і зуміли відкрити портал, що його Альпін спорудив у стіні печери. Нам ще неабияк пощастило, що він працював. За тисячу років у печері сталися численні обвали, проте ділянка стіни з порталом лишилася неушкодженою.

— Тисяча років? — перепитала Маріка. — Час тут іде ще швидше, ніж у вас?

— Приблизно в одну цілу і шість десятих рази. Або в три рази швидше, ніж у вашому світі.

Цієї миті з великої будівлі вийшли чоловік та жінка в робочих комбінезонах. Чоловік щось голосно гукнув їм, а жінка просто помахала рукою. Потім вони сіли у джип і, об'їхавши пагорок, попрямували в бік пасовиська.

— Це Бланш і Поль, — сказав Смирнов. — Подружжя. Вони мешкають тут постійно, а в нашому світі їх уже понад п'ять років вважають загиблими. Зараз вони поїхали в рибальське селище, щоб обміняти залізний ніж на кількадесят кілограмів свіжої риби. Поки ми не маємо нагальної потреби в тутешніх харчах — але з прицілом на майбутнє налагодили мінову торгівлю з місцевими мешканцями.

— Тут неподалік море?

— Тут довкола море. Це великий острів, розташований осторонь торгівельних шляхів; за площею він лише трохи менший за Корсику. Тут мешкають здебільшого мирні землероби, скотарі та рибалки, а населення центральної частини острова також займається полюванням. Цивілізація на Альпії ще не вийшла з бронзової доби, туземці мають нас за жерців могутніх богів і ставляться до нас з великою пошаною. Нам вдалося налагодити з ними гарні стосунки, ми навіть залучили їх для побудови цього анґару — звичайно, лише як підсобних працівників. Усю найскладнішу та найважчу роботу виконала спеціальна техніка.

— А скільки вас загалом? — поцікавилася Маріка.

— Наші погляди повною мірою поділяють близько сотні Послідовників, часом ми вдаємося до їхньої підтримки, хоч і не розкриваємо їм факту існування організованої групи еволюціоністів, яка наразі складається з чотирнадцяти осіб — а разом з Полем та Бланш нас шістнадцять. Після виявлення Альпії ми не ризикували залучати нових прибічників і обходилися власними силами.

— Ясно, — сказала Маріка, марно намагаючись приховати своє розчарування. Попервах зі слів Смирнова вона вирішила, що еволюціоністи — дуже впливова група серед Послідовників.

Відчувши зміну її настрою, місіс Волш зауважила:

— Троє з нас, зокрема Алекс, є членами Курії. Ще один еволюціоніст має всі шанси стати новим Куратором Північної Європи, коли... — вона зам'ялася, і Маріка зрозуміла чому: від Кейта їй було відомо, що цю посаду обіймає Гордон Волш, — ...коли теперішній піде у відставку. Впродовж останнього року ми стримували Курію від жорстких заходів стосовно вас, впливали на Старшого Куратора, щоб він не давав санкції на захоплення Аліси, а після зникнення Кейта і Джейн один з нас, Еміліо Родрігес, повернув слідство таким чином, щоб відвести від вас усі підозри.

— О-о, — здивовано протягла Маріка. — А з Кейтової розповіді я зрозуміла, що Куратор Родрігес є прибічником жорсткої лінії.

— Мабуть, він мав на увазі іншого Родрігеса, Хуана, — пояснила місіс Волш. — Куратора Центральної Америки. А *наш* Родрігес є Куратором з безпеки. Саме про нього я писала в своєму листі. П'ять років тому він...

— Стривай, Дейно, — зупинив її Смирнов. — Про це трохи згодом. Сподіваюся, принцеса вже зрозуміла, що, попри нашу малу чисельність, ми таки маємо певний вплив на діяльність Послідовників. До цього можу додати, що двадцять три з половиною роки тому нам вдалося виторгувати життя для Аліси Монтгомері.

— Щоб дослідити її чаклунські здібності?

— Ні. Щоб згодом переселити її та інших нащадків МакКоїв на Патрію. До виявлення Альпії в нас був інший план: захопити всі портали на Патрії, розірвати її зв'язок з нашим світом і заснувати там нову цивілізацію. Ми розуміли, що рано чи пізно буде вирішено знищити всіх МакКоїв. Допустити цього ми не могли і почали ґрунтовно готуватися до захоплення Патрії. Це був дуже ризикований задум — якби ми пропустили бодай один портал, наш план зазнав би фіаско. Проте іншого виходу не було — аж поки не з'явилась Альпія.

— Ага! — збагнула Маріка. — То це і є те безпечне місце, про яке ви говорили?

— Так. Ми вже цілком підготувалися до переселення на острів більш ніж сотні людей, з урахуванням не лише нащадків МакКоїв, а й членів їхніх родин — дружин та чоловіків.

— А як же житло для них?

— В ангарі є готові блоки для бунґало на зразок цих, — Смирнов кивнув на вже зведені будинки. — За тутешніх кліматичних умов нічого більшого й не треба. Також маємо необхідну техніку для їх спорудження, меблі, інше хатнє начиння. А в підвалі анґару встановлено невелику, але потужну електростанцію на холодному синтезі. Підземні кабелі живлення вже прокладено до місць майбутнього розташування бунґало. Встановити їх з нашою технікою — справа кількох днів, проте ми визнали за доцільне, щоб посильну участь у цьому взяли самі МакКої. Три чи чотири ночі вони зможуть провести і в ангарі, а побудова власного житла стане для них чимось на зразок бойового хрещення.

— Мабуть, це правильно, — погодилася Маріка. — Тут на них чекає важке життя. Вони мають зрозуміти це від самого початку.

— Атож, — сказав Смирнов. — Попри всі ресурси, які ми зможемо надати в їхнє розпорядження, їм буде нелегко пристосуватися до нових умов.

Відколи джип від'їхав від анґару, Маріка не переставала краєм ока стежити за ним. Вона бачила, як машина зупинилася біля дітей, і чоловік з жінкою покликали до себе хлопчика в штанцях. Вони про щось побалакали з ним і поїхали далі,

а хлопчик, трохи потупцювавши на місці, поволі, відверто неохоче, поплентався в напрямку Смирнова, місіс Волш та Маріки. Інші діти щось гукали йому вслід і красномовними жєстами кликали до себе. Час від часу він обертався, знизував плечима і розводив руками.

Та якоїсь миті поведінка хлопчика різко змінилася. Він уже не звертав уваги на заклики своїх товаришів, більше не зупинявся й не озирався назад, а прискорив ходу і цілеспрямовано рушив до пагорба.

Коли хлопчик був кроків за п'ятнадцять від них, Маріка роздивилася його ауру й побачила ті особливі „кольори“, за якими Конори впізнавали своїх родичів. Він мав живий, повноцінний дар!

— Або я маю, — невпевнено мовила вона, — або... Ви ж говорили, що МакКої тут не живуть.

— Я сказав правду. МакКої, — Смирнов наголосив на множині, — тут не живуть. Є лише один МакКой.

Тим часом хлопчик наблизився до них і піднявся на ґанок. Він мав років вісім або дев'ять, не більше. Був чорноволосий і дуже смаглявий — вірніше, засмаглий. Допитливо глянувши на Маріку, хлопчик звернувся до місіс Волш:

— Я зовсім не хочу їсти, тітко Дейно. Я говорив мамі й татові, що не голодний, але вони наказали йти до вас.

Місіс Волш лагідно скуйовдила його коротку чуприну. А Смирнов строго мовив:

— Ти дуже неввічливий, Вільяме. Чому не привітався з лєді Марікою?

Хлопчик, якого звали Вільям, знову зиркнув на Маріку і чомусь скрушно зітхнув. Погляд його темно-карих очей був такий упізнаваний, що вона мало не зойкнула від неймовірного, божевільного здогаду.

„Невже?..“

— А я не знаю її, — з дитячою прямоотою заявив Вільям.

— Тим більше ти маєш привітатися, — м'яко зауважила місіс Волш.

Тоді хлопчик повернувся до Маріки й сказав:

— Добридень, лєді... А ви справді лєді?

— Так, Вільяме,— відповіла вона, пильно вдивляючись у його вкрите густою засмагою обличчя.

— Найсправжнісінька леді?

— Атож, найсправжнісінька.

— І всі леді вдягаються так гарно?— продовжував розпитувати Вільям.

— По-різному,— всміхнулася Маріка.— Але багато вдягаються саме так.

Місіс Волш узяла хлопчика за руку.

— Ходімо, Біле. Тобі час обідати.

— Але я не хочу їсти,— заперечив він.

— Хочеш не хочеш, а мусиш. І що швидше ти пообідаєш, то раніше повернешся до друзів.

Цей аргумент переконав Вільяма, він мовчки спустився з ганку й попрямував до сусіднього бунгало. Перш ніж піти за ним, місіс Волш запитливо глянула на Смирнова. Той похитав головою:

— Іди сама, Дейно. Ми зачекаємо тут.

Коли місіс Волш з Вільямом увійшли до будинку, Маріка повільно промовила:

— Аліса розповідала, що в неї був менший брат Вільям, який помер наступного дня після народження. Це було п'ять років тому. Якщо зробити поправку на плин часу, то все збігається.

— Так і є,— підтвердив Смирнов.— Щойно ви познайомилися з Вільямом Монтгомері-молодшим. Ще до народження було встановлено, що він має здоровий дар, і Курія постановила вбити його. На щастя, за рік до того Куратором з безпеки став Еміліо Родріґес, і він організував порятунок хлопчика. Вільям змалку мешкає на Альпії і вважає Поля та Бланш своїми батьками, проте знає, що в нього є сестра Аліса. Вочевидь, тому він так розгубився і не привітався з вами одразу. А так він дуже чемний хлопчина.

— Він думав, що я Аліса?

— Схоже, на те. А коли Дейна назвала вас на ім'я, Вільям засмутився.

— Я це помітила,— сказала Маріка.— Тепер розумію, чому вам потрібна Аліса.

— Вона потрібна нам не лише через Вільяма. Багато МакКоїв знають Алісу, як свою родичку, і повірять їй швидше, ніж нам. Проте ви, принцесо, та інші Конори потрібні нам ще більше.

Замовкнувши, Смирнов обвів поглядом рівнину, взяв нову сигарету й закурив. Відтак продовжив:

— Протягом року ми, еволюціоністи, не могли дійти згоди, яку тактику обрати щодо вас. Одні пропонували розірвати зв'язок з вашим світом, а інші, до яких належав і я, вважали це великою помилкою і наполягали на тісному співробітництві з вами. На наше переконання, лише таким чином можна запобігти війні між Послідовниками та Конорами. Я знаю, є дві обставини, що дуже вас непокоять — Заборона і повільний плин часу у вашому світі.

— А ще можливість ядерного нападу,— додала Маріка.

Смирнов гмикнув.

— Бачу, Кейт розповів вам про божевільні марення свого батька. Але запевняю вас, що Послідовники на це не наважаться. Як стверджує доктрина стримування, ядерна загроза реальна лише доти, доки супротивна сторона не має адекватних засобів для удару у відповідь. Сама лише перспектива проникнення Конорів до нашого світу, де вони здатні влаштувати масштабні акції відплати, зупинить Послідовників. Навіть один-єдиний уцілілий Конор-месник може завдати неоправної шкоди планеті, на якій знаходиться безліч атомних та гідроелектростанцій, шкідливих підприємств і арсеналів зі зброєю масового враження. А що ж до Заборони, то я майже не сумніваюся в наявності у всіх Конорів імунітету. Та навіть якщо й ні, це лише тимчасова проблема. Серед дев'яноста трьох МакКоїв з нашого світу близько половини — неодружені молоді люди та незаміжні дівчата. Їхній дар недієздатний, зате вони є носіями невразливості на Заборону, яку зможуть передати своїм з Конорами спільним нащадкам.

— Це вимагатиме чимало часу,— зауважила Маріка.— А час у нас іде занадто повільно.

— Його можна прискорити, *жорстко* сполучивши порталами ваш світ з Альпією. Тоді вже час у нашому світі, хай і трохи, лише на сім відсотків, та все ж відставатиме від вашого.

— І справді,— погодилася Маріка, прикинувши подумки усереднений плин часу.— А ви дозволите нам встановити постійне з'єднання?

— Вам не доведеться питати нашого дозволу,— відповів Смирнов.— Ми, еволюціоністи, вже вирішили передати Конорам контроль над Альпією.

— Ого!— Маріка аж не повірила своїм вухам.— Передати нам контроль? Але чому?

Смирнов якось безпорадно знизав плечима.

— А що нам залишається робити? Це, до речі, друга причина, чому я від самого початку виступав за співпрацю з вами. І ми, і МакКої з нашого світу — люди, розніжені благами постіндустріальної цивілізації, до того ж нас надто мало, щоб створити тут стійку спільноту і підтягти цей світ до нашого рівня. Швидше вийде навпаки: наступні покоління МакКоїв, попри всі зусилля еволюціоністів, скотяться в бронзову добу.

— А ви гадаєте, що ми, Конори, зможемо нав'язати цьому світові свою феодальну цивілізацію?

— Певна річ, зможете. Ви люди сильні, рішучі, жорсткі... і, коли треба, жорстокі. У вас це вийде.

Маріка довго мовчала, міркуючи над словами Смирнова. Він не заважав їй збиратися з думками і терпляче чекав, коли вона заговорить перша.

— У мене також є ідея,— нарешті мовила Маріка.— Якщо брат погодиться, ми з Кейтом оселимося тут. Станемо засновниками нової гілки роду Конорів і нової князівської династії. А в Мишковичі оголосимо, що Кейт забирає мене до себе на батьківщину.

— Непогана думка,— схвалив Смирнов.— Удвох з Алісою ви зможете згуртувати МакКоїв краще, ніж вона сама. Та й ваш батько... Ви ж візьмете його з собою?

— Аякже. Йому добре там, де я. Крім того, тут мешкати-муть люди з його світу, і тут він зможе вільно називати мене дочкою.— Маріка спустилася з ґанку, поволі пройшла по

траві, потім нахилилася, зірвала квітку ромашки й легенько торкнулася вустами її пелюсток. — А що робитимете ви та ваші товариші? Невже просто передасте нам Альпію та МакКоїв, а самі вмиєте руки?

— У жодному разі, принцесо. Як я вже казав, ми пропонуємо вам співпрацю. Хочемо поєднати ваші паранормальні здібності з нашими стародавніми знаннями, зробити вас, Конорів, новими спадкоємцями цивілізації Попередників. А четверо з нас після переселення на Альпію всіх МакКоїв планують приєднатися до Поля та Бланш і назавжди лишитися тут.

— Серед цих чотирьох і місіс Волш?

Смирнов ствердно кивнув:

— Місяць тому Дейна пішла від чоловіка і тепер мешкає на Альпії. Мені таки вдалося переконати її, що сорок шість років — ще не кінець життя.

Епілог

Новий світ

Темерик, син Силімла, юний козопас із Манти, склав долоню козирком і сумовито задивився вдалечінь. Сьогодні в Чужих було свято, а він, Темерик, як звичайно, наглядав за стадом дурних кіз і не міг відлучитися бодай ненадовго, щоб подивитися на святкування зблизка. Майже всі хлопчаки з його села, не кажучи вже про дорослих, зараз були в селищі Чужих. Темерику також хотілося там бути, проте батько наказав йому не відходити від кіз і обіцяв добряче відчухрати його палицею, якщо він не послухається.

Темерик вважав це несправедливим і аж знемагав від заздрощів до своїх друзів з бідних родин, яким не треба було пасти кіз, бо їх вони не мали. Вони жили гірше, ніж Темерик, зате були вільні й зараз розважалися на святі Чужих...

Чужі з'явилися на острові ще до Темерикового народження, понад вісімнадцять років тому. Попервах острівний люд вирішив, що вони — боги. Проте жити поруч із богами було нехай і почесно, та дуже незатишно, тому згодом острівний

люд передумав і вирішив, що Чужі не боги, а лише жерці могутніх богів. Після цього всім стало легше.

Кілька років Чужі жили своїм життям, а острівний люд — своїм. Вони не заважали одні одним, між ними не виникало суперечок. Острівний люд почав був думати, що Чужі не такі вже й дужі, як здавалося, а їхні боги — не такі вже грізні та могутні. Дехто з гарячих голів навіть пропонував піти до Чужих з важкими дрючками і забрати в них усі залізні речі, нічого не давши навзамін. Одначе старшини сіл утримали молодь від святотатства — і незабаром з'ясувалося, що старшини вчинили вельми мудро.

Якось уранці, через чотири роки після появи Чужих, мешканці північного узбережжя острова побачили на обрії два величезні кораблі. Вони дуже злякалися, позаяк знали, що буде, коли кораблі підійдуть до острова. Лихі моряки з Великої Північної Землі стануть убивати, грабувати, ґвалтувати, вони заберуть на свої кораблі кіз, дівчат і сильних молодих чоловіків, щоб продати їх на Великій Землі, а прибережні села спалить дощенту. Це траплялося вже не раз.

Люди кинулися до Чужих, благаючи про допомогу. Вислухавши їх, двоє Чужих завантажили на свою самохідну підводу безвесловий човен і рушили до моря. Спершу вони хотіли домовитися з лихими моряками, спустили на воду човна, взяли з собою одного рибалку й попливли до кораблів. Але лихі моряки не хотіли домовлятися, вони стали стріляти в човен з луків і поранили в плече рибалку. Тоді, як розповідав той рибалка, один з Чужих узяв до рук залізну патерицю і з її допомогою прикликав на голови лихих моряків гнів своїх могутніх богів. Боги відгукнулися на заклик свого жерця й ударили блискавкою, яка рознесла вдрузки найближчий корабель. Боги Чужих виявилися не лише могутніми, а й милосердними: побачивши, що другий корабель поквапився геть від острова, вони не стали вражати його блискавицею.

А за кілька місяців до острова припливло вже три кораблі. Цього разу Чужі навіть не намагалися домовитись із лихими моряками. Дослухавшись до їхніх молитов, могутні боги знову вразили блискавкою найближчий корабель і зглянулися на

інші два кораблі, які поспіхом завернули назад на північ. Те ж саме сталося ще через кілька місяців, коли до острова припливло ще три кораблі.

Відтоді кораблі з Великої Північної Землі жодного разу не підходили до острова. Вочевидь, лихі моряки та їхні царі второпали, що могутніх богів краще не гнівити. А острівний люд після тривалих суперечок зі своїми жерцями вирішив також поклонитися й богам Чужих. На словах Чужі не заперечували, проте відмовилися розкривати таємницю своїх обрядів. Острівний люд був дуже засмучений. Зате місцеві жерці дуже цьому раділи...

Згодом в одного подружжя Чужих нарешті народився син. Коли хлопчик трохи підріс і став гратися з дітьми острівного люду, дехто намагався розпитати в нього про богів його племені. Проте марно — чи то Чужі не втаємничували дітей у свою віру, чи, може, якнайсуворіше заборонили хлопчику говорити про богів при сторонніх.

А минулого року на острові з'явилося чимало нових Чужих, і серед них особливо вирізнялися молоді чоловіки з мечами — зрозуміло, залізними. Острівний люд відразу збагнув, що це не жерці, а воїни.

Чужі-воїни також тішилися прихильністю могутніх богів, але в усьому іншому вони дуже відрізнялися від Чужих-жерців. З ними було легше мати справу, вони охоче спілкувалися з острівним людом і не гребували місцевими дівчатами. Кілька дівчат, зокрема й Анда, старша Темерикова сестра, вже ходили з великими животами, а дві з них невдовзі мали народити.

Коли Чужі-воїни навчилися розуміти тутешню мову, а дехто з місцевих вивчив їхню (яка, до речі, дуже відрізнялася від мови жерців), острівний люд став розпитувати їх про богів. На відміну від жерців, воїни не напускали туману, а відверто розповіли, що бог у них один і звати його Отець Небесний. Цей бог такий могутній, що не терпить інших богів, крім свого сина Спасителя... який, за твердженням Чужих-воїнів, є той самий Отець Небесний! Останнє справило на острівний люд неабияке враження: бог, що зміг породити самого себе, напrawdę

могутній бог! Знову порадившись і посперечавшись зі своїми жерцями, острівний люд звернувся до Чужих-воїнів з проханням дозволити їм поклонятися Отцю Небесному. Воїни не заперечували й дуже скоро привели двох нових жерців, що не були такими потайними, як старі, й погодилися навчити всіх охочих своїм обрядам. Щоправда, натомість вони вимагали зректись всіх інших богів острова, що викликало невдоволення місцевого жрецтва. Проте нові жерці були неблаганні, вони приймали до вірних Отця Небесного лише тих, хто визнавав його Богом Єдиним. Врешті-решт острівний люд вирішив не суперечити новим жерцям, але потайки продовжував шанувати й старих богів, аби не сердити їх і не накликати на себе біду...

Крім воїнів, на острові оселилися й інші Чужі, серед яких були чоловіки та жінки різного віку, а також діти. Вони розмовляли тією ж мовою, що й старі жерці, і трималися осторонь острівного люду, спілкуючись здебільшого поміж собою та з воїнами. За якийсь час стало зрозуміло, що ці Чужі, хоч і одного роду-племін з воїнами, проте до переселення на острові мешкали в зовсім інших краях.

А зі своєї землі Чужі-воїни згодом привели з півсотні людей, що начебто й були їхніми країнами, але не належали до їхнього роду. Острів'яни прозвали цих людей Простими і невдовзі визнали їх за своїх, бо вони також були землеробами, скотарями та ремісниками. Так само, як і Чужі, Прості шанували Отця Небесного, однак не тішилися його особливою прихильністю. Через те вони заздрили Чужим, боялися їх і пошепки говорили про якесь відьомство. Зрештою острівний люд з'ясував, що під цим словом вони розуміють саме ту надзвичайну силу Чужих, якою їх нагородив Отець Небесний. Тим більше було незрозуміло, чому всі Прості так бояться відьомства...

Попервах острів'яни взагалі не розуміли, навіщо Чужим знадобилося приводити сюди Простих. Та невдовзі виявилось, що Прості чимало знають і вміють. За наказом Чужих, вони стали навчати острівний люд багатьох корисних речей — як будувати великі човни й міцні хати, як видобувати руду, ви-

топлювати й кувати залізо, як ткати тонке полотно, як краще обробляти землю й розводити худобу тощо.

Хоча, звісно, Простим було далеко до Чужих, які з допомогою своїх дивовижних залізних тварин швидко побудували собі село, яке називалося Містом. А два місяці тому вони спорудили посеред Міста здоровенну хату й назвали її Палацом. Потім привели ще зо три десятки Простих, які займалися оздобленням Палацу зовні та всередині. Ці Прості не залишилися на острові, їх повернули додому, а натомість привели інших, уже не будівничих, а слуг — вони мали доглядати за Палацом і прислугувувати майбутнім правителям острова.

Острівний люд досить спокійно поставився до звістки про правителів, хоча раніше дуже пишався тим, що ніколи не мав над собою царів і слухався лише своїх старшин. Утім, час від часу то один, то інший цар з Великої Північної Землі надсилав кораблі з лихими моряками, щоб підкорити острів, проте справа завжди закінчувалася розбоєм та грабунком. Забравши здобич, лихі моряки сідали на кораблі й відпливали на північ, щоб доповісти своєму цареві про захоплення далекого острова. Можливо, відразу кілька царів на Великій Північній Землі вважали острів своєю власністю, але самим острів'янам було від цього ні холодно, ні гаряче.

Коли ж Чужі оголосили, що острову потрібні цар та цариця, люди заперечувати не наважилися. А старшини всіх сіл обговорили це питання на загальних зборах і вирішили пристати на пропозицію Чужих. Незадоволеним — здебільшого зпоміж молодих мисливців та рибалок — вони нагадали, що відколи з'явилися Чужі, на острів більше не нападали лихі моряки з Великої Північної Землі, не грабували, не вбивали, не забирали людей у рабство.

Та в більшості своїй острівний люд не потребував ніяких нагадувань. Людям було однаково — з правителями чи без них, лише б жилося краще. А за Чужих жити стало і краще, і цікавіше. Люди не хотіли сваритися з ними і не хотіли, щоб вони пішли десь-інде, тому погодилися мати над собою царя та царицю.

І саме сьогодні на острів прибув найголовніший з Чужих —

його звали Імператором. Він привів з собою сестру та її чоловіка, що відтепер правитимуть островом, а згодом — і Великою Північною Землею. Про це якось обмовився Міх — той, що зробив живота Темериковій сестрі. І Темерик не сумнівався, що так усе й буде. У своїх мріях він уже уявляв, як тремтітимуть зі страху лихі моряки та їхні царі на саму лише згадку про його рідний острів. Серце юного козопаса сповнювалося гордістю за батьківщину...

Темерик знову зітхнув. Йому так кортіло бути зараз у Місті, розважатися на святі Чужих, подивитися на Імператора, на його сестру та зятя... А втім, двох останніх він ще встигне побачити, вони будуть тут царем та царицею, а отже, ніде не подінуться з острова. Зате Імператор ще й як подінеться! Ці Чужі з'являються і зникають, коли їм заманеться, подорожують по всьому світові, будь-які відстані для них за іграшку. Темерик дуже заздрих їм, проте, на відміну від Простих, не тримав зла на них за те, що вони тішаються особливою прихильністю богів... цебто, Бога Єдиного, Отця Небесного. І взагалі, віднедавна Темерику перестало подобатися слово „Чужі“. За Міховими словами, дитина, що народиться в Анди, буде однією з них. А хіба можна називати рідного небожа Чужим?..

Допіру Темерик поділився своїми думками з Міхом. Той усміхнувся і сказав йому:

— То називай нас Конорами.

Дивне слово. Але гарне.

ЗМІСТ

Пролог. Куратори	4
Розділ 1. Князь із роду Конорів	5
Розділ 2. Брат і сестра	23
Розділ 3. Марічина таємниця	31
Розділ 4. Один з Дванадцяти	42
Розділ 5. Інший світ, інша родина	54
Розділ 6. План Дункана	65
Розділ 7. Викриття	75
Розділ 8. Небажана зустріч	85
Розділ 9. Обов'язок принцеси	98
Розділ 10. Послідовники	106
Розділ 11. Тітка Зарена	115
Розділ 12. Джейн	122
Розділ 13. Заповіт Конора МакКоя	137
Розділ 14. У пастці	148
Розділ 15. Нові обставини	163
Розділ 16. У поході	169
Розділ 17. Чужинці в світі Конорів	177
Розділ 18. Норвік	198
Розділ 19. Підслухана розмова	204
Розділ 20. Стен і Аліса	209
Розділ 21. Нічний інцидент	216
Розділ 22. Суперечки та рішення	232
Розділ 23. Тривожна звістка	245
Розділ 24. Ібрія	252

Розділ 25. Лист від Кейта	264
Розділ 26. Сумніви	288
Розділ 27. Лють Ґордона Волша	292
Розділ 28. Питання життя та смерті	294
Розділ 29. Таємниця Дейни Волш	304
Розділ 30. Втрачений дім	305
Розділ 31. У полоні	330
Розділ 32. Примирення	355
Розділ 33. Випробування	362
Розділ 34. Перемога та її наслідки	371
Розділ 35. Нічна зустріч	384
Розділ 36. Альпія	402
Епілог. Новий світ	413